

๑ ๖ ก.ค. ๕๐/๒๗

ประกาศ พระราชบัญญัติ

และ

พระราชกำหนดต่าง ๆ รัชกาลที่ ๕

ร. ศ. ๑๒๗

โรงพิมพ์บำรุง นุกุลกิจ

พิมพ์ครั้งแรก ๑๐๐๐ ฉบับ

08/10/2566

ราคาเล่มละ ๑๐ บาท

11166.9.50

สารบัญกฎหมายรัชกาลที่ ๕

ร.ศ. ๑๒๗

กฎหมายลักษณะอาญา	หน้า ๑๑๓
พระราชบัญญัติ ๓๓ ๓๓๓๒๕	๒๔๕
พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความแพ่ง ๓๓๓๒๖	๓๑๖
พระราชบัญญัติตัดสันดานคนจรจัด แต่คนที่เคยต้องโทษ หลายครั้ง	๔๒๒
พระราชบัญญัติจัดการสุขาภิบาลตามหัวเมือง ร.ศ. ๑๒๗	๔๒๔
พระราชบัญญัติมาตราทองคำ ๕๐๑	๕๐๑
พระราชบัญญัติเพิ่มเติมลักษณะเกณฑ์ทหาร รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๗	๖๔๑
พระราชบัญญัติตามช่าง ๖๒๒	๖๒๒
พระราชบัญญัติการออกโฉนดที่ดิน ๖๗๗	๖๗๗
พระธรรมนูญศาลทหารเรือ	๗
พระธรรมนูญศาลยุติธรรม ๒๕๗	๒๕๗
พระราชกำหนดเครื่องแต่งตัวทหารบก	๒๗
พระบรมราชโองการ กำหนดให้ ไซ้ แสบ แพร ร้อยเข็ม	
อักษรพระนาม	๕๐๐

08/10/2566

๒๕๖๖

ประกาศ ดังกรานต์	หน้า ๑
ประกาศตั้งข้าหลวงพิเศษจัด การค้ายุติธรรมในมณฑลอุดร	,, ๕๔
ประกาศตั้ง ข้าหลวง พิเศษ จัด การ ค้ายุติธรรมใน มณฑลอุดร	,, ๕๕
ประกาศอนุญาตให้จับของที่คืนทุ่งฝั่งตะวันตกแห่งแม่น้ำเจ้าพระยา	,, ๗๓
ประกาศ พระราชทาน อำนาจพิเศษแก่ บริษัททรานส์ปอด กัมปนี โมโคติมิเต้	,, ๗๗
ประกาศงด เก็บภาษี ยาสูบ ซึ่งได้เพาะ ปลูก ตั้งแต่ เขตต์ เห็น ที่ว่าการ มณฑล ราชบุรี ขึ้นไป ตาม ด่าน ราชบุรี	,, ๑๐๐
ประกาศ กระทรวง นครบาล ว่าด้วย การ จัด ระเบียบ รถ ราก	,, ๑๐๓
ประกาศ กระทรวงมหาดไทย เรื่อง ตบ อัคราเก็บเงิน ค่า นา ใน ดอย ต่าบต ที่ซึ่ง ที่ อำเภอ พระราชวัง บาง ปอีน เป็น ชั้น นาคีร์	,, ๑๐๔
ประกาศ เก็บเงิน ค่า ราชการ มณฑล กรุงเก่า มณฑล นครไชยศรี มณฑลปราจีนบุรี	,, ๑๐๖
ประกาศ กระทรวงพระคลัง มหาสมบัติ ว่าด้วย เปลี่ยน ตรา ตายเซ็น นาม เลื่อนบักไซ ชนบัตร	,, ๑๑๕
ประกาศ ว่าด้วย การ แต่งตั้ง พระร เช ตันเนือ ประพาศ หัวเมือง ชาย ทะเล ตะวันตก	,, ๒๔๐

- ประกาศ กระทรวงมหาดไทย เรื่อง ลด อัตราเก็บเงิน
ค่าราชการใน ตำบลต่าง ๆ ที่ตั้งที่สาธารณะเมือง
บัวของ เมือง น่าน คง เก็บ แต่ คน ละ ๒ บาท หน้า ๒๘๔
- ประกาศ ว่าด้วย ยก เด็ก อำนาจ ข้าหลวง เกษตร ใน หน้า ที่
พระดาการ ,, ๒๘๘
- ประกาศ กระทรวงโยธาธิการ แผนกไปรษณีย์โทรเลข ,, ๒๙๐
- ประกาศ กระทรวงนครบาล รวมอำเภอ ขึ้นใน ,, ๒๙๒
- ประกาศ ให้ ใช้ พระบรมมณูศักดิ์ธรรม กับ พระราช บัญญัติ
วิธีพิจารณาความแพ่ง ,, ๒๙๕
- ประกาศ ตั้ง ผู้ พิพากษาศาลฎีกา ,, ๓๙๙
- ประกาศ แก่ พระราชกำหนด เครื่องแต่งตัวทหารเรือ ร.ศ. ๑๒๔ ,, ๓๙๙
- ประกาศ ยก เด็ก หนังสือดำหรับ ที่ ดิน ตำบลคอนทอง ตำบล
วัดจัน ตำบลบ้านไร่ อำเภอใน เมือง ตำบล
หินดาด ตำบล พันช้าง ตำบลท่างาม ตำบลวัดโบก
ตำบลตุ๊กกะเทียม ตำบล กกแรด อำเภอ พรหมพิราม
ตำบล ชุมภู ตำบลไชยนาม ตำบลวังโป่ง ตำบล
สักเหล็ก อำเภอ นครบัว หมาด ตำบลบึงดง
ตำบลหนองคูตา ตำบล บาง ระกำ ตำบล ปรางค์แรด
ตำบล หาดทรายดำ อำเภอ ชุมแสง แขวง เมือง พิษณุโลก ,, ๔๐๐

๗

ประกาศ กระทรวงมหาดไทย เรื่อง ตัด อัตราค่านาใน ตำบล
คลอง หดวง แห่ง ตำบล คลอง อุดม ตำบล คลอง
เปรง อำเภอเมือง ๆ ฉะเชิงเทรา ลงเป็นชั้นนาโท หน้า ๔๐๑

ประกาศ เรื่อง เพิ่ม อัตราค่านาใน ตำบล บ้าน ชั่วว เป็น นาชั้น
จัดวา ตัดอัตราค่านาใน ตำบล บ้าน ค่าย เป็น นา
ชั้น เบื้อง ที่ อําเภอ เมืองไชยภูมิ ครั้งแต่
ศก ๑๒๗ ” ๔๐๒

ประกาศ กระทรวงเกษตรราชการ บอ ก ยก เด็ก โคนด ฉบับ
ที่ ๓๑๙๓ สำหรับที่ดิน หมายเลขที่ ๒๑๖/๔๐๕
ตำบล บางซ้อ น อำเภอ บางซ้อ แขวง กรุงเทพฯ ฯ
ซึ่งตั้งนามพระยาพิทักษ์ภูบาล เป็น ผู้ถือกรรมสิทธิ์
ไม่ให้ ไร่ เป็น หนังสือสำคัญสำหรับที่ดินได้ต่อไป ” ๔๐๓ .

ประกาศที่ ๕๐/๔๓๘๐ บอ ก ยก เด็ก โคนด ฉบับที่ ๕๗๙๐
สำหรับที่ดิน หมายเลขที่ ๑๙ ตำบล บางระทิง
อำเภอ ตราดใหม่ แขวง เมือง นครไชยศรี ซึ่ง
ตั้ง นาม นายเจริญเป็น ผู้ถือ กรรมสิทธิ์ไม่ให้ ไร่ เป็น
หนังสือ สำคัญ สำหรับ ที่ดินได้ต่อไป ” ๔๐๖

ประกาศ กระทรวงโยธาธิการ แพนกไปรษณีย์ ” ๔๐๘

ประกาศ : กระทรวงนครบาล ” ๔๐๙

ประกาศ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่า ด้วย ตั้ง กรมการ แด ผู้ช่วย
ตำแหน่ง เกษตรกร ชีกร เมือง ช่างทอง หน้า ๔๑๐

ประกาศ บอ กย เด็ก ตราแดง ตราจอง ใบจอง ใบเหี้ยมย่ำ
เค็ม สำหรับ ที่ ดิน ตำบล บ่อ พัดบ ตำบล พระเนียงแตก
ตำบล บ่อ โตนด ตำบล พระ ปฐมเจดีย์ ตำบล
สวน ตากฟ้า ตำบล บาง ระกำใหญ่ ตำบล ศตของพดู
ตำบล ดอน แฝก ตำบล ท้องไทร ตำบล บาง พระ
อำเภอ เมือง ตำบล ด้ มพพาน ตำบล ยายชา
ตำบล ชูรัง ตำบล บาง ยาง ตำบล บาง เศษ ตำบล
ท่า ซาม ตำบล อ้อมใหญ่ ตำบล อ้อมน้อย
ตำบล ท่าไม้ ตำบล ทรง คนอง ตำบล ไร่ ชิด
ตำบล หอม เกร็ด ตำบล ท่า ตาด ตำบล ห้วย่าน
ตำบล บาง ช้าง อำเภอ ตลวดใหม่ ตำบล บาง ระกำ
อำเภอ บาง ปดา แขวง เมืองนครไชยศรี ” ๔๑๑

ประกาศ กระทรวงมหาดไทย เรื่อง ตั้ง อัครา เก็บเงิน ค่า นาใน
เมือง ตราด เป็น ชี้ น้า เญจะ ” ๔๑๓

ประกาศ เรื่อง ใช้ อัครา เก็บเงิน อากร ค่า น้ำ ตาม กฏ ข้อ บังคับ
อากร ค่า น้ำ สำหรับ เมือง จันทบุรี ใน เขตร์ แขวง

เมือง ตราด ” ๔๑๔
08/10/2566

ประกาศ	ยกเลิกไม่รับแลกเงินบาทพดด้วง	หน้า ๔๑๕
ประกาศ	เก็บเงินภาษีโรงเรือน	” ๔๑๗
ประกาศ	กระทรวงมหาดไทย เรื่อง เพิ่ม อัตรา เก็บเงิน ค่าราชการ ใน อำเภอ นคร โขย เมือง พิษณุโลก อีก ๑ บาท เป็น ๔ บาท ตั้งแต่วันที่ ๑๒๗	” ๔๑๘
ประกาศ	ใช้ อัตรา อากกร ค่า น้ำ ตาม กฎ ข้อ บังคับ อากกร ค่า น้ำ สำหรับ เมือง ปาจิณบุรี ใน เมือง กระบี่นครบุรี ตั้งแต่วันที่ ๑๒๗	” ๔๑๙
ประกาศ	กระทรวงมหาดไทย เรื่อง เก็บเงินค่าราชการ ในท้องที่ อำเภอ บางปลาม้า	” ๔๒๑
ประกาศ	พระราชทาน อำนาจ พิเศษ แก่ บริษัท เรือไฟไทยทุนจำกัด	” ๔๓๒
ประกาศ	พระราชทาน อำนาจ พิเศษ แก่ บริษัท ศิริราชา ทุนจำกัด	” ๔๕๙
ประกาศ	ใช้ พระราช บัญญัติ ลักษณะ ฆ่าโค กระบือ แล สุนัข ตาม หัวเมือง ร.ศ. ๑๑๙ ทวี เจดีย์ แขวง นคร น่าน	” ๔๘๒
ประกาศ	พระราชทาน อำนาจ พิเศษ แก่ รถไฟ แม่กลอง ทุนจำกัด	” ๔๘๓
ประกาศ	เก็บเงิน อากกร ค่า น้ำ แล ภาษี ยาสูบ ใน มณฑล เพชรบูรณ์ ตั้งแต่วันที่ ๑๒๘	” ๔๙๔
ประกาศ	ให้ ยก เงิน ชาว มณฑล อุดร แล อีด่าน ซึ่ง มารับจ้าง ทำหน้าที่ แล การ งาน อื่น ๆ	” ๔๙๖

- ประกาศ วันวัน การ ตก แต่ง บ้าน เวียน แดตามประทีปโคมไฟ น้่า ๔๙๗
- ประกาศ กระทรวงโยธาธิการ แพนกไปรษณีย์ โทรเลข ,, ๔๙๘
- ประกาศ บอกรขนาด ดั้งฐาน ลวด ตาย แด อักษร จารึกใน เหยียบญ
กระดำป็นต่าง ๆ ,, ๕๑๓
- ประกาศ ระเบียบ ข้อความ บาง มาตราใน พระราช บัญญัติ มาตรา
ทชงคำ ร.ศ. ๑๒๗ ,, ๕๑๕
- ประกาศ ตั้ง กรม แด เจ้าพระยา ,, ๕๑๙
- ประกาศ ปลดอย นักโทษ ที่มีโทษ น้อย ,, ๕๒๗
- ประกาศ เก็บเงิน ค่า นา เปน วิชี่ นา คู่ โด ,, ๕๒๙
- ประกาศ แก่ ไซ อัดรา ชั้น ที่ นา ใน บาง ตำบล ,, ๕๗๓
- ประกาศ เก็บเงิน ภาษีร ค่า นา ใน ตำบล ซึ่ง ราษฎร ได้ โก้นสร้าง
ทำ เปน นา ชั้นใหม่ ,, ๕๘๐
- ประกาศ กระทรวงมหาดไทย นำ ประกาศ มณฑล ภูเก็ต ,, ๕๘๓
- ประกาศ เรื่อง ห้าม มอเพย แด เครื่อง มือ ฉัดไม้ ให้ เข้า มา ใน
มณฑล ภูเก็ต ,, ๕๘๔
- ประกาศ ไซ้ พระราช บัญญัติ ดัักษณ ปกครอง คณะ สี่ สี่ มณฑล
อุดร ,, ๕๘๗
- ประกาศ ๑๖ อังมา เก็บเงิน ค่า ราชการ ใน ตำบล กงค้ พระ หี่ ยงมัน
๐๘/10/2566
เขาโงะ ท้อง ที่ อำเภอ นางบวช เมือง สุพรรณบุรี ,, ๕๘๘

- ประกาศ กำหนด ^๒ตู้เครื่อง เต็น พนัน ^๒ที่ค้า ^๒ที่แดงไว้ ใน การ พนัน ให้ ^๒ใช้ ใน มณฑล ชั้นใหม่ ศก ๑๒๕ หน้า ๕๘๘
- ประกาศ รับ แลก เหรียญ กระดาษป็น อย่าง เก่า กับ เหรียญ กระดาษป็น อย่าง ใหม่ ,, ๕๙๐
- ประกาศ เรื่อง ให้ รวบรวม การ เรียก คน รับ ราชการ ดำรง ภูธร พด.ตระเวน พด.ชาววัง เข้า ใน พระราช บัญญัติ ตักษณ.เกณ.ช.ทหาร ,, ๕๙๑
- ประกาศ การ เจาะ ดิน ยาง ทำ น้ำ มัน ใน มณฑล นครศรี ธรรมราช มณฑล ชุมพร มณฑล จันทบุรี ,, ๕๙๒
- ประกาศ ใช้ พระราช บัญญัติ ศุภาภิบาล ใน ตำบล โภกกลาง มณฑล นคร ราชสีมา ,, ๕๙๔
- ประกาศ จัด ชอ ที่ ดิน ตำบล บ้าน หัว ค่าย เพื่อ ใช้ ราชการ ,, ๕๙๖
- ประกาศ พระราชทาน อีนาจ พิเศษ แก่ บริษัท เรือ เม็ด ด้ายาม ทุน จำกัด ,, ๕๙๘
- ประกาศ กระทรวง ธรรมการ ^๒มี หมาย ^๒สั่ง ว่า ^๒ด้วย การ ที่ จะ ออก ใช้ ^๒ธนบัตร ^๒ยี่เย้า ใหม่ ,, ๖๓๘
- ประกาศ ตัด ถนน ใน ที่ เพดิง ใหม่ ตำบล ค้างเจ้าอาเนี้ย ท้องที่ ^๒อำเภอ ^๒ลำเพ็ง ,, ๖๓๙

ประกาศ	ใช้ พระราชบัญญัติคุ้มครองสิทธิใน คำบถ ตลาค เมืองจันทบุรี มณฑลจันทบุรี	หน้า ๖๔๕
ประกาศ	ยก กรม พระ ฮาดักษณ์ แด กรม รัฐมนตรีดีภา มา ตั้งทบ กับ กรม ราช เตชานุการ	” ๖๔๗
ประกาศ	เพิ่ม เติม วิธี พิจารณา ความ ขาวญา คีต ๑๒๗	” ๖๔๗
ประกาศ	ลด อดตรา เก็บเงิน ค่า ราชการ ใน ท้อง ที่ อำเภอ แม่ถดอง แขวง เมือง อุไทยธานี	” ๖๔๘
ประกาศ	ยก เด็ก การ เก็บ ภาษี ดินคำต่าง ๆ ใน เมือง นคร ราชสีมาคง เก็บแต่ ภาษีใหม่ไป ตาม เติม	” ๖๔๙
ประกาศ	ใช้ พระราชบัญญัติ ดักษณ์ เก็บเงิน ค่า ราชการ ใน มณฑลจันทบุรี	” ๖๕๐
ประกาศ	ให้ บริษัท รรรางไทย ทุน จำกัด ใช้ หนังสือ กำหนด อำนาจ แด ข้อ บังคับ ของ บริษัท ที่ได้ แก่ ใหม่	” ๖๕๑
ประกาศ	พระราชทานอำนาจ พิเศษ แก่ บริษัท ศีดา สยามกิจ หรือ สยาม สะ โคน เว็ช ทุน จำกัด	” ๖๕๓
ประกาศ	อธิบาย ความ นักเรียน วิชา ชั้น อุดม ศึกษา ตาม ความ ใน พระราชบัญญัติ ดักษณ์เกณฑ์ทหาร ร.ศ. ๑๒๔	” ๗๐๘

ประกาศ	กำหนดนักเรียนวิชาชั้นอุดมศึกษาตามความใน พระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหาร ร.ศ. ๑๒๔	หน้า	๗๑๐
ประกาศ	เลิกวิธีการผูกปิ่นทองเงิน	„	๗๑๑
ประกาศ	แก้ชตราภาษีโรงเรือน ค่าบดโพกลางเมือง นครราชสีมา	„	๗๑๔
กฎเสนาบดี	กระทรวงเกษตรธิการ ว่าด้วยตำแหน่งเจ้ากรม ปศุสัตว์ ทะเบียนที่ดิน ทำหนังสือสัญญา โอนทะเบียนที่ดินได้	„	๔๒๐
กฎเสนาบดี	ว่าด้วย การตรวจภาษีสุกร	„	๑๐๑
กฎเสนาบดี	เปลี่ยนอัตราเก็บเงินอากร ค่าน้ำใน มณฑลภูเก็ต	„	๕๖
คำสั่ง	กรมยุทธนาธิการ เรื่อง ทหารบก ทหารเรือ ซึ่งคาบเกี่ยวต่อกัน ตาม พระบรมมัญจาคีรี ทหาร	„	๗๑๑
แจ้งความ	ลักษณะประจำเนื้อสุกรที่ได้เสียภาษีแล้วในกรุงเทพฯ	„	๔๑๖
แจ้งความ	กระทรวงอการ ต่าง ประเทศ	„	๔๑๗
แจ้งความ	๒ ๐๘/๑๐/๒๕๖๖ ลักษณะตราประจำใบเลี้ยงเตตราประจำเนื้อสุกร	„	๑๐๒

ฎ

หนังสือ กำหนด อำนาจ สำหรับ บริษัท ทราน สปอต กัมปนี โมโต

ติมิเต็ต

หน้า ๕๘

หนังสือ กำหนด อำนาจ สำหรับ บริษัท ศรีราชา ทุน จำกัด

๖ ๔๘๐

หนังสือ กำหนด อำนาจ สำหรับ บริษัท เรือไฟ ทุน จำกัด

๖ ๔๕๗

หนังสือ กำหนด อำนาจ สำหรับ บริษัท เรือเมดจ์ จัน ดยาม ทุน จำกัด

๖ ๒๑๙

หนังสือ กำหนด อำนาจ สำหรับ บริษัท ศิธา ดยามกิจ หรือ ดยาม

ระโตน เว็กซ์ ทุน จำกัด

๖ ๒๗๒

บาญชี ประกาศ ที่ พระราชบัญญัติ ฉบับ นี้ ยกเลิก

๖ ๗๐๖

จําหนักหอสมุด

ประกาศสังวรานต์

๕๑
รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗

มีพระบรมราชโองการ ให้ประกาศไว้แก่ชนทั้งปวง บรรดาซึ่ง
นับถือพระพุทธศาสนา แด่ธรรมเนียมวันขึ้นเดือนปีอย่างเช่นใช้ใน
สยาม ทราบทั่วกันว่า ในรัตนโกสินทร ศก ๑๒๗ หรือปีวอกสัมฤทธิศก
นี้ โดยสุริยคติกาลเป็นปกติสุรทิน ส่วนจันทรคติกาลเป็นอธิวาร
ในปีขึ้นอาทิตย์ที่ ๑๒ เดือนเมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗ เป็นวัน
มหาสังวรานต์ พระอาทิตย์จะขึ้นสู่วัดราชเมษ เวลา ๕ ทุ่มกับ ๒๔ นาที
วันจันทร์ที่ ๑๓ แลวันอังคารที่ ๑๔ เป็นวันเนา แลวันพุธที่ ๑๕ เดือน
เมษายน เป็นวันเถลิงศกขึ้นจุลศักราชใหม่เป็น ๑๒๗๐ แต่เกี่ยวมาตั้ง
แต่เวลา ๗ ทุ่มกับ ๕๓ นาที ๒๕ วินาที ให้วันอังคารที่ ๑๔ เดือน
เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗

เพราะ ฉะนั้น ใน บัน การ ซึ่ง จะ ทำบุญ แต่ เดือน นัก ขัตติยชน เป็น ๔
วัน คือ กำหนด ตั้ง แต่ วัน อาทิตยที่ ๑๒ แต่ วัน จันทรที่ ๑๓ แต่
วัน อังคาร ที่ ๑๔ แต่ วัน พุธ ที่ ๑๕ เดือน เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗

ลักษณะ ซึ่ง จะ จดหมาย วัน คัน เดือน บัน ให้ ไซ้ดัง ทุก บัน มา
คือ ตั้ง แต่ วัน พุธ ที่ ๑ เดือน เมษายน ให้ จดหมาย ลง ชื่อ บัน ที่ ทั้ง บอง
ว่า รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗ แต่ ให้ ลง เดช บน หลัง ศก นั้น ๔๑ อย่าง นี้
ตาม มี ประจํา รัชกาล ใจ ก่อ จะ เปลี่ยน ศก ใหม่ เทอญ

ถ้า จะ จดหมาย วัน คัน เดือน บัน ตาม วัชจันทร คติ อย่าง ก่อ ให้ ไซ้ดัง นั้น
คือ ตั้ง แต่ วัน พุธ ที่ ๑ เดือน เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗ ตรงกับ
ณวัน ขึ้น ค่ำ หนึ่ง เดือน ๕ ไป จน ถึง วัน อังคาร ที่ ๑๔ เดือน เมษายน
รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗ ตรงกับ ณวัน ขึ้น ๑๔ ค่ำ เดือน ๕ ให้ ไซ้ว่า บับวอก
ยัง เป็น นพศก จตุศักราช ๑๒๖๙ ต่อ เมื่อ ถึง วัน พุธ ที่ ๑๕ เดือน เมษายน
รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗ ตรง กับ เดือน ๕ ขึ้น ๑๕ ค่ำ ซึ่ง เป็น วัน เถลิง
ศก ไป ให้ ไซ้ว่า บับวอก สัมฤทธิ ศก จตุศักราช ๑๒๗๐ ไม่ ก่อ จะ เปลี่ยน
บัน ใหม่

วัน ศุกร ที่ ๓ เดือน เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗ วัน หนึ่ง วัน พุธ
ที่ ๒๓ เดือน กันยายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗ วัน หนึ่ง เป็น วัน พระราช
พิธี ประชุม ถือน้ำ พระพิพัฒน์ สัตยา

วัน อาทิตยที่ ๑๐ เดือน พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗ เป็น วัน
พระ ราช พิธี จรด พระ นังคัต

อนึ่ง วันวิสาขบูชา ที่นิยมในสมัยพระอรุณเถระว่า เป็น
 วันประสูติแต่ครุฑที่พระปรีณิพพาน ของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ
 เจ้านั้น ในสมัยรัชกาลที่ ๕ ๕๕ เดือน
 พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗

วันอังคารที่ ๑๕ เดือนกรกฎาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗ เป็นวัน
 เจ้าบรมพรหม

วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ เดือนสิงหาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗ เป็นวัน
 เจ้าบรมพรหม

อนึ่ง วันฉลองพระชนมพรรษา ตกในวันอาทิตย์ที่ ๑๓ เดือน
 กันยายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗

วันเฉลิมพระชนมพรรษา โดยทางสุริยคติกาล วันจันทร์ที่ ๒๓ เดือน
 กันยายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗ เวลา ๒ ยาม กับ ๒๓ นาที ๒๕ วินาที

วันพระราชพิธีถือน้ำพระพิพัฒน์ฯ ตกในวันพุธที่ ๒๓ เดือนพฤศจิกายนที่ ๒๕
 และวันศุกร์ที่ ๒๕ เดือนกันยายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗ ใน ๓ ราชคืน
 ให้การเป็นเสร็จในวันเสาร์ที่ ๒๖ เดือนกันยายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗

วันเสาร์ที่ ๓๐ เดือนตุลาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗ เป็นวันมหา
 บัณฑิตาที่เรียกว่า กษัตริย์พรหม

วันศุกร์ที่ ๒ เดือนพฤศจิกายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗ เป็นวันพระราช
 พิธีของเบญจกษัตริย์ โคมไสย

หน้า ๔

ศก ๑๒๗

วันเสาร์ ที่ ๒๓ เดือน พฤศจิกายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗ เป็นวัน

ตท โคม ไชย

พระ ราช พิธี ฉัตร มงคล สัม โภช พระ มหาเสวตร ฉัตร คง ทำใน วัน
พุม ที่ ๑๓ เดือน พฤศจิกายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗

อนึ่ง นักชัฏฤกษ์ เกลิม ฉัตร รัช พรวรษา ตก ใน วัน อาทิตย์ ที่ ๑๕
แถ วันจันทร์ ที่ ๑๖ แถ วันอังคาร ที่ ๑๗ เดือน พฤศจิกายน รัตนโกสินทร
ศก ๑๒๗ เหมือน ศก ก่อน ให้ พระบรม วงษานุวงศ์ แถ ข้า ทูล ถอง
ชู้ต พระบาท แถ ราชฎร ทั้ง ปวง บรรดา ที่ จะ ตก แถ่ง สถานที่ ต่าง ๆ แม
มี หน้าใจ จะ จุค ประ ทับ ผดอง พระเศษ พระ กุณ แถ เล่น นักชัฏฤกษ์ต่าง ๆ
จง ทำใน กำหนด ทั้ง ๓ วันที่ ถัดมา นี้

วัน จันทร์ ที่ ๑๖ เดือน พฤศจิกายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗ เป็น วัน
ประชุม ถวาย บังคม พระบรมรูป

พระ ราช พิธี ตรี ย่า พวย เริ่ม ตั้ง แถ่ วัน อังคาร ที่ ๑๗ เดือน ธันวาคม
รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗ เป็น ต้นไป จน ถึง วัน พุธดับต์ ที่ ๗ เดือน
มกราคม ๑๐ ราชฎร นี้ ให้การ เป็น เสร็จ ใน วันศุกร์ ที่ ๗ เดือน มกราคม
รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗

พระ ราช พิธี ตรี พวย เริ่ม ตั้ง แถ่ วัน พุธดับต์ ที่ ๗ เดือน มกราคม
เป็น ต้นไป จน ถึง วันจันทร์ ที่ ๑๑ เดือน มกราคมใน ๕ ราชฎร นี้ ให้การ
เป็น เสร็จ ใน วันอังคาร ที่ ๑๒ เดือน มกราคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗

๐8/10/2566

อนึ่ง วันเฉลิม พระ ชนม พรวรษา สัมเด็จ พระ นาง เจ้า พระ บรม ราชินี

นารถ แล สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ มกุฎราชกุมาร ตามสุริยคติ
กาลตรงในวันเสาร์ที่ ๒ เดือนมกราคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗

ถ้าจะทำมาฆบูชาจากตรงคต้นนิบาต ซึ่งนิยมว่าเป็นวันประชุม
พระสาวก ๑๒๕๐ พระองค์ พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้ทรงแสดงโอวาท
ปาฏิโมกข์ ณท่ามกลางที่ประชุม นั้น กำหนดวันเสาร์ที่ ๖ เดือน
มีนาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗ ในวันนั้นซึ่งพอพรหมณ์จะได้อำนาจ
สัจจวาจาที่นอกเหนือสถาน

พระราชพิธีสัมพัจฉรฉินท์ เริ่มตั้งแต่วันพุธที่ ๑๗ เดือนมีนาคม
รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗ แลวันพฤหัสบดีที่ ๑๘ แลวันศุกร์ที่ ๑๙ แล
วันเสาร์ที่ ๒๐ ใน ๔ ราตรีนี้ ให้การเป็นเสร็จในวันอาทิตย์ที่ ๒๑ เดือน
มีนาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗

อนึ่งวันเวตาพระอาทิตย์จะเปลี่ยนขึ้นราศีใหม่ เรียกว่าสังกรานต์
เดือน แลพระอาทิตย์สถิตย์ ณราศี ห้ามวันตฤกษ์มหาสุญ

พระอาทิตย์จะยกขึ้นสู่วาษีเมษ วันอาทิตย์ที่ ๑๒ เดือนเมษายน
รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗ เวลา ๕ ทุ่มกับ ๒๕ นาทีเป็นต้นไป จนถึง
วันพุธที่ ๑๓ เดือนพฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗ เวลา ๒ ทุ่ม

เดือนห้าวันพฤหัสบดีที่ ๒ แลวันอังคารที่ ๒๑ เดือนเมษายน
รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗ เป็นวันตฤกษ์มหาสุญ แล้วยกไปสู่วาษีเพชฌ
ไปจนถึงวันอาทิตย์ที่ ๑๕ เดือนมิถุนายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗ เวลา
ย่ำรุ่ง แลวันกับ ๒๕ นาที

เดือนหก วัน อังคาร ที่ ๕   แต่ วันอังคารที่ ๑๘ เดือน พฤษภาคม วัน
โกสินทร ศก ๑๒๗   เป็น วันตฤถิมหาสูญ   แต่ ยกไป สู่ ราชันเมรุนไป
จนถึงวันพุธที่ ๑๕ เดือน กรกฎาคม วันโกสินทร ศก ๑๒๗ เวลา ยาม ๓
กับ ๑๒ นาที

เดือน เจ็ด วันอังคาร ที่ ๒   แต่ วันอาทิตย์ที่ ๒๓ เดือน มิถุนายน วัน
โกสินทร ศก ๑๒๗   เป็น วันตฤถิมหาสูญ   แต่ ยกไป สู่ ราชันกรกฎ
ไป จนถึง วันอาทิตย์ที่ ๑๒ เดือน สิงหาคม วันโกสินทร ศก ๑๒๗ เวลา
เช้า ๓ โมงกับ ๑๒ นาที

เดือน แปด วันจันทร์ ที่ ๑   แต่ วันอาทิตย์ที่ ๑๘ เดือน กรกฎาคม
วันโกสินทร ศก ๑๒๗   เป็น วันตฤถิมหาสูญ   แต่ ยกไป สู่ ราชันสิงห์
ไป จนถึง วันพุธที่ ๑๒ เดือน กันยายน วันโกสินทร ศก ๑๒๗ เวลา
เช้า ๕ โมงกับ ๓๑ นาที

เดือน เก้า วันจันทร์ ที่ ๓   แต่ วันศุกร์ที่ ๒๑ เดือน สิงหาคม วัน
โกสินทร ศก ๑๒๗   เป็น วันตฤถิมหาสูญ   แต่ ยกไป สู่ ราชันย์ ไปจน
ถึง วันศุกร์ที่ ๑๒ เดือน ตุลาคม วันโกสินทร ศก ๑๒๗ เวลา ๕ ทุ่มกับ
๕๘ นาที

เดือน สิบ วันเสาร์ที่ ๕   แต่ วันศุกร์ที่ ๑๘ เดือน กันยายน วันโกสินทร
ศก ๑๒๗   เป็น วันตฤถิมหาสูญ   แต่ ยกไป สู่ ราชันศุข   ไปจนถึง
วันอาทิตย์ที่ ๑๕ เดือน พฤศจิกายน วันโกสินทร ศก ๑๒๗ เวลา ยาม ๓
กับ ๑๒ นาที

เดือนสิบเอ็ดวันเสาร์ที่ ๗ แลวันพฤหัสบดีที่ ๒๒ เดือนตุลาคม
รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗ เป็นวันตฤณีมหาสุญ แต่้วยกไปสู่วราชพิธีจิก
ไปจนถึงวันอังคารที่ ๑๕ เดือนธันวาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗ เวลา
เช้า ๒ โมง กับ ๔๘ นาที

เดือนสิบสองวันพฤหัสบดีที่ ๕ แลวันพุธที่ ๑๘ เดือนพฤศจิกายน
รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗ เป็นวันตฤณีมหาสุญ แต่้วยกไปสู่วราชพิธี
ไปจนถึงวันพุธที่ ๑๓ เดือนมกราคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗ เวลา
เช้า ๕ โมง

เดือนอ้ายวันพฤหัสบดีที่ ๓ เดือนธันวาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗
เป็นตฤณีมหาสุญ แต่้วยกไปสู่วราชพิธีมังกร ไปจนถึงวันพฤหัสบดี
ที่ ๑๓ เดือนกุมภาพันธ์ รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗ เวลา ๘ ทุ่ม กับ ๒๕ นาที

เดือนยี่วันศุกร์ที่ ๒๕ เดือนธันวาคม แลวันศุกร์ที่ ๘ แลวันอังคาร
ที่ ๑๘ เดือนมกราคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗ เป็นวันตฤณีมหาสุญ แต่้วยก
ไปสู่วราชพิธีกุมภี ไปจนถึงวันเสาร์ที่ ๑๓ เดือนมีนาคม รัตนโกสินทร
ศก ๑๒๗ เวลา ๒ ทุ่ม กับ ๒๕ นาที

เดือนสามวันอังคารที่ ๒ เดือนกุมภาพันธ์ รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗
เป็นวัจตฤณีมหาสุญ แต่้วยกไปสู่วราชพิธีมัน ไปจนถึงวันจันทร์ที่ ๑๒
เดือนเมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗ เวลา ๓๐ ทุ่ม กับ ๒๕ นาที

เดือนสี่วันอังคารที่ ๒๓ เดือนกุมภาพันธ์ แลวันพุธที่ ๓๐ เดือน
มีนาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗ เป็นวันตฤณีมหาสุญ

หนึ่ง วัน ชรรม ส่วณะ ซึ่ง นิยม ตาม วิถี บัชชณะนา เป็น วันที่ รักษา
พระ อุโบสถ แต่ ประชุม พัง ชรรม ซึ่ง ยก เขียง กัน กับ วัน พระ ตาม
ปรกติ ที่ ร่ว กน ใน ชาว สยาม ประเทศ ทั้งปวง นั้น

ใน ปี ออก สัมฤทธิศก นี้ ตั้งแต่ วัน พุฒ ชน คำ ๑ เดือน ๕ ปี ออก ยัง
เป็น นพศก จตุ ศักราช ๑๒๖๘ เป็น ต้น ไป จน ถึง วัน อาทิตย แรม ๑๕ คำ
เดือน ๕ ปี ออก สัมฤทธิศก จตุ ศักราช ๑๒๗๐ เป็น ๑๒ วัน

วัน พุฒ ชน คำ ๑ แต่ วัน พฤหิไลษ ชน ๘ คำ ใน เดือน ๕

วัน พฤหิไลษ ชน คำ ๑ แต่ วัน ศุกร ชน ๘ คำ แต่ วัน ศุกร แรม คำ ๑

แต่ วัน เสาร์ แรม ๘ คำ ใน เดือน ๖

วัน เสาร์ ชน คำ ๑ แต่ วัน อาทิตย ชน ๘ คำ แต่ วัน อาทิตย แรม คำ ๑

แต่ วัน จันทร์ แรม ๘ คำ ใน เดือน ๗

วัน เสาร์ ชน คำ ๑ แต่ วัน อาทิตย ชน ๘ คำ ใน เดือน ๕ รวม ๑๒ วัน

เท่า นี้ นอกจาก ๑๒ วัน นี้ ก็ คง ต้อง กัน กับ วัน พระ ตาม ปรกติ

หนึ่ง ใน วัน โกสินทร ศก ๑๒๗ นี้ วัน พฤหิไลษ เป็น วัน ชง ไชย วัน
อาทิตย เป็น วัน อธิปัตติ วัน พุฒ เป็น วัน อุมาศัน วัน อังคาร เป็น วัน โสกา
วินาศ

พระบรมนุญาต ทหารเรือ

รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวดำหรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศทราบทั่วกันว่า ตามที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติพระบรมนุญาต ทหารบก ร.ศ. ๑๒๖ ตั้งได้ประกาศในหนังสือราชกิจจานุเบกษาตั้งแต่วันที่ ๓๐ ธันวาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๖ แล้ว

บัดนี้ทรงพระราชดำริเห็นว่า สมัยสมควรที่จะออกพระราชบัญญัติว่าด้วยคดีสินคดีความในกรมทหารเรือ กับทั้งวิธีจัดการศาลทหารเรือ ให้เป็นไปในวิธีอันคล้ายคลึงกันกับกรมทหารบก จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติไว้สืบไปดังนี้

ภาค ๑

ว่าด้วย การใช้พระราชบัญญัติ

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระบรมนุญาต ทหารเรือ ร.ศ. ๑๒๗”

มาตรา ๒ ให้เริ่มใช้พระราชบัญญัตินี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗ เป็นต้นไป.

08/10/2566

มาตรา ๓ ตั้งแต่วันเริ่มใช้พระราชบัญญัตินี้เป็นต้นไป บรรดาพระราชกำหนดกฎหมายซึ่งมีอยู่เดิม บทใดซึ่งมีข้อความขัดขวางต่อพระราชบัญญัตินี้ ให้ยกเลิกบทนั้นเสีย

มาตรา ๔ ผู้บัญชาการกรมทหารเรือ มีหน้าที่เป็นผู้รักษาพระราชบัญญัตินี้ แต่มีอำนาจออกข้อบังคับต่าง ๆ เพื่อจะวางระเบียบการให้ดำเนินไปตามพระราชบัญญัติ เมื่อข้อบังคับนั้นได้รับพระบรมราชานุญาต และได้ประกาศในหนังสือราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ศาสดทหารเรือ มีอำนาจที่จะพิจารณาแต่ดวงบทลงโทษผู้ที่กระทำความผิดต่อพระราชกำหนดกฎหมาย ทหาร หรือพระราชกำหนดกฎหมาย ในทางอาญา หลวง ซึ่งผู้กระทำความผิดนั้นเป็นบุคคลที่อยู่ใต้อำนาจศาลทหารเรือ ในขณะที่กระทำความผิด

ภาค ๒

ว่าด้วยวิธีจัดการศาลทหารเรือ

มาตรา ๖ นอกจากศาลพิเศษ ที่ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งขึ้นแล้ว จะต้อง มีศาลทหารเรือ ๓ ชั้น สำหรับพิพากษาคดีในกรมทหารเรือ คือ.

- (๑) ศาลกรมบัญชาการ ทหาร
- (๒) ศาลทหารเรือ ทหาร
- (๓) ศาลกรมทหาร

หมวด ๑

ศาล กรม ทหาร

มาตรา ๗ ศาล กรม ทหาร จะ ควร กำหนด ให้ มี ที่ ศาล แลว แต่
ผู้บัญชาการ กรม ทหาร เว้น จะมี คำ สั่ง

มาตรา ๘ ใน คำ สั่ง ผู้บัญชาการ กรม ทหาร เว้น จะ ต้อง ชี้แจง ว่า
ทหาร พล กิ ติ อยู่ ใต้ อำนาจ ศาล กรม ทหาร ศาล ใด นาย ทหาร ผู้ ใด
มี อำนาจ ที่ จะ คัด ศาล นั้น ๆ

มาตรา ๙ ศาล กรม ทหาร นั้น ไม่ เป็น ศาล ที่ ตั้ง ประจำ เป็น ศาล
ที่ ตั้ง กรรมการ ขึ้น เป็น ครั้ง คราว เมื่อ มี เหตุ จำ เป็น ตาม แต่ นาย ทหาร
ผู้ มี อำนาจ ตั้ง ศาล จะ ออก คำ สั่ง เวลา ใด

มาตรา ๑๐ เมื่อ ผู้ มี อำนาจ ตั้ง ศาล ออก คำ สั่ง ตั้ง ศาล กรม ทหาร
เมื่อ ใด ให้ บัง นาม ของ ผู้ ที่ จะ เป็น กรรมการ ลง ใน คำ สั่ง แล ให้
ชี้แจง ว่า มี เรื่อง ใด บาง ที่ จะ ต้อง พิจารณา พิพากษา หรือ ถ้า มี หลาย
เรื่อง ให้ ชี้แจง ทุก เรื่อง ทั้ง ให้ กำหนด ด้วย ว่า จะ ให้ ศาล นั้น หนึ่ง พิจารณา
แห่ง ใด คำ บล ใด

มาตรา ๑๑ ใน ศาล กรม ทหาร ให้ ตั้ง กรรมการ ๓ นาย เป็น นาย
ทหาร ขึ้น ตัญญาบัตร ทั้ง ๓ นาย

มาตรา ๑๒ ใน ศาล กรม ทหาร ศาล หนึ่ง ให้ มี ขยกร ทหาร เว้น แด
ยกระ บัตร ศาล ประจำ ศาล

มาตรา ๑๓ อัยการ ทหาร เว็ คอง เปน นาย ทหาร ชั้น ดัฎญาบัตร

มาตรา ๑๔ ถ้าจะตั้ง ผู้ช่วย อัยการ ทหาร เว็ สำหรับ ให้ช่วย
ใน หน้าที่ อัยการ นั้น ก็ ได้ และใน เวลา ที่ อัยการ ทหาร เว็ ไม่ อยู่ หรือ
มี เหตุ ขัด ของ อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด ที่ จะ ทำ หน้าที่ ของ คน ไม่ ได้ ก็ ให้ ผู้
ช่วย อัยการ กระทำ การ ตาม หน้าที่ นั้น แทน

หมวด ๒

ศาล ทหาร เว็ กลาง

มาตรา ๑๕ ให้ มี ศาล ทหาร เว็ กลาง หนึ่ง ศาล

มาตรา ๑๖ ศาล ทหาร เว็ กลาง นั้น ไม่ เปน ศาล ตั้ง ประจำ แต่
เมื่อ มี เหตุ จำ เปน เมื่อ ใด ผู้บัญชา การ กรม ทหาร เว็ จึง ออก คำ ตั้ง ตั้ง
กรรม การ ศาล นี้

มาตรา ๑๗ ใน คำ ตั้ง ตั้ง ศาล ทหาร เว็ กลาง นั้น ให้ บ่ง นาม ผู้
เปน กรรม การ ลง ใน คำ ตั้ง แต่ ให้ ช้ แจง ว่า มี เรื่อง ใด บาง ที่ จะ พิจารณา
พิพากษา หรือ ถ้า มี หลาย เรื่อง ให้ ช้ แจง ทุก เรื่อง ทั้ง ให้ กำหนด ด้วย
ว่า จะ ให้ ศาล นี้ หนึ่ง พิจารณา แห่ง ใด ดำ บัด ใด

มาตรา ๑๘ ใน ศาล ทหาร เว็ กลาง ต้อง มี กรรม การ ๓ นาย คือ.

นาย ทหาร ชั้น ผู้ ใหญ่ ๑

นาย ทหาร ชั้น ผู้ น้อย ๑

08/10/2566

นาย ทหาร กรม พระธรรม ญู ๑

มาตรา ๑๘ ถ้าหากว่าจำเลยหรือผู้ใดผู้หนึ่งในหมู่จำเลยมียศเป็น นายทหาร ชั้นผู้ใหญ่วุฒิ การรวม การ ของ ศาล ทหาร เวช กตาง ต้อง มี ยศ ดัง นี้.

นายทหาร ชั้น นายพล หรือ ชั้นผู้ใหญ่วุฒิ ๒ นาย กับ นายทหาร กรม พระ ชนม นุญ ๓ นาย

มาตรา ๒๐ การรวม การ ทุก ๆ คน ใน ศาล ทหาร เวช กตาง ต้อง มี ยศ สูง กว่า หรือ เท่า กับ ผู้ ที่ มี ยศ สูง ที่ สุด ใน หมู่ จำเลย นั้น.

มาตรา ๒๑ ให้ยกเว้น ความ ใน มาตรา ๒๐ เฉพาะแก่.

(๑) นายทหาร กรม พระชนม นุญ

(๒) ใน คดี ซึ่ง จำเลย เป็น นายทหาร ชั้นผู้ใหญ่วุฒิ นั้น การรวม การ ที่ เป็น นายทหาร ชั้นผู้ใหญ่วุฒิ ผู้หนึ่ง จะ มี ยศ ต่ำ กว่า จำเลย ก็ได้.

มาตรา ๒๒ ผู้ มี อำนาจ ตั้ง ศาล อาจ ตั้ง นายทหาร นอก กอง ประจำ การ เป็น การรวม การ ศาล ทหาร เวช กตาง ได้.

มาตรา ๒๓ ผู้ มี ญชา การ กรม ทหาร เวช จะ ต้อง ตั้ง อัยการ ทหาร เวช แต่ ยกระบัตร ศาล สำหรับ ประจำ ศาล ทหาร เวช กตาง.

มาตรา ๒๔ อัยการ ทหาร เวช ต้อง เป็น นายทหาร ชั้นสัญญาบัตร.

มาตรา ๒๕ ถ้า จะ ตั้ง ผู้ ช่วย อัยการ ทหาร เวช สำหรับ ให้ ช่วย ใน หน้าที่ อัยการ นั้น ก็ได้ และ ใน เวลา ที่ อัยการ ทหาร เวช ไม่ อยู่ หรือ มี เหตุ ขัด ของ อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด ที่ จะ ทำ หน้าที่ ของ คน ไม่ ได้ ก็ ให้ ผู้ ช่วย อัยการ ตระตะ ทำ การ ตาม หน้าที่ นั้น แทน

หมวด ๓

ศาล กรม บัญชาการ กลาง

มาตรา ๒๖ ให้มีศาล กรม บัญชาการ กลาง ตั้ง ประจำ อยู่ใน
กรุงเทพฯ ๑ ศาลหนึ่ง มีตุลาการ สำหรับศาล ๕ นาย คือ นายพล เรือ
หรือ นายเรือเอก ๑ นายทหาร ชั้นผู้ใหญ่นายเรือโท ผู้ช่วย ๒
หรือ ๓ นายทหาร กรม พระ ขรรชม นุญ ๑ หรือ ๒.

มาตรา ๒๗ ผู้บัญชาการ กรมทหาร เรือ เป็นผู้ตั้ง ตุลาการ ประจำ
ศาล แต่ผู้บัญชาการ กรมทหาร เรือ มีอำนาจที่ เปลี่ยน ตั้ง ผู้ขึ้นแทน
ตุลาการ เต็ม นัน ทุก เมื่อ

มาตรา ๒๘ ถ้าหากว่า จำเลย หรือ ผู้ใดผู้หนึ่ง ใน พวก จำเลย มี
ยศ สูง กว่า นายเรือโท ผู้ช่วย ให้ผู้บัญชาการ กรมทหาร เรือ ออกคำสั่ง
พิเศษ เปลี่ยน แปลง ตุลาการ ศาล กรม บัญชาการ กลาง ดัง ต่ต่อไปนี้.

ยศ ของ จำเลย   ตุลาการ ศาล กรม บัญชาการ กลาง

	นายพล	๑
นายทหาร ชั้นผู้ใหญ่นายเรือโท	นายทหาร ชั้นผู้ใหญ่นายเรือโท หรือ	๒ หรือ ๓
นายทหาร กรม พระ ขรรชม นุญ	๑ หรือ	๒
นายพล		๓
นายทหาร กรม พระ ขรรชม นุญ		๒

มาตรา ๒๘ ตุลาการ ศาล กรมบัญชาการ กตาง จะ ต้อง มี ยศ สูงกว่า หรือ เท่า กัน กับ ผู้ ที่ มี ยศ สูง ที่ สุด ใน หมู่ จำเลย ตุลาการ ผู้ มี ยศ เท่า กัน กับ จำเลย นั้น ควร จะ เป็น ผู้ ได้รับ ยศ ก่อน ถ้า แม่ หานาย ทหาร เช่น นี้ ได้.

มาตรานี้ ไม่ มี ถึง ยศ ของ นาย ทหาร กรม พระ ชนม นุญ.

มาตรา ๓๐ ถ้า จำเลย มี ยศ ชั้น นาย พล แต่ ไม่ มี นาย พล ที่ มี ยศ สูงกว่า หรือ เสมอ จำเลย พอ แก่ จำนวน ตุลาการ แล้ว ผู้ บัญชา การ กรม ทหาร เรือ จะ ตั้ง นาย พล ที่ มี ยศ ต่ำ กว่า จำเลย เป็น ตุลาการ ได้

มาตรา ๓๑ ถ้า มี เหตุ ตาม ที่ ก้าว มา แล้ว ใน มาตรา บน นี้ ผู้ บัญชา การ กรม ทหาร เรือ จะ ตั้ง คน เอง เป็น ประธาน ใน ศาล ได้.

มาตรา ๓๒ นาย ทหาร นอก กอง ประจำ การ จะ รับ หน้า ที่ เป็น ตุลาการ ใน ศาล กรม บัญชา การ กตาง ได้.

มาตรา ๓๓ ผู้ บัญชา การ กรม ทหาร เรือ จะ ต้อง ตั้ง อัยการ ทหาร เรือ แต่ ยกระบัตร ศาล สำหรับ ประจำ ศาล กรม บัญชา การ กตาง เสมอ ไป.

มาตรา ๓๔ อัยการ ทหาร เรือ ต้อง เป็น นาย ทหาร กรม พระ ชนม นุญ.

มาตรา ๓๕ ถ้า จะ ตั้ง ผู้ ช่วย อัยการ ทหาร เรือ สำหรับ ให้ ช่วย ใน หน้า ที่ อัยการ นั้น ก็ ได้ แต่ ใน เวลา ที่ อัยการ ทหาร เรือ ไม่ อยู่ หรือ มี เหตุ ขัด ข้อง อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด ที่ จะ ทำ หน้า ที่ ของ คน ไม่ ได้ ก็ ให้ ผู้ ช่วย อัยการ กระ ทวี การ ตาม หน้า ที่ นั้น แทน.

มาตรา ๓๖ นอกจาก ศาล ประจำ ของ กรม บัญชา การ กตาง นี้ ผู้

บัญชา การ กรม ทหาร เรือ มีอำนาจที่จะ ออก คำสั่ง พิเศษ ทั้ง ศาล กรม
บัญชา การ กวาง พิเศษ พร้อม ทั้ง อัยการ แด ยกระบัตร ศาล เพื่อ พิพากษา
คดี พิเศษ นั้น ได้.

หมวด ๔

ว่า ด้วย การ ทว ไป

มาตรา ๓๗ นาย ทหาร กรม พระ ชรรณ นุญทหาร เรือ นั้น คือ นาย
ทหาร ชั้น สัมญา บัตร ที่ เปน ผู้ ได้ สอบ ได้ แลว ใน โรง เรียน กฎหมาย สยาม
หรือ โรง เรียน กฎหมาย ต่าง ประเทศ แต่ถา แมว่ ว่า จำนวน ของ นาย ทหาร
ที่ สอบ ได้ ได้ แลว เช่น นี้ ไม่มี พอ ผู้ บัญชา การ กรม ทหาร เรือ จะ เลือ ก
แต่ ตั้ง นาย ทหาร ผู้ ไต ตาม ส้มคอร ซึ่ง ผู้ บัญชา การ กรม ทหาร เรือ เห็น
ว่า มีความรู้ แด ความ สามารถ พอ ที่ จะ ให้ เปน นาย ทหาร กรม
พระ ชรรณ นุญ ได้

มาตรา ๓๘ นาย ทหาร กรม พระ ชรรณ นุญทหาร เรือ จะ เปน
ตุลาการ หรือ กรรม การ ใน ศาล ไต ๆ ได้ ไม่ ว่า จำเอย มี ยศ สูง ต่ำ
เพียง ไต.

มาตรา ๓๙ ใน ศาล ทหาร เรือ ทุก ศาล ตุลาการ หรือ กรรม การ
ที่ มี ยศ สูง ที่ สุด ต้อง เปน ปรธาน ใน ศาล นั้น

มาตรา ๔๐ นาย ทหาร จำพวก ที่ จะ ก่อตัว คอ ไป นั้น จะ นั้ง เปน
ตุลาการ หรือ กรรม การ หรือ อัยการ ใน ศาล ทหาร เรือ ไต ๆ ไม่ได้ คือ

(๑) ถ้าเป็นญาติกับจำเลยทางสายโลหิต, หรือทางเกี่ยวของ
อย่างสนิท แต่ข้ามชั้นเข้ามา

(๒) ถ้าเป็นผู้ที่นำความมาร้อง หรือถ้าจะต้องเป็นพยาน
ในคดีนั้น

(๓) ถ้าได้เป็นคู่ความส่วนตัวในคดีอาญาใดๆ กับจำเลยใน
ระหว่าง ๓ ปี ก่อนที่จำเลยขึ้นศาลทหาร พิจารณาครั้งนี้.

(๔) ถ้าได้นั่งเป็นกรรมการ หรือตุลาการ พิพากษาคดีเรื่องเดียวกัน
กันนั้นเองในศาลทหาร เว้นแต่จะขึ้นมาก่อนแล้ว

มาตรา ๕๑ ถ้าหากว่าคดีใดถึงแก่ตุลาการ ยักใหญ่ มีอำนาจ
ตั้งศาล ตั้งตุลาการ หรือกรรมการ ดำรง ๑ นาย หรือหลายนาย
กรรมการ หรือตุลาการ ดำรง ตั้งนั่งศาลเหมือนกัน ถ้าเมื่อกรรมการ
หรือตุลาการ ผู้ใดคนหนึ่ง มีเหตุขัดข้อง จะทำหน้าที่ของตนให้ขาดไม่ได้
ได้ ในระหว่างคดีนั้น ให้กรรมการ หรือตุลาการ ดำรง ซึ่งมียศสูงกว่าผู้
อื่น ในหมู่กรรมการ หรือตุลาการ ดำรง นั้น เข้าทำการแทน กรรมการ
หรือตุลาการ แต่ศาลที่เปลี่ยนตุลาการ เช่นนี้ ให้นับว่าเหมือนกับ
ศาลเดิม แต่มีอำนาจเช่นเดียวกับศาลเดิม

มาตรา ๕๒ คำพิพากษาของศาลทหารไว้คดีใดๆ ซึ่งเป็นชั้นที่สุด
แล้วนั้น จะต้องได้รับอนุมัติของผู้มีอำนาจตั้งศาลนั้นๆ ตั้งก่อน จึง
ให้เป็นไปตามคำพิพากษา

ภาค ๓

อำนาจของศาลทหารเรือในเวลาปกติ

หมวด ๑

ว่าด้วยการทั่วไป

มาตรา ๔๓ บุคคลที่อยู่นใต้อำนาจของศาลทหารเรือ นั้นคือ

(๑) นายทหาร ชั้น ประ ทวน แด พล ทหาร ประจำ การ เมื่อ เวลา อยู่ กับ กอง หรือ เมื่อ เวลา เรียก กระทบ เพื่อ ผูก หัด หรือ วั รบรา ชการ อย่าง ใดๆ

(๒) นายทหาร ชั้น ประ ทวน แด พล ทหาร ประจำ การ ใน เวลา ที่ ตา.

(๓) นายทหาร ชั้น ประ ทวน แด พล ทหาร ที่ ต้อง โทษ อยู่ ใน ที่ กุม ชัง ทหาร เรือ.

(๔) นายทหาร ชั้น ตัญญา บั ตร ใน เวลา ที่ ประจำ การ ทหาร เรือ ตาม ทำ เนียบ.

(๕) นายทหาร ชั้น ตัญญา บั ตร ที่ ไม่ ได้ ประจำ การ ทหาร เรือ ใน ขณะ เมื่อ กระทำ ผิด ต่อ กฎหมาย ทหาร เรือ หรือ ช้อ บัง คับ ทหาร เรือ

(๖) นักเรียน ใน โรง เรียน ทหาร เรือ

(๗) บุคคล พลเรือน ทั้ง ปวง ซึ่ง ทำ การ อยู่ ใน กรม ทหาร เรือ ใน ขณะ เมื่อ กระทำ การ อยู่ ใน หน้า ที่ ที่ ก้าว มา แล้ว ใน ช้อ ๑ และ ๓

(๘) ^{08/10/2566} ขะ เดย คัก

มาตรา ๕๔ ทหารซึ่งเขาใหม่ ต้อง นับว่า อัย ในอำนาจ ค่ำด ทหาร
 เรือ ตั้งแต่ วันที่ ผู้ นั้น เขา มา อัย กับ กรม แด่ กอง ที่ ตน ตั้ง กัด
 ชึ่ง ถ้า บุคคล เหล่า นี้ ได้ กระทำ ผิด เต็ม คัดขอ พระราช บัญญัติ ดกษณ
 เกณฑ์ ทหาร ถึง แม้วว่า กระทำ แต่ ก่อน เขา ประจำ กอง แด่ กัด ก็ ตี ต้อง
 ชึ่ง ค่ำด ทหาร เรือ เหมือน กัน.

มาตรา ๕๕ อัยการ ทหาร เรือ หรือ ผู้ใด ซึ่ง ถูก บาด เจ็บ หรือ เสีย
 หาย มี อำนาจ ที่จะ เป็น โจทย์ พ้อง กัด ค่ำด ทหาร เรือ แต่ ผู้ ที่ ถูก บาด
 เจ็บ หรือ เสีย หาย นั้น ต้อง เป็น ผู้ ที่ อัย ใน อำนาจ ค่ำด ทหาร เรือ ถ้า แม้
 ว่า ไม่ เป็น ผู้ อัย ใน อำนาจ ค่ำด ทหาร เรือ แด่ กัด ผู้ ต้อง บาด เจ็บ หรือ เสีย
 หาย นั้น จะ ต้อง มอบ คัด ให้ อัยการ ทหาร เรือ เป็น โจทย์

มาตรา ๕๖ ค่ำด ทหาร เรือ ไม่มี อำนาจ ที่จะ พิจารณา พิพากษา คัด แ่ง
 มาตรา ๕๗ โดย เหตุ ที่ ได้ กัด มา แด่ กัด ถ้า ใน คัด ที่ ต้อง ชึ่ง
 ค่ำด ทหาร เรือ มี เหตุ ทำ อัน ตราย แก่ ชีวีต ร่าง กาย ความ อิศรัภาพ
 ชึ่ง เสีย เกียรติคุณ หรือ ชึ่ง ของ ๆ ผู้ หึ่ง ผู้ใด กัด ผู้ นั้น จะ ร้อง
 ขอ ค่า ปรับ ใหม่ ใน ค่ำด ทหาร เรือ ไม่ได้.

มาตรา ๕๘ ถ้า มี คัด ตาม ที่ กัด มา แด่ กัด ใน มาตรา ๕๗ ผู้ ต้อง
 บาด เจ็บ หรือ เสีย หาย อาจ ที่จะ นำ คัด ทง ผาย แ่ง แด่ ฝ่าย อาญา รวม
 กัน ไป พ้อง ชึ่ง ค่ำด พด เรือ น หรือ คอย จน กว่า ค่ำด ทหาร เรือ พิพากษา
 ความ อาญา แด่ กัด จึง ไป พ้อง ผู้ นั้น ใน ส่วน ความ แ่ง อีก ชึ่ง หึ่ง ก็ ได้
 แด่ กัด แต่ ผู้ ต้อง บาด เจ็บ หรือ เสีย หาย จะ เดือก ได้ ตาม ความ เด่ม ใจ.

มาตรา ๔๘ ถ้าผู้ มีบาดเจ็บ หรือ เสีย หาย มุ่ง หมายถึง จะ นำ คดี ทั้ง
 เรื่อง ไป ฟ้อง ยัง ศาล พด เรือน แดง ผู้ นั้น ต้อง แจง ความ มุ่งหมาย คือ
 ศาล ทหาร เรือ โดย ทาง หนังสือ ชี้แจง คือ ยกรับ คร ศาล ก่อน ที่ ศาล
 จะ เริ่ม การ พิจารณา อัยการ ทหาร เรือ จะ ต้อง จัดการ ให้ ๆ ได้ ส่ง สำนวน
 คดี นั้น ไป ยัง ศาล ที่ โจทย์ จะ ไป ฟ้อง นั้น ภายใน ๕ วัน นับ ตั้ง แต่
 วันที่ ได้ แจง ความ นน.

มาตรา ๕๐ ถ้าผู้ ต้อง บาดเจ็บ หรือ เสีย หาย ไม่ แจง ความ ตาม
 กำหนด แดง ผู้ นั้น จะ ไป ขอ ร้อง ค่า ปรับ ใหม่ คือ ศาล พด เรือน ได้ แต่
 ต้อง รอ ใจ จน กว่า ศาล ทหาร ได้ พิจารณา คดี ส่วน อรรถา ตอดต แดง.

มาตรา ๕๑ เมื่อ โจทย์ ขอ ร้อง ค่า ปรับ ใหม่ ใน ศาล พด เรือน โจทย์
 จะ ต้อง ส่ง สำเนา คำพิพากษา แท้จริง ของ ศาล ทหาร เรือ ถ้า ศาล พด เรือน
 บอก ขอ สำนวน มา ยัง ศาล ทหาร เรือ เมื่อ ได้ ให้ ยกรับ คร ศาล ทหาร
 เรือ ซึ่งมี หน้า ที่ เก็บ สำนวน คดี นั้น ส่ง สำนวน ไป ยัง ศาล พด เรือน
 ใน การ ที่ ศาล พด เรือน จะ พิจารณา ให้ ค่า ปรับ ใหม่ หรือ ยก ค่า ปรับ ใหม่
 ต้อง ถือ เอา ข้อ ความ ที่ ตก ลง ใน ศาล ทหาร เรือ อัน พิจารณา แดง เป็น
 ที่ ดี ดัน เป็น หลัก แต่ อย่าง เดียว เท่านั้น.

มาตรา ๕๒ ใน คดี เรื่อง ผู้ กระทำ ผิด ได้ ขอ บด ถัก หรือ ถัก เขา สิ่ง
 ของ แดง สิ่ง ของ นั้น ศาล ได้ ยึด แดง มา เป็น ถาง แดง ศาล ทหาร
 เรือ มี หน้า ที่ จะ ส่ง ให้ สิ่ง ของ นั้น คืน ให้ แก่ เจ้า ของ ตาม กฎหมาย.

มาตรา ๕๓ ตาม ที่ ถิ่น ถาว มา แดง เป็น บัญญัติ กวาง ๆ ตาม

มาตรา ๔๖-๔๗ มีบทบัญญัติคือ ศาลทหาร เว้นอำนาจที่ตั้งปรับ
ใหม่ ให้แก่รัฐบาล ในคดีซึ่งจำเลยได้ตอบกลับ หรือถึงเอาพระราช
ทรัพย์หลวง เป็น ของ คน หรือ ได้กระทำ ให้ของ หลวง เดียวหายเป็น
อันตราย แต่ศาลจะพิพากษา ปรับใหม่ ได้แต่เมื่อ ยมีการ ทหาร เรือ ได้ขอ
ร้อง ให้ปรับเท่านั้น.

มาตรา ๕๔ ถ้าผู้ ที่ อยู่ ใน อำนาจ ศาล ทหาร เรือ ถูก พ้อง ใน คดี
ซึ่ง จะ ต้อง พิจารณา ใน ศาล ทหาร เรือ แต่ ใน คดี จะ ต้อง พิจารณา ใน
ศาล อื่น ๆ พร้อมกัน คดี ไต ที่ จะมี โทษ มาก ให้ พิจารณา คดี นั้น ก่อน
แต่ ถ้า แม้ว่า มีโทษ ประมาณ เท่ากัน ก็ ให้ พิจารณา ใน คดี ซึ่ง ชั้น ศาล
ทหาร เรือ นั้น ก่อน.

มาตรา ๕๕ เมื่อ ได้ ผู้ ที่ อยู่ ใน อำนาจ ศาล ทหาร เรือ ได้กระทำ
ความผิด แต่ ผู้ ที่ ไม่ อยู่ ใน อำนาจ ศาล ทหาร เรือ ประปน อยู่ ด้วย เป็น
ผู้ คน เหตุ หรือ พรรค พวก กัด ให้ คดี นั้น ไป พิจารณา ใน ศาล พลเรือน.

มาตรา ๕๖ เมื่อ ผู้ ไต ซึ่ง อยู่ ใน อำนาจ กฎหมาย ทหาร เรือ พร้อม
ทั้ง ผู้ ซึ่ง อยู่ ใน กฎหมาย ทหาร บก กระทำ ผิด ให้ เจ้า หน้า ที่ ทหาร บก
ทหาร เรือ ได้ ส่วน แต่ ตกตง ให้ แน่ ว่า ความผิด นั้น กระทำ ใน ที่ ไต ถ้า
ความผิด นั้น ได้กระทำ ในเรือ ของ กรมทหาร เรือ หรือ ใน เขต รัง
ทหาร เรือ, หรือ อู่ หรือ ที่ อยู่ ที่ ตั้ง ไต ๆ ซึ่ง ชั้น แก่ กรม ทหาร เรือ
ให้ ศาล ทหาร เรือ พิจารณา คดี นั้น แต่ ถ้า กระทำ ผิด ใน ที่ อื่น นอก จาก นี้
ให้ ศาล ทหาร บก พิจารณา คดี นั้น ๆ.

มาตรา ๕๗ ตามความที่กล่าวมาแล้ว ใน มาตรา ๕๕-๕๖ ศาลจะต้องใช้กฎหมาย ทหาร บก สำหรับพิพากษาบุคคลที่อยู่ในอำนาจกฎหมาย ทหาร บก, กฎหมาย ทหาร เรือ แก่ผู้ที่อยู่ในอำนาจกฎหมาย ทหาร เรือ แต่กฎหมาย อาญา ตาม ธรรมนูญ แก่จำเลยผู้อื่น.

มาตรา ๕๘ ถ้าผู้ใดชนศาล ทหาร เรือ แต่ศาล ทหาร เรือ ได้พิจารณาพิพากษาตามพระราชบัญญัติคนต่าง ศาลอื่นจะพิจารณาผู้นั้นในคดีเรื่องเดียวกันอีกไม่ได้ เว้นไว้แต่ถ้าศาล ทหาร เรือ ได้วินิจฉัยแล้ว แต่วงบทนแน่นอนว่าคดีนั้นไม่ได้ อยู่ในอำนาจของ กฎหมาย ทหาร เรือ.

หมวด ๒

อำนาจศาล กรม ทหาร

มาตรา ๕๙ ศาล กรม ทหาร มีอำนาจพิพากษาคดี ที่จำเลยเป็นผู้ อยู่ในอำนาจกฎหมาย ทหาร ที่มีมูลค่า เพียง นาย ทหาร ชั้น ประทวน เป็นสูงที่สุด ซึ่งตามคดีนั้นจำเลยจะมีโทษจำขังไม่เกินกว่า ๑ ปี หรือ โทษปรับ หรือ โทษ โบย หรือ ทั้ง จำขัง ไม่เกิน ๑ ปี ทั้งปรับ หรือ โบย ด้วย.

มาตรา ๖๐ ผู้นั่งผู้ใดจะอุทธรณ์คำพิพากษาของ ศาล กรม ทหาร ไม่ได้ นอกจาก

(๑) จำเลย หรือ โจทก์ของ อุทธรณ์ เพราะไม่ไป ตาม พระราชบัญญัติวิธีตั้ง กรรมการ แต่อำนาจของ ศาล กรม ทหาร

หรือคำพิพากษานั้น ยังไม่ตรง กับใจความ ตาม พระราชกำหนด กฎหมาย ทหาร เรือ.

(๒) นายทหาร ซึ่งมีอำนาจสั่ง ดงโทษ ตาม คำพิพากษาได้นั้น มีความเห็นตั้ง ให้อุทธรณ์ได้ ไม่ว่าเหตุใด.

หมวด ๓

อำนาจ คัด ทหาร เรือ กดาง

มาตรา ๖๑ คัด ทหาร เรือ กดาง มีอำนาจที่จะ พิพากษา คัดตั้ง ต่อไปนี้.

(๑) ความ อุทธรณ์คำ พิพากษา คัด กรม ทหาร

(๒) คดีที่ จำเลย เป็น ผู้ อยู่ใน อำนาจ คัด ทหาร เรือ มียศ เป็น นายทหาร ชั้น ตัญญา บัตร เว้น ไว้แต่ นาย พด

(๓) คดีที่ จำเลย เป็น ผู้ อยู่ใน อำนาจ คัด ทหาร เรือ จะต้อง รับโทษ จำจริง มากกว่า ๑ ปีขึ้นไป

มาตรา ๖๒ ผู้ใด ๆ จะ อุทธรณ์ คำ พิพากษา ของ คัด ทหาร เรือ กดาง ใน คดี ซึ่ง เป็น อุทธรณ์ จากคำ พิพากษา คัด กรม ทหาร นั้นไม่ได้ เว้น ไว้แต่ คัด ทหาร เรือ กดาง จะ อนุญาต ให้ อุทธรณ์ หรือ มี อำนาจ สั่ง ดง โทษ จะมี คำ สั่ง ให้ อุทธรณ์ จึง จะ อุทธรณ์ ได้.

มาตรา ๖๓ คำ พิพากษา ของ คัด ทหาร เรือ กดาง ที่ พิพากษา ไป ตาม ความ ใน มาตรา ๖๑ ข้อ ๒-๓ นั้น มี ผู้ อุทธรณ์ ไป ยัง คัด กรม บัญชา การ กดาง ได้.

- (๑) จำเลย
- (๒) โจทก์
- (๓) ผู้มีอำนาจลงโทษตามคำพิพากษา

หมวด ๔

อำนาจศาล กรม บัญชา การ ทหาร

มาตรา ๖๔ ศาล กรม บัญชา การ ทหาร มีอำนาจ ที่จะ พิพากษา ความ อุทธรณ์ คำพิพากษา ของ ศาล ทหาร เว้น ทหาร เว้น ทหาร แต่ คดี ซึ่ง จำเลย เป็น ผู้ อยู่ ใน อำนาจ ศาล ทหาร เว้น ทหาร เว้น ทหาร นาย พด

มาตรา ๖๕ ศาล พิเศษ กรม บัญชา การ ทหาร ซึ่ง ตั้ง ขึ้น โดย คำสั่ง พิเศษ ของ ผู้ บัญชา การ ทหาร ทหาร เว้น ทหาร ตาม ที่ ก่อ เสร็จ มา แล้ว ใน มาตรา ๓๖ มี อำนาจ ที่จะ พิพากษา คดี ไต่ ๆ ซึ่ง อยู่ใน อำนาจ กฎหมาย ทหาร เว้น ทหาร ตาม ที่ ได้ บัง ไว้ ใน คำสั่ง ตั้ง ศาล พิเศษ นั้น ได้

หมวด ๕

ฎีกา.

มาตรา ๖๖ คดี คดี ที่จะ ถัด าว ต่อ ไป นี้ คือ :-

- (๑) เมื่อ ศาล กรม บัญชา การ ทหาร หรือ ศาล พิเศษ กรม บัญชา การ ทหาร ได้ พิพากษา ความ ใน ชั้น ต้น หรือ

(๒) เมื่อศาล กรม บัญชาการ กลาง หรือ ศาล พิเศษ กรม บัญชาการ กลาง ได้ พิจารณา คำอุทธรณ์ เสนอเปลี่ยนแปลง หรือ ถอน พิกษา ตรงกันข้าม กับ คำพิพากษา ของ ศาล ดัง จำเลย โจทย์ แต่ ผู้มีอำนาจสั่ง ลงโทษ ตาม คำพิพากษา จะ ถวาย ฎีกา แต่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ แต่งแต่ จะ พระราชทาน พระราชวินิจฉัย ตัดสิน ให้เด็ดขาด หรือ พระราชทาน คดี ไปยัง ศาล ฎีกา หรือ จะ ได้ มี พระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ ตั้ง กรรมการ เป็น ศาล รับสั่ง พิจารณา คดี นั้น.

มาตรา ๖๗ ใน กระแส พระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ ตั้งศาล รับสั่ง นั้น จะมี รายนาม ผู้ที่จะ เป็น กรรมการ แต่ง นาม ผู้ที่จะ ต้อง ทำหน้าที่ อัยการ ทหาร เว้น ด้วย.

มาตรา ๖๘ ผู้ที่อยู่ใน จำพวก ที่ ถัดมา ใน มาตรา ๕๐ จะ เป็น กรรมการ ศาล รับสั่ง หรือ เป็น อัยการ ทหาร เว้น ไม่ได้ เป็น อันขาด.

หมวด ๖

วิธีอุทธรณ์

มาตรา ๖๙ ผู้ซึ่ง จะ อุทธรณ์ ต้อง เขียน คำอุทธรณ์ ลง ใน แบบ พ้อง อุทธรณ์ อธิบาย เหตุผล แต่ ตั้ง ไป ยัง ยกระบัตร ของ ศาล ที่ ต้อง อุทธรณ์.

มาตรา ๗๐ พ้อง อุทธรณ์ นั้น ต้อง ตั้ง ให้ ยกระบัตร ศาล ได้ ตรวจ ภายใน ๑๕ วัน ตั้ง แต่ ได้ อ่าน คำพิพากษา ให้ ฟัง ไม่ นับ วัน ที่ อ่าน

คำพิพากษานั้น แต่ ถ้า วันที่ สุดของ กำหนดเวลานั้น เป็นวัน หยุด พัก กอง
ยกระบัตร ศาล มิได้ ทำ การ ยอม ให้ เพิ่ม กำหนด นั้น จน จน ถึง วันที่ ทำ
การ ที่ ใกล้ ที่ สุด.

มาตรา ๗๑ ถ้า นาย ทหาร ที่ มี อำนาจ ตั้ง ดง โทษ เป็น ผู้ อุตธรณ์
ฟ้อง อุตธรณ์ นั้น อาจ จะ ตั้ง ไป ภายใน ๓๐ วัน ที่ ได้ อ่าน คำ พิพากษา.

มาตรา ๗๒ ถ้า มี แค่ จำเลย เป็น ผู้ อุตธรณ์ คำ พิพากษา ของ ศาล ที่
พิพากษา ความ อุตธรณ์ ต้อง ไม่ ให้ หนัก กว่า เดิม คือ ไม่ ให้ เพิ่ม โทษ
ไป มากกว่า ที่ มี อยู่ใน คำ พิพากษา ของ ศาล ดัง.

มาตรา ๗๓ เมื่อ โจทย์ หรือ นาย ทหาร ที่ มี อำนาจ ตั้ง ดง โทษ ตาม
คำ พิพากษา เป็น ผู้ อุตธรณ์ ศาล ที่ พิพากษา ความ อุตธรณ์ มี อำนาจ
ที่ จะ พิพากษา ตรง กัน ซ้ำ หรือ เปลี่ยน แปลง หรือ พิพากษา ยืน ตาม คำ
พิพากษา ของ ศาล ที่ ถูก อุตธรณ์ หรือ พิพากษา ตาม ความ ที่ เห็น ว่า
ศาล ดัง ควร พิพากษา อย่าง ไต คือ ยก ฟ้อง หรือ ดง โทษ จำเลย หรือ ผ่อน
โทษ เพิ่ม โทษ ตาม สัมควร.

มาตรา ๗๔ ใน คดี ทุก เรื่อง ศาล ที่ ต้อง พิจารณา ความ อุตธรณ์
มี อำนาจ.

(๑) เรียก พยาน เพิ่ม เดิม

(๒) ส่ง คดี กลับ ไป ยัง ศาล เดิม ให้ พิจารณา ใหม่ หรือ เรียก

08/10/2566

พยาน ใหม่.

(๓) ตั้งให้ศาลที่เป็นขึ้นเดียวกันกับศาลที่พิจารณาแล้วพิจารณา
อีกครั้งหนึ่ง

ประกาศมา ณ วันที่ ๓๐ มีนาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๖

เป็นวันที่ ๑๕๓๘๕ ในรัชกาล บัณฑิต

พระ ราช กำหนด เครื่อง แต่ง ตัว ทหาร บก

รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗

พระ บาท สมเด็จ พระ ประมินทร์ มหาจุฬาลงกรณ์ พระ จุฑจอม เกด้า
เจ้า อยู่ หัว มี พระ บรม ราช โองการ ดำรัส เห็น อุดเกล้า ฯ ตั้ง ว่า พระ
ราช กำหนด เครื่อง แต่ง ตัว ทหาร บก อัน ได้ ตรา เป็น หลัก ไว้ ตั้ง แต่
รัตนโกสินทร ศก ๑๒๖ นั้น ถ้า บั้น คอ มา ก็ ได้ ตั้ง เปลี่ยน แปลง แก่
ไช บ้าง บาง สิ่ง บาง อย่าง เป็น หาย คราว มา แล้ว บัด นี้ ได้ เปลี่ยน
แปลง แด่ ตัด ทอน เครื่อง แต่ง ตัว ตลอดจน กำหนด เดิม อีก บาง อย่าง
เพื่อ มี ให้ เป็น การ เปลื้อง พระ ราช ทวีย ใน การ ที่ ต้อง จำ เครื่อง แต่ง ตัว
ทหาร เป็น แก่ ความ ต้อง การ นั้น สมควร ที่จะ รวบรวม ขึ้น เป็น พระ ราช
กำหนด แทน พระ ราช กำหนด เครื่อง แต่ง ตัว ทหาร รัตนโกสินทร ศก ๑๒๖

08/10/2566

น น ต ง น

หมวดที่ ๓

ว่าด้วยการใช้พระราชกำหนด

มาตรา ๑ พระราชกำหนดนี้ ให้เรียกว่า “พระราชกำหนด
เครื่องแต่งตัวทหารบก รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗”

มาตรา ๒ พระราชกำหนดนี้ ให้ใช้ ใน กองทัพบก ตั้งแต่วันที่ ๑
เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗ เป็นต้นไป

มาตรา ๓ พระราชกำหนดบทใด ขัดกับ ซึ่ง ขัดขวาง คือ พระราช
กำหนดนี้ ให้ยกบทนั้น ๆ เสีย ตั้งแต่วันที่ใช้พระราชกำหนด

หมวดที่ ๒

ว่าด้วยเครื่องแต่งตัวทหารบก

มาตรา ๔ เครื่องแต่งตัว นายสิบ พด ทหาร นัน ให้มีดังนี้

ข้อ ๑ หมวกแบบทรง หม้อตาลดีเทา กระบัง หน้าหนังดำ มี
สายรัดคางหนังดำ และมีตรา ประทุมอุณาโลมที่หน้าหมวก

ข้อ ๒ เสื้อผ้าดีเทา รูปกระดอบ คอพับ

๓ พดรบ มีผ้าเป็น แผ่นผ้ากว้าง ๕ ซองติเมตร ขาวไม่เกินกว่า
ระหว่างไหล่ถึงคอ ทำเป็นรูป ๔ เหลี่ยมมี ต้นผ้าเป็น ๓ เหลี่ยม
หุ้มผ้าดีตามตั้งกุด สำหรับติด ตามตรง บ่า คือ แต่ต้น คอไปไหล่

๒ ผู้ช่วยพดรบ มีผ้าเป็น แผ่นผ้ายาว ๑๒ ซองติเมตร ทำ
เป็นรูป ๔ เหลี่ยมมี ต้น บ่า แด ปลายเป็น ๓ เหลี่ยม หุ้มผ้าดีตามตั้งกุด
สำหรับติดตาม ขวาง บ่า คือ แต่ หน้า ไหล่ ไป หลังไหล่

ข้อ ๓ มีกางเกงขาดสีผ้าสีน้ำเงินแก่

ข้อ ๔ มีผ้าพันแข้งสีน้ำตาล

ข้อ ๕ มีรองเท้าสีน้ำตาล

มาตรา ๕ คำ นายสืบทั้งปวง ให้ ใช้เสื้อดีเทารูปราชปะแตนดี
คอพับ แต่ ใช้เสื้อขาวรูปราชปะแตนดีเพิ่มขึ้นด้วย มีปากเป็นแผ่น
ผ้า ดังกล่าวไว้ใน มาตรา ๔ ข้อ ๒ นั้นด้วย

มาตรา ๖ นายสืบพดทหาร ใน กอง พดรักษาพระองค์ กับนักเรียน
นายร้อย ให้ มีเครื่องแต่งตัว เพิ่มขึ้นดังนี้

ข้อ ๑ นายสืบพดทหาร กรมทหารราบที่ ๑ (มหาดเล็กรักษา
พระองค์)

๑ หมวกแฮดเนื้อดีสีขาว มียอด มีตราอาร์ม แผ่นดิน ที่ หน้า หมวก มี
ใช้รัดคาง กับ มี กระจับปี่ มาแต่ง แต่ ไม่มี

๒ ปลอก หมวก แก้ว ทรง หม้อ ตาสีขาว

๓ เสื้อ ทนิก สี ขด คอ พน คำ บัก ดวดริม ด้วยไหม เหลือง ข้อ มี
พัน คำ บัก เป็น อักษร พระ นาม ดี, พ, ป, ม, จ, ด้วยไหม เหลือง แกม ขาว
เสื้อ ขาว รูป ราช ปะแตนดี กับ มีปากเป็นแผ่น ผ้ายัก กล่าวใน มาตรา ๔
ข้อ ๒ นั้น แต่ มี ดวด เหลือง กว้าง ๑ ซอง คีเมตรี ขดบชอบปานนี้ด้วย

๔ คันซัพหนัง ดีพาย

๕ กางเกง สี ขด แดง ดี แต่ง กว้าง ๑ ซอง คีเมตรี

๖ รองเท้า หนัง คำ

ข้อ ๒ นายสืบ พต ทหาร กรม ทหาร ม้าที่ ๑ (รักษาพระองค์)

๑ หมวก แห่ตมेटี่ ขาว มี ยอด มี ภูม มา แดง มี ตรา อารัม

แผ่นดิน ที่ หน้า หมวก มี ใช้ รัต คาง

๒ บ่า เสื้อ เป็น แผ่น ผา ตง ก่อตัว ใน มาตรา ๕ ข้อ ๒ นั้น ให้ มี สวด

เหลือง กวาง ๓ ซอง คีเมตรี ขดบ ขอบ บ่า นั้น ด้วย

๓ คัน ซัพ หนึ่ง สพาย

๔ กาง เกง ตึง ก่อตัว ใน มาตรา ๕ ข้อ ๓ แต่ เป็น รูป กาง เกง ซี่ มี

๕ ดันบ แฉ่ง หนึ่ง ดำ

๖ รอง เท้า หนึ่ง ดำ

ข้อ ๓ ทหาร เหล่า ต่าง ๆ ใน กอง พธ รักษา พระองค์ ซึ่ง นอก จาก กรม ทหาร รวบ ที่ ๑ แต่ กรม ทหาร ม้า ที่ ๑

๑ หมวก แห่ตมेटี่ ขาว มี ยอด มี ตรา อารัม แผ่นดิน ที่ หน้า หมวก มี ใช้ รัต คาง

๒ บ่า เสื้อ เป็น แผ่น ผา ตง ก่อตัว ใน มาตรา ๕ ข้อ ๒ นั้น ให้ มี สวด เหลือง กวาง ๓ ซอง คีเมตรี ขดบ ขอบ บ่า นั้น ด้วย

ข้อ ๕ นักเรียน นายร้อย ทหาร บก ใช้ เครื่อง แต่ง ตัว เหมือน พด ทหาร ทุก ประการ มี เครื่อง แต่ง ตัว เพิ่ม ขึ้น คือ

๑ หมวก แห่ตมेटี่ ขาว มี ยอด มี ตรา อารัม แผ่นดิน ที่ หน้า หมวก มี ใช้ รัต คาง

08/10/2566

๒ ปลดยก หมวก แกม ทรง หมอ คาด ผา ขาว

๓ เสื้อ รูป หนึ่ง คัก กระ หวดดี เต้า คอ พับ มี กระเป๋ หอ้ง แต่ ข้าง
 เสื้อ รูป ราช ประคณต์ ผา ชาว กับ มี เป้า เป็น แผ่นผ้า ดึง ก่อว ใน มาตรา ๕
 ข้อ ๒ นัน ดวย แต่ บ้า ดี หรับ นก เรียน นาย ร้อย น มี แแถบ ทอง กวาง ๑
 ของ คีเม็ตรี พาด กวาง บ้า ตาม ยาว

๔ กาง เกง ดี ค้า มี ลวดแดง

๕ สันบ แขง ดี ผา ตาด

๖ รອງ เท้า หนึ่ง ค้า

นก เรียน นาย ร้อย หอง ชันโต จะ แต่ง ตัว ได้ เต็มตาม พระราชกำหนด
 หรือ จะ ตด จาก พระราช กำหนด น แล้ว แต่ ผู้ บัญชา การ กรม ยุกทณา
 ชิกการ จะ เห็น สัมควร

มาตรา ๗ เครื่อง แต่ง ตัว นาย ทหาร ชัน นาย พัน นาย รัคย นาย ตาปให้
 มี ดังนี้

ข้อ ๑ มี หมวก ๓ อย่าง

อย่าง ที่ ๑ หมวก แผลดเม็ตรี ชาว มี ยอด มี ตรา ขาว มี แผ่นดิน มี ไข
 รัตคาง แต่ กรม ทหาร ราบ ที่ ๓ (มหาด เดี๊ต รัคษา พระ องค์) แต่
 กรม ทหาร ม้า ที่ ๓ (รัคษา พระ องค์) มี กาบม มา แดง

อย่าง ที่ ๒ หมวก กาบ ทรง หมอ ตาด ดี เต้า กระบัง หน้า หนึ่ง ค้า มี
 ปลดอก ผ่า ดี ชาว หรือ ปลดอก ผ่า ดี เต้า มี ด้าย รัตคาง เป็น แแถบ ทอง
 กวาง ๑ ของ คีเม็ตรี แต่ มี ตรา ประทุม อุณาโตม

ข้อ ๓ มีทาง เก่ง ๓ อย่าง

อย่างที่ ๑ ทาง เก่ง สู้ เงิน แก่ มีแถบ สู้ ตาม สังกัด กวาง & ของ
ศิเมศวร์ คิด ตะเข็บ ขากาง เก่ง ข้าง นอก

อย่างที่ ๒ ทาง เก่ง สู้ เงิน แก่ ขาดัน

อย่างที่ ๓ ทาง เก่ง สู้ ชาว

ทาง เก่ง อย่าง ที่ ๑ แด่ อย่าง ที่ ๓ จะ ใช้ ขาดัน หรือ ขายาว ก็ได้

ข้อ ๔ มี รอง เท้า ๒ อย่าง

อย่างที่ ๑ รอง เท้า หง ค่ำ เกิดยง

อย่างที่ ๒ รอง เท้า สู้ น้ำ ชาติ

ในเวลา เมื่อ ใช้ ทาง เก่ง ขาดัน ถ้า ใช้ รอง เท้า สู้ ได้ ต้อง ใช้ ส้น แข็ง
สู้ นั้น แด่ ใช้ ผ้า พัน แข็ง แทน ส้น แข็ง สู้ น้ำ ชาติ ได้ หรือ จะ ใช้ รอง เท้า
สูง แทน ส้น แข็ง ก็ได้

ข้อ ๕ มี วัด คด ใหม่ สู้ แด่ง แต่ นาย ทหาร ใน กอง พด รักษา พระ องค์
ใหม่ รวด ทอง สู้ เงิน เพิ่ม ขึ้น บน พัน แด่ง ด้วย

ข้อ ๖ นาย พัน นาย ร้อย ใน กรม ทหาร รบ ที่ ๑ (มหาดเล็ก รักษา
พระองค์) แด่ กรม ทหาร มา ที่ ๑ (รักษา พระ องค์) ให้ มี คน ขี่ พงษ์
แด่ สาย หนึ่ง แด่ ใหม่ ทอง ทัพ สำหรับ สู้ พาย

มาตรา ๘ เครื่อง แด่ง คัว จอม พด แด่ นาย พด ให้ มี ตัง น

ข้อ ๑ มี หมวก ๓ อย่าง

อย่าง ที่ ๓ หมวก แอลเม็ตดี ชาว มียอต มี ตรา อารัม แผ่นดิน มี

ใช้รัตคาง กับ มียอต ภู จน ห่าน

อย่าง ที่ ๒ หมวก แกบ ทรง หม้อ ตาต เหมือน นาย พัน นาย ร้อย

อย่าง ที่ ๓ หมวก กั้น แดต เหมือน นาย พัน นาย ร้อย

ข้อ ๒ มี เดื่อ ๕ อย่าง

อย่าง ที่ ๓ เดื่อ ลักกระหัดดี ชาว รูปทูนิก คอ ข้อ มือ แด ปาก

กระเป่า หตั้ง พันคำ บัก ทอง เปน ข้อ ไชยพฤษ

อย่าง ที่ ๒ เดื่อ ลักกระหัดดี เทารูป ทูนิก คอพิบ มี บัก ทอง เปน

ตาย ถัก ที่ คอ แด มี กระเป่า หตั้ง แด ข้าง มี ซิลิบ ถวดแดง บาน เย็น

ตรง ริม หน้า ออก จน ข้อ มือ แด ปาก กระเป่า

อย่าง ที่ ๓ เดื่อ ดี เทารูปราช ประแตนค คอพิบ หรือ รูป กระเดอบ คอพิบ

อย่าง ที่ ๔ เดื่อ ผาดี ชาว รูปราช ประแตนค

เดื่อ ทงปอง ตาม ที่ ถ้าว มาน มี บ่า เปน แผ่น ผาดึง ถ้าวไว ใน

มาตรา ๔ ข้อ ๒ นั้น แต่ บัก ทอง เปน ตาย ถัก เต็ม บ่า

ข้อ ๓ มี กาง เกง ๓ อย่าง

อย่าง ที่ ๑ กาง เกง ดี น้ำเงิน แก่ มี แถบดี แต่ง บาน เย็น กวาง ๓

ของคิเมตรี คู ๓ ห้าง กั้น ๓ ของ คิเมตรี ครึง แด มี เดิ่น ถวด กดาง ด้วย

อย่าง ที่ ๒ กาง เกง ดี น้ำเงิน แก่ ขาดัน

08/10/2566
อย่าง ที่ ๓ กาง เกง ดี ชาว

กาง เกง อย่าง ที่ หนึ่ง แต่ อย่าง ที่ ๓ จะ ใช้ ขาด ้น หรือ ขาวาว ก็ ได้

ขอ ๕ มี รong เท่า ๒ อย่าง

อย่าง ที่ ๓ รong เท่า หนึ่ง ดำ เกิด ยง

อย่าง ที่ ๒ รong เท่า ด้ ้น ้า ตาต

ใน เวลา เมื่อ ใช้ กาง เกง ขาด ้น ถ้า ใช้ รong เท่า ด้ ้น ได้ ต้อง ใช้ ด้ ้น บ แขง ด้ ้น หรือ จะ ใช้ รong เท่า ด้ ้น แทน ด้ ้น บ แขง ก็ ได้

ขอ ๕ มี รัต คคต ใหม่ ทอง

มาตรา ๘ ให้ นาย ทหาร ทง บวง มี เสือ กั น หนาว ด้ ้น ้า เงิน แก่ รูป ขาว ขั บ ใน ตาม ด้ ้น เสือ แต่ ขั น จอม พล นาย พล ใช้ ขั บ ใน แต่ ขั บ บ ดวด ริม หนาว ก ปาก กระเป่า หงั ด แต่ ขั น ขอ มี อ ด้ ้น แดง บาน เย็น เสือ กั น หนาว ้น ให้ มี ้า ตาม ขั น ยค ์ ทหาร กั บ เครื่อง ด้ ้น คว ์ ทหาร อย่าง อื่น ซึ่ง ไม่ เป็น หดัก สำ คัญ เช่น เสือ คคต มี เสือ กั น ฝน หรือ เครื่อง ที่ ประกอบ เครื่อง ด้ ้น คว ์ ทหาร เพื่อ ความ เรียบ ร้อย ใน การ บง อย่าง หรือ เพื่อ สดวก ใน ราชการ ด้ ้น าม เป็น ด้ ้น ซึ่ง ไม่ ได้ กถาว ใน พระราช กั หนด ้น โดย เฉพาะ ้น ให้ ด้ ้น บัญชาการ กรม ยุทธนาธิการ มี อำนาจ กั หนด ให้ ทหาร ใช้ ได้ ตาม ส้มควร

หมวด ที่ ๓

ว่า ด้วย เครื่อง หมาย ทหาร

08/10/2566

มาตรา ๓๐ ทหาร ต่าง เหล่า ต่าง แขนบค ต้อง มี ด้ ้น เป็น เครื่อง หมาย

ให้ เห็น แปลก กัน ที่ ม้า ยศ เลื้อ นาย ทหาร ชั้นสัญญาบัตร ทงปอง ที่ เป็น
 รูป ทนิก สี่ เทา ให้ หมาย สี่ ที่ คอ เลื้อ ที่ ขด บ ถวด ตรง รีม หน้า ออก ชั้น
 ขอ มื่อ ปาก กระเป๋ำ แถบ กาง เกง ทหาร เหล่า โด แพน กโตะ จะ ควร
 หมาย สี่ โตะ ก็ ให้ ผู้ บัญชา การ กรม ยท ขนา ขิ การ กำหนด ให้ ใช้ สี่ เครื่อง
 หมาย นั้น ตาม ที่ เห็น ส้ม ควร

มาตรา ๑๓ นายทหาร ชั้นนายพล นายพัน นายร้อย นายสิบ ซึ่งมี
 ตำแหน่ง ยศ สูง ต่ำ กว่ กัน นั้น ให้ มี เครื่อง หมาย ให้ เห็น ตำแหน่ง ยศ
 ต่าง กัน คือ

ข้อ ๑ นายสิบ นั้น ให้ มี บัง คัด ที่ แขน ข่าย เหนือ ขอ คอก ตาม
 ตำแหน่ง ดัง นั้น

จำ นาย สิบ	๔	บัง
นาย สิบ เอก	๓	บัง
นาย สิบ โท	๒	บัง
นาย สิบ ตริ	๑	บัง

ข้อ ๒ นายพล นายพัน นายร้อย ให้ มี จักร เงิน คัด ทับ บน
 บา ดัง นั้น

นาย พล	นาย พัน	นาย ร้อย	เอก	๓	จักร
นาย พล	นาย พัน	นาย ร้อย	โท	๒	จักร
นาย พล	นาย พัน	นาย ร้อย	ตรี	๑	จักร

ข้อ ๓ จอมพล ให้มีรูปศทาไคว่กับ กระบี่ แด พระเกี้ยวติด
ทับ บน บ่า

มาตรา ๑๒ ทหาร ทุก นาย มีเครื่อง หมายถึง กัด เหล่า ดึงกัดแพนท
แด เครื่อง หมายถึง ด้าดับ ยศ นัน แดว กัด ยัง หา พอก กับ ที่ จะ ให้ เห็น ว่า ทหาร
ผู้ใด เป็น ตำแหน่ง ไตรกรม กองใดไม่ ให้ เพิ่ม เครื่อง หมายถึง ขึ้น สำหรับ
ทหาร ตาม ตำแหน่ง แด หมายถึง ดึง

ข้อ ๑ นาย ลีบ พด ทหาร ประจำ กรมใด ให้ มี ตัว เลข ของ ชาว
สำหรับ หมายถึง เลข ด้าดับ กรมติด ทับ บน กลาง บ่า

ข้อ ๒ นักเรียน นาย ร้อย ให้ มี ตัว เลข ของ ชาว หมายถึง ด้าดับ ชั้น
ห้อง เรียน กับ นักเรียน นาย ร้อย ชั้น หวด หน้า หมวด ให้ มี พระเกี้ยว
ของ ชาว นักเรียน นาย ลีบ ทงปวง ให้ มี ดอกจันทน์ ของ ชาว ติด ทับ
บน กลาง บ่า

ข้อ ๓ นักเรียน นาย ตาม ให้ มี แถบ ของ กวาง กิ่ง ของ ศิเมตรี ติด
พาด ขวาง กลาง บ่า

ข้อ ๔ นาย ทหาร ชั้น ดัฎญา บัตรี ประจำ กรม ให้ มี เลข เงิน หมายถึง
กรม ที่ ตน ดึงกัด นัน ติดทับ บน กลาง บ่า

ข้อ ๕ นาย ทหาร ชั้น ดัฎญา บัตรี ใน กรม บัญชาการ โรงเรียน
ทหารบก แด ประจำ โรงเรียน นาย ร้อย ให้ มี อักษร ร. ประจำ กลาง
บัว ชนงเงิน ติดทับ บน กลาง บ่า

ข้อ ๒ นาย ทหาร ชั้น ตัญญาบัตร กรม บัญชาการ กอง พล ใหม่
เลข ประจำ กตาง บัว ชนก เงิน หมายถึง กอง พล คิด ทับ กตาง บัว

ข้อ ๗ นาย ทหาร ชั้น ตัญญาบัตร ใน กรม ยุทธนาธิการ กตาง ให้
มี พระ เกี้ยว เงิน คิด ทับ กตาง บัว

ข้อ ๘ นาย ทหาร ราชองครักษ์ ให้ มี อักษร พระนาม จ, ป, ว,
ไคว่ แต่ มี พระ เกี้ยว เงิน คิด ทับ กตาง บัว นาย ทหาร ซึ่ง มี ตำแหน่ง เป็น
ราช องครักษ์ พิเศษ คิด เครื่องหมาย สำหรับ ตำแหน่ง ราชองครักษ์ อยู่ แล้ว
จะ คิด พระ เกี้ยว หรือ บัว ชนก อีก นั้น ไม่ได้

มาตรา ๓๓ ตำแหน่ง จอม พล ตำแหน่ง นายทหาร ผู้ใหญ่ ชั้น หัก
หน้า แต่ ตำแหน่ง ราช องครักษ์ ซึ่ง ยัง ดำรง อยู่ใน ตำแหน่ง นั้น ให้ มี
สาย ยงยศ เพิ่ม ขึ้น ด้วย

มาตรา ๓๔ จอม พล นายพล นายพัน นายร้อย ราช องครักษ์
แต่ ทั้ง นาย ทหาร พล ทหาร ที่ มี หน้า ที่ ชี้ มา นั้น ให้ ใช้ เดียว ที่ ชี้ น รอง
เท่า ดัง นี้

นาย ทหาร ชั้น ตัญญาบัตร ใช้ เดียว เงิน หรือ ทอง ขาว

นายสิบ พล ทหาร ใช้ เดียว ทอง ขาว

มาตรา ๓๕ ทหาร ซึ่ง ประจำ อยู่ใน ตำแหน่ง ราช การ ทหาร ให้
ใช้ เครื่องหมาย สำหรับ ตำแหน่ง พล รบ แต่ ผู้ช่วย พล รบ เพิ่ม ขึ้น ดัง นี้

08/10/2566

ข้อ ๖ พล รบ นายสิบ พล ทหาร ให้ ใช้ สีธง ทอง ขาว หมายถึง กอง

รอย คต ที่ คอ เลื่อ นาย ทหาร ชน ตัญญา บัตร ให้ ไซ พระเกยง เงิน คต
ที่ คอ เลื่อ ดี เทา คอ พับ

ข้อ ๒ ผู้ช่วย พด รบ นาย สิบ พด ทหาร ให้ ไซ ตอก จันท์ ทอง
ขาว คต หมายถึง ที่ คอ เลื่อ นาย ทหาร ชน ตัญญา บัตร ให้ ไซ ตอก จันท์ เงิน
คต ที่ คอ เลื่อ ดี เทา คอ พับ

ทหาร ที่ มี ใต้ อยู่ใน กอง ประจำ กรร ม ทหาร บก จะ ไซ เครื่อง
หมาย เช่น ก้าว แดง โน มาตรา ๑๕ นี้ ไม่ ใต้

หมวดที่ ๔

ว่าด้วยลำดับการใช้กับเครื่องทหาร

มาตรา ๑๖ นายทหาร ชน ตัญญา บัตร แด่นาย คาบ ให้ ไซ กระบี่
ฝัก ทอง ขาว มี ฎี ฉ้าย ใหม่ ทอง มี ฉ้าย กระบี่ หงษ์ เหลือง ล้วนจอม
พด นาย พ.ย แด่นายทหารใน กอง พด รัชชา พระองค์ ให้ มี แแถบ ใหม่
ทอง ทับ เพิ่ม ชน ที่ ฉ้าย กระบี่ ใน เวลา ที่ ล้วน กาง เกง มี แแถบ

มาตรา ๑๗ เจ้า นาย สิบ ไซ กระบี่ ฝัก เหล็ก มี ฎี ใหม่ เหลือง ฉ้าย
กระบี่ หงษ์

มาตรา ๑๘ กระบี่ ทัง ปวง นี้ ให้ ไซ คัด ใน เลื่อ เว้น แต่ เวลา แต่ง
เครื่อง รบ จึง ให้ ไซ คัด นอก เลื่อ

มาตรา ๑๙ นายสิบ พด ทหาร ประจำ กอง รบ ใน เหล่า ทหาร มา
ทัง ปวง ให้ ไซ กระบี่ ฝัก เหล็ก มี ฎี มี ฉ้าย หงษ์ คัด นอก เลื่อ

08/10/2566

มาตรา ๒๐ นักเรียน ทหาร นาย สิบ พด ทหาร ให้ ไซ บัน มี

เช่น ชด ของ กระสุน กับ ของ ตาม ปดาย บิน คาค นอก เสือ ความ คราว ที่ ให้ ไซ

มาตรา ๒๑ อาวุธ นอก จาก ที่ ก่อตัว ไว้ นี้ เพื่อ สัตว์ใน ราชการ สันนาม ให้ผู้บัญชาการ กรม ยุทธนาธิการ กำหนด ให้ ทหาร ไซ ไต่ ตาม ที่ เห็น สัมควร

หมวดที่ ๕

ว่าด้วย กำหนดการ แต่ง ตัว เครื่อง ทหาร

มาตรา ๒๒ นายทหาร ชั้น จอม พด แด นาย พด ให้ แต่ง ตัว ดัง นี้

ข้อ ๑ จอมพด แด นายพด ให้ แต่ง ตัว ดัง นี้

เต็มยศใหญ่ หมวก ยศต เสือ หนัก ขาว กาง เกง สี่ หน้า เงิน แก้ม แดบ รัตคต ใหม่ ของ กระบี่ คาคใน เสือ รอง เท้าดำ แด เวลา ชน มา คอง ไซ รอง เท้าดำ สูง

เต็มยศ หมวก ยศต เสือ หนัก สี่ เทา กาง เกง สี่ หน้า เงิน แก้ม แดบ รัตคต ใหม่ ของ กระบี่ คาคใน เสือ รอง เท้าดำ ถ้า เวลา คู่ม แดว ไซ รอง เท้า สี่ หน้า คาค สูง

เต็มยศ ขาว หมวก ยศต เสือ ราช ประเด็นต์ ขาว กาง เกง สี่ หน้า เงิน แก้ม แดบ รัตคต ใหม่ ของ กระบี่ คาคใน เสือ รอง เท้าดำ ถ้า เวลา คู่ม แดว ไซ รอง เท้า สี่ หน้า คาค สูง

08/10/2566

ครึ่งยศ หมวก แก้ม ปดอก ขาว เสือ หนัก สี่ เทา กาง เกง สี่ หน้า เงิน

แก้มแถบ กระบี่ คัดไน เลื่อ ร่อง เท้าดำ ถ้า เวลาคุม แฉว ไซ้ หมวก แก้ม เทา แฉว ร่องเท้า สี่ หน้า คัด สูง

ครึ่ง ยศ ชาว หมวก แก้ม ปดอก ชาว เลื่อ ราชปะ แค้นต์ ชาว กางเกง สี่ หน้า เงิน แก้ม แถบ กระบี่ คัดไน เลื่อ ร่อง เท้าดำ ถ้า เวลาคุม แฉว ไซ้ หมวก แก้ม เทา แฉว ร่องเท้า สี่ หน้า คัด สูง

ราชการ ส่นาม หมวก แก้ม เทา เลื่อ ราช ประเด็นต์ หรือ รูป กระดือบ เทา กางเกง สี่ หน้า เงิน แก้ม กระบี่ คัดนอก เลื่อ พริ้ม ทัง เครื่อง ประกอบ สำหรับ ราชการ ส่นาม นั้น ร่อง เท้า สี่ หน้า คัด สูง หรือ ส่นับ แฉง แฉว ร่องเท้า สี่ หน้า คัด

ขรรคมดา หมวก แก้ม หรือ หมวก กั้น แฉด เลื่อ ราช ประเด็นต์ ชาว หรือ เทา กางเกง สี่ หน้า เงิน แก้ม แถบ หรือ ไม่มี แถบ หรือ ชาว กระบี่ คัดไน เลื่อ หรือ มี คัด กั ไต่ ร่อง เท้าดำ หรือ สี่ หน้า คัด แฉว ไซ้ ส่นับ แฉง ตาม สี่ ร่องเท้า หรือ ไม่ ไซ้ กั ไต่ หรือ จะ ไซ้ ร่อง เท้า สูง สี่ หน้า สำหรับ ซิมาก ไต่

มาตรา ๒๓ ทหารใน กอง พด รักษา พระองค์ ให้ แฉง ตัว ตั้ง นี้

ข้อ ๓ นายพัน นายร้อย กรม ทหาร ราม ที่ ๑ (มหาดเล็ก รักษา พระ องค์)

เต็ม ยศ โห่ หมวก ยอด มี ภู เลื่อ หนัก สี่ แฉง กางเกง สี่ หน้า เงิน แก้ม แถบ รัตคต พน แฉง ส่นับ เงินทอง กระบี่ คัดไน เลื่อ พดรบ ไซ้ ค่นซ์ พ ศพาย ดวย ร่อง เท้าดำ ถ้า มี หน่า ที่ ซี่ มา ไซ้ ส่นับ แฉง หรือ

ประกอบสำหรับราชการ ถนามัน ร่องเท้าตั้ง นาคาต แต่ ถิ่นบั้ง
หรือ ผาพนั้งตั้ง นาคาต หรือ จะใช้ ร่องเท้าตั้ง ก็ได้

ขรรคมดา หมวกแก้ว หรือ หมวกกั้น แดง เต็ม ราชปะแตนขาว
หรือ เทา กางเกง ถิ่นเงิน แก้ว มีแถบ หรือ ไม่มี แถบ หรือ ขาว กระบี่ คาค
หรือ มี คาค ก็ได้ ร่องเท้าดำ หรือ ถิ่น นาคาต เต็ม ถิ่นบั้ง แข็ง ตาม ถิ่น ร่องเท้า
หรือ ไม่ ใช้ ก็ได้ หรือ จะใช้ ร่องเท้าตั้ง สำหรับ ขี่ มา ก็ได้

เครื่อง แต่ง ตัว นายพัน นายร้อย กรม ทหาร ราชที่ ๓ (มหาดเล็ก
รักษา พระองค์) ตาม มาตรา ๒๓ ข้อ ๓ นี้ นายทหาร ซึ่งมีหน้าที่ แต่ง
ได้นั้น คือ

๑ นายทหาร ซึ่ง กำตั้ง รับราชการ ประจำการ อยู่ใน กรม ทหาร
ราชที่ ๓ (มหาดเล็ก รักษา พระองค์) นั้น จำพวก ๓

๒ นาย ทหาร นอก กอง ประจำการ แต่ ยัง คง ตั้งกัถ อยู่ใน กรม ทหาร
ราชที่ ๓ (มหาดเล็ก รักษา พระองค์) นั้น จำพวก ๓

๓ นายทหาร ซึ่ง ไปรับ ราชการ อยู่กรม แล กระทบวง อื่น ซึ่งไม่ ใช้
กรม ทหาร แต่เมื่อ เวลา ออกจาก กรม ทหาร นั้น อยู่ใน ตั้งกัถ กรมทหาร
ราชที่ ๓ (มหาดเล็กรักษาพระองค์) นั้น จำพวก ๓

๔ นายทหาร ซึ่ง เคยได้รับ ราชการ มา ในกรมทหาร ราชที่ ๓ (มหาด
เล็ก รักษา พระองค์) ในชั้น นายพัน ถ้าจะ ย้าย หน้าที่ ราชการ ไป อยู่

ใน กรม ทหาร เหล่า แล แพนก อื่น ๆ จะ แต่ง เครื่อง ทหาร ราชที่ ๓

(มหาดเล็กรักษาพระองค์) ได้เป็นพิเศษตามยศ นายพันที่เคยได้แต่งตั้ง
อยู่ในกรมทหารราบที่ ๑ (มหาดเล็กรักษาพระองค์) นั้น จำพวก ๑

๕ นายทหารที่ได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้แต่ง
เครื่องทหารราบที่ ๑ (มหาดเล็กรักษาพระองค์) เฉพาะยศในกระแด้
พระบรมราชโองการนั้น จำพวก ๑

ข้อ ๒ นายสิบพลทหาร กรมทหารราบที่ ๑ (มหาดเล็กรักษาพระ
องค์) ให้แต่งตัวดังนี้

เต็มยศใหญ่ หมวกยอดมีมู่ เสื้อตั้งแดง พดรม มีคันทัพพัตพาย
กางเกงดำมีแถบ รองเท้าดำ คือแต่งในการเต็มยศแห่งพระราช
สำนักทุกสถาน แต่โดยเสด็จพระราชดำเนียรกระบวนราบ

เต็มยศ หมวกยอดมีมู่ เสื้อตั้งเทา พดรม มีคันทัพพัตพาย กางเกง
สีดำมีแถบ รองเท้าดำ

เต็มยศขาว หมวกยอดมีมู่ เสื้อราชปะแตนสีขาว พดรม มี
คันทัพพัตพาย กางเกงสีดำมีแถบ รองเท้าดำ

รักษาการในพระราชสำนัก หมวกยอดไม่มีมู่ เสื้อราชปะแตนสีขาว
คันทัพพัตพาย กางเกงสีน้ำเงินแก่มีแถบ รองเท้าดำ

ครึ่งยศ หมวกเก็บ เสื้อตั้งเทา พดรม มีคันทัพพัตพาย กางเกง
สีดำมีแถบ รองเท้าดำ

ครัง ยศ ชาว หมวกแก้ว เสื้อ ราชปะแตน ขาว พด ร บ มี ค น ช ฟ ผ
สพาย กาง เกง ดำ มี แถบ รอง เท้า ดำ

ราชการ ต้น นาม หมวกแก้ว เทา เสื้อ ราชปะ แตน สี หรือ รูป กระ ด อ บ
เทา กาง เกง ขา สั้น สี น้ำ เงิน แก่ ผ้า พัน แขน สี น้ำตาล รอง เท้า
สี น้ำตาล กับ มี เครื่อง ประ ท อบ สำหรับ ราชการ ต้น นาม นั้น

ข ร ร ม ค า หมวกแก้ว เสื้อ ขาว หรือ สี เทา กาง เกง ดำ มี แถบ
หรือ กาง เกง ขา สั้น สี น้ำ เงิน แก่ รอง เท้า ดำ หรือ รอง เท้า สี น้ำตาล ผ้า
พัน แขน สี น้ำตาล

ข้อ ๓ นายพัน นายร้อย กรมทหาร มา ที่ ๑ (ว ก ษ า พ ระ อง ค)

เด ม ย ศ หมวกยอด เสื้อ ท น ก สี เทา กาง เกง สี น้ำ เงิน แก่ มี แถบ รัด ค ด
กระ บ ี ค า ด ใน เสื้อ รอง เท้า ดำ ถ้า พ ด ร บ ซึ่ง ค ุ ม แ ก ว ไซ ค น ช ฟ ผ ส พ าย ด ว ย

เด ม ย ศ ช าว หมวกยอด เสื้อ ราช ปะ แตน ขาว กาง เกง สี น้ำ เงิน แก่
มี แถบ รัด ค ด กระ บ ี ค า ด ใน เสื้อ ถ้า พ ด ร บ ซึ่ง ค ุ ม แ ก ว ไซ ค น ช ฟ ผ
ส พ าย ด ว ย ร อง เท้า ดำ

คร ัง ย ศ หมวกแก้ว ปลด อก ขาว เสื้อ ท น ก สี เทา กาง เกง สี น้ำ เงิน
แก่ มี แถบ กระ บ ี ค า ด ใน เสื้อ ถ้า พ ด ร บ ซึ่ง ค ุ ม แ ก ว ไซ หม ว ก แ ก ว
ท า ค น ช ฟ ผ ส พ าย ด ว ย ร อง เท้า ดำ

คร ัง ย ศ ช าว หมวกแก้ว ปลด อก ขาว เสื้อ ราช ปะ แตน ขาว กาง
เกง สี น้ำ เงิน แก่ มี แถบ กระ บ ี ค า ด ใน เสื้อ รอง เท้า ดำ

ราชการ ตั้งนาม หมวกแก้วเทา เสื้อ ราชปะแตน หรือ รูป กระดือบ
 เทา กางเกง สีน้ำเงิน แก่ กระเป๋ คาด นอก เสื้อ พร้อม ทั้ง เครื่อง ประ
กอบ สำหรับ ราชการ ตั้งนาม นั้น รองเท้า สีน้ำ คาด แต่ สี น้ แข็ง หรือ ผ้า
พัน แข้ง สีน้ำ คาด หรือ จะ ใช้ รองเท้า สูง ก็ ได้

ขรรค์ หมวก แก้ว หรือ หมวก กัน แดด เสื้อ ราช ปะแตน ขาว
หรือ เทา กาง เกง สีน้ำ เงิน แก่ มี แถบ หรือ ไม่มี แถบ หรือ ขาว กระ เป๋ คาด
หรือ มี คาด ก็ได้ รองเท้า ดำ หรือ สีน้ำ คาด แต่ ใช้ สี น้ แข็ง ตาม สี
รองเท้า หรือ ไม่ ใช้ ก็ได้ หรือ จะ ใช้ รองเท้า สูง สำหรับ ขี่ ม้า ก็ได้

ข้อ ๕ นายสืบ พด ทหาร กรม ทหารม้าที่ ๓ (รักษาพระองค์)

ให้ แต่ง ตัว ดังนี้

เต็ม ยศ หมวก ยอด เสื้อ สี เทา พด รม มี คน สี พ ัด พาย กาง
เกง รูป สี มา สี น้ำ เงิน แก่ กระ เป๋ คาด นอก เสื้อ สี น้ แข็ง หนัง ดำ รอง
เท้า หนัง ดำ

ครึ่ง ยศ หมวก แก้ว เสื้อ สี เทา พด รม มี คน สี พ ัด พาย กาง
เกง รูป สี มา สี น้ำ เงิน แก่ กระ เป๋ คาด นอก เสื้อ สี น้ แข็ง หนัง ดำ รอง
เท้า ดำ

ราชการ ตั้งนาม หมวกแก้วเทา เสื้อ ราชปะแตน หรือ รูป กระ ดือบ
 เทา กาง เกง รูป สี มา สี น้ำ เงิน แก่ กระ เป๋ คาด นอก เสื้อ พร้อม ทั้ง
เครื่อง ประ กอบ สำหรับ ราชการ ตั้งนาม นั้น ผ้า พัน แข้ง สีน้ำ คาด รอง
เท้า สีน้ำ คาด

ขรรคมตา หมวกแก้ว เลื้อยขาว หรือสีเทา กางเกงดำมีแถบ หรือ กางเกงขาตั้งสีเงินแก่ กระบี่คาด หรือมีคาดก็ได้ แต่ต้องเวลา ยืน สวมควร รองเท้าดำ หรือรองเท้ายาวสีดำ ผ่าฟันแข้งสีน้ำตาล

ข้อ ๕ นายทหาร กองพล รักษาพระองค์ นอกจาก กรมทหาร รายที่ ๓ (มหาดเล็ก รักษาพระองค์) แต่กรมทหาร มาที่ ๓ (รักษา พระองค์) แต่ง อย่าง เดียว กัน กับ นายพัน นายร้อย กรมทหาร มาที่ ๓ (รักษาพระองค์) เว้นแต่ ไม่ใส่พาย คันชีพ

ข้อ ๖ นายสิบพลทหาร กองพลรักษาพระองค์ นอกจาก กรม ทหาร รายที่ ๓ (มหาดเล็ก รักษาพระองค์) แต่กรมทหาร มาที่ ๓ (รักษาพระองค์) แต่ง อย่าง เดียว กัน กับ นายสิบพลทหาร กรมทหาร มาที่ ๓ (รักษาพระองค์) เว้นแต่ ไม่ใส่พาย คันชีพ

มาตรา ๒๔ ทหาร นอกจาก กองพล รักษาพระองค์

ข้อ ๑ นายพัน นายร้อย นายดาบ ให้แต่งตัว ดังนี้

เต็มยศ หมวกยอด เลื้อยทึบสีเทา กางเกงสีเงินแก่มีแถบ รัตต กระบี่คาดในเสื้อ รองเท้าดำ ถ้าเวลาคุมแถว ใส่หมวกแก้ว แต่รอง เท้าสีน้ำตาล ส้นนิบแข้ง หรือ ผ่าฟันแข้งสีน้ำตาล หรือ จะ ใส่รอง เท้าสูง สีน้ำตาล ก็ได้

เต็มยศขาว หมวกยอด เลื้อยราชปะแตนสีขาว กางเกงสีเงิน แก้วมีแถบ รัตตใหม่แดง กระบี่คาดในเสื้อ รองเท้าดำ

ครึ่ง ยศ หมวก เก็บ ปดอกขาว เลื้อย ทนิก ดี เทา กาง เกง ดี ฟ้า

เงิน แก้ม แถบ กระบี่ คาค ใน เลื้อย รอง เทา ดำ ถ้า เวตาคุม แถว
ใช้ หมวก เก็บ เทา รอง เทา ดี ฟ้า คาค หรือ จะ ใช้ รอง เทา สูง ก็ ได้

ครึ่ง ยศ ขาว หมวก เก็บ ปดอกขาว เลื้อย ราช ปะแตนต์ขาว กาง

เกง ดี ฟ้า เงิน แก้ม แถบ กระบี่ คาค ใน เลื้อย รอง เทา ดำ

ราชการ ดันาม หมวก เก็บ เทา เลื้อย ราช ปะแตนต์ หรือ รูป กระ

ดอบเทา กาง เกง ดี ฟ้าเงิน แก้ม กระบี่ คาค นอก เลื้อย พร้อมทั้ง เครื่อง
ประกอบ สำหรับ ราชการ ดันาม นั้น รอง เทา ดี ฟ้า คาค ดันบ แขง หรือ
ผ้า พน แขง ดี ฟ้า คาค หรือ จะ ใช้ รอง เทา สูง ก็ ได้

ขรรคมตา หมวก เก็บ หรือ หมวก กั้น แดค เลื้อย ราช ปะแตนต์ขาว

หรือ เทา กาง เกง ดี ฟ้าเงิน แก้ม แถบ หรือ ไม่มี แถบ หรือ ขาว กระบี่ คาค
หรือ มี คาค ก็ ได้ รอง เทา ดำ หรือ ดี ฟ้า คาค แถ ใช้ ดันบ แขง ตาม ดี
รอง เทา หรือ ไม่ ใช้ ก็ ได้ หรือ จะ ใช้ รอง เทา สูง ดำหรับ ชิม่า ก็ ได้

ข้อ ๒ นายดับ พด ทหาร จะ แต่ง เค็มยศ ครึ่ง ยศ หรือขรรคมตา

ก็ แต่ง อย่าง เดียว กัน ทุก ประการ คือ หมวก เก็บ เลื้อย ทนิก ดี เทา
กาง เกง ดี ฟ้าเงิน แก้ม ขาว ดันบ ผ้า พน แขง ดี ฟ้า คาค รอง เทา ดี ฟ้า คาค
เพื่อ ที่ ให้ สดวก แก่ นายดับ พด ทหาร ทั้ง หลาย ยิง ชน นั้น จะตั้ง ให้ ตค ผ้า
พน แขง แถ รอง เทา เลี้ย ไม่ ต้อง แต่ง ไนบง คราว ก็ ได้ ถ้า ราชการ

ดันาม ให้ ม เครื่อง พร้อม ประ กอบ ดำหรับ ราชการ ดันาม นั้น

๒๕๐8/14/2566๒

มาตรา ๒๕ นักเวร นายร้อย ให้แต่งตั้งดังนี้

เต็มยศ หมวกยอด เสือทนต์ สีเทาทาง เก่ง ตាំมีแถบ เข็มขัด

คาด นอกเสื้อ ร้องเท้าดำ

เต็มยศขาว หมวกยอด เสือราช ประแตนขาว ทาง เก่ง ตាំมีแถบ

เข็มขัด คาดนอกเสื้อ ร้องเท้าดำ

ครึ่งยศ หมวกเก็บ เสือทนต์ สีเทา ทาง เก่ง ตាំมีแถบ เข็ม

ขัด คาดนอกเสื้อ ร้องเท้าดำ

ครึ่งยศขาว หมวกเก็บ ปัดอกขาว เสือราช ประแตนขาว ทาง

เก่ง ตាំมีแถบ เข็มขัด คาดนอกเสื้อ ร้องเท้าดำ

ราชการ ตั้งนาม หมวกเก็บเทา เสือราช ประแตนหรือรูปกระดุม

เทา ทางเก่ง ขี่ตั้งหน้าเงาแก่ เข็มขัด คาดนอกเสื้อ พร้อมทั้ง

เครื่องประกอบสำหรับราชการตั้งนามนั้น ร้องเท้าสีน้ำตาล ผ่าฟัน

แข้ง หรือตั้งนบแข้งตั้งน้ำตาล

ธรรมดา หมวกเก็บ เสือขาว หรือม้าสีเทา ทาง เก่ง ตាំมีแถบ

หรือทางเก่ง ขี่ตั้งหน้าเงาแก่ เข็มขัด คาดนอกเสื้อ ร้องเท้าดำหรือ

ร้องเท้าตั้งน้ำตาล ผ่าฟันแข้งหรือตั้งนบแข้งตั้งน้ำตาล

มาตรา ๒๖ นายทหารที่มีตำแหน่ง ต้องใช้สายยงยศดังกล่าวไว้

ในมาตรา ๓๓ นั้น วิธีใช้สายยงยศแบ่งเป็น ๔ อย่าง คือ จอมพล

08/10/2566

อย่างหนึ่ง นายทหาร ผู้ใหญ่ชั้น หัว หน้า อย่างหนึ่ง ราชองครักษ์ อย่าง
หนึ่ง แต่ นายทหาร ชั้น หัว หน้า กับ เป็น ราชองครักษ์ ด้วยอีก อย่างหนึ่ง ดัง น

ข้อ ๓ ตำแหน่ง จอมพล เวตาลเต็มยศ ใช้ จ่าย ยง ยศ ถัก สอง เงิน
เกลี้ยง ต้อง เงิน คน จ่าย รวม คิด ที่ แผ่น ผ่า บ่า ขวา ให้ จ่าย เกลี้ยง จ่าย ถัก
อยู่ ข้าง หน้า ต้อง จ่าย ข้าง หลัง สอง จ่าย จ่าย เกลี้ยง ข้าง หลัง สอด ไต้
แขน มา ขอด กับ จ่าย เกลี้ยง ข้าง หน้า แต่ จ่าย ถัก ข้าง หลัง สอด ไต้ แขน
มารวม กับ จ่าย ถัก จ่าย เกลี้ยง ข้าง หน้า รวม ห่วง คิดของ ที่ ตุ่มคอ เสื้อ

ถ้า ไม่ แต่ง เต็ม ยศ ถัก จ่าย ถัก เสื้อ คง ใช้ แต่ จ่าย เกลี้ยง ต้อง
จ่าย สอด จ่าย หลัง มา ขอด กับ จ่าย หน้า คิดถัก ห่วง กับ ตุ่มคอ เสื้อ อย่าง
เต็ม ยศ

ข้อ ๒ ตำแหน่ง นายทหาร ผู้ใหญ่ชั้น หัว หน้า เวตาลเต็มยศ ใช้ จ่าย
ยง ยศ ถัก สอง เงิน เกลี้ยง หนึ่ง เงิน คน จ่าย รวม คิด กับ แผ่น ผ่า ที่ บ่า
ขวา ให้ จ่าย เกลี้ยง อยู่ ถัก ข้าง สอด แขน เข้า ใน วง จ่าย เกลี้ยง แต่
สอด จ่าย ถัก ข้าง หลัง มา ทาง ไต้ แขน รวม กับ จ่าย ถัก ข้าง หน้า รวม
ห่วง คิดของ ที่ ตุ่มคอ เสื้อ

ถ้า ไม่ แต่ง เต็ม ยศ ถัก จ่าย ถัก คง ใช้ แต่ จ่าย เกลี้ยง สอด แขน
เข้า ใน วง อย่าง เต็ม ยศ

ข้อ ๓ ตำแหน่ง ราชองครักษ์ เวตาลเต็มยศ ใช้ จ่าย ยง ยศ ถัก เต็ม
อย่าง ตำแหน่ง นายทหาร ผู้ใหญ่ชั้น หัว หน้า แต่ ให้ สอด จ่าย ถัก ข้าง หลัง

ทางใด^๒ แชน^๒ รวม^๒ เข้า^๒ กับ^๒ สาย^๒ เกิด^๒ ยง^๒ แต่^๒ สาย^๒ ถัก^๒ ข้าง^๒ หน้า^๒ รวม^๒ ห่วง^๒ คด^๒ ของ^๒ ที่^๒
คุม^๒ คอ^๒ เสื้อ^๒

ถ้า^๒ ไม่^๒ แต่ง^๒ เต็ม^๒ ยศ^๒ ถด^๒ สาย^๒ ถัก^๒ คง^๒ ใช้^๒ แต่^๒ สาย^๒ เกิด^๒ ยง^๒ ติด^๒ ข้าง^๒ เต็ม^๒ ยศ^๒
ข้อ^๒ ๕ ตำแหน่ง^๒ นาย^๒ ทหาร^๒ ผู้^๒ใหญ่^๒ ชั้น^๒ ห้า^๒ หน้า^๒ แต่^๒ เป็น^๒ ราช^๒ ของ^๒ ก^๒
วัช^๒ ด้วย^๒ เวลา^๒ เต็ม^๒ ยศ^๒ ใช้^๒ สาย^๒ ขง^๒ ยศ^๒ สี่^๒ สาย^๒ ข้าง^๒ ตำแหน่ง^๒ จอม^๒ พด^๒ เว้น^๒
แต่^๒ ให้^๒ แชน^๒ เข้า^๒ โน^๒ ม^๒ว^๒ สาย^๒ เกิด^๒ ยง^๒ ข้าง^๒ หลัง^๒ อย่าง^๒ นาย^๒ ทหาร^๒ ผู้^๒ใหญ่^๒ ชั้น^๒ ห้า^๒
หน้า^๒ แต่^๒ สาย^๒ เกิด^๒ ยง^๒ ข้าง^๒ หน้า^๒ คด^๒ ก^๒ กับ^๒ คุม^๒ คอ^๒ เสื้อ^๒ อย่าง^๒ ราช^๒ ของ^๒ ก^๒วัช^๒

ถ้า^๒ ไม่^๒ แต่ง^๒ เต็ม^๒ ยศ^๒ ถด^๒ สาย^๒ ถัก^๒ คง^๒ ใช้^๒ แต่^๒ สาย^๒ เกิด^๒ ยง^๒ ทั้ง^๒ สอง^๒
สาย^๒ ติด^๒ ข้าง^๒ เต็ม^๒ ยศ^๒

มาตรา ๒๗ เวลา^๒ แต่ง^๒ เต็ม^๒ ยศ^๒ ครั้ง^๒ ยศ^๒ ผู้^๒ที่^๒ ได้^๒ รับ^๒ เครื่อง^๒ ราช^๒
อิส^๒ริยาภรณ์^๒ แด^๒ เหยี่ย^๒ญ ให้^๒ ประดับ^๒ เครื่อง^๒ ราช^๒ อิส^๒ริยาภรณ์^๒ แด^๒ เหยี่ย^๒ญ
ถ้า^๒ เวลา^๒ แต่ง^๒ ชนม^๒ ดว^๒ หรือ^๒ ราชการ^๒ ชนาม^๒ ให้^๒ ใช้^๒ แพร^๒ แถบ^๒ สี^๒ ของ^๒ เครื่อง^๒
ราช^๒ อิส^๒ริยาภรณ์^๒ แด^๒ เหยี่ย^๒ญ ทำ^๒ เป็น^๒ แผ่น^๒ ผ้า^๒ กว้าง^๒ ๒^๒ ซ^๒ ของ^๒ ตี^๒ เมตร^๒ ติด^๒ ที่^๒
อก^๒ เบื้อง^๒ ซ้าย^๒ แนว^๒ คุม^๒ คอ^๒ เสื้อ^๒

มาตรา ๒๘ การ^๒ แต่ง^๒ ตั้ว^๒ ทหาร^๒ ที่^๒ ได้^๒ กำหนด^๒ ไว้^๒ นี้^๒ กำหนด^๒ ไว้^๒ เพื่อ^๒
เป็น^๒ หลัก^๒ แห่ง^๒ การ^๒ แต่ง^๒ ตั้ว^๒ ทหาร^๒ บก^๒ แต่^๒ ถ้า^๒ มี^๒ พระ^๒บรม^๒ ราช^๒โองการ^๒ ให้^๒
ทหาร^๒ บก^๒ แต่ง^๒ ตั้ว^๒ ประการ^๒ใด^๒แล้ว^๒ ไม่^๒เป็น^๒ อัน^๒ผิด^๒ คือ^๒ พระ^๒ราช^๒ กำหนด^๒ นี้^๒

มาตรา ๒๙ ห้าม^๒ มี^๒ ให้^๒ ทหาร^๒ เวลา^๒ แต่ง^๒ เครื่อง^๒ ทหาร^๒ ใช้^๒ เครื่อง^๒ ประ^๒
ดับ^๒ ก^๒ย^๒ อย่าง^๒อื่น^๒ ซ้ำ^๒ มี^๒ ได้^๒ มี^๒ พระ^๒บรม^๒ ราช^๒ นุญ^๒ ให้^๒ ใช้^๒ ติด^๒ นอก^๒ หรือ^๒
ทับ^๒ เครื่อง^๒ แต่ง^๒ ตั้ว^๒ ทหาร^๒

มาตรา ๓๐ เครื่องแต่งตัวตามที่กำหนดมาแล้วทุกข้อนี้ ให้
 เป็นอันแต่งได้ตั้งแต่วันที่ เสด็จพระราชกำหนดนี้ แต่ต่อไป เว้นไว้แต่
 นายทหาร ซึ่งมีได้รับราชการประจำการ ถ้าผู้นั้นยังไม่มีเครื่องแต่ง
 ตัวอย่างใหม่แล้ว ก็ให้คงแต่งอย่างเก่า

มาตรา ๓๑ เพื่อจะป้องกันมิให้เป็น การเข้าใจผิด ไปจาก
 พระราชกำหนดนี้ ให้กรมยุทธนาธิการ ทำเครื่องแต่งตัวทหารทุก
 อย่างไว้สำหรับเป็นแบบในการสร้างเครื่องแต่งตัวสืบไป จะทำให้
 ผิดไปจากแบบนั้นไม่ได้

หมวดที่ ๒

ว่าด้วยผู้ที่จะได้รับเครื่องแต่งตัวทหาร

มาตรา ๓๒ เครื่องแต่งตัวทหาร บก ตามพระราชกำหนดนี้ ทหาร
 ที่กำลังอยู่ใน ราชการประจำการ ทหาร บก ให้เบิกของหลวงไปใช้
 ได้บ้าง อย่างตลอดเวลาที่อยู่ใน ราชการ ทหารบก ตามที่ได้กำหนด
 ให้เบิกได้ ถึงผู้อยู่นอก ราชการ ประจำการ ทหาร บก ถ้ามีความ
 ประสงค์จะแต่ง ก็ต้องจัดหาซื้อด้วยตนเอง หากจะได้ของหลวงต้อง
 โดยพระบรมราชานุญาต

มาตรา ๓๓ บรรดาทหาร บก ซึ่งจะได้เบิกเครื่องแต่งตัวของ
 หลวงไปใช้ใน ราชการนั้น ให้ผู้บัญชาการ กรมยุทธนาธิการ มีอำนาจ
 ที่จะกำหนดเครื่องแต่งตัวทั้งปวง ว่าสิ่งใดควรจ่ายให้นาน เวลา
 เพียงใดด้วย

หมวดที่ ๗

ว่าด้วยผู้กระทำผิดต่อ พระราชกำหนดนี้

มาตรา ๓๔ ทหาร คนใต้ ประพฤติ ให้ ผิดต่อ พระราชกำหนดนี้ มี
ความผิด ถาน เดิมติด พระราชกำหนดนี้

มาตรา ๓๕ บุคคลผู้ใด หรือ พวกใด บรรดา ที่ ไม่มีตำแหน่ง ยศ
ใน กรม ทหารบก แคว่ ตัว เอง กัด หรือ บุคคลผู้ใด จะ จัด ให้ ผู้ใด ผู้หนึ่ง
ที่ ไม่มี ตำแหน่ง ยศ ใน กรม ทหารบก นั้น แคว่ กัด ด้วย เครื่อง แต่ง ตัวอื่น
ต้อง ด้วย พระราชกำหนดนี้ หรือ ต้อง แบบ อย่าง เก่า ซึ่ง ทหาร ยัง คง
ใช้ แต่ง เข้า มาสู่ ราชการ ขยี่ บุคคล ผู้หนึ่ง หรือ พวก นั้น ความ ผิด ถ้า
ใน เวลา บรกดให้ จำ ได้ ไม่ เกิน ๑ ปี หรือ ให้ ปรับ เป็น เงิน ไม่ เกิน
กว่า ๕๐๐ บาท หรือ ทั้ง จำ แด่ ปรับ ด้วย ตาม แต่ ความ ผิด มาก หรือ น้อย

ถ้า ใน เวลา ส่ง ความ หรือ เกรง เจตนา จัด ให้ ค้าต ทหารบก พิจารณา
พิพากษา ตาม ยานาจ ขคลังศาล ที่ มี ตาม วิถี พิจารณา แต่ พระบรมนญสั่ง
ทหาร นั้น ๆ

หมวดที่ ๘

ว่าด้วยหน้าที่ รักษา พระราชกำหนด

มาตรา ๓๖ ให้กระทรวง กรม แล โหม แด่ กรมยุทธนาธิการ เป็นหน้า
ที่ รักษา พระราชกำหนดนี้ ให้ เกรง ดำเนิน ไป ตาม พระราชกำหนด

พระราชกำหนดนี้ ให้ ไว้ วันที่ ๓๐ มีนาคม วันเดือนโกสินทร ศก ๑๒๖
เป็น วันที่ ๑๕๓๗๕ ใน รัชกาล บัตย บัณเฑาะ

ประกาศตั้งข้าหลวงพิเศษ จัดการศาลยุติธรรมในมณฑลอิสาน

มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบ
ทั่วกันว่า ในเวลานี้ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งศาล
ยุติธรรมตามหัวเมือง ตามพระบรมมณูญศาลหัวเมืองเสร็จแล้ว แต่
เมืองที่ไกลบางมณฑลเช่นมณฑลพายัพ ก็ได้ตั้งมีกจัดท้าวศาล
เสร็จแล้วเหมือนกัน บัดนี้ทรงพระราชมารห์เห็นสมควรที่จะจัดตั้ง
ศาลยุติธรรมในมณฑลอิสาน ให้ตั้งตามพระบรมมณูญฉบับ
พิจารณาเช่นมณฑลอื่น ๆ ที่ได้จัดมาแล้ว จึงทรงพระกรุณาโปรด
เกล้าฯ ให้พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมขุนดำรงพลธิประดงค์ ข้าหลวง
ต่างพระองค์มณฑลอิสาน กับพระบริรักษ์จรัญวชิรวร ข้าหลวงพิเศษ
ประจำการศาลยุติธรรมในหัวเมือง พร้อมกันจัดการศาลยุติธรรมใน
มณฑลอิสาน ตามพระราชบัญญัติข้าหลวงพิเศษจัดการศาลยุติธรรม
ในหัวเมือง ลงวันที่ ๒๑ กันยายน ร.ศ. ๑๑๕ แต่เมื่อข้าหลวงพิเศษเห็น
ควรที่จะจัดตั้งผู้พิพากษาประจำศาลมณฑล แต่ศาลเมืองชั้นในมณฑล
นั้นก็ให้หาฤๅมายังสำนักงานข้าหลวงพิเศษ ซึ่งเป็นเสนาบดีกระทรวง
ยุติธรรมจัดการให้ตลอดไป แล้วให้รวมศาลมณฑลนั้นขึ้นในกระทรวง
ยุติธรรม แต่ข้าหลวงพิเศษอย่างที่ได้เคยทำมาแต่ก่อน

ประกาศมา ณ วันที่ ๒๗ เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗

๐8/10/2566
เป็นวันที่ ๑๔๔๑๒ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

ประกาศตั้งข้าหลวงพิเศษ จัดการศาลยุติธรรมในมณฑลอุดร

มีพระบรมราชโองการดำรัสเห็นชอบเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบ
ทั่วกันว่า ในเวลานี้ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งศาล
ยุติธรรมตามหัวเมือง ตามพระบรมมัญญesaศาลหัวเมืองเสร็จแล้ว แด
เมืองที่ไกล บางมณฑล เช่น มณฑลพายัพ ก็ได้ตั้งมือจัดการศาลเสร็จ
แล้วเหมือนกัน บัดนี้ทรงพระราชดำริเห็นสมควรที่จะจัดตั้งศาล
ยุติธรรมในมณฑลอุดร ให้ตั้งตามพระบรมมัญญesaแบบ
พิจารณาเช่นมณฑลอื่น ๆ ที่ได้จัดมาแล้ว จึงทรงพระกรุณาโปรด
เกล้าฯ ให้พระยาศรีสุริยราชวรานุวัตร ข้าหลวงเทศาภิบาลมณฑล
อุดร กับพระบริรักษ์จรัญวาศร์ ข้าหลวงพิเศษประจำศาลยุติธรรม
ในหัวเมืองพร้อมกันจัดการศาลยุติธรรมในมณฑลอุดร ตามพระ
ราชบัญญัติข้าหลวงพิเศษจัดการศาลยุติธรรม ในหัวเมือง ลงวันที่ ๒๓
กันยายน ร.ศ. ๑๑๕ แต่เมื่อข้าหลวงพิเศษเห็นควรที่จะจัดตั้งผู้พิพากษา
ประจำศาลมณฑลแต่ศาลเมืองขึ้นในมณฑลนั้น ก็ให้หาฤมา
ยังเสกนายกข้าหลวงพิเศษ ซึ่งเป็นเสนาบดีกระทรวงยุติธรรมจัดการ
ให้คัดออกไป แล้วให้รวมศาลในมณฑลนั้นขึ้นในกระทรวงยุติธรรม
แต่ข้าหลวงพิเศษอย่างที่ได้เคยทำมาแต่ก่อน.

ประกาศมาณวันที่ ๒๗ เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗
08/10/2566

เป็นวันที่ ๑๕๕๑๒ ในรัชกาลปัตยุบัน

กฎเสนาบดี
 เปลี่ยน อัตรา เก็บเงิน อากร คำ น้ำ
 ในมณฑลภูเก็ต ร.ศ. ๑๒๓๗

ด้วยตามความ ใน มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติ อากร
 คำ น้ำ รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐ มีว่า ให้เสนาบดี มีอำนาจที่จะ ออก กฎ
 เสนาบดี ตั้ง พักติ อัตร่า เก็บ คำ ที่ จับ สัตว์ น้ำ แต่ คำ อาชญา บัตรี คุ่ม
 เค็รของมือจับสัตว์น้ำ ตาม ประโยชน์ที่ พัง ได้ ไม่เกิน ร้อย ละ สิบ แต่
 ได้พระราช ทาน พระ บรมราชานุญาติ ให้เสนาบดี กระทรวง มหาด ไทย
 ออก กฎ เสนาบดีวาง วิชักร แต่ ตั้ง พักติ อัตร่า เก็บเงิน อากร คำ น้ำ ตั้ง
 วันที่ ๒๗ เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๓๕ แห่ง นี้ บัดนี้ ข้าหลวงเทศา
 ภิบาล มณฑล ภูเก็ต มี.บ.บอก มา ยัง กระทรวง มหาดไทยว่า อัตร่าคำ
 ที่ จับ สัตว์ น้ำ แต่ คำ อาชญา บัตรี คุ่ม เค็รของมือจับสัตว์น้ำ ใน มณฑล ภูเก็ต
 บาง อย่าง ยัง ไม่เหมาะ สัม แก่ท้อง ที่ แต่ ประโยชน์ที่ ทำ ได้ เสนาบดี
 กระทรวง มหาด ไทย ได้ บัญญา กับ ข้าหลวง เทศาภิบาล เห็น พร้อม กัน
 ว่า ควร แก่ อัตร่าคำ ที่ จับ สัตว์ น้ำ แต่ คำ อาชญา บัตรี คุ่ม เค็รของมือ
 จับสัตว์น้ำ ใน มณฑล ภูเก็ตใหม่ เพื่อ ให้เหมาะ แก่ ภูมิ ประเทศ ได้
 นำความ กราบ บังคม ทูล พระ กรุณา ทราบ มา ถอด รุติ พระ บาท ทรง
 พระราชดำริเห็น ว่า ตาม อัตร่า ซึ่ง แก่ ไข ใหม่ นั้น เปน การ สัมควร แล้ว
 จึง ทรง พระ กรุณา โปรด เกตว่า ให้ยกเลิก อัตร่าคำ ที่ จับ สัตว์ น้ำ

ศก ๑๒๗

หน้า ๕๗

แต่ค่า ขาญญาบัตรคุ้ม เครื่องมือ จับ สัตว์น้ำ ใน มณฑล ภูเก็ต ใน ท้าย
กฎ เสนาบดี ตั้ง วันที่ ๒๓ เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๔ นั้น เดิม ให้
ใช้ อัตราร ใน ท้าย กฎ เสนาบดี ฉบับนี้ เป็น อัตราร สำหรับ เก็บ เงิน ค่า ที่ จับ
สัตว์น้ำ แต่ค่า ขาญญาบัตรคุ้ม เครื่องมือ จับ สัตว์น้ำ ใน มณฑล ภูเก็ต ตั้ง
แต่วันที่ ๑ เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗ ดับ ไป

คำดำ ว่า การ มหาตไทย

วันที่ ๑๗ เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดี กระทรวง มหาตไทย

อัตราค่าที่จับตัวนี้ ตาม กฎเกณฑ์ เป็นเงินค่าเก็บเงินฮากรค่านี้

ในมณฑลภูเก็ต ร.ศ. ๑๒๗

เลขที่	ประเภทเกี้ยวจับตัวนี้		จำนวนเงิน ค่าฮากร บาท	จำนวนเงิน บาท
	ประเภท	ชนิด		
๑	บ่อปลา	ซึ่งมีชุดไว้ ๒-๓ ไม่นำชนิดใด ๆ ใ้รับหน้าเดดตตบ	รายกร เก็บเงินฮากร เป็นค่าที่จับตัวนี้ ตรงวาตะ	๓
๒	บ่อปลา	ซึ่งมีชุดไว้ ๒-๓ ไม่นำชนิดใด ๆ ใ้รับหน้าไม่ตีตตบ	รายกร เก็บเงินฮากร เป็นค่าที่จับตัวนี้ ตรงวาตะ	๑๖

เลข ที่	ประเภท เครื่องมือจับยึดหัว นอกจากรถที่ควบคุม		รายการ	จำนวนเงิน	
	ประเภท	ชนิด		บาท	สต.
๓	ขอปลด	ซึ่งมีชุดไว้ ในที่ซึ่งมีกรรม สิทธิ์ชอบด้วยพระราชกั หนดกฎหมายที่ใช้ใช้ อย่างหนึ่งอย่างใดจับยึดหัว หน้าในรถ	เกมเงิน อากิ เป็นค่าที่จับยึดหัว ตรงวาตะ	...	๓.๖

08/10/2566

เลขที่	ประเภทเครื่องมือจับตัวหน้า นอกจากที่จำประเภท		รายละเอียด	จำนวนเงิน	
	ประเภท	ชนิด		บาท	สต.
๔	ที่จับตัวหน้า	คู่มือหรือของรังผึ้งมด ชนิดใดก็ได้หรือที่จับตัว หน้าซึ่งไม่มีคู่มือหนึ่งชุด ที่ไม่มีธรรมชาติเป็นมาแต่ เดิม หรือเกิดขึ้นใหม่อยู่ ในที่กรรมสิทธิ์ของเอกชน เช่นของงัดบางเป็นต้น	รายละเอียด (ก) ๒๕ ตารางวาแต่ต่ำกว่า ๕๐ ตารางวา (ข) ๕๐ ตารางวาแต่ต่ำกว่า ๗๕ ตารางวา (ค) ๗๕ ตารางวาแต่ต่ำกว่า ๑๐๐ ตารางวา (ด) ๑๐๐ ตารางวาแต่ต่ำกว่า ๑๕๐ ตารางวา ถ้าที่จับตัวหน้าของราชการหรือของกรม ไปให้คิดเงินอากรที่จับตัวหน้า ตามอัตรา	—	๓๒
				๑	—
				๑	๓๒
				๒	—

เลขที่	ประเภทเครื่องมือจับตัวนำ นอกจากที่ว่าประมุด	ชนิด	รายการ	จำนวนเงิน ค่าอากร
๕	หมอบตาโงม ที่ทำก้านด้วย อากรยาง ใด ๆ	เพื่อทำประโยชน์จับตัวนำ ให้ชาวหลวงเทศาภิบาลกำหนดข้อที่ใด	เก็บเงินอากรค่าที่จับตัวนำ หดุม และเบมอติตราค่าที่ตรวจ วาดะเทอโต ให้เก็บเงินอากร ไม่เกินกว่าตารางวา ละ	บาท ๓
๖	ที่จับตัวนำ	ซึ่งมีค่าประมุดให้ราคาต่ำหรือไม่มีมูลค่า ประมุดหรือที่จับตัวนำ อันเกิดขวาง	เก็บเงินอากร เบมอติที่แก่ผู้ทำการจับตัวนำคน หนึ่งไม่เกินกว่า	๑๐
๗		ในการว่าประมุด ให้ชาวหลวงเทศาภิบาล มีอำนาจอนุญาตให้เก็บบุคคลกระทำการ จับตัวนำด้วยเครื่องมือเป็นเครื่อง เบมอติตรา		

ประเภท เครื่องมือจับตัวนำ นอกระบบท่อประปา ประเภท ที่จับตัวนำ	ชนิด	ถ้าติดตั้งตามชนิดประ เภทที่ ๗ ให้กะกำหนด เสร็จแต่ปากคอง หรือ ปากบางยาวไม่เกินกว่า ๕ เด่นตามตำแหน่งหรือ ตำแหน่ง อนุญาตให้ใช้ได้ ผู้หนึ่งทำการจับตัวนำ ด้วยเครื่องมือทางเพื่อ ปล่อยให้ตัวนำออกเข้ามา ใหม่	รายการ เครื่องมือเป็นค่าที่จับตัวนำแห่งหนึ่ง	จำนวนเงิน ค่าอากร บาท ๑๐	๐
	ประเภท	๑			
เลข ที่ ๐๘/๑๐/๒๕๖๖	๑				

อัตราค่าที่ทำการจับสัตว์น้ำด้วยวิธีใช้ธงไฟงวาง ตามกฎเสนาบดี
เปลี่ยนอัตราเก็บเงินอากรค่าน้ำในมณฑลภูเก็ต ร.ศ. ๑๖๗๗

ท้องที่	อัตราค่าที่ทำการจับสัตว์น้ำด้วยวิธีใช้ธงไฟงวางใน														
	ตำบล		ตำบลของ		ทะเลปากน้ำ		ปากอ่าว								
	หน้าเคม	หน้าจัด	หน้าเคม	หน้าจัด	ประจักษ์	ไม่ประจักษ์	ประจักษ์	ไม่ประจักษ์	ของตะ	ของตะ					
	บาท	อัฐ	บาท	อัฐ	บาท	อัฐ	บาท	อัฐ	บาท	อัฐ					
มณฑลภูเก็ต	(๑) เมือง ภูเก็ต	๒				๒				๑					
	(๒) เมือง พังงา	๒				๒				๑					
	(๓) เมือง กระบี่	๒				๒				๑					
	(๔) เมือง ตรัง	๒				๒				๑					

อัตราค่าที่ทำการจับสัตว์ตาม กฎเสนาบที่เปลี่ยนแปลงอัตราเก็บ
เงินชดเชยค่าน้ำในมณฑลภูเก็ต ร.ศ. ๑๒๗

08 10,2566

ประเภท	ประเภท	รายละเอียด	รายการ	จำนวนเงิน	
				บาท	สตางค์
๑๐ ที่จับสัตว์น้ำเค็ม	ประเภทที่จับสัตว์น้ำ นอกจากที่ว่างประมง	ชนิด	รายการ	๒๕	
				๕๐	
				๓	
				๓	
				๓๐	
				๓	
				๓	

ประเภทที่จับผิดวินัย นอกจากรายการที่จำแนกไว้	ประเภท	ชนิด	รายการ	จำนวนเงิน	
				ค่าอากร	อัตรา
ประเภทที่จับผิดวินัย นอกจากรายการที่จำแนกไว้	ประเภท	ชนิด	รายการ	๑	๑
				๒	๒
				๓	๓

พิภพขั้วฟ้า คาชณญูทใช้เครื่องมือจับตัวหน้า
เปลี่ยนอัตราเก็บเงินฮากรคาหน้า ในมณฑลภูเก็ต ร.ศ. ๑๒๓๖

ประเภทเครื่องมือจับตัวหน้า	พิภพขั้วฟ้าสำหรับเครื่องมือจับตัวหน้า					
	เมืองภูเก็ต		เมืองพังงา		เมืองกระบี่	
	บาท	จัฐ	บาท	จัฐ	บาท	จัฐ
๑	ถูงโพงพาง ประกอบการจับตัวหน้าด้วยวิธีใด ๆ ยาว ๘ วาแต่ต่ำกว่า ๘ วาปากหนึ่ง (หน้าเต็ม)					
๒	ถูงโพงพาง ประกอบการจับตัวหน้าด้วยวิธีใด ๆ ยาวกว่า ๘ วาปากหนึ่ง (หน้าเต็ม)					
๓	แหทอยตยาว ๓๐ ศอกแต่ต่ำกว่า ๓๐ ศอกปากหนึ่ง (หน้าเต็ม)					

06-10/2566

เลขที่	ประเภท เครื่องมือ จับตัดฟัน	ปกติ อัตรารักษาหรือบริการของมือจับตัดฟัน							
		เมืองปกติ		เมืองพงา		เมืองกระบี่		เมืองตรัง	
		บาท	อัฐ	บาท	อัฐ	บาท	อัฐ	บาท	อัฐ
๔	แห่ดอดยาวกว่า ๓๐ ศอก ปากหนึ่ง (น้ำเค็ม)	๓	—	๓	—	๓	—	๓	—
๕	ขอลูบข้อ, ขอลูบข้อ, ขอลูบข้อ, ขอลูบข้อ หรือ เครื่องมือ ซึ่งใช้เครื่องมือ ยก ตัด ยกรัด ไต่ ปากหนึ่ง	๕	—	๕	—	๕	—	๕	—
๖	เรือกรรมา หรือ เรือผี หดอก เรียกว่า สระเต้ ดำหนึ่ง (น้ำเค็ม)	๕	—	๕	—	๕	—	๕	—
๗	เบ็ดราวสายหนึ่ง (น้ำเค็ม)	๒	—	๒	—	๒	—	๒	—
๘	เบ็ดตากสายหนึ่ง (น้ำเค็ม)	๕	—	๖	—	๖	—	๕	—

UNOIRLTH 08/10/2566

ประเภทเครื่องมือจับตัวหนา	พิกัดอัตราค่าสำหรับเครื่องมือจับตัวหนา							
	เมืองภาค		เมืองพงา		เมืองกระบี่		เมืองตรัง	
	บาท	อัฐ	บาท	อัฐ	บาท	อัฐ	บาท	อัฐ
เบตพอด้ายหนึ่ง (น้ำหนัก)	๓	—	๓	—	๓	—	๓	—
เรือใช้จับปลิงทะเลไม่ว่ากี่คนดำหนึ่ง (น้ำหนัก)	๕	—	๕	—	๕	—	๕	—
เรือใช้จับกระรอกดำหนึ่ง (น้ำหนัก)	๘	—	๘	—	๘	—	๘	—
คนหาหอย เมตง ภูคน หนึ่ง	๓	—	๓	—	๓	—	๓	—
แทงปลาคว้านาคหนึ่ง (น้ำหนัก)	๓	—	๓	—	๓	—	๓	—
แหตมหรือชนักแทงสัตว์น้ำคนหนึ่ง (น้ำหนัก)	๓	—	๓	—	๓	—	๓	—

๙๕๖๓๒๒๒ ๑๐/2566

ประเภท เครื่องมือจับตัวหน้า	פקידות דאחריב כרוינג מוכבדד תונה							
	เมืองเกิด		เมืองพงา		เมืองกระบี่		เมืองตรัง	
	บาท	อีรู	บาท	อีรู	บาท	อีรู	บาท	อีรู
๑๕	๕	๕๒	๒	๓๒	๓	๒	๓๓	๕
๑๖	—	๑๖	—	๑๖	—	๑๖	๑๖	๕
๑๗	—	๑๒	—	๑๒	—	๑๒	๑๒	๕
๑๘	—	๕	—	๕	—	๕	๕	๕

๑๕๑๑๒๒๒

08/10/2566

๑๕

๑๖

๑๗

๑๘

รณรงค์รับเคชหรือได้กึ่งได้เคชเรียวภาวะวะรูนเคชปากหนึ่ง (นำเคม)

ชอนหรืออีกดักวางกว่า ๕ ค็อก เก็บยวภาวะ (นำเคม)

ชอนหรืออีกดักวาง ๕ ค็อกแต่ต่ำกว่า ๕ ค็อก เก็บยวภาวะ (นำเคม)

เผือกหรือเอวองกันประกอบการจับตัวหน้าออก จากหัตถ์ซึ่งจับเข้าใน ทะเด ปาก หน้า ปากเข้า ตั้ง ๒ วาแต่ต่ำกว่า ๒ วาเก็บยว ภาวะ (นำเคม)

ประเภทเครื่องมือนิตตวง	ปกติ					
	เมืองกำเนิด		เมืองพงา		เมืองกระปี	
	บาท	อัฐ	บาท	อัฐ	บาท	อัฐ
ประเภทเครื่องมือนิตตวง						
๑๕	๑	๑๖	๑๖	๑๖	๑๖	๑๖
๒	๑	๑๖	๑๖	๑๖	๑๖	๑๖

หมายเลข 2566

คำสั่ง กรม ยุทธนาธิการ

เรื่อง ทาง การ ทหาร บก ทหาร เว็

ซึ่งคาบเกี่ยวต่อกัน ตามพระธรรมนูญศาลทหาร

ที่ ๒๙ / ๓๓๑๗

ศาลายุทธนาธิการ

วันที่ ๒๕ เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗

ด้วย ตาม พระธรรมนูญศาลทหารบก และพระธรรมนูญศาลทหารเรือ
ที่ ได้ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ประกาศ ใช้แล้ว นั้น ใน ทาง
การ ของ ทหาร บก ทหาร เว็ ซึ่ง คาบ เกี่ยว ต่อกัน นั้น มี อยู่ คือ

คดีทหารบก ใน เขตที่ ซึ่ง ที่ ศาล ทหาร บก นั้น นอกจาก ศาล พิเศษ
ที่ ได้ มี พระบรมราชโองการ โปรดเกล้าฯ ให้ ตั้ง ชน เด็ด เณระ แต่ศาล
ทหารบก เท่านั้น มี หน้าที่ พิจารณา พิพากษา คดี ไน ทหารบก ได้ เว้น
แต่ คดี นั้น ฝ่าย โจทย์ เรียก สิ้น ใหม่ ด้วย พร้อ มกัน หรือ เปน คดี ที่ มี
พลเรือน เปน จำเลย จึง จะ พ้อง ต่อ ศาล พลเรือน ได้ แต่ คดี ไน ได้
อำนาจ ศาล ทหารบก แบ่ง เขตที่ ศาล โดย กำหนด เขตที่ ทั้งที่ เปน ใหญ่
เพราะ ได้ มี ศาล ทหารบก อยู่ ทุก มณฑล ทหาร

ส่วน คดี ทหารเรือ ไม่ ได้ มี ชัด ชัน เณระ แต่ ศาล ทหารเรือ ที่
จะ พิจารณา พิพากษา คดี ไน ทหารเรือ แต่ คดี ทหารเรือ ที่ จะ พิจารณา
ใน ศาล ทหาร เรือ กรม ไน นั้น ถือ ตาม ดัง กัด กรม เปน ใหญ่ ไม่ ได้

08/19/2566

กำหนด เขต^๑ ที่ เหมือน ทหารบก เพราะ ผู้^๒ มีอำนาจ ตั้ง^๓ ค้า^๔ ทหารเรือ
 ทั้ง ๓ ชั้น^๕ อยู่ที่^๖ กรุงเทพฯ ฯ แล้ว^๗ แต่จะ^๘ ตั้ง^๙ ค้า^{๑๐} ให้^{๑๑} หนึ่ง^{๑๒} พิจารณา^{๑๓} ที่ได้
 เพราะ^{๑๔} ฉะนั้น^{๑๕} กรม^{๑๖} มณฑล^{๑๗} ทหาร^{๑๘} เรือ^{๑๙} จึง^{๒๐} ได้^{๒๑} ปฎิ^{๒๒} ทษา^{๒๓} ตก^{๒๔} ลง^{๒๕}
 กับ^{๒๖} ตั้ง^{๒๗} นี้

๑ ใน^๑ มณฑล^๒ กรุงเทพฯ ฯ ทหาร^๓ บก^๔ มี^๕ ส้ว^๖ วัด^๗ ใหญ่^๘ ประจำ^๙ ที่^{๑๐} ซึ่ง^{๑๑} ที่^{๑๒}
 ถ้า^{๑๓} ทหาร^{๑๔} บก^{๑๕} ทหาร^{๑๖} เรือ^{๑๗} วิ^{๑๘} วา^{๑๙} ท^{๒๐} กั^{๒๑} น^{๒๒} นอก^{๒๓} เขต^{๒๔} ร^{๒๕} วั^{๒๖}ง^{๒๗} หรือ^{๒๘} ที่^{๒๙} ทำ^{๓๐} การ^{๓๑} ทหาร^{๓๒}
 เรือ^{๓๓} ส้ว^{๓๔} วัด^{๓๕} ใหญ่^{๓๖} ทหาร^{๓๗} บก^{๓๘} จับ^{๓๙} ได้^{๔๐} ทั้ง^{๔๑} ๒ ฝ่าย^{๔๒} ชั้น^{๔๓} ค้า^{๔๔} ทหาร^{๔๕} บก^{๔๖} ถ้า^{๔๗} มี^{๔๘}
 พล^{๔๙} เรือ^{๕๐} น^{๕๑} เป็น^{๕๒} อยู่^{๕๓} ด้วย^{๕๔} ก็^{๕๕} ชั้น^{๕๖} ค้า^{๕๗} พล^{๕๘} เรือ^{๕๙} ตาม^{๖๐} พระ^{๖๑} ช^{๖๒} ร^{๖๓} ม^{๖๔} น^{๖๕} ุญ^{๖๖} ถ้า^{๖๗} ทหาร^{๖๘} เรือ^{๖๙}
 คือ^{๗๐} ทหาร^{๗๑} เรือ^{๗๒} หรือ^{๗๓} กับ^{๗๔} พล^{๗๕} เรือ^{๗๖} เป็น^{๗๗} อื่น^{๗๘} ไม่^{๗๙} เกี่ยว^{๘๐} ของ^{๘๑} ใน^{๘๒} หน้า^{๘๓} ที่^{๘๔} ส้ว^{๘๕} วัด^{๘๖}
 ใหญ่^{๘๗} ทหาร^{๘๘} บก^{๘๙} เว^{๙๐} น^{๙๑} แต่^{๙๒} ถ้า^{๙๓} จะ^{๙๔} ช^{๙๕} ่วย^{๙๖} ร^{๙๗} ะ^{๙๘} บ^{๙๙} ได้^{๑๐๐} ก็^{๑๐๑} ช^{๑๐๒} ่วย^{๑๐๓} ได้^{๑๐๔} ตาม^{๑๐๕} ค^{๑๐๖} ว^{๑๐๗}ร

๒ ใน^๑ มณฑล^๒ ทหาร^๓ บก^๔ ซึ่ง^๕ มี^๖ ทหาร^๗ เรือ^๘ คง^๙ ประจำ^{๑๐} ช^{๑๑} ่วย^{๑๒} บาง^{๑๓} เมือง^{๑๔}
 เช่น^{๑๕} มณฑล^{๑๖} รา^{๑๗} ช^{๑๘} บุ^{๑๙}ร^{๒๐} ซึ่ง^{๒๑} มี^{๒๒} ทหาร^{๒๓} เรือ^{๒๔} อยู่^{๒๕} ที่^{๒๖} เมือง^{๒๗} ส^{๒๘} ม^{๒๙} ท^{๓๐} ส^{๓๑} ง^{๓๒} ค^{๓๓} ร^{๓๔} ร^{๓๕} ม^{๓๖} เป็น^{๓๗} ต้น^{๓๘}
 ทหาร^{๓๙} บก^{๔๐} ทหาร^{๔๑} เรือ^{๔๒} วิ^{๔๓} วา^{๔๔} ท^{๔๕} กั^{๔๖} น^{๔๗} นอก^{๔๘} เขต^{๔๙} ร^{๕๐} วั^{๕๑}ง^{๕๒} หรือ^{๕๓} ที่^{๕๔} ทำ^{๕๕} การ^{๕๖} ทหาร^{๕๗} เรือ^{๕๘}
 ชั้น^{๕๙} ค้า^{๖๐} ทหาร^{๖๑} บก^{๖๒} ถ้า^{๖๓} ทหาร^{๖๔} เรือ^{๖๕} คือ^{๖๖} ทหาร^{๖๗} เรือ^{๖๘} หรือ^{๖๙} กับ^{๗๐} พล^{๗๑} เรือ^{๗๒} เป็น^{๗๓}
 อื่น^{๗๔} ไม่^{๗๕} เกี่ยว^{๗๖} ของ^{๗๗} กับ^{๗๘} หน้า^{๗๙} ที่^{๘๐} ทหาร^{๘๑} บก

๓ ใน^๑ มณฑล^๒ ที่^๓ มี^๔ มี^๕ กอง^๖ ทหาร^๗ บก^๘ มี^๙ แต่^{๑๐} ทหาร^{๑๑} เรือ^{๑๒} ประจำ^{๑๓} ช^{๑๔} ่วย^{๑๕}
 เช่น^{๑๖} มณฑล^{๑๗} จ^{๑๘} ั^{๑๙} น^{๒๐} ท^{๒๑}บุรี^{๒๒} ไม่^{๒๓} มี^{๒๔} เกี่ยว^{๒๕} กับ^{๒๖} ค้า^{๒๗} ทหาร^{๒๘} บก

๔ ใน^๑ มณฑล^๒ ซึ่ง^๓ มี^๔ แต่^๕ ทหาร^๖ บก^๗ ประจำ^๘ ช^๙ ่วย^{๑๐} ทหาร^{๑๑} บก^{๑๒} กับ^{๑๓} ทหาร^{๑๔} เรือ^{๑๕}
 วิ^{๑๖} วา^{๑๗} ท^{๑๘} กั^{๑๙} น^{๒๐} ให้^{๒๑} ค^{๒๒} ด^{๒๓} น^{๒๔} ชั้น^{๒๕} ค้า^{๒๖} ทหาร^{๒๗} บก^{๒๘} ถ้า^{๒๙} ทหาร^{๓๐} เรือ^{๓๑} คือ^{๓๒} ทหาร^{๓๓} เรือ^{๓๔} หรือ^{๓๕}
 ทหาร^{๓๖} เรือ^{๓๗} กับ^{๓๘} พล^{๓๙} เรือ^{๔๐} เป็น^{๔๑} อื่น^{๔๒} ไม่^{๔๓} เกี่ยว^{๔๔} ของ^{๔๕} กับ^{๔๖} หน้า^{๔๗} ที่^{๔๘} ทหาร^{๔๙} บก

๕ ในมณฑลใด ๆ ทหาร เว็ด ต่อ ทหาร เว็ด วิวาทกัน ในเขต
โรงทหารบก ทหารบกจับไว้ แล้วแต่กรมทหาร เว็ดจะให้พิจารณา
ที่ใด

๖ ศดี ทหาร เว็ด ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับ คน ทหารบก ถ้าฝ่ายพลเรือน
เป็นผู้จับ หรือที่ พลเรือนเป็นโจทก์ แล้วแต่ฝ่ายพลเรือนแต่โจทก์
จะฟ้องศาลพลเรือน หรือศาลทหาร เว็ด

ตามความที่ ปกฤษา คดตง กับ นี้ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ
พระ ราช ทาน พระ บรม ราช า นุญาตให้แบ่งไป ตาม ข้อ ความ นี้ แล้ว ให้
เจ้า หน้าที่ ปฏิบัติ ให้ต้อง ตาม ต่อไป

(ตงพระนาม) จีระประวัติวรเดช

ผู้บัญชาการ กรมมยุทธนาธิการ

ประกาศ อนุญาตให้จับ งาม ที่ดิน ทุ่ง ผัง ดอน ตก

แห่ง แม่ น้ำ เจ้า พระยา

เจ้าพระยาเทเวศร์วงษ์วิวัฒน์ เสนา บดี กระจ ทรง เกษตราธิ การ
รับ พระ บรมราช โองการ ได้เกล้า ฯ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ
ดำรัสตั้งว่า เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓ ได้ทรง
พระ กรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ออก ประกาศ ห้ามมิให้เจ้าพนักงานผู้ม

08/10/2566

ในเวลาเช่นนั้น ก็จะเป็น การ กัด ขัด แก่ การ ที่ จะ ชุต คดอง ใน
ท้อง ทู๋ นั้น

บัดนี้ ไต ทรง ทราบ ผ่า ดอง ชุต พระบาท จากเสนาบดี กระทบวง
เกษตราธิการ ว่า เมื่อ ราชครู ไต ทราบว่า จะ ทรง พระกรุณาโปรด
เกล้า ฯ ให้ ชุต คดอง ใหญ่ เพื่อ บำรุง การ เภาะปลูก ในท้อง ทู๋ นั้น ต่าง
มีความ ยินดี พากัน ยื่น เรื่อง รวบรวม จอบ จอง ที่ ดิน ใน ท้อง ทู๋ นั้น ต่อกระ
ทรวง เกษตราธิการ เพื่อ จะ ทำ การ เภาะ ปลูก ตั้ง แต่ บัดนี้ ไปเป็น อัน มาก
โดย ให้ ฎีกา ว่า ถ้า ทรง พระกรุณาโปรด เกล้า ฯ ให้ ชุต คดอง ใน ทู๋
นี้ เมื่อ ไต ผู้ ที่ ขอ จอบ จอง นั้น ๆ จะ ออกเงิน ช่วย ใน การ ชุต คดอง ตาม
แต่ เจ้า พนักงาน จะ กำหนด ให้ เมื่อ นั้น จึง ทรง พระราช ดำริ เห็น ว่า
เมื่อ มี ผู้ ปรากฏา ที่ จะ เข้า มา ทำ การ เภาะ ปลูก ใน ท้อง ทู๋ นี้ ตั้ง แต่
เวลานี้ ไป โดย มาก เช่น นี้ แล้ว ถ้า จะ งด ไร่ ก็ เป็น การ เสีย ประโยชน์
ส่วน ที่ ควร จะ ได้ ใน เวลา นี้ อยู่ ควร จะ มั่น ใจ อนุญาต ให้ จอบ จอง
โดย ทาง ที่ จะ ไม่ กัด ขัด แก่ การ ที่ จะ ชุต คดอง นั้น ได้

จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ ยกเลิก ประกาศ ทั้ง ๒ ฉบับ
ที่ กล่าว มา แล้ว นั้น เสีย ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทาน
พระ บรม ราชานุญาต ให้ จอบ จอง ที่ ดิน ใน ท้อง ทู๋ นั้น ได้ โดย ขอความ
ตั้ง ต่อ ไป นี้

๐๘/๑๐/๒๕๖๖
ข้อ ๑ ถ้าผู้หนึ่งผู้ใดขอจอบจองที่ดินในท้องทู๋นี้ ให้ขาดวง

เกษตร์จัดการไต่สวน แต่ ออก โฉนด ไป ตาม ประกาศ พระราชบัญญัติ
การ ออกโฉนดที่ดินทุกประการ

ข้อ ๒ ถ้าทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ชุดคลอง แต่ ทำ
ประตูน้ำในท้องทุ่งนี้ ในเวลาหนึ่งเวลาใด แต่ ถ้า คดงกับทั้ง ถนน
ริมคลอง แต่ ประตูน้ำที่ ทำการ ชุด คลอง แล รักษา คลอง ที่ ทำการ แต่
รักษา ประตูน้ำ แล อื่น ๆ ซึ่ง เกี่ยวด้วย คดง แต่ ประตูน้ำนั้น จะ ถูก
ที่ดินของ ผู้ใดเท่าใด ผู้ถือ โฉนดที่ดินใน เวลานั้น ต้อง เว้นคืน
ที่ดินนั้น ให้ แก่รัฐบาลเท่าที่ ต้อง การ นั้น โดย รัฐบาล ไม่ ต้อง
ใช้ ค่า เสีย หาย อันใด ให้

ข้อ ๓ ถ้าทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ตั้ง อัครา เรียก เงิน ค่า
ช่วย ชุด คลอง กัด แต่ โปรดเกล้าฯ ให้ ตั้ง อัครา ค่า นา พิเศษ โดย
เหตุที่ ท้อง ทุ่งนี้ ไตรวม ประโยชน์ พิเศษ จาก การ ชุด คลอง นั้น กัด ผู้ถือ
โฉนด อยู่ใน เวลานั้น ต้อง ถือ เหมือน ว่า ตน ได้ จับจอง ที่ดิน ใหม่ ใน
เวลาที่ ชุด คลอง แล้ว นั้น

ข้อ ๔ ถ้าผู้ถือโฉนดที่ดินผู้หนึ่งผู้ใด ชัด ชัน ไม่ ออกเงิน ช่วย
ในการ ชุด คลอง หรือ ชัด ชัน ไม่ ยอม เสีย ค่า นา อัครา ที่ ตั้ง ไว้ นั้น
ด้วย อาการ อย่างใด ๆ กัด จะ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ ยึด
ที่ดินของ ผู้หนึ่ง มา ขาย ทอด ตลาด เมื่อ ได้ ราคา เท่าใด จะ ได้ หัก ไว้
เท่า อัคราที่ ผู้หนึ่ง จะ ต้อง เสีย ตาม ความใน ข้อ ๓ กับ ทั้ง หัก ค่า ใช้ จ่าย
ในการ ขาย ทอด ตลาด นั้น แล้ว เหลือ เงิน เท่าใด จะ คืน ให้ แก่ เจ้า ของ

ที่ดินรายนั้นไป ถ้าแต่ขายได้ราคาไม่พอหรือไม่เหลือแล้ว ให้
เป็นภักแก่เจ้าของที่ดินรายนั้นซึ่งเป็นผู้ซื้อขึ้น และจะเรียกเอาค่า
เสียหายอย่างใด ๆ ไม่ได้

ประกาศมาณวันที่ ๒๘ เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๓๒๗

เด็นาบตีไม่ อยู่

(ลงนาม) พระยาศรีสุนทรโวหาร

ปลัด ทูลฉลอง เซ็น แทน

ประกาศพระราชทานอานาจพิเศษ

แก่บริษัททรานส์ปอต กัมปนี โมโตติมิเตด

มีพระบรมราชโองการ ใน พระบาทสมเด็จพระ ปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าฯ ว่า มีศ.เคอร์, เฮช. แสงเคอร์, เอ. เดส์เดอว์, เอฟ. ลอคซ์, บี. เซวาล์, ดับบลิว. เอ. ยี. คีเตกั, รวม ๕ นายด้วยกัน ได้ทำฎีกาทูลเกล้าฯ ถวายขอรับพระราชทานพระบรมราชานุญาตตั้งบริษัทมีนามว่า ทรานส์ปอต กัมปนี โมโตติมิเตด.

ทรงพระราชดำริเห็นชอบด้วยแล้ว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ผู้ที่กล่าวนามมาแต่ผู้ แดบบรรดา
08/10/2566
ผู้ที่จะสืบการของ บริษัทแทนคนเหล่านั้น หรือที่จะได้เข้าเป็นสมาชิก

ในบริษัท ร่วมกัน กับ คน เหล่า นั้น ต่อไป ข้างหน้า ตาม ลักษณะที่จะได้ กล่าว
ต่อไปนั้น มีอำนาจ ตั้ง กัน ขึ้นเป็น บริษัท มีนาม ว่า ตราชนัดบดกัมปนี
โมโคติเมเตด บริษัท หนึ่ง มีอำนาจ แด กรรมสิทธิ์ ชอบชอบ ด้วย หน้าที่
แต่ ข้อบังคับต่าง ๆ ตั้ง ต่อไป นี้ คือ

ว่า ด้วย การ ท่องไป

ข้อ ๑. ความ ว่าด้วย นามแต่ ชชาติ แต่ ที่ ว่าการของ บริษัท ซึ่งได้
จดทะเบียน แล้ว แต่ ความ มุ่งหมาย ของ บริษัท แต่ ความ รับ มิตรรับ ชอบ
และ จำนวน เงินทุน ของ บริษัท นั้น มี แจงเป็นหลัก ตามอยู่ใน หนังสือกำหนด
อำนาจ ของบริษัท ลงวันที่ ๑๗ มีนาคม วันพฤหัสบดี ศก ๑๒๖ ซึ่ง ต่อท้าย
ประกาศนี้

ข้อ ๒. ภายใน ๖ เดือน นับจากวันที่ ลง ใน ประกาศ พระ ราชทาน
อำนาจ พิเศษนี้ ผู้ที่ ได้ ลง ชื่อ ใน หนังสือ กำหนด อำนาจ ของ บริษัทต้อง
จัดหา ให้ มีคน ลงชื่อ รับ ถือหุ้น ของ บริษัทให้ ครบ ตาม จำนวน ที่ กล่าว
ไว้ใน หนังสือ นั้น แต่ ต้อง ตั้ง จำหน่าย หุ้น นั้น จน ครบ และ เรียก เงินค่า
หุ้น มา ไว้ เป็น ตัว เงินไม่ น้อยกว่า ร้อยละ ๑๕ แห่ง ราคาประจำ หุ้น

และภายใน เวลา ๖ เดือน ที่ กล่าวมาแต่ นั้น ผู้ที่ ได้ ลงชื่อ ใน
หนังสือ กำหนด อำนาจ ของ บริษัท ต้อง นำ หนังสือ สำคัญ ไป จด ทะเบียน
ที่ กระทรวง เกษตราธิการ ตั้งนี้.

๑. หนังสือ กำหนด ข้อ บังคับ สำหรับ บริษัท ที่ ได้ ทำ เช่น โดย ชอบ ด้วย ตกลง ประสงค์ พระราช ทาน อำนาจ พิเศษ นี้

๒. หนังสือ คำ ชัดแจ้ง ตั้ง ชื่อ ผู้ ที่ ก่อตัว มา แล้ว เปน สำคัญ ว่า ได้ มี คน ลง ชื่อ รับ ถือ หุ้น ของ บริษัท แต่ ได้ เจาหน้าย หุ้น นั้น แล้ว ใจ แล้ว แต่ ได้ เรียก เงิน ค่า หุ้น ไม่ น้อย กว่า ๑๐๐ ละ ๑๕ ใน ราคา ประจำ หุ้น มา ไว้ เปน ตัว เงิน ด้วย แล้ว

ข้อ ๓. เมื่อ ได้ เจต ทะเบียน ตั้ง ที่ ว่า มา แล้ว ให้ ถือ ว่า บริษัท ได้ ตั้ง ขึ้น เปน บุคคล ใน กฎหมาย เปน ส่วน หนึ่ง ต่าง หาก จาก บุคคล ที่ เปน สมาชิก ของ บริษัท แต่ ให้ บริษัท มี อำนาจ ถือ ททรัพย์สิน เป็น เจ้า ของ และ ทำ การ เปน เจ้า หุ้น แต่ ถูก หุ้น แต่ เปน โจทย์ หรือ จำเลย ใน คดี ต่าง ๆ ใน ศาล เจ้า กระจ่าง แต่ ใน การ เสนอ ที่ ชอบ ด้วย ข้อ บังคับ ใน ประกาศ พระ ราช ทาน อำนาจ พิเศษ นี้ แต่ ใน หนังสือ กำหนด อำนาจ ของ บริษัท

ข้อ ๔. ถ้า พ้น กำหนด ๒ เดือน นับ ตั้ง แต่ วันที่ ลง ใน ประกาศ พระ ราช ทาน อำนาจ พิเศษ นี้ ไป แล้ว ผู้ ที่ ได้ ตั้ง ชื่อ ใน หนังสือ กำหนด อำนาจ ของ บริษัท มิ ได้ ทำ ตาม ที่ บังคับ ไว้ ใน ข้อ ๒ ให้ ถือ ว่า ประกาศ พระ ราช ทาน อำนาจ พิเศษ นี้ เปน อัน ยกเลิก แล บริษัท นั้น คง เปน บริษัท ตาม กฎหมาย ไม่ได้

ข้อ ๕. ประกาศ พระ ราช ทาน อำนาจ พิเศษ นี้ ทั้ง บริษัท แล บรรดา

ทรัพย์สินของ บริษัท ทั้งสิ้น ต้อง อยู่ใน บังคับ กฎหมาย ดียาม ที่มี อยู่
แล้วแต่ ที่จะ ตัดตั้ง ขึ้น ต่อ ไป ทุก ประการ

ข้อ ๖. บริษัท ต้อง พิมพ์ ประกาศ พระ ราช ทาน อำนาจ พิเศษ นี้ กับ
หนังสือ กำหนด อำนาจ แล ข้อ บังคับ ของ บริษัท รวม เป็น เด่ม แด่ จัด
ส่งไว้ ที่ กระทรวง เกษตรา ชิกการ ให้ พอก กับ ที่ เสนอบัด กระทรวง นั้น จะ
เห็น สัมควร แด่ ถ้า จะ มี คน มา ขอ หนังสือ นั้น ต่อ บริษัท ๆ ต้อง จ่าย ให้
โดย เรียก เขา ราคา ไม่ เกิน กว่า เด่ม ๓ บาท หนังสือ

ข้อ ๗. ห้าม ไม่ ให้ บริษัท ซื้อ ที่ ดิน หรือ ตึก เรือน โรง และ สัมคต
ที่ เกิดขึ้น จาก ที่ ไม่ ได้ โน กรุง ดียาม นอก จาก เฉพาะ ที่ ต้องการ สำหรับ
ใช้ ใน กิจการ ของ บริษัท และ ห้าม ไม่ ให้ ซื้อ ที่ ดิน หรือ เรือน โรง
ต่าง ๆ เพื่อ ประโยชน์ จะ เขา ไป เป็น ของ สำหรับ ซื้อ ขาย แดก เปลี่ยน หา
กำไร ใน ภาย หนา

เมื่อ บริษัท ซื้อ สัมคต เป็น ที่ ดิน หรือ ตึก เรือน โรง หรือ สิ่ง ที่ เกิดขึ้น
จาก ที่ ไม่ ได้ ไร่ เวธา ไต ต้อง มี หนังสือ แจก ความ ให้ เสนอบัด กระทรวง
เกษตรา ชิกการ ทราบ ภายใน ๓ เดือน ตั้งแต่ เวลา ที่ ซื้อ ไว้

วาดวย หุ่น แด่ ฝู ถึ หุ่น

ข้อ ๘. บรรดา หุ่น ที่ บริษัท จะ จำหน่าย ให้ บุคคต รับ ไป เป็น ฝู
ถึ หุ่น ต้อง ให้ ได้ รับ ตวั เงิน ครบ ตาม ราคา ประจำ หุ่น นั้น เสีย ก่อน
08/10/2566
จึง จำหน่าย ได้ เว้น ไว้ แต่ จะ มี ความ ตก ลง ไว้ อย่าง อื่น ใน หนังสือ

กำหนด ข้อ บังคับ ของ บริษัท หรือ เบน หุ่น ที่ ออกใหม่ ใน ภาย หลัง
วันที่ จุด ทะเบียน หนังสือ นั้น บริษัท ได้ มี สัญญา เป็น หนังสือ ไว้ อย่าง
หนึ่ง อย่างใด โดยได้ รับ อนุญาต พิเศษ ใน ที่ ประชุม ของ บริษัท

ข้อ ๘. หุ่น ของ สมาชิก ใน บริษัท ทุกคน ต้อง ถือ ว่า เป็น สัมปต
ที่ พังเคื่อง จาก ที่ ได้ และ ใช้ โอน ต่อ กัน ได้ ตาม ข้อ บังคับ ที่ กำหนด ไว้
ใน ประกาศ พระราชทาน คำนำใจ พิเศษ นี้ แต่ ต้อง มี เลข ตัด กับ ประจำ ทุก ๆ หุ่น.

ข้อ ๑๐. ไม่ สำคัญ คู่ มีอ สำหรับ การ ถือ หุ่น ทุก ฉบับ ต้อง มี ตรา
ใน ประกาศ ของ บริษัท ประทับ เป็น สำคัญ และ คง มี คำ ชัดเจน ชื่อ
สมาชิก ผู้ ที่ ถือ หุ่น และ เลข ตัด กับ ประจำ หุ่น ที่ กล่าว ใน ไม่ สำคัญ นั้น

ข้อ ๑๑. การ โอน หุ่น นั้น ถ้า ยัง ไม่ ได้ จดการ โอน อัน ปรากฏ ชื่อ
แต่ ตำบล บ้าน ของ ผู้รับ โอน ลง ไว้ ใน สมุด บัญชี ของ บริษัท เป็น สำคัญ
จะ ยก เอา ความ ที่ โอน นั้น มา ใช้ เป็น หลัก ตาม ข้อ สู้ แก่ บริษัท หรือ
กับ คน อื่น ไม่ ได้

ข้อ ๑๒. ถ้า แต่ คน ผู้ ได้ โอน หุ่น ของ ตัว ที่ ชำระ เงิน ค่า หุ่น ยัง
ไม่ ครบ นั้น ไป ให้ แก่ คน อื่น ผู้ นั้น ต้อง อยู่ ใน เกณฑ์ เป็น ประกัน จำนวน
เงิน ที่ ยัง ชำระ ไม่ ครบ นั้น แก่ บริษัท ต่อ ไป อีก ๒ ปี นับ จาก วันที่ ได้
โอน หุ่น ของ ตัว นั้น แต่ ห้าม ต่อ

๓. มี สมาชิก คน ใด ที่ ออก จาก บริษัท ไป แล้ว นั้น มี ส่วน ต้อง รับผิดชอบ

08/10/2566

ในบรรดาหนี้สิน หรือความรับผิดชอบชอบของบริษัทที่จะมีขึ้นใน
ภายหลังเวลาที่ผู้หนีขาดจากสมาชิกไปแล้ว แล

๒ มิให้สมาชิกคนใดที่ออกจากบริษัทไปแล้วนั้น ต้องอยู่ใน
เกณฑ์ช่วยหนุนทุนของบริษัทต่อไป เว้นไว้แต่เมื่อจะมีเหตุจำ
เป็นเช่นว่า เมื่อศาลเห็นว่าบรรดาสมาชิก ซึ่งยังอยู่ในบริษัทนั้น
ไม่มีสามารถที่จะออกเงินช่วยหนุนทุนของบริษัทได้ ตามข้อบังคับใน
ประกาศพระราชทานอำนาจพิเศษ หรือตามหนังสือกำหนดข้อบังคับ
ของบริษัทนั้น จึงให้เกณฑ์แก่สมาชิกที่ได้ออกไปจากบริษัทแล้ว
นั้นได้

ข้อ ๓๓. ถ้าในข้อบังคับของบริษัทอนุญาตว่าให้ทำได้ ก็ให้บริษัท
มีอำนาจออกใบสำคัญ (ซึ่งต่อไปจะเรียกว่าใบเสร็จสำหรับหุ้น) หรือ
แชร์วอแรนต์นั้น เป็นใบเสร็จสำหรับหุ้นที่ได้ชำระเงินครบแล้ว มี
ตราของบริษัทประทับไว้เป็นสำคัญ และมีคำชัดเจนในนั้นว่าผู้ถือ
กรรมสิทธิ์ในจำนวนหุ้นที่กล่าวไว้ในนั้น

หุ้นอย่างนี้จะโอนกันเป็นแต่มอบใบเสร็จสำหรับหุ้น (คือแชร์วอ
แรนต์) ให้แก่กันก็ใช้ได้

ข้อ ๓๔. ถ้าในข้อบังคับของบริษัท มิได้อนุญาตให้เป็นเช่นนั้นได้
ต้องถือว่าบรรดาผู้ที่มีใบเสร็จสำหรับหุ้น (คือแชร์วอแรนต์) นั้น
ควรนับว่าเป็นสมาชิกในบริษัทได้ทุกคน แต่จะเป็นสมาชิกถาวร มีกรรม

สิทธิ์เต็ม หรือ เป็น สมาชิกเฉพาะ ถาน อย่างหนึ่งอย่างใดนั้น ต้อง แดงแต่
 ความที่ กำหนดไว้ ใน ข้อบังคับของ บริษัท แต่ห้ามมิให้ สมาชิก ซึ่งถือไป
 เสรีจสำหรับ หุ่น (คือ แชร่วอแรนต์) เช่นว่า นี้ มีกรรมสิทธิ์ ที่จะ รับ
 ตำแหน่ง เป็น ผู้อำนวยการ หรือ เป็น ผู้จัดการของ บริษัท โดย อาศัยรยเหตุ
 ว่า เป็น ผู้ มี หุ่น มาก ตาม จำนวน ที่มี แจง ใน แชร่วอแรนต์นั้น ถึง แม้ ว่า ข้อ
 บังคับ ของ บริษัท จะ กำหนด ไว้ ว่า ผู้ ถือ หุ่น มาก เช่น นั้น ควร จะ รับ
 ตำแหน่ง นั้น ๆ ได้ ก็ ให้ เป็น ไม่ได้

ข้อ ๑๕. บริษัท ต้อง จด การ ให้ มลุ่มุค บัญชี สำหรับ จด รายงาน แด
 ชื่อ สมาชิก ของ บริษัท ไว้ เป็น หลัก ถาน ข้อ ความ ที่ ต้อง จด นั้น ดังนี้

๑ ชื่อ สมาชิก ตำบลบ้าน ทาง ท่ามา หากิน ถือ หุ่น อยู่ ที่ หุ่น เลข
 ตำบล ประจำ หุ่น ๆ ได้ ได้ ส่ง เงิน ค่า หุ่น ไว้ แล้ว เท่าใด หรือ มี สัญญา
 พิเศษ ให้ บอกว่า หุ่น ที่ ถือ นั้น เป็น หุ่น อย่าง ที่ ได้ ส่ง เงิน ค่า หุ่น ไว้ แล้ว และ
 เป็น เงิน เท่าใด

๒ วันที่ จด ชื่อ เป็น สมาชิก ใน สลุ่มุค บัญชี ของ บริษัท

๓ วันที่ ออก จาก สมาชิก ใน บริษัท

ข้อ ๑๖. เมื่อ จะ ออก ไป เสรีจ สำหรับ หุ่น ราย ได้ บริษัท ต้อง ถอน
 ชื่อ ผู้ ที่ ถือ หุ่น นั้น ออก เสีย จาก สลุ่มุค บัญชี สมาชิก คู่จ หนึ่ง ผู้ นั้น ได้
 ขาด จาก สมาชิก ของ บริษัท ตั้ง แต่ วัน นั้น แล้ว ให้ จด รายงาน ดัง ไว้ ใน
 สลุ่มุค นั้น ดังนี้

08/10/25๑๖

๓ ความ ว่า ได้ ออก ไป เสรีจ สำหรับ หุ่น

๒ เป็นจำนวนกี่หุ้น มีเลขประจำหุ้น เลข ไร

๓ วันที่ ออกใบเสร็จ สำหรับ หุ้น

ข้อ ๓๗. ผู้ที่ถือใบเสร็จ สำหรับ หุ้น ย่อมมีอำนาจที่จะขอให้บริษัท
จัดซื้อเงิน ต่มาชิก ใน สุ่มด บัญชี ต่มาชิก แต่ต้อง นำใบเสร็จ สำหรับ
หุ้น มา ส่ง คืน ให้ บริษัทก่อน จาก บัญชี เสีย ก่กัน และ ต้องปฏิบัติ ให้ถูก
คั่ง ตาม ขั้วบังคับ ของ บริษัทใน ส่วน นั้น

ถ้าบริษัท ยอม จัดซื้อ ผู้ถือใบเสร็จ สำหรับ หุ้น คนใดลงใน สุ่มด บัญชี
ต่มาชิก โดยไม่ได้รับเอา ใบเสร็จ สำหรับ หุ้น ของคน นั้น มา ถอน จาก
บัญชี เสีย ก่ก่อน ความ เสียหาย ที่ บุคคล ผู้ใด จะ พึง ได้ รับ เพราะ ความ
ตะเฉย ของ บริษัท เช่นนั้น ต้อง เป็น กัฟ อยู่กับ บริษัท ทั้งสิ้น

ข้อ ๓๘. สุ่มด บัญชีชื่อ ต่มาชิก นั้น ต้อง ให้ ต่มาชิก ของ บริษัท มี
อำนาจ ตรวจดู ใน ระหว่ง เวลา ที่ บริษัท ทำ การตาม ขรรมดา แต่
บริษัท จะ คั่ง ขอ บังคับ ที่ สุ่ม ควร แก่ การ ใน ส่วน นี้ก็ได้ แต่ จะ เห็น
ต่มควร งต การ เป็ด บัญชี นั้นไว้ เป็น ครั้ง คราว ซึ่งรวมกันทั้ง ๆ ไม่เกิน กว่า
๓๐ วัน ก็ได้

ข้อ ๓๙. ถ้าเน การ ทำ บัญชี ใน สุ่มด บัญชี ชื่อ ต่มาชิก ที่ บริษัท
รักษา อยู่ นั้น มีการ จัดซื้อ หรือ ถะ เว้น ไม่ จัดซื้อ บุคคล ผู้ใด โดย
เป็นการ บัง โกง หรือ โดย เหตุอื่น ไม่ ต่ม ควร กัด หรือ มีความ
ตะเฉย หรือ เนิน ช้า เกิน กว่า ต่ม ควร ใน การ จัด หรือ ถอน ชื่อ บุคคล

ผู้ใดที่ขาดจากสมาชิกของบริษัทดังกล่าวนี้ เมื่อมีเหตุอันเช่นนี้ ให้บุคคลหรือสมาชิกที่ได้รับมอบหมายเด็ดร้อน หรือสมาชิกคนใดของบริษัทหรือบริษัทเอง มีอำนาจร้องต่อศาลขอให้ศาลมีคำสั่งให้เปลี่ยนแปลงข้อความในสมุดบัญชีนั้นให้ถูกต้อง

ศาลจะยกคำร้อง แต่บังคับให้ผู้ร้องเสียค่าฤชา หรือไม่ต้องเสียก็ได้ หรือถ้าศาลเห็นเป็นที่พอใจว่าคำร้องนั้นชอบด้วยยุติธรรม ศาลจะมีคำสั่งให้เปลี่ยนแปลงข้อความในสมุดบัญชีนั้นให้ถูกต้อง แต่บังคับให้บริษัทเสียค่าฤชาทั้งต้น ทั้งค่าเสียหายที่พึงมีแก่ผู้ที่ได้รับมอบหมายเด็ดร้อนนั้นด้วยก็ได้

ในระหว่างพิจารณาคดีดังกล่าวในข้อนี้ ศาลมีอำนาจที่จะตัดสินในบรรดาข้อวิญญูที่เกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ของคู่ความคนใด ๆ ที่จะขอให้บริษัทจัดซื้อ หรือละเว้นไม่จัดซื้อลง ในสมุดบัญชีชื่อสมาชิก และมีอำนาจตัดสินในบรรดาเรื่องที่ว่าจำเป็นหรือสมควรต้องตัดสินในการเปลี่ยนแปลงข้อความในสมุดบัญชีนั้นให้ถูกต้อง

ข้อ ๒๐. สมุดบัญชีชื่อสมาชิกของบริษัทนั้น ให้ถือว่าเป็นพยานในชั้นแรกแห่งข้อความที่ได้จัดไว้ในนั้น ตามที่บังคับหรืออนุญาตไว้ในประกาศพระราชทานอำนาจพิเศษ

ข้อ ๒๑. ถ้าหนังสือกำหนดอำนาจของบริษัทใด ๆ ทำไว้แต่เดิม หรือที่บริษัทได้มีความตกลงพิเศษเปลี่ยนแปลงใหม่อนุญาตให้ทำได้ บริษัท

จะ มีความตกลง พิเศษ เพิ่ม เงิน ทุน ของ บริษัท โดยวิธี ที่ จำนวน เงิน
ประจำ หัก หรือ ออก ทุน ใหม่ ก็ได้ แต่ การ ที่ จะ เพิ่ม เงิน ทุน เช่น นี้
บริษัท ต้อง ใ้รับ เงิน ค่า หัก เดิม ที่ ได้ จด ทะเบียน แล้ว มาไว้ จนครบ
จึง จะ ทำ ได้

ข้อ ๒๒. ถ้า บริษัท มีความตกลง พิเศษ ในการ จะ เพิ่ม เงิน ทุน
ของ บริษัท ใดๆ ต้อง นำ ความ ตกลง นั้น ไป จด ทะเบียน ที่ กระทรวง
เกษตรรา ชิการ เป็น หลัก ถาน ภายใน ๑๕ วัน ตั้ง แต่ วันที่ ได้ ตกลง

ข้อ ๒๓. ถ้า หนังสือ กำหนด อำนาจ ของ บริษัท ที่ ได้ ทำ ไว้ แต่ เดิม
หรือ ที่ บริษัท ได้ มีความตกลง พิเศษ เปลี่ยน แก่ ใหม่ นั้น อนุญาต ให้
ทำ ได้ บริษัท จะ มีความตกลง พิเศษ ตัด เงิน ทุน ลง มา ไม่ ค่า กว่า ครึ่ง
จำนวน เดิม ก็ได้ เมื่อ มีความตกลง พิเศษ เช่น นี้ บริษัท ต้อง นำ ความ
ไป จด ทะเบียน ที่ กระทรวง เกษตรรา ชิการ เป็น หลัก ถาน ภายใน ๑๕ วัน
ตั้ง แต่ วันที่ ได้ ตกลง แต่ ต้อง ประกาศ ใน หนังสือ พิมพ์ จดหมาย เหตุ ที่
ออก แพร่ หดาย ใน กรุงสยาม ด้วย

ข้อ ๒๔. เมื่อ ได้ ประกาศ เรื่อง จะ ตัด เงิน ทุน ใน หนังสือ พิมพ์
จดหมาย เหตุ ดัง นี้ แล้ว ถ้า ไม่มี ผู้ ได้ ส่ง คำคัดค้าน ใน เรื่อง นั้นมายัง
บริษัท ภายใน ๒ เดือน ก็ ให้ พัง ถือ ว่า ไม่มี ผู้ ได้ คัดค้าน

๒ 08/10/2๕66 ถ้า หาก ว่าง มีความ คัดค้าน เกิด ขึ้น ให้ บริษัท จัด การ แก้ไข ให้

ตกลงกัน โดยใช้หนังสือหรือทำประณัยให้แก่มูลที่คัดค้านนั้นเสียก่อน จึงจะให้จัดการสตเงินทุนของบริษัทได้

ว่าด้วยวิธีจัดการบริษัท

ข้อ ๒๕. วิธีจัดการบริษัทนั้น ต้องทำตามระเบียบที่กำหนดไว้ใน

หนังสือกำหนดข้อบังคับสำหรับบริษัท แต่ถ้าในหนังสือนั้นมีข้อใด ๆ ที่ขัดกับหน้าที่ หรือความรับผิดชอบของบริษัท หรือสมาชิกของบริษัทตามที่กำหนดไว้ในประกาศพระราชทานอำนาจพิเศษนี้ ต้องถือว่าข้อเหล่านั้นเป็นอันใช้ไม่ได้

ข้อ ๒๖. ถ้าบริษัทจะเปลี่ยนแปลงข้อความในหนังสือกำหนดข้อบังคับสำหรับบริษัทก็ดี หรือจะตั้งข้อบังคับขึ้นใหม่แทน หรือเพิ่มเติมหนังสือกำหนดข้อบังคับนั้นก็ดี ต้องมีความตกลงพิเศษในที่ประชุมของบริษัทเสียก่อนจึงทำได้ แลความตกลงพิเศษนั้นต้องนำไปจดทะเบียนที่กระทรวงเกษตราธิการเป็นหลักฐาน ภายใน ๓๕ วันตั้งแต่วันที่ตกลง

ข้อ ๒๗. เงินผลประโยชน์ที่จะแบ่งปัน แจกตามมูลที่ถือหุ้นนั้น ต้องเป็นเงินกำไรที่เกิดจากกิจการของบริษัทอย่างเดียว

ข้อ ๒๘. ภายใน ๖ เดือน ตั้งแต่วันที่ได้ทำการจดทะเบียนตามที่ได้บังคับไว้ในข้อ ๒ บริษัทต้องมีการประชุมใหญ่ ที่สมาชิกของ

บริษัท มา ประชุม พร้อม กัน ได้ ทุก คน แต่ ต้อง มี การ ประชุม เช่น นั้น
ไม่ น้อย กว่า ปี ละ ครั้ง เดิม ทุก ปี

ข้อ ๒๘. เมื่อ มี สมาชิก ที่ ถู ก หุ่น ไม่ น้อย กว่า ๑ ใน ๕ ของ จำนวน
หุ้น ทั้งหมด ที่ บริษัท ออก อยู่ แล้ว พร้อม กัน มี หนังสือ ขอ ให้ มี การ
ประชุม พิเศษ บริษัท ต้อง นัด ประชุม ให้ ตาม ประสงค์ ใน หนังสือ ที่ ขอ
ให้ มี การ ประชุม นั้น ต้อง บอก เรื่อง ที่ จะ ให้ ที่ ประชุม ปรึกษา ไว้ ให้
ถี่ถ้วน

ข้อ ๓๐. ใน การ ออก คะแนน ความ เห็น ใน ที่ ประชุม นั้น ถ้า ใน
หนังสือ พิมพ์ บังคับ ของ บริษัท มี ไว้ ว่า สมาชิก ที่ จะ มี อำนาจ โหวต
ลง ความ เห็น ได้ จำ ต้อง เป็น ผู้ ถู ก หุ่น มาก ถึง ที่ กำหนด ไว้ ใน ข้อ
บังคับ เท่า ไฉ่ ๆ เช่น นั้น ก็ ให้ สมาชิก ที่ ถู ก หุ่น น้อย กว่า ที่ กำหนด
นั้น มี อำนาจ รวม กัน จน มี จำนวน หุ้น มาก ถึง ที่ กำหนด และ แต่ง
ให้ สมาชิก ใน พวก เดียว กัน คน หนึ่ง เป็น ทายัน ประชุม โหวต ลง คะแนน
ความ เห็น ใน ที่ ประชุม ของ บริษัท ได้ ทุก ครั้ง

ข้อ ๓๑. ถ้า บริษัท จะ ทำ ความ ตก ลง ด้วย เรื่อง ไฉ่ ๆ เป็น การ
พิเศษ ต้อง มี วัตถุประสงค์

ต้อง เขา เรื่อง ปรึกษา ใน ที่ ประชุม ใหญ่ ของ บริษัท ใน หมาย
นัด ให้ สมาชิก ทั้ง หาย มา ประชุม นั้น ต้อง ระบุ เรื่อง ที่ จะ ปรึกษา ไว้
โดย ชัด ๐๘/10/2566 สมาชิก ที่ จะ ออก ความ เห็น ได้ ต้อง เป็น ผู้ ที่ มี อำนาจ ออก

คะแนนความเห็นได้ โน้ตที่ประชุมของบริษัท สมาชิกที่มาเอง ไม่ได้จะ
 มอบฉันทะให้คนอื่นแทนก็ได้ แต่ถ้ามอบฉันทะนี้ต้องแล้วแต่
 กฎหมาย หรือ ข้อบังคับของบริษัท อนุญาตจึงทำได้ ความตกลง
 นั้น ต้องมีคะแนนของฝ่ายที่เห็นชอบมากกว่าฝ่ายที่ไม่เห็นชอบต้อง
 เท่าจึงจะใช้ได้ ทำตั้งนี้เป็นวิธีขึ้นแรก แล้วถัดวันประชุมขึ้นไป
 ไม่เร็วกว่า ๓๕ วัน แต่ไม่ช้ากว่าเดือนครึ่ง ต้องมีการประชุมใหญ่
 ครั้งนี้ สำหรับสอบความที่ตกลงนั้นอีกชั้นหนึ่ง ในหมายนัดประชุม
 ครั้งหลังนี้ ต้องระบุความที่ตกลงนั้นโดยเต็ม แต่ถ้าในที่ประชุม
 คราวหลังนี้ มีคะแนนความเห็นของผู้ที่มาประชุมเอง แต่ของ
 ผู้ที่มอบฉันทะให้คนอื่นแทนตัว ยืนยันเห็นชอบตามความที่ตกลงนั้น
 มากกว่าคะแนนของผู้ที่ไม่เห็นชอบ ๒ เท่า ก็ให้ถือว่าความตกลง
 นั้นเป็นใช้ได้

ข้อ ๓๒. บริษัทต้องทำบัญชีงบรายได้รายเดือน ของบริษัทเล่ม
 ทุกปี อย่างน้อยที่สุดต้องทำปีละครั้ง ในเวลาที่สั้น

ข้อ ๓๓. เมื่อได้ทำบัญชีงบรายได้รายเดือนแล้ว บริษัทต้อง
 ส่งพนักงานสำรวจบัญชีคนหนึ่ง หรือหลายคนภายใน ๒ เดือน สำหรับ
 ตรวจสอบว่าบัญชีนั้นได้ทำขึ้นโดยถูกต้องทุกประการ และลงชื่อเป็น
 พยานไว้ในนั้นเป็นสำคัญ

ข้อ ๓๔. ภายใน ๓ เดือน ตั้งแต่วันที่ได้ทำบัญชีงบรายได้ราย

เสียของบริษัท ๆ ของเขา มาบัญชีนั้นตั้งแต่ใน ที่ประชุมใหญ่ของบริษัท
ขอให้วินิจฉัย แดรับรอง เป็นที่ ใช้ ได้

ข้อ ๓๕. ให้ ตัดมาชิก แดเจ้าหน้าที่ ของ บริษัท มี คำนาค เรียก เขา ดำเนา
บัญชีบวรายได้ รายเสีย นั้น ได้ทุก คน โดย ต้อง เสีย ค่า ขรรมนเนียม
ฉบับละ ๑๒ อัฐ ให้แก่ บริษัท

ข้อ ๓๖. บัคร์ หมายถึง โย ประกาศ แจง ความ แด หนังสือ คำสั่ง แด
หนังสือ ต่าง ๆ ที่ จะ ต้อง ส่ง ไป ยัง บริษัท นั้น ถ้าเอาไป ส่ง ยัง ที่ ทำการ
ของ บริษัท คำบด ที่ ได้ จด ทะเบียน รัฐบาล แดว หรือ ส่ง ทาง ไปรษณีย์
อย่าง หนังสือ ผาก ที่ จด ทะเบียน ไปรษณีย์ เป็น สำคัญ ดัง หถึง ถึง บริษัท
ณ ที่ ทำการ คำบด นั้น เป็น ใช้ ได้

ข้อ ๓๗. บริษัท ต้อง มี สมุด สำหรั บจกรายงาน ความ คง แด การ
ต่าง ๆ ที่ ได้ ทำ ใน ที่ ประชุม ของ บริษัท แด ใน ที่ ประชุมผู้ ชำนาญการ
หรือ ผู้ จดการ ของ บริษัท ไว้ ทุก ครั้ง

ข้อ ๓๘. ที่ หน้่าสถานที่ ทำการ ของ บริษัททุก คำบด ต้อง มี ชื่อ
บริษัท กับ คำ ค้อ ท้าย ว่า ทุน จำกัด เป็น ภาษาไทย ชำน ได้ ชัด เขียน หรือ
ปิด ไว้ เป็น สำคัญ แด ให้ มี ชื่อ นั้น เป็น ภาษา ไทย ประจำ ดวง ตรา ของ
บริษัท แด ใน ด้รพพ หนังสือ แจง ความ หนังสือ เอกสาร แด บัญชี แด
ตัว โย เดรัจ แด หนังสือ ต่าง ๆ ที่ จะ มี จาก บริษัท

ว่าด้วย ใบ ก เงิน

ช่วยทุน บริษัท (ต่เบเนเซอร์)

ข้อ ๓๙. ถ้าบริษัท จะ ออก ใบ ก เงิน ต้องมี ความ ตกตง พิเศษ ใน ที่ ประชุม ใหญ่ ของ บริษัท ตามวิธี ที่ กล่าว ไว้ ใน ข้อ ๓๓ จึงจะทำได้

ข้อ ๔๐. จำนวน เงิน ที่ จะ ก ทุน ต้อง ไม่ ให้ เกิน กว่า จำนวน เงิน ทุน ของ บริษัท ที่ ผู้ถือ ทุน ได้ชำระ ไว้แล้ว ถ้า บัญชีงบ รายได้ ราย เดีย ของ บริษัท คราว สุด ท้าย มี บัญชี ว่า บริษัท คง มี ททรัพย์ สัมมัต เป็น ราคา น้อย กว่า จำนวน เงิน ทุน ที่ ได้ชำระ ก ทุน ไว้แล้ว เช่น นั้น จำนวน เงิน ที่ จะ ก ุ โดย ออก ใบ ก ุ นั้น ต้อง ไม่ ให้ เกิน กว่า ราคา ททรัพย์ สัมมัต ของ บริษัท ที่ มี เจริ อยู่ ใน บัญชี นั้น

ข้อ ๔๑. จำนวน เงิน ประจำ ใบ ก ุ ฉบับ หนึ่ง ต้อง ไม่ ต่ำ กว่า ๕ บาท แต่ ผู้ถือ ใบ ก ุ ต้อง เขาใจ ว่า ต้อง ได้ ตั้ง เงิน ครบ ตาม จำนวน ใบ ก ุ ไม่ ก ุแล้ว จึง จะ นับ ว่า มี อำนาจ เป็น ผู้ถือ ใบ ก ุ ุ นั้น ได้

ข้อ ๔๒. บรรดา หนังสือ ประกาศ แต่ หนังสือ พรรณา การ ดำ หรับ ชก ุ ุ ให้ คน ทง ภาย ลง ชื่อ รับ ถือ ใบ ก ุ เงิน ของ บริษัท นั้น ต้อง มี ข้อ ความ ดัง น ุ ทก ฉบับ คือ

- ๑. จำนวน เงิน ที่ จะ ก ุ
- ๒. จำนวน ใบ ก ุ ที่ จะ ออก
- ๓. จำนวน เงิน ประจำ ใบ ก ุ
- ๔. ชื่อตรา ต่อกะเบีย

08/10/2566

๕ วิธีใด กำหนด เวลา ที่ จะ ถ้าย ไบ กู
 ๖ ถ้า บริษัท ไบ กู ออก ไบ กู แล้ว บริษัท ยัง เสนอ หนี้ เงิน ตาม ไบ กู เหล่า นั้น อยู่ เท่าไร

๗ บริษัท จะ ออก ไบ กู ทอดตลาด เป็น ราคา ฉบับ ละ เท่าไร
 ๘ วิธีใด กำหนด เวลา ที่ ผู้ ถ้อ ไบ กู จะต้อง ส่ง เงิน ให้ครบ ตาม

จำนวน ไบ กู
 ๙ จำนวน เงิน ทุน ของ บริษัท ที่ ประกาศ ไว้ แต่ จำนวน เงิน ทุน ที่ ไบ กู ไรบ ไว้ แล้ว

๑๐ จำนวน ราคา ทรัพย์สิน สัมบัติ แต่ รายได้ ของ บริษัท ตามบัญชีงบ รายได้ รายเสีย คราว สุดท้าย

๑๓ ชื่อ ตั้ง กติ แต่ คำ บด บาน ของ ผู้ อำนวยการ บริษัท แต่ ของ พนักงาน ดำรบัญชี สำหรับ ตรวจสอบ สรรพบัญชี ของ บริษัท

ข้อ ๔๓. หนังสือ คู่มือ ใน การ ถ้อ ไบ กู ที่ จะ ออก ให้แก่ ผู้ ถ้อ ไบ กู นั้น ต้อง ประทับ ตรา ใหญ่ ของ บริษัท แต่ มี ข้อ ความ ตาม ที่ หมาย ตั้ง แต่ ๓ ถึง ๕ ใน ข้อ ๔๒ แต่ ต้อง มี ชื่อ ผู้ ถ้อ แต่ จำนวน ไบ กู ที่ เกี่ยว ของ

ข้อ ๔๔ ถ้า จะ โอน ไบ กู ไป ให้ คน อื่น ต้อง ให้ มีความ ที่ โอน ๐๘/๑๐/๒๕๖๖ แต่ ชื่อ แต่ คำ บด บาน ของ ผู้ ทรบ โอน นั้น จด เป็น รายงาน ลง ไว้ ใน สมุด

ข้อ ๕๗. เมื่อเลิกบริษัทลงเวตาโต ผู้ควบคุม การ ของ บริษัท ต้องมี หนังสือแจ้ง ความ ไปยัง สมาชิก ทุกคน บรรดา ที่มีชื่อ อยู่ใน สมุด บัญชี สมาชิก ของ บริษัท แต่ต้อง ประกาศ ความ ที่เลิก เป็น บริษัท ใน หนังสือ พิมพ์จดหมายเหตุ ที่ ออก แพร่ ภาย อยู่ใน กรุง ดัยาม ด้วย.

ข้อ ๕๘. เมื่อเลิกเป็น บริษัทลงแต่ ให้ ถือ ว่าบริษัท ยังมี ตัว อยู่ใน ไปชั่วคราว สำหรับการ รวบรวมชำระ บัญชีของบริษัท กว่าจะ ดำเนิน.

ข้อ ๕๙. ถ้าบริษัทต้องเลิกลง เพราะ ประการ ที่ ๑. หรือที่ ๒ ตามข้อ ๕๖ ผู้จัดการ เด็ก สำหรับชำระ บัญชี บริษัท ให้ ดั้น เซ่ง นัน ให้ ที่ ประชุมใหญ่ ของ พวก สมาชิก ใน บริษัท เดิมตั้ง ถ้าบริษัทต้องเลิกลง เพราะ ประการ ที่ ๓ หรือที่ ๔ ต้อง ให้ศาล เด็กตั้ง

อนึ่ง ถ้าเห็นว่า การ ที่ที่ ประชุมใหญ่ ของ บริษัท จะคง ผู้จัดการ เด็ก สำหรับชำระ บัญชี นั้น เป็น การ เน้นช้าเกินที่ควร พวกสมาชิกที่ถือหุ้น นับรวมด้วยกัน เท่า ๓ ใน ๒๐ ในทุน ของ บริษัท ที่ได้ตั้ง เงินครบแล้ว จะร้อง ขอให้ศาล เด็กตั้ง ให้ได้

ข้อ ๕๐. ผู้จัดการ เด็ก สำหรับชำระ บัญชีเด็ก บริษัท ที่ ศาล ไม่ได้ตั้งนั้น พวกสมาชิก บริษัท จะ มีการ ประชุมใหญ่ ตกตั้ง ให้ ออกเสีย จาก หน้าที และ หากคน อื่น แทนก็ได้ แต่บรรดา ผู้จัดการ เด็ก สำหรับชำระ บัญชีเด็ก บริษัท ที่ ศาลได้ตั้งหรือไม่ได้ตั้ง ก็ ดั้น

๐๘/10/2๕66
ถ้า มีพวก สมาชิก ที่ ถือ หุ้น นับรวมด้วยกัน เท่า ๓ ใน ๒๐ ในทุน

ของ บริษัท ที่ ได้รับ เงิน ครบ แล้ว ร้อง ขอ ต่อ ศาล ให้ ศาล มี อำนาจ
บังคับ ให้ ออก จาก หน้าที่ แต่ เขา คน อื่น แทน ได้ ทุก คน

ข้อ ๕๑. เมื่อ ตง ผู้ จด การ เด็ก หรือ เปลี่ยน ผู้ จด การ เด็ก สำหรับ ชำระ
บัญชี เด็ก บริษัท พวก คน กตกร เหล่า นั้น ต้อง เอา ความ นั้น ประกาศ
ใน หนังสือ พิมพ์ เจต มาย เหตุ ที่ ออก แพร่ หาดาย ใน กรุง ดียาม ทุก ครั้ง

ข้อ ๕๒. หน้าที่ ของ ผู้ จด การ เด็ก สำหรับ ชำระ บัญชี เด็ก บริษัท นั้น
คือ ต้อง จัด แล กระทำ การ ทุก อย่าง ที่ จำ เปน สำหรับ ชำระ หนี้สิน แต่
แบ่ง ปัน ทرفย สัมปต ของ บริษัท

ถ้า อำนาจ ใน ส่วน นี้ มี ที่ ขัด ขัน อยู่ ประการ ไต จะ ยก เอา ความ ที่
มี อำนาจ ไม่ พอ นั้น ขึ้น ใจ แก่ คน ผู้ อื่น ไม่ได้

ข้อ ๕๓. ถ้า มีความ ขัด ของ เกิด ขึ้น อย่าง หนึ่ง อย่าง ไต ใน การ ชำระ
บัญชี เด็ก บริษัท ผู้ จด การ เด็ก สำหรับ ชำระ บัญชี หรือ เจ้า หน
หรือ หน ของ บริษัท คน ไต จะ ร้อง ขอ ให้ ศาล ช่วย ตัดสิน ก็ ได้

ข้อ ๕๔. ผู้ จด การ เด็ก สำหรับ ชำระ บัญชี เด็ก บริษัท มี อำนาจ
ที่ จะ เรียก เงิน ตาม ที่ ต้อง การ ใน การ ชำระ บัญชี นั้น จาก บรรดา สมาชิก
ของ บริษัท คิด เปน ส่วน ตาม จำนวน หนี้ ที่ ต่าง คน ถือ อยู่ และ เฉพาะ
ตาม จำนวน เงิน ประจำ หนี้ ที่ ยัง คง ไม่ ครบ

ข้อ ๕๕. ทرفย สัมปต ของ บริษัท ที่ จะ เอา มา แบ่ง ปัน ตาม พวก สมาชิก

นั้น ต้อง เป็น ทรพย ดัสมบัต ที่ เกิด จาก การ ชำระ หนี้ ดิน ของ บริษัท จน
สิ้น เชนง แล้ว

ข้อ ๕๖. เมื่อ ได้ ทำ การ ชำระ หนี้ ดิน และ แบ่ง บัน ทรพย ดัสมบัต ของ
บริษัท ตลอด แล้ว ผู้ จด การ เลิก สำหรับ ชำระ ภาษี เลิก บริษัท ต้อง
นัด ให้ พวก บริษัท มา ประชุม พร้อม กัน แล้ว เอา รายงาน การ ที่ ได้ จัด
แต่ กระทำ ใน การ ชำระ ภาษี เลิก บริษัท นั้น แล้ว อย่าง ไร ออก ตี แผ่น
ใน ที่ ประชุม ถ้า ที่ ประชุม เห็น ชอบ ด้วย แล้ว ผู้ จด การ เลิก สำหรับ
ชำระ ภาษี เลิก บริษัท ต้อง นำ รายงาน ของ ที่ ประชุม แต่ วัน ที่ ได้ ประชุม
กัน นั้น ไป จด ทะเบียน ที่ กระทรวง เกษตรา ชีการ ภายใน ๑๔ วัน

ข้อ ๕๗. นอกจาก บรรดา หนี้ ดิน ที่มี กำหนด จะต้อง ชำระ กัน ใน
เวลาดาน ไม่ ถึง ๕ ปี ให้ ถือ ว่า บรรดา หนี้ ดิน ที่ ใน ๓ ประเภท ข้าง
ล่าง นี้ เกี่ยว ค้าง กัน ได้ นับ จาก วัน ที่ ได้ จด ทะเบียน รายงาน การ เลิก
ชำระ ภาษี บริษัท ไป อีก ๕ ปี เปน หหมด เขต

ประเภท ๑ บรรดา หนี้ ดิน ที่ ต้อง ทวง จาก บริษัท

ประเภท ๒ บรรดา หนี้ ดิน ที่ ต้อง ทวง จาก ดัมาชิก โดย ถาน ที่ เปน
ดัมาชิก ของ บริษัท

ประเภท ๓ บรรดา หนี้ ดิน ที่ ต้อง ทวง จาก ผู้ จด การ เลิก สำหรับ

ชำระ ภาษี เลิก บริษัท โดย ถาน ที่ มี หน้า ที่ เช่น นั้น

ว่าด้วย การ ตรวจ
แต่กำหนดโทษสำหรับความผิด.

ข้อ ๕๘. รัฐบาล มีอำนาจ ตั้ง เจ้าพนักงาน ให้ไป ตรวจดู ทรัพย์ หนึ่งคือ
แต่สมุด บัญชีต่าง ๆ ของ บริษัท ได้เสมอ สำหรับจะ ให้ทราบ
ว่า บริษัท ได้ ประพฤติ ตาม ข้อ บังคับ ใน ประกาศ พระราชทาน อำนาจ
พิเศษ นี้ ทุก ประการ

ข้อ ๕๙. ถ้า บริษัท กระทำ การ อย่างใด นอกเหนือ อำนาจ ซึ่งประ
การศ พระ ราช ทาน อำนาจ พิเศษ นี้ อนุญาต ไว้ หรือ ซึ่ง กฎหมาย กรุง
สยาม อนุญาต ให้ทำ ได้ก็ดี หรือ ละเลย ไม่ ปฏิบัติ ตาม หน้าที่ ที่ บังคับ ไว้
ใน ประกาศ พระ ราช ทาน อำนาจ พิเศษ นี้ ก็ดี ให้ รัฐบาล หรือ ตำรวจ
ใน บริษัท หรือ บุคคล ที่ มีกิจ เกี่ยว ของ กับ บริษัท มี อำนาจ ร้อง ต่อ
ศาล เจ้า กระทรวง ได้ แต่ ให้ศาล เจ้า กระทรวง มี อำนาจ บังคับ ให้
บริษัท เสีย ค่า ปรับใหม่ เป็น เงิน ไม่เกิน กว่า ๑๐๐๐ บาท สำหรับ ทุก
ครั้ง ที่ มีความ เด็ดขาด ข้อ บังคับ หรือ เรียก คืน และ ยกเลิก ประกาศ พระ
ราช ทาน อำนาจ พิเศษ นี้ จาก บริษัท ก็ ได้ ตั้งแต่แต่ที่ สิ้นสุด การ

ถ้า บริษัท มีความ ละเลย ไม่ นำ หนังสือ สำคัญ อย่าง หนึ่ง อย่างใด
ไป จด ทะเบียน ตาม กฎหมาย หรือ ตาม ที่ บังคับ ไว้ตาม ประกาศ พระราช
ทาน อำนาจ พิเศษ นี้ ก็ดี หรือ ไม่ ปฏิบัติ ตาม ที่ บังคับ ไว้ ใน ข้อ ๖

08/10/2566

หน้า ๑๗

ศึก ๓๒๗

ข้อ ๓๐ ข้อ ๓๕ ข้อ ๓๖ ข้อ ๓๗ ข้อ ๓๘ ข้อ ๓๙ ข้อ ๔๐

ข้อ ๔๑ ข้อ ๔๓ ใน ประกาศ พระราชทาน อำนาจ พิเศษนี้ กัด ให้มีโทษ

ปรับเงิน อย่าง เดียว

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๕ เมษายน รัตนโกสินทร ศึก ๓๒๗ เป็น วันที่ ๑๔ ๕๓๐ ใน รัชกาล บัณฑิตนี้

หนังสือ กำหนด อำนาจ

สำหรับ

บริษัท ทรานส์ปอดกัมปนีโมโตลิมีเตด

- ๑ บริษัท นี้ มีนาม ว่า ทรานส์ปอดกัมปนีโมโตลิมีเตด
- ๒ บริษัท นี้ อยู่ ใน บังคับ ดียาม ที่ ทำการ ของ บริษัท ดำบด ที่ จะจด ทะเบียนรัฐบาด เป็น หลัก ถาน นั้น จะตั้ง อยู่ ใน กรุง เทพ ฯ
- ๓ ความ มุ่ง หมายของ บริษัท ซึ่ง ตั้ง ขึ้น นั้น คือว่า จะรับ โอน กิจ การ ของ บริษัท ชื่อ ทรานส์ปอดกัมปนีโมโตลิมีเตด อัน ดำเนิน อยู่ ใน เวลานี้ มา กระทำ แด ขยาย ให้ กว้าง ขวาง ต่อไป ใน ทาง มุ่ง หมาย อย่าง เดียว กัน กล่าว คือ รับ ตั้ง คน โดย ด่า ด้วย เวื่อ ใน กรุง ดียาม สร้าง ่อ แต่ มี ที่ สำหรับ ซ่อมแซม ตั้ง แด ขาย เครื่อง จักร แด ของ ต่าง ๆ สำหรับ สร้าง แด ซ่อมแซม เวื่อ แด จะกระทำการ ต่าง ๆ ซึ่ง เนื่อง หรือ ให้ผล สำเร็จ กับ ความ มุ่ง หมายของ บริษัท นั้น

08/10/2566

๔ ความรับผิดชอบชอบของผู้ที่เป็นสมาชิกในบริษัทนี้ มีเขต
จำกัดไม่เกินกว่าจำนวนเงินตามใบหุ้น ที่บริษัทตั้งจำหน่ายให้เป็น
ผู้ถือในเวลาที่ร้องขอรับเป็นผู้มีหุ้นส่วนในบริษัท

๕ เงินทุนสำหรับบริษัทนี้ เป็นจำนวนสองแสนบาท (๒๐๐,๐๐๐)
จำแนกเป็นสองพันหุ้น (๒๐๐๐ หุ้น) หุ้นหนึ่งเป็นเงินร้อยบาท
(๑๐๐ บาท) แต่เงินทุนนี้จะทวงชนดักได้ ตามแต่บริษัทจะตกลง
เห็นสมควร

๖ ข้าพเจ้าผู้ได้ตั้งชื่อ แต่บอกคำตบ้านใจข้างดังนี้ทุกคน
มีความพร้อมใจกันที่จะตั้งกันขึ้นเป็นบริษัท โดยหนังสือกำหนด
อำนาจบริษัทฉบับนี้ แต่ข้าพเจ้าสัญญาจะเข้าส่วนในเงินทุนสำหรับ
บริษัท โดยรับเป็นผู้ถือหุ้น ตามจำนวนที่เขียนไว้ตรงกับชื่อ
ของข้าพเจ้าข้างดังนี้ทุกคน

<u>นาม</u>	<u>ที่อยู่</u>	จำนวนใบหุ้น ใบละ ๑๐๐ บาท
๑ เอช, แองเคอร์	กรุงเทพฯ	หนึ่ง (๑)
๒ เอ, เดลเลอร์	,,	,, ,,
๓ เอฟ, ดอคซ์	,,	,, ,,
๔ บี, เซวาล์	,,	,, ,,
๕ คิบติว, เอ, ยี่, คิเล็ก	,,	,, ,,

08/10/2566

วันที่ ๑๗ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๒๖

ประกาศงดเก็บภาษียาสูบ

ซึ่งได้เพาะปลูกตั้งแต่เขตเหนือที่ว่าการ

มณฑลราชบุรีขึ้นไปตามลำน้ำราชบุรี

.....

ด้วยมีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศทราบ
 ทวิกันว่า ตามที่ได้ประกาศงดเก็บภาษีแก่ยาเกาะกร่างซึ่งได้เพาะ
 ปลูกในพื้นเมืองกาญจนบุรีไว้แล้ว คราวนั้น บัดนี้ทรงพระราชดำริห์
 เห็นว่า ตั้งแต่เขตเหนือที่ว่าการมณฑลราชบุรีขึ้นไปตามลำน้ำ
 จนต่อเขตเมืองกาญจนบุรี ก็มีราษฎรทำไร่ยาสูบมาก การซื้อขาย
 จะได้อำไรหรือขาดทุนเช่นเดียวกันกับเมืองกาญจนบุรี เพราะ
 ฉะนั้นจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้งดเก็บภาษียาสูบซึ่งได้เพาะ
 ปลูกตั้งแต่เขตเหนือที่ว่าการมณฑลราชบุรีขึ้นไป ตามลำน้ำราชบุรี
 ทั้ง ๕ ผัง ตามข้อความมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติภาษีภายใน
 รัฐธรรมนูญชั่วคราว พุทธศักราช ๒๔๗๕ เพื่อบำรุงการเพาะปลูกยา
 เกาะกร่าง ให้เจริญยิ่งขึ้นตั้งแต่วันที่ ๓ เมษายน วันขึ้นปีใหม่
 ศก ๑๒๗ เป็นต้นไป

ประกาศมา ณ วันที่ ๓ พฤษภาคม วันขึ้นปีใหม่ ศก ๑๒๗

08/10/2566

เป็นวันที่ ๑๔๔๑๘ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

กฎเสนาบดี

ว่าด้วยการตรวจภาษีผู้กร

ด้วยการเก็บเงินค่าภาษีผู้กร ในกรุงเทพ ฯ ได้จัดทำโรงเบนท์
 สำหรับผู้กร ที่จำหน่าย เป็นอาหาร ขึ้น ตามคำบดต่าง ๆ เดรั้ง
 แล้วผู้สมควร จะกำหนดระเบียบการตรวจตราผู้กร ที่ได้เสียภาษีแล้วไว้
 ให้เป็น การเรียบร้อย จึงได้ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราช
 ทาน พระบรม ราชานุญาตให้เสนาบดี กระทรวง นครบาล ออกกฎเสนา
 บัติ กำหนด ระเบียบ การ ตรวจ ผู้กร ที่ ต้อง เสีย ภาษี ไว้ ดังนี้

- ๑ ผู้กร ที่ฆ่า เป็นอาหาร ต้อง เสียภาษี ผู้กรใหญ่ ตัวละ ๓ บาท
 ผู้กรเล็ก ขนาดผู้กรหั้น ตัวละ ๑ บาท ๓๒ อัฐ ตามอัตราใน พระราช
 บัญญัติ ภาษี ภายใน ศก ๑๓๑ มาตรา ๓๘
- ๒ ผู้กร เล็ก หรือ ผู้กรหั้น ให้กำหนด น้ำหนักไม่เกิน กว่า ห้าสิบสาม ชั่ง
- ๓ ผู้กร ที่ จะ ฆ่า เพื่อจำหน่าย หรือ เพื่อ ประโยชน์อย่างใด ต้อง
 นำมา ฆ่า ใน โรง รัฐบาล ทั้งสิ้น เว้นไว้แต่ฆ่า เพื่อ พด็กรรม หรือ หน้า
 เทศ กวด ครุศ์ สวรรท จะขออนุญาต ฆ่าที่อื่น เป็น ครั้ง คราว ก็ได้
- ๔ ผู้กร ตัวใด ถ้าเจ้าของ นำ เขาไปพักไว้ใน โรง ฆ่า ค้าง คืน ใด
 ก่อน เวลาฆ่า ให้เจ้าพนักงาน เก็บเงิน ค่าพักคืน หนึ่ง ตัว ละ ๔ อัฐ
- ๕ ผู้กร ที่ ฆ่าแล้ว จะนำ ออกจาก โรง หลดวง ต้อง มีตรา ประจำเนื้อ
 ผู้กร แลใบเสรั้ง กำกับ ไปด้วยกัน ทุกตัว

๖ โนโบเดริจ ต้อง มีชื่อผู้พาผู้กรไป หรือผู้ชาย ตรงกัน ถ้า ผู้กรตัวโต จำหน่ายอยู่ หรือจะไปไม่มี โนโบเดริจกำกับ ในขณะนั้นกิด หรือไม่มีตราประจำเนื้อผู้กร กัด หรือมีชื่อคนขาย โนโบเดริจ ไม่ ตรงกัน กัด ให้ ถือว่า เป็น ผู้กร ที่ ยัง ไม่ได้ เสีย ภาษี

๗ ตราประจำโนโบเดริจ แต่ตราประจำ เนื้อผู้กร มีใหม่ จะ ใช้ อย่างใด จะ ได้ ประกาศ ให้ ทราบ เป็น ครั้ง เป็น ตรา

๘ ผู้โตฆ่า หรือขายผู้กร ไม่เสียภาษี หรือฆ่าผู้กร นอกโรง หลวง ซึ่ง เจ้าพนักงาน ไม่ได้ อนุญาต หรือ กระทำผิด ข้อใด ข้อหนึ่ง ที่ ว่า มา นี้ ให้ ปรับ เป็น เงิน พินัย หลวง ไม่เกิน ๓๐๐ บาท ตามอัตรา ใน มาตรา ๓๘-๔๐ แห่ง พระราชบัญญัติ ภาษี ภายใน ศก ๑๓๑

กฎ มา ณ วันที่ ๓ พฤษภาคม วันโกสินทร ศก ๑๒๗ .

(ลงนาม) สุขุมย์วินิต

เสนาบดีกระทรวงนครบาล

แจ้งความ

ลักษณะตราประจำโนโบเดริจแต่ตราประจำเนื้อผู้กร

ตามความในกฎเสนาบดี ว่าด้วยการตรวจภาษีผู้กร ข้อ ๗ มี

ความว่าจะใช้ตราประจำโนโบเดริจ แต่เนื้อผู้กร อย่างใด จะได้ประกาศ

ให้ทราบ นน ๑๑/10/2566

ในจำนวน ศก ๑๒๗ นี้ จะใช้ตราประจำชาติรูป พระอโศกทรง ตรีศกพิณ มีอักษรข้าง บน ว่า กรมสรรพากรใน ข้าง ต่าง ว่า กระทรวงนครบาล สำหรับ ประทับ ใบเสร็จ

ตราสำหรับ ประจำ เนื้อ สังกะสี จะใช้บานรัศมี ที่ มุม ซ้ายกร ถูก ป้าย ไม่ให้ แก่ ได้ ใช้ตราแบบ ตะกั่ว มีอักษรว่า กรมสรรพากรในมุม ที่ ตรา เป็น สำคัญ ทุก ซา

แจ้งความมาณวันที่ ๑ พฤษภาคม ร.ศ. ๑๒๗

(ลงนาม) สุขุมณีนวิจิตร

เสนาบดีกระทรวงนครบาล

ประกาศกระทรวงนครบาล

ว่าด้วย การ จัด ทะเบียน รถตาก

ด้วย การ จัด ทะเบียน รถ ตาก ตาม ที่ เป็น อยู่ใน เวทีนี้ นี้ กำหนด เป็น ๓ คราว คือ ตั้งแต่ วันที่ ๑ เมษายน ไป จนถึง ต้น เดือน กรกฎาคม คราว หนึ่ง ตั้งแต่ วันที่ ๑ สิงหาคม ไป จนถึง ต้น เดือน มีนาคม คราว หนึ่ง แล ใน ระหว่าง เดือน ที่ ดัง ไป แล เดือน หนึ่ง ก็ดี ต้อง เดือน ก็ดี สิ้น เดือน ก็ดี ถ้า เจ้า ของ รถ ตาก จะ นำ รถ มา ขอ จัด ทะเบียน ก็ ต้อง เสีย ค่า ธรรมเนียม เต็ม ๕ เดือน หา ไ้ ดต หย่อน ผ่อน ให้ ตาม ราย เดือน ไม่ ผู้ เป็น เจ้า ของ รถ ตาก ยัง เสีย เบี้ยรับ อยู่ สิ้น ควร จะ เปลี่ยน

08/10/2566

แปลง แกะ ไข เสีย ใหม่ เพราะ ฉนั้น จึง แจง ความ มา ให้ ทราบ ด้วย ประกาศ
 ฉบับ นวนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ร.ศ. ๑๒๗ เป็นต้น ไป ถ้า เจ้า ของ
 รถ ตาก ปรากฏา จะ นำรถ ของ ตน ไป จด ทะเบียน ใน เดือน ไตๆ ก็ ได้
 เจ้า พนักงาน จะ ได้ ออก ใบ อนุญาต ให้ แต่ คิด ค่า ชกรรม เนียม เฉลี่ย เป็น
 ราย เดือน คือ ชั้น ที่ หนึ่ง เดือน ละ ๒ บาท ชั้น ที่ ๒ เดือน ละ ๓ บาท

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๕ เดือน เมษายน รตนโกสินทร ศก ๑๒๗

(ลงนาม) สุขุมณีนวัต

เสนาบดีกระทรวงนครบาล

ด้วย ตาม ประกาศ กระทรวง นครบาล ว่า ด้วย การ จด ทะเบียน รถ
 ตาก ซึ่ง ได้ นำ ส่ง หนังสือ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๒๕ แผ่น ที่ ๕ ออก
 วันที่ ๑ พฤษภาคม ร.ศ. ๑๒๗ หน้า ๑๐๗ นั้น ยังมี ที่ คลาด คัด เชน อยู่
 เพราะ ฉนั้น ขอให้ ถัด ว่า ฉบับ ที่ ส่ง ต่อ ไป นี้ เป็น ฉบับ ที่ ถูก ของ ติบ
 ต่าง ฉบับ เดิม มี เนื้อ ความ ดังนี้

ด้วยการ จดทะเบียน รถตากร ตาม ที่ เป็น อยู่ใน เวชานี มี กำหนด เป็น ๓
 คราว คือ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ไปจนถึงสิ้นเดือน กรกฎาคม คราว
 หนึ่ง ตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ไปจนถึงสิ้นเดือน พฤศจิกายน คราว หนึ่ง
 ตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม ไปจนถึงสิ้นเดือน มีนาคม คราว หนึ่ง แต่ใน
 ระหว่าง เดือน ที่ ดัง ไปแล้ว เดือน หนึ่ง กัด ต้อง เดือน กัด ล้าม เดือน กัด

ถ้าเจ้าของ รถ ตาก จะ นำรถ มา จด ทะเบียน ก็ ต้อง เสีย ค่าธรรมเนียม
เต็ม ๔ เดือน หากติดหย่อนผ่อนให้ตาม รายเดือนไม่ ผู้เป็นเจ้าของ
รถ ตาก ยัง เสีย เปรียบ อยุ่ สุ่มควร จะ เปลี่ยน แปลงแก้ไข เสียใหม่
เพราะ ฉนั้น จึง แจง ความ มาให้ทราบ ด้วย ประกาศ ฉบับนี้ ว่า ตั้งแต่
วันที่ ๑ พฤษภาคม ร.ศ. ๑๒๗ เป็นต้นไป ถ้าเจ้าของ รถ ตาก ปรารถนา
จะ นำรถ ของตนไปจด ทะเบียนใน เดือน ใด ๆ ก็ได้ เจ้าพนักงาน จะได้ ออก
ใบอนุญาตให้ แด่คิดค่า ธรรมเนียม เดือนเป็น รายเดือน คือ ชั้นที่หนึ่ง
เดือน ละ ๒ บาท ชั้น ที่สอง เดือน ละ ๑ บาท

ประกาศ มาณวันที่ ๒๘ เมษายน รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๗

(ลงนาม) สุขุมย์วินิจิต

เด่นาบตี กระทรวง นครบาล

ประกาศกระทรวงมหาดไทย

เรื่อง ตัด รัศมี เก็บเงิน ค่านาใน ๕ ตำบล

ท้องที่ อำเภอ พระราชวัง บางปอิน เป็นชนนาครี

พระเจ้าของ ยาเธอ กรมหลวงดำรง ราชานุภาพ เด่นาบตี กระทรวง
มหาดไทย รับ พระบรม ราชโองการไว้เกล้า ๆ ทรง พระกรุณา
โปรดเกล้าฯ ให้ ประกาศให้ทราบทั่วกัน ว่า พัน ที่นา ใน ตำบล บ้าน แบ่ง

ตำบลบ้านพลับ ท้องที่อำเภอพระราชวังบางปอิน แขวงเมืองกรุงเก่า
 เป็นพื้นที่ดินดอน การทำนาราษฎรทำไม่ใคร่จะได้ผลบริบูรณ์
 เหมือนกับท้องที่ตำบลอื่นมาหลายปี จึงทรงพระราชดำริเห็นว่า
 อัตราค่านาที่จัดเก็บอยู่ในตำบลบ้านแม่ ตำบลบ้านพลับ เป็นชั้น
 นาเอกนั้น ยังไม่เหมาะแก่ภูมิประเทศท้องที่แต่ผลที่ราษฎรทำได้
 จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ลดอัตราชั้นนาเอก ในตำบลบ้าน
 แม่ ตำบลบ้านพลับลง เก็บเป็นชั้นนาตรีตั้งแต่จำนวนศก ๑๒๖
 เป็นต้นไป

คำดำริว่า การ มหาตไทย

ประกาศมาณวันที่ ๑๓ พฤษภาคม วันขึ้นโกสินทรศก ๑๒๗

(ลงพระนาม) ดำรง ราชานุภาพ

เสนาบดี กระทรวง มหาตไทย

ประกาศเก็บเงินค่าราชการ

มณฑลกรุงเก่า, มณฑลนครไชยศรี,

มณฑลปาจิณบุรี

พระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จฯ ทรงพระกรุณา
 มหาตไทย รับพระบรมราชโองการให้เกล้าฯ ทรงพระกรุณา
 โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า วิธีเก็บเงินค่าราชการ

แต่เดิม นั้น เจ้ากรม ปลัด กรม ซึ่ง ควบคุม ไพร่ ออก ไป เก็บ เงิน ค่า
 ราชการ จาก ตัว ไพร่ ที่ อยู่ ตาม หัว เมือง เข้า มา ส่ง ต่อ เจ้าพนักงาน ณ
 กระ ทรวง กระ ตา โหม กรุง เทพ ฯ ครั้น ต่อ มา เมื่อ ทรง พระ กรุณา โปรด
 เกศา ฯ ให้ จัด การ เทศาภิบาล มี เจ้า พนักงาน อยู่ ประจำ การ ปกครอง
 ท้อง ที่ ตาม มณฑล หัว เมือง ได้ ยก หน้า ที่ เก็บ เงิน ค่า ราชการ ไป ให้
 เทศาภิบาล เป็น พนักงาน เก็บ แก่ ไพร่ ซึ่ง อยู่ใน มณฑล นั้น ฯ แต่
 เดิม วิชา ที่ เจ้ากรม ปลัด กรม แต่ เจ้า หมุนาย กอง ออก ไป เก็บ จาก กรุง
 เทพ ฯ เป็น ลำดับ มา แล้ว หมด ภาย มณฑล วิชา ที่ ให้ เจ้า พนักงาน ผู้ ปก ครอง
 ท้อง ที่ เก็บ เงิน ค่า ราชการ เป็น การ ด้ ดวก ด้ ถว่า ที่ เจ้า หมุนาย
 กอง ออก ไป เก็บ จาก กรุง เทพ ฯ มาก แต่ ใน มณฑล กรุง เก่า
 มณฑล นคร ไชย ศรี มณฑล ปาจิณ บุรี ยังมี เจ้า หมุนาย กอง ใน
 กรุง เทพ ฯ ออก ไป เก็บ เงิน ค่า ราชการ ด้ ตาม เดิม ทรง พระ ราช
 คิรี เห็น ว่า ด้สมควร ให้ เทศาภิบาล จัด เก็บ เงิน ค่า ราชการ ใน ๓ มณฑล
 นี้ เหมือน มณฑล อื่น ๆ ต่อ ไป จึง ทรง พระ กรุณา โปรด เกศา ฯ ให้
 เทศาภิบาล มณฑล กรุง เก่า มณฑล นคร ไชย ศรี มณฑล ปาจิณ บุรี
 เป็น หน้า ที่ เก็บ เงิน ค่า ราชการ ตาม พระ ราช บัญญัติ เก็บ เงิน ค่า ราชการ
 ศก ๓๒๐ มี กำหนด อีตรา ใน มณฑล กรุง เก่า, มณฑล นคร ไชย
 ศรี, มณฑล ปาจิณ บุรี, ตั้ง อีตรา ที่ มี แจง อยู่ใน ท้าย ประกาศ นี้ ตั้ง
 แต่ ร. ศ. ๑๒๗๑ เป็นต้น ไป

บัญชีอัตราเงินค่าราชการในมณฑลกรุงเก่า นครไชยศรี ปาจนบุรี

หมาย เลขที่	มณฑลหรือเมือง	อำเภอ	ตำบล	อัตราคนละ		หมายเหตุ
				บาท	อัฐ	
๑	มณฑลกรุงเก่า เมืองกรุงเก่า เมืองบางทอง เมืองสิงหนวี เมืองคพบุรี	อำเภอเมือง อำเภอโพทิว อำเภอสนามแจง อำเภอสระโบก		๒ ๒ ๒ ๒ ๒ ๒ ๔ ๔ ๔		
			ทุกตำบล เว้นตำบลชนธิ ตำบลตำโวง ตำบลหนองตอม			

หมายเหตุ	มนชต หรือเมือง	อำเภอ	ตำบล	อัตราคนตะ		หมายเหตุ
				บาท	อัฐ	
	เมืองสระบุรี	อำเภอหนองแค อำเภอเมือง อำเภอสามโก้ อำเภอแก่งคอย	ตำบลสระโบสถ์	๔	-	
			ทุกตำบล เว้นตำบลท่าเตา	๒	-	
			ตำบลท่าฝักแพว	๒	-	
			ตำบลบ้านด่าง	๒	-	
			ทุกตำบล เว้นตำบลตั้ง	๔	-	
		อำเภอพระพรหมบาท		๔	-	
				๒	-	
				๔	-	

หมายเลขที่	มณฑลหรือเมือง	อำเภอ	ตำบล	อัตราการนัด		หมายเหตุ
				บาท	อัฐ	
		อำเภอ พันธ์นิคม	ทุก ตำบล เว้น ตำบล บ่อทอง	๒	—	
		อำเภอ บางตะมุง		๕	—	
	เมือง บางฉนวนบุรี	อำเภอ เมือง		๕	—	
	เมือง นครนายก	อำเภอ ของครักษ์		๒	—	
		อำเภอ บ้านนา		๒	—	
		อำเภอ เขาค้อใหญ่		๒	—	
	เมืองกระบี่นครบุรี			๕	—	
				๕	—	
				๕	—	

ศาลาว่าการ กระทรวงมหาดไทย

ประกาศมาณวันที่ ๑๙ พฤษภาคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๗

(ตงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เดนมัคักระทรวงมหาดไทย

ประกาศกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ
ว่าด้วยเปลี่ยนแปลงชื่อนามเด่เนาบัตรในฉบับบัตร

ด้วย ตาม พระราช บัญญัติ ฉบับตร ดัยาม รัตน โกสินทร ศก ๑๒๑

มาตรา ๑๗ (ง) ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ เด่เนาบัตร
กระทรวง พระ คลัง มหา สมบัติ มี อำนาจ เปลี่ยน แก่ ประกาศ ชัก หนึ่ง
ข้อ ใด ซึ่ง ได้ ออก แจง ความ แลว ใน หนังสือ พิมพ์ ราชกิจจานุเบกษา
ใต ตาม พระ ราช บัญญัติ นั้น

ตั้ง แต่วัน ที่ ลง ใน ประกาศ นี้ แล ต่อ ไป ขอ ประ กาศ ให้ทราบ
ทั่ว กัน ว่า ฉบับตร ใหม่ ซึ่ง มี อักษร แล เลข หมายเลข ต่าง ๆ ทุก ฉบับ
จะ พิมพ์ นาม เปน ตาย มี ชื่อ ว่า กิติ ยากร วรตักษณ หนึ่ง ชื่อ คำว่า
เด่เนาบัตร กระทรวง พระ คลัง กับ พิมพ์ นาม ตาย มี ชื่อ พระ สุวรรณ ภาทิ
หนึ่ง ชื่อ คำว่า เจ้าพนักงาน ต่อไป กว่าจะ ได้ มี ประกาศ เปลี่ยน ใหม่ นาม
ที่ พิมพ์ ลง ใน ฉบับตร เช่น นี้ ให้ เปน ที่ เชื่อ ถือ เหมือน ลง ชื่อ ด้วย ตาย มี ชื่อ
หรือ ตรา คำ แห่ง ใน ที่ ทัง ปวง ดัง ข้อ ความ ใน มาตรา ๕ แห่ง พระ ราช
บัญญัติ ฉบับตร รัตน โกสินทร ศก ๑๒๑ นั้นทุก ประการ

อนึ่ง ฉบับตร เก่า ที่ ได้ ออก ใช อยู่ แลว แล ฉบับตร ที่ จะ ได้ ลง นาม ใหม่
ก็ คง ให้ ใช ไป ไต อยู่ เด่มอ

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๘ พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗

(ลงพระนาม) กิติยากร

เด่เนาบัตรกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

ภิลิต สรรพศกัศวีชิตไชย ด็กถมโหฬวริยมมหาสวามินทร์ มเหศวร
 มหัทธมหารามาชริราชวโรดม บรมนารถชาติอาชาวไศรย พุทธชาติไตร
 รัตนสรณารักษ์ อลฺลยศักดิ์อรรัตนเรศราชบริดี เมตตากรุณาผู้ก่อดุไทย
 อโนปไมยบุญการ สักตไพศาลมหารัษฎาธิบดินทร์ ปรมินทร์ชรรมิภมหา
 ราชาริราช บรมนารถพิตร พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ทรง พระราช ดำริหว่า พระราช กำหนด กฎหมาย ดำหรับ พระราช
 อาณาจักร ดัยามัน บรม ภาระษัตริย์แต่โบราณ ดัมาย เต้ วัป คิมภีร์ พระ ชรรม
 ส่าคร ของมณู ส่ารา จารย์ ซึ่ง เป็น กฎหมายใน มัช ฌิม ประเทศ มาเป็น
 หลัก ของ กฎหมาย แล้ว

แต่ เมื่อ มี เหตุอันใด เกิด ขึ้น อัน จะ ตัด ดิน ด้วย พระ ชรรมส่าคร มิได้
 โดย กฎหมาย พระชรรมส่าครไม่ กล่าว ถึง กี่ ตั้ หรือโดย ประเพณี แล ความ
 นิยมใน ดัยาม ประเทศ ผิดกัน กับ มัชฌิม ประเทศ กี่ ตั้ บรม ภาระษัตริย์แต่
 ปาง ก่อนที่ทรง ตั้ง พระราช กำหนด บท พระอัยการ ขึ้น ไว้เป็นแบบ แแผนสำหรับ
 พิพากษาเหตุ แล คดี อย่าง นั้น ๆ ที่ จะ มี ขึ้น ใน ภาย หน้า พระ ราช กำหนด
 บท พระอัยการ นี้ ก็ เป็น กฎหมาย ดำหรับ พระราช อาณาจักร เพิ่ม เติม
 ขึ้น โดย ลำดับ มา แล พระราช กำหนด บท พระ อัยการ ที่ ได้ ตั้ง มา เป็น ครั้ง
 เป็น คราว นี้ เมื่อ ถึง เวลา ช้า นาน เข้า ก็มี มาก นาย ชับ ช้อน กัน
 เกิด ตำบาคแก่ การ ที่ จะ พิพากษา อรรถ คดี โดย การ บ้าน เมือง เปลี่ยน
 แปลง มา พัน เหตุ ล่วง สัมย์ ที่ จะ ต้อง ใช้ พระราช กำหนด บท พระอัยการ

ที่ กระษัตริย์ พระองค์ แต่ ก่อน ๆ ได้ ทรง บัญญัติไว้ หาดาย ชั่ว ภาย คน แล้ว
 บาง หรือ โดย เหตุ ที่ พระราช กำหนด บท พระอัยการ เก่า ขัด ขวาง กับ ที่
 บรม กระษัตริย์ ภายหลัง ได้ ทรง ตั้ง ขึ้น บาง ใน เวลา เมื่อ ถึง ความ
 ลำบาก มีชน เช่น นี้ พระเจ้าแผ่นดิน จึง โปรด ให้ ประชุม ลูก ชุน ญาติตา
 อัน เป็น เจ้า กระทรวง ฝ้าย ชุรการ พร้อม ด้วย ลูก ชุน ญาติ หลวง อัน
 มี ตำแหน่ง ใน ฝ้าย ตุลาการ ตรวจชำระ พระราช กำหนด กฎหมาย แด่ ทรง
 พระราช วินิจฉัย ให้ ยกเลิก บท กฎหมาย ที่ พบ เวลา แด่ มีควร จะ ใช้ ออก เสีย
 คง ไว้ แต่ ที่ ยัง ใช้ ได้ จัด ระเบียบ เข้า เป็น ลักษณะ มี หมวด หมู่ แด่ มาตรา
 ให้ คน ทั้ง หาดาย รอบ รับ บท กฎหมาย ง่าย ขึ้น แด่ เป็น ความ สดวก แก่ การ
 พิพากษา ขรรค คดี ทั้ง ปวง ทั่วไป เป็น ราช ประเพณี มี สืบ มา แต่ โบราณ
 ที่ เดียว ดังนี้ แด่ การ ตรวจ ชำระ พระราช กำหนด กฎหมาย ตั้ง ว่า มา นี้
 ครั้ง หลัง ที่ สุด ได้ มี เมื่อ จตุศักราช ๑๓๖๖ ปี ชวด ฉศก รัตน โกสินทร์ ศก ๒๓
 ใน รัชกาล แห่ง สมเด็จ พระ บรม ไปยกา สีราช พระบาท สมเด็จ พระ พุท
 ยอด พ้างฟ้า โดก ตั้ง แต่ นั้น มา จน บัด นี้ นับ ได้ ๑๐๓ ปี ยัง หา ได้ ตรวจ
 ชำระ พระราช กำหนด บท พระ อัยการ ให้ ระเบียบ เรียบร้อย ก็ เป็น ขรรคมดา อยู่
 เอง ที่ พระราช กำหนด บท พระอัยการ อัน พ้น ความ ต้อง การ ใน สมัย นี้
 แต่ ที่ ขัด ขวาง กัน เอง จะ มี อยู่ เป็น อัน มาก ทรง พระราช ดำริ เห็น ว่า
 ถึง เวลา สมควร ที่ จะ ต้อง ตรวจ ชำระ พระราช กำหนด กฎหมาย อยู่ ด้วย เหตุ คน

08/10/2566

แล้ว ประการ หนึ่ง

อีก ประการ หนึ่งใน ระหว่าง ตั้ง แต่ จตุศักราช ๑๒๓๗ ปีเถาะ ปีชวดก
 รัตน โกสินทร์ ศก ๑๔ มาทรง ศึกษามาได้ทำหนังสือ ดัชนีญา ทง พระราชไมตรี
 กับ นานา ประเทศ แต่ หนังสือ ดัชนีญา ทง ปวง นั้น ได้ทำ ตาม แบบ หนังสือ
 ดัชนีญา ที่ ฝรั่งเศส ได้ทำ กับ ประเทศ ทาง ทวัน ออก คือ ประเทศ เตลกรที่ ประเทศ
 จีน แต่ ประเทศ ยี่ ปุ่น เป็นต้น มี ข้อ ความ อย่าง เดียว กัน ที่ ยอม ให้ กงสุล
 มี อำนาจ ตั้ง ศาล พิพากษา แต่ พิพากษา คดี ตาม กฎหมายของเขา ใน เมื่อ
 คนใน บังคับ ของ ชาติ นั้น ๆ ที่ เข้า มา อยู่ใน ประเทศ ทาง ทวัน ออก เป็น
 ความ ก็นั้น ของ หรือ เป็น จำเลย ของ คนใน บังคับ ของ บ้าน เมือง
 ดัชนีญา การ ค้ำชั่งนี้ แม้ จะ มี ประโยชน์ ที่ บ้าน เคา ความ รับผิดชอบ แห่ง
 เจ้า ของ ประเทศ ได้ อยู่ บาง ใน ดินัย เมื่อ แรก ทำ หนังสือ ดัชนีญา เวลา ยังมี
 ชาว ต่าง ประเทศ พึ่ง เข้า มา ค้า ขาย แต่ ต่อ มา เมื่อ การ ค้า ขาย คบ หา
 กับ นานา ประเทศ เจริญ แพร่ กระจาย มี ชาว ต่าง ประเทศ มา ตั้ง ประกอบ
 การ ค้าขาย ใน พระราช ขณานาจ กว มาก ขึ้น ความ ด้าบาก ใน เรื่อง คดี ที่
 เกี่ยว ของ กับ คนใน บังคับ ต่าง ประเทศ ก็ ยิ่ง ปรากฏ เกิด มี ทัว มาก ขึ้น ทุกที่
 เพราะ เหตุ ที่ คน ทั้ง หลาย อัน ประกอบ การ ค้าขาย อยู่ใน ประเทศ บ้าน
 เมือง อัน เดียว กัน ต้อง อยู่ใน อำนาจ ศาล แต่ ใน อำนาจ กฎหมาย ต่าง ๆ
 กัน ตาม ชาติ ของ บุคคล กระทำให้ เป็น ความ ด้าบาก ขัด ของ ทั้ง ใน การ
 ปกครอง บ้าน เมือง แต่ กัด กั้น ประโยชน์ ของ คนทั้ง หลาย ตลอดจน ชาติ
 ต่าง ประเทศ นั้น ๆ เอง อยู่ เป็น อัน มาก ความ ด้าบาก ด้วย เรื่อง อำนาจ

08/10/2566

ค้าต กงสุล เช่นว่า มา นี้ยักม มีทุก ประเทศ ที่ได้ทำ สัญญา โดยแบบ อย่าง
 อัน เดียว กัน แต่ ต่าง มี ความ ประสงค์ อย่าง เดียว กัน ที่ จะ หา อุบาย เด็ก
 ต่าง วิธ ค้าต กงสุล ต่าง ประเทศ ให้ คน ทั้งหลาย ไม่ว่า ชาติ ไต ๆ บรรดา
 อยู่ ใน ประเทศ นั้น ๆ ได้รับ ประโยชน์ อยู่ใน อำนาจ กฎหมาย แด อำนาจ
 ค้าต สำหรับ บ้าน เมือง แต่ อย่าง เดียว ทั่ว กัน ประเทศ ยี่บุ่น ได้ เริ่ม วิคิด
 อ่าน จิต การ เรือง นี้ ก่อน ประเทศ อื่น โดย วิธ เด็ก หา เนติ บันฑิตยี่ ต่าง
 ประเทศ ที่ ชำนาญ ระเบียบ บท กฎหมาย ฝรั่งเศส มา รัม ราชการ เปน ที่ ปฤกษา
 ทำ การ พร้อม ด้วย ราชการ ยี่บุ่น ช่วย กัน ตรวจ ชำระ กฎหมาย ของ
 ประเทศ ยี่บุ่น จิต เขา ระเบียบ เรียบเรียง ให้ เปน แบบ แแผน วิธ ทำ ของ เดียว
 กับ กฎหมาย ที่ ใช้ อยู่ใน ประเทศ ฝรั่งเศส โดย มาก ทั้ง จิต การ คัด ยุติธรรม
 ให้ เปน ไป ตาม สัมคอร แก่ บัคยูนัน สัมย ทั่ว ไป ใน ประเทศ ยี่บุ่น เมื่อ
 ประเทศ ทั้งปวง แด เห็น ว่า กฎหมาย แด ค้าต ของ ยี่บุ่น เปน ระเบียบ แบบ แแผน
 เรียบ ร้อย ต่ แดว ก็ ยอม แด สัญญา ยก เด็ก อำนาจ ค้าต กงสุล ให้ คน ใน
 บังคับ ต่าง ประเทศ อยู่ ใน อำนาจ กฎหมาย แด ค้าต ยี่บุ่น ตั้ง แต่ นั้น มา มี
 ประเทศ ยี่บุ่น ที่ เด็ก อำนาจ ค้าต กงสุล ต่าง ประเทศ ได้ ด้วย อุบาย ที่ จิต การ ตั้ง
 ก่อว มา นี้ เปน ปฐม แต่ เปน ทาง ที่ ประเทศ อื่น ๆ อื่น ได้ รับ ความ
 ตำบาค ชย ด้วย วิธ ค้าต กงสุล ต่าง ประเทศ เข้า มา ตั้ง ใน บ้าน เมือง จะ ดำ เนียร
 ตาม ให้ ดำ แเร็จ ประโยชน์ อย่าง เดียว กัน ได้ ด้วย เหตุ เหล่านี้ จึง ได้ โปรต
 ให้ หา เนติ บันฑิตยี่ ผู้ ชำนาญ กฎหมาย ต่าง ประเทศ เข้า มา รัม ราชการ

๑8๘10/๕566
ให้ หา เนติ บันฑิตยี่

พลาย นาย ม็องซีเออร์ โดแตงยัคแมงด์ ผู้ได้เคยเป็นเสนาบดีใน
 ประเทศเบดเคียม ที่ได้มารับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็นเจ้าพระยา
 อภัยราชานัน เป็นต้น แต่เมื่อรัตนโกสินทร์ศก ๓๓๖ ได้ทรงพระ
 กรุณาโปรดให้ มีกรรมการผู้ชำนาญกฎหมาย ทั้งฝ่ายไทยแต่ต่าง
 ประเทศ คือ

พระเจ้าอุยกาเชอ กรมหมื่นราชบุรดีเรกฤทธิ์ เสนาบดีกระทรวงยุติ
 ธรรมเป็นประธาน ๑

พระเจ้าน้องยาเชอ กรมหลวงพิชิตปรีชากร ซึ่งเคยรับราชการ
 ในตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงยุติธรรม ๑

พระยาประสาธกิจกรจักร (แจ่ม) เมื่อเป็นอธิบดีผู้พิพากษาศาล
 แฝง ๑

เจ้าพระยาอภัยราชา ที่ปลุกษาราชการ ๑

มองซีเออร์ ริชาต์ ยัคส์ เกอทแปตริก เนติบัณฑิตเบดเคียม

ที่ปลุกษากฎหมาย ๑

หมอ ไค้จี้ มาเซา เนติบัณฑิตญี่ปุ่น เมื่อเป็นผู้ช่วยของ

ที่ปลุกษาราชการ ๑

พร้อมกันตรองพระราชกำหนดบทพระอัยการเก่าใหม่ แต่ปลุกษา
 ลักษณะการที่จะชำระแต่จัดระเบียบกฎหมายเป็นเดิมมา มองซีเออร์
 เกอทแปตริกถึงแก่กรรม มองซีเออร์ คอรเนย์ชเล็ดเซอร์ เนติบัณฑิต
 เบดเคียม ได้รับตำแหน่งแทน แต่ได้รับหน้าที่พร้อมด้วยหมอไค้จี้

พระเจ้าห้อง ยาเซอ กรมหลวงเทอดวงศ์วังประการ เสด็จนำบัตร
กระทรวงต่าง ประเทศ ๑

พระเจ้าอุกยาเซอ กรมหมื่นราชบุรีดิเรกฤทธิ์ เสด็จนำบัตรกระทรวง
ยุติธรรม ๑

แต่ให้ มีกรรมการ ดำหรับ ตรวจ เทียบ เคียง ถ้อย คำ บทกฎหมายที่ ร่าง
ใหม่กับกฎหมายเก่ามี

พระเจ้าห้อง ยาเซอ กรมขุนศิริราชสังกาศ กรรมการ คำนวณฎีกา
ไปน ประชาน ๑

พระยาประจำกิจการจักร (เข้ม) กรรมการ คำนวณฎีกา ๑

พระบริรักษ์จตุรงค์ (พุ่ม) กระทรวงต่างประเทศ ๑

ช่วยกัน ตรวจชำระร่างกฎหมาย ดัชนีอนุญาตที่ ร่างใหม่ พร้อม ด้วย
กรรมการ ซึ่ง ของซีเออร์ ยอสส์ ปาด เป็น ประชาน นั้น เป็น ชั้น ที่ ต่ำ อีก
ชั้น หนึ่ง กรรมการ ทั้งหลาย นี้ ได้ ตั้ง มีอ ตรวจชำระ มาตั้ง แต่ เดือน

กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๕ ครั้น เมื่อ มา ประจวบ เวลา เสด็จ
ประพาศ ประเทศ ยุโรป พระเจ้าอุกยาเซอ กรมหมื่นราชบุรีดิเรกฤทธิ์

ไปตามเสด็จ หมอ โคกจี มาเซา กรรมการ คำนวณฎีกา แต่มิได้เคย
ยอนต์คิววต เบตีก เติบตันทิตย อังกฤษ กรรมการ คำนวณฎีกา ได้รับ

หน้าที่ในกรรมการ นี้ แทน พระเจ้าอุกยาเซอ กรมหมื่นราชบุรีดิเรกฤทธิ์
ตลอด มาจนถึง ๑๒๕๖ รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๖ กรม ตรวจชำระ

ร่าง กฎหมาย ดัชนีอนุญาต ดำรง ได้ตั้ง พระราช ประสงค์ ได้ นำ ขึ้น

๐๘/10/2568

เกล้าฯ ถวาย เมื่อเสด็จกลับคืนพระนคร ทรงตรวจแก้ไขด้วยพระหัตถ์
เอง อีกครั้งหนึ่ง แต่ได้ทรงปรึกษาในที่ประชุมเสนาบดีเห็นชอบโดย
พระราชบริหารแล้ว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราไว้เป็น
พระราชบัญญัติสืบไปดังนี้

ความเบื้องต้น

มาตรา ๑

ให้เรียกพระราชบัญญัตินี้ว่า กฎหมายลักษณะอาญา

มาตรา ๒

ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายตั้งแต่วันที่ ๒๓ เดือนกันยายน
รัตนโกสินทร์ ศก ๓๒๗ เป็นต้นไป

มาตรา ๓

ตั้งแต่วันที่ใช้กฎหมายนี้สืบไปให้ยกเลิก

(๑) บรรดาพระราชกำหนดกฎหมายที่มีแจ้งอยู่ในบาญชีท้าย
กฎหมายนี้

(๒) ข้อความในพระราชกำหนดกฎหมายแต่กฎข้อบังคับอื่น ๆ
บรรดาที่กฎหมายนี้บัญญัติว่าต้องมิใช่ หรือยกเว้นไม่ต้องมี
โทษให้ใช้กฎหมายนี้แทน

(๓) บรรดาพระราชกำหนดกฎหมายแต่กฎข้อบังคับอื่น ๆ ที่มี
เนื้อความขัดกับกฎหมายลักษณะอาญานี้

มาตรา ๕

กฎหมายลักษณะอาญา^๕ ไม่ขัดต่างกฎหมายที่ใช้เฉพาะไม่ ค้าด กระ
ทรวงวัง ค้าด กระทรวง ขรรคมการ ค้าด ทหอง บกแด ค้าด ทหาว เวือ

ภาค ๑

ว่าด้วย ข้อ บกคป ต่าง ๆ

หมวดที่ ๑

คำ อธิบาย

มาตรา ๕

เพื่อจะมีให้เกิดมีความสงไสยในบทกฎหมายนี้ ท่าน จึงให้ อธิบาย คำ
สำคัญต่าง ๆ ไว้เปนหลักถาน ในมาตรา ๖ ต่อ ไปนี้ แดให้ ถือตาม
ความ อธิบาย นั้น เสมอ ไป เว้น ไว้แต่เมื่อ คำ สำคัญ เหล่านี้ คำ โด
ไป ปรากฏใน ที่ โด ซึ่ง มี เนื้อ ความ ขัดกัน กับ ความ อธิบาย ใน มาตรา ๖
นี้ใช้ จึง ให้ ถือ เขา เนื้อ ความ ใน ที่ นั้น เปนใหญ่

มาตรา ๖

(๑) คำว่า กระทำ นั้น ท่านให้ ถือว่าไม่ หมายถึง ความแต่เฉพาะ การ
ที่ บุคคล กระทำ ให้ หมายถึง ความ ได้ สอดอด ถึง การระเว้นการ ซึ่งกฎหมาย
ถ้าขับ ให้ กระทำ แด ผลแห่งการ ที่ ระเว้น นั้น ด้วย

(๒) ผู้ โด กระทำ ก้าวร อนโด ที่ คนมี โด มีอำนาจ จะ ทำ ได้ โดย
ชอบ ด้วย กฎหมาย ท่านว่าผู้ นั้น กระทำ มิ ชอบ

(๓) ผู้ใดกระทำการแสวงหาประโยชน์เพื่อตนเอง กติ เพื่อผู้อื่น กติ อันเป็นประโยชน์ที่สมควรได้ โดยชอบด้วยกฎหมาย แต่เกิดเสียหายแก่ผู้อื่นด้วย ใช้ ท่านว่าผู้นั้นกระทำการทุจริต

(๔) ผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดโดยเจตนาจะให้ผู้อื่นขาดเสียความชอบธรรมที่เขาควรมิควรได้ ท่านว่าผู้นั้นกระทำการช้อโกง

(๕) ผู้ใดทำสิ่งของเทียมโดยเจตนาจะให้ผู้อื่นหลงว่าเป็นของแท้ ท่านว่าผู้นั้นทำของปลอม

(๖) ผู้ใดกระทำการฉ้อโกง ซึ่งกฎหมายที่คงใช้อยู่ในเวลานั้นบัญญัติว่าจะต้องถูกทำโทษ ท่านว่าผู้นั้นกระทำความผิด

(๗) ถ้าว่าความผิดต่อส่วนตัวนั้น ท่านหมายความว่า บรรดาความผิดที่จะฟ้องขอให้ศาลพิจารณาทงอาญาได้ แต่เมื่อผู้ต้องประทุษร้ายหรือเสียหายนั้น ได้มาร้องทุกข์ขอให้ว่ากล่าว

(๘) ถ้าบุคคลตั้งแต่สองขึ้นไป สัมรู้ด้วยกันเพื่อจะกระทำความผิด ท่านว่าคนเหล่านั้น สัมคบกัน

(๙) บุคคลเอาทรัพย์สินหรือประโยชน์อย่างใด ๆ อันมิใช่เป็นของที่ต้องให้ตามกฎหมาย ไปให้แก่เจ้าพนักงาน เพื่อให้เจ้าพนักงานกระทำหรือละเว้นไม่กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดในหน้าที่ เช่นนี้ท่านให้ถือว่าเป็นการให้สินบน

(๑๐) ทรัพย์สินนั้น ท่านหมายความว่า บรรดาสิ่งของอันบุคคล

สามารถ มีกรรมสิทธิ์ หรือ ถืออำนาจ เป็นเจ้าของได้ เป็นต้นว่า เงิน
ตรา แต่ บรรดาสิ่ง ของ อัน พัง เศษ ต้น จาก ที่ ได้ กัด แต่ เศษ ต้น จาก ที่ มี ได้
กัด ท่าน ก็ นับ ว่า เป็น ททรัพย์สิน ถ้าว มา ใน ข้อ นี้

(๑๑) ทางหลวง นั้น ท่าน หมายความว่า บรรดา ทาง บก แต่ ทาง
น้ำ ทั่วไป ซึ่ง ใช้ เป็น ทาง สำคัญ สำหรับ สาธารณชน แต่ นับ รวม ตลอด
ถึง ถนน หลวง ด้วย

(๑๒) ถนนหลวง นั้น ท่าน หมายความว่า ที่ หรือ ถนน แต่ ทาง บก
ต่าง ๆ ซึ่ง สาธารณชน มีความ ชอบ ชรรวม ที่ จะ ใช้ เป็น ทาง สำคัญ แต่
นับ รวม ตลอด ถึง ทาง รถไฟ แต่ ทาง รถราง ที่มี รถ เต็ม สำหรับ ให้ คน
โดยสาร นั้น ด้วย

(๑๓) ที่ สาธารณสถาน นั้น ท่าน หมายความว่า บรรดา ที่ ต่าง ๆ
จะ เป็น ที่ มี เศษ ต้น กัด หรือ เป็น ที่ ว่าง เบื้อง ใต้ ซึ่ง สาธารณชน
มีความ ชอบ ชรรวม ที่ จะ เข้า ไป ได้

(๑๔) ที่ อาศัย รย นั้น ท่าน หมายความว่า เศษ ต้น ที่ คน อยู่ อาศัย
เช่น เรือน โรง เรือ แพ แต่ ชุม รุม เป็นต้น แต่ นับ รวม ตลอด ถึง ที่
ซึ่ง อยู่ ใน บริเวณ เกี่ยว เนื่อง กับ เศษ ต้น นั้น ด้วย

(๑๕) ตำรา รุก นั้น ท่าน หมายความว่า เครื่อง ประหาร อัน
สามารถ จะ ใช้ กระ ทำ แก่ ร่าง ภาย ให้ แดก หัก บวม ฉลาย ได้ ถึง สำหัด คือ
มี น คาย ๐๘ หอ ๕๕๖๑ แล่น หลาว มีด แต่ กระบอง เป็นต้น

(๑๖) ที่เรียกว่า ปลัดศรัทธา แต่ ศรัทธา พาทะนะ นั้น ท่าน หมายถึง ความ
 คดอด ถึง ข้าง ม้า โค กระบือ ถ้อ แพะ แกะ แลสุกร ด้วย

(๑๗) จุดหมาย นั้น ท่าน หมายถึง ความว่า เครื่องหมาย แทน ถ้อยคำ
 หรือจำนวน เลข ไม่ว่าจะ ทำด้วย กิริยาที่ ชัด เช่น จารึก หรือ พิมพ์
 แต่ถ่ายด้วยวิธีอย่างใด ๆ เครื่องหมาย เช่น ว่ามานี้ นับว่าจุดหมาย

(๑๘) หนังสือ นั้น ท่าน หมายถึง ความว่า บรรดาจุดหมายที่จะ ใช้
 เป็น พยาน แห่ง ถ้อยคำที่เขียนไว้ ในนั้นได้

(๑๙) หนังสือราชการ นั้น ท่าน หมายถึง ความว่า บรรดาหนังสือที่ เจ้า
 หน้าที่ เรียบเรียง หรือ รับว่า เป็น ของ แท้ แต่ หมายถึง ความ คดอด ถึง
 หนังสือ ที่ เจ้า หน้าที่ รับว่า เป็น ตำเนา อันแท้จริง ของ หนังสือ นั้น ๆ ด้วย

(๒๐) หนังสือสำคัญ นั้น ท่าน หมายถึง ความว่า บรรดาหนังสือซึ่ง
 เป็น สำคัญ แก่ การ ตั้ง กรรมสิทธิ์ หรือ หนี้สิน แต่ บรรดาหนังสือที่ เป็น
 หลักฐาน แก่ การ เปลี่ยน แก่ หรือ เด็ก ต่าง โอน กรรมสิทธิ์ หรือ หนี้สิน ทุก
 อย่าง

(๒๑) ดายมือ นั้น ท่าน หมายถึง ความ ทง ที่ ตั้ง ชื่อ เป็น ตัว อักษร แต่
 ลง แกงได้ ดายมือ เป็น เครื่องหมาย ต่าง อักษร ชื่อ ซึ่ง บุคคลไม่ รู้
 หนังสือ เขียน ลงไว้ ใน จุดหมาย นั้น ด้วย

(๒๒) ปีหนึ่ง นั้น ท่าน หมายถึง ความว่า ระยะเวลาสิบสอง เดือน ตาม
 สุริยคติภาศ โดยวิธีของ รัฐบาล

(๒๓) วันหนึ่ง นั้น ท่าน หมายถึง ความว่า ระยะเวลาสิบสี่ ชั่วโมง

(๒๔) กตังคิน นัน ท่าน หมาย ความ ว่า เวลา ระหว่าง ตั้ง แต่ พระ
ธาติศย์ ตกไป จน พระธาติศย์ ขึ้น

(๒๕) คอน นัน ท่าน หมาย ความ ว่า ส่วน ข้อ ความ ใน มาตรา หนึ่ง
ที่ ตั้ง คน ด้วย บรรทัด ย่อ หน้า

(๒๖) ข้อ นัน ท่าน หมาย ความ ว่า ส่วน ข้อ ความ ใน มาตรา หนึ่ง
ที่ ขึ้น คน ด้วย บรรทัด ย่อ แต่ มี เครื่อง หมาย เป็น ข้อ ชั่ว หรือ เป็น เลข
กำกับ อยู่ ข้าง หน้า

หมวดที่ ๒

ว่า ด้วย การ ใช้ กฎหมาย ตักษณ ฮาญา

มาตรา ๗

บุคคล ควร รับ ฮาญา ด้วย เมื่อ มัน ได้ กระทำ การ อัน กฎหมาย ซึ่ง ใช้
อยู่ใน เวลา ที่ กระทำ นั้น บัญญัติ ว่าเป็น ความ ผิด แต่ กำหนด โทษ ไว้

แต่ ฮาญา ที่ จะ ใช้ ตั้ง โทษ ผู้ กระทำ ผิด นั้น ก็ ไม่ ควร ใช้ ฮาญา อย่าง
อื่น นอก จาก ฮาญา ที่ ได้ บัญญัติ ไว้ ใน กฎหมาย

มาตรา ๘

เมื่อ ได้ ความ ปราบ กฏ ว่า กฎหมาย ที่ ใช้ อยู่ใน ขณะ เมื่อ ผู้ ต้อง หา
กระทำ การ ที่ ผิด เป็น คดี ขึ้น นั้น ต่าง กัน กับ กฎหมาย ที่ ใช้ อยู่ใน ขณะ
เมื่อ พิพากษา คดี ใช้ ท่าน ให้ ใช้ กฎหมาย ฝ่าย ที่มี โทษ เบา แก่ ผู้ ต้อง หา

มาตรา ๘

บุคคล กระทำ ความผิด ภายใน ดัยาม ประเทศ ท่าน ให้ พิจารณา แด
ง ตาม ตาม พระราชกำหนด กฎหมาย

มาตรา ๓๐

ผู้ใด กระทำ ความผิด ภาย นอกดัยาม ประเทศ จะ ต้อง รับ อาญา ภาย
ใน พระราช อาณาจักร ใต้ ใน คดี เหล่า นี้ คือ

(๓) คดี ที่ กระทำ ผิด คดี ประทษุร้าย ตัก พระเจ้า อยู่ หัก หรือ
ประทษุร้าย ตัก พระราช อาณาจักร ตาม ความ ที่ ก้าว ใจ ตั้ง แต่ มาตรา ๗๗
จน มาตรา ๑๓๑

(๒) คดี ที่ เป็น ความผิด ใน ทาง ปดอม เงิน ตรา ปดอม ตวง ตรา หรือ
ปดอม บัตร ตรา หดวง ตาม ความ ที่ ก้าว ใจ ตั้ง แต่ มาตรา ๒๐๒ จน
มาตรา ๒๒๓

(๓) คดี ที่ เป็น ความผิด ในฐาน โจร ฆต

(๔) คดี ที่ คน ใน บังคับ ดัยาม ไป กระทำ ผิด ประกอบ พร้อม ด้วย เหตุ &
ประการ นี้ คือ

ประการ ที่ ๑ รัฐ บาด ประเทศ อื่น หรือ บุคคล ที่ ได้รับความ เสีย หาย
ได้ ร้อง ฟ้อง ขอ ให้ ทำ โทษ

ประการ ที่ ๒ ความผิด ที่ ได้ กระทำ นั้น กฎหมาย ใน เมือง ที่ ผู้ นั้น ไป
กระทำ ผิด ^{๐๘/10/๒๕๖๖} บัญญัติ จะ ต้อง ถูก ณ อาญา

๑. ฐานหนึ่ง ให้อยู่ภายใน เขตที่ อัน มี กำหนด
 ๒. ฐานหนึ่ง ให้ รับ ทวพย
 ๓. ฐานหนึ่ง ให้ เรียก ประกัน ทาน บน

มาตรา ๓๓

ผู้ใดต้อง คำพิพากษาให้ลง อาญา ประหาร ชีวิต ท่านให้ เขา
 มันไป คัด ศีรษะ เสีย

มาตรา ๓๔

ถ้าจะ ลง อาญา ประหาร ชีวิต แก่ ผู้ใด ท่านให้ นำ ความ ชื่น กราบ
 บังคม ทูล พระ กรุณา เสีย ก่อน ต่อได้รับ พระ ราชทาน พระบรม ราชานุญาต
 แล้ว จึงให้ เขา ต้มมันไป ประหาร ชีวิต ณะ ตามด แต่ใน เวลา ที่
 เจาพนักงาน ผู้ มีหน้าที่ ใน การ อัน นั้น จะ เห็น ล้ม คว

มาตรา ๓๕

ศพ ของ คน ที่ ต้อง อาญา ประหาร ชีวิต นั้น ถ้า มี ญาติ มา ขอ รับ
 ศพ ไป ฝัง ก็ให้ ให้ ไป แต่ ห้าม มิให้ ไป ทำ การ ฝัง ศพ คน โทษ
 ที่ ต้อง ประหาร ชีวิต นั้น เปน การ เขิก เกริก

มาตรา ๓๖

หญิงใด จะ ต้อง ประหาร ชีวิต ถ้า มี ครรภ์ ท่านให้ รื้อ ใจ ให้ มัน
 คดอด เสีย ก่อน จึง ให้ ประหาร ชีวิต

มาตรา ๑๗

โทษปรับนั้น ท่านหมายความว่า จำนวนเงินอันกำหนดไว้ใน
คำพิพากษา ให้ปรับเป็นพินัยหลวง

มาตรา ๑๘

ผู้ใดต้องคำพิพากษาให้ปรับ และมีใช้ค่าปรับภายในสิบห้าวัน
นับตั้งแต่วันคำพิพากษาถึงที่สุดนั้น ให้ยึดทรัพย์สมบัติมีใช้ค่าปรับ
หรือมีฉันทให้เอาตัวมันจำคุกแทนค่าปรับ

แต่การจำคุกแทนค่าปรับเช่นนี้ ท่านกำหนดเป็นอัตราไว้ว่า
ให้จำวันหนึ่งแทนราคาค่าปรับบาทหนึ่งเป็นประมาณ แต่ห้ามมิให้
จำคุกด้วยโทษฐานนี้เกินกว่าปีหนึ่งขึ้นไป

มาตรา ๑๙

ผู้ใดนำค่าปรับมาเสียได้ครบจำนวนในเวลาดังกล่าว จำคุกแทนค่าปรับ
อยู่ ท่านให้ตั้งรายวันที่จำคุกมาแล้วเท่าใด ให้ตัดหักลดเงินให้
มันวันละบาทหนึ่ง แต่ปล่อยตัวมันให้พ้นไปจากเวณจำ

มาตรา ๒๐

ผู้ใดต้องคำพิพากษาให้ปรับ ถ้าศาลเห็นเหตุอันควรสงสัยว่า
มันจะหักเลี้ยงเมื่อนำค่าปรับมาส่งใช้ ศาลจะบังคับเรียกประกัน^{๕๕}
๕๕ ๐๘/10/2566
ก็ได้ ถ้าแต่มันหาประกันให้มิได้ ศาลจะให้จับตัวมันคุมขังไว้ก็ได้

มาตรา ๒๑

ผู้ใดกระทำความผิดอื่น ต้องด้วยโทษปรับ ๑ฐาน เดียว ถ้าแต่มี
เอาค่าปรับอื่น เป็นจำนวน อย่างสูง ตามที่ กฎหมาย กำหนดไว้สำหรับความ
ผิดเช่นนั้น มาใช้ก่อน เวลาพิจารณาใช้ ทำให้ยกเลิกคดีนั้นเสีย

มาตรา ๒๒

บรรดา บุคคล ที่ศาล พิพากษาว่า มีความผิด อย่างเดียวกัน ในคดี
อื่น เดียวกัน แม้ศาล พิพากษาให้ปรับใช้ ศาล จะ พิพากษาให้คน
เหล่านั้น ต้อง เสียค่าปรับ ด้วยกัน ทุกคน หรือ มีคนนั้น ศาล จะบังคับให้
คนหนึ่ง คนใดในคนเหล่านั้น เสียค่าปรับจนครบก็ได้

แต่ที่จะ พิพากษาให้ปรับ ด้วยกัน หรือปรับ แทนกัน เช่นนี้ ท่านให้
ใช้ แต่เฉพาะ ส่วน ค่าปรับ ห้ามมิให้ ใช้ถึง การ จำคุก แทนค่าปรับ

มาตรา ๒๓

ในกฎหมายนี้ บรรดา บท ที่ ท่าน กำหนดโทษ ทั้ง จำคุก แต่ปรับ
เป็น ต้อง ๑ฐาน ให้ศาล วินิจฉัยตาม เหตุการ ถ้า เห็นสมควร จะ ยกโทษ
ปรับเสีย ให้จำเลยรับแค่ โทษ จำคุก ๑ฐาน เดียวก็ได้

มาตรา ๒๔

โทษฐานใด ที่ อยู่ใน เขตที่อื่น มีกำหนด นั้น ท่าน บัญญัติไว้
เป็นสอง อย่าง คือ

(๑) ห้ามมิให้เขาไปในท้องที่ หรือจังหวัดที่ที่กำหนดไว้ในคำพิพากษา

(๒) บังคับให้อยู่แต่ในท้องที่หรือจังหวัดที่ซึ่งเจ้าพนักงานฝ่ายธุรการจะได้อำนาจให้

ในสองอย่างนี้ ให้ศาลมีอำนาจเลือกใช้ตามสมควรแก่เหตุ
มาตรา ๒๕

โทษฐานให้อยู่ภายในเขตที่อื่น มีกำหนดนั้น จะพิพากษาให้เป็นโทษเพิ่มโทษฐานอื่นก็ได้ แต่อย่ากำหนดเวลาเกินกว่าเจ็ดปีเป็นอย่างหนัก จะกำหนดเท่าใดให้ว่าไว้ในคำพิพากษาด้วย

มาตรา ๒๖

บรรดาทรัพย์สินซึ่งศาลพิพากษาให้รับนั้น ท่านให้สั่งไว้เป็นของหวงทั้งสิ้น

มาตรา ๒๗

ในการรับนั้น นอกจากคดีที่กล่าวไว้โดยเฉพาะในภาคที่ ๒ แห่งกฎหมายนี้ ท่านให้ศาลมีอำนาจที่จะสั่งให้รับทรัพย์สินของที่กล่าวไว้ในมาตรานี้ได้อีกได้หนึ่ง คือ

(๑) สิ่งของที่บุคคลใช้ หรือมีไว้ โดยเจตนาจะใช้สำหรับกระทำความผิด ท่านว่าเป็นของควรรับอย่างหนึ่ง เว้นแต่ถ้าสิ่งของที่นำมาในข้อนี้ เป็นของ ๆ ผู้อื่นที่เขามีได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการที่กระทำความผิดหรือเจตนาที่จะกระทำความผิดนั้น ท่านว่ามิควรรับ

(๒) ททรัพย์ที่บุคคลได้มาโดยได้กระทำความผิด ท่านว่าเป็นของ
ควรริบอีกอย่างหนึ่ง

เว้นแต่ถ้าทรัพย์นั้น มีเจ้าของควรได้คืนตามกฎหมาย ท่านจึง
มิให้ริบ

มาตรา ๒๘

ทรัพย์อย่างใด ๆ ที่กฎหมายบัญญัติไว้ว่าถ้าผู้ใดทำ หรือใช้ หรือ
มีไว้ หรือขาย หรือทอดตลาดเป็นความผิดนั้น ท่านให้ริบเสียทั้งสิ้น
ไม่ว่าเป็นของ ผู้กระทำความผิดหรือมิใช่ แต่ไม่ให้ถือเอาเหตุที่คำ
พิพากษาว่า ผู้หนึ่งผู้ใดกระทำความผิดในคดีนั้น หรือไม่ผิดเป็น
ประมาณในการที่จะสั่งให้ริบทรัพย์ที่จำมาในมาตรานี้

มาตรา ๒๙

ถ้าผู้ใดไม่นำทรัพย์ที่ควรริบมาส่งต่อศาล ท่านให้ศาลตีราคา
ทรัพย์นั้นไว้ตามที่เห็นสมควร แต่ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ยึดทรัพย์
สมบัติของนั้นไว้ราคาจริงเต็ม หรือมีอันหนึ่งสิ่งใดจำคุกแทนราคานั้น
ตามลักษณะจำคุกแทนค่าปรับที่กล่าวไว้ใน มาตรา ๑๘, ๑๘, และ ๒๐ แต่
อย่าให้จำคุก เพราะความผิดที่จำมาใน มาตรานี้เกินกว่าหกเดือน
เป็นอย่างซ้ำ

มาตรา ๓๐

เมื่อผู้ใดแสดงความอาฆาตมาดร้ายแก่ผู้อื่น กัด หรือเมื่อศาล

พิจารณาเห็น เหตุ ชน ควร เชื่อว่าผู้ใด จะ ก่อ การ ร้าย ให้เกิด ภัยอันตรายแก่
 ผู้ ชน กัด หรือ เมื่อปรากฏแก่ศาลว่าผู้ใด เป็น คน จรจัด ไม่มีที่
 อยู่เป็น หลัก แห่ง แดไม่ ปรากฏ การ ทำมาหาเลี้ยงชีพ ด้วย ประการ ใด กัด
 ศาล มี อำนาจ ที่ จะ บังคับ เรียก ประกัน ทาน บน หรือ เรียก แด่ ทาน บน
 ให้ ผู้ ชน นั้น สัญญา ว่า จะ ประพฤติ คน รักษา ความ เรียบร้อย มิ กระ ทำให้ เกิด
 เหตุ ร้าย ต่อด เวลา ที่ ศาล จะ กำหนด ให้ ไม่เกิน กว่า สอง ปี แดจำนวน
 เงิน ค่า ปรับ เมื่อ ทำผิด ทาน บน นั้น แดว่าแต่ศาล จะ กำหนด แต่อย่า
 ให้เกิน ห้าร้อย บาท ขึ้น ไป

มาตรา ๓๑

ถ้าผู้ใดที่ศาล บังคับ เรียก ประกัน ตาม ความ ที่ กล่าว มาใน
 มาตรา ๓๐ นั้น หา ประกัน มาให้ มิได้ ใช้ ศาล จะสั่ง ให้ เขา ตัว ผู้ ชน
 จำคุก เร่ง ประกัน ก็ได้ แต่อย่าให้ จำคุก เพราะ เหตุ เช่นนี้ เกิน กว่า หก เดือน
 เป็น อย่าง ช้า

มาตรา ๓๒

กำหนด เวลา ที่ ผู้ กระทำผิด ต้อง จำคุก ตาม คำ พิพากษา นั้น ท่าน
 ให้ นับ วัน ที่ มัน ต้อง คุม ชัง มาใน คดี เรือง นั้น แต่ก่อนได้ พิพากษา โทษ
 รวม เข้าใน กำหนดโทษ ตาม คำ พิพากษา ด้วย เว้นไว้แต่ถ้า มีความ
 ปรากฏใน คำพิพากษา ตั้ง เป็น อย่าง ชั้น จึงให้ กำหนด ตาม ที่ ว่าไว้ใน
 คำพิพากษา

มาตรา ๓๓

ในการ นับกำหนด เวลาที่ ผู้กระทำความผิด ต้อง จำคุก นั้น ท่านให้
นับ วันแรก ที่ ต้อง จำคุก เป็น วัน หนึ่ง ไม่ว่าจะ ตั้ง ตัว เข้า จำคุก เข้า สาย
บ่าย เย็น ประการใด แต่ให้นับ สิ้น สิบ วัน เป็ เดือน หนึ่ง

เมื่อ จะ ปลดขย นักโทษ จาก เวร จำ ท่านให้ ปลดขย ใน วัน ที่ ถัด วัน
ครบ กำหนด เวลา ต้อง จำคุก ตาม คำ พิพากษา

มาตรา ๓๔

บรรดา บท ที่บัญญัติไว้ ใน กฎหมาย นี้ ว่าด้วยการ เพิ่มอาญา หรือ
ลดอาญา นั้น ท่านมิให้ ไซ้เพิ่ม แด่ ถัด ใน ส่วน โทษ ริบทรัพย์

มาตรา ๓๕

ผู้มีความ ผิดโทษไม่ ถึง ประหาร ชีวิต แต่ไม่ ถึง จำคุก จน ตลอด
ชีวิต นั้น ถ้า จะ ต้อง เพิ่ม อาญา ขึ้น ด้วย เหตุ ประการใด ท่านมิให้
เพิ่ม ขึ้น ถึง โทษ ประหาร ชีวิต หรือ ถึง จำคุก จน ตลอด ชีวิต

มาตรา ๓๖

ในการ ที่ จะ เพิ่ม กำหนด เวลาจำคุก ผู้กระทำความผิดนั้น ท่านให้ พิจารณา
ดูกำหนด ที่ มี ณ ต้อง จำคุก อยู่ แล้ว นั้น ก่อน แต่ห้าม มิให้ เพิ่ม กำหนด
เวลาให้ มี ณ ต้อง จำคุก ทั้ง ใน กำหนด เดิม แลกำหนด ที่ เพิ่มใหม่

มาตรา ๓๗

ถ้าผู้ใดมีความผิดโทษถึงประหารชีวิต แต่มีเหตุอื่นสมควร
ที่มันจะได้รับ ความลดหย่อน อาญา ลง ตาม กฎหมาย ท่านให้ถือ เป็น
กำหนดดังนี้ คือ

- (๑) ถ้าจะลดลง ส่วนหนึ่งในสาม ให้ลดลง เป็น อาญาจำคุก
จนตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบหกปีถึงยี่สิบปี
- (๒) ถ้าจะลดลง กึ่งหนึ่ง ให้ลดลง เป็น อาญาจำคุกจนตลอด
ชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบสองปีถึงยี่สิบปี

มาตรา ๓๘

ผู้ใดมีความผิดโทษถึงจำคุกจนตลอดชีวิต แต่มีเหตุอื่นสมควร
ที่มันจะได้รับ ความลดหย่อน อาญา ลง ตาม กฎหมาย ท่านให้ถือ เป็น
กำหนดดังนี้ คือ

- (๑) ถ้าจะลดลง ส่วนหนึ่งในสาม ให้ลดลง เป็น อาญาจำคุกตั้งแต่
สิบสองปีถึงสิบหกปี
- (๒) ถ้าจะลดลง กึ่งหนึ่ง ให้ลดลง เป็น อาญาจำคุกตั้งแต่
เก้าปีถึงสิบสองปี

มาตรา ๓๙

เมื่อมีเหตุอื่นควรที่ผู้กระทำผิดจะต้องถูกเพิ่มโทษ แต่ได้ลดโทษ
ในคดีเดียวกัน ตาม บทต่างกันในกฎหมายนี้ใช้ ท่านว่า ถ้าโทษ

๐๘/10/2566

ที่ควรเพิ่ม แต่ที่ควรลด มีกำหนดเสมอกัน ก็ให้หักกตบ
 ตบกันไป ไม่ต้องเพิ่ม แต่ไม่ต้องลด ถ้าแต่มีเสมอกัน ท่านให้ศาล
 ตั้งอาญา ที่ควรเพิ่ม เพียงใด นั้น บวกไว้ในกำหนดก่อน แล้วจึงให้
 คิดส่วนที่ควรลด หัก ทอน ลง

มาตรา ๕๐

เมื่อผู้ที่ต้องคำพิพากษาให้ลงโทษ ได้รับความลดหย่อนอาญา
 ลงตามบทกฎหมายนั้นจนเหลือแต่อาญาอย่างเบา เพียงต้องจำคุก
 เดือนหนึ่ง หรือต่ำกว่า เดือนหนึ่ง แต่ปรับด้วยเท่านั้นไซ้ ท่านว่าศาล
 จะกำหนดเวลาจำคุกผู้นั้นให้น้อยลงกว่านั้นอีก ทั้งปรับด้วยหรือไม่
 ปรับด้วยก็ได้ หรือจะยกอาญาจำคุกเสียจะให้คงแต่ปรับตั้งฐาน
 เดียวก็ได้

มาตรา ๕๑

ถ้าผู้ที่ต้องคำพิพากษา ได้รับอาญาจำคุกเพียงบหนึ่งก็ตี หรือ
 ไม่ถึงบหนึ่งก็ตี เป็นคนยังไม่เคยตีคำพิพากษาเบ่าได้ระทัตยอม
 ผิดมาแต่ก่อน ท่านให้ศาลวินิจฉัยด้วย ถ้าเห็นสมควรจะตั้งโทษคำ
 พิพากษาให้ระทัตลงอาญาไว้ก่อนก็ได้

มาตรา ๕๒

เมื่อศาลไว้สำให้ระทัตการลงอาญาผู้ใดไว้ ตามความที่กล่าวมาใน
 มาตรา ๕๑ แต่ผู้นั้นประพฤติตัวดี ไม่กระทำความผิดอย่างหนึ่ง

อย่างใด ที่ว่าไว้ในภาคที่ ๒ ตั้งแต่ส่วนที่ ๓ จนถึงส่วนที่ ๘ ตลอดเวลาห้ามแล้ว ท่านให้ยกโทษที่รอไว้ให้แก่มันทีเดียว

ถ้าแต่ภายในเวลาห้ามนั้น มันกระทำผิดอย่างหนึ่งอย่างใด ที่ว่าไว้ในภาค ๒ ตั้งแต่ส่วนที่ ๓ จนถึงส่วนที่ ๘ ขึ้นใช้ ท่านให้ตั้งอาญาที่ได้รอไว้ไปที่เดียวกัน เป็น โสัดหนึ่งต่างหากจากอาญาที่มันจะต้องรับสำหรับความผิดครั้งหนึ่ง หรือที่ จะค่อยเพิ่มโทษฐานทำ ความผิดหลายครั้งไม่เจ็ดหลายนั้น ที่ว่านั่นคือว่าผู้กระทำผิดนั้น จะต้องรับอาญาดำหรับความผิดทั้งสองคราวบวกกัน แต่เมื่อศาลพิพากษาโทษครั้งที่สองนั้น ควรเพิ่มโทษฐานที่ไม่เจ็ดหลายด้วย

หมวดที่ ๔

ว่าด้วยเหตุอันควรยกเว้นอาญา

หรือลดหย่อนผ่อนอาญา

ให้แก่บุคคลผู้กระทำ ความผิด

มาตรา ๔๓

ต่อผู้ใดกระทำโดยเจตนา ผู้หนึ่งจึงควรรับอาญา ถ้าแต่มันมิได้มีใจเจตนาที่จะกระทำ ท่านว่าอย่าให้ตั้งอาญาแก่มันเลย เว้นแต่เมื่อมันกระทำโดยประมาท ต้อง ความดัดกันที่กฎหมายบัญญัติไว้ว่ามีโทษ ท่านจึงให้ตั้งอาญาแก่มัน ฐานกระทำกร โดยประมาท

ที่ว่ากระทำโดยเจตนา นั้น ท่านอธิบายว่า บุคคลกระทำโดยตั้งใจ

ใจแต่ประสงค์คือผล หรืออาจจะแต่เห็นผลแห่งการที่กระทำนั้นได้
อย่างนี้ชื่อว่ากระทำโดยเจตนา

ที่ว่ากระทำโดยประมาทนั้น ท่านอธิบายว่าบุคคลกระทำโดย
มิได้ตั้งใจ แต่กระทำโดยอาการอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังว่าต่อไปนี้ คือ

(๑) กระทำโดยปราศจากความระมัดระวัง อันควรเป็นวิสัย
ของปรกติชนก็ดี

(๒) ผู้หาเลี้ยงชีพด้วยศิลปศาสตร์ ในกิจการอย่างหนึ่งอย่างใด
เช่น เปน หมอ หรือ เปน ช่าง เป็นต้น ละเลยการอันควรต้องทำให้
ดีในทางศิลปศาสตร์นั้นเสียก็ดี

(๓) ทำฝ่าฝืนกฎหมาย ข้อบังคับ หรือคำสั่ง อันชอบด้วยกฎหมาย
ก็ดี

เหล่านี้ถึงกระทำโดยมิได้ตั้งใจ ท่านก็ว่ากระทำโดยฐานประมาท

มาตรา ๕๔

ถ้าผู้ใดที่เจตนาจะกระทำร้ายแก่ผู้หนึ่ง ไปกระทำผิดตัว โดย
หลงก็ตาม หรือโดยพลั้งพลาดก็ตาม ท่านว่า มันควรรับอาญา
ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ฐานทำโดยเจตนา

มาตรา ๕๕

บุคคลที่กระทำความผิด ไม่รู้กฎหมาย ท่านว่าจะเอาความที่ไม่รู้
กฎหมาย มาแก้ตัว เพื่อให้พ้นผิดนั้น ไม่ได้เลย

มาตรา ๕๖

ผู้ใดกระทำความผิด ในเวตตวิภวเจต อธิกเจต แต่ด้วยเจตวิปลาศ ก็
ตาม เกิดแต่พหุชาติก็ตาม ถ้าปรากฏว่า มันไม่สามารถ จะรู้ผิดชอบ
หรือยับยั้งได้ ในเวตตที่กระทำความผิด เพราะเหตุวิภวเจตนั้นใช้ ท่าน
ว่า คยาให้เขา โทษแก่มัน เขย

แต่ถ้า คาสพิเคราะห์ เห็นว่าจะ ปละ ปลดยผล วิภวเจต นั้นไป อาจ
จะเกิด เหตุภยนิมิต รวายนแก่ ผู้อื่น จะตั้งให้สิ่ง ตัว มันให้เจ้าพนักงาน
กักขังรักษาไว้ในโรง พยาบาล สำหรับ คน วิภวเจต หรือเขาไปคุม
ขังรักษาไว้ในที่อื่น เพื่อ บัง กั้น ภยนิมิต รวายนให้ มแก่ ตำราชน
ชนก็ได้

มาตรา ๕๗

ผู้ใดกระทำความผิด ใน เวตตวิภวเจต อธิกเจต แต่ด้วยเจตวิปลาศ ก็ตาม
เกิดแต่พหุชาติก็ตาม ถ้า ปรากฏว่าใน เวตต กระทำนั้น มัน ยังมี สติพอ จะ
รู้ผิดชอบ หรือยับยั้งได้ ท่านว่า มัน ควร คง มี โทษ แต่ คาสจะ
เห็น สัมควร ลด หย่อน ฮาญาให้เบาตงกว่าที่ กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความ
ผิดนั้น ก็ได้

มาตรา ๕๘

ความ วิภวเจต เพราะ เสพย์สุรยา ยาเมา นั้น ท่านมิให้ นับว่า ต้อง
ด้วย ความ ยกเว้น หรือลด หย่อน ผู้อื่น โทษ ตามที่ ว่า มาใน มาตรา ๕๖
แต่ มาตรา ๕๗ เว้น แต่ถ้า ปรากฏว่า เมื่อ เสพย์สุรยา ยาเมา นั้น ผู้ เสพย์

มิได้รู้ว่า เป็น สุรายาเมาที่ดี หรือ ผู้อื่นใช้กำลัง แลอำนาจ ช่ม ชื่น ใจ
ให้มัน ต้องจำเสพยาสุรายา เมาที่ดี ท่านจึง ให้ยก โทษ ให้ ในฐาน
ฉกฉวย

มาตรา ๕๘

ผู้ใด กระทำความ ผิด เพราะ ต้อง ทำ ด้วย ความ จำ เปน ใน เหตุ
เหล่านี้ คือว่า

(๑) เพราะ มัน อยู่ใน ที่ บังคับ แล ใน ใต้ อำนาจที่มัน ไม่ สามารถจะ ขัด
ชน หรือ หลีก เลี่ยง ได้

(๒) มัน ไม่มี เจตนา ชั่วร้าย แต่ต้อง กระทำ ผิด เพื่อ จะ บัง โกง
ตัว เอง หรือ ผู้อื่น ให้ พน ภัยนตราย อัน ร้าย แรง ซึ่ง มัน มิ ได้ ก่อ ให้
เกิด ขึ้น เอง แล จะ บัง โกง ภัยนตราย นั้น ด้วย อุบาย อย่าง อัน มิ ได้ ก่อ
ถ้า ความ ผิด ของ มัน ใน ข้อ ที่ กล่าว มานี้ ไม่ ปรากฏ ว่า มัน ได้
กระทำ ไป กว่า สสมควร แก่ เหตุ แล้ว ท่าน ว่า อย่า ให้ เขา โทษ แก่ มัน เลย
แต่ ความ กรุณา ที่ ว่า มานี้ ท่าน มิ ให้ ใช้ ใน ส่วน คดี ที่ กระทำ ผิด
คิด ประทศฐู ร้าย ต่อ พระเจ้า ชยู่ หัว หรือ ประ ทศฐู ร้าย ต่อ พระราช
อาณา จักร์ ตาม ที่ กล่าว ไว้ ตั้งแต่ มาตรา ๗๗ จน มาตรา ๓๑๓

มาตรา ๕๐

บุคคล ที่ กระทำ การ อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด แต่ พอ สสมควร แก่ เหตุ
โดย มีความ จำ เปน เพื่อ บัง โกง ชั่วครุ์ เกียรติยศ แล ชื่อ เดียง หรือ

ทรัพย์สินของตัวมันเองก็ได้ หรือของผู้อื่นก็ได้ เพื่อกำหนดให้พ้นภัยอันตราย ซึ่งเกิดโดยผิดด้วยกฎหมาย ท่านว่าไม่ควรตั้งอาญาแก่มัน

มาตรา ๕๑

การต่อสู้เจ้าพนักงานที่กระทำการอย่างใด ๆ ตามหน้าที่นั้น ท่านว่ามีโทษว่าเป็นการขัดกันที่ชอบด้วยกฎหมาย

มาตรา ๕๒

ผู้ใดกระทำการตามคำสั่งอันชอบด้วยกฎหมาย ท่านว่าผู้นั้นไม่ควรรับอาญา

ที่ว่ากระทำการตามคำสั่งอันชอบด้วยกฎหมายนั้น ท่านอธิบายไว้ดังนี้ คือ

(๑) การที่กระทำเป็นการคงตามพระราชกำหนดกฎหมาย ที่ใช้อยู่ในเวลานั้น

(๒) บุคคลกระทำการตามคำสั่งของเจ้าพนักงานฝ่ายทหารก็ได้พลเรือนก็ได้ อันคนมีหน้าที่ที่จะต้องพึงบังคับบัญชา แม้ว่าคำสั่งนั้นจะผิดกฎหมาย ถ้าปรากฏว่าผู้รับคำสั่งไปกระทำ กระทำโดยเชื่อว่าจะชอบด้วยกฎหมาย โดยเหตุสุดวิสัยสมควร ท่านก็ให้ถือว่าผู้รับคำสั่งไปกระทำการนั้น ไม่ควรรับอาญาเหมือนกัน

มาตรา ๕๓

ถ้าผู้ใดที่กระทำความผิด อันต้องด้วยลักษณะยกเว้นประการหนึ่งประการใด ตามที่กล่าวมาตั้งแต่มาตรา ๕๑ จนถึงมาตรา ๕๒ นั้น

ได้กระทำให้เกินไปกว่าสมควรแก่เหตุก็ดี หรือเกินไปกว่าที่กฎหมาย
อนุญาตให้ทำได้ก็ดี ท่านว่าผู้หนึ่งควรมีโทษ แต่ศาลจะลดหย่อน
อาญาที่กฎหมายบัญญัติไว้สำหรับความผิด เช่น นี้ ให้เบาลงก็ได้

มาตรา ๕๔

ผู้ใดกระทำความผิด ฐาน ประทุษร้าย คือ ทรัพย์สมบัติตามที่
กล่าวไว้ตั้งแต่มาตรา ๒๘๘ จนถึง มาตรา ๒๙๖ ก็นับ ตั้งแต่มาตรา ๓๐๔
จนถึง มาตรา ๓๒๓ ก็นับ ตั้งแต่มาตรา ๓๒๔ จนถึง มาตรา ๓๒๙ ก็นับ
แต่ใน มาตรา ๓๔๐ นั้น ก็นับ ถ้ากระทำความผิดที่สืบสายโลหิต
นับโดยตรงขึ้นไป คือ พ่อ, แม่, ปู่, ย่า, ตา, ยาย, ทวด ของมัน
เองก็ดี นับโดยตรงลงมา คือ ลูก, หลาน, เหลน, เนื้อย ของมัน
เองก็ดี ท่านว่า มัน ควร รับ อาญา ที่ กฎหมาย บัญญัติ ไว้ สำหรับ ความ
ผิด เช่น นั้น แต่ กิ่ง หนึ่ง

ถ้าแต่ความผิดเช่นว่ามานี้ เป็นความผิดที่สามี่กระทำต่อภรรยา
หรือภรรยากระทำต่อสามี่ ท่านว่า ไม่มีโทษ

มาตรา ๕๕

เมื่อผู้ใด ถูก กดขี่ ช่ม เหย ค่าง ร้าย แรง ด้วย เหตุอื่น ไม่เป็น ธรรม
แต่ มัน บั่น ตาด โทษะ ชน ใน ขณะ นั้น ถ้า แต่ มัน กระทำ ผิด ใน ขณะ นั้น ไซ้
ท่าน ให้ ลง อาญา ตาม ที่ บัญญัติ ไว้ สำหรับ ความ ผิด นั้น แต่ มัน เพียง
กึ่ง หนึ่ง 08/10/2566

มาตรา ๕๖

ถ้าเด็กอายุยังไม่ถึงเจ็ดขวบกระทำความผิด ท่านว่า มัน ยังมี รับผิดชอบ อย่า ให้ ถึง อาญา แก่ มัน เลย

มาตรา ๕๗

ถ้าเด็กอายุกว่าเจ็ดขวบขึ้นไป แต่ยังไม่ถึงสิบสี่ขวบกระทำ ความผิด ท่านให้ศาลมีอำนาจกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดใน ๓ ประการ ที่ จะ ว่า ต่อ ไป นี้ คือ

(๑) ถ้าเห็นว่า มัน ยัง ไม่ รับผิดชอบ จะ ให้ ปล่อย ตัว ไป เสีย ก็ได้ หรือ ถ้า ศาล เห็น ว่า มัน พอ จะ เข้าใจ ความผิดชอบ ได้ อยู่ บ้าง ให้ ศาล ว่า ก่อตัว ให้ มัน รับผิดชอบ แล้ว ภาคทัณฑ์ ปล่อย ตัว ไป ก็ได้ ฉะนั้น ประการ หนึ่ง

(๒) มอบตัวเด็ก ให้ แก่ บิดา มารดา หรือ ผู้ปกครอง ไป แต่ บังคับ เรียก ประกันทาน บน หรือ เรียก ค่า ทาน บน แก่ บิดา มารดา หรือ ผู้ปกครอง เด็ก นั้น ให้ สัญญา ว่า จะ ระวัง เด็ก นั้น ให้ ประพฤติ ตาม วิชาความ เรียบ ร้อย ตลอดจน เวลา ที่ ศาล จะ กำหนด ให้ ไม่เกิน กว่า สาม ปี ถ้าผิด ทาน บน ให้ ศาล ปรับ เป็น จำนวน เงิน ตาม ที่ กำหนด ไว้ ใน ทาน บน ไม่เกิน ร้อย บาท ขึ้น ไป ฉะนั้น ประการ หนึ่ง

(๓) สั่ง ให้ ส่ง ตัว เด็ก นั้น ไป ไว้ ใน โรงเรียน ตัด สั้น ดาน ตลอดจน เวลา ที่ ศาล จะ กำหนด ให้ แต่อย่า ให้ เกิน ไป กว่า เวลา ที่ เด็ก นั้น มี อายุ ครบ สิบแปด ขวบ ประการ หนึ่ง

มาตรา ๕๗

ถ้าเด็ก ขายุกว่าสิบสี่ ขวบ ขึ้น ไป แต่ยังไม่ถึง สิบหก ขวบ กระทำ ความผิด ท่านว่า ศาลควร พิจารณา ตู้อภัยก่อน ว่ามัน มีสติ พอดี จะรู้ ผิด ชอบ ได้ หรือ ไม่

ถ้า ปรากฏว่า มัน ยัง อ่อน แก่ ความคิด ไม่มี สติ พอดี จะรู้ ผิด ชอบ ใช้ ท่านว่า ให้ ศาล กระทำ แก่ มัน ตู้อภัย เดียว กัน กับ ที่ ควร กระทำ แก่ เด็ก อายุ เกิน กว่า เจ็ด ขวบ แต่ยังไม่ถึง สิบสี่ ขวบ ดัง ที่ ได้บัญญัติ ไว้ ใน มาตรา ๕๗ นั้น

ถ้า แล ปรากฏว่า มัน มี สติ พอดี จะรู้ ผิด ชอบ ได้ แล้ว ศาล จะ สั่ง ให้ ลง อาญา แก่ มัน ตาม ที่ กฎหมาย บัญญัติ ไว้ สำหรับ ความผิด เช่น นั้น แต่ กิ่ง หนึ่ง หรือ มิฉะนั้น จะ สั่ง ให้ ส่ง ตัว มัน ไป ไว้ ใน โรงเรียน ตัด ตันตาม ตาม ลักษณะ ข้อ ๓ แห่ง มาตรา ๕๗ นั้น ก็ได้

มาตรา ๕๘

เมื่อใด ความ ปรากฏ ว่า มี เหตุ อื่น ควร ปรานี แก่ ผู้ กระทำ ผิด ใช้ ถึง ว่า ศาล จะ ได้ เพิ่ม หรือ ตัด กำหนด โทษ ตาม ความ ใน มาตรา อื่น ของ กฎหมาย นี้ แล้ว ก็ คดี ศาล ยัง ตัด โทษ ฐาน ปรานี ได้ อีก โสด หนึ่ง ไม่ เกิน กว่า กิ่ง อัตราโทษ ที่ กฎหมาย กำหนด ไว้ สำหรับ ความผิด นั้น ๆ

ที่ เรียกว่า เหตุ อื่น ควร ปรานี นั้น ท่าน ประสงค์ ใน เหตุ เหล่านี้ คือ

08/10/2566

ผู้กระทำผิดจริงไม่ปรกติก็ดี ผู้กระทำผิดเป็นผู้มีความดีมาแต่
 ก่อนก็ดี ผู้กระทำผิดเมื่อกระทำดังแล่มมีรู้สึกตัวถ่วงผิด แต่
 ได้พยายามแก้ไขให้บรรเทาผลร้ายที่มันทำนั้นก็ดี ผู้กระทำผิด
 มาแต่โทษก่อนที่ความผิดของมันได้ปรากฏก็ดี ผู้กระทำผิดรับ
 สารภาพให้ความดีใจความรู้สึกต่อศาล ให้เป็นประโยชน์ในทาง
 พิจารณาคดีนั้นก็ดี แต่ความชอบอย่างอื่น ๆ ซึ่งศาลพิจารณาเห็น
 ว่าเป็นอันคงเดียวกับที่กล่าวมานี้ก็ดี ท่านให้ถือว่าเป็นเหตุอัน
 ควรปรานีแก่ผู้กระทำผิดทุกอัน

หมวดที่ ๕

ว่าด้วย พยายาม กระทำ ความผิด

มาตรา ๖๐

ผู้ใดพยายามจะกระทำความผิด แต่หากมีเหตุอันพ้นวิสัยของ
 มันจะบังกันได้ มาขัดขวางมิให้กระทำดังได้ใช้ ท่านว่า มันควร
 รับอาญาตามที่กฎหมายกำหนดไว้ สำหรับความผิดนั้น แบ่งเป็น
 สามส่วน ให้ตั้งอาญาแต่ต้องส่วน

มาตรา ๖๑

ผู้ใดพยายามจะกระทำความผิด แต่ยังมีเสียด้วยใจตนเอง
 ไม่ได้กระทำความผิดนั้น ลงไปให้ตัดลดตามความมุ่งหมาย ท่าน
 ว่าควร .เอาโทษแก่ มันแค่เพียงความผิดที่มันได้กระทำดังไปแล้ว

(๒) กระทำการ อย่างหนึ่ง อย่างใด ในเวลาแต่ก่อน หรือ
เมื่อ ขณะ ความผิด นั้น ได้เกิด ขึ้น อัน เป็น อุปการะ แก่ การ กระทำผิด
นั้น กิต

ท่านว่า ผู้กระทำ การ ดัง กล่าว มา นี้ เป็น ผู้รู้ ด้วย ผู้กระทำผิด
แต่ ขาญา ที่ กฎหมาย บัญญัติ ไว้ สำหรับ ความผิด นั้น เท่าใด รวาง โทษ
ส่วน มี ผู้รู้ นั้น ท่านให้ ลด จาก กำหนด ลง ส่วน หนึ่ง คงไว้ แต่
สอง ส่วน

มาตรา ๖๖

ถ้า มีความผิด เกิดขึ้น เพราะ เหตุที่ โฆษณาการ ใน สมุด หรือ ใน
หนังสือ ที่ ออก โดย มี กำหนด หรือ ใน จุดหมาย อย่าง ใดใด ท่าน ให้
ถือว่า ผู้ที่ ให้ โฆษณานั้น มีความผิด แต่ ต้อง รวาง โทษฐาน เป็น ตัว การ

ถ้า หาก ว่า จะ เอา ตัว ผู้ที่ ให้ โฆษณา มา พิจารณา มิได้ ใช้ ท่าน ให้
ถือว่า ผู้ที่ โฆษณา หรือ ผู้ที่ พิมพ์ หนังสือ นั้น ต้อง รวาง โทษฐาน ตัว
การ ดัง นั้น

มาตรา ๖๗

ผู้ใด จำหน่าย ขาย แจก สมุด หรือ หนังสือ ซึ่ง ความผิด มี อยู่ เพราะ
โฆษณาการ ถ้า แด่ มี ผู้จำหน่าย ขาย แจก หนังสือ นั้น รู้ อยู่ ว่า
เป็น หนังสือ ซึ่ง เป็น เหตุแห่ง ความผิด ใช่ ท่านว่า มี ต้อง รวาง โทษ
ฐาน เป็น ผู้รู้ ด้วย ผู้กระทำผิด

มาตรา ๒๘

บุคคลซึ่งใด ถ้าผู้กระทำความผิด มีเหตุเป็น ส่วน ตัว ซึ่ง ควร จะ
ได้รับ ความ ยก เว้น อาญา กัตติ์ ถัด หย่อน อาญา กัตติ์ หรือ เพิ่มอาญา
กัตติ์ ท่านให้ยก เหตุ นั้น ซึ่ง ใช้ เฉพาะ แก่ ตัว มัน เป็น คน ๆ ไป ห้าม
มิให้ยก เหตุ ที่มี ใน ผู้หนึ่ง ไป ใช้ ตลอด ถึง ผู้อื่น ที่ กระ ทำ ผิด ใน คดี
อื่น เดียว กัน นั้น

ต่อ เหตุ ที่ ควร ยก เว้น อาญา หรือ ถัด หย่อน อาญา หรือ เพิ่ม
อาญา นั้น เป็น เหตุ อยู่ ใน ส่วน ลักษณะ คดี ท่าน จึง ว่า ควรยก เหตุ นั้น
ซึ่ง ใช้ แก่ ผู้กระทำความผิดใน คดีอื่น เดียว กัน ได้ ทุก คน

มาตรา ๒๘

ผู้ใด สม รั ใน ความ ผิด ฐาน ตหุโทษ ท่านว่าไม่ ควร ลง อาญา แก่ มัน

หมวดที่ ๗

ว่าด้วย คน ๆ เดียวกระทำความผิด หลาย อย่าง

มาตรา ๓๐

ผู้ใด กระทำ การ อย่าง ใด อย่าง หนึ่ง แต่การ ที่ กระ ทำ นั้น เป็น
การ เดิม ต กฏหมาย หลายบท ด้วย กัน ท่าน ให้ ใช้ บท กฏหมาย ที่ คาญา
หนัก ตงโทษ แก่ มัน

มาตรา ๗๑

เมื่อศาลพิจารณเห็นว่าผู้ใด มีความผิด หลายน กทง ใน คำพิพากษาอื่น เดียวกัน ศาล จะพิพากษา ลงโทษ ตาม กทง ความผิด ทุก กทง ก็ ได้ แต่เมื่อ รวมโทษ ทุก กทง เข้าด้วยกัน ถ้า จะต้อง จำคุก อย่าง จำให้ เกิน ยี่สิบ ๕ ปี เว้น แต่ โทษ ของ มัน ถึง จำคุก ตลอด ชีวิต เช่น นั้น ต้อง เป็น ไป ตามโทษ ถ้า แล รวม โทษ ทุก กทง ในฐาน ที่ จะต้อง จำคุก แทน บรรับ ท่าน ว่าอย่า ให้จำมัน เกิน กว่า สอง ๕ ปี

หมวดที่ ๘

ว่าด้วย ผู้กระทำผิด หลายน ครั้ง ไม่ซ้ำ หลายน

มาตรา ๗๒

ผู้ใด ถูกพิพากษา ให้ลงโทษ เพราะ ได้กระทำ ความผิด อย่างหนึ่ง อย่างใด แต่เมื่อ มัน ได้พ้น โทษ ไปแล้ว ไปกระทำ ความผิด ซ้ำอีก ภายใน เวลา ที่ท่าน กำหนดไว้ ท่าน ว่ามัน ไม่ซ้ำ หลายน

ผู้ใดศาลพิจารณ ได้ความจริงว่า ไปกระทำ ความผิด ซ้ำอีก ภายใน ระหว่างห้าปี ตั้งแต่ ได้พ้นโทษ ไป ผู้นั้น ต้อง รวองโทษ ที่กฎหมายบัญญัติไว้สำหรับ ความผิด ที่มัน ทำครั้ง หลัง ทั้ง เพิ่มโทษ นั้น ซ้ำอีก ส่วนหนึ่ง ใน ส่วน ส่วน ด้วย

08/10/2566

มาตรา ๗๓

ผู้ใด ไม่ซ้ำ หลายน แต่ มัน กระทำ ความผิด อย่างใด อย่างหนึ่ง

ซึ่งจำแนกไว้ในมาตรา ๕๕ ซ้ำอีกภายในสามปี ท่านว่า มันต้องระวางโทษที่กฎหมายบัญญัติไว้สำหรับความผิดที่มันกระทำครั้งหลังนั้น ทั้งเพิ่มโทษนั้นซ้ำอีกถึงหนึ่งด้วย

ความผิดที่ควรลงโทษด้วยกฎหมายมาตรา ๕๕ นั้น คือ

(๑) ความผิดฐานประทุษร้ายต่อพระเจ้าอยู่หัว แต่พระราชอาณาจักร

(๒) ความผิดฐานต่อสู้หรือกระทำร้ายต่อเจ้าพนักงาน

(๓) ความผิดฐานเอาอำนาจในตำแหน่งหน้าที่ไปใช้ในทางทุจริต

(๔) ความผิดฐานกระทำให้เสื่อมเสียความยุติธรรม แต่อำนาจไร้อำนาจ

(๕) ความผิดฐานเข้าสองใจผู้ร้ายหรือเป็นขี้ขี้ แต่ก่อการฉ้อฉล

(๖) ความผิดฐานกระทำให้เกิดภัยอันตรายแก่สาธารณชน แต่ให้สาธารณชนปราศจากความสับสนในการไปมา แต่ที่จะตั้งข้อหาแต่ของถึงกัน

(๗) ความผิดฐานทำให้สาธารณชนปราศจากความศุขสบาย

(๘) ความผิดฐานปลอมเงินตราดวงตรา แต่บัตรตราแต่ปลอมตัวปลอมหนังสือ

(๙) ความผิดฐานกระทำอนาจาร

(๑๐) ความผิดฐานประทุษร้ายต่อชีวิตทรัพย์สิน ร่างกาย

(๑๑) ความผิดฐานประทุษร้ายต่ออิศระภาพ แล ชื่อเสียง

(๑๒) ความผิดฐานประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน

แต่ถ้าความผิดของ มัน ที่ได้กระทำใน ครั้ง ก่อน มัน ต้อง โทษ

จำคุก ไม่เกิน กว่า หก เดือน แล้ว ท่าน ว่า ย่าให้ ยก ความใน มาตรา นี้
ขึ้น ปรับโทษมัน เลย

มาตรา ๑๕

ผู้ใดไม่เชื่อ หดบา แล มัน กระทำ ความผิด อย่างใด อย่าง หนึ่ง ซึ่ง
จำคุก ไว้ ใน มาตรา นี้ อย่าง เดียว ซ้ำกัน เป็น สอง ครั้ง ภายใน ห้า ปี ใช้

ท่าน ว่า มัน ต้อง รวางโทษ ตามที่ กฎหมาย บัญญัติ ไว้ สำหรับ ความผิด
ที่ มัน กระทำ ครั้ง หลัง ทั้ง เพิ่มโทษ ขึ้น เป็น ทั่ว คุณ ด้วย

ความผิด ที่ ควร ลงโทษ ด้วย กฎหมาย มาตรา นี้ นั้น คือ ความผิด

ฐานประทุษร้ายต่อชีวิตหรือร่างกาย ฐานลักทรัพย์ ฐานฉ้อโกง

ฐานชิงทรัพย์ ฐานปล้นทรัพย์ ฐานฉ้อโกง ฐานกัน โขก ฐาน

ฉ้อโกง ฐานยักยอกเงินต้องอาญา ฐานรับของโจร บรรดาที่

กล่าวไว้ตั้งแต่ มาตรา ๒๕๘ จน มาตรา ๒๕๘ แต่ตั้งแต่ มาตรา ๒๕๘

จน มาตรา ๓๒๓

แต่ถ้าความผิดของ มัน ที่ได้กระทำ ใน ครั้ง ก่อน โทษของ มัน ต้อง

จำคุก ไม่เกิน กว่า หก เดือน แล้ว ท่าน ว่า ย่าให้ ยก ความใน

มาตรา นี้ ปรับโทษ มัน เลย

08/10/2566

มาตรา ๗๕

ลักษณะพิเศษแก่ผู้ที่ไม่เจตนาหาบ ที่ว่าใน มาตรา ๗๒, ๗๓, ๗๔, ๗๕ นั้น ท่านว่าอย่าให้ใช้ในความผิดเหล่านี้ คือ

- (๓) ความผิดที่กฎหมายกำหนดว่า เจนส่วนเหตุโทษ
- (๔) ความผิดที่เกิดขึ้นด้วยความประมาท

มาตรา ๗๖

ผู้ใดไม่เจตนาหาบ แต่ปรากฏว่า มีน กระทำ ความผิดใน ส่วน เหตุโทษ ตั้งแต่ มาตรา ๓๓๕ จนถึง มาตรา ๓๕๐ ใน ข้อ เดียว กัน นี้ ภายใน บ้าง ท่าน ว่า มีน ต้อง รวด โทษ ตาม ที่ กฎหมาย บัญญัติไว้ สำหรับ ความผิด ที่ มีน กระทำ ครั้ง หลัง ทั้ง เพิ่ม โทษ ขึ้น เป็น ท่อ คุณ

หมวดที่ ๗

ว่าด้วย กำหนด เวลา ที่ จะ พ้อง ความ
แต่ที่ จะ ตง โทษ ใน คดี ทาง อาญา

มาตรา ๗๗

ความชอบธรรมที่จะร้องฟ้องผู้ใดว่ากระทำความผิดก็ดี หรือ
ที่จะตงอาญาแก่ผู้ใดก็ตาม คำพิพากษาก็ดี ท่านให้ถือว่า เป็น อัน
ระงับ ด้วย ความ มรณภาพ ของ ผู้ นั้น

มาตรา ๗๗

การฟ้องคดีทางอาญานั้น ถ้ามีไตยื่นฟ้องต่อศาลภายในเวลาที่ท่านได้ตั้งไว้เป็นกำหนดใช้ ท่านว่าคดีนั้นขาดอายุความอย่าให้ศาลรับไว้พิจารณาเลย

แต่อายุความนั้น ท่านตั้งเป็นกำหนดไว้ตามประเภทคดีต่างกัน ดังนี้ คือ

(๑) คดีที่ความผิดต้องรวางโทษ ประหารชีวิตหรือจำคุกจนตลอดชีวิต ให้ฟ้องได้ในสิบปี

(๒) คดีที่ความผิดต้องรวางโทษ จำคุกกว่าเจ็ดปีขึ้นไปจนถึงสิบปี ให้ฟ้องได้ในห้าปี

(๓) คดีที่ความผิดต้องรวางโทษ จำคุกกว่าเดือนหนึ่งขึ้นไปจนถึงเจ็ดปี ให้ฟ้องได้ในห้าปี

(๔) คดีที่ความผิดต้องรวางโทษ ชัย่งอื่น นอกจากที่กล่าวมานี้ ให้ฟ้องได้ในหนึ่งปี

มาตรา ๗๘

เวลาในระหว่างคดีฟ้องไตอยู่ในศาล คือ ในระหว่างร้องขอต่อศาลด้วยประการใดก็ได้ก็ดี ในระหว่างเวลาเรียกหรือจับตัวจำเลยตามหมายสั่งของศาลก็ดี ท่านว่าเป็นเวลาหยุดอายุความมิให้นับเวลาระหว่างคดีที่กล่าวมานี้เข้าในอายุความ

08/10/256๕

มาตรา ๘๖

คดีในจำพวก ความผิดต่อส่วนตัวนั้น ถ้าผู้ต้องหาหรือทนายได้
ตามกฎหมาย ร้องเรียนความผิด แต่รัฐคณะกระทำผิดแล้วไม่ได้ออกร
ทุกข์พ้นสามเดือนไป ท่านว่าคดีนั้นขาดอายุ

มาตรา ๘๗

ในคดีจำพวก ความผิดต่อส่วนตัวนั้น ถ้าได้ถอนฟ้องหรือได้ยอม
ความต่อกัน โดยชอบด้วยกฎหมายแล้วใช้ ท่านว่าหมดความ
ชอบธรรม ที่จะเอาคดีนั้นมารื้อร้องฟ้องต่อไป

มาตรา ๘๘

ผู้ใดศาลได้พิพากษาให้ลงโทษ แต่ยังไม่ได้ตัวมันมาลงโทษ
ตามคำพิพากษา จนล่วงเลยพ้นเวลาที่ท่านตั้งเป็นกำหนดไว้ ใน
มาตรานี้แล้ว ท่านว่าเป็นอันเวลาล่วงเลยเสียแล้ว ให้ยกเลิก
อย่าลงโทษแก่นั้นตามคำพิพากษานั้นเลย

แต่กำหนดเวลาที่ยกเลิกการลงอาญา โดยเหตุเวลาล่วงเลย
ตามความในมาตรานี้ นั้น ท่านกำหนดไว้ดังนี้ คือว่า

(๑) โทษประหารชีวิตหรือจำคุกจนตลอดชีวิต ยี่สิบปีเป็น
พ้นกำหนด

(๒) โทษจำคุกกว่าเจ็ดปีขึ้นไปจนถึงยี่สิบปี สิบห้าปีเป็นพ้น
กำหนด 08/10/2566

(๓) โทษอย่างอื่น ๆ ห้าปีเป็นพ้นกำหนด

มาตรา ๘๓

กำหนดเวลาต้องเสียในการลงอาณานิเทศน์ ให้นับตั้งแต่วัน
 พิพากษาโทษ อันเป็นคำพิพากษาชั้นที่สุดของคดีเรื่องนั้น หรือ
 อื่นหนึ่ง ท่านให้นับตั้งแต่วันมีผู้ต้องโทษนั้นพ้นอาญาไป
 แต่ท่านห้ามมิให้นับเวลาที่งดการลงอาญาไว้ตามกฎหมายนั้น เข้า
 ในเวลาต้องเสียการลงอาญา

มาตรา ๘๔

เวลาต้องเสียในการลงอาณานิเทศน์ เป็นอันหยุดมิให้นับในระหว่าง
 เวลาที่มีเหตุการเหล่านี้ คือ
 (๑) เมื่อจับตัวมีผู้ต้องโทษได้
 (๒) เมื่อเจ้าพนักงาน ผู้มีตำแหน่งหน้าที่สำหรับให้ลงอาญา
 ได้สั่งให้ทำโทษ

มาตรา ๘๕

ถ้ากำหนดอายุความกึ่งกำหนดเวลาต้องเสียในการลงอาญา
 กึ่งต้องหยุดด้วยประการใด ๆ ท่านให้ตั้งต้นนับกำหนดไปใหม่
 ตั้งแต่วันที่หยุดนั้น

มาตรา ๘๖

08/10/2566
 กำหนดอายุความ

แต่กำหนดเวลาต้องเสียในการลงอาญา

ถึง ผู้ตองหาจะมีได้ขอรับ

ก็ให้คงไว้ตามท่านบัญญัติไว้จริง

ทุกประการ

หมวดที่ ๑๐

ว่าด้วย การร้องขอทรัพย์สิน แต่ขอค่าเสียหาย

มาตรา ๗๗

ลักษณะที่จะฟ้องผู้กระทำผิดนั้น ท่านว่าฟ้องเป็นต้องคดีได้ คือว่า

(๑) ฟ้องคดีทางอาญา ขอให้ตั้งโทษตามลักษณะกฎหมาย

อาญาก็ได้อย่างหนึ่ง แต่

(๒) ฟ้องคดีทางแพ่ง ขอให้ใช้ค่าเสียหายอันใดเกิดขึ้น

เพราะความผิดนั้นก็ได้ข้ออย่างหนึ่ง

ลักษณะฟ้องคดีทางแพ่งนั้น จะร้องได้ทั้งที่จะขอคืนทรัพย์สินหรือ

ราคาทรัพย์สิน ที่ต้องเสียไปโดยมิชอบธรรม เพราะความผิดที่เกิดขึ้น

นั้น แต่จะร้องขอสินไหมใช้ทดแทนความเสียหาย เพราะความ

ผิดนั้นด้วยก็ได้ การฟ้องในทางแพ่งตั้งว่ามานั้น ท่านให้พึงเข้าใจว่า

เพื่อประโยชน์ของผู้ถูกกระทำร้ายแต่ได้รับความเสียหายใน

คดีนั้นฝ่ายเดียว

คดีเรื่องใด ถึงฟ้องในทางอาญาแล้ว ท่านว่าเหตุที่ได้ฟ้องในทาง

อาญา นั้น ไม่จัด ขวาง แก่ ความ ชอบ ชนม ของ ผู้ ที่ ใ้ รับ ความ เสีย
หาย จะ พ้อง คดี เรื่อง นั้น ใน ทาง แห่ง อีก ทาง หนึ่ง

มาตรา ๘๘

คดี ที่ จะ พ้อง ทาง แห่ง นั้น ท่าน ว่า จะ พ้อง ต่อ ศาล อาญา ที่ พิจารณา
คดี เรื่อง เดียว กัน หรือ จะ พ้อง ต่อ ศาล แห่ง อันมี หน้าที่ พิจารณา ความ
แห่ง นั้น ก็ ได้

มาตรา ๘๙

ใน การ ที่ จะ พิพากษา คดี ส่วน แห่ง ซึ่ง ว่า ก่อ เป็น ทาง อาญา อยู่
อีก ส่วน หนึ่ง นั้น ท่าน ว่า ผู้ พิพากษา ส่วน แห่ง ต้อง ถือ เอา ความ เท็จ
ความจริง ที่ ปรากฏ ใน คำ พิพากษา ส่วน อาญา เป็น หลัก แก่ การ พิพากษา
ส่วน แห่ง

มาตรา ๙๐

ใน การ ที่ จะ พิพากษาคดี ที่ พ้อง ทาง แห่ง นั้น ท่าน ให้ พิพากษา ตาม
ลักษณะ กฎหมาย อัน ว่า ด้วย ความ รับผิดชอบ ของ บุคคล ใน ทาง
แห่ง แต่ ไม่ ให้ ถือ เอา เหตุ ที่ คำ พิพากษา ใน คดี ทาง อาญา ว่า ผู้ ต้อง
หา กระทำ ความ ผิด ใน คดี นั้น หรือ ไม่ ผิด เป็น ประมาณ

แต่ ลักษณะ ที่ จะ กำหนด ราคา ทุน ทรัพย์สิน ซึ่ง พิพากษา ให้ คืน แก่ โจทย์
กีด หรือ จะ กำหนด สิ้น ใหม่ ที่ พิพากษา ให้ ใช้ ทดแทน ความ เสีย
หาย แก่ โจทย์ กีด ท่าน ให้ ศาล กำหนด ตามสมควร แก่ ราคา ของ แดง ความ

เสีย หาย นั้น แต่ อย่า ให้ เกิน ไป กว่า ราคา หรือ จำนวน ที่ โจทย์ ใ้ ของ ขอ

มาตรา ๘๒

การ บังคับ ให้ คืน ททรัพย์ หรือ ให้ ใ้ ดิน ใหม่ ตาม คำ พิพากษา นั้น ท่าน ให้ กระทำ ตูจ กัน กับ ใ้ บังคับ ให้ ใ้ ค่าปรับ อัน บัญญัติ ไว้ ใน มาตรา ๑๘๗, ๑๘๘, แล ๒๐๑, นี้

มาตรา ๘๓

ถ้า ใน คำ พิพากษา มี ใ้ บังคับ ให้ เป็น อย่าง อื่น ใ้ ท่าน ให้ ถือ ว่า บรรดา ผู้ ที่ คำ พิพากษา ว่า มี ความ ผิด อย่าง เดียว กัน ใน คดี อื่น เดียว กัน นั้น ถ้า จะ ต้อง ใ้ ค่า ทูน ททรัพย์ หรือ ดิน ใหม่ แล้ว จะ บังคับ ให้ มัน ช่วย กัน เสีย หาย คน หรือ จะ ให้ แต่ ผู้ ไ้ ไ้ ใน คน เหล่า นั้น ใ้ ค่า ทูน ททรัพย์ หรือ ดิน ใหม่ จน เต็ม ก็ ไ้

แต่ ถ้า ภาย ที่ จะ บังคับ ให้ ช่วย กัน เสีย หาย หรือ เสีย แต่ บาง คน เช่น น ท่าน ให้ ใ้ ไ้ แต่ เฉพาะ การ บังคับ ให้ เสีย ค่า ทูน ททรัพย์ แล ดิน ใหม่ ท่าน ห้าม มี ให้ ใ้ ถึง โทษ จำคุก แทน ค่า เหล่า นั้น

มาตรา ๘๔

ถ้า ของ ยึด ททรัพย์ ผู้ ไ้ เพื่อ ใ้ ค่า ทูช ธรรม เนียม ใ้ ค่า ปรับ ใ้ ค่า ทูน ททรัพย์ แล ค่า ดิน ใหม่ ด้วย กัน ถ้า ททรัพย์ ของ มัน ไม่ พอ แก่ ก็ จะ เสีย ไ้ ทั้ง ๓ อย่าง ใ้ ท่าน ใ้ เอา ททรัพย์ นน ใ้ ใน การ ต่าง ๆ เป็น ลำดับ กัน ดัง นี้ คือ ว่า

(๓) ๐๘๑๐๗๒๕๖๖ ใ้ ค่า ทูช ธรรม เนียม จน ครบ ก่อน

- (๒) ใช้ค่าทุนทรัพย์แต่ค่าเสียหาย รอง มาจนครบแล้ว จึง
- (๓) ใช้ค่าปรับเป็นพินัยทดวง

มาตรา ๘๕

ถึงว่าผู้ที่ถูกความเสียหายเพราะเหตุนี้ จะไม่ได้ร้องฟ้องในทางแพ่งก็ดี เมื่อศาลพิพากษาคดีในทางอาญา ศาลจะพิพากษาให้คืนทรัพย์สินของ หรือ ใช้ราคาแทนทรัพย์สินของ ให้แก่ผู้ซึ่งกฎหมายถือว่าเป็นเจ้าของนั้นก็ได้

มาตรา ๘๖

การฟ้องคดีทางแพ่งอันเกี่ยวด้วยความผิดฐานชกกัน ท่านให้มีเขตอำนาจความตุ้กันกับ การฟ้องคดีทางอาญา ในความเรื่องเดียวกัน ตามที่บัญญัติไว้ตั้งแต่ มาตรา ๘๔ ถึงมาตรา ๘๖ แต่ในมาตรา ๘๕ แต่มาตรา ๘๖ นั้น

ภาค ๒

ว่าด้วยลักษณะความผิด

ส่วนที่ ๑

ว่าด้วยความผิด ประทุษร้ายต่อพระเจ้าอยู่หัว แล พระราชอาณาจักร

หมวดที่ ๑

ความผิดฐาน ประทุษร้ายต่อพระบรมราชตระกูล

มาตรา ๘๗

ผู้ใดท้ฆงชิงช่ากระทำการประทุษร้ายต่อพระองค์สมเด็จพระเจ้า

อยู่หัว กิตติ์ ดมเด็จพระมหะ กิตติ์ มกุฎราชกุมาร กิตติ์ ต่อผู้สำเร็จ
ราชการแผ่นดินในเวตารักษา ราชการต่าง พระองค์สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว กิตติ์
ท่านว่าโทษของ มัน ถึง ต้อง ประหารชีวิต

ผู้ใดพยายามจะกระทำการประทุษร้าย เช่นว่า มาแล้ว แม่เพียง
ตระเตรียมการ กิตติ์ ดมคบกัน เพื่อการประทุษร้าย นั้น กิตติ์ หรือ
ดมรู้เป็นใจด้วยผู้ประทุษร้ายผู้พยายามจะประทุษร้าย กิตติ์ มันรู้ว่า
ผู้ใดคิดประทุษร้าย เช่นว่า มัน มันช่วยปกปิดไม่เอาความนั้น
ไปร้องเรียนชน กิตติ์ ท่านว่าโทษมัน ถึง ตายตุ้งกัน

มาตรา ๘๘

ผู้ใด ทนง ของอาจ แสดงความอาชญากรรมร้าย หรือ หมิ่น ประมาท ต่อ
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว กิตติ์ ดมเด็จพระมหะ กิตติ์ มกุฎราชกุมาร
กิตติ์ คือผู้สำเร็จ ราชการแผ่นดิน ในเวตารักษา ราชการต่าง พระองค์
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว กิตติ์ ท่านว่า โทษของ มัน ถึง จำคุก ไม่เกินกว่า
เจ็ด ปี แต่ให้ปรับ ไม่เกินกว่า ห้าพัน บาท ด้วยอีกได้หนึ่ง

มาตรา ๘๙

ผู้ใด ทนง ของอาจ กระทำการประทุษร้าย ต่อ องค์ พระราชโอรส
พระราชธิดา ใน สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ไม่ว่า รัชกาลหนึ่ง รัชกาลใด ท่าน
ว่า รวง โทษของ มันหนักกว่าฐานประทุษร้ายบุคคลสามัญหนึ่ง ในสาม
ส่วน แต่อย่าให้โทษที่จะลงแก่มันนั้นเบา กว่า อาญาจำคุก ปีหนึ่ง

ประทุษร้ายก็ดี หรือยุยงไปบ้าน พดเมืองจะให้เปนชบถก็ดี แต่ผู้ใด
 รู้ว่า มีคนคิด ประทุษร้ายต่อพระราช อาณาจักร มีน ช่วยปกปิดไม่
 เอาความ ไปร้องเรียน ชน ก็ดี ท่านให้ลง อาญาจำคุก มีน ตั้งแต่ สามปี
 ขึ้นไป จนถึงสิบห้าปี แต่ให้ปรับตั้งแต่ห้าร้อย บาท ขึ้นไป จนถึง
 ห้าพัน บาท ด้วยอีกโสดหนึ่ง

ถ้าแต่ ได้มีการ ชบถ เกิด ชน ตูจ มีน พยายาม นินไซ ท่านให้ลง
 อาญาแก่มีน ฐานโทษ ชบถตั้ง บัญญัติ ไว้ ใน มาตรา ๓๐๓ นั้น

มาตรา ๓๐๓

ผู้ใดยุยง ผู้ซึ่งรับราชการใน ฝ่าย ทหารบก หรือ ทหาร เรือ ของ
 พระเจ้าอยู่หัว ให้หลบหนีก็ดี ให้ล่าเรบ ชน ก็ดี ให้ละเลยไม่
 กระทำการ ตามหน้าที่ก็ดี ท่านให้เอาตัว มีน ผู้ยุยง เช่นนี้ ลง อาญา
 จำคุก ไม่เกินกว่าห้าปี แต่ให้ปรับไม่เกินกว่าพันบาท ด้วยอีกโสดหนึ่ง

มาตรา ๓๐๔

ผู้ใดกระทำให้ปรากฏแก่คนทั้ง หลาย ด้วย ประการใดใด โดย
 เจตนาต่อผล อย่างหนึ่ง อย่างใด ที่ว่าต่อไป ใน มาตรา นี้ คือ

(๑) เพื่อให้ขาดความ จง รัก ภักดี หรือ ตูหมิ่น ต่อ สมเด็จพระ
 พระเจ้าอยู่หัวก็ดี ต่อรัฐบาลก็ดี หรือ ต่อ ราชการแผ่นดินก็ดี

(๒) เพื่อให้คนทั้ง หลาย เกิด ความเดือดร้อน แต่ กระต่าง กระ
 เตื่อง ถึง สามารถ อาจ จะ เกิดเหตุร้าย ชน ใน แผ่นดิน ของ ท่านใดก็ดี

มาตรา ๑๐๖

ข้อราชการ แต่หนังสือ หรือแบบแผน อย่างใดใด อันปกปิดเป็น
 ความลับ สำหรับบ่งกัน มิให้เกิดภัยอันตรายแก่พระราชอาณาจักนั้น
 ถ้าผู้ใดใช้อุบายสืบสวนเพื่อรู้เห็นข้อราชการ หนังสือ หรือแบบแผน
 นั้น ๆ อันตนมิได้มีตำแหน่งหน้าที่ควรรู้เห็นโดยชอบด้วยกฎหมาย
 ท่านว่า มนั มีความผิด ต้องรวางโทษจำคุกไม่เกินกว่าห้าปี แต่ให้
 ปรับไม่เกินกว่าพันบาท ด้วยอีกได้คดีหนึ่ง

แต่โทษที่ว่า มาในมาตรานี้ มีตลอดถึงผู้ตอบคดี เขียนแบบ
 อย่าง บื้อม, ค่าย, เรือรบ, หรือสถานที่ทำไว้สำหรับยุทธนาการ
 อย่างใดใด หรือล่วงเข้าไปในสถานที่เช่นนั้น อันต้องห้ามมิให้
 ผู้อื่นนอกจากเจ้าหน้าที่ เข้าไปนั้นด้วย

มาตรา ๑๐๗

ผู้ใดมิได้มีอำนาจที่จะทำได้ โดยชอบด้วยกฎหมายแต่มีเอา
 ข้อราชการ หรือหนังสือ หรือแบบแผน อย่างใดใด อันปกปิดเป็น
 ความลับ สำหรับบ่งกัน ภัยอันตรายแก่พระราชอาณาจักนั้น ไปแจ้ง
 แก่รัฐบาลประเทศอื่นก็ดี หรือแก่ผู้หนึ่งผู้ใดก็ดี ท่านว่า มนั มี
 ความผิด ต้องรวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งขึ้นไปจนถึงเจ็ดปี แต่ให้ปรับ
 ตั้งแต่สองร้อยบาทขึ้นไปจนถึงสองพันบาท ด้วยอีกได้คดีหนึ่ง

ถ้าแต่มีผู้แจ้งข้อราชการ หรือหนังสือ หรือแบบแผน ที่ว่า มา
 ในมาตรา ๑๐๖ นั้น เป็นเจ้าพนักงานใน การ นั้นเอง ท่านให้จำคุก

08/10/2566

มันตั้งแต่ห้าพันขึ้นไปจนถึงสิบห้าพัน แต่ให้ปรับตั้งแต่ห้าร้อยบาทขึ้นไปจนถึงห้าพันบาท ด้วยอีก โสัดหนึ่ง

มาตรา ๑๐๘

ผู้ใดจงใจ กระทำ การ ช่างโคไต อันสามารถ อาจ จะ เกิด เหตุร้ายแก่ พระราช อาณาจักร จาก ภาย นอก ท่าน ว่า มัน มีความ ผิด ต้อง รวง โทษ จำคุก ตั้ง แต่ หนึ่ง ชัน ไป จน ถึง สิบห้าปี แต่ให้ปรับตั้งแต่ห้าร้อยบาทขึ้นไปจนถึงห้าพันบาท ด้วยอีก โสัดหนึ่ง

มาตรา ๑๐๙

ผู้ใด เป็น คน ใน บังคับ สยาม แต่ มัน กระทำ การ รบ ฟุ้ง ต่อ พระราช อาณาจักร กัด หรือ มัน ไป เขา เป็น พวก ชา ศักดิ์ ศักดิ์ กัด ท่าน ว่า มัน มีความ ผิด ต้อง รวง โทษ ประหาร ชีวิต หรือ จำคุก จน หมด ชีวิต หรือ มี ฉันทน์ จำคุก ตั้ง แต่ สิบ ชัน ไป จน ถึง ยี่ สิบปี แต่ให้ปรับตั้งแต่สองร้อยบาทขึ้นไปจนถึงสองพันบาท ด้วยอีก โสัดหนึ่ง ตามโทษานุโทษ

มาตรา ๑๑๐

ผู้ใด เอา ใจ เมื่อ แม่ ช่วย ราช ศักดิ์ ที่ กระ ทำ การ รบ ฟุ้ง ต่อ พระ ราช อาณาจักร ท่าน ว่า มัน มีความ ผิด ต้อง รวง โทษ จำคุก ตั้ง แต่ ห้าพันขึ้นไปจนถึงสิบห้าปี แต่ให้ปรับตั้งแต่ห้าร้อยบาทขึ้นไปจนถึงห้าพันบาท ด้วยอีก โสัดหนึ่ง

ถ้า แด การ ที่ มัน ช่วย ราช ศักดิ์ นั้น มี ลักษณะ อย่าง โด ช่างหนึ่ง ตั้ง ว่า คัด ไป ใน มาตรา นี้ คือ

(๑) มันทำแก๊ บ้อม, ค่าย, เครื่อง พาหนะทางไปมา ทางส่งข่าว
เรือรบ, เครื่อง ลำตราวุธ ยุทธภัณฑ์ เลี้ยงอาหาร หรือ เครื่อง พัดดู
อื่น ๆ อัน เป็น ของ หลวง สำหรับ ใช้ ใน การ สงคราม ให้ เสีย ใช้ ไม่
ได้ หรือ ให้ ตก ไป ใน เจ้ามือ ราช ศัตรู กัด

(๒) มัน ยุ่ง คน ซึ่ง รับ ราชการ ใน ทหารบก ทหาร เรือ ของ พระ
เจ้า อยู่ ทัด ให้ หลบ หนี ให้ กำ เริบ ชัน หรือ ให้ ละ เลย ไม่ ทำ การ ตาม
หน้าที่ กัด

(๓) มัน ช่วย สอด แนม ดืบ กิจการ หรือ นำ ทาง ให้ แก่ ราช ศัตรู
หรือ กระทำ อย่าง ไต ไต เพื่อ ให้ ราช ศัตรู จอม รุ ช้อ ราชการ หรือ
หนึ่ง สือ หรือ แบบ แผน อย่าง ไต ไต กัด

เช่น นั้น ท่าน ว่า มัน มีความ ผิด ต้อง ระวัง โทษ ถึง ประหาร ชีวิต หรือ
มี ฉนั้น จำคุก จน ตลอด ชีวิต แต่ ให้ ปรับ ตั้ง แต่ ห้า ร้อย บาท ขึ้น ไป
จน ถึง ห้า พัน บาท ด้วย อีก ได้ หนึ่ง

มาตรา ๑๓๑

ความ ผิดฐาน ประทุษ รุร้าย ต่อ พระราช อาณา จักร ด้วย ลักษณะ อย่าง
ไต ไต ตาม ที่ บัญญัติ ไว้ ใน กฎหมาย หมวด นั้น นั้น ถ้า ผู้ ไต พยายาม จะ
กระทำ แม้ เพียง แต่ ได้ กระ เจริญ การ หรือ สัม คบ กัน เพื่อ กระ ทำ การ

ประทุษ รุร้าย นั้น ท่าน ว่า มัน ต้อง ระวัง โทษ ตู เดียว กัน กับ ที่ บัญญัติ ไว้

สำหรับ ผู้ กระทำ ความ ผิด อย่าง นั้น นั้น
08/10/2566

หมวดที่ ๔

ความผิดต่อทางพระราชไมตรีกับต่างประเทศ

มาตรา ๑๑๒

ผู้ใดกระทำการ ประทุษร้าย อย่างหนึ่งอย่างใด ต่อองค์ พระราชาธิบดี หรือ พระมเหสี พระราชินี หรือต่อผู้ที่สืบราชสมบัติแห่งราชอาณาจักรใดใด ซึ่งมีพระราชไมตรีที่ดี หรือกระทำการ ประทุษร้าย ต่อตัวผู้เป็นประธานาธิบดีของประเทศใดใด ซึ่งมีพระราชไมตรีที่ดี ท่านว่าผู้นั้น มีความผิดต่อ รวงโทษ ของมันหนักกว่าฐาน ประทุษร้าย บุคคลสามัญหนึ่ง ในลำดับอื่น แต่อย่าให้อาญาที่จะลงแก่มันนั้นเบา กว่าจำคุก ปีหนึ่ง ลงมา

ถ้าแต่การ ประทุษร้าย ที่มันกระทำนั้น เป็นความผิดฐานฆ่าคน โดยเจตนา หรือ พยายาม จะฆ่าคน โดยเจตนา ท่านว่า โทษ มันต้องถึง ประหารชีวิต

มาตรา ๑๑๓

ผู้ใดแสดง ความอาชญา มาดร้าย หรือ หมิ่น ประมาทต่อ พระราชาธิบดี หรือ พระมเหสี พระราชินี หรือต่อผู้ที่สืบราชสมบัติแห่งราชอาณาจักรใดใด ซึ่งมีพระราชไมตรีที่ดี หรือกระทำการเช่นนี้ ต่อผู้เป็นประธานาธิบดีของประเทศใดใด ซึ่งมีพระราชไมตรีที่ดี ท่านว่าผู้นั้น มีความผิดต่อ รวงโทษ จำคุก ไม่เกิน กว่า สาม ปี แต่ให้ปรับไม่เกิน กว่า สิบ บาท ด้วย อีก โสดหนึ่ง

มาตรา ๑๓๔

ผู้ใดกระทำความผิดอย่างหนึ่งอย่างใด ต่อผู้แทนประเทศอื่น ซึ่งประเทศนั้นได้แต่งตั้งให้มาสู่พระราชาสำนัก ท่านว่ามันต้อง รวางโทษ ตามที่ กฎหมาย บัญญัติไว้สำหรับฐานกระทำความผิดเช่นนั้น ต่อเจ้าพนักงาน

มาตรา ๑๓๕

ผู้ใด ตด, ถ่ม, หรือทำอัน ตรายแก่ ชง หรือเครื่อง หมาย สำหรับประเทศที่มี พระราชาไมตรี แต่ มัน กระทำ การ นั้น โดย เบ็ด ฝอย เพื่อ จะ แสดง ความ หิมน ประมาท แก่ ประเทศนั้น ใช้ ท่าน ว่า มัน มี ความ ผิด ต้อง รวาง โทษ จำคุก ไม่ เกิน กว่า หก เดือน แต่ ให้ ปรับ ไม่ เกิน กว่า ห้า ร้อย บาท ด้วย อีก ใต้ หนึ่ง

ส่วนที่ ๒

ว่าด้วย ความ ผิด อัน เกยว ด้วย การ ปก ครอง บ้าน เมือง

หมวดที่ ๑

ความ ผิด ต่อ เจ้า พนักงาน

มาตรา ๑๓๖

ผู้ใด หิมน ประมาท ต่อ เจ้า พนักงาน ซึ่ง กระ ทำ เกร ตาม หน้า ที่ อัน ชอบ ด้วย กฎ หมาย กัด หรือ หิมน ประมาท ต่อ เจ้า พนักงาน เพราะ

08/10/2566

เหตุใด ๒๖๖ ๒๖๗ ๒๖๘ ๒๖๙ ๒๗๐ ๒๗๑ ๒๗๒ ๒๗๓ ๒๗๔ ๒๗๕ ๒๗๖ ๒๗๗ ๒๗๘ ๒๗๙ ๒๘๐ ๒๘๑ ๒๘๒ ๒๘๓ ๒๘๔ ๒๘๕ ๒๘๖ ๒๘๗ ๒๘๘ ๒๘๙ ๒๙๐ ๒๙๑ ๒๙๒ ๒๙๓ ๒๙๔ ๒๙๕ ๒๙๖ ๒๙๗ ๒๙๘ ๒๙๙ ๓๐๐ ๓๐๑ ๓๐๒ ๓๐๓ ๓๐๔ ๓๐๕ ๓๐๖ ๓๐๗ ๓๐๘ ๓๐๙ ๓๑๐ ๓๑๑ ๓๑๒ ๓๑๓ ๓๑๔ ๓๑๕ ๓๑๖ ๓๑๗ ๓๑๘ ๓๑๙ ๓๒๐ ๓๒๑ ๓๒๒ ๓๒๓ ๓๒๔ ๓๒๕ ๓๒๖ ๓๒๗ ๓๒๘ ๓๒๙ ๓๓๐ ๓๓๑ ๓๓๒ ๓๓๓ ๓๓๔ ๓๓๕ ๓๓๖ ๓๓๗ ๓๓๘ ๓๓๙ ๓๔๐ ๓๔๑ ๓๔๒ ๓๔๓ ๓๔๔ ๓๔๕ ๓๔๖ ๓๔๗ ๓๔๘ ๓๔๙ ๓๕๐ ๓๕๑ ๓๕๒ ๓๕๓ ๓๕๔ ๓๕๕ ๓๕๖ ๓๕๗ ๓๕๘ ๓๕๙ ๓๖๐ ๓๖๑ ๓๖๒ ๓๖๓ ๓๖๔ ๓๖๕ ๓๖๖ ๓๖๗ ๓๖๘ ๓๖๙ ๓๗๐ ๓๗๑ ๓๗๒ ๓๗๓ ๓๗๔ ๓๗๕ ๓๗๖ ๓๗๗ ๓๗๘ ๓๗๙ ๓๘๐ ๓๘๑ ๓๘๒ ๓๘๓ ๓๘๔ ๓๘๕ ๓๘๖ ๓๘๗ ๓๘๘ ๓๘๙ ๓๙๐ ๓๙๑ ๓๙๒ ๓๙๓ ๓๙๔ ๓๙๕ ๓๙๖ ๓๙๗ ๓๙๘ ๓๙๙ ๔๐๐ ๔๐๑ ๔๐๒ ๔๐๓ ๔๐๔ ๔๐๕ ๔๐๖ ๔๐๗ ๔๐๘ ๔๐๙ ๔๑๐ ๔๑๑ ๔๑๒ ๔๑๓ ๔๑๔ ๔๑๕ ๔๑๖ ๔๑๗ ๔๑๘ ๔๑๙ ๔๒๐ ๔๒๑ ๔๒๒ ๔๒๓ ๔๒๔ ๔๒๕ ๔๒๖ ๔๒๗ ๔๒๘ ๔๒๙ ๔๓๐ ๔๓๑ ๔๓๒ ๔๓๓ ๔๓๔ ๔๓๕ ๔๓๖ ๔๓๗ ๔๓๘ ๔๓๙ ๔๔๐ ๔๔๑ ๔๔๒ ๔๔๓ ๔๔๔ ๔๔๕ ๔๔๖ ๔๔๗ ๔๔๘ ๔๔๙ ๔๕๐ ๔๕๑ ๔๕๒ ๔๕๓ ๔๕๔ ๔๕๕ ๔๕๖ ๔๕๗ ๔๕๘ ๔๕๙ ๔๖๐ ๔๖๑ ๔๖๒ ๔๖๓ ๔๖๔ ๔๖๕ ๔๖๖ ๔๖๗ ๔๖๘ ๔๖๙ ๔๗๐ ๔๗๑ ๔๗๒ ๔๗๓ ๔๗๔ ๔๗๕ ๔๗๖ ๔๗๗ ๔๗๘ ๔๗๙ ๔๘๐ ๔๘๑ ๔๘๒ ๔๘๓ ๔๘๔ ๔๘๕ ๔๘๖ ๔๘๗ ๔๘๘ ๔๘๙ ๔๙๐ ๔๙๑ ๔๙๒ ๔๙๓ ๔๙๔ ๔๙๕ ๔๙๖ ๔๙๗ ๔๙๘ ๔๙๙ ๕๐๐ ๕๐๑ ๕๐๒ ๕๐๓ ๕๐๔ ๕๐๕ ๕๐๖ ๕๐๗ ๕๐๘ ๕๐๙ ๕๑๐ ๕๑๑ ๕๑๒ ๕๑๓ ๕๑๔ ๕๑๕ ๕๑๖ ๕๑๗ ๕๑๘ ๕๑๙ ๕๒๐ ๕๒๑ ๕๒๒ ๕๒๓ ๕๒๔ ๕๒๕ ๕๒๖ ๕๒๗ ๕๒๘ ๕๒๙ ๕๓๐ ๕๓๑ ๕๓๒ ๕๓๓ ๕๓๔ ๕๓๕ ๕๓๖ ๕๓๗ ๕๓๘ ๕๓๙ ๕๔๐ ๕๔๑ ๕๔๒ ๕๔๓ ๕๔๔ ๕๔๕ ๕๔๖ ๕๔๗ ๕๔๘ ๕๔๙ ๕๕๐ ๕๕๑ ๕๕๒ ๕๕๓ ๕๕๔ ๕๕๕ ๕๕๖ ๕๕๗ ๕๕๘ ๕๕๙ ๕๖๐ ๕๖๑ ๕๖๒ ๕๖๓ ๕๖๔ ๕๖๕ ๕๖๖ ๕๖๗ ๕๖๘ ๕๖๙ ๕๗๐ ๕๗๑ ๕๗๒ ๕๗๓ ๕๗๔ ๕๗๕ ๕๗๖ ๕๗๗ ๕๗๘ ๕๗๙ ๕๘๐ ๕๘๑ ๕๘๒ ๕๘๓ ๕๘๔ ๕๘๕ ๕๘๖ ๕๘๗ ๕๘๘ ๕๘๙ ๕๙๐ ๕๙๑ ๕๙๒ ๕๙๓ ๕๙๔ ๕๙๕ ๕๙๖ ๕๙๗ ๕๙๘ ๕๙๙ ๖๐๐ ๖๐๑ ๖๐๒ ๖๐๓ ๖๐๔ ๖๐๕ ๖๐๖ ๖๐๗ ๖๐๘ ๖๐๙ ๖๑๐ ๖๑๑ ๖๑๒ ๖๑๓ ๖๑๔ ๖๑๕ ๖๑๖ ๖๑๗ ๖๑๘ ๖๑๙ ๖๒๐ ๖๒๑ ๖๒๒ ๖๒๓ ๖๒๔ ๖๒๕ ๖๒๖ ๖๒๗ ๖๒๘ ๖๒๙ ๖๓๐ ๖๓๑ ๖๓๒ ๖๓๓ ๖๓๔ ๖๓๕ ๖๓๖ ๖๓๗ ๖๓๘ ๖๓๙ ๖๔๐ ๖๔๑ ๖๔๒ ๖๔๓ ๖๔๔ ๖๔๕ ๖๔๖ ๖๔๗ ๖๔๘ ๖๔๙ ๖๕๐ ๖๕๑ ๖๕๒ ๖๕๓ ๖๕๔ ๖๕๕ ๖๕๖ ๖๕๗ ๖๕๘ ๖๕๙ ๖๖๐ ๖๖๑ ๖๖๒ ๖๖๓ ๖๖๔ ๖๖๕ ๖๖๖ ๖๖๗ ๖๖๘ ๖๖๙ ๖๗๐ ๖๗๑ ๖๗๒ ๖๗๓ ๖๗๔ ๖๗๕ ๖๗๖ ๖๗๗ ๖๗๘ ๖๗๙ ๖๘๐ ๖๘๑ ๖๘๒ ๖๘๓ ๖๘๔ ๖๘๕ ๖๘๖ ๖๘๗ ๖๘๘ ๖๘๙ ๖๙๐ ๖๙๑ ๖๙๒ ๖๙๓ ๖๙๔ ๖๙๕ ๖๙๖ ๖๙๗ ๖๙๘ ๖๙๙ ๗๐๐ ๗๐๑ ๗๐๒ ๗๐๓ ๗๐๔ ๗๐๕ ๗๐๖ ๗๐๗ ๗๐๘ ๗๐๙ ๗๑๐ ๗๑๑ ๗๑๒ ๗๑๓ ๗๑๔ ๗๑๕ ๗๑๖ ๗๑๗ ๗๑๘ ๗๑๙ ๗๒๐ ๗๒๑ ๗๒๒ ๗๒๓ ๗๒๔ ๗๒๕ ๗๒๖ ๗๒๗ ๗๒๘ ๗๒๙ ๗๓๐ ๗๓๑ ๗๓๒ ๗๓๓ ๗๓๔ ๗๓๕ ๗๓๖ ๗๓๗ ๗๓๘ ๗๓๙ ๗๔๐ ๗๔๑ ๗๔๒ ๗๔๓ ๗๔๔ ๗๔๕ ๗๔๖ ๗๔๗ ๗๔๘ ๗๔๙ ๗๕๐ ๗๕๑ ๗๕๒ ๗๕๓ ๗๕๔ ๗๕๕ ๗๕๖ ๗๕๗ ๗๕๘ ๗๕๙ ๗๖๐ ๗๖๑ ๗๖๒ ๗๖๓ ๗๖๔ ๗๖๕ ๗๖๖ ๗๖๗ ๗๖๘ ๗๖๙ ๗๗๐ ๗๗๑ ๗๗๒ ๗๗๓ ๗๗๔ ๗๗๕ ๗๗๖ ๗๗๗ ๗๗๘ ๗๗๙ ๗๘๐ ๗๘๑ ๗๘๒ ๗๘๓ ๗๘๔ ๗๘๕ ๗๘๖ ๗๘๗ ๗๘๘ ๗๘๙ ๗๙๐ ๗๙๑ ๗๙๒ ๗๙๓ ๗๙๔ ๗๙๕ ๗๙๖ ๗๙๗ ๗๙๘ ๗๙๙ ๘๐๐ ๘๐๑ ๘๐๒ ๘๐๓ ๘๐๔ ๘๐๕ ๘๐๖ ๘๐๗ ๘๐๘ ๘๐๙ ๘๑๐ ๘๑๑ ๘๑๒ ๘๑๓ ๘๑๔ ๘๑๕ ๘๑๖ ๘๑๗ ๘๑๘ ๘๑๙ ๘๒๐ ๘๒๑ ๘๒๒ ๘๒๓ ๘๒๔ ๘๒๕ ๘๒๖ ๘๒๗ ๘๒๘ ๘๒๙ ๘๓๐ ๘๓๑ ๘๓๒ ๘๓๓ ๘๓๔ ๘๓๕ ๘๓๖ ๘๓๗ ๘๓๘ ๘๓๙ ๘๔๐ ๘๔๑ ๘๔๒ ๘๔๓ ๘๔๔ ๘๔๕ ๘๔๖ ๘๔๗ ๘๔๘ ๘๔๙ ๘๕๐ ๘๕๑ ๘๕๒ ๘๕๓ ๘๕๔ ๘๕๕ ๘๕๖ ๘๕๗ ๘๕๘ ๘๕๙ ๘๖๐ ๘๖๑ ๘๖๒ ๘๖๓ ๘๖๔ ๘๖๕ ๘๖๖ ๘๖๗ ๘๖๘ ๘๖๙ ๘๗๐ ๘๗๑ ๘๗๒ ๘๗๓ ๘๗๔ ๘๗๕ ๘๗๖ ๘๗๗ ๘๗๘ ๘๗๙ ๘๘๐ ๘๘๑ ๘๘๒ ๘๘๓ ๘๘๔ ๘๘๕ ๘๘๖ ๘๘๗ ๘๘๘ ๘๘๙ ๘๙๐ ๘๙๑ ๘๙๒ ๘๙๓ ๘๙๔ ๘๙๕ ๘๙๖ ๘๙๗ ๘๙๘ ๘๙๙ ๙๐๐ ๙๐๑ ๙๐๒ ๙๐๓ ๙๐๔ ๙๐๕ ๙๐๖ ๙๐๗ ๙๐๘ ๙๐๙ ๙๑๐ ๙๑๑ ๙๑๒ ๙๑๓ ๙๑๔ ๙๑๕ ๙๑๖ ๙๑๗ ๙๑๘ ๙๑๙ ๙๒๐ ๙๒๑ ๙๒๒ ๙๒๓ ๙๒๔ ๙๒๕ ๙๒๖ ๙๒๗ ๙๒๘ ๙๒๙ ๙๓๐ ๙๓๑ ๙๓๒ ๙๓๓ ๙๓๔ ๙๓๕ ๙๓๖ ๙๓๗ ๙๓๘ ๙๓๙ ๙๔๐ ๙๔๑ ๙๔๒ ๙๔๓ ๙๔๔ ๙๔๕ ๙๔๖ ๙๔๗ ๙๔๘ ๙๔๙ ๙๕๐ ๙๕๑ ๙๕๒ ๙๕๓ ๙๕๔ ๙๕๕ ๙๕๖ ๙๕๗ ๙๕๘ ๙๕๙ ๙๖๐ ๙๖๑ ๙๖๒ ๙๖๓ ๙๖๔ ๙๖๕ ๙๖๖ ๙๖๗ ๙๖๘ ๙๖๙ ๙๗๐ ๙๗๑ ๙๗๒ ๙๗๓ ๙๗๔ ๙๗๕ ๙๗๖ ๙๗๗ ๙๗๘ ๙๗๙ ๙๘๐ ๙๘๑ ๙๘๒ ๙๘๓ ๙๘๔ ๙๘๕ ๙๘๖ ๙๘๗ ๙๘๘ ๙๘๙ ๙๙๐ ๙๙๑ ๙๙๒ ๙๙๓ ๙๙๔ ๙๙๕ ๙๙๖ ๙๙๗ ๙๙๘ ๙๙๙ ๑๐๐๐

มาตรา ๑๑๗

ผู้ใด ได้ ทราบบ คำสั่ง หรือ การ กะเกณฑ์ซึ่ง เจ้าพนักงานได้ บังคับ โดย ชอบ ด้วย กฎหมายให้ มัน ช่วย ราชการ อย่างใดใด ถ้า มัน อาจ จะ ทำ ได้ แต่ มัน บิด พัดผว ตะเถยไม่ ช่วย เจ้า พนักงาน ตาม คำสั่ง หรือ การ กะเกณฑ์นั้น ใช้ ท่าน ว่า มัน มีความ ผิดต้อง รวาง โทษานุโทษ เป็น ส่าม ส่าฐาน คือ ส่าฐาน หนึ่ง ให้ จำคุก ไม่ เกิน กว่า สาม เดือน ส่าฐาน หนึ่ง ให้ ปรบับ ไม่ เกิน กว่า ร้อย บาท ส่าฐาน หนึ่ง ให้ ลง โทษ ทั้ง จำ ทั้ง ปรบับ เช่น ว่า มา แลว ด้วย กัน

มาตรา ๑๑๘

ผู้ใด เอา ความ อย่างใดใด ที่ มัน รู้ อยู่ ว่า เป็น ความ เท็จ แล อาจ จะ ทำ ให้ ผู้ อื่น หรือ สาธารณชน เสียหายได้ นั้น มา แลว แก่ เจ้าพนักงาน ท่าน ว่า มัน มีความ ผิดต้อง รวาง โทษานุโทษ เป็น ส่าม ส่าฐาน คือ ส่าฐาน หนึ่ง ให้ จำคุก ไม่ เกิน กว่า หก เดือน ส่าฐาน หนึ่ง ให้ ปรบับ ไม่ เกิน กว่า ห้า ร้อย บาท ส่าฐาน หนึ่ง ให้ ลง โทษ ทั้ง จำ ทั้ง ปรบับ เช่น ว่า มา แลว ด้วย กัน

มาตรา ๑๓๙

ผู้ใดก่อผู้หรือขัดขวางเจ้าพนักงาน ผู้กระทำการ ตาม หน้า ที่ ๕
 ชอบด้วยกฎหมาย ท่านว่ามัน มีความผิดต้อง รวางโทษานุโทษ เป็น
 สามฐาน คือ ฐานหนึ่งให้จำคุกไม่เกินกว่า หกเดือน ฐานหนึ่ง
 ให้ปรับไม่เกินกว่า สองร้อยบาท ฐานหนึ่งให้ลงโทษทั้งจำทั้งปรับ
 เช่นว่า มาแล้วด้วยกัน

มาตรา ๑๔๐

ผู้ใดใช้กำลังทำร้าย หรือใช้วาจาขู่เข็ญว่าจะทำร้ายด้วย
 ประการใด ๆ โดยประสงค์จะก่อผู้หรือขัดขวาง ต่อเจ้าพนักงาน
 ผู้กระทำการ ตาม หน้า ที่ ๕ ชอบด้วยกฎหมายก็ดี จะก่อผู้หรือ
 ขัดขวางผู้หนึ่งผู้ใด ซึ่งต้องช่วยเจ้าพนักงาน ตามบังคับอื่น
 ชอบด้วยกฎหมายก็ดี จะข่มขืนเจ้าพนักงานคนใด ให้กระทำการ
 หรืองดเว้นการ อย่างหนึ่งอย่างใด อันเกี่ยวกับหน้า ที่ ๕ โดยชอบด้วย
 กฎหมายก็ดี ท่านว่ามันผู้กระทำร้าย หรือขู่เข็ญจะกระทำร้าย
 เช่นว่า มาใน มาตรา นี้ มีความผิดต้อง รวางโทษจำคุกไม่เกินกว่า
 สองปี แต่ให้ปรับตั้งแต่ห้าสิบบาทขึ้นไปจนถึงห้าร้อยบาท ด้วยอีก
 โสัดหนึ่ง

ถ้าแต่มันมีเครื่องสาตราวุธ มากระทำผิดตั้งที่ว่า มา นี้ก็ดี มันคุม
 กันเป็นพรรคพวกตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป กระทำผิดตั้งที่ มา นี้ก็ดี ท่านว่ามัน
 ต้อง รวางโทษจำคุกตั้งแต่สามเดือนขึ้นไปจนถึงห้าปี แต่ให้ปรับ
 ตั้งแต่ห้าสิบบาทขึ้นไปจนถึงห้าร้อยบาท ด้วยอีกโสัดหนึ่ง

มาตรา ๑๒๑

ผู้ใดไม่มีอำนาจที่จะทำได้โดยชอบด้วยกฎหมาย แต่มันถอน
ทำลายตราที่เจ้าพนักงานประทับ หรือหมายไว้เป็นสำคัญในหนังสือ
หรือที่สิ่งใดก็ดี หรือมันกระทำให้ตรานั้นผิดพลาดเสียไป
ด้วยอุบายอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่า มันมีความผิดต้อง รวางโทษ
จำคุกไม่เกินกว่าสองปี แต่ให้ปรับไม่เกินกว่าห้าร้อยบาท ด้วย
อีกโสดหนึ่ง

มาตรา ๑๒๒

ทรัพย์หรือหนังสือซึ่งเป็นของต้องอายัดกัก หรือเป็นของที่
เจ้าพนักงานจะพึงเรียกมาพิจารณาเมื่อกระทำการตามกฎหมายนั้นก็ดี
ของเหล่านี้ ถ้าผู้ใดทำให้ผิดพลาดเสียหาย หรือซ่อนเร้นลักพา
เอาไปเสีย ถ้าการที่มันกระทำนั้นไม่ถึงความผิดฐานโจร ฐาน
ขี้ยกอก อันต้องอาญา หรือฐานทำให้เสียทรัพย์แล้วไซ้ ท่าน
ว่า มันต้อง รวางโทษจำคุกไม่เกินกว่าปีหนึ่ง แต่ปรับไม่เกินกว่า
ห้าร้อยบาท ด้วยอีกโสดหนึ่ง

มาตรา ๑๒๓

ผู้ใดแสดงตนว่าเป็นคนสนิทชิดชอบกับเจ้าพนักงาน แต่มันรับ
หรือยอมให้เขาสัญญาว่าจะให้ลาภสักการ แก่ตัวมันเองก็ดี แก่ผู้อื่น
ก็ดี เพื่อที่มันจะไปวิ่งวอนว่ากล่าว ให้เจ้าพนักงานให้

หรือให้โทษแก่ผู้ใดก็ตาม แต่จะให้แต่มิให้เจ้าพนักงานทำการใน
หน้าที่อย่างใดก็ตาม ท่านว่า มันมีความผิดต้องวางโทษจำคุกไม่
เกินกว่าสองปี แต่ปรับไม่เกินกว่าพันบาท ด้วยอีกโสดหนึ่ง

มาตรา ๑๒๔

ผู้ใดรับ หรือยอมให้เขาสัญญาว่าจะให้ลาภสักการ เพราะ
เหตุที่มันได้นำสินบนไปให้แก่เจ้าพนักงานก็ตาม หรือเพราะเหตุที่
มันได้ให้เจ้าพนักงานทำการที่ไม่ควรทำ หรือไม่ทำการที่ควรทำก็ตาม
ท่านว่า มันมีความผิดต้องวางโทษจำคุกตั้งแต่สามเดือนขึ้นไปจนถึง
ห้าปี แต่ปรับตั้งแต่ร้อยบาทขึ้นไปจนถึงสองพันบาท ด้วยอีกโสดหนึ่ง

มาตรา ๑๒๕

ผู้ใดขอให้สินบน หรือสัญญาว่าจะให้สินบน แก่เจ้าพนักงาน
โดยเจตนาจะสูงใจเจ้าพนักงานให้กระทำหรือให้ละเว้นไม่กระทำการ
อย่างใดก็ตาม ท่านว่า มันมีความผิด ต้องวางโทษจำคุก
ไม่เกินกว่าปีหนึ่ง แต่ให้ปรับไม่เกินกว่าพันบาท หรือเป็นเงิน
สองเท่าราคาสินบนนั้น ด้วยอีกโสดหนึ่ง

ถ้าแต่ความผิดที่ว่ามานี้ เป็นการขอให้สินบนแก่เจ้าพนักงาน
ผู้มตำแหน่งหน้าที่ฝ่ายตุลาการ โดยประสงค์จะกระทำให้ความวินิจฉัย
คำสั่ง หรือคำพิพากษา ของเจ้าพนักงานผู้นั้นผิดไปประการ
ใดใช้ ท่านว่า ให้ตั้งอาญาจำคุกมันผู้ ที่ขอให้สินบนนั้นตั้งแต่หก
เดือนขึ้นไปจนถึงสามปี แต่ให้ปรับตั้งแต่พันบาทขึ้นไปจนถึง
สองพันบาทหรือเป็นเงินสองเท่าราคาสินบนนั้น ด้วยอีกโสดหนึ่ง

ให้ปรับไม่เกิน ห้า ร้อย บาท   ฐานหนึ่งให้ตั้งโทษ ทั้งจำทั้งปรับ
เช่นว่า มาแล้วด้วยกัน

หมวดที่ ๒

ความผิดฐาน ใช้อำนาจแต่ตำแหน่ง
หน้าที่ ในทางทุจริต

มาตรา ๑๒๘

ผู้ใด เป็นเจ้าพนักงาน ท่านไซ้ ให้ มีหน้าที่ ปกครอง หรือ พกษ รักษา
ทรัพย์ หรือ หนังสือ อย่าง ใดใด ถ้า มน มิได้ มีอำนาจ ที่ จะ ทำได้ โดย
ชอบ ด้วย กฎหมาย แต่ มั่น ทำ ถาย ทรัพย์ หรือ หนังสือ นั้น ๆ หรือ ทำ ให้
วิบัติ ราบคาบ อดตาย ไม่ กัด หรือ มั่น ยอม ให้ ผู้ อื่น กระทำ เช่น นั้น โดย มั่น
รู้ เห็น เป็น ใจ ด้วย กัด ท่าน ว่า มั่น มีความ ผิด ต้อง รวาง โทษ จำคุก
ตั้งแต่ เดือน หนึ่ง ขึ้น ไป จน ถึง ห้า ปี แต่ ปรับ ตั้งแต่ ห้า ร้อย บาท ขึ้น ไป จน
ถึง พัน บาท ด้วย อีก ไล่ตหนึ่ง

มาตรา ๑๓๐

ผู้ใด เป็น เจ้า พนักงาน ท่านไซ้ ให้ มีหน้าที่ พกษ รักษา ทรัพย์ หรือ
หนังสือ อย่าง ใดใด อัน มี ตรา สำหรับ ราชการ ประทับ หมายไว้ เป็น สำคัญ
ถ้า มน มิได้ มีอำนาจ ที่ จะ ทำได้ โดย ชอบ ด้วย กฎหมาย แต่ มั่น กอน ทำ ถาย
ตรา นั้น เสีย หรือ มั่น กระทำ ให้ ตรา นั้น วิบัติ าศ เสีย ไป ด้วย อุบาย อย่าง
หนึ่ง อย่าง ใด กัด หรือ มั่น ยอม ให้ ผู้ อื่น กระทำ เช่น นั้น ๆ โดย มั่น

08/10/2566

รู้เห็น เป็นใจ ด้วย กัด ท่าน ว่า มัน มีความ ผิด ต้อง รววง โทษ จำคุก ตั้ง แต่ เดือน หนึ่ง ขึ้น ไป จน ถึง ห้า ปี แต่ ให้ ปรับ ตั้ง แต่ ห้าสิบ บาท ขึ้น ไป จน ถึง พัน บาท ด้วย อีก โสด หนึ่ง

มาตรา ๑๓๑

ผู้ใด เป็น เจ้า พนักงาน ท่าน ใช้ ให้ มี หน้าที่ จด ชื่อ หรือ ทำ หรือ ปก ครอง รักษา ทรัพย์สิน สิ่ง ใดใด ถ้า มัน มี ได้ มี อำนาจ ที่ จะ ทำ ได้ โดย ชอบ ด้วย กฎหมาย แต่มัน ยักยอก เอา ทรัพย์สิน สิ่ง นั้น ๆ ไป เป็น ของ มัน เสีย กัด หรือ มัน ยอม ให้ ผู้อื่น ยักยอก เอา ทรัพย์สิน สิ่ง นั้น ๆ ไป เสีย โดย มัน รู้ เห็น เป็น ใจ ด้วย กัด ท่าน ว่า มัน มีความ ผิด ต้อง รววง โทษ จำคุก ตั้ง แต่ ตาม เดือน หนึ่ง ขึ้น ไป จน ถึง เจ็ด ปี แต่ ให้ ปรับ ตั้ง แต่ ร้อย บาท ขึ้น ไป จน ถึง พัน บาท ด้วย อีก โสด หนึ่ง

มาตรา ๑๓๒

ผู้ใด เป็น เจ้า พนักงาน ท่าน ใช้ ให้ มี หน้าที่ จด ชื่อ หรือ ทำ หรือ ปก ครอง รักษา ทรัพย์สิน สิ่ง ใดใด ถ้า แต่มัน ใช้ อำนาจ ใน ตำแหน่ง หน้าที่ นั้น หา ประโยชน์ ชน มควร จะ ได้ ไว้ เป็น อาณา ประโยชน์ ของ ตัว มัน เอง กัด หรือ ให้ แก่ ผู้อื่น กัด อัน กระทำ ให้ เสื่อม เสีย ประโยชน์ ของ รัฐบาล หรือ เสื่อม เสีย ประโยชน์ ของ ผู้เจ้า ของ ทรัพย์สิน นั้น ท่าน ว่า มัน มีความ ผิด ต้อง รววง โทษ จำคุก ตั้ง แต่ ตาม เดือน หนึ่ง ขึ้น ไป จน ถึง เจ็ด ปี แต่ ให้ ปรับ ตั้ง แต่ ร้อย บาท ขึ้น ไป จน ถึง สอง พัน บาท ด้วย อีก โสด หนึ่ง

มาตรา ๑๓๓

ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงาน ทานไซ ให้ มีหน้าที่ จัด การ หรือ ดูแล กิจการ
 ใดใด ถ้าแต่ มัน ไป เกี่ยวข้อง หาก ทำไร ผล ประโยชน์ ส่วน ตัว ใน กิจ
 การ ที่ ทาน ให้ มัน ทำ นั้น ไม่ว่า โดย ตรง หรือ ด้วย อุบาย อย่าง ใดใด
 ดัง เช่น เขา ส่วน ดด แต่ ทำไร ใน การ ซ้อ ขาย หรือ เข้า ทุน ส่วน กับ ผู้ ซ้อ
 ผู้ขาย ผู้รับจ้าง ใน การ นั้น เป็น ตน หนึ่ง ทาน ว่า มัน มีความ ผิด คชง
 รวาง โทษานุโทษ เป็น สาม สถาน คือ สถาน หนึ่ง ให้ จำคุก ไม่ เกิน กว่า หก
 เดือน สถาน หนึ่ง ให้ ปรับ ไม่ เกิน กว่า ห้า ร้อย บาท สถาน หนึ่ง ให้ ลง
 โทษ ทั้ง จำ ทั้ง ปรับ เช่น ว่า มา แล้ว ด้วย กัน

มาตรา ๑๓๔

ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงาน มีหน้าที่ จับ จ่าย เงิน แผ่น ดิน กัด หรือ
 เงิน ของ สาธารณ สภา ใดใด กัด ถ้าแต่ มัน จ่าย เงิน เกิน ไป กว่า ที่ ควร
 จ่าย โดย มัน เจตนา จะ หา ประโยชน์ หนึ่ง มีควร ที่ จะ ได้ ไว้ เป็น อาณา
 ประโยชน์ ของ ตัว มัน เอง กัด หรือ ให้ ผู้ อื่น กัด ทาน ว่า มัน มีความ ผิด
 คชง รวาง โทษ จำคุก ตั้งแต่ สาม เดือน ขึ้นไป จนถึง เจ็ด ปี แต่ ให้ ปรับ
 ตั้งแต่ ร้อย บาท ขึ้นไป จนถึง สอง พัน บาท ด้วย อีก ไล่ต หนึ่ง

มาตรา ๑๓๕

ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงาน ทานไซ ให้ มีหน้าที่ หรือ มัน แสดง ว่า ทาน ไซ
 ให้ มีหน้าที่ เรียก เก็บ ด้วย ภาชนะ อากร แต่ ทพย์ ын ต้อง ตั้ง คือ
 รัฐบาล กัด หรือ ทพย์ ที่ ต้อง ตั้ง คือ สาธารณ สภา ใดใด กัด ถ้าแต่

มันไปเรียกเก็บเงิน หรือทรัพย์สินที่ไม่ควร จะเก็บ หรือ มันเรียกเก็บเงิน
ไปกว่าที่ ควร จะเก็บ แต่ มันมิ ได้นำ สิ่ง ต่อ รัฐบาล หรือ ต่อสาธารณ
สถาน ใดๆ ใช้ ท่านว่า มัน มีความผิด ต้อง รวางโทษ จำคุก ตั้งแต่ สาม
เดือน ขึ้นไป จนถึง เจ็ด ปี แต่ ให้ปรับ ตั้ง แต่ ร้อย บาท ขึ้น ไป จน ต้อง พิน
บาท ด้วย อีก ไล่ต หนึ่ง

มาตรา ๑๓๖

เจ้าพนักงาน คนใด ใช้ อำนาจ ใน ตำแหน่งหน้าที่ โดย ทาง สัน มิชอบ มัน
บังคับ ให้ เขา โท หรือ ให้ เขาหา ทรัพย์สิน หรือ ผล ประโยชน์ ใดๆ ใดใด สัน
มิ ควร จะ ได้ ตาม กฎหมาย มิ ให้ แก่ ตัว มัน เอง กัด หรือ ให้ แก่ ผู้ อื่น กัด
ท่านว่า มัน มีความผิด ต้อง รวางโทษ จำคุก ตั้งแต่ สาม เดือน ขึ้น ไป จน
ถึง เจ็ด ปี แต่ ให้ปรับ ตั้ง แต่ ร้อย บาท ขึ้น ไป จน ถึง สาม พัน บาท ด้วย
อีก ไล่ต หนึ่ง

มาตรา ๑๓๗

เจ้าพนักงาน คนใด เรียก หรือ รับ หรือ ยก มว่า จะ รับ ทรัพย์สิน
หรือ ผล ประโยชน์ ใดๆ ใดใด สัน มิ ควร จะ ได้ ตาม กฎหมาย ไว้ เบน
ของ หน้าใจ ส่วน ตัว มัน เอง กัด ให้ ผู้ อื่น กัด เพื่ กเบร เครื่อง อุปการะ
แก่ การ ที่ มัน ให้ คุณ หรือ ให้ โทษ หรือ จะ เว้น มิ ให้ คุณ หรือ มิ ให้ โทษ
แก่ ผู้ หนึ่ง ผู้ ใด ใน การ ที่ มัน จะ ทำ ด้วย อำนาจ ใน หน้าที่ นั้น ท่าน
ว่า มัน มีความผิด ต้อง รวางโทษ จำคุก ไม่ เกิน กว่า สอง ปี แต่ ให้ปรับ
ไม่ เกิน กว่า พัน บาท ด้วย อีก ไล่ต หนึ่ง

08/10/2566

มาตรา ๑๓๑

เจ้าพนักงานคนใด เรียก หรือรับ หรือยอมว่าจะรับสินบนเป็น
 อาณาประโยชน์แก่ตัวมันเองก็ดี ให้ผู้อื่นก็ดี เพื่อที่มันจะกระทำ
 หรือละเว้นไม่กระทำ การอย่างใดใดในหน้าที่ ถ้าหากว่าการที่กระทำ
 หรือละเว้นไม่กระทำ เพราะเห็นแก่สินบนนั้น ไม่ผิดระเบียบการในหน้าที่
 ท่านว่าความผิดของมันต้อง รวงโทษจำคุกไม่เกินกว่าสองปี แต่ให้
 ปรับไม่เกินกว่าพันบาท หรือถึงสองเท่าราคาสินบนนั้น ด้วยอีกได้หนึ่ง
 ถ้าแต่การที่มันกระทำ หรือละเว้นไม่กระทำเพราะเห็นแก่สินบน
 นั้น นอกเหนือเหลือเกิน มีชอบด้วยอำนาจหน้าที่ของมันใช้ ท่านว่า
 มันต้อง รวงโทษจำคุก ตั้งแต่สามเดือนขึ้นไปจนถึงห้าปี แต่ให้ปรับ
 ตั้งแต่ร้อยบาทขึ้นไปจนถึงสองพันบาท หรือถึงสองเท่าราคาสินบน
 นั้น ด้วยอีกได้หนึ่ง แต่ถ้าแม้มันยังมีหน้าที่ได้กระทำ การที่ไม่
 ควรทำ หรือมีหน้าที่ไม่ควรเว้น ท่านให้ตัดโทษตามที่ว่า
 มานี้เสียถึงหนึ่ง

มาตรา ๑๓๒

เจ้าพนักงานคนใด ท่านใช้ให้มันหน้าที่ทำ การฝ่ายตุลาการ ถ้า
 แต่มันเรียก หรือรับ หรือยอมว่าจะรับสินบนเป็น อาณาประโยชน์
 แก่ตัวมันเองก็ดี ให้ผู้อื่นก็ดี เพื่อจะให้ความวินิจฉัย คำตั้ง หรือ
 คำพิพากษา ของมัน ในหน้าที่นั้น มันแปรไปอย่างใดใดใช้ ท่านว่า
 มันมีความผิด ต้อง รวงโทษ จำคุก ตั้งแต่สองปีขึ้นไปจนถึงสิบปี

08/10/2556

เจตนาจะ แกล้ง ให้ ผู้ หา ความ ผิด วิ ได้ ต้อง รับ อาญา กัด หรือ แกล้ง ให้ ผู้ ที่ มีความ ผิด น้อย ต้อง รับ อาญา เกิน ไป กว่า ที่ ควร จะ รับ ตาม กฎหมาย นั้น กัด ท่าน ว่า มัน มีความ ผิด ต้อง รวาง โทษ จำคุก ตั้ง แต่ หก เดือน ขึ้น ไป จนถึง เจ็ด ปี แต่ ให้ ปรับ ตั้งแต่ ร้อย บาท ขึ้น ไป จนถึง สอง พัน บาท ด้วย อีก โสด หนึ่ง

มาตรา ๓๔๓

ผู้ใด เป็น เจ้า พนักงาน รับราชการ อยู่ใน กรม ไปรษณีย์ โทรเลข ถ้า แต่มัน กระทำ ความ ผิด อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด ที่ ว่า ต่อ ไป ใน มาตรา นี้ คือ

- (๑) แกล้ง เบียดเบียน หรือ แกล้ง ทำลาย หนังสือ แกล้ง ทำลาย โทรเลข หรือ สิ่ง ของ ที่ ส่ง ทาง ไปรษณีย์ กัด
- (๒) แกล้ง ให้ หนังสือ หรือ โทรเลข หรือ สิ่ง ใด ใด ที่ ส่ง ทาง ไปรษณีย์ สูญ หาย ไป เดียว กัด
- (๓) แกล้ง ส่ง หนังสือ หรือ โทรเลข หรือ สิ่ง ใด ใด ที่ ผาก ทาง ไปรษณีย์ ให้ แก่ บุคคล ที่ มัน อยู่ ว่า มี ผู้ เป็น ผู้ ที่ ควร รับ นั้น กัด
- (๔) แกล้ง เบียดเบียน ข้อ ความ ใน หนังสือ หรือ โทรเลข หรือ สิ่ง ใด ใด ที่ ผาก กัน ทาง ไปรษณีย์ นั้น ออก ให้ คน รู้ กัด

ท่าน ว่า มัน มีความ ผิด ต้อง รวาง โทษ จำคุก ตั้ง แต่ เดือน หนึ่ง ขึ้น ไป จนถึง หก เดือน แต่ ให้ ปรับ ตั้งแต่ สิบ บาท ขึ้น ไป จนถึง พัน บาท ด้วย อีก โสด หนึ่ง

แต่ถ้าความผิดที่มันกระทำตั้งที่ว่า มัน เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายขึ้นแก่ผู้หนึ่งผู้ใดด้วยไซ้ ท่านว่า มัน ต้อง รวางโทษจำคุกตั้งแต่สามเดือนขึ้นไปจนถึงห้าปี แต่ให้ปรับตั้งแต่ห้าสิบบาทขึ้นไปจนถึงพันบาท ด้วยอีกโสดหนึ่ง

มาตรา ๑๔๔

ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน มีตำแหน่งหน้าที่ ซึ่งสามารถจะ ตรวจ รุ ความลับอย่างใดใดในราชการแผ่นดิน ถ้ามัน มิได้ มีอำนาจที่จะ เปิด ความลับนั้นได้ โดยชอบด้วยกฎหมายแต่ มัน เอาความลับ นั้นไป แพร่ง พราย ให้ผิดแก่หน้าที่ ของมันไซ้ ท่านว่า มัน มีความผิด ต้อง รวางโทษจำคุกไม่เกินกว่า ห้า ปีหนึ่ง แต่ให้ปรับไม่เกินกว่า พัน บาท ด้วย อีก โสดหนึ่ง

มาตรา ๑๔๕

เจ้าพนักงาน คนใด คิดร้าย ต่อผู้ ขึ้น แต่ มัน กระทำ การ อัน มีควรกระทำ หรือ ละเว้น การ อัน มีควร เว้นใน ตำแหน่ง หน้าที่ ของ มัน โดยเจตนาจะให้ เกิดความเสียหายแก่เขาไซ้ ท่านว่า มัน มีความผิด ถ้าแต่ ความผิด ของ มัน ที่ กระทำ นั้น ไม่ ต้อง ด้วย กฎหมาย บท ขึ้น ท่านให้ตั้งโทษ จำคุกมันไม่เกินกว่าสองปี แต่ให้ปรับไม่เกินกว่า พัน บาท ด้วย อีก โสดหนึ่ง

มาตรา ๑๔๖

ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน มีตำแหน่งหน้าที่ จัด การให้เป็นไปตามกฎหมาย 08/10/2566 แต่ ขอบ บังคับ หรือ คำพิพากษาแต่ คำสั่ง ของ ผู้ใหญ่ ถ้าแต่

มัน กลับ ไป บ่ง กั้น หรือ ชัด ขวาง มี ให้การ เป็น ไป ตาม กฎหมาย ข้อ บังคับ คำ พิพากษา หรือ คำ ตัด นั่น ไซ้ ท่าน ว่า มัน มี ความ ผิด ต้อง รววง โทษ จำคุก ไม่ เกิน กว่า หก เดือน แต่ ให้ ปรับ ไม่ เกิน กว่า ห้า ร้อย บาท ด้วย อีก ใต้อีก หนึ่ง

ส่วน ที่ ๓

ว่า ด้วย ความ ผิด ที่ กระทำ ให้ เสื่อม

เสีย ความ ยุติธรรม

หมวด ที่ ๑

ความ ผิด รุ้น กระทำ ให้ เสื่อม เสีย ด้าน ค่า

มาตรา ๑๔๗

ผู้ใด ถูก บังคับ ตาม กฎหมาย ให้ มา เบิก ความ เป็น พยาน ใน การ พิจารณา คดี กติ ให้ มา เบิก ความ รุ้น เป็น ผู้ มี ความ รู้ ความ ชำนาญ เพื่อ ประโยชน์ ใน การ พิจารณา คดี กติ ถ้า แต่ มัน บิด พัด หลัก เด็ก ไม่ มา เบิก ความ ท่าน ว่า มัน มี ความ ผิด ต้อง รววง โทษ คุก เป็น ตาม ฐาน คือ ฐาน หนึ่ง ให้ จำคุก ไม่ เกิน กว่า หก เดือน ฐาน หนึ่ง ให้ ปรับ ไม่ เกิน กว่า ร้อย บาท ฐาน หนึ่ง ให้ ลง โทษ ทั้ง จำ ทั้ง ปรับ เช่น ว่า มา แล้ว ด้วย กัน

มาตรา ๑๔๘

ใน การ พิจารณา คดี เรื่อง ใด ก็ เมื่อ ศาล บังคับ ตาม กฎหมาย ให้ ผู้ใด ปฏิเสธ เสนอ คำ बात ส่วน ใด ให้ เบิก ความ กติ ให้ มัน ลง ชื่อ ใน ใต้อีก

ของ มัน กัด ถ้าแต่ มัน ชัด ชัน มี ทำ ตาม ศาสตร์ บังคับใช้ ท่าน ว่า มัน มี ความ
ผิด ต้อง รวาง โทษานุโทษ เป็น ตาม ฐาน คือ ฐาน หนึ่ง ให้ จำคุก
ไม่เกิน กว่า หก เดือน ฐาน หนึ่ง ให้ ปรับ ไม่ เกิน กว่า ร้อย บาท ฐาน
หนึ่ง ให้ ลงโทษ ทั้ง จำ ทั้ง ปรับ เช่น ว่า มา แล้ว ด้วย กัน

มาตรา ๑๔๘

ใน การ พิจารณา คดี เรื่อง โทใด เมื่อ ศาสตร์ บังคับ ตาม กฎหมาย ให้
ผู้ โท เหน้ หนึ่ง ล้อ หรือ ทรมณ์ อย่าง โทใด มา แสดง ให้ ปรากฏ กัด
หรือ ให้ ไป จัด การ เอา ของ เหน้ นั้น มา แสดง ให้ ปรากฏ กัด ถ้าแต่ มัน
ชัด ชัน มี ทำ ตาม ศาสตร์ บังคับใช้ ท่าน ว่า มัน มี ความ ผิด ต้อง รวาง โทษ
านุโทษ เป็น ตาม ฐาน คือ ฐาน หนึ่ง ให้ จำคุก ไม่ เกิน กว่า หก เดือน
ฐาน หนึ่ง ให้ ปรับ ไม่ เกิน กว่า ร้อย บาท ฐาน หนึ่ง ให้ ลงโทษ ทั้ง จำ
ทั้ง ปรับ เช่น ว่า มา แล้ว ด้วย กัน

มาตรา ๑๕๐

ใน การ พิจารณา คดี เรื่อง โทใด เมื่อ ผู้ โท ได้ แสดง หนึ่ง ล้อ หรือ
ทรมณ์ อย่าง โทใด ให้ ปรากฏ แล้ว มัน กระทำให้ หนึ่ง ล้อ หรือ ทรมณ์ นั้น
วิปลาศ บบ ฆตาย ไป กัด หรือ มัน ทำ ตาย มัน ชอน เหน้ หนึ่ง ล้อ หรือ
ทรมณ์ นั้น เดี้ย กัด หรือ มัน เอา หนึ่ง ล้อ หรือ ทรมณ์ นั้น ไป เสีย ให้ พน กัด
ท่าน ว่า มัน มี ความ ผิด ต้อง รวาง โทษานุโทษ เป็น ตาม ฐาน คือ ฐาน
หนึ่ง ให้ จำคุก ไม่ เกิน กว่า หก เดือน ฐาน หนึ่ง ให้ ปรับ ไม่ เกิน กว่า ห้า
ร้อย บาท ฐาน หนึ่ง ให้ ลงโทษ ทั้ง จำ ทั้ง ปรับ เช่น ว่า มา แล้ว ด้วย กัน

08/10/2566

มาตรา ๓๕๓

ผู้ใด บัง ขาด หมิ่น ประมาท ต่อศาล ใน เวลา พิจารณา คดี ก่อ หรือ
 มีนั้ กระทำ การ ขัดขวาง ต่อการ ศาล ใน เวลา พิจารณา คดี ก่อ ทำนว่า
 มีนั้ มีความผิด ต้อง รวาง โทษ จำคุก ไม่ เกิน กว่า สอง ปี แต่ ให้ ปรับ
 ไม่ เกิน กว่า พัน บาท ด้วย อีก ใด หนึ่ง

มาตรา ๓๕๒

ถ้า ผู้ใด ขัดขวาง ก่อ กั้น การ ทายต ตลาด ชาย ทรัพย์สิน ตาม คำสั่ง ของ
 ศาล ด้วย ประการ ใด ใด เป็น ต้น ว่า ใช้กำลัง กระทำร้าย ก่อ ใช้วาจา
 ขู่ หมาย ว่า จะ กระทำร้าย ก่อ ใช้ หมาย ให้ ตาก สักการ หรือ สัญญา ว่า
 จะ ให้ ตาก สักการ ก่อ เพื่อ จะ เกียดกัน ขัดขวาง แก่ การ ชาย ทอด ตลาด นั้น
 ทำน ว่า มีนั้ มีความผิด ต้อง รวาง โทษ นุ โทษ เป็น ลำดับ ฐาน คือ ฐาน
 หนึ่ง ให้ จำคุก ไม่ เกิน กว่า สาม เดือน ฐาน หนึ่ง ให้ ปรับ ไม่ เกิน กว่า ร้อย
 บาท ฐาน หนึ่ง ให้ ลง โทษ ทั้ง จำ ทั้ง ปรับ เช่น ว่า มา แล้วย ด้วย กัน

ถ้า แล ผู้ ทัด การ ชาย ทอด ตลาด นั้น เป็น เจ้า พนักงาน กระทำ การ ตาม
 หมาย ที่ ใช้ ทำน ให้ ลง ตาญา แก่ มีนั้ ผู้ ขัดขวาง ก่อ กั้น ดัง ว่า มา แล้วย นั้น
 ตาม ตักษณ โทษ ที่บัญญัติไว้ ใน มาตรา ๓๕๓ นั้น

08/10/2566

มาตรา ๑๕๓

ผู้ใดใช้ชื่อปลอมหรือชื่อของผู้อื่น หรือชื่อของผู้อื่น มาฟ้องร้อง โดยเขามีได้ อนุญาตที่ดี ถ้าแต่มี กระทำโดยเจตนาอัน มีชอบด้วยกฎหมาย ท่านว่า มัน มีความผิด ต้อง รวางโทษานุโทษ เปน ตาม ฐาน คือ ฐานหนึ่งให้จำคุกไม่เกิน กว่า หก เดือน ฐานหนึ่ง ให้ปรับไม่เกิน กว่า ห้า ร้อย บาท ฐานหนึ่งให้ตั้งโทษ ทั้ง จำ ทั้ง ปรับ เช่นว่า มาแล้ว ด้วยกัน

มาตรา ๑๕๔

ผู้ใด เจตนา จะ ช่วย ผู้อื่น ให้พ้น วิชาญา อันควร รับ ตาม กฎหมาย แต่ มัน กระ ทำ การ อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด ดัง กล่าว ต่อ ไป ใน มาตรา นี้ คือ ว่า

(๑) มัน กระ ทำ ข้อ ความ หรือ สิ่ง หนึ่ง เป็น ลักขณยาน ใน การ กระ ทำผิด ให้ สูญ หายไป เสีย ก็ดี

(๒) มัน เพทุบาย เอา เนื้อ ความ ที่ มัน ร้อย ว่า เป็นเท็จ มา บอก เต่าใน เรื่อง ความผิดใดใด เพื่อ จะ ให้ หลง เชื่อ ไป ใน ทาง ที่ เป็นเท็จ ก็ดี

(๓) มัน ให้สำนัก หรือ ช้อน เร้น ผู้กระทำความผิด หรือ ผู้ต้อง หาใน ความผิด ใด ก็ดี

(๔) มัน ช่วยด้วย ประการใดใด ให้ผู้ ที่กระทำความผิด หรือ ผู้ต้อง หาว่า ได้ กระทำความผิด นั้น หลบ หลีก ไม่ ให้ถูก จับกุม ก็ดี

ท่าน ว่า มัน ผู้กระ ทำ การ เช่นว่า มา นี้ มีความผิด ต้อง รวางโทษ จำคุก ตรี แต่เดือน หนึ่ง ขึ้น ไป จน ถึง สาม ปี แต่ให้ปรับ ตั้ง แต่ยี่สิบ บาท

ขึ้น ไป จน ถึง สอง ร้อย บาท ด้วยอีก โสด หนึ่ง

ถ้าแต่ผู้กระทำความผิด หรือผู้ต้องหาที่มันช่วยนั้น เป็นผู้กระทำความผิด หรือผู้ต้องหาใน ความผิด ออกฤษฎโทษ ถึง ประหารชีวิต หรือเป็น มหันตโทษ คือ จำคุกตั้งแต่สิบห้าปีขึ้นไป ท่านว่ามันผู้ช่วยนั้น ต้อง รวางโทษจำคุกตั้งแต่สามเดือนขึ้นไปจน ถึงห้าปี แต่ให้ปรับตั้งแต่ห้าสิบบาทขึ้นไปจน ถึง ห้าร้อยบาท ด้วยอีก โฉดหนึ่ง

แต่ถ้าการที่ช่วยผู้กระทำความผิด ดังที่ว่ามาในข้อ ๓ และข้อ ๔ ใน มาตรา นั้น เป็น การที่ สามีช่วยภรรยา หรือภรรยาช่วยสามีใช้ ท่านว่าอย่าให้ถึง อาญาแก่ มันผู้ช่วยนั้นเลย เพราะ มัน เป็น ผู้เมียเดียวกันมิได้

หมวดที่ ๒

ความผิดฐาน พ้อเท็จ

แฉเบี่ยงความเท็จ

มาตรา ๑๕๕

ผู้ใดได้สำบาต หรือ ปฎิญาณตัวที่จะให้ถ้อยคำ ในการ พิจารณา คดีใดใดแล้ว ถ้าแต่มันเอาความที่มันรู้้อยู่ว่า เป็น ความเท็จ มา เบิก ใน ข้อสำคัญแต่อย่าง หนึ่ง อย่างใด ใน คดีนั้น ท่านว่า มัน มี ความผิด ฐาน เบิกความเท็จ ต้อง รวางโทษจำคุกตั้งแต่สามเดือนขึ้นไปจน ถึงสามปี แต่ให้ปรับตั้งแต่ห้าสิบบาทขึ้นไปจน ถึง ห้าร้อยบาท ด้วย อีก โฉดหนึ่ง

มาตรา ๑๕๖

ถ้าผู้ใดเบียดความเท็จ ในคดีซึ่งพิจารณาทางอาญา ท่านว่า มัน มีความผิด ต้อง รวาง โทษจำคุก ตั้งแต่ สาม เดือนขึ้นไป จนถึง ห้า ปี แต่ให้ปรับตั้งแต่ ร้อย บาทขึ้นไป จนถึง พันบาท ด้วย อีก ไล่ต หนึ่ง

มาตรา ๑๕๗

ผู้ใดก่อเหตุให้เกิดให้ มีชัน ด้วย ประการใดใดก็ดี หรือ ทำ บาญชั หรือ จต ตง ใน จตหมาย แด หนึ่งสี่ อักษรใดใดก็ดี ที่ อาจ จะ พัง ใช้ เปน สักข พยาน ใน ข้อ สำคัญ แห่ง การ พิจารณา คดี อื่น ใด โดย มัน รัย ว่า เหตุ การ ที่ มัน ก่อ ให้ เกิด ชัน แต่ บาญชั หรือ หนึ่งสี่ ที่ มัน ทำ นั้น จะ ให้ เสีย ความ สัจ จริง ใน คดี อื่น นั้น ใช้ ท่าน ว่า มัน กระทำ พยาน เท็จ

ผู้ใดนำเหตุการ พยาน เท็จ เช่น ว่า มัน มา ย่าง ใน คดี ที่ พิจารณา ท่าน ว่า มัน มีความ ผิดต้อง รวาง โทษ ที่ ได้ บัญญัติ ไว้ ใน มาตรา ๑๕๕ หรือ มาตรา ๑๕๖ ตาม ฐาน ความ ผิด ของ มัน

มาตรา ๑๕๘

ผู้ใด แกล้ง เอา ความ ที่ มัน รัย ว่า เปน ความ เท็จ ไป ร้อง เรียน หรือ พ้อง กล่าว โทษ ผู้ อื่น ใช้ ท่าน ว่า มัน มีความ ผิดต้อง รวาง โทษ จำคุก ตั้งแต่ เดือน หนึ่ง ขึ้นไป จนถึง สอง ปี แต่ให้ปรับตั้งแต่ ร้อย บาทขึ้นไป จนถึง ห้า ร้อย บาท ด้วย อีก ไล่ต หนึ่ง

08/10/2566

ถ้าแต่ มัน แกลง กล่าวโทษ เขาว่า ได้กระทำผิด เป็น อุกฤษฐ โทษ ถึง
 ประหารชีวิต ก็ดี หรือ เป็น มหันตโทษ ถึง จำคุก ตั้งแต่ สิบห้า ปีขึ้นไป
 ก็ดี ท่านว่า มัน ต้อง รวางโทษจำคุก ตั้งแต่ สาม เดือนขึ้นไป จนถึง
 สามปี แต่ให้ ปรับ ตั้งแต่ ห้าสิบ บาทขึ้นไป จนถึง พัน บาท ด้วย
 อีกข้อหนึ่ง

มาตรา ๓๕๘

ผู้ใด รุขว่า มิได้ มี การ กระทำผิด เกิด ขึ้น แต่ มัน ได้ ความ พ้อง
 ร้อง ว่าเกิด การ กระทำผิด ขึ้น ก็ดี หรือว่า มัน ได้ เชิญ ทำพยาน เพื่อจะ ให้
 เห็น ว่า ความผิด ได้เกิด ขึ้น ก็ดี ท่านว่า มัน มี ความผิด ต้อง รวาง
 โทษจำคุก ไม่เกิน กว่า ปีหนึ่ง แต่ให้ ปรับ ไม่เกิน กว่า ห้า ร้อย บาท
 ด้วย อีกข้อหนึ่ง

มาตรา ๓๖๐

ผู้ใด เบิก ความเท็จ หรือ กระทำ พยาน เท็จ หรือ แกลง กล่าว หา
 ด้วย ความเท็จ ตั้ง ว่า มาใน มาตรา ๓๕๖, ๓๕๗, ๓๕๘, ๓๕๙ จน
 เป็นเหตุ ให้ ผู้ที่ หาความผิด มิได้ ต้องโทษฐาน ทรุโทษก็ดี หรือ
 ต้อง จำคุก ไม่เกิน สาม เดือน ก็ดี หรือ เพียง แต่ ต้องปรับ อย่าง เดียว ก็ดี
 ท่านว่า มัน ผู้เบิก ความเท็จ กระทำ พยาน เท็จ หรือ แกลง กล่าว หาด้วย
 ความเท็จ นั้น มี ความผิด ต้อง รวางโทษจำคุก ตั้งแต่ ปีหนึ่ง ขึ้นไป
 จนถึง ห้าปี แต่ให้ ปรับ ตั้งแต่ ร้อย บาท ขึ้นไป จนถึง พัน บาท ด้วย อีก
 ข้อหนึ่ง

ถ้าแลผู้ใดหาความผิดมิได้พ้น ต้องถูกรับอาญาอย่างอื่นนอก
 จากที่จำมานั้น ท่านว่าโทษของมันผู้เบิกความเท็จ หรือกระทำพยาน
 เท็จ หรือแก่งกล่าวหาด้วยความเท็จนั้นถึงจำคุกตั้งแต่สองปีขึ้นไป
 ไปจนถึงสี่ปี แต่ให้ปรับตั้งแต่ร้อยบาทขึ้นไปจนถึงพันบาท ด้วย
 อีก โสัดหนึ่ง

ถ้าแลผู้ใดมิได้มีความผิด ต้องถูกรับอาญาถึงประหารชีวิต
 ท่านว่า มันผู้เบิกความเท็จ กระทำพยานเท็จ หรือแก่งกล่าวหาด้วย
 ความเท็จนั้น ต้องรวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีขึ้นไปจนถึงยี่สิบปี
 แต่ให้ปรับตั้งแต่ร้อยบาทขึ้นไปจนถึงสองพันบาท ด้วย อีก โสัดหนึ่ง

มาตรา ๑๖๑

ถ้าผู้ใดแก่งเอาความเท็จ มาร้องฟ้องกล่าวหาเขาแล้ว แต่มัน
 รู้สึกตัวกลัวผิด มันรีบถอนฟ้องเสีย แต่เวลายังมีคนที่เจ้าพนักงาน
 จะส่งคดีนั้นประการใดไซ้ ท่านว่าควรลงโทษแก่มันเพียงให้จำคุกไม่
 เกินกว่าสามเดือน แต่ให้ปรับไม่เกินกว่าร้อยบาท ด้วย อีก โสัดหนึ่ง

มาตรา ๑๖๒

ถ้าผู้ใดเบิกความเท็จแล้ว แต่มันรู้สึกตัวกลัวผิดรีบคืนคำเท็จ
 นั้นเสีย แต่กลับให้ความที่เท็จที่จริงในทันทีก่อนจบคำให้การของมัน
 มันนั้นไซ้ ท่านว่าอย่าให้เอาโทษแก่มันเลย

ถ้ามันไปรู้สึกตัวกลัวความผิดเมื่อภายหลัง แต่มันไปสารภาพ
 ต่อเจ้าพนักงานผู้ใดรับถอยคำของมัน ขอถอนคำเท็จกลับให้ความ

08/10/2566

ตามที่ตั้งที่จริง ทันเวลา ก่อน ค้าด พืพากษา คัดนี้ แต่ ก่อน ที่ เจ้าพนักงาน
ได้ฟ้อง มีน ฐาน เบิก ความ เท็จ ด้วยแล้ว ท่าน ว่ามัน ควรได้ รับ ความ ปราบนี้
ให้ตัด อาญา ที่ จะ ลง แก่ มีน ฐาน เบิก ความ เท็จ นั้น กิ่ง หนึ่ง

หมวดที่ ๓

ความผิดฐาน หลบหนี จากที่คุมขัง

มาตรา ๓๖๓

ผู้ใด อยู่ใน รวาง คุมขังโดย ชอบด้วย กฎหมาย ถ้าแต่ หนีไป ใช้
ท่าน ว่า มัน ต้อง รวาง โทษานุกโทษ เป็น ล่าม ฐาน คือ ฐาน หนึ่ง ให้
จำคุก ไม่เกิน กว่า หก เดือน ฐาน หนึ่ง ให้ปรับ ไม่เกิน กว่า รัชช บาท
ฐาน หนึ่ง ให้ลง โทษ ที่ จำ หัก ปรับ เช่น ว่า มา แล้ว ด้วย กัน

มาตรา ๓๖๔

ผู้ใด อยู่ใน ระหว่าง คุมขังโดย ชอบด้วย กฎหมาย ถ้าแต่ หัก แหก ที่
คุมขัง หนี ไป กัด หรือ หนี ไป โดย กระ ทำร้าย หรือ ชู เชิญ ว่า จะ กระทำ
ร้าย กัด ท่าน ว่า มัน ต้อง รวาง โทษ จำคุก ตั้งแต่ ล่าม เดือน ขึ้นไป จนถึง
ล่าม ๖ แต่ ให้ปรับ ตั้งแต่ ห้าสิบ บาท ขึ้นไป จนถึง ห้าร้อยบาท ด้วย อีก
ได้ด หนึ่ง

มาตรา ๓๖๕

ผู้ใด หนีออก เข้า แก่ ไซ คน ที่ อยู่ใน ระหว่าง คุมขังโดย ชอบด้วย
กฎหมายให้ หนี ไป กัด หรือ มีนช่วย ฤๅการะ ให้ หนี ได้ กัด ท่านว่า มัน

มีความผิด ต้อง รวางโทษจำคุกตั้งแต่เดือนหนึ่งขึ้นไป จนถึง สองปี แต่ให้ปรับตั้งแต่ยี่สิบบาทขึ้นไป จนถึง สร้อยบาท ด้วยอีก โสดหนึ่ง

ถ้าแก่คนที่ หนึ่ง นั้น เป็น นักโทษ ต้อง รวางโทษถึง ประหารชีวิตตรี กัด หรือ จำคุกตั้งแต่สิบห้าปีขึ้นไป กัด ท่านว่า มีนผู้ แก่ใจ หรือช่วย อุปการะให้ หนึ่ง นั้น ต้อง รวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนขึ้นไป จนถึง ห้าปี แต่ให้ปรับตั้งแต่ห้าสิบบาทขึ้นไป จนถึง ห้าร้อยบาท ด้วยอีก โสดหนึ่ง

มาตรา ๑๖๖

ผู้ใด แก่ใจ หรือช่วย อุปการะ ให้ คนที่อยู่ในระหว่างคุมขัง โดยหลบ ดียวาญหมายหนี ไป ด้วย ฆน เช กัด ฆน ทำร้าย หรือ ช้ ฆน ด้วย ฉาฉา ฉา ฉน ทำร้าย ท่าน ว่า มีน มีความผิดต้อง รวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนขึ้นไป จนถึง ห้าปี แต่ให้ปรับตั้งแต่ห้าสิบบาทขึ้นไป จนถึง ห้าร้อยบาท ด้วยอีก โสดหนึ่ง

ถ้าแก่คนที่ หนึ่ง นั้น เป็น นักโทษ ต้อง รวางโทษถึง ประหารชีวิตตรี กัด หรือ จำคุกตั้งแต่สิบห้าปีขึ้นไป กัด ท่านว่า มีนผู้ แก่ใจ หรือช่วย อุปการะให้ หนึ่ง นั้น ต้อง รวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนขึ้นไป จนถึง เจ็ดปี แต่ให้ปรับตั้งแต่ ร้อยบาทขึ้นไป จนถึง พันบาท ด้วยอีก โสดหนึ่ง

มาตรา ๑๖๗

ถ้าผู้ใด กระทำผิด อย่างใดใด ที่ว่าไว้ใน มาตรา ๑๖๕ แต่ มาตรา ๑๖๖ นั้น เป็น ภรรยา, ฉามี, พ, น้อง, หรือ เป็น ญาติที่สืบสายโลหิต โดยตรง รงมา หรือ โดยตรง ขึ้นไป ของ นักโทษ ที่ มีน ช่วย

ให้หน้ ้น ไซ้ ท่านว่ามัน กระทำเพราะ มัน เป็น ภรรยาสามี แต่ ญาติ
ด้วย โศกิต เสีย กมัน มีได้ โดย ธรรมดา ควร ปรานี ตตโทษ ตามที่ บัญญัติ
ไว้ สำหรับ ความ ผิด ที่ มัน กระทำ ้น ึ่ง เสีย กถึง หน้ ึ่ง

มาตรา ๓๒๘

ผู้ใด เป็น เจ้าพนักงาน ท่านไซ้ ให้ มี หน้าที่ ดูแล ควบคุม คนที่ ต้อง
คุมขัง โดย ชอบ ด้วย กฎหมาย แต่ มัน เป็น โจ ช่วย หรือ ปลดอย ให้ ผู้ต้อง
คุมขัง หนี ไป ไซ้ ท่านว่า มัน มี ความ ผิด ต้อง รวาง โทษ จำคุก คง
แต่ บั หนึ่ง ้น ไป จน ถึง เจ็ด ปี แต่ ให้ ปรบ ติง แต่ ร้อย บาท ้น ไป จน ถึง
พัน บาท ด้วย อก โสัด หนึ่ง

ถ้า แต่ คน ที่ หนี ้น เป็น นักโทษ ต้อง รวาง โทษ ถึง ปรหาร ชีวิต ์ ถัด
หรือ จำคุก คง แต่ สิบ หา บ ้น ไป ถัด ้น ท่านว่า มัน ผู้ เป็น เจ้า พนักงาน ที่ ช่วย
หรือ ปลดอย ให้ คน หนี ้น ต้อง รวาง โทษ จำคุก คง แต่ ต้อง บ ้น ไป จน
ถึง สิบ ปี แต่ ให้ ปรบ ติง แต่ ต้อง ร้อย บาท ้น ไป จน ถึง ต้อง พัน บาท ด้วย
อก โสัด หนึ่ง

มาตรา ๓๒๙

ผู้ใด เป็น เจ้าพนักงาน มี ตำแหน่ง หน้าที่ สำหรับ ดูแล ควบคุม คน
ที่ ต้อง คุมขัง โดย ชอบ ด้วย กฎหมาย ถ้า แต่ มัน มี ความ ประมาท ละ เสีย
เหต ต้อง คุมขัง หนี ้น หนี ไป ไซ้ ท่านว่า มัน มี ความ ผิด ต้อง รวาง โทษ
จำคุก คง แต่ เตือน หนึ่ง ้น ไป จน ถึง ต้อง ปี แต่ ให้ ปรบ ติง แต่ ยี่ สิบ บาท
้น ไป จน ถึง ต้อง ร้อย บาท ด้วย อก โสัด หนึ่ง

ถ้าแต่คนที่หนึ่งนั้น เป็นนักโทษต้อง รวางโทษถึง ประหารชีวิต
 กัด หรือจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีขึ้นไป กัด ท่านว่า มันผู้เป็นเจ้าพนักงาน
 ที่ประมาณ ตะเถยนั้น ต้อง รวางโทษ จำคุกตั้งแต่ เดือนขึ้นไป จนถึง
 สามปี แต่ให้ปรับตั้งแต่ หาดย บาทขึ้นไป จนถึง หกร้อย บาท ด้วย
 อีกโสดหนึ่ง

แต่ถ้าจำคุกนักโทษที่หนึ่งนั้น คั้น มาได้ภายในสี่เดือน ท่านว่าโทษ
 ที่มันผู้เป็นเจ้าพนักงานอื่น มีความประมาณนั้น ได้รับมาแล้วเพียง
 โดให้เป้นอนุญคดีแต่เพียงนั้น ไม่ต้องลงอาญาแก่มันต่อไป

มาตรา ๑๗๐

ผู้ใดต้องโทษ ถูกบังคับให้ อยู่ภายใน เขตที่กำหนด กัด มิให้
 เข้าไปในเขตที่ใด กัด ถ้าแต่มัน ออกไปจากเขตที่ ๆ ท่านกำหนด
 ให้อยู่ กัด หรือเข้าไปในที่ซึ่ง ท่านห้าม จะมิให้ไป กัด ท่านว่า มัน
 ต้อง รวางโทษ จำคุกไม่เกินกว่า สี่หนึ่ง แต่ให้ปรับ ไม่เกินกว่า หกร้อย
 บาท ด้วยอีกโสดหนึ่ง

มาตรา ๑๗๑

ในการที่จะพิพากษา กำหนดโทษ ผู้มีความผิดที่กล่าวใน หมวดนี้ นั้น
 ท่านให้ศาล พิจารณา กำหนดโทษ เดิม ของมัน ก่อน คือว่าตาม
 กำหนดโทษ เดิม นั้น มัน ยัง จะต้อง ตัดถูก หรือ ยังจะต้อง อยู่ใน ที่
 เขตบังคับ อีกจำนวนเท่าใด แต่ฐานโทษ เดิม ของมัน หนักเบา
 เพียงใด 08/10/2568 ให้ศาล กำหนดโทษใหม่ตามควร แก่กำหนดเวลา แลลักษณะ
 ของโทษ เดิม

ส่วนที่ ๔

ว่าด้วยความผิดต่อสาธารณชน

มาตรา ๓๗๒

ผู้ใดทำตายวัตถุ หรือสถานอื่น เป็นที่เคารพ โปทางสาธารณชนของบุคคล จำพวกใดใดก็ดี ทำให้วัตถุหรือสถานเหล่านั้นชำรุด ทรุดโทรมเสียหาย กัด ถ้ามันทำโดยอาการที่พึงเห็นได้ว่าเป็นข้อหมิ่นประมาทแก่สาธารณชนของบุคคลผู้หนึ่งผู้ใดใช้ ทำมันมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินกว่าสามปี แต่ให้ปรับไม่เกินกว่าพันบาทด้วยอีก โสดหนึ่ง

มาตรา ๓๗๓

ในเวลาสาธารณชนประชุมกัน นมัสการ หรือกระทำการพิธีกรรมตามลัทธิศาสนาใดใด โดยชอบด้วยกฎหมาย ถ้าแต่ผู้ใด กัดให้เกิดวุ่นวายขึ้นในที่ประชุมนั้นใช้ ทำมันมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินกว่าปีหนึ่ง แต่ให้ปรับไม่เกินกว่าสองร้อยบาท ด้วยอีก โสดหนึ่ง

ส่วนที่ ๕

ว่าด้วยความผิดที่กระทำให้เกิดภัยอันตราย
แก่บุคคล แดทวิชัย

หมวดที่ ๑

ความผิดฐานใช้ให้ผู้อื่นกระทำความผิด

มาตรา ๓๗๔

ผู้ใดใช้ผู้อื่นด้วย หมายเสียมัจฉนอย่างใดใด เพื่อให้กระทำความผิดอื่น ต้องด้วยลักษณะโทษจำคุกไม่ต่ำกว่าห้าปีหนึ่งลงมา ท่านว่าผู้มี ความผิด โทษที่ท่านบัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นเท่าใด ให้แบ่งเป็นสี่ส่วนให้ถึงอาญาแก่ผู้นั้นใช้ส่วนหนึ่ง แต่อย่าให้ถึงกว่าจำคุกสามปีเป็นอย่างหนัก

ถ้าแต่ความผิดที่มิใช่ให้กระทำนั้น ได้มีผู้กระทำจนตามมีโทษที่ ดี หรือเพียงแต่พยายามจะกระทำก็ดี ท่านให้ถือว่าผู้นั้น เป็นตัวการด้วย คู่จตุ้งบัญญัติไว้ใน มาตรา ๖๕ นั้น

มาตรา ๓๗๕

ผู้ใดประกาศแก่สาธารณชน เป็นเชิงยุยง หรือสัญญาบนบาน เพื่อจะให้ผู้อื่นใดกระทำความผิดอื่น ต้องด้วยลักษณะโทษจำคุก ไม่ต่ำกว่าหกเดือนลงมา ท่านว่าผู้นั้นมีความผิด โทษที่ท่านบัญญัติไว้

สำหรับ ความผิด นั้น เท่าใด ให้แบ่ง ออก เป็น ส่วน ส่วน ให้ถึง อาญา แก่ มัน ส่วน หนึ่ง แต่อย่าให้ ยิ่ง กว่า จำคุก ห้า ปี เป็น อย่าง หนัก

ถ้าแต่ ความผิด ที่มัน ยุง หรือ ดัชนีญา บนบาท ให้ทำ นั้น ได้ มีผู้ กระทำ ชน กัด หรือ เพียง แต่ พยายาม จะ กระทำ กัด ท่านให้ ถ้อยว่า มัน ผู้ยุง บน บาท นั้น เป็น ตัว การ ด้วย คู่จ ดั่ง บัญญัติไว้ ใน มาตรา ๒๕ นั้น

มาตรา ๑๗๖

ผู้ใดรับ อาษา จะ กระทำ ความผิด อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด โดย มัน เห็น แก่ คำจ้าง รางวัล ที่ จะพึง ได้ นั้น ใช้ ท่านว่า มัน มีความผิด ต้อง รวาง โทษ ตาม ที่บัญญัติไว้ สำหรับ ผู้ ไซ ใน มาตรา ๑๗๕ นั้น

หมวดที่ ๒

ความผิด ฐาน ส่ม คบกัน เป็น ชัง ยี่

แต่ เป็น ต้อง โจร ผู้ร้าย

มาตรา ๑๗๗

ผู้ใด เป็น ส่ม ชิก ใน ส่ม คคม อันใด ที่ ปกปิด วิธ การ ของ ส่ม คคม แต่ เปน ส่ม คคม ที่ ตั้ง ชน เพื่อ การ ชน มีชอบ ด้วย กฎหมาย ท่านว่า มัน คือ พวก ชัง ยี่

แต่ ถ้า ผู้ใด เป็น พวก ชัง ยี่ ท่านว่า มัน มีความผิด ต้อง รวาง โทษ จำคุก ไม่เกิน กว่า สาม ปี แต่ให้ ปรับ ตั้งแต่ ห้าสิบ บาท ขึ้นไป จนถึง ห้าพัน บาท ด้วย อีก โสด หนึ่ง

ถ้าผู้ใด เป็น หัวหน้า องค์ ยี่ กัด เป็น ผู้จุด การ ของ องค์ ยี่ กัด หรือ เป็น ผู้มี ตำแหน่ง พนักงาน อย่าง ใดใน พวก องค์ ยี่ กัด ท่าน ว่า มัน มีความผิด ต้อง รววง โทษ จำคุก ไม่เกิน กว่า ห้า ปี แต่ ให้ ปรับ ตั้ง แต่ ร้อยบาท ขึ้นไป จนถึง ห้าพัน บาท ด้วย อีก โสัด หนึ่ง

มาตรา ๓๗๘

ถ้า บุคคล ตั้ง แต่ ห้า คน ขึ้นไป สัมคบ กัน เพื่อ จะ กระทำ ความ ผิด อย่าง ใดใด ที่ ว่าไว้ ตั้ง แต่ ส่วน ที่ ๒ จนถึง ส่วน ที่ ๘ ใน ภาค ที่ ๒ แห่ง กฎหมาย นี้ แต่ เป็น ความ ผิด อัน ต้อง ด้วย ดักชน โทษ จำคุก เกิน กว่า ปี หนึ่ง ขึ้นไป ด้วย ใช้ ท่าน ว่า มัน สัมคบ กัน เป็น ส้อง โจร ผู้ร้าย มีความ ผิด ต้อง รววง โทษ จำคุก ตั้ง แต่ หก เดือน ขึ้นไป จนถึง ห้า ปี แต่ ปรับ ตั้ง แต่ ห้าสิบ บาท ขึ้นไป จนถึง ห้าร้อย บาท อีก โสัด หนึ่ง ด้วย กัน ทุก คน ถ้า แต่มัน ผู้ สัมคบ กัน เช่น ว่า นี้ ได้ เตรียม เพื่อ จะ ทำ การ ปล้น ด้วย ใช้ ท่าน ว่า มัน ต้อง รววง โทษ จำคุก ตั้ง แต่ สอง ปี ขึ้นไป จนถึง สิบปี แต่ ปรับ ตั้ง แต่ ร้อยบาท ขึ้นไป จนถึง พัน บาท อีก โสัด หนึ่ง ด้วย กัน ทุก คน

มาตรา ๓๗๙

ถ้าผู้ใด ไป ประชุม กับ พวก องค์ ยี่ กัด หรือ ไป ประชุม กับ พวก ที่ สัมคบ กัน เป็น ส้อง โจร ผู้ร้าย กัด ท่าน ให้ ถือ ว่า มัน เป็น องค์ แต่ พวก ส้อง โจร ผู้ร้าย ฆ่อย เว้น ไว้ แต่มัน จะ สามารถ พิสูจน์ ด้ว ให้ เห็น จริง ได้

ว่าเมื่อเป็น นั้น มัน มีใคร ๆ ว่าเป็น การ ประชุม พวก อังยี หรือ ส่องโจร ผู้ร้าย
แต่มีใคร ๆ ว่าเป็น การ อังยี หรือ การ โจร ผู้ร้าย พิสูจน์ ได้ เช่น นั้น
ท่าน จึง มี ให้ เขา โทษ แก่ มัน

มาตรา ๓๘๐

ผู้ใด กระทำ การ อด หนุ่ น แก่ พวก อังยี กัด แก่ พวก ที่ สุ่ม คบ กัน เป็น
สังโจร ผู้ร้าย กัด ด้วย ประการ หนึ่ง ประการ ใด ดัง กล่าว ค่อย ไป ใน มาตรา
นี้ คือ ว่า

- (๑) ช่วย หา ที่ สำนั ก แด่ ที่ ประชุม ให้ กัด
- (๒) ช่วย ชัก ชวน คน ให้ เป็น สังฆิก หรือ เป็น พรรค พวก กัด
- (๓) ให้ เงิน หรือ ช่วย อุปการะ ด้วย ประการ อย่ าง อื่น กัด
- (๔) ช่วย จำหน่าย ทริพ ที่ พวก ส่องโจร ผู้ร้าย ได้ มา โดย ได้ กระทำ

ความ ผิด กัด

ท่าน ว่า มัน ผู้กระทำ การ ดัง กล่าว มัน มีความ ผิด ต้อง รวาง โทษ
ฐาน เป็น อังยี หรือ เป็น พวก ส่อง ที่ สุ่ม คบ กัน เป็น โจร ผู้ร้าย นั้น

มาตรา ๓๘๑

ถ้า หาก ว่า อังยี พวก ใด แม้ แต่ คน เดียว ไป กระทำ ความ ผิด ที่ เป็น
ความ มุ่ง หมาย ของ อังยี จำพวก นั้น กัด บุคคล ที่ ได้ สุ่ม คบ เข้า ส่องโจร
ผู้ร้าย แม้ แต่ คน เดียว ไป กระทำ ความ ผิด ที่ เป็น ความ ประสงค์ ของ
08/10/2566
ส่องโจร ผู้ร้าย จำพวก นั้น กัด ท่าน ว่า มัน ผู้พรรค พวก ที่ ไป ด้วย ก็ ตาม

หรือที่ได้ประชุมลง เห็น สวดยใน การ ที่จะไป กระทำ นั้น ก็ ตาม ตัดขาด
 จน บรรดา ห้ว หน้า ผู้จัดการ แต่ ผู้มีตำแหน่ง ใน องค์นี้ แต่ใน สอง โจร
 ผู้ราย จำพวก นั้น ต้อง รววง โทษ ตาม ที่บัญญัติไว้ สำหรับ ความ ผิด อัน
 นั้น ด้วย กัน ทุกคน

มาตรา ๓๘๒

ผู้ใด ประพฤติ ปกฏิ คณ เป็น คน สำหรับ หา ที่ พัก ที่ ชอน เว้น หรือ
 ที่ ประชุม ให้ บุคคล ที่ มี วั ตย ว่า เป็น ผู้ กระทำ ความ ผิด ที่ บัญญัติ ไว้ ตั้ง
 แต่ ส่วน ที่ ๓ จนถึง ส่วน ที่ ๕ ใน ภาค ที่ ๒ แห่ง กฎหมาย นี้ ท่าน ว่า มี
 มีความ ผิด ต้อง รววง โทษ ฐาน ผู้ด้ม วั ใน ความ ผิด นั้น ๆ

หมวดที่ ๓

ความผิด ฐาน ก่อ การ ทุจริต

มาตรา ๓๘๓

ถ้า บุคคล มี วั ตม กัน แต่ ได้ ได้ ตั้ง แต่ สืบ คน ขึ้นไป ใช้ ถ้างั กระทำ
 ร้าย หรือ ช้ เชิญ ว่า จะ ทำ ร้าย กัด หรือ มีน กระทำ การ อย่าง ได้ ได้
 ขึ้น ให้ วั น วาย ใน บ้าน เมือง ของ ท่าน กัด ท่าน ว่า มีน มีความ ผิด ฐาน
 ก่อ การ ทุจริต ต้อง รววง โทษ จำคุก ไม่ เกิน หนึ่ง หก เดือน แต่ ให้ ปรับ
 ไม่ เกิน กว่า ร้อย บาท อีก ไล่ต หนึ่ง ด้วย กัน ทุกคน

ถ้า ใน พวก ที่ ก่อ การ ทุจริต นั้น มี สัจจ รววง ไป ด้วย ตั้ง แต่ คน หนึ่ง
 ขึ้นไป ท่าน ว่า พวก นั้น ต้อง รววง โทษ จำคุก ไม่ เกิน กว่า สิบ ปี แต่
 ให้ ปรับ ไม่ เกิน กว่า สิบ ร้อย บาท อีก ไล่ต หนึ่ง ด้วย กัน ทุกคน

มาตรา ๑๘๔

เมื่อเจ้าพนักงานผู้มตาแห่งหน้าที่ใดบังคับคนที่ก่อการจลาจลในที่ใดใดให้เลิกไปเสีย ถ้าแต่พวกก่อการจลาจลนั้นคนใดที่มีได้มีตัวตวาดูชแต่มิได้ใช้กำลังทำร้ายอย่างใดแต่ใด เลิกไป ตาม บังคับนั้นโดยดี ท่านว่าอย่าให้เขาโทษแก่มัน ตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา ๑๘๓ นั้น เคยถ้าผู้ชด ชิม จำ ซึ่ง เจ้าพนักงาน ท่านว่า มัน ต้อง รววง โทษ จำคุก ตั้งแต่เดือนหนึ่งขึ้นไป จนถึง สาม ปี แต่ให้ ปรับตั้ง แต่ห้าสิบ บาทขึ้นไป จนถึง ห้าร้อยบาท ด้วย อีก โสด หนึ่ง

หมวดที่ ๔

ความผิดฐาน กระทำให้เกิดภัยอันตรายแก่สาธารณชน
 ฐาน กระทำให้สาธารณชน ปราศจาก ความ สดวกใน การไปมา
 และการ ส่ง ข้าว แต่ ของ ถึง กัน แต่ ฐาน กระทำให้สาธารณชน
ปราศจาก ความ สุข สบาย

มาตรา ๑๘๕

ถ้าผู้ใดวางเพลิงเผาทรัพย์ของผู้อื่น ท่านว่า มัน มีความผิด ต้อง รววง โทษ จำคุก ตั้งแต่ หก เดือน ขึ้นไป จนถึง เจ็ด ปี แต่ให้ ปรับตั้ง แต่ห้าสิบ บาทขึ้นไป จนถึง พัน บาท ด้วย อีก โสด หนึ่ง

บุคคลก็ดี แก่ทรัพย์สินก็ดี ท่านว่า มัน มีความผิด ต้อง รวางโทษที่บัญญัติไว้ ใน มาตรา ๓๘๕, ๓๘๖ หรือ ๓๘๗ นั้น ตามสมควร แก่ เหตุผล

มาตรา ๓๘๘

ถ้าแต่ความผิดอย่างใดใด ที่ว่า มาใน มาตรา ๓๘๕, ๓๘๖ และ ๓๘๗ นั้น เป็น การ กระทำ แก่ ทรัพย์สิน มีราคา น้อย แต่ ไม่ เป็น เหตุเกิด ต่อ ภัยอันตราย แก่ ผู้หนึ่ง ผู้ใด แต่ไฟ ที่ เกิด ขึ้น นั้น ไม่น่า กตว จะ ถูก ตาม ไป ถึง ทรัพย์สิน แห่ง อื่น ด้วย ฉะนั้น ท่าน ว่า มัน ผู้ ที่ กระทำ ผิด นั้น โทษ เขา ควร ตงโทษ มัน โดย ตกษณ ฐาน ที่ มัน ทำให้ เสีย ทรัพย์สิน ดัง บัญญัติ ไว้ ใน มาตรา ๓๒๕, ๓๒๕ และ ๓๒๖ นั้น

มาตรา ๓๘๐

ผู้ใด ทำให้ ชก ที่ ก่อ สร้าง ไว้ กัด เครื่องจักร กัด ของ ที่ ใช้ เป็น ทางไฟ พ่วง กัด เครื่อง แด ของ อย่างใดใด ที่ ทำไว้ เพื่อ ใช้ ของ กัน อื่น ตราย แห่ง บุคคล แด ทรัพย์สิน กัด ชำรุด จน ชำมารอด อาจ จะ เกิด ภัยอันตราย แก่ ผู้หนึ่ง ผู้ใด ขึ้น ได้ ท่าน ว่า มัน มีความผิด ต้อง รวางโทษ จำคุก ตั้ง แต่ ตาม เดือน ขึ้น ไป จน ถึง ห้า ปี แต่ ให้ ปรับ คง แต่ ทำ สิบ บาท ขึ้น ไป จน ถึง พัน บาท ด้วย ชก โสด หนึ่ง

มาตรา ๓๘๑

ผู้ใด ทำให้ ถนน หลวง, สะพาน, คลอง, แด ทาง อย่างใดใด สำหรับ สาธารณชน ใช้ ในการ ไป มา แด เชื้อน, ทำนบ, ประตูน้ำ, ชู่เรือ,

แต่ทาง อย่างอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการ ทางยาน เครื่องจักร, เครื่อง ยาน, แต่ของ อย่างอื่น ๆ ที่ใช้ ในการ รถไฟ หรือ รถราง นั้น ชาวตุรกี สามารถ อาจ จะ เกิดอันตรายแก่ การไป มา กัด หรือ สามารถ อาจ จะเป็น อันตราย แก่บุคคล หรือ ทวพย กัด ท่านว่า มัน มีความ ผิด ต้อง รววง โทษ จาก กัด แต่ ดำเนิน ขึ้น ไป จน ถึง หาบ แต่ ให้ ปรับ ตั้ง แต่ หาดับ บาท ขึ้นไป จน ถึง พัน บาท ด้วย อีก โสด หนึ่ง

มาตรา ๑๕๒

ผู้ใด เขา สิ่งใด ที่ วาง กัด ขวาง ไว้ ใน ทาง รถไฟ หรือ ทาง รถ ราง กัด หรือ ทำให้ ราง รถไฟ หรือ ราง รถ ราง หัก หดวม หรือ เคลื่อน จาก ที่ กัด มัน ทำ สิ่ง ที่ ใช้ เป็น เครื่อง บอก สัญญา ให้ วิบัติ ตัด หรือ กระทำ อย่าง ใดใด อัน สามารถ อาจ จะ ให้ เกิด อันตราย ใน การ เติร รถไฟ รถ ราง ขึ้น ใด กัด ท่านว่า มัน มีความ ผิด ต้อง รววง โทษ จาก กัด แต่ หก เดือน ขึ้นไป จน ถึง เจ็ด ปี แต่ ให้ ปรับ ตั้ง แต่ หาดับ บาท ขึ้นไป จน ถึง พัน บาท ด้วย อีก โสด หนึ่ง

ถ้า แต่ ใด มี อันตราย เกิด ขึ้น เพราะ มัน ได้ กระทำ ผิด นั้น ใช้ ท่าน ว่า โทษ มัน หนัก ต้อง รววง โทษ จาก กัด แต่ สอง ปี ขึ้นไป จน ถึง สิบ ปี แต่ ให้ ปรับ ตั้ง แต่ ร้อย บาท ขึ้นไป จน ถึง สอง พัน บาท ด้วย อีก โสด หนึ่ง

มาตรา ๑๕๓

08/10/2566 ผู้ใด กระทำ แก่ เรือ ที่ ใช้ เติร ทเด กัด แก่ ประ ภาคาร, ทู่น, แต่

เครื่องหมายอย่างใดใด ซึ่ง ท่าน ด้รูปร่างไว้ ณ ที่ต่าง ๆ เพื่อ เปน การ
 ด้ตรวจ แล ปราศจาก ภยันตราย แก่ การ เติร เรือ กัด้ ให้ ชอง นั้น ๆ ชำรุด
 ด้ยไป หรือ มัน กระทำ การ อย่างใดใด ชัน ด้สามารถ อาจ จะ ให้ เรือ
 เติร ทล เกย ติด คัน หรือ เปน อันตราย ด้ม ด้ม ลง กัด้ ท่าน ว่า มัน มี
 ความ ผิด ต้อง รวาง โทษ จำ คุก คัง แต่ หก เดือน ชันไป จน ด้ง ด้ต บ
 แด ให้ ปรบ คัง แต่ ห้า ด้บ บาท ชันไป จน ด้ง พัน บาท ด้ย อัก โด้ด หนึ่ง
 ถ้า แด ด้ มี เหตุ ร้าย เกิด ชัน จน เรือ เติร ทล ด้ใด เกย ติด คัน หรือ
 ด้ม ด้ม ไป เพราะ เหตุ ที่ มัน กระทำ ผิด ใช้ ท่าน ว่า มัน ต้อง รวาง
 โทษ จำ คุก คัง แต่ ด้ง บ ชันไป จน ด้ง ด้บ บ แด ให้ ปรบ คัง แต่ ร้อย บาท
 ชันไป จน ด้ง ด้ง พัน บาท ด้ย อัก โด้ด หนึ่ง

มาตรา ๓๘๕

ถ้า แด การ กระทำ ผิด อย่างใดใด แก่ ทาง ไป มา แด ทาง ช่ง ช่าว
 แด ของ ชอง ด้ชากรณ ชน ที่ ว่า มา โน มาตรา ๓๘๓, ๓๘๒, ๓๘๓, นั้น เปน
 แด การ ด้ก นอย ไม่ ด้ำคัญ แด ไม่ ด้สามารถ อาจ จะ เปน เหตุ อันตราย
 แก่ ผู้ ใด ด้ยใช้ ท่าน ว่า มัน ผู้ กระทำ ผิด นั้น โทษ เบา ด้วร ด้ง โทษ
 มัน ตาม ด้กษณ ฐาน ที่ มัน ทำให้ ด้ย ทร พัย ด้ง บัญญู ด้ไว้ โน

มาตรา ๓๒๕, ๓๒๕, แด ๓๒๖ นั้น

มาตรา ๓๘๕

ถ้า ผู้ ใด เอา เรือ ที่ มัน รู้ ว่า เปน เรือ เพียบ เกิน ขนาด ชนุ แด กัด้ หรือ
 เปน เรือ ชำรุด ไม่ ควร ด้ใจ กัด้ มา ใช้ รับ คน โดย ด้าน ท่าน ว่า มัน

มีความผิด ต้อง รวางโทษานุโทษ เป็นสามฐาน คือ ฐานหนึ่ง ให้จำคุกไม่เกินกว่าปีหนึ่ง ฐานหนึ่งให้ปรับไม่เกินกว่าสองพันบาท ฐานหนึ่งให้ลงโทษทั้งจำทั้งปรับ เช่นว่า มาแล้วด้วยกัน

มาตรา ๑๙๖

ถ้าผู้ใดกระทำแก่เครื่องกลที่ติด สายลวดที่ติด เครื่องยานพาหนะ หรือสิ่งของอย่างใดใด อันเป็นของสำหรับใช้ในการไปรษณีย์โทรเลข โทรศัพทของ กรมไปรษณีย์โทรเลข แด่กรมรถไฟ ให้ของนั้นชำรุดเสียไป หรือมีนั้กระทำอย่างใดใด ให้เป็นเหตุขัดข้องขึ้นแก่การส่ง การรับ ข่าว แด่ของโดยทางไปรษณีย์โทรเลขโทรศัพทนั้นก็ดี ท่านว่า มีนั้มีความผิด ต้อง รวางโทษจำคุกตั้งแต่เดือนหนึ่งขึ้นไป จนถึงสามปี แต่ให้ปรับตั้งแต่ห้าสิบบาทขึ้นไป จนถึงสองร้อยบาท ด้วยอีกโสดหนึ่ง

มาตรา ๑๙๗

ถ้าผู้ใดเจตนาจะ ช้อนเร้นความเกิด ความตาย แต่มีนั้ชอบเอา ศพไป ช้อนไปฝัง หรือไปทำตายเสีย ท่านว่า มีนั้มีความผิด ต้อง รวางโทษานุโทษ เป็นสามฐาน คือ ฐานหนึ่งให้จำคุกไม่เกินกว่าปีหนึ่ง ฐานหนึ่งให้ปรับไม่เกินกว่าห้าร้อยบาท ฐานหนึ่งให้ลงโทษทั้งจำทั้งปรับ เช่นว่า มาแล้วด้วยกัน

มาตรา ๑๙๘

ผู้ใดปลดอมปน เครื่องอาหาร หรือเครื่องโอสถสำหรับบุคคลบริโภคนให้สามารถอาจจะเกิดโรคไทยแก่ผู้บริโภคนก็ดี หรือมีนั้รู้อยู่แต่รู้ว่า

อาหาร แลไฮสธ นั้นเป็น ของ ปดอม ปน แล มันย้ง ช้น ชาย หรือ ทอด คตาด กัด
ทำน ว่า มัน มี ความ ผิด ต้อง รวง โทษ จำคุก ไม่ เกิน กว่า สอง ปี แล
ให้ ปรับ ไม่ เกิน กว่า ห้าพัน บาท ด้วย อัก โสัด หนึ่ง

มาตรา ๑๘๘

ผู้ใด เขา ของ ที่ มี พศม์ เจือ ลง ใน น้ำ หรือ ใน ที่ ช่ง น้ำ สำหรับ
สาธารณชน บริโภค ทำน ว่า มัน มี ความ ผิด ต้อง รวง โทษ จำคุก
ตั้งแต่ หก เดือน ช้น ไป จน ถึง เจ็ด ปี แล ให้ ปรับ ตั้งแต่ ร้อย บาท ช้น ไป
จน ถึง สองพัน บาท ด้วย อัก โสัด หนึ่ง

มาตรา ๒๐๐

ผู้ใด กระทำ ผิด อย่างใดใด ที่ ว่า ไว้ ใน หมวดนี้ ถ้า แล การ
ที่ กระทำ นั้น เป็น เหตุ ให้ ผู้ หนึ่ง ผู้ เด มี บาด เจ็บ หรือ ถึง พุพพตภาพ
อย่าง สำหัด กัด หรือ ถึง แก่ ความ ตาย กัด ทำน ว่า มัน ผู้ ที่ กระทำ
ผิด นั้น ต้อง รวง โทษ ตาม ส้ม ควร แก่ เหตุ ดัง ว่า ตัก ไป นี้ คือ

(๑) ถ้า เป็น เหตุ เพียง แค่ บาด เจ็บ หรือ ถึง พุพพตภาพ อย่าง สำหัด
ให้ ลง อาญา จำคุก มัน ตั้งแต่ สอง ปี ช้น ไป จน ถึง สิบปี แล ให้ ปรับ ตั้งแต่
ร้อย บาท ช้น ไป จน ถึง ห้าพัน บาท ด้วย อัก โสัด หนึ่ง

(๒) ถ้า เป็น เหตุ ถึง แก่ ความ ตาย ให้ ลง อาญา จำคุก มัน ตั้งแต่
ห้าปี ช้น ไป จน ถึง ยี่สิบปี แล ให้ ปรับ ตั้งแต่ ร้อย บาท ช้น ไป จน
ถึง ห้าพัน บาท ด้วย อัก โสัด หนึ่ง

รัฐบาล ของ พระเจ้า อยู่หัว หรือ รัฐบาล ประเทศอื่น
สาธารณชน ในนั้น ท่าน ว่า มัน ปลอม เงิน ตรา

ทำขึ้น เพื่อ ให้

ผู้ใด แปรตง แก้ไข เงิน ตรา พระราช อาณาจักร หรือ เงิน ตรา ประเทศ
ใดใด ให้ ผิดไป จาก ปกติ โดย ความ เจตนา จะ ให้ คน ทั้งหลาย หลง เชื่อ
ว่า เป็น เงิน ตรา อัน ราคา สูง ยิ่ง กว่า จริง กิตติ หรือ มัน กระทำ อย่าง ไตใด
โดย ทุจริต ให้ หน้า หน้า เงิน ตรา อย่าง ไตใด น้อย ลง ไป กว่า ปกติ กิตติ ผู้
กระทำ เช่น ว่า มันนี้ ท่าน ว่า มัน ปลอม เงิน ตรา

มาตรา ๒๐๓

ถ้า ผู้ใด กระทำ ความ ผิด ค่าง หนึ่ง อย่าง ไต ดัง ว่า ต่อ ไป ใน มาตรา นี้ คือ

- (๑) ปลอม เงิน ตรา หรือ แปรตง เงิน ตรา กิตติ
- (๒) เอา เงิน ตรา ซึ่ง มัน หรือ อยู่ ว่า เป็น ของ ปลอม หรือ ของ แปรตง
นั้น เข้า มา ใน พระราช อาณาจักร กิตติ
- (๓) จำหน่าย เงิน ตรา ซึ่ง มัน หรือ อยู่ ว่า เป็น ของ ปลอม หรือ ของ
แปรตง หรือ มัน มี ของ เช่น นุ่น ไว เพื่อ จะ จำหน่าย กิตติ

ท่าน ว่า มัน ต้อง รวางโทษ จำคุก ตั้ง แต่ ตาม บังคับ ไป จน ถึง สิบห้า ปี แต่
ให้ ปรับ ตั้ง แต่ ร้อย บาท จน ไป จน ถึง ห้าพัน บาท ภาย อีก ใดดี หนึ่ง

มาตรา ๒๐๔

ผู้ใด ไต เงิน ตรา อัน เป็น ของ ปลอม หรือ ของ แปรตง มา ไว้ โดย มัน มี ผู้
ว่า เป็น ของ เช่น นุ่น ถ้า เมื่อ ความ จริง ปรากฏ ขึ้น แก่ มัน แล้ว ว่า เป็น ของ

ปลอม หรือ ของ แปรตง มัน ยัง ชื่น เขา เงิน นั้น ออก จำ หน่าย ใช้ ท่าน
ว่า มัน มี ความ ผิด ต้อง รววง โทษ าน โทษ เป็น ตาม ฐาน คือ ฐาน
หนึ่ง ให้ จำคุก ไม่ เกิน กว่า ๒ ปี หนึ่ง ฐาน หนึ่ง ให้ ปรับ ไม่ เกิน กว่า ลิบ เท่า
ราคา เงิน ปลอม หรือ เงิน แปรตง นั้น ฐาน หนึ่ง ให้ ตง โทษ ทั้ง จำ ทั้ง ปรับ
เช่น ้ มา แล้ว ด้วย กัน

มาตรา ๒๐๕

ผู้ใด ทำ เครื่อง มือ หรือ วัตถุ อย่างใด ใด ชื่น ไว้ ด้วย เจตนา จะ ปลอม
เงิน ตรา หรือ แปรตง เงิน ตรา กัด ด้ หรือ ปรากฏ ว่า มัน มี เครื่อง มือ
หรือ วัตถุ เช่น นั้น ไว้ กัด ด้ ท่าน ว่า มัน มี ความ ผิด ต้อง รววง โทษ จำคุก
ตั้งแต่ ตอง ๒ ชัน ไป จน ถึง ลิบ ๒ ด้ ให้ ปรับ ตั้งแต่ รอย บาท ชัน ไป จน ถึง
ตาม พัน บาท ด้วย อีก โสด หนึ่ง

มาตรา ๒๐๖

ถ้า ใด ความ ด้ ด้ ว่า ผู้ ใด ปลอม เงิน ตรา กัด ด้ หรือ แปรตง เงิน ตรา กัด ด้
ถึง ความ ผิด ของ มัน จะ ตอง โทษ ใน มาตรา อื่น ที่ บัญญัติ ไว้ ใน หมวด นี้ ด้วย
ใน เรื่อง เงิน ตรา ที่ มัน ปลอม หรือ แปรตง นั้น ก็ ตาม ท่าน ว่า โทษ ปลอม
เงิน ตรา แปรตง เงิน ตรา เป็น โทษ หนัก กว่า อย่าง อื่น ให้ ตง โทษ แก่ มัน
ฐาน ปลอม เงิน ตรา หรือ แปรตง เงิน ตรา นั้น แต่ กทง เดียว

มาตรา ๒๐๗

บรรดา เงิน ตรา อัน เป็น ของ ปลอม หรือ ของ แปรตง นั้น กัด ด้ เครื่อง
มือ แล วัตถุ ดัง ้ หรือ ปลอม หรือ แปรตง เงิน ตรา กัด ด้ ถ้า ปรากฏ ว่า มัน ชื่น

เมื่อใด ท่านให้ รับเสีย ทั้ง สิ้น ไม่ว่าจะ เป็น ของ ของ ผู้ใด แต่ ไม่ ให้ ถัดเอา เหตุ ที่มี คำ พิพากษา ว่า ผู้ใด มีความ ผิด หรือ ไม่ ผิด เป็น ประมาณ ใน การ ที่ จะ รับ ของ นั้น ๆ

มาตรา ๒๐๘

ผู้ใด กระทำ ความ ผิด อย่าง ใด ใด ที่ ว่า มา ใน หมวด นี้ ถ้า แต่ เป็น ความ ผิด ที่ เกี่ยว ด้วย วัตถุ ที่ ใช้ แทน เงินตรา อัน ทำ ด้วย โลหธาตุ ที่ เลวกว่า เงิน ท่าน ว่า มัน ควร รับ หมาย ที่ บัญญัติ ไว้ สำหรับ ความ ผิด เช่น นั้น แต่ เพียง กิ่ง หนึ่ง

มาตรา ๒๐๙

คำว่า เงิน ตรา ที่ ท่าน ใช้ ใน หมวด นี้ นั้น ท่าน ให้ หมาย ความ คดตลอด ถึง ของ เหล่า นี้ ด้วย คือ

(๑) ธนบัตร ซึ่ง รัฐบาล ของ พระเจ้า อยู่ หัว หรือ รัฐบาล ต่าง ประเทศ หรือ ธนาคาร ของ รัฐบาล ของ พระเจ้า อยู่ หัว หรือ ของ รัฐบาล ต่าง ประเทศ ออก ให้ ใช้

(๒) ใบ สำคัญ สัญญา ใน การ กู้ เงิน แต่ ใน การ ให้ คดออก เบี้ย เงิน กู้ อัน เป็น เอกสาร ซึ่ง รัฐบาล ของ พระเจ้า อยู่ หัว หรือ รัฐบาล ต่าง ประเทศ ทำ ให้ ได้

มาตรา ๒๑๐

ผู้ใด กระทำ บัตร หรือ โลหธาตุ อย่าง ใด ๆ ให้ เป็น รูป แต่ สิ้น ฐาน คดตาย คดถึง กับ ธนบัตร หรือ เงิน ตรา กัด หรือ มัน จำหน่าย ของ เช่น

นั้นก็ดี ท่านว่า มัน มีความผิด ต้อง รววงโทษานุโทษ เป็น ตาม ฐาน
 คือ ฐาน หนึ่งให้จำคุก ไม่เกิน กว่า หก เดือน ฐาน หนึ่งให้ปรับ ไม่
 เกิน กว่า ห้าร้อย บาท ฐาน หนึ่งให้ตั้งโทษ ทั้งจำ ทั้ง ปรับ เช่น ว่า มา
 แดง ด้วยกัน

หมวดที่ ๒

ความผิดฐาน ปลอมดวงตรา
ปลอมบัตรตรา แลปลอมตัว

มาตรา ๒๓๓

ผู้ใด ปลอม ดวง ตรา หรือ ตราซึ่ง ประทับไว้ ที่สิ่งใด ๆ อันเป็น
 ตราแผ่นดินก็ดี หรือเป็น ตราเจ้าพนักงานใด ๆ ก็ดี ท่านว่า มัน มี
 ความผิด ต้อง รววงโทษ ตามสมควร แก่ เหตุตั้ง จะว่าต่อไปนี้ คือ

(๑) ถ้าปลอม พระราชบัญญัติ ท่านว่า มัน ต้อง รววงโทษจำคุก
 ตั้งแต่ ห้า ปีขึ้นไป จนถึง ยี่สิบ ปี แต่ให้ปรับ ตั้งแต่ ร้อย บาทขึ้นไป จนถึง
 ห้าพัน บาท ด้วย อีก โสัด หนึ่ง

(๒) ถ้าปลอม ดวง ตรา ของ กระทรวง แล กรมใน ราชการ ก็ดี
 ปลอม ดวง ตรา ของ ตำราารณสถาน ก็ดี หรือปลอม ดวง ตราเจ้าพนักงาน
 ใด ๆ ก็ดี ท่านว่า มัน ต้อง รววงโทษจำคุก ตั้งแต่ ปีหนึ่งขึ้นไป จนถึง
 เจ็ดปี แต่ให้ปรับ ตั้งแต่ ร้อย บาทขึ้นไป จนถึง สอง พันบาท ด้วย
 อีก โสัด หนึ่ง

มาตรา ๒๓๒

ผู้ใดได้ดวงตราที่แท้จริงอย่างใด ๆ ที่ว่ามา ใน มาตรา ๒๓๑ นั้น
ไว้ในมือ ถ้าแต่มันใช้ดวงตรานั้น ผิดด้วยกฎหมาย โดย
ลักษณะ อันสามารถ อาจ จะเกิด ความ เสียหาย ชนแก่ ประชาชน กดี หรือ
แก่บุคคล หนึ่ง ผู้ใด ผิด ท่านว่า มัน มีความ ผิด ต้อง รวางโทษ
ฐาน ปลอม ดวง ตรา นั้น แบ่ง เป็น ส่วน ให้ ลง อาญา แก่ มัน แต่ สอง ส่วน

มาตรา ๒๓๓

ผู้ใด เจตนา จะ หลอก ดวง ผู้อื่น แต่ มัน ใช้ ตรา ปลอม อย่างใดใด
ตั้ง ว่า มา ใน มาตรา ๒๓๑ นั้น กดี หรือ มัน ตอบ เอา ดวง ตรา ที่ แท้จริง
อย่าง ใดใด ตั้ง ว่า มา ใน มาตรา ๒๓๒ นั้น ไป ใช้ กดี ท่าน ว่า มัน มี
ความ ผิด ต้อง รวางโทษ ฐาน ปลอม ดวง ตรา แต่ ใช้ ดวง ตรา โดย ผิด
ด้วย กฎหมาย โดย ลำดับ กัน

มาตรา ๒๓๔

ผู้ใด ปลอม บัตร ตรา อย่างใดใด ซึ่ง รัฐบาล ให้ ทำ ไว้ ใช้ ใน การ
ไปรษณีย์ การ ฤชากร แดการ ด้รพากร กดี หรือ มัน แปรง บัตร
ตรา เช่น ว่า นั้น อย่างใดโดย เจตนา จะ ให้ ใช้ เป็น บัตร ตรา ที่ ราคา สูง
กว่า ที่ แท้ กดี ท่าน ว่า มัน มีความ ผิด ต้อง รวางโทษ จำคุก ตั้งแต่
๕ ปีขึ้นไป จน ถึง เจ็ด ปี แต่ ให้ ปรับ ตั้ง แต่ ร้อย บาท ขึ้นไป จน ถึง
สอง พัน บาท ด้วย อีก โสด หนึ่ง

08/10/2566

มาตรา ๒๓๕

บัตร ตรา ซึ่ง ใช้ การไปรษณีย์ การ อุตสาหกรรม การ สรรพากร อย่างใดใด
อื่น มี เครื่องหมาย ทำให้ บุป ฆตยา ใจ เป็น สำคัญ ว่า เป็น บัตร ตรา ที่ ใช้ ไม่
ไต่ แลวง นั้น ถ้า ผู้ใด บัง อาจ ติบ ถอน เครื่องหมาย นั้น เสีย โดย
เจตนา จะ ให้ บัตร ตรา นั้น เป็น ของ ใช้ ได้ อีก ใช้ ท่าน ว่า มัน มีความผิด
ต้อง รวาง โทษ จำคุก ตั้งแต่ สาม เดือน ขึ้น ไป จนถึง สิบ ปี แต่ ให้ ปรับ ตั้ง
แต่ ห้าสิบ บาท ขึ้น ไป จนถึง ห้าร้อย บาท ด้วย อีก โสัด หนึ่ง

มาตรา ๒๓๖

ผู้ใด บัง อาจ ใช้ บัตร ตรา อย่างใดใด ที่ ว่า มา ใน มาตรา ๒๓๔
มาตรา ๒๓๕ ที่ มัน รัย แลวง ว่า เป็น บัตร ตรา ปลอม แผลง นั้น กัด หรือ
ปรากฏ ว่า มัน มี บัตร ตรา ที่ มัน รัย ว่า เป็น ของ ปลอม แผลง ใจ โดย เจตนา
จะ ใช้ กัด ท่าน ว่า มัน มีความผิด ต้อง รวาง โทษ จำคุก ตั้งแต่ สาม เดือน
ขึ้นไป จนถึง สิบ ปี แต่ ให้ ปรับ ตั้ง แต่ ห้าสิบ บาท ขึ้น ไป จนถึง ห้าร้อย บาท
ด้วย อีก โสัด หนึ่ง

มาตรา ๒๓๗

ผู้ใด ปลอม ตัว รถไฟ ตัว รถราง หรือ ตัว ซึ่ง ใช้ สำหรับ สาธารณชน
โดย สำน พาหนะ อย่างใดใด กัด หรือ มัน แผลง ตัว อย่าง หนึ่ง อย่างใด ที่
ว่า มา นั้น โดย เจตนา จะ ให้ ใช้ เป็น ตัว ราคา สูง กว่า ที่ แท้ กัด หรือ
มัน ติบ ถอน เครื่องหมาย ที่ ทำ ให้ ตัว เช่น ว่า มัน บุป ฆตยา ใจ เป็น สำคัญ ว่า
เป็น ของ ใช้ ไม่ ไต่ แลวง โดย มัน เจตนา จะ ให้ ตัว นั้น ใช้ ได้ อีก กัด

08/10/2566

ท่านว่า มัน มีความผิด ต้อง รววง โทษ จำคุก ตั้งแต่ สาม เดือน ขึ้นไป จนถึง สาม ปี แต่ให้ ปรับตั้ง แต่ หักลบ บาท ขึ้นไป จนถึง หกร้อย บาท ด้วย อีก โสัด หนึ่ง

มาตรา ๒๑๘

ผู้ใด มั่งอาจ ใช้ ตัว อย่างใดใด เช่นว่า ใน มาตรา ๒๑๗ ที่ มัน รั อยู่ว่า เป็น ตัว ปลดอม แปลง กัด หรือ ปราบกฏ ว่า มัน มี ตัว ปลดอม แปลง เช่น นั้น ไว้ โดย เจตนา ที่ จะ ใช้ กัด ท่าน ว่า มัน มีความผิด ต้อง รววง โทษ จำคุก ตั้งแต่ สาม เดือน ขึ้น ไป จนถึง สาม ปี แต่ให้ ปรับตั้ง แต่ หักลบ บาท ขึ้นไป จนถึง หกร้อย บาท ด้วย อีก โสัด หนึ่ง

มาตรา ๒๑๙

ผู้ใด ทำ เครื่อง มือ หรือ วัตถุ อย่างใดใด เพื่อ ปลดอม แปลง ดวงตรา บัตรตรา แด่ ตัว อย่างใดใด กัด หรือ ปราบกฏ ว่า มัน มี เครื่องมือ หรือ วัตถุ เพื่อ กระทำ การ ปลดอม แปลง เช่นว่า นั้น กัด ท่าน ว่า มัน มีความผิด ต้อง รววง โทษฐาน ปลดอม แปลง ดวงตรา บัตรตรา แด่ ตัว ตรา นั้น แบ่ง เป็น สาม ส่วน ให้ ลง อาญา แก่ มัน แต่ ต้อง ส่วน

มาตรา ๒๒๐

ถ้า ผู้ ปลดอม แปลง ดวงตรา บัตรตรา หรือ ตัว อย่างใดใด นั้น มี ข้อผิด อย่างอื่น อย่าง หนึ่ง อย่างใด ที่บัญญัติ ไว้ ใน หมวดนี้ อัน เป็น ความผิด ที่ เกี่ยว แก่ ดวงตรา บัตรตรา หรือ ตัว ที่ มัน ปลดอม หรือ แปลง นั้น ด้วย ใช้ ท่าน ว่า ควรลง โทษ มัน แต่ ฐาน ปลดอม หรือ แปลง

ดวงตรา บัตรตรา หรือ ปดอมแปดง ดงหน กทง เดียว เพราะเหตุ
ที่ เป็นโทษหนัก กว่า กทง อื่น อยู่แล้ว

มาตรา ๒๒๑

ดวงตรา บัตรตรา หรือ ตัว อย่าง โตโต อื่น เป็นของ ปดอมแปดง
นั้น กัด เทียง มือ แด่ วดตุ สำหรับ ปดอมแปดง ดวงตรา บัตรตรา
หรือ ตัว นั้น กัด ถ้า ปากฏ อื่น เมื่อใด ทำนให้ ริม เดียว จึง ดั้น ไม่
จำ เป็น ของ ของ ผู้หนึ่ง ผู้ใด แต่ไม่ ให้ ถัด เขา เหตุ ที่มี คำ พิพากษา ว่า
ผู้ใด มีความ ผิด หรือ ไม่ผิด เบน ประมาณ ใน การ ที่ จะ ริม ของ นั้น ๆ

หมวดที่ ๗

ความผิดฐาน ปดอมหนังสือ

มาตรา ๒๒๒

ผู้ใด กระทำ การ อย่าง หนึ่ง อย่างใด ดัง จะ ว่า ต่อ ไป นี้ โดย ดักษณ
ที่ สามารถ อาจ จะ เกิด ความ เสีย หาย แก่ สาธารณชน หรือ แก่ บุคคล
ผู้หนึ่ง ผู้ใด คือ ว่า

- (๑) มัน ทำ หนังสือ ปดอม อื่น ทั้ง ฉบับ หรือ แด่ ส่วนใด ส่วน หนึ่ง กัด
  - (๒) มัน เติม ข้อความ, กัด ทอน ข้อความ, หรือ แก่ ไข ข้อ ประการ
อย่าง อื่น ใน หนังสือ ที่ แท้จริง กัด
  - (๓) มัน ประทับตรา ปดอม หรือ ลง ตายมือ ปดอม ใน หนังสือ กัด
- ทำน ว่า มัน ปดอม หนังสือ

มาตรา ๒๒๓

ผู้ใด ปลดอม หนังสือ แม้ไม่ตั้งใจ ก็ให้เป็นหนังสือสำคัญ หรือ
ถึง เป็นหนังสือราชการ ก็ได้ ถ้าแต่หนังสือ นั้นได้ ปลดอม ใช้ เป็น หนังสือ
ที่ แท้จริง ท่าน ว่า มัน มีความ ผิด ต้อง รววง โทษ จำคุก ตั้งแต่
สาม เดือน ขึ้น ไป จน ถึง สาม ปี แต่ให้ ปรับ ตั้งแต่ ห้าสิบ บาท ขึ้นไป จน
ถึง พันบาท ด้วย อีก โฉด หนึ่ง

มาตรา ๒๒๔

ผู้ใด ปลดอม หนังสือ โดยตั้งใจ จะให้เป็นหนังสือสำคัญ ก็ได้ หรือ
เป็นหนังสือราชการ ก็ได้ ท่าน ว่า มัน มีความ ผิด ต้อง รววง โทษ
จำคุก ตั้งแต่ หก เดือน ขึ้นไป จน ถึง ห้าปี แต่ให้ ปรับ ตั้งแต่ หนึ่งร้อย บาท ขึ้น
ไป จน ถึง สอง พันบาท ด้วย อีก โฉด หนึ่ง

มาตรา ๒๒๕

ผู้ใด ปลดอม หนังสือ สำคัญ โดย มัน ตั้งใจ จะให้เป็น หนังสือ ชนิด เหล่า
นี้ อย่างใด อย่าง หนึ่ง คือ

- (๓) เป็น หนังสือ สำคัญ ใน ราชการ ก็ได้
- (๒) เป็น หนังสือ พันยกรรม ก็ได้
- (๓) เป็น ใบ สำคัญ สัญญา อย่างใดใด อัน บริษัท ออกให้ ไว้ เป็น
คู่มือ แห่ง การ ที่มี ส่วน หรือ เป็น เจ้า หนี้ หรือ มี กรรมสิทธิ์ ที่
จะได้ คคช(๒) ๒๕๖๖ หรือ ได้ ส่วน แบ่ง ใน บริษัท นั้น ก็ได้

(๕) เป็น ขนบธรรมเนียม ขนบการ ที่ บุคคล ตั้ง หรือ เป็น โใบ สำคัญ ใน การ แลก เงิน โใบ ตั้ง ให้ จ่าย เงิน โใบ ผิด ตั้ง เงิน หรือ เป็น เอกสาร อย่างใดใด ที่ ใช้ คู่กัน แลกกัน ต่าง เงิน คราวใด นั้น ก็ดี

ท่าน ว่า มัน ผู้ ปดอม หนังสือ สำคัญ อย่างใดใด เช่น ว่า มัน มีความผิด ต้อง รววง โทษ จำคุก ตั้ง แต่ ตาม บังน ไป จน ถึง สิบ ปี แต่ ให้ ปรับ ตั้ง แต่ ร้อย บาท ขึ้น ไป จน ถึง สอง พัน บาท ด้วย อีก โสด หนึ่ง

มาตรา ๒๒๒

ผู้ใด บอก ให้ เจ้า พนักงาน ผู้ มี ตำแหน่ง ทำการ ตาม หน้าที่ จด คุก ความ ซึ่ง มัน รู้ อยู่ ว่า เป็น เนื้อ ความ เท็จ ลง ใน หนังสือ อย่างใดใด ก็น สามารถ จะ ใช้ เป็น พยาน ได้ แต่ ถ้า การ ที่ มัน กระทำ นั้น อาจ จะ เกิด ความ เสียหาย แก่ สาธารณชน หรือ แก่ ผู้หนึ่ง ผู้ใด ได้ ไซ้ ท่าน ว่า มัน มีความผิด ต้อง รววง โทษ จำคุก ตั้ง แต่ ตาม เดือน ขึ้น ไป จน ถึง สิบ ปี แต่ ให้ ปรับ ตั้ง แต่ ห้า สิบ บาท ขึ้น ไป จน ถึง พัน บาท ด้วย อีก โสด หนึ่ง

มาตรา ๒๒๗

ผู้ใด กระทำ การ ซึ่ง อาจ จะ ให้ เกิด เสียหาย แก่ สาธารณชน หรือ แก่ บุคคล ผู้หนึ่ง ผู้ใด โดย เหตุ ที่ มัน เขา หนังสือ ซึ่ง มัน รู้ อยู่ เอง ว่า เป็น ของ ผู้อื่น เขา ปดอม อย่าง ว่า มา ใน มาตรา ๒๒๓ มาตรา ๒๒๔ แต่ มาตรา ๒๒๕ นั้น มา ใช้ ว่า เป็น ขกแก่ ก็ดี หรือ มัน อาจ ถอย คำ ที่ มัน รู้ อยู่ ว่า เป็น เนื้อ ความ เท็จ ที่ มัน บอก ให้ เจ้า พนักงาน จด อย่าง ว่า มา

ในมาตรา ๒๒๖ นั้นว่าเป็นความจริง ก็ดี ท่านว่า มัน มีความผิด
ต้อง รวางโทษฐาน ปลอมหนังสือ หรือ เบิกความเท็จ นั้น

มาตรา ๒๒๘

ผู้ใด ช้อน เว้น หรือ ทำลาย หนังสือ พินัยกรรมของผู้อื่น ก็ดี
หนังสือสำคัญ ของผู้อื่น ก็ดี โดยลักษณะ อันสามารถ อาจ จะ เกิด เดี่ยว
หาย แก่ ตำรวจ ชน หรือ แก่ ผู้หนึ่งผู้ใด ได้ ใช้ ท่านว่า มัน ต้อง รวาง
โทษฐาน ปลอมหนังสือ ชนิด นั้น แบ่งโทษ เป็น สาม ส่วน ให้ลง อาญา
แก่ มัน แค่ สอง ส่วน

มาตรา ๒๒๙

ผู้ใด เป็น เจ้า พนักงาน แต่มัน ปลอมหนังสือ ซึ่ง อยู่ใน หน้าที่ ของ
มัน เป็น ผู้ ทำ ตาม ตำแหน่ง ท่านว่า มัน มี ความ ผิด ต้อง รวางโทษ จำคุก
ตั้งแต่ ห้า ชัน ไป จน ถึง สิบปี แต่ ให้ ปรับ ตั้งแต่ สอง ร้อย บาท ขึ้นไป
จน ถึง ห้าพัน บาท ด้วย อีก โสด หนึ่ง

มาตรา ๒๓๐

ผู้ใด เป็น เจ้า พนักงาน มี ตำแหน่ง หน้าที่ ที่ จะ ทำ หนังสือ ราชการ
หรือ จดทะเบียน บัญชี แต่ ข้อ ความ ที่ เป็น หลัก ถาน อย่างใดใด แต่มัน
บังอาจ เอา เนื้อ ความ ซึ่ง มัน อยู่ ว่า เป็น ความ เท็จ มา จด ลง ว่า เป็น ความ
จริง ก็ดี หรือ จงใจ จด ลง ด้วย ลักษณะ อัน เป็น เท็จ ก็ดี ถ้า แต่ การ
ที่ มัน กระทำ นี้ สามารถ อาจ จะ เกิด ความ เสีย หาย แก่ ตำรวจ ชน หรือ

แต่บุคคลผู้หนึ่งผู้ใดได้ใช้ ท่านว่า มัน มีความผิด ต้อง รวางโทษ
จำคุกตั้งแต่ ห้าปีขึ้นไป จนถึง สิบปี แต่ ให้ปรับตั้งแต่ ต้อง ร้อย บาท
ขึ้นไป จนถึง ห้าพัน บาท ด้วยอีก โสดหนึ่ง

มาตรา ๒๓๑

ผู้ใด เป็น แพทย์ แต่ มัน แกงถึง เจตหมาย ข้อ ความเท็จ อย่าง หนึ่ง
อย่างใด ลง ไว้ ใน หนังสือแสดง ความเกิด ความตาย หรือใบบอก
อาการ ของ บุคคลผู้ใด โดย มัน รุ้อยู่ว่าจะ มีคนเอา หนังสือ นั้นไป
ใช้ หลอกหลวง เจ้าพนักงาน ใน หน้าที่ หรือ หลอกหลวง บริษัท รับ ประกัน
ให้หลงเชื่อ ท่านว่า มัน มีความผิด ต้อง รวางโทษานุโทษ เป็นตาม
ฐาน คือ ฐาน หนึ่ง ให้จำคุกไม่เกิน กว่า สอง ปี ฐาน หนึ่ง ให้
ปรับไม่เกิน กว่า พัน บาท ฐาน หนึ่งให้ลง โทษ ทั้งจำ ทั้ง ปรับ เช่น ว่า
มาแต่ด้วย กัน

อนึ่ง ถ้า ผู้ใด เอา หนังสือ ที่ แพทย์ ทำ ให้ ด้วย ความเท็จ เช่น ว่า
มาใน มาตรา นี้ ไป ใช้ โดยเจตนา จะ หลอกหลวง เจ้า พนักงานใน หน้าที่
หรือ บริษัท รับ ประกัน ให้หลงเชื่อ ข้อ ความ ใน หนังสือ นั้น ท่านว่า มัน
ผู้ ที่ ใช้ หนังสือ นั้น มีความผิด ต้อง รวาง โทษ คู่ๆ กัน กับ ผู้ทำ เจต หมาย เท็จ
ให้ตั้งว่าไว้ใน มาตรา นี้

หมวดที่ ๗

ความผิดฐานกระทำทุจริตในทางค้าขาย

มาตรา ๒๓๒

ผู้ใดมีความประสงค์จะกดราคาค้าจ้างก็ตาม หรือจะขึ้นค่าจ้างให้แรงก็ตาม ถ้ามันใช้ถ่วงกระทำร้าย หรือขู่เข็ญว่าจะกระทำร้ายอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อกจะให้เกิดจ้างตั้งทั้งการงานเสียก็ดี หรือให้เลิกจ้างยอมทำการงานแต่ในเขตรข้อกำหนดอย่างใดอย่างหนึ่งก็ตาม ท่านว่ามันมีความผิดต้องรวางโทษจำคุกไม่เกินกว่าหกเดือน แต่ให้ปรับไม่เกินกว่าสองพันบาท ด้วยอีกได้หนึ่ง

มาตรา ๒๓๓

ผู้ใดทำเครื่องวัด, เครื่องชั่ง, เครื่องตวงอย่างใดใดให้ผิดพิบัติอัตรา โดยเจตนาจะฉ้อโกงเขา ท่านว่ามันมีความผิดต้องรวางโทษจำคุกตั้งแต่เดือนหนึ่งขึ้นไปจนถึงสามปี แต่ให้ปรับตั้งแต่ห้าสิบบาทขึ้นไปจนถึงพันบาท ด้วยอีกได้หนึ่ง

มาตรา ๒๓๔

ผู้ใดเจตนาจะฉ้อโกงเขา แต่มันใช้เครื่องวัด, เครื่องชั่ง, เครื่องตวง, อย่างใดใด ที่เป็นของทำสำหรับฉ้อโกงก็ดี หรือมันมีเครื่องวัด, เครื่องชั่ง, เครื่องตวง, เช่นนั้นไว้ เพื่อกจะขายหรือจะซื้อก็ตั้ง ท่านว่ามันมีความผิดต้องรวางโทษจำคุกตั้งแต่เดือนหนึ่งขึ้นไปจนถึงสามปี แต่ให้ปรับตั้งแต่ห้าสิบบาทขึ้นไปจนถึงพันบาท ด้วยอีกได้หนึ่ง

ถ้า มนุษย์ ใด ของ ตำหรับ ฉ้อโกง เช่น ว่า มานี้ เป็น ผู้ที่ ได้ ทำ ของ
นั้น ด้วย ไซ้ ท่าน ว่า ให้ ตง อาญา มน แต่ ด้วย โทษ ที่ บัญญัติ ไว้ ใน มาตรา นี้

มาตรา ๒๓๕

ผู้ใด เอา ชื่อ ของ ผู้อื่น หรือ ชื่อ ของ ห้าง ชื่อน บริษัท อื่น ซึ่ง มี
รายนาม ไม่ มีความ ชอบ ชรรวม ที่ จะ ไซ้ มา ไซ้ ให้ ปรากฏ ที่ ดึง
เงิน คำ หรือ ที่ ห่อ ดึง คำ หรือ ที่ โใบ บอก ขาย โใบ บอก ราคา ดึง คำ ของ มัน
แต่ การ ที่ ว่า มานี้ จะ กระทำ เอง ก็ ความ หรือ ให้ ผู้ อื่น กระทำ ก็ ตาม
ท่าน ว่า มน มี ความ ผิด ต้อง รวาง โทษ จำคุก ตั้ง แต่ เดือน หนึ่ง ขึ้น ไป
จน ถึง ปี หนึ่ง แต่ ให้ ปรับ ตั้ง แต่ ห้า ดับ บาท ขึ้น ไป จน ถึง ดึง พัน บาท ด้วย
อีก โสด หนึ่ง

มาตรา ๒๓๖

ผู้ใด ปลดอม เครื่อง หมาย ใน การ คำ ขาย ของ บุคคล หรือ
บริษัท ใด ก็ ดี หรือ มน ปลดอม ชื่อ ที่ บุคคล หรือ บริษัท ใด เขา ไซ้ ใน
การ คำ ขาย ก็ ดี ท่าน ว่า มน มี ความ ผิด ต้อง รวาง โทษ จำคุก ตั้ง แต่
สาม เดือน ขึ้น ไป จน ถึง สาม ปี แต่ ให้ ปรับ ตั้ง แต่ ร้อย บาท ขึ้น ไป จน ถึง
ห้า พัน บาท ด้วย อีก โสด หนึ่ง

มาตรา ๒๓๗

ผู้ใด เตียน แบบ อย่าง เครื่อง หมาย ใน การ คำ ขาย ของ ผู้ อื่น หรือ บริษัท
อื่น มา ไซ้ โดย เจตนา จะ ดอง ให้ ผู้ ซ้อ หลง ว่า เป็น ของ ของ บุคคล หรือ
บริษัท อื่น นั้น ถึง วิชา ที่ เตียน เครื่อง หมาย นี้ ทำให้ ผิด เพี้ยน เสีย บาง เด็ก
08/10/2566

น้อยเพื่อจะมีให้ตรงต่อการปลอม ก็ดี ท่านก็ว่า มันมีความผิด
ต้องวางโทษจำคุกตั้งแต่เดือนหนึ่งขึ้นไปจนถึงหกเดือน แต่ให้ปรับ
ตั้งแต่ห้าสิบบาทขึ้นไปจนถึงสองพันบาท ด้วยอีกโสดหนึ่ง

มาตรา ๒๓๘

ผู้ใดเอาของที่มันหรือยิวว่าเป็นของไซไซหรือเครื่องหมายในทาง
ทุจริตหรือเป็นของที่เขียนเครื่องหมายของผู้อื่นหรือบริษัทอื่นในทาง
ทุจริตตั้งว่ามาในมาตรา ๒๓๕, ๒๓๖, และ ๒๓๗ นี้ เข้ามาในพระราช
อาณาจักก็ดี มันชายหรือทศตลาคตั้งสินค้าเหล่านี้ก็ดี ท่าน
ว่า มันมีความผิด ต้องวางโทษตามสมควรแก่เหตุตั้งที่บัญญัติไว้ใน
มาตรา ๒๓๕, ๒๓๖, และ ๒๓๗ นี้

มาตรา ๒๓๙

เครื่องวัด, เครื่องชั่ง, เครื่องตวง, อันเป็นของปลอม ตั้งว่า
มาในมาตรา ๒๓๓ และ ๒๓๔ นี้ก็ดี แต่สิ่งของที่ไซไซหรือเครื่อง
หมายสินค้าในทางทุจริตก็ดี สิ่งของที่ไซไซเครื่องหมายเทียมในทาง
ทุจริตก็ดี บรรดาที่ว่ามาในมาตรา ๒๓๕, ๒๓๖, ๒๓๗ นี้ ถ้าปรากฏ
ขึ้นเมื่อใด ท่านให้ปรับเสียจริงตั้งไม่ว่าเป็นของของผู้ใด แต่ไม่ให้
ถือเอาคำพิพาทษาว่าผู้ใดมีความผิดหรือไม่ผิดเป็นประมาณ ในการ
ที่จะให้ปรับของเหล่านี้

ส่วนที่ ๒

ว่าด้วยความผิดที่กระทำอนาจาร

หมวดที่ ๑

ความผิดฐานกระทำอนาจารอันเกี่ยวข้องกับสาธารณชน

มาตรา ๒๕๐

ผู้ใดเอารูปภาพ หรือสมุด หรือสิ่งใดใด อื่น มีลักษณะ เป็นของลามก อนาจาร ออกขาย หรือ ทอดตลาด กีดกัน หรือเอาของลามกอนาจาร ที่ว่ามานั้นแสดง โดยเปิดเผยแก่สาธารณชน กีดกัน ท่านว่ามีความผิด ต้อง รวางโทษานุโทษ เป็น ตามฐาน คือ ฐานหนึ่งให้จำคุกไม่เกิน กว่า หก เดือน ฐานหนึ่ง ให้ปรับ ไม่เกินกว่า ห้าร้อย บาท ฐานหนึ่ง ให้ลงโทษ ทั้ง จำทั้ง ปรับ เช่นว่า มาแล้ว ด้วยกัน

มาตรา ๒๕๑

ผู้ใด บุกง แลี่ยม สอน เด็ก ภาย ตั้ง กกว่า สิบ สองขวบ ให้ทำชั่วเขา กีดกัน หรือให้ ทำอนาจาร ด้วยผู้ อื่น กีดกัน หรือ มีน เป็น ชูระ หาเด็กอายุ ต่ำกว่า สิบ สอง ขวบ ให้ผู้ อื่น ทำชั่วเขา หรือ ทำอนาจาร กีดกัน ท่านว่ามีความผิด/10/256 ต้อง รวางโทษ จำคุก ไม่เกินกว่า สอง ปี แด ให้ปรับ ไม่เกินกว่า พัน บาท ด้วย อีก โสัด หนึ่ง

มาตรา ๒๕๒

ผู้ใดทำซ้ำเรา ผิด ขรรคมดา มนุษย์ ด้วย ซ้าย กัด หึง กัด หรือ ทำซ้ำเราด้วย สัตว์ เตี้ยรณาน กัด ท่าน ว่า มัน มีความ ผิด ของ รวง โทษ จำคุก ตั้งแต่ สาม เดือน ขึ้นไป จนถึง สาม ปี แต่ให้ปรับ ตั้งแต่ ห้าสิบ บาท ขึ้นไป จนถึง ห้าร้อยบาท ด้วย อีก ไล่ต หนึ่ง

หมวดที่ ๓

ความ ผิดฐาน ช่มชู้ ทำซ้ำเรา

มาตรา ๒๕๓

ผู้ใด มี อวัยวะ อวัยวะ ด้วย กำตั้งกาย หรือด้วย วาจา ชู้ เขียว กระทำซ้ำเรา ช่ม ใจ หึง ซึ่ง มี ใช้ ภรรยา ของ มันเอง ท่าน ว่า มัน ช่ม ชู้ ทำซ้ำเรา ต้อง รวง โทษ จำคุก ตั้งแต่ หนึ่ง ขึ้นไป จนถึง สิบปี แต่ให้ปรับ ตั้งแต่ ห้าสิบ บาท ขึ้นไป จนถึง ห้าร้อยบาท ด้วย อีก ไล่ต หนึ่ง

ผู้ใด ใช้ อวัยวะ หลอก ดอง ทำซ้ำเรา ช่ม ใจ หึง ซึ่ง มี ใช้ ภรรยา ของ มันเอง ท่าน ว่า มัน ช่ม ชู้ ทำซ้ำเรา มีความ ผิด ต้อง รวง โทษ ตูจกันกับที่ ว่า มา นั้น

ถ้าแต่ ใน การ กระทำผิด เช่นว่า มา ใน มาตรา นี้ หึง ที่ ถูก ช่ม ชู้ซ้ำเรา นั้น มี บาท เจ็บ ถึง ส่าหตี ท่าน ว่า มัน ผู้กระทำผิดนั้น ต้อง รวง โทษ จำคุก ตั้งแต่ สอง ปี ขึ้นไป จนถึง สิบปี แต่ให้ปรับ ตั้งแต่ ห้าสิบ บาท ขึ้นไป จนถึง พัน บาท ด้วย อีก ไล่ต หนึ่ง

ถ้าแต่หญิงนั้นถึงตาย ท่านว่าฉันผู้ชมนั้นนั้น ต้องรางวัล
โทษจำคุกตั้งแต่สิบสองปีขึ้นไปจนถึงยี่สิบปี แต่ให้ปรับตั้งแต่ร้อย
บาทขึ้นไปจนถึงสองพันบาท ด้วยอีกโสดหนึ่ง

มาตรา ๒๕๔

ผู้ใดกระทำซ้ำเราด้วยเด็กหญิงอายุต่ำกว่าสิบสองขวบ ถึงหญิง
นั้นยินยอมก็ตาม หรือมิได้ยินยอมก็ตาม ท่านว่าฉันมีความผิด
ต้องรางวัลโทษจำคุกตั้งแต่สองปีขึ้นไปจนถึงสิบปี แต่ให้ปรับตั้งแต่
ห้าสิบบาทขึ้นไปจนถึงห้าร้อยบาท ด้วยอีกโสดหนึ่ง

ถ้าแต่ในการกระทำความผิด เช่นว่าในมาตรานี้ เด็กหญิงที่ถูก
ซ้ำเรานั้น มีบาดเจ็บอย่างสาหัส ท่านว่าฉันผู้กระทำความผิดนั้น ต้องรางวัล
โทษจำคุกตั้งแต่สามปีขึ้นไปจนถึงสิบห้าปี แต่ให้ปรับตั้งแต่ห้าสิบบ
บาทขึ้นไปจนถึงพันบาท ด้วยอีกโสดหนึ่ง

ถ้าแต่เด็กหญิงนั้นถึงตาย ท่านว่าฉันผู้กระทำความผิดนั้น ต้องรางวัล
โทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีขึ้นไปจนถึงยี่สิบปี แต่ให้ปรับตั้งแต่ร้อย
บาทขึ้นไปจนถึงสองพันบาท ด้วยอีกโสดหนึ่ง

มาตรา ๒๕๕

ผู้ใดบังอาจกระทำการอนาจาร แก่เด็กอายุต่ำกว่าสิบสองขวบ
ท่านว่าฉันมีความผิดต้องรางวัลโทษจำคุกตั้งแต่เดือนหนึ่งขึ้นไปจนถึง
สามปี แต่ให้ปรับตั้งแต่ห้าสิบบาทขึ้นไปจนถึงห้าร้อยบาท ด้วย
อีกโสดหนึ่ง

ถ้าแต่ มัน ใช้อำนาจด้วยกำลังกายหรือด้วยวาจา ช้เชิญ กระทำคาม
ผิดเช่นว่ามานี้ ท่านว่า มัน ผู้กระทำผิดนั้น ต้อง รวง โทษ จำคุก
ตั้งแต่สามเดือนขึ้นไปจนถึงห้าปี แต่ให้ปรับตั้งแต่ห้าสิบบาทขึ้นไป
จนถึงพันบาท ด้วยอีก โสดหนึ่ง

มาตรา ๒๔๖

ผู้ใด กระทำอนาจารแก่บุคคลอายุเกินกว่าสิบสองขวบขึ้นไป โดย
มัน ใช้อำนาจด้วยกำลัง หรือด้วยวาจา ช้เชิญ หรือมัน ใช้อุบาย หลอกถวง
ด้วยประการใดใดก็ดี ท่านว่า มัน มีความผิดต้อง รวง โทษ จำคุก ตั้ง
แต่เดือนหนึ่งขึ้นไปจนถึงสามปี แต่ให้ปรับตั้งแต่ห้าสิบบาทขึ้นไป
จนห้าร้อยบาท ด้วย อีกโสดหนึ่ง

มาตรา ๒๔๗

ความผิดอย่างใดใด ที่ว่า มาใน มาตรา ๒๔๓, ๒๔๔, ๒๔๕ แต่
๒๔๖ นี้ ถ้าผู้กระทำเป็น บิดา มารดา หรือ บุญาคายาก็ดี ครูบา
อาจารย์ที่ รับเลี้ยง ผู้ถูก กระทำร้ายไว้ก็ดี เจ้าพนักงาน ผู้มีตำแหน่ง หน้า
ที่ปกครอง รักษา ผู้ถูก กระทำร้ายก็ดี ท่านว่า รวง โทษ ของ มัน ผู้กระทำ
ผิดหนักกว่าที่บัญญัติไว้ ใน ๔ มาตราที่ ว่า มานี้หนึ่ง ใน สามส่วน

มาตรา ๒๔๘

การ พ้อง เอา โทษแก่ผู้กระทำผิด ฎหมาย หมวดนี้ นี้ ถ้าคิดเป็น
ข้อหาว่า ใช้อำนาจด้วยกำลังหรือ ช้เชิญทำร้ายเรา ขึ้นใจหนึ่ง ตั้งว่าไว้
ใน ตอน ต้น แห่ง มาตรา ๒๔๓ ก็ดี หรือว่าคดีมีข้อหาว่า ใช้ อุบาย

08/10/2566

หลุดกวาง ทำซ้ำเราขึ้นใจหญิง ตั้งว่าไว้ ใน ตอน ๒ แห่ง มาตรา ๒๔๓ นั้น ก็ดี หรือ ว่าคดีเปน ข้อหาว่าบัง อาจ ทำอนาจาร แก่บุคคลอายุ เกิน สิบสอง ขวบ ขึ้น ไปตั้งว่าไว้ ใน มาตรา ๒๔๖ นั้น ก็ดี ท่านว่าให้ พิจารณาตุฐาน ที่ เกิดเหตุก่อน ถ้าเหตุมิได้ เกิดต่อ หน้า ชาร คำนัดใช้ ท่านให้ ถือว่า คดีนี้ ถูก กระทำร้ายมารอง ทุกข์ จึง ให้เจ้าพนักงาน เอาคดีนั้น ขึ้น ว่ากล่าว ตาม กระบัต เมือง

ส่วน ที่ ๗

ว่าด้วยความผิด ที่ ประทุษร้ายแก่ชีวิต์ แตร่าง กาย

หมวดที่ ๑

ความผิดฐาน ประทุษร้ายแก่ชีวิต์

มาตรา ๒๔๘

ผู้ใดกระทำโดยเจตนา ให้ผู้หนึ่งผู้ใดถึงแก่ความตาย ท่านว่า มันฆ่าคนโดยเจตนา มีความผิดให้ถึง อาญา แก่ มัน ตามโทษานุโทษเปนตาม ตูฐาน คือ ตูฐาน หนึ่ง ให้ประหาร ชีวิต์ ให้มันตาย ตก ไปตาม กัน ตูฐาน หนึ่ง ให้จำคุก ไว้จน ตลอด ชีวิต์ ตูฐาน หนึ่ง ให้จำคุก ตั้ง แต่ สิบห้า บชน ไปจน ถึง ยี่สิบปี

มาตรา ๒๕๐

ผู้ใดฆ่าคน โดยเจตนา ต้อง ตามลักษณะ อย่าง ไต ที่ว่าต่อ ไปใน มาตรา นี้ คือ

(๓) ซ้ำบิดามารดา หรือซ้ำญาติที่สืบสายโลหิตโดยตรงขึ้นไปก็ได้

(๔) ซ้ำเจ้าพนักงานผู้ประจำหน้าที่ หรือซ้ำเพราะเหตุที่กระทำการตามหน้าที่ ก็ได้

(๕) ซ้ำคนโดย พยายาม ด้วย ความ พยายาม มาด หมายถึง ก็ได้

(๖) ซ้ำคน ด้วย กระทำ ทรมาน หรือ การ แสดง ความ ทรุ่ย ทำแก่ผู้ตายให้ ได้รับความ จำบาก อย่าง ด่าหั้ว ก็ได้

(๗) ซ้ำคน เพื่อ ประโยชน์ที่จะ เตรียม การ หรือ ให้เป็น ความ ดีดวก ใน การ ที่ มัน จะกระทำผิด อย่าง อื่น ก็ได้

(๘) ซ้ำคน เพื่อ ที่จะ เอา ผล ประโยชน์ อื่น เกิด แต่ การ กระทำผิด อย่าง อื่น มา เป็น ของ มัน หรือ เพื่อ จะ ปก บัด การ กระทำผิด อย่าง อื่น หรือ เพื่อ จะ หลีก เลี่ยง ให้ พยาน ใน ความ ผิด อย่าง อื่น ก็ได้

ท่านว่า มัน ผู้ฆ่าคนตายโดย เจตนา ใน ลักษณะอย่าง หนึ่งอย่างใด ตั้งว่า มัน เป็น คน ทาบุญ ร้ายกาจให้ถึง อาญาซ้ำ มัน ให้ตาย ตกไป ตาม กนิ

มาตรา ๒๕๓

ผู้ใดมิได้เจตนาจะฆ่าให้ตาย แต่ มัน กระทำ ร้าย แก่ ร่าง กาย เขาจน ถึง แก่ ความ ตาย ไซ้ ท่านว่า มัน มีความ ผิด ต้อง รวาง โทษจำคุก ตั้งแต่สาม ปีขึ้นไป จนถึง สิบห้า ปี

ถ้าแต่ ความ ผิด เช่น ว่ามัน มีลักษณะ ฉกรรจ์อย่าง หนึ่งอย่างใด ตั้งทำนองที่ ว่าฆ่าแล้วจึง มาตรา ๒๕๐ นั้น ด้วย ไซ้ ท่านว่า มัน ผู้กระทำผิด ต้อง รวาง โทษจำคุก ตั้งแต่สาม ปีขึ้นไป จนถึง ยี่สิบปี

มาตรา ๒๕๒

ผู้ใดทำให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย โดยฐานประมาท ท่านว่า
มันมีความผิด ต้อง รวางโทษานุโทษ เป็นตามฐาน คือ ฐานหนึ่ง
ให้จำคุกไม่เกิน ๖ เดือน ฐานหนึ่งให้ปรับไม่เกิน ๑๐๐ บาท
ฐานหนึ่ง ให้ลงโทษทั้งจำทั้งปรับ เช่นว่า มาแต่ด้วยกัน

มาตรา ๒๕๓

ถ้ามีผู้ถูกบาดเจ็บถึงแก่ความตายในที่เกิดเหตุ ต่อผู้หนึ่ง ระหว่าง คน
ตั้งแต่สามคนขึ้นไป ท่านว่า นอกจากคนที่ปรากฏว่าได้ต่อสู้เพราะ
จำเป็น ต้อง บังกัน ภายหลังตายแก่ตัวมันเอง แล้ว บรรดาคนที่วิวาทกัน
ในที่นั้นมีความผิด ต้อง รวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี แต่ให้
ปรับไม่เกิน ๑๐๐ บาทอีกได้หนึ่ง ด้วยกันทุกคน

แต่โทษที่ว่า ใน มาตรา นี้ ท่านมิให้เอาไปใช้ ตบแต่ง โทษ ฐานฆ่า
คนตาย หรือ กระทำร้ายแก่ร่างกายในการ วิวาทนั้น

หมวดที่ ๒

ความผิด ฐาน ประทุษร้ายแก่ร่างกาย

มาตรา ๒๕๔

ผู้ใดมิได้ มีเจตนา จะฆ่าให้ตาย แต่มันทำแก่เขาถึงบาดเจ็บ
ทุพพลภาพ กัด หรือ ทำให้เขาถึง วิกฤตจริต กัด ท่านว่า มันมีความผิด
ฐาน ประทุษร้ายแก่ร่างกาย ต้อง รวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี
แต่ ให้ปรับ ไม่เกิน ๑๐๐ บาท ด้วย อีกได้หนึ่ง

มาตรา ๒๕๕

ผู้ใดกระทำความผิดซึ่งประทุษร้ายแก่ร่างกายบุคคลบางจำพวก คือ บิดามารดาของ มัน เอง เป็น ตน กัด หรือ ว่า ทำ ด้วย ความ ทารุณ ร้าย กวาศ เช่น ใช้ การ ทรมาน คน ที่ มี ประทุษร้าย เป็น ตน กัด ดัง ได้ จำแนก ไว้ ใน มาตรา ๒๕๐ นั้น ข้อใด ข้อ หนึ่ง ใช้ ท่าน ว่า มัน ต้อง รววง โทษ จำคุก ไม่ เกิน กว่า สาม ปี แต่ ให้ ปรับ ไม่ เกิน กว่า ห้า ร้อย บาท ด้วย อีก โสด หนึ่ง

มาตรา ๒๕๖

ผู้ใดกระทำประทุษร้ายแก่ร่างกาย จน มี ผล ถึง สิ้น หีต แก่ ผู้ ถูก กระทำ ร้าย คือ ว่า

- (๑) ถึง เสีย แขน ขา ใช้ ไม่ ได้ กัด
- (๒) ถึง คา บอด ทั้ง สอง ข้าง หรือ แต่ ข้าง เดียว กัด
- (๓) ถึง หู หนวก ทั้ง สอง ข้าง หรือ แต่ ข้าง เดียว กัด
- (๔) ถึง สิ้น ซาด กัด
- (๕) ถึง เสีย สิ่ง ซึ่ง สำหรับ เกิด พืช พรรณ กัด
- (๖) ถึง รูป หน้า เสีย โคม ตัด ตัว กัด
- (๗) ถึง ความ ทุพพลภาพ หรือ พยาธิ ที่ ทำ ให้ เป็น คน พิการ ไป

จน ตลอด ชั่ว ครว หรือ แม้ ภาย จะ เห็น ได้ ว่า จะ เป็น คน พิการ ไป จน

(๘) ถึง ความทุพพลภาพ หรือ พยาธิ มี อาการ ประกอบด้วย ทุกขเวทนา เกิดเกินกว่า ยี่สิบวัน กี่ครั้ง หรือ แม้ ถึง ไม่ สามารถ จะ ประกอบ การหาเลี้ยงชีพ ได้ โดยปกติ เพราะความทุพพลภาพ หรือ พยาธิ นั้น เกินกว่า ยี่สิบวัน กี่ครั้ง

ท่านว่าความผิด ของ มัน เป็น ชั่วณ ประทุษฐุร้าย แก่ ร่าง กาย อย่าง ด่าหั้ด มัน ต้อง รววง โทษ จำคุก ตั้ง แต่ สอง บัชน ไป จน ถึง เจ็ด บั

มาตรา ๒๕๗

ผู้ใด ประทุษฐุร้าย ร่าง กาย อย่าง ด่าหั้ด แก่ บุคคล บาง จำ พวก คือ บัตามารดา ของ มัน เอง เป็น ต้น หรือ กระทำ โดย ลักษณะทารุณ ร้าย กาจดังจำแนก ไว้ ใน มาตรา ๒๕๖ นั้น ข้อ โต้ข้อ หนึ่ง ใช้ ท่านว่า มัน ต้อง รววง โทษ จำคุก ตั้ง แต่ ตาม บัชน ไป จน ถึง ดับ บั

มาตรา ๒๕๘

ถ้า มี การ ประทุษฐุร้าย แก่ ร่าง กาย อย่าง ด่าหั้ด เกิด ขึ้น ใน ที่ วิเวก ต่อ สู้กัน ระหว่าง คน ตั้ง แต่ ตาม คน ชน ไป ท่านว่า บรรดา คน ที่ ไม่ ปรากฏ ว่า จำเป็น ต้อง ต่อสู้ เพื่อ บ้อง กัน ภัยอันตราย แก่ ตัว มัน เอง แล้ว มีความผิด ต้อง รววง โทษ จำคุก ไม่ เกิน กว่า บั หนึ่ง แต่ปรับ ไม่ เกิน กว่า สองร้อยบาท ซัก โสด หนึ่ง ด้วย กัน ทุก คน

แต่ความที่ ว่า ใน มาตรา นี้ ท่าน มิให้ เขา ไป ใช้ สมดัง ใน คดี ที่ ปรากฏ ว่า ผู้หนึ่ง ผู้ใด ได้ กระทำ ประทุษฐุร้าย แก่ ร่าง กาย ผู้อื่น

มาตรา ๒๕๘

ผู้ใดกระทำให้เกิด บาดเจ็บ ต่ำหัดแก่ร่างกาย ของ บุคคลผู้ใด โดย
ฐาน ประมาท ท่านว่า มัน มีความผิด ต้อง รวางโทษานุโทษ เป็น ตาม ฐาน
คือ ฐาน หนึ่ง ให้ จำคุก ไม่ เกิน กว่า ๒ ปี หนึ่ง ฐาน หนึ่ง ให้ ปรับ ไม่ เกิน
กว่า พัน บาท ฐาน หนึ่ง ให้ ลง โทษ ทั้ง จำ ทั้ง ปรับ เช่น ว่า มา แล้ว
ด้วย กัน

หมวดที่ ๓

ความผิด ฐาน รัศตุก

มาตรา ๒๖๐

หญิงใดรัศตุกให้แก่ง กัด มัน ยอม ให้ คน อื่น รัศตุก ให้ แก่ง กัด
ท่าน ว่า มัน มีความ ผิด ต้อง รวางโทษานุโทษ เป็น ตาม ฐาน คือ ฐาน
หนึ่ง ให้ จำคุก ไม่ เกิน กว่า สาม ปี ฐาน หนึ่ง ให้ ปรับ ไม่ เกิน กว่า ร้อย
บาท ฐาน หนึ่ง ให้ ลง โทษ ทั้ง จำ ทั้ง ปรับ เช่น ว่า มา แล้ว ด้วย กัน

มาตรา ๒๖๑

ผู้ใดรัศตุกเขาให้ แก่ง แม้ ว่า หญิง ยอม ให้ มัน รัศตุก ให้ แก่ง กัด ท่านว่า
มัน มีความ ผิด ต้อง รวางโทษจำคุก ตั้งแต่ เดือน หนึ่ง ขึ้น ไป จน ถึง สาม ปี
แต่ ให้ ปรับ ตั้งแต่ ยี่สิบ บาท ขึ้น ไป จน ถึง ห้า ร้อย บาท ด้วย อีก โสด หนึ่ง

08/10/2566

มาตรา ๒๒๒

ถ้าผู้กระทำผิด เห็นว่า มาโน มาตรา ๒๒๑ นั้น เป็นแพทย์ หรือ
 เป็น แพทย์ ผดุงครรภ์ ก็ดี หรือเป็น คน ทำ โดย เห็น แก่ สิ้น จ้าง วาง วัตถุประสงค์
 ท่าน ให้ ลง โทษ มีน ตาม ที่ บัญญัติ ไว้ สำหรับ ความ ผิด เช่น นั้น ทั้ง ชิน
 อีก หนึ่ง ใน ส่าม ล้วน

มาตรา ๒๒๓

ผู้ใด รุ้ อยุ่ ว่า หญิง มีครรภ์ แต่ หญิง มิ ได้ อนุญาต ให้ มน รัต ตุก
 ถ้า แต่ มน กระทำ ร้าย ด้วย กัด ด้ง ภาย หรือ ด้วย ประการ หนึ่ง ประการ ใด
 ให้ หญิง นั้น แหง ตุก ไซ้ ท่าน ว่า มน มีความ ผิด ต้อง รวาง โทษ ฐาน
 ประทุษร้าย แก่ ร้าง ภาย ถึง ส่าหัด ดัง ที่ บัญญัติ ไว้ ใน มาตรา ๕๕๖
 แล มาตรา ๕๕๗ นั้น

มาตรา ๒๒๔

ผู้ใด พยายาม จะ กระทำ ความ ผิด อย่าง ใด ใด ที่ ท่าน บัญญัติ ไว้
 ใน มาตรา ๒๒๐ แล มาตรา ๒๒๑ นั้น ท่าน ว่า เป็น การ ไม่ สำคัญ อย่า ให้

หมวดที่ ๔

ความผิดฐานละทิ้งเด็ก แต่ละทิ้งคนเจ็บ คนชรา

มาตรา ๒๖๕

ผู้ใดทอดทิ้งเด็กอายุต่ำกว่าเก้าขวบไว้ ณที่ใดโดยมีเจตนา
จะละทิ้งเด็กนั้นให้พ้นไปเสียจากบ้านใช้ ทำนว่า มี ความผิด
ต้อง รวางโทษจำคุกตั้งแต่สามเดือนขึ้นไปจนถึงสามปี แต่ให้ปรับ
ตั้งแต่ยี่สิบบาทขึ้นไปจนถึงร้อยบาท ด้วยอีกโสดหนึ่ง

มาตรา ๒๖๖

ผู้ใดไม่หน้าที่ตามกฎหมาย กัด หรือมีข้อสัญญา กัด ที่มัน
จะต้องดูแลพิทักษ์รักษาผู้ซึ่งพึ่งตัวเองมิได้ เพราะเหตุว่าเป็นเด็ก
หรือเป็นผู้ชราภาพ กัด หรือเป็นผู้ทุพพลภาพ พยธิพิการ กัด
ถ้าละทิ้งผู้ ที่ต้องพึ่ง มัน นั้น เสีย โดยลักษณะ อัน สามารถ อาจจะ
เกิดอันตรายแก่ชีวิตหรือของ มัน นั้นได้ ใช้ ทำนว่า มี ความผิด ต้อง
รวางโทษจำคุกตั้งแต่สามเดือนขึ้นไปจนถึงสามปี แต่ให้ปรับ
ตั้งแต่ยี่สิบบาทขึ้นไปจนถึงร้อยบาท ด้วยอีกโสดหนึ่ง

มาตรา ๒๖๗

ถ้าเด็ก กัด ผู้ใหญ่ กัด ที่ ถูก ละทิ้ง เช่นว่า มัน นั้น ตายลง หรือ
มีเหตุบาดเจ็บ ทุพพลภาพ อย่าง ส่ำหัด ขึ้น แก่ ร่าง ภาย เพราะเหตุ ที่ ถูก
ละทิ้ง นั้น ใช้ ทำนว่า มัน ผู้ ละทิ้ง มัน นั้น มี ความผิด ต้อง รวางโทษ
ตั้งแต่ยี่สิบบาทขึ้นไปจนถึงร้อยบาท ใน มาตรา ๒๕๓, ๒๕๖, และ ๒๕๗ นั้น

ส่วนที่ ๘

ว่าด้วยความผิดที่กระทำให้เสื่อมเสียอิศรภาพ และชื่อเสียง

หมวดที่ ๑

ความผิดฐานกระทำให้เสื่อมเสียอิศรภาพ

มาตรา ๒๒๘

ผู้ใดมิได้มีอำนาจที่จะทำได้ โดยชอบด้วยกฎหมาย แต่มีบังอาจใช้อำนาจกระทำร้ายด้วยกำลังกายหรือใช้วาจาขู่เข็ญว่าจะกระทำร้าย ช่มชู้ใจให้ผู้อื่นกระทำ หรือมิให้กระทำการใดใดก็ดี หรือช่มชู้ใจให้เขาจำยอมให้กระทำการใดใดก็ดี ท่านว่า มีผู้ช่มชู้ใจเขา นั้น มีความผิด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปี หรือปรับไม่เกิน ห้าร้อยบาท ด้วยอีก โสัดหนึ่ง

ถ้าแต่การที่ช่มชู้ใจเขา มีนัยอุบาย เช่น ใช้หนังสือด่าด่าไปก็ดี มีนัยขู่ว่าจะเปิดความลับส่วนตัวของเขาก็ดี มีนัยขู่ว่าจะกระทำการใดใดให้เขาเสียชื่อเสียงก็ดี มีนัยขู่ว่ามีจะกระทำร้ายแก่เขาหรือให้เขาถูกกระทำร้ายอย่างใดใด ซึ่งกฎหมายบัญญัติว่ากระทำร้ายอย่างนั้น ๆ มีความผิด ต้องระวางโทษถึงประหารชีวิต หรือจำคุกแต่ห้าปีขึ้นไปก็ดี ท่านว่า มีผู้ใช้อุบายช่มชู้ใจเขาอย่างหนึ่งอย่างใด ดังว่ามานี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินกว่าสองปี แต่ปรับไม่เกินกว่าห้าร้อยบาท ด้วยอีก โสัดหนึ่ง

ถ้าหากว่า มันทรมองเห็นใจ เขา ด้วย มันทรมอง เห็นใจ สำนึก กัด หรือ
 รุ้ มันทรมองเห็นใจ เขา ด้วย กัด แต่ หาคณ ฆนไป กัด ท่าน ว่า มันทรมอง
 รวงโทษ จำคุก แต่ เดือน หนึ่ง จน สำนึก บั แต่ ปรับ แต่ หาลับ บาท จน
 หารอย บาท ชัก โสัด หนึ่ง ด้วย

ถ้าหากว่า มนใช้ อูบาย มันทรมองเห็นใจ เขา ด้วย เอา อำนาค พวก อิงย มา ชู
 กัด หรือเอา อำนาค ถึง โจร ฎุ ร่าย มา ชู กัด ท่าน ว่า มันทรมอง รวง
 โทษ จำคุก ตั้ง แต่ บั หนึ่ง ฆนไป จน ถึง เจ็ด บั แต่ ปรับ แต่ หาลับ บาท
 จน พันบาท ด้วย ชัก โสัด หนึ่ง

มาตรา ๒๖๕

ผู้ใด จะ เอาคน ลงเป็นทาส แต่ มนใช้ อูบาย อย่าง หนึ่ง ทย่างใด คือว่า
 มน พาคน เข้า มาใน พระราช อาณา จักรี หรือ พา ออกไป จาก พระราช
 อาณา จักรี หรือ พา เอาไป จาก ที่ แห่งใดใด เพื่อ จะ ให้ เป็น ทาส กัด
 มน ฆอ หรือ ชาย หรือ จำหน่าย คนไป เป็น ทาส กัด มน รับคนไว้
 หรือ หนึ่ง เห็นยอ ฆนใจ เขาไว้ เป็น ทาส กัด ท่าน ว่า มน มีความ ผิด
 ของ รวงโทษ จำคุก ตั้ง แต่ บั หนึ่ง ฆนไป จน ถึง เจ็ด บั แต่ ให้ ปรับ ตั้ง แต่
 รอยบาท ฆนไป จน ถึง พันบาท ด้วย ชัก โสัด หนึ่ง

แต่ความ ที่ ว่า มา ใน มาตรา นี้ ท่าน มิให้ ใช้ พอง ร้อง เอา โทษ แก่
 บุคคล ที่ มี ทาส หรือ จำหน่าย ทาส ต้อง ตาม ความ ที่ ท่าน ได้ ผอน ผน
 ไว้ ใน พระราชบัญญัติ ทาส รัตน โกสินทร์ศก ๑๒๔

08/10/2566

มาตรา ๒๗๐

ผู้ใดมีใต^๕ มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย แต่มี บังอาจ หน่วง
เหนี่ยว หรือ ถก ขง^๕ ผู้หนึ่งผู้ใด^๕ ไว้คดี หรือ กระทำ ด้วย ประการใดใด
ให้บุคคลผู้ใด ปราศจากความเป็นอิสระแก่ตนก็ได้ ท่านว่า มี ความ
ผิด ต้อง รวางโทษจำคุก ไม่เกิน กว่า สาม ปี แต่ให้ปรับ ไม่เกินกว่า
ห้า ร้อย บาท ด้วย อีก ใดหนึ่ง

มาตรา ๒๗๑

ถ้าผู้ใด^๕ ได้กระทำ โดยฐาน ประมาท เป็นเหตุให้ ผู้อื่น ถูก หน่วง
เหนี่ยว ถก ขง^๕ หรือ ต้อง ปราศจากความเป็นอิสระแก่ตน โดยมี บังควร
ใช้ ท่านว่า มี ความผิด ต้อง รวางโทษานุโทษ เป็นตามฐาน คือ
ฐานหนึ่ง ให้จำคุก ไม่เกิน กว่า ปี หนึ่ง ฐานหนึ่ง ให้ปรับ ไม่เกิน กว่า
ห้า ร้อย บาท ฐานหนึ่งให้ลงโทษ ทั้งจำ ทั้ง ปรับ เช่น ว่า มา แล้ว
ด้วย ก็น

มาตรา ๒๗๒

ถ้าแต่ผู้ใด^๕ ที่ ถูก กระทำ ให้ปราศจาก ความเป็นอิสระแก่ตน ด้วย
ประการใดใด เช่นว่า มา โห มาตรา ๒๗๐ แต่ ๒๗๑ นั้น ถึงแก่ความ
ตาม หรือ ต้อง บาดเจ็บแก่ร่างกาย ถึงสาหัส เพราะเหตุ^๕นั้น ใช้ ท่าน
ให้ ใช้ขอ ความ ตามที่บัญญัติไว้ ใน มาตรา ๒๕๓, ๒๕๒, ๒๕๖, ๒๕๗
๐๘/10/2566
แต่ ๒๕๘ นั้น พิพากษาโทษ มีน ตาม ควรแก่ ความผิด

มาตรา ๒๗๓

ผู้ใด บังอาจ พาเอา เด็ก ชายๆ คำ ก่อ่า สืบ ขวบ ไป เสีย จาก บิดา มารดา หรือจาก ผู้ ที่มีอำนาจ โดย ชอบ ด้วย กฎหมาย ที่ จะ คุ่ม ครอง เด็ก นั้น กัด แต่ ผู้ ใด ที่ รู้ แล้ว ว่า เด็ก คน ใด ถูก คน พา ไป โดย ทุจริต เช่น นั้น มัน บัง อาจ ซื่อ หรือ ขาย เด็ก นั้น หรือ รับ เอา เด็ก นั้น ไว้ โดย เจตนา ทุจริต กัด ท่าน ว่า มัน ผู้ กระทำ ผิด อย่าง ใด ใด เช่น ว่า มา โหน มาตรา นี้ ต้อง รวาง โทษ จำคุก ตั้ง แต่ หก เดือน ขึ้น ไป จน ถึง เจ็ด ปี แต่ ให้ ปรับ ตั้ง แต่ ห้า สิบ บาท ขึ้น ไป จน ถึง พัน บาท ด้วย อีก โสด หนึ่ง

มาตรา ๒๗๔

ผู้ใด บังอาจ พาเอา เด็ก ชายๆ ตั้ง แต่ สืบ ขวบ ขึ้น ไป จน ถึง สิบ สี่ ขวบ ไป เสีย จาก บิดา มารดา หรือจาก ผู้ ที่มีอำนาจ คุ่ม ครอง เด็ก นั้น โดย ชอบ ด้วย กฎหมาย โดย เด็ก มิ ได้ เต็ม ใจ ไป ด้วย มัน กัด แต่ ผู้ ใด รู้ แล้ว ว่า เด็ก คน ใด มี ผู้ พา ไป โดย ทุจริต เช่น นั้น มัน บัง อาจ ซื่อ หรือ ขาย เด็ก นั้น หรือ รับ เอา เด็ก นั้น ไว้ โดย เจตนา ทุจริต กัด ท่าน ว่า มัน มีความ ผิด ต้อง รวาง โทษ จำคุก ตั้ง แต่ เดือน หนึ่ง ขึ้น ไป จน ถึง สาม ปี แต่ ให้ ปรับ ตั้ง แต่ ห้า สิบ บาท ขึ้น ไป จน ถึง ห้า ร้อย บาท ด้วย อีก โสด หนึ่ง ถ้า แต่ ความ ผิด ที่ ว่า มา โหน มาตรา นี้ เป็น การ ที่ กระทำ เพื่อ หา กำไร หรือ เพื่อ การ อนุาจารย์ อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด ท่าน ว่า มัน ผู้ กระทำ ผิด นั้น ต้อง รวาง โทษ จำคุก ตั้ง แต่ หก เดือน ขึ้น ไป จน ถึง เจ็ด ปี แต่ ให้ ปรับ ตั้ง แต่ ร้อย บาท ^{๕๘/10/2566} ขึ้น ไป จน ถึง สอง พัน บาท ด้วย อีก โสด หนึ่ง

มาตรา ๒๗๕

ผู้ใด เกิดขโมย ก่อกรรม พา เด็ก ภาย ตั้งแต่สิบขวบขึ้นไป จนถึง สิบสี่ ขวบ ไป เสีย จากบิดา มารดา หรือ จากผู้ที่มีอำนาจ คุ้มครอง เด็ก นั้น โดยชอบ ด้วย กฎหมาย โดย มัน เจตนา จะ ทำ กิ ไร หรือ เพื่อ การ อนุจกร ใช้ ถึง เด็ก นั้น จะ เคมีใจ ไป ด้วย กับ มัน ท่าน ก็ ว่า มัน มี ความ ผิด อนึ่ง ผู้ใด รั้อยู่ แล้ว ว่า เด็ก คนใด มี ผู้พา ไป โดย ทุจริต เช่น นั้น มัน บังอาจ ช้อ หรือ ขาย เด็ก นั้น หรือ รับ เขา เด็ก นั้น ไว้ โดย เจตนา ทุจริต ใช้ ท่าน ว่า มัน มี ความ ผิด เสมอ กับ ผู้พา เด็ก ไป แต่ ท่าน ให้ ลงโทษ ผู้กระทำ ผิด ใน มาตรา นี้ ด้วย รวง โทษ จำคุก ตั้งแต่ เดือน หนึ่ง ขึ้นไป จนถึง สามปี แต่ ให้ปรับ ตั้งแต่ ห้าสิบ บาท ขึ้นไป จนถึง ห้าร้อย บาท ด้วย อีก โสดหนึ่ง

มาตรา ๒๗๖

ผู้ใด บังอาจ พา เขา หญิง คนใดไป เพื่อ การ อนุจกร โดย มัน ผิด คร่า พา ไป ด้วย กิฉัต กิฉัต หรือ มัน ชูเชื้อ ให้ ไป ด้วย ความ กฉัต กิฉัต หรือ พา ไป ด้วย ใช้ อุบาย ทุจริต ต่อ ลวง ประการ ใดใด กิฉัต แต่ ผู้ใด ที่ รั้อยู่ แล้ว ว่า หญิง คนใด มี ผู้พา ไป โดย ทุจริต เช่น นั้น มัน บังอาจ ช้อ รับ หรือ รับ ไว้ กิฉัต ท่าน ว่า มัน ผู้กระทำการ อย่างใดใด เช่น ว่า มา ใน มาตรา นี้ มี ความ ผิด ต่อ รวง โทษ จำคุก ตั้งแต่ หก เดือน ขึ้นไป จนถึง เจ็ดปี แต่ ให้ปรับ ตั้งแต่ ร้อย บาท ขึ้นไป จนถึง พัน บาท ด้วย อีก โสดหนึ่ง

08/10/2566

มาตรา ๒๗๗

ผู้ใดใช้อำนาจด้วยกำลัง กัด ด้วยวาจา ๑ หรือใช้ หรือใช้

กตอุบาย ต่อตัว ด้วย ประการใดใด กัด พาคน ออกไปพ้นพระราชอาณา
จักร เพื่อ จะ ให้คน นั้น ตก ไป อยู่ใน อำนาจ ของ ผู้ อื่น โดย ทาง ทุจริต กัด
หรือ มัน พาคน นั้น ไป ละทิ้ง ให้ เป็น คน ชนาคา หาท หัก ฟัง มิได้ กัด ท่าน ว่า
มัน ผู้กระทำ อย่าง ใดใด เช่น ว่า มัน มีความผิด ต้อง รวางโทษ จำคุก
๕ แต่ หัก เตือน ๕ ไป จน ถึง เจ็ดปี แต่ ให้ ปรับ ตั้ง แต่ รวย บาท ๕ ขึ้น ไป จน
ถึง สอง พัน บาท ด้วย อีก โสัด หนึ่ง

มาตรา ๒๗๘

การ พ้อง เขา โทษ แก่ ผู้กระทำ ผิด กฎหมาย ที่ บัญญัติ ไว้ ใน ตอน ต้น แด
ตอนที่ ๒ แห่ง มาตรา ๒๖๘ กัด ใน มาตรา ๒๗๑ นั้น กัด ท่าน
ให้ ถือ ว่า คือ ผู้ ที่ ถูก ความ เสี่ยง หาย มา รัง ทุกข์ จึง ให้ เจ้าพนักงาน
เขา คัด นั้น ขึ้น ว่า กัด ตาม กระบิล เมือง

หมวดที่ ๒

ความผิดฐาน เบียดเบียนความลับ สำหรับตัวของผู้อื่น

มาตรา ๒๗๙

ผู้ใด มีได้ มีอำนาจ จะ ทำได้ โดย ชอบ ด้วย กฎหมาย แต่ มัน บังอาจ
เบียด ผัน หรือ เอา หนังสือ หรือ โทรเลข ของ ผู้ อื่น ไป โดย เจตนา
เพื่อ จะ ล่วง รั่ว ข้อ ความ กัด หรือ จะ เอา ข้อ ความ ใน หนังสือ หรือ

หมวดที่ ๓

ความผิดฐานหมิ่นประมาท

มาตรา ๒๘๒

ผู้ใดใส่ความเอาผู้อื่น ซึ่งอาจทำให้เขาเสียชื่อเสียง หรือ อาจจะทำให้คนทั้งหลายดูหมิ่น หรือ เกิดภัย ซ้ำ เขา นั้น ถ้า มี กล่าว ต่อ หน้าคน แต่ต้อง คน ซั้น ไป ก็ดี หรือ กล่าว แก่ บุคคล นั้น แต่ ต้อง คน ซั้น ไป ก็ดี ท่านว่า มัน มีความ ผิด ฐาน หมิ่น ประมาท เขา มัน ต้อง รวาง โทษานุโทษ เปน ตาม ฐาน คือ ฐาน หนึ่ง ให้ จำคุก ไม่ เกิน หก เดือน หรือ ฐาน หนึ่ง ให้ ปรับ ไม่ เกิน พัน บาท หรือ ฐาน หนึ่ง ทั้ง ปรับ ทั้ง จำ ด้วย โดย กำหนด ที่ ว่า มา แล้ว

ถ้า แต่มัน ใส่ ความ เขา ด้วย มัน โฆษณา ใน สมุด หรือ ใน หนังสือ ที่ มี กำหนด คราว โฆษณา หรือ ใน หนังสือ พิมพ์ บอก ข่าว หรือ โฆษณา ใน แบบ อย่าง แด ใน จุดหมาย อย่าง ไต ๆ โทษ ของ มัน ผู้ กระทำ มิ ตหนัก ซั้น ทั้ง ตาม ฐาน คือ ฐาน หนึ่ง ให้ จำคุก ไม่ เกิน ปี หนึ่ง หรือ ฐาน หนึ่ง ให้ ปรับ ไม่ เกิน สอง พัน บาท หรือ ฐาน หนึ่ง ทั้ง จำคุก แด ปรับ ด้วย โดย กำหนด ที่ ว่า มา นี้

มาตรา ๒๘๓

ผู้ใด แสดง ความ คิด เห็น ของ ตน ซึ่ง คิด เห็น โดย สุจริต ใน ลักษณะ
08/10/2566
 การ ที่ กล่าว ต่อ ไป ใน มาตรา นี้ คือ ว่า

(๑) ใน การ ที่ จะ แสดง ความ ชอบ ธรรม ของ คน หรือ ใน การ ที่ จะ ต้อง ต่อ ตู บ่ง กัน ตน หรือ ใน การ บ่ง กัน ประ โยชน์ อัน ชาติ ด้วย กฎหมาย ก็ คือ

(๒) เจ้า พนักงาน กล่าว ความ ใน รายงาน ตาม ตำแหน่ง หน้าที่ ของ คน ก็ คือ

(๓) การ ที่ กล่าว ธรรม เดริญ แต่ ตี เคียน บุคคล หรือ สิ่ง ไต ไต โดย สฎภาพ อัน เป็น วิ ได้ ธรรม ตา สาธารณ ชน ย่อม กล่าว กัน ก็ คือ

(๔) การ ที่ โฆษณา หรือ กล่าว ถึง การ ที่ ดำ เนิน อยู่ ใน โรง ศาล ไต ไต หรือ ใน ที่ ประชุม ชน ไต ไต แต่ กล่าว แต่ โดย สฎภาพ ก็ คือ

ลักษณะ ที่ แสดง ความ คิด ความ เห็น ใน ๕ ประการ นี้ ท่าน ว่า ไม่มี โทษ ฐาน หมิ่น ประมาท

มาตรา ๒๗๕

ท่าน ห้าม มิ ให้ ศาล ยก มิ ให้ ผู้ ต้อง หา ว่า หมิ่น ประมาท สับ พยาน ใน ข้อ ว่า ความ จริง ตั้ง มี น์ กล่าว หรือ มิ เว้น ไว้ แต่ ใน คดี มี รูป ความ ตั้ง ว่า ต่ ก ไป นี้ คือ

(๑) เมื่อ ศาล พิจารณา เห็น ว่า ที่ มี น์ กล่าว นั้น มี เจตนา จะ ให้ เป็น สาธารณ ประ โยชน์ ประการ หนึ่ง

08/10/2566

(๒) ข้อความที่มันกล่าวนั้น มันกล่าวโทษเจ้าพนักงานว่า กระทำ ความผิดในตำแหน่งหน้าที่ราชการ ประการหนึ่ง

(๓) เมื่อโจทก์ร้องขอให้ศาลพิจารณาคดีที่ได้ความ แต่ขอให้ ศาลพิพากษาว่าความที่ได้ นั้น เป็น ความ จริง หรือ ไม่ ประการหนึ่ง

ถ้า ศาล บังคับ ผู้ต้อง หาใน คดี นั้น ประมาท ให้ พิสูจน์ ให้ เห็น จริง ดัง มัน กล่าว แต่ มัน พิสูจน์ ให้ เห็น จริง มิได้ ใช้ ทำนอง มัน ต้อง รวาง โทษ จำคุกไม่เกิน กว่า สอง ปี แต่ ปรับ ไม่เกิน กว่า ห้า พัน บาท ด้วย อีก โสด หนึ่ง หรือ ทั้ง จำคุก ทั้ง ปรับ เช่นว่า มาแล้ว ด้วย กัน

มาตรา ๒๗๕

คำให้การ แต่ คำชี้แจง ซึ่ง คู่ ความ หรือ ทนาย ของ คู่ ความ กล่าว ด้วย วาจา กัด ด้วย เจตหมาย กัด ใน เวลา พิจารณา คดี ใน โรง ศาล นั้น ทำนอง ไม่มี โทษ ฐาน หมิ่น ประมาท แต่ ศาล มี อำนาจ ที่ จะ ไม่ รับ ข้อ ความ เช่น นั้น ไว้ ใน จำนวน หรือ จะ บังคับ ให้ ถอน หรือ ให้ แก้ไข ข้อ ความ เป็น ประการ หนึ่ง ประการ ใด ใด ตาม ที่ ศาล จะ พิจารณา เห็น เป็น การ สมควร

มาตรา ๒๗๖

08/10/2566

ใน คดี ฐาน หมิ่น ประมาท นั้น ถ้า โจทก์ ร้อง ต่อ ศาล ขอ ให้ ส่ง ให้ รับ

หรือ ทำลาย บรรดา หนังสือ ซึ่งมี ข้อ ความ เป็น ฐาน หมิ่น ประมาท ใน คดี นั้น
 เสีย กิตติ หรือ จะ ขอให้ ศาล ประกาศ คำ พิพากษา ใน คดี นั้น ตลอดจน
 คำ พิพากษา หรือ แต่ ส่วน ไต ส่วน หนึ่ง ใน หนังสือ พิมพ์ จดหมาย เหตุ
 ต่าง ๆ แล คิด เอา คำ ประกาศ แก่ จำเลย ผู้ต้องโทษ กิตติ เป็น โฉด หนึ่ง
 ต่าง หาก จาก โทษ ที่ ตง แก่ จำเลย ตาม ที่บัญญัติ ไว้ ใน กฎหมาย หมวดนี้
 ท่าน ว่า ให้ ศาล พิเคราะห์ ดู ถ้า เห็น สมควร ก็ ให้ สั่ง ให้ ทำ ตุ้จ โจรภัย
 ร้อง ขอนั้น ได้

มาตรา ๒๘๗

การ ฟ้อง เอา โทษ แก่ ผู้ กระทำ ผิด กฎหมาย หมวดนี้ นั้น ท่าน ให้
 ถือ ว่า คือ ผู้ ที่ ได้รับความ เสีย หาย มา ร้อง ทุกข์ จึง ให้ เจ้า พนักงาน
 เอา คดี นั้น ขน ว่า ถ้าว

อนึ่ง ถ้า ผู้ ที่ ได้รับความ เสีย หาย นั้น ตาย เสีย ก่อน ไตร ร้อง ทุกข์ กิตติ
 หรือ ว่า เป็น คดี หมิ่น ประมาท คือ ชื่อ เสีย ของ ผู้ ที่ ตาย ไป แล กิตติ ท่าน
 ว่า ผู้ ที่ จะ มา ร้อง ทุกข์ คือ เจ้า พนักงาน ให้ เอา คดี นั้น ว่า ถ้าว นั้น ถ้า เป็น
 ล่าม หรือ ภรรยา หรือ เป็น ญาติ ที่สืบ สาย ไต หิด เพียง สอง ชั้น คือ พ่อ,
 แม่, บ้, ย่า, ตา, ยาย, พี่, น้อง, หรือ ตก หลาน ของ ผู้ ตาย นั้น ก็ ร้อง ได้ โดย
 ชอบ ด้วย กฎหมาย

ส่วนที่ ๘

ว่าด้วยความผิดที่ ประทุษุร้าย แก่ ทรพีย

หมวดที่ ๑

ความผิดฐานลักทรพีย

มาตรา ๒๘๘

ผู้ใด บังอาจ เขา ทรพีย ของ ผู้อื่นไป โดย การ ทุจริต ทรพีย นั้น จะ
เป็น ของ ๆ ผู้หนึ่ง ผู้ใด ทั้ง นั้น ก็ ตาม หรือ ผู้หนึ่ง ผู้ใด เป็น เจ้า ของ
ทรพีย นั้น แม้ แต่ ส่วน หนึ่ง ก็ ตาม ถ้า เข มั่น บังอาจ เขา ไป โดย เจ้า ของ
เขา มิได้ อนุญาต ไซ้ ท่าน ว่า มั่น คือ ใจ รัก ทรพีย มีความ ผิด ต่อ
รวง โทษ จำคุก ไม่ เกิน กว่า สาม ปี แต่ ให้ ปรับ ไม่ เกิน กว่า ห้า ร้อย บาท
ด้วย อีก โสด หนึ่ง

มาตรา ๒๘๘

ลักษณะ โทษ ฐาน ลัก ทรพีย ที่ ว่า มา ใน มาตรา ๒๘๘ นั้น ท่าน ให้
ใช้ ได้ ตัด ทัด ถึง เหตุ เหล่า นี้ คือ

- (๑) ผู้ที่มี หุ่น ส่วน ด้ว ยกัน บังอาจ เขา ทรพีย อย่าง ใด ใด อัน เป็น
สมบัติ ของ การ เขา หุ่น ส่วน นั้น ไป เสีย จาก ผู้ที่มี หุ่น ส่วน ด้ว ยกัน
หรือ ไป จาก ผู้อื่น โดย มั่น เจตนา ทุจริต ประการ หนึ่ง
- (๒) ผู้ที่ เป็น เจ้า ของ ทรพีย อย่าง ใด ใด ด้ว ยกัน กับ คน อื่น บังอาจ
เขา ทรพีย นั้น ไป เสีย จาก ผู้ที่ เป็น เจ้า ของ ทรพีย รว มกับ มั่น หรือ เขา
ไป เสีย จาก ผู้อื่น ที่ รักษา ทรพีย นั้น โดย มั่น เจตนา ทุจริต ประการ หนึ่ง

มาตรา ๒๘๐

ทรัพย์สินอย่างใดใด อันต้องยึด หรือ ต้อง ขายก็ได้ ตามกฎหมาย ถ้าแต่ผู้ใดจะเป็น เจ้า ของ ทรัพย์สิน นั้น ก็ ตาม หรือ มิใช่ เจ้า ของ ก็ ตาม บังอาจ เอา ทรัพย์สิน นั้น ไป เสีย โดยเจตนาทุจริตใช้ ท่าน ว่า มัน มี ความ ผิด ฐาน ดัก ทรัพย์สิน

มาตรา ๒๘๑

ทรัพย์สินอย่างใดใด ที่มอบไว้เป็นจำนำ อยู่ในมือผู้อื่น แต่ผู้รับจำนำมิได้อนุญาตให้เอาไป ถ้าแต่ผู้ใดจะเป็น เจ้า ของ ทรัพย์สิน นั้น ก็ ตาม หรือ มิใช่ เจ้า ของ ก็ ตาม บังอาจ เอา ทรัพย์สิน นั้น ไป เสีย โดยเจตนาทุจริตใช้ ท่าน ว่า มัน มี ความ ผิด ฐาน ดัก ทรัพย์สิน

มาตรา ๒๘๒

ผู้ใด บังอาจ ดัก เก็บ ผลไม้ หรือ พรรณไม้มที่มีประโยชน์อย่างใดใด ที่เขาปลูกไว้ในเรือกสวนไร่นา ท่าน ว่า มัน มี ความ ผิด ต้อง รววงโทษานุโทษ เป็น สำนัฐาน คือ ฐานหนึ่ง ให้จำคุกไม่เกินกว่าสามเดือน ฐานหนึ่ง ให้ปรับไม่เกินกว่าสองร้อยบาท ฐานหนึ่ง ให้ตั้งโทษทั้งจำทั้งปรับ เช่นว่า มาแล้วด้วยกัน

มาตรา ๒๘๓

ถ้าหากว่าการดักทรัพย์สินได้กระทำ ประทศบด้วยเหตุอย่างใด อย่างหนึ่ง ตั้งว่าต่อไปในมาตรานี้ คือ

- (๑) ดัก ทรัพย์สิน เขา ใน เวลา ค่ำ ค่ำ ก็ คือ ...

(๒) ตัก ทรัพย์สินเขา โดยมัน บ้าย หรือ คัด ของ เขาไป ตัก ภายใน บริเวณ ที่ เขา ทำไว้ สำหรับ บ้าง กัน ภัยอันตราย แก่ คน หรือ แก่ ทรัพย์สิน ก็ ตี

(๓) ตัก ทรัพย์สินเขา โดย มัน ย่อง เขา เข้า ทาง ทาง ช่อง ทาง อัน มี ใช้ สำหรับ ให้ คน ไป มา หรือ ใช้ ช่อง ทาง ที่ พรุค พอก หรือ ผู้ สม รุ เป็น ใจ ด้วย มัน ผู้ รวย ดอบ เบ็ด ไข ให้ ก็ ตี

(๔) ตัก ทรัพย์สินเขา โดย ดอบ ไข กุญแจ ด้วย ลูก กุญแจ ที่ มัน มี อยู่ โดย ผิด กฎหมาย หรือ ใช้ ด้วย เครื่อง มือ อย่าง อื่น ก็ ตี

(๕) ตัก ทรัพย์สินเขา โดย มัน งด ผ้า หรือ พา เขา สิ่ง ที่ เขา ใช้ บรรจุ ทรัพย์สิน ก็ ตี

(๖) ตัก ทรัพย์สินเขา โดย อาศัย ภัย โอกาส ที่ เกิด เหตุ ภัยอันตราย เช่น ฟ้า ใน เวลา เกิด เพลิง ไหม้ ดิน ระเบิด รถ ไฟ ชำ รุด เรือ เสีย หรือ เวลา มหาชน คั้น เหตุ กัด ด้ อันตราย เป็น ต้น ก็ ตี

(๗) ตัก ทรัพย์สินเขา โดย มัน มี สัตว์ ราว ุช คัด ด้ ไป ด้วย ก็ ตี

(๘) ตัก ทรัพย์สินเขา โดย มัน แปะ ดง ด้ หรือ มอม หน้า เข้า ไป ตัก ทรัพย์สิน ก็ ตี

(๙) ตัก ทรัพย์สินเขา โดย ปลอม ด้ เป็น ผู้ อื่น ก็ ตี

(๑๐) ตัก ทรัพย์สินเขา โดย มัน ปลอม ว่า มัน ทำ การ ตาม อำนาจ อัน ชอบ ด้วย กฎหมาย ก็ ตี

(๑๓) ดัก ททรัพย์สินเขา โดยมีพรรคพวกนับทั้งตัวมันตั้งแต่สองคนขึ้นไปก็ดี

ถ้าผู้ใดดักทรัพย์สินประกอบด้วยเหตุตั้งว่า มาใน มาตรานี้ใช้ ท่านว่า มัน มีความผิด ต้อง รวางโทษจำคุกตั้งแต่หก เดือนขึ้นไป จนถึง ห้าปี แต่ให้ปรับตั้งแต่ห้าสิบ บาทขึ้นไป จนถึง พัน บาท ด้วย อีก โสัดหนึ่ง

มาตรา ๒๗๕

ถ้าหากว่า การ ดัก ททรัพย์สิน กระทำ ประกอบด้วยเหตุอย่างหนึ่ง อย่างใด ตั้งว่าต่อไปใน มาตรานี้ คือ

(๑) เข้าไปดัก ททรัพย์สินถึง โน เคะหะ สถาน ที่ เจ้า ททรัพย์สิน มี ใต๋อนุญาตให้มันเข้าไปก็ดี

(๒) ดัก ททรัพย์สิน ใน สถานที่ บุชาใน ทวง สำนวน ก็ดี

(๓) ดัก ททรัพย์สิน ใน ที่ จอด รถไฟ ที่ ทำ เรื่อ แต่ ที่ รับ ส่ง สิ้น ค้า ก็ดี

(๔) ดัก ททรัพย์สิน ที่ จะ ใช้ สำหรับ ราชการ หรือ ที่ จะ ใช้ เพื่อ

สาธารณประโยชน์ก็ดี

(๕) ดัก ททรัพย์สิน ของ นาย หรือ ของ ผู้ ที่ เขา จ้าง มัน ก็ดี

(๖) ดัก ปลู๊ดสัตว์ หรือ สัตว์ พาหนะ ก็ดี

ถ้าผู้ใด ดัก ททรัพย์สิน กระทำ ประกอบด้วยเหตุอย่างหนึ่ง อย่างใด ตั้งว่า มาใน มาตรานี้ ท่านว่า มัน มีความผิด ต้อง รวางโทษจำคุกตั้งแต่หก เดือนขึ้นไป จนถึง ห้าปี แต่ ให้ปรับตั้งแต่ ร้อย บาทขึ้นไป จนถึง พัน บาท ด้วย อีก โสัดหนึ่ง

ถ้าแต่มีผู้กระทำผิดนั้น ได้กระทำโดย อาการ หรือโดย อุบาย
 อย่างหนึ่ง อย่างใด เช่นว่า มาใน มาตรา ๒๕๓ นั้น ด้วยใช้ ท่านว่า
 มัน ต้อง รวางโทษ จำคุก ตั้งแต่หนึ่ง ชันไป จนถึง ห้า ปี แต่ให้ปรับ
 ตั้งแต่ ร้อย บาท ชันไป จนถึง พัน บาท ด้วย อีก โสด หนึ่ง

มาตรา ๒๕๕

ถ้าผู้ใด ตัก ทรัพย์ ใน เคหะ สถาน ใน เวลา ค่ำคืน แต่มี ได้กระทำ
 ความผิดนั้น ประกอบ ด้วย เหตุ อย่างหนึ่ง อย่างใด ตั้ง ว่า มาใน
 มาตรา ๒๕๓ นั้น ด้วยใช้ ท่านว่า มัน ต้อง รวางโทษ จำคุก ตั้งแต่สอง ปี
 ชันไป จนถึง เจ็ด ปี แต่ให้ปรับ ตั้งแต่ ร้อย บาท ชันไป จนถึง พัน บาท
 ด้วย อีก โสด หนึ่ง

มาตรา ๒๕๖

ถ้าผู้ใด ตัก ข้างแม่แต่ เขือกเดียว กัด หรือ ตัก ปลัดังค์ หรือ ดัดังค์
 พาหนะ ตั้ง แต่ ดำม ตัว ชันไป กัด ท่านว่า มัน ต้อง รวางโทษ จำคุก ตั้งแต่
 ดำม ปี ชันไป จนถึง เจ็ด ปี แต่ให้ปรับ ตั้งแต่ ร้อย บาท ชันไป จนถึง พันบาท
 ด้วย อีก โสด หนึ่ง

หมวดที่ ๒๓

ความผิด รวาง จึง รวาง รวาง ชิง ทรัพย์
ฐาน ปลัดังค์ ทรัพย์ แล ฐาน ดัดังค์

มาตรา ๒๕๗

ผู้ใด ตัก ทรัพย์

โดยใช้ ฤทธา ผล ด้วย เขา ทรัพย์ พา หนีไป ต่อ หน้า

ท่านว่า มัน มีความผิดฐาน เป็นโจร จึง รวบรวมทรัพย์ ถ้าแต่ มัน มีได้ทำ
ให้ ผู้ใด มีบาดเจ็บด้วย ท่านว่า มัน ต้อง รวบรวมโทษ จำคุก ตั้งแต่ หก เดือน
ขึ้นไป จนถึง ห้าปี แต่ให้ ปรับตั้ง ค่าเสียหาย บาทขึ้นไป จนถึง ห้าร้อย บาท
ด้วย อีกได้ดั่งหนึ่ง

ถ้าแต่ มัน ได้ทำให้เขา มีบาดเจ็บด้วยไซ้ ท่านว่า มัน ควร รับอาญา
ตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา ๓๐๐ นี้

มาตรา ๒๘๘

ผู้ใด ลักทรัพย์ ด้วยวิธีใดดังที่ รាយผู้อื่น หรือ ซ้ำเติม ว่า จะ ทำ
ร้ายเขา เพื่อ เหตุอย่างใด อย่างหนึ่ง นี้ คือ

- (๑) เพื่อ ประโยชน์ที่ จะ กระทบ การ หรือ ให้เป็น ความเสียหายใน
การ ที่ มันจะลักทรัพย์ ก็ได้
- (๒) เพื่อ ที่ จะ เอา ทรัพย์ หรือ ให้ผู้ใด ลัก ทรัพย์ ให้แก่ มัน ก็ได้
- (๓) เพื่อ ที่ จะ เอาผลประโยชน์อื่น เกิดแก่ การ ที่ มัน ลัก ทรัพย์ นั้น ก็ได้
- (๔) เพื่อ จะ ปกปิด การ กระทำผิด ของ มัน ก็ได้
- (๕) เพื่อ จะ หลีกเลี่ยง ให้พ้น อาญา สำหรับ ความผิด นั้น ก็ได้

ท่านว่า มัน มีความผิดฐาน เป็นโจร จึง รวบรวมทรัพย์ ต้อง รวบรวมโทษ จำคุก
ตั้งแต่สอง ปีขึ้นไป จนถึง เจ็ดปี แต่ให้ ปรับตั้ง ค่าเสียหาย บาทขึ้นไป จนถึง
ถึง พันบาท ด้วย อีกได้ดั่งหนึ่ง

มาตรา ๒๙๘

ถ้า การ ชิง ทรัพย์ นั้น ประกอบด้วยความ ฉกรรจ์ อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด เช่นว่า ใด ใน มาตรา ๒๙๓ แต่ มาตรา ๒๙๘ ท่าน ว่า มัน ผู้กระทำผิด ต้อง รวาง โทษ จำคุก ตั้งแต่ สาม ปี ขึ้น ไป จน ถึง สิบ ปี แต่ ให้ปรับตั้งแต่ ร้อย บาท ขึ้นไป จน ถึง สอง พัน บาท ด้วย อีก ใด หนึ่ง

มาตรา ๓๐๐

ถ้า ใน การ ชิง ทรัพย์ นั้น เป็น เหตุ ให้ ผู้ ใด ต้อง บาด เจ็บ ท่าน ว่า มัน ผู้กระทำผิด นั้น ต้อง รวาง โทษ จำคุก ตั้งแต่ ห้า ปี ขึ้นไป จน ถึง สิบ ห้า ปี ให้ปรับตั้งแต่ ร้อย บาท ขึ้นไป จน ถึง สอง พัน บาท ด้วย อีก ใด หนึ่ง

ถ้า แต่ เป็น เหตุ ให้ เขา ต้อง บาด เจ็บ ถึง สำ หักดี ท่าน ว่า มัน ผู้กระทำผิด นั้น ต้อง รวาง โทษ จำคุก ตั้งแต่ เจ็ด ปี ขึ้นไป จน ถึง สิบ ห้า ปี แต่ ให้ปรับตั้งแต่ พัน สอง ร้อย บาท ขึ้นไป จน ถึง สอง พัน บาท ด้วย อีก ใด หนึ่ง

ถ้า แต่ เป็น เหตุ ให้ เขา ถึง ตาย ท่าน ว่า มัน ผู้กระทำผิด ต้อง รวาง โทษ จำคุก ตั้งแต่ สิบ ปี ขึ้นไป จน ถึง ยี่สิบ ปี แต่ ให้ปรับตั้งแต่ ห้า ร้อย บาท ขึ้นไป จน ถึง สอง พัน บาท ด้วย อีก ใด หนึ่ง

แต่ ความ ที่ ว่า ใน ตอน หลัง นี้ ท่าน ไม่ ประสงค์ จะ ให้ ใช้ ตาม ตา ยอาญา ที่ ท่าน บัญญัติ ไว้ สำหรับ โทษ ที่ กระทำ ให้ คน ตาย

มาตรา ๓๐๓

ถ้า คน หนึ่ง หนึ่ง คน หนึ่ง คน ด้วย กัน ขึ้น ไป แต่ มัน มี ตา ยอาญา แต่ หนึ่ง

เดียด กัด กระทำการ ชิงทรัพย์ ท่านว่า มัน มีความผิดฐาน เป็นโจร
ปล้นทรัพย์ ต้อง รวางโทษจำคุก ตั้งแต่สิบปีขึ้นไป จนถึงสิบห้าปี
ด้วย กัน ทุกคน

ถ้า ใน การ ปล้น นั้น ทำให้เขา มีบาด เจ็บถึง สิ้นชีพ ท่านว่า มัน ผู้
เป็นโจร นั้น ต้อง รวางโทษจำคุกจนตาย หรือ ให้จำตั้งแต่สิบห้าปี
ขึ้นไป จนถึงยี่สิบปี ด้วย กัน ทุกคน

ถ้า แต่ ใน การ ปล้น นั้น ทำให้เขาถึง ตาย ท่านว่า มัน ผู้เป็นโจร นั้น
ต้อง รวางโทษ ถึง ประหารชีวิต หรือ จำคุกจนตลอดชีวิต

แต่ความ ที่ว่า ใน ตอน หลังนี้ ท่านไม่ ประสงค์ จะให้เขาไป ใช้ตมต่าง
สถาน ที่ ท่าน บัญญัติไว้ สำหรับ ความผิดฐาน ฆ่าคนตาย โดย ฉกรรจ์
อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด ที่ ท่าน กล่าวไว้ ใน มาตรา ๒๕๐ นั้น

มาตรา ๓๐๒

ผู้ใด เป็นโจร สัตติ ท่านให้ลงโทษ มัน ตาม ลักษณะ โทษ ที่บัญญัติไว้
ใน มาตรา ๒๕๕, ๒๕๕, ๓๐๐ แต่ ๓๐๓ นั้น

หมวดที่ ๓

ความผิดฐาน กักขัง

มาตรา ๓๐๓

ผู้ใด ไม่มีอำนาจ ที่จะ บังคับ ใด โดย ชอบด้วย กฎหมาย ถ้าแต่ มัน
บังอาจ บังคับ ผู้อื่น โดย มัน ใช้กำลัง ช่มชู้ หรือ ชู เชิญชวนใจให้เขา
สัญญาว่า จะ ส่ง ทรัพย์อย่างใดใด ให้แก่ผู้ใด ก็ดี ให้เขา ทำ หรือ ถอน

หรือ ทำลาย หนังสือสำคัญ อย่าง หนึ่ง อย่างใด ก็ดี ท่าน ว่า มัน ผู้ ใช้ อุบาย บังคับ เขา เช่น ว่า มัน มี ความ ผิด ฐาน ก็นั้น โงก ต้อง รวาง โทษ จำคุก ตั้งแต่ หก เดือน ขึ้น ไป จนถึง ห้า ปี แต่ ให้ ปรับ ตั้งแต่ ห้าสิบ บาท ขึ้น ไป จนถึง สอง พัน บาท ด้วย อีก ไล่ต หนึ่ง

ถ้า หาก ว่า มัน ก็นั้น โงก เขา ด้วย ลักษณะ อย่าง หนึ่ง อย่างใด ดัง ว่า ตยไปนี้ คือ

(๑) ด้วย อุบาย ซึ่ง จะ เปิด เผย ความลับ สำหรับ ตัว ของ เขา หรือ ซึ่ง จะ กระทำ ให้ เขา เสื่อม เสียชื่อเสียง ด้วย ประการ ใด ก็ดี

(๒) ซึ่ง จะ ซ้ำ หรือ จะ กระทำ ร้าย แก่ ร่าง กาย เขา ให้ ถึง ลำหัด หรือ จะ เอา ไฟ เผา ทรัพย์ ของ เขา เสีย ก็ดี

(๓) มัน มี ล่าศรารูช มา ซึ่ง เขา ก็ดี

ท่าน ว่า รวาง โทษ ของ มัน ถึง จำคุก ตั้งแต่ ต้อง บังขึ้น ไป จนถึง เจ็ด ปี แต่ ให้ ปรับ ตั้งแต่ ห้าสิบ บาท ขึ้น ไป จนถึง ห้า พัน บาท อีก ไล่ต หนึ่ง ด้วย

หมวด ที่ ๔

ความผิด ฐาน ฉ้อ โกง

มาตรา ๓๐๔

ผู้ใด ใช้ อุบาย หลอก ถวง ด้วย ประการ ใดใด อัน ต้อง ประกอบ ด้วย เขา ความเท็จ มา กล่าว หรือ แกล้ง ปกปิด เหตุ การ อย่าง ใดใด ที่ มัน ควร ต้อง บอก ให้ เจง มัน โดย มัน มี เจตนา ทุกจริต คิด หลอก ถวง ให้ ผู้หนึ่ง ผู้

ใดสั่ง ททรัพย์สินอย่าง หนึ่งอย่าง ใด ให้แก่ตัว ฆน เอง หรือแก่ผู้ อื่น กัด หรือ ให้เขา ทำ หนึ่งสิ่ง สำคัญ หรือ ให้เขา ถอน หรือ ทำตาย หนึ่งสิ่ง สำคัญ อย่างใดใด กัด ท่าน ว่า ฆน ผู้หลุด ถวง เช่น ว่า มา ฆน กระทำ การ ฆน โกง มีความ ผิด ต้อง รวาง โทษ จำคุก ไม่เกิน กว่า สาม ปี แต่ ให้ ปราบ ไม่ เกิน กว่า สอง พัน บาท ด้วย อีก ใดดี หนึ่ง

มาตรา ๓๐๕

ผู้ใด ฆน เชื้อ ฆน ของ เขา โจร เจตนา จะ ไม่ ใช้ คำ ฆน ของ ฆน ท่าน ว่า ฆน ฆน โกง

มาตรา ๓๐๖

ถ้า ผู้ใด กระทำ การ ฆน โกง โดย อูบาย อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด เช่น ว่า ต่อ ไป ใน มาตรา ฆน กัด

- (๑) ปลด อม ตัว เป็น คน ฆน กัด
- (๒) แกล้ง แต้ดง ตน ว่า เป็น คน ใช้ วิชา คม ใด กัด
- (๓) แกล้ง ปก ปิด ความ ที่ ได้ เขา ททรัพย์สิน อย่าง ใดใด ของ ตน ไป ชาย หรือ วาง เป็น ประกัน หรือ จำนำ เสีย แต้ด แต่ เพศุบาย เขา ททรัพย์สิน มา ชาย หรือ วาง เป็น ประกัน หรือ จำนำ อีก หนึ่ง กัด

หรือ วาง เป็น ประกัน หรือ จำนำ เสีย แต้ด แต่ เพศุบาย เขา ททรัพย์สิน มา ชาย หรือ วาง เป็น ประกัน หรือ จำนำ อีก หนึ่ง กัด

(๔) เขา ททรัพย์สิน อย่าง ใดใด ซึ่ง ฆน ไม่ มี อำนาจ ที่ จะ จับ จำย ใด ฆน ไป ชาย หรือ วาง เป็น ประกัน หรือ จำนำ จำหน่าย เสีย กัด

(๕) เขา เปรียบ แก่ คน ฆน ฆน ซึ่ง ยัง ฆน แก่ ความ ฆน หรือ เขา เปรียบ แก่ คน ที่ ถูก ฆน ฆน กัด

ท่านว่าฉันผู้มีความผิดที่ว่ามา ในมาตรานี้ ต้อง รวางโทษจำคุก
ตั้งแต่หกเดือนขึ้นไปจนถึงห้าปี แต่ให้ปรับตั้งแต่ร้อยบาทขึ้นไป
จนถึงห้าพันบาท ด้วยอีก โสดหนึ่ง

มาตรา ๓๐๗

ผู้ใดเอาเปรียบแก่คนอื่นอายุ ซึ่งมีความซัด สั้น หรือ เป็น คน
วิกลจริต หรือ ตุ่ม หลง อยู่ด้วยการ โดโต แต่ มัน เพทุบาย ให้ผู้อื่น
อายุ นั้น ลงชื่อใน หนังสือ สำคัญ อย่าง โดโต ให้เป็นที่ เสื่อมเสีย ประโยชน์
ของ ผู้ นั้น เอง หรือ เสื่อมเสีย ประโยชน์ ของ ผู้ คน โดยมิได้รับ
ความ ทด แทน ตาม สัมควร ใช้ ท่านว่าผู้ เพทุบาย กระทำ การ ข้อ โอง เา
เปรียบ เช่น นี้ มีความผิดต้อง รวาง โทษ จำคุกไม่เกิน กว่า สามปี แต่
ให้ปรับ ไม่เกิน กว่า สิบ พัน บาท ด้วย อีก โสดหนึ่ง

มาตรา ๓๐๘

ผู้ใด มีเจตนา ที่จะ บังคับ คน มิให้ ทรพย อย่าง โดโต ถูก ริบ ถูก อายุค
ถูก ยึด ตาม คำพิพากษา หรือ ตาม คำ บังคับ คำ สั่ง ของ ศาล อัน โด ประภาค
แล้ว ก็ ตาม หรือ ที่ นั้น ว่า นำ จะ ประภาค ก็ ตาม ถ้า มัน เพทุบาย
บังอาจ เอา ทรพย นั้น ไป เสีย กิด ช้อน เรน เสีย กิด โอน หรือนำ สั่ง
ทรพย นั้น ให้แก่ ผู้ อื่น เสีย กิด หรือ แกตง เพทุบาย ร้อง เรียน ว่า ทรพย
นั้น เป็น ของ ของ มัน เอง หรือ แกตง ว่า มัน มี ส่วน กรรมสิทธิ์ ใน ทรพย นั้น
กิด หรือ มีสิทธิ์คง ให้มัน เอง คง คำพิพากษา ว่า เป็น หิน สั้น ซึ่ง

มันมิได้เป็นหนี้จริงก็ดี ผู้ที่กระทำผิดอย่างใดใดเช่นว่ามาใน
มาตรานี้ ท่านว่ามันมีความผิด ต้องวางโทษจำคุกไม่เกินกว่า
สองปี แต่ให้ปรับไม่เกินกว่าห้าพันบาท ด้วยอีกโทษหนึ่ง

มาตรา ๓๐๘

ผู้ใดเจตนาจะบ่อนกั้นขัดขวางมิให้แบ่งปันทรัพย์สินอย่างใดใด ตาม
กฎหมาย ให้แก่พวกเจ้าหนี้ของมันเอง หรือแก่เจ้าหนี้ของผู้อื่น
แต่มันใช้อุบายเอาทรัพย์สินไปเสียก็ดี ช้อนเงินหรือนำส่งทรัพย์สิน
ให้แก่ผู้อื่นเสียก็ดี มันโอนหรือให้เขาโอนทรัพย์สินไปให้แก่ผู้อื่น
โดยผู้มันมิได้ตอบแทนด้วยอย่างใดโดยสมควรก็ดี ผู้ใดใช้อุบาย
นอกรีตกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดเช่นว่ามาในมาตรานี้ ท่านว่ามันมี
ความผิด ต้องวางโทษจำคุกไม่เกินกว่าสองปี แต่ให้ปรับไม่
เกินกว่าห้าพันบาท ด้วยอีกโทษหนึ่ง

มาตรา ๓๑๐

ผู้ใดขายทรัพย์สินซึ่งของอย่างใดใด แต่มันใช้อุบายหลงให้ผู้อื่น
หลงเชื่อในธรรมชาติในชนิด หรือในจำนวนอันเป็นเท็จใช้ ท่านว่า
มันมีความผิด ต้องวางโทษจำคุกไม่เกินกว่าหกเดือน แต่ให้ปรับ
ไม่เกินกว่าห้าร้อยบาท ด้วยอีกโทษหนึ่ง

มาตรา ๓๑๑

ผู้ใดหาผลประโยชน์โดยอุบายหลอกลวงใน การเดินต่าง ๆ ซึ่ง
เช่นกันโดยมิผิดต่อกฎหมาย ถ้าหากความเพทุบายของมันไม่

คดี ๓๒๗

หน้า ๒๕๘

ร้ายถึงฐานชก โทษ หรือ ฐาน ยก ยอก ชน ตอง อาญา แลว ท่าน ว่า
มัน มีความผิด เพียง รวงโทษ จำคุก ไม่เกิน กว่า สาม เดือน แล ปรับ ไม่
เกิน สอง ร้อย บาท ด้วย อีก ไล่ตหนึ่ง

มาตรา ๓๓๒

ทรัพย์อย่างใดใด ชน เขารับ ประกัน สัญญาไว้ว่า ถ้า เปน อันตราย
สูญ หรือ เสีย หาย ลง เขา จะ ใช้ ค่า ทรัพย์ นั้น ถ้า งด ผู้ใด แลถึง
กระทำ แก่ ทรัพย์ นั้น ให้ เปน อันตราย หรือ เสีย ไป ด้วย ประการ ใด ๆ โดย
มัน เจตนา จะ เอา เงิน ค่า ประกัน ทรัพย์ นั้น แก่ เขา มา เปน อาณา ประ โยชน์
ของ มัน เอง ก็ ตาม หรือ เปน อาณา ประ โยชน์ ของ คน อื่น ก็ ตาม
ท่าน ว่า มัน มีความผิด ต้อง รวงโทษ จำคุก ตั้งแต่ หก เดือน ชน ไป จน
ถึง ห้า ปี แล ให้ ปรับ ตั้งแต่ ห้า ร้อย บาท ชน ไป จนถึง ห้า พัน บาท ด้วย
อีก ไล่ตหนึ่ง

มาตรา ๓๓๓

การ พ้อง เขา โทษ แก่ ผู้กระทำ ผิด กฎหมาย หมวดนี้ นั้น ท่าน ให้ รั่ว ว่า
คือ ผู้ที่ ใ้รับ ความ เสีย หาย มา ร้อง ทุกข์ จึง ให้ เจ้าพนักงาน เอา คดี
นั้น ชน ว่า ถ้าว

หมวดที่ ๕

ความผิด ฐาน ยก ยอก ทรัพย์ อัน ตอง อาญา

มาตรา ๓๓๔

ผู้ใด ใ้รับ มอบ หมายถึง ให้ เปน ผู้ดูแล รักษา หรือ เก็บ ทรัพย์ หรือ

08/10/2566

จัด การ ทรพีย อย่าง ไตโต ของ ผู้ อื่น หรือ เป็นทรพีย ที่ผู้ อื่น มี ส่วน
 เป็น เจ้า ทรพีย อยู่ ด้วย กัด หรือ ไต รม มอบ หมายถึง ทรพีย ไว้ เพื่อให้
 มัน ไซ้ โดย เฉพาะ ใน การ อย่าง หนึ่ง อย่าง ไต ซึ่ง ชอบ ด้วย กฎหมาย หรือ
 ใน การ ที่ ผู้ มอบ ทรพีย นั้น ไต กำหนด ไว้ ให้ ไซ้ กัด ถ้า แต่มัน คิด
 ทุจริต เบียด บัง เอา ทรพีย นั้น ไว้ ไซ้เอง หรือ ไว้ เป็น อาณา ประ โยชน์
 ของ มัน เสียเอง หรือ มัน เอา ไป ไซ้ ให้ เป็น อาณา ประ โยชน์ ของ บุคคล
 ผู้ อื่น ท่าน ว่า มัน กระทำ การ ยัก ยถถ คั้น คั่ง อาณา มี ความ ผิด คั่ง
 รวง โทษ จำคุก ไม่ เกิน กว่า สาม ปี แต่ ให้ปรับ ไม่ เกิน กว่า สอง พันบาท
 ด้วย อีก ใต้ หนึ่ง

มาตรา ๓๓๕

ผู้ ไต ไร รม มอบ ดาย มือ ชื่อ ของ ผู้ อื่น ไว้ เพื่อกิจ อย่าง ไต ที่ กฎหมาย
 บังคับ กัด หรือ กิจ อย่าง ไต ที่ ผู้ มอบ เขา สั่ง ให้ ทำ กัด ถ้า แต่มัน
 บังอาจ เอา ดาย มือ ชื่อ เขา ไป ไซ้ ใน กิจ อย่าง อื่น ที่ อาจ จะ เกิด เสีย
 หาย แก่ ผู้ หนึ่ง ผู้ ไต ไต นั้น ไซ้ ท่าน ว่า มัน มี ความ ผิด ฐาน ยัก ยถถ ัน
 คั่ง อาณา

ถ้า หาก ว่า เขา มี ไต ตั้ง ดาย มือ มอบ ไว้ แก่ มัน แต่ มัน ไป กระทำ ผิด
 เช่น ว่า มัน นั้น ท่าน ให้ ตั้ง โทษ มัน ฐาน ปลดอม หนึ่ง ใต้

มาตรา ๓๓๖

ผู้ ไต ไร รม ความ มอบ หมายถึง ให้ เป็น ผู้ พัก กษ วิชา ทรพีย อย่าง ไต ไต
 ของ มัน เอง ซึ่ง ต้อง อยุ่ ตาม กฎหมาย ถ้า แต่มัน คิด ทุจริต บิด บัง

08/10/2566

ช้อนเงิน หรือจำหน่ายหรือเอาทรัพย์สินไปเสียให้พ้นคดี ท่านว่า
มันมีความผิดฐานลักขโมยอันต้องอาญา

มาตรา ๓๓๗

ผู้ใดมีเจตนาทุจริต แต่ลักขโมยทรัพย์สินซึ่งเขาเอามาส่งไว้แก่มัน
โดยเขาพดิ่งผิดผิดไปประการใด ท่านว่ามันมีความผิดฐานลักขโมย
อันต้องอาญา แต่ให้ส่งโทษแก่มันตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิด
เช่นนั้น แต่เพียงถึงหนึ่ง

มาตรา ๓๓๘

ผู้ใดเก็บของตกของหายได้ก็ดี หรือมันได้ทรัพย์สินแผ่นดินก็ดี
ถ้าแต่มันลักขโมยเอาทรัพย์สินนั้นไว้ ไม่กระทำความกฎหมายที่บังคับไว้
สำหรับการนั้นไซ้ ท่านว่ามันต้องวางโทษถึงอัตราฐานลักขโมย
อันต้องอาญา

มาตรา ๓๓๙

- ผู้ใดได้รับมอบหมายทรัพย์สินไว้ในเหตุเหล่านี้ คือ
- (๑) โดยฐานมันเป็นเดิมมัน หรือเป็นคนที่ใช้ของผู้ที่มอบ
ทรัพย์สินนั้น ก็ดี
  - (๒) โดยฐานมันเป็นผู้จัดการทรัพย์สินสมบัติของผู้อื่นตามคำสั่งของ
ศาล หรือตามพดการของมันเอง ก็ดี
  - (๓) โดยฐานที่มันมีหน้าที่ หรือด้วยศัลปดการของมัน หรือ
ในการค้าขายของมัน หรือด้วยกิจธุระของมัน ก็ดี

ถ้าแต่ มัน บัง อาจ ยัก ยอก ทرفย ที่ เขา มอบ หมายถึง ใวกบ มัน นั้น
 ด้วย ประการ ไต ไต อัน เป็น ฐาน ยัก ยอก อัน ต้อง ชาญใช้ ท่าน ว่า มัน
 มีความ ผิด ต้อง รวง โทษ จำคุก ตั้งแต่ หก เดือน ขึ้นไป จน ถึง ห้า ปี
 แต่ ให้ ปรับ ตั้ง แต่ ร้อย บาท ขึ้น ไป จน ถึง ห้า พัน บาท ด้วย อีก อดหนึ่ง

มาตรา ๓๒๐

การ พ้อง เอา โทษ แก่ ผู้ กระทำ ผิด กฎหมาย หมวด นี้ นั้น ถ้า เป็น ฐาน
 กระทำ ผิด นอกจาก ที่ ว่า ไว้ ใน ข้อ ๒ แต่ ข้อ ๓ แห่ง มาตรา ๓๑๘ นั้น แล้ว
 ท่าน ให้ ถือ ว่า ต่อ ผู้ ที่ ได้รับความ เสียหาย มา รัง ทุกข์ จึง ให้ เจ้า
 พนักงาน เลาคัดนั้น ขึ้น ว่า ก่อ

หมวดที่ ๖

ความผิด ฐาน รับ ของโจร

มาตรา ๓๒๑

ผู้ ใด รู้ อยู่ ว่า ทرفย อย่าง ไต ไต เป็น ของ ได้ มา โดย การ กระทำ ความ
 ผิด ต่อ กฎหมาย ถ้าแต่ มัน กระทำ อย่าง หนึ่ง อย่าง ไต ตั้ง ว่า ต่อ ไป
 ใน มาตรา นี้ คือ

(๑) มัน ซ้อ หรือ รับ แดก เป็ดยน หรือ รับ จำนำ ทرفย นั้น ใวกบ

(๒) มัน รับ ทرفย นั้น ใวกบ เป็น ของ กำนัน หรือ เป็น ของ มอบ ผาก

หรือ รับ ใวกบ ด้วย ประการ ไต ไต ก็ ดี

(๓) มัน ซ่อน เร้น หรือ ซุ่ม จ้าง หมาย หรือ ซุ่ม พาเขา ทรมาน นั้น ไป
เสียให้พ้น กัด

ท่าน ว่า มัน มีความ ผิดฐาน รับ ของโจร ถ้า แต่ มัน มิได้ กระทบ ทำความ
ผิดใน การ ที่ใด ทรมาน นั้น มา หรือ ว่าไม่ ได้ มีความ ผิด ต้อง ด้วย ลักษณะ
ใน มาตรา ๓๘๒ ด้วย แล้ว ท่าน ให้ ลง อาญา จำคุก มัน ได้ ไม่ เกิน กว่า
ห้า ปี แต่ ให้ ปรับ ไม่ เกิน กว่า สอง พัน บาท ด้วย อีก โสด หนึ่ง

มาตรา ๓๒๒

ผู้ ใด รับ ของโจร โดย มัน รุ้อยู่ แล้ว ว่า เป็น ของ ใด มา โดย ฐาน ซึง ทรมาน
กัด หรือ ฐาน ปล้น ทรมาน กัด ท่าน ว่า มัน มีความ ผิด ต้อง รวาง โทษ
จำคุก ตั้งแต่ สาม เดือน ขึ้น ไป จน ถึง เจ็ด ปี แต่ ให้ ปรับ ตั้งแต่ ร้อย บาท
ขึ้นไป จน ถึง ห้า พัน บาท ด้วย อีก โสด หนึ่ง

มาตรา ๓๒๓

ผู้ ใด กระทบ ทำการ รับ ของโจร เป็น ปกติ ชุระ ของ ตน ท่าน ว่า มัน มี
ความ ผิด ต้อง รวาง โทษ จำคุก ตั้งแต่ สาม ปี ขึ้น ไป จน ถึง สิบ ปี แต่
ให้ ปรับ ตั้งแต่ สอง ร้อย บาท ขึ้น ไป จนถึง ห้า พัน บาท ด้วย อีก โสด หนึ่ง

หมวดที่ ๗

ความ ผิด ฐาน ทำให้ เสีย ทรมาน

มาตรา ๓๒๔

ผู้ ใด มิได้ มีอำนาจ จะ ทำได้ โดย ชอบ ด้วย กฎหมาย แต่ มัน บังอาจ

ทำแก่ทรัพย์สินของผู้อื่นให้ทรัพย์สินของเขาเป็นอันตรายหรือชำรุดไป ท่าน
ว่า มัน มีความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์สิน ต้อง รวางโทษานุโทษ เป็น
ตามฐาน คือ ฐานหนึ่งให้จำคุกไม่เกินกว่าสองปี ฐานหนึ่ง
ให้ปรับไม่เกินกว่าพันบาท ฐานหนึ่งให้ตั้งโทษทั้งจำทั้งปรับ เช่น
ว่า มาแล้วด้วยกัน

มาตรา ๓๒๕

ผู้ใดทำให้เสียทรัพย์สิน อย่างว่าต่อไปนี้ในมาตรานี้ คือ

- (๑) ทรัพย์สินอย่างใดที่ เป็นของสำหรับใช้ในราชการ หรือ
สำหรับใช้ในสาธารณประโยชน์
- (๒) เครื่องรถ, เครื่องจักร, กิ๊ต
- (๓) ปลั๊กตึ้น หรือ สัตว์พาหนะ กิ๊ต

ท่าน ว่า มัน มีความผิด ต้อง รวางโทษจำคุกไม่เกินกว่าสามปี
แต่ให้ปรับไม่เกินกว่าสองพันบาท ด้วยค่าไล่ตหนึ่ง

มาตรา ๓๒๖

การ พียงเอา โทษ แก่ผู้กระทำความผิด กอหมาย หมอฉนั้น ท่านให้ถือ

ว่าคือ ผู้ที่ได้รับความเสียหาย มา ร้องทุกข์ จึงให้เจ้าพนักงานเอา

คดีขึ้นว่ากล่าว

หมวดที่ ๘

ความผิดฐานบุกรุก

มาตรา ๓๒๗

ผู้ใดเจตนาจะมิให้ผู้อื่นครอบครองทรัพย์สินของเขา อันพึงเกิดขึ้นจาก
 ทรัพย์นั้น โดยความปรารถนาคู่ แต่มีประพฤติผิดกฎหมาย บังอาจ
 เข้าถือเอาทรัพย์สินนี้ กีดกัน หรือเพิกเฉยถือเอาทรัพย์สินของเขา เช่น อ้อม
 รั้ว มีรั้วอาจยกย้าย หรือทำตายเคี้ยวทั้งหมาย เขตต์ของเขาเสีย กีด
 หมายด้วยเจตนาตั้งว่ามาแล้ว มันบังอาจเข้าไปภายในเขตต์ของเขา กีด
 กันผู้ใดกระทำการหนึ่งประการใด ตั้งว่ามานี้ ท่านว่า มันกระทำ
 การบุกรุก มีความผิด ต้องระวางโทษานุโทษเป็นสามฐาน คือ
 ฐานหนึ่ง ให้จำคุกไม่เกินกว่าปีหนึ่ง ฐานหนึ่ง ให้ปรับไม่เกินกว่า
 ห้าร้อยบาท ฐานหนึ่ง ให้ลงโทษทั้งจำทั้งปรับ เช่นว่ามาแล้วด้วยกัน

มาตรา ๓๒๘

ผู้ใดกระทำความบุกรุก ด้วยตนเอง อย่างหนึ่งอย่างใด เช่นว่า
 ต่อไปนี้ มาตรา ๓๒๗ คือ

- (๑) มันใช้กำลังทำร้ายเขา หรือขู่เข็ญว่าจะทำร้ายเขา กีดกัน
- (๒) มันมีสัตววัตถุเข้าไปบุกรุก กีดกัน

08/10/2566

(๓) คุณ พรอคพอด นั้น ทั้ง ตัว มัน ตั้งแต่ ห้า คน ขึ้นไป ไป บุกรุก ก็ดี
ทำน ว่ามัน มีความผิด ต้อง รววง โทษ จำคุกไม่เกิน กว่า สาม ปี แต่
ให้ปรับไม่ เกิน กว่า พัน บาท ด้วย อีก โสัด หนึ่ง

มาตรา ๓๒๘

ผู้ใด มิได้ มีอำนาจ ที่จะ ทำ ได้ โดย ชอบ ด้วย กฎหมาย แต่ มัน บังอาจ
เข้าไป ใน เคหสถาน ของ ผู้อื่น หรือ ใน รัง เขตรั้ว ของ เคหสถาน ผู้อื่น
หรือ เข้า ไป ซ่อนตัว อยู่ใน ที่นั้น ๆ โดยไม่มี เหตุอันสมควร ที่จะ เข้า ไป
ก็ดี หรือ ว่า เมื่อ ผู้ มีความ ชอบ รววม ที่จะ ห้าม ได้ ได้ ชม ได้ ให้มัน
ออกไป มัน ยัง ซ่อน อยู่ใน ที่นั้น ๆ ก็ดี ทำน ว่ามัน ผู้กระทำความผิด อย่าง
หนึ่งอย่างใด เช่น ว่า มัน ต้อง รววง โทษ จำคุกไม่เกิน กว่า หก เดือน
แต่ให้ปรับไม่ เกิน กว่า ร้อย บาท ด้วย อีก โสัด หนึ่ง

ถ้า กระทำความผิดฐาน บุกรุก เช่นว่า มา ใน มาตรา นี้ ได้ กระทำ
ในเวลา ค่ำคืน ก็ดี กระทำ โดย ชุบาย ไ้ ก่าดัง ทำร้าย เขา หรือ ชู้ เซื้อ
ว่าจะ ทำร้าย เขาก็ดี กระทำ ด้วย มี สัตว์ รุก ก็ดี หรือ คุณ ส้มัก พรอค
พอด นั้น ทั้ง ตัว มัน ตั้งแต่ สาม คน ขึ้นไป ไป บุกรุก ก็ดี ทำน ว่าผู้กระทำความ
ผิด เช่นว่า นี้ ต้อง รววง โทษ จำคุกไม่เกิน กว่า สาม ปี แต่ให้ปรับไม่ เกิน
กว่า ห้า ร้อย บาท ด้วย อีก โสัด หนึ่ง

มาตรา ๓๓๐

ผู้ใด มิได้ มีอำนาจ ที่จะ ทำ ได้ โดย ชอบ ด้วย กฎหมาย แต่ มัน บังอาจ
เข้าไป ใน สถานที่ สำหรับ ใช้ ใน ราชการ หรือ ไป ซ่อนตัว อยู่ใน ที่นั้น

โดยไม่มีเหตุอันสมควรที่จะเข้าไปกีดกัน หรือเมื่อเจ้าพนักงานขับได้ให้
มันออกไป มันยังยืนอยู่ในที่นั้นกีดกัน ท่านว่า มันมีความผิดของ
รวงรางโทษฐาน บุกรุกเศษะสถาน

มาตรา ๓๓๓

การฟ้องเอาโทษแก่ผู้กระทำผิดกฎหมาย ที่ท่านบัญญัติไว้ใน
มาตรา ๓๒๗, ๓๒๘ และ ๓๒๙ นั้น ท่านให้ถือว่า คือผู้ที่ได้รับความ
เสียหายมาร้องทุกข์ จึงให้เจ้าพนักงานเอาคดีขึ้นว่า ก่อ

ส่วนที่ ๑๐

ว่าด้วยความผิด ที่เป็น ลหุโทษ

มาตรา ๓๓๒

ความผิดที่เป็น ลหุโทษนั้น คือบรรดาการ กระทำผิดที่ท่านบัญญัติ
ไว้ตั้งแต่ มาตรา ๓๓๔ จนถึง ๓๔๐ แห่งกฎหมายนี้ แต่ท่านกำหนดอาญา
สำหรับความผิดฐาน ลหุโทษไว้ต่างกันเป็น ๔ ชั้นดังนี้ คือ

ชั้น ๑ ท่านว่าต้อง รวงโทษ ปรับไม่เกิน กว่า สิบสอง บาท

ชั้น ๒ ท่านว่าต้อง รวงโทษ ปรับไม่เกิน กว่า ห้าสิบ บาท

ชั้น ๓ ท่านว่าต้อง รวงโทษานุโทษ เป็น สามฐาน คือ ฐาน

หนึ่ง จำคุกไม่เกิน สิบวัน ฐาน หนึ่ง ปรับไม่เกิน ห้าสิบ บาท ฐาน

หนึ่ง ทั้งจำทั้ง ปรับเช่นว่านี้ ด้วยกัน

ชั้น ๕ ท่านว่าต้อง รวง โทษานุโทษ เป็นลำดับฐาน คือ ฐาน
หนึ่ง จำคุกไม่เกิน เดือน หนึ่ง ฐาน หนึ่ง ปรับไม่เกิน ร้อยบาท ฐาน
หนึ่ง ทั้ง จำ ทั้ง ปรับ เช่นว่า นี้ ด้วยกัน

มาตรา ๓๓๓

ถ้าใน กฎหมาย นี้ มี โศก บัญญัติไว้ เป็น อย่างอื่น บรรดา การ กระทำผิด
ฐาน โศก โทษ นั้น ท่านให้ ถัด ว่า ถึง แม้ ผู้ กระทำ ผิด มิ ได้ ทำ โดย เจตนา
ก็ ต้อง มี โศก

มาตรา ๓๓๔

ลักษณะ ความผิด โศก โศก ฐาน ดอง เลमित อำนาจการปกครองบ้านเมือง
แล ดอง เลमित อำนาจโรง ศาล

(๑) เมื่อ นาย พนักงาน ตรวจ ตรวจ ตาม ชื่อ ตำแหน่ง แห่ง ที่ อยู่
ของ ผู้ใด ถ้าแต่ มี น อ้า พรวง ไม่บอก ให้ เขา ทราบ กิติ มัน แก่ถึง บอก
ชื่อ หรือ ตำแหน่ง แห่ง ที่ อยู่ ที่ เป็น แท้ กิติ ทาย ว่า มัน มี ความผิด ต้อง
รวง โศก ชั้น ๑

(๒) ผู้ใด ชัด ชั้น ไม่ กระทำ ตาม คำสั่ง หรือ บังคับ อัน ชอบ ด้วย
กฎหมาย ที่ เจ้า พนักงาน ชั้น หนึ่ง ชั้นใด ตั้ง มัน นั้น ท่าน ว่า มัน มี ความ
ผิด ต้อง รวง โศก ชั้น ๓

(๓) ผู้ใด ทำ อุญ ชน ให้ เสีย ความ เรียบ ร้อย ใน เวลา ศาล หนึ่ง พิจารณา
คดี กิติ หรือ มัน ประพฤติ กิริยา ไม่ เรียบ ร้อย ต่อ หน้า ศาล กิติ ท่าน
ว่า มัน มี ความผิด ต้อง รวง โศก ชั้น ๕

(๔) ผู้ใดทำอันตรายแก่ หมาย ประกาศ หรือ หนังสือ ซึ่งเจ้าพนักงาน ผู้กระทำการ ตามหน้าที่สั่ง ให้ ปิดไว้ กีด หรือ มัน ทำให้แผ่น บาย สำหรับ ปิด ประกาศ แล หนังสือ นั้น เปน อันตราย หตุตถัม แดก หักไป กัด ท่าน ว่า มัน มีความผิด ต้อง รวางโทษ ชั้น ๕

มาตรา ๓๓๕

ความผิด หุโทษ

ใน สุาน กระทำให้ เกิด ภัยอันตราย แก่ สาธารณชน แล ให้ สาธารณชน ปราศจาก ความ สุข สบาย

(๑) ผู้ใดตั้ง เสี่ยง อ้อ ฉาว ขึ้น ใน เวลา ค่ำคืน โดย ใช้ เหตุ แด มิชอบ ด้วย กฎหมาย จน อาจ จะ พา ให้ เกิด ความ ตกใจ วุ่น วาย กัน ขึ้น ใน เมือง หรือ หมู่ บ้าน ท่าน ว่า มัน มีความผิด ต้อง รวางโทษ ชั้น ๑

(๒) ผู้ใด มี บัน ประจุ พา ไป ใน ทาง หลวง ถนน หลวง หรือ ใน ที่ สาธารณสถาน โดย มัน ไม่ ได้ รับ อนุญาต ให้ ถ้อ ได้ ท่าน ว่า มัน มีความผิด ต้อง รวางโทษ ชั้น ๑ แด ให้ รับ ฮา วุช นั้น เสีย ด้วย

(๓) ผู้ใด มี สัตวาวุช ไม่ ว่า อย่าง ไต ไต เข้า ไป ใน ที่ ประชุมชน เวลา มั่งงาน นักชดถุณษ์ ท่าน ว่า มัน มีความผิด ต้อง รวางโทษ ชั้น ๑ แด ให้ รับ ฮา วุช นั้น เสีย ด้วย

(๔) ผู้ใด จุดประทัด, พด, ดอกไม้เพลิง, หรือ ปลัอย โคม ดอย อย่าง มี ไฟ ^{๐๘/๐/๒๕๖๖} ใน เมือง, ใน หมู่ บ้าน, ใน ตลาด, หรือ ใน ถนน หลวง

โดย เติมนัด คือ ข้อบังคับ สำหรับ ท้อง ที่ ท่าน ว่า มั่น มีความ ผิด ต้อง
วางโทษ ชั้น ๑

(๕) ผู้ใด ใช้ บัญชี ธนาคาร ของ ได้ ไครก มั่งคั่ง ก่อตั้ง มี บัญชี ปดิวเนา
เป็น คำน ใน หรือ ใกล้ เคียง กับ เมือง, หมู่ บ้าน, หรือ ตลาด
โดย เติมนัด คือ ข้อบังคับ สำหรับ ท้อง ที่ ท่าน ว่า มั่น มีความ ผิด ต้อง
วางโทษ ชั้น ๑

(๖) ผู้ใด วิชา ทศ คือ ผู้ ก็น ใน ท้อง ถนน หลวง หรือ ใน ที่ สำธารณสถาน
ท่าน ว่า มั่น มีความ ผิด ต้อง วางโทษ ชั้น ๒

(๗) ผู้ใด ขาย สุรา ให้ แก่ บุคคล ที่ ปรากฏ ว่า เมมา สุรา อยู่ แล้ว กัด
หรือ ขาย สุรา ให้ แก่ เด็ก อายุ ค่า กว่า สิบ สี่ ขวบ กัด ท่าน ว่า มั่น มีความ
ผิด ต้อง วางโทษ ชั้น ๒

(๘) ผู้ใด เป็น ผู้ ควบคุม คน เดียว จริต หรือ คน สันตทาน ตูราย ถ้า
แต มัน ปล่อย ให้ คน นั้น ๆ ออก เทียว ไป แก่ โดย ล่าม ก็น ท่าน ว่า มั่น มี
ความ ผิด ต้อง วางโทษ ชั้น ๒

(๙) ผู้ใด เห็น ผู้ อื่น ตก อยู่ ใน ที่ ใกล้ มรณ โภย ถ้า มัน อาจ จะ ช่วย
ได้ โดย ไม่ ควร เกรง อัน ตราย แก่ ตัว มัน เอง แต่มัน มี ช่วย ใช้ ท่าน
ว่า มัน มีความ ผิด ต้อง วางโทษ ชั้น ๒

(๑๐) ผู้ใด ทำ ให้ ชัด ขวาง แก่ ท่อ ถ่าน้ำ, ราน้ำ, หรือ ทาง
สำหรับ ให้ น้ำ หลอ อัน เป็น ของ สำหรับ สำธารณ ประโยชน์ ท่าน ว่า
มัน มีความ ผิด ต้อง วางโทษ ชั้น ๒

(๑๓) ผู้ใด ยิง บิน หรือ ขาวูช ที่ใช้ ติณ ระเบิด อย่างใดโดยใช่เหตุ ชนใน เมือง, หมู่บ้าน, ตลาด หรือใน ที่ ประชุมชน ท่าน ว่า มั่น มีความผิด ต้อง รวาง โทษ ชั้น ๓

(๑๔) ผู้ใด รักษาสัตว์ที่ดุร้าย แต่มั่น ปลัดยให้สัตว์นั้น ออกเที่ยว ท่าน ว่า มั่น มีความผิด ต้อง รวาง โทษ ชั้น ๓

(๑๕) ถ้าปรากฏว่าผู้ใด เวลากลางวัน อยู่ใน ถนน หลวง หรือใน ตำบารณ ชานเมือง เมื่อกูรายาเมื่อกูจมน้ำไม่ สามารถ จะ ครอง สัตติ ของ ตนได้ ก็ตี หรือ ประพฤติ กิริยา อากาห วน ฉวยใน ที่นั้น ๆ กัด ท่าน ว่า มั่น มีความผิด ต้อง รวาง โทษ ชั้น ๓

(๑๖) ผู้ใด ชัก สัตว์ขาวูช หรือ ใช้ สัตว์ขาวูช ใน เวลาวิจวาท ต่อ ลูกหนี้ ท่าน ว่า มั่น มีความผิด ต้อง รวาง โทษ ชั้น ๓

(๑๗) ผู้ใด ทำให้น้ำใน บ่อใน สระ หรือใน ที่ ชึ่งน้ำ สำหรับ ตำบารณ ชน ใช้ ส้อยโล้โควก ท่าน ว่า มั่น มีความผิด ต้อง รวาง โทษ ชั้น ๓

(๑๘) ผู้ใด ทรมาน สัตว์เดียดรณ ด้วย ความ ดุร้าย หรือ มั่น ชำสัตว์เดียดรณให้ ตาย ด้วย ความ ถ้ำปากโดย มิจำเป็น ท่าน ว่า มั่น มีความผิด ต้อง รวาง โทษ ชั้น ๓

(๑๙) ผู้ใด ทำให้ ปลัดสัตว์ หรือ สัตว์พาหนะ ถึง ตาย หรือ มีบาด เจ็บ 8/10/2566 เพราะ มั่น ชี้ ชับ หรือ บรรทุก สัตว์นั้น จน เหลือ ขนาด ใช้ ท่าน ว่า มั่น มีความผิด ต้อง รวาง โทษ ชั้น ๓

(๑๘) ผู้ใด ชื่นใจ พนักงาน เรียกให้มันช่วยใน เมื่อ เกิดภัยอันตราย เช่น เวลาเกิดเพลิงไหม้ เป็นต้น ถ้ามัน อาจจะช่วยได้ แต่ มันมีช่วยใช้ ท่าน ว่า มัน มีความผิด ต้อง รวางโทษ ชั้น ๕

(๑๙) ใน เวลาโจร ปล้น ณที่ใดใด ถ้าผู้ใด อาจจะช่วยต่อสู้โจร ได้ แต่ มีได้ช่วยใช้ ท่าน ว่า มัน มีความผิด ต้อง รวางโทษ ชั้น ๕

(๒๐) ผู้ใด ได้ ทำ ส้มเฒ่าโดย ชอบด้วย กฎหมายไว้ว่า มัน จะ รับ ทำการ แยก ห้าม หรือ พา บุคคล ฆน ทรมณ์ ฆ่าอย่าง ได้โต จาก ที่ หนึ่ง ไปยัง ที่ อื่น ก็ดี หรือ รับไว้ว่า จะทำ การ เป็นคนใช้ ของ ผู้ใด ใน เวลา เขา เติร ทางไปโดย ทาง บก หรือ ทาง น้ำ ก็ดี ถ้า มัน อาจจะ ทำ การงาน นั้น ๆ ได้ แต่ มัน แกล้ง บิด พัด เสียไม่ ทำใช้ ท่าน ว่า มัน มีความผิด ต้อง รวางโทษ ชั้น ๕

(๒๑) ผู้ใด แกล้ง เสก ความ เท็จ บกตาเดาให้ เลื่อง ดับ จน กระทบ ให้ เกิด ความ ตื่น ตกใจ ชนใน หมู่ชน ทั้ง หลายใช้ ท่าน ว่า มัน มีความผิด ต้อง รวางโทษ ชั้น ๕

(๒๒) ผู้ใด ฆ่า หรือ ทอด ตลาต เครื่อง อาหาร ชนไม่พอจะ บริโภค โดย เป็น ของ เป่า ของ เสีย ก็ดี เป็น ของ ที่ อาจจะ ให้ เกิด โรคภัย ชนแก่ ผู้บริโภค ก็ดี ท่าน ว่า มัน มีความผิด ต้อง รวางโทษ ชั้น ๕ แต่ ท่าน ให้ คัด ตั้ง ให้ ทำ ถาย ของ เหล่า นั้น เสีย ด้วย

(๒๓) ผู้ใด เป็น คน มี โรค ที่ อาจจะ ติด ต่อ ไป ถึง ผู้ ชนใด ถ้า แด

มันทำ หรือขายของกินอย่างใดใด ท่านว่ามันมีความผิด
ต้องวางโทษ ชั้น ๕

(๒๕) ผู้ใดรู้ว่า มีผู้คิดจะกระทำการ ประทุษร้าย อันสามารถ
อาจทำให้บุคคลผู้หนึ่งผู้ใด ถึงแก่ความตายก็ดี จะกระทำผิดฐาน
ข่มขืนทำชำเราก็ดี จะกระทำผิดฐาน เป็นโจรชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์
หรือเป็นโจรลักทรัพย์ ถ้าแต่มันรู้เช่นนั้นแล้ว มันแกดงเพิกเฉย
เฉย ไม่เอาความไปร้องเรียนต่อเจ้าพนักงานในหน้าที่ก็ดี หรือ
มันไม่แจ้งแก่ผู้ที่จะพึงถูกประทุษร้ายนั้น ในเวลาอันพอที่เขาจะ
ป้องกันภัยอันตรายนั้น ๆ ได้ก็ดี ท่านว่ามันผู้จงใจเฉย เช่นว่า มัน
มีความผิด ต้องวางโทษ ชั้น ๕ แต่ถ้าหากว่าผู้ที่กระทำผิดคิด
ประทุษร้ายนั้นเป็น สามี, ภรรยา, พี่, น้อง, หรือเป็นญาติที่
สืบสายโลหิตโดยตรงขึ้นไป หรือโดยตรงลงมาของมันเอง ท่านว่า
อย่าให้เอาโทษแก่มันผู้เฉยนั้นเลย

มาตรา ๓๓๖

ความผิดต่อโทษ

ในฐานประทุษร้ายต่อทางไปมา

แต่ทางสิ่งข้าวแกของ ๆ สาธารณชน

(๓) ผู้ใดกีดกันทางหลวง โดย ใช้เหตุเช่นมันเขารถ หรือยาน
อย่างอื่น หรือสิ่งใดใด ไปทอดทิ้งไว้ ให้สามารถจะเกิดอันตราย

หรือ ชัด ช้อง แก่ ความ สดวก ใน การ ไป มา ของ ตำรา รณ ชน ท่าน ว่า มัน มีความ ผิด ต้อง รววง โทษ ชั้น ๓

(๒) ผู้ใด มิได้ รับ อนุญาต อัน ชอบ ด้วย กฎหมาย เติมนั้น บังอาจ ปลุก เรือน, บัก ร้ว, หรือ ปลุก สร้าง สิ่งใดใด ให้ ตำ เข้า ไป ใน ทาง หลวง ท่าน ว่า มัน มีความ ผิด ต้อง รววง โทษ ชั้น ๓

(๓) ผู้ใด ไม่ กระทำ ตาม คำ สั่ง ของ เจ้า พนักงาน ผู้ มี อำนาจ แล หน้า ที่ สั่ง ให้ วิชา ดนท หลวง ให้ สอาด ท่าน ว่า มัน มีความ ผิด ต้อง รววง โทษ ชั้น ๓

(๔) ผู้ใด ปลุก ราน หรือ วาง แฉง ดอย หรือ ตั้ง ที่ สำหรับ ชาย ของ ตง โน กนท หลวง โดย มิ ได้ รับ อนุญาต อัน ชอบ ด้วย กฎหมาย ท่าน ว่า มัน มีความ ผิด ต้อง รววง โทษ ชั้น ๓

(๕) ผู้ใด ปลด อย ปลัด สัตว์ หรือ สัตว์ พาหนะ ของ มัน ให้ เทียว ไป ตาม ถนน หลวง ท่าน ว่า มัน มีความ ผิด ต้อง รววง โทษ ชั้น ๓

(๖) ผู้ใด ดับ โคมไฟ ที่ ให้ แสง สว่าง สำหรับ ตำรา รณ ชน ไป มา ตาม ถนน หลวง ท่าน ว่า มัน มีความ ผิด ต้อง รววง โทษ ชั้น ๓

(๗) ผู้ใด ใช้ รถ ตาม ถนน หลวง ใน เวลา กตาง คีน ไม่ จุด โคมไฟ ให้ แสง สว่าง ที่ รถ นั้น ตาม สัม ควร ท่าน ว่า มัน มีความ ผิด ต้อง รววง โทษ ชั้น ๓

(๘) ผู้ใด ปลด อย ให้ ปลัด สัตว์ หรือ สัตว์ พาหนะ ของ มัน ไป

ทำ อันตราย แก่ถนน หาดวง กัด ที่ ดำรงไว้ สำหรับ สาธารณชน กัด เชื้อน, ทาง สำหรับ ให้น้ำ ใส รวง น้ำ แด่ ที่ ทาง หรือ สิ่ง ใด ใด ซึ่ง สำหรับ ประโยชน์ ของ สาธารณชน กัด ท่าน ว่า มัน มี ความ ผิด ต้อง รวงโทษ ชั้น ๒

(๘) ผู้ใด ซึ่ง ท่าน อนุญาต โดย ชอบ ด้วย กฎหมาย ให้ มัน พื้นดิน ใน ทาง หาดวง กัด หรือ ให้ ปลุก ให้ คง หรือ รวง สิ่ง ใด ใด อัน ย่อม จะ เป็น เครื่อง กัด ขวาง ใน ทาง หาดวง กัด ถ้า แต่มัน ละเลย มิ ได้ จุด โคมไฟ ให้ แสง สว่าง ไว้ ณ ที่ นั้น ๆ เป็น สัญญา เพื่อ บังคับ กัน ภัย อันตราย แก่ สาธารณชน ที่ ไป มา ใน ทาง นั้น ท่าน ว่า มัน ละเลย เช่น นี้ มี ความ ผิด ต้อง รวงโทษ ชั้น ๒

(๑๐) ผู้ใด ซ้ำ ปลุก สัตว์ หรือ สัตว์ พาหนะ ใน ถนน หาดวง กัด หรือ เท ทั้ง สิ่ง ใด ใด ใน ถนน หาดวง กัด ท่าน ว่า มัน มี ความ ผิด ต้อง รวงโทษ ชั้น ๒

(๑๑) ผู้ใด ปลุก บัก หรือ รวง สิ่ง ใด ใด ใน ทาง หาดวง หรือ ริม ทาง หาดวง ซึ่ง อาจ จะ ต้ม ทลาย ลง มา ถูก ทัพ ทำให้ เป็น อันตราย แก่ คน ที่ ไป มา ใน ทาง นั้น ได้ ท่าน ว่า มัน มี ความ ผิด ต้อง รวงโทษ ชั้น ๒

(๑๒) ผู้ใด ชี มา หรือ ขับ รถ เร็ว เกิน ขนาด จน สามารถ อาจ จะ เกิด เหตุร้าย แก่ สาธารณชน ชั้น ๒ ท่าน ว่า มัน มี ความ ผิด ต้อง รวงโทษ ชั้น ๒

(๓๓) ผู้ใดเอาของ เกาะ กะวางไว้ในถนน หลวง กัด หรือ ฟัน
 ดินใน ถนน หลวง กัด โดย มัน มี ใ้รับ อนุญาต อัน ชอบ ด้วย กฎหมาย
 ถ้า แด การ ที่ มัน ทำ นั้นไม่ ถึง ความ ผิด ฐาน ทำให้ เสีย ทรัพย์ แต่ไม่ ถึง
 ความ ผิด ฐาน ประทุษ ฐร้าย แก่ ทาง ไป มา ของ สาธารณ ชน ท่าน ว่า มัน
 มีความ ผิด ต้อง รวาง โทษ เพียง ชั้น ๓

(๓๔) ผู้ใด ทั้ง ทราบ ลัก ด้ เต็ม รตาม ใน ทาง หลวง กัด หรือ
 ทั้ง ริม ทาง หลวง กัด ท่าน ว่า มัน มีความ ผิด ต้อง รวาง โทษ ชั้น ๓

(๓๕) ผู้ใด กระทำ ให้ ยาน ที่ สำหรั บ ขับ ชี่ ไป มา ใน ถนน หลวง โคน
 กั้น เพราะ มัน ไม่ ได้ ประพฤติ ตาม ข้อ บังคับ สำหรั บ การ ขับ ชี่ ยาน นั้น ๆ ใ้
 ท่าน ว่า มัน มีความ ผิด ต้อง รวาง โทษ ชั้น ๓

มาตรา ๓๓๗

ความ ผิด ทัหุ โทษ

ใน ฐาน กระทำ อนาจาร

(๑) ผู้ใด แล ด้ง วาจา ตาม ก อนาจาร ต่อ หน้า ชาร คำนัด ท่าน ว่า
 มัน มีความ ผิด ต้อง รวาง โทษ ชั้น ๓

(๒) ผู้ใด เป่ ลี อย ภาย หรือ กระทำ การ อย่าง อื่น ๆ อัน ควร
 ขาย หน้า ต่อ หน้า ชาร คำนัด ท่าน ว่า มัน มีความ ผิด ต้อง รวาง โทษ

08/10/2566

มาตรา ๓๓๗

ความผิด ฤหุโทษ

ในฐาน ประทุษร้ายแก่ร่างกาย

(๑) ผู้ใด บังอาจ ขวางปาผู้อื่น ด้วยของได้โคจร หรือด้วยก้อนหิน ก้อนอิฐ หรือด้วยของแรง กระต่าง อย่างใดใด แต่มีได้ต้อง ศบ บุคคล ผู้ใด ท่านว่า มัน มีความผิด ต้อง รวางโทษชั้น ๒

(๒) ผู้ใด ทำการโดยฐาน ประมาท แต่มัน กระทำให้ เกิดบาดเจ็บ แก่ร่างกาย ของ บุคคล ผู้ใด ไซ้ ท่านว่า มัน มีความผิด ต้อง รวางโทษชั้น ๓

(๓) ผู้ใด บังอาจ ทบตี หรือใช้กำลัง กระทำ อย่างใดใด แก่ผู้อื่น แต่ไม่ถึง แก่บาดเจ็บ ท่านว่า มัน มีความผิด ต้อง รวางโทษชั้น ๔

มาตรา ๓๓๘

ความผิด ฤหุโทษ

ในฐาน กระทำให้ เลื่อมเสี้ยน

อิศรภาพ แด่ ชื่อเสี้ยน

(๑) ผู้ใด ชูเชิญว่าจะ ทำให้ เสี้ยนหาย แก่เขา โดยการ ร้ายแรง แด่ ไม่เป็น ขรรวม ท่านว่า มัน มีความผิด ต้อง รวางโทษชั้น ๓

(๒) ผู้ใด หมิ่น ประมาท เขา ซึ่ง หน้า ท่านว่า มัน มีความผิด ต้อง รวางโทษชั้น ๓

(๓) ผู้ใดโฆษณา การ ห่มิน ประมาท เขา ท่าน ว่า มิน มีความผิด ต้อง รวางโทษ ชั้น ๓

มาตรา ๓๕๐

ความผิด ฤโทษ
ในฐานะ ประทุษุชราย แก่ ทรษย์

(๑) ผู้ใด ปล่อยให้ปลุ่สัตว์ หรือ สัตว์พาหนะ เขา ใน เรือก ส่วน ไร่นาของ ผู้อื่น อัน เขา ได้ ไถ ครวด แต่ง พัน ดิน ไร่ แดง กัด หรือ ที่ เขาได้ ปลุก เพาะ พรรณ ไม อื่น มี ประโยชน์ อกงาม อยู่ แดง หรือ เขา ได้ เก็บ กอง รวม อยู่ ใน ัน กัด ท่าน ว่า มิน มีความผิด ต้อง รวาง โทษ ชั้น ๒

(๒) ผู้ใด มั่งอาจ เขา สึง ไส้โครก หรือ ของ แรง กระจ่าง มี กอน หิน เบน คัน ขวาง ปาเคหะ สัดถน หรือ เรือก ส่วน ของ เขา ท่าน ว่า มิน มีความผิด ต้อง รวางโทษ ชั้น ๓

(๓) ผู้ใด ได้ คั่น ปลุ่สัตว์ หรือ สัตว์พาหนะ เขา ไปใน เรือก ส่วน ไร่นาของ ผู้อื่น อัน เขาได้ ไถ ครวด แต่ง ดิน ไร่ แดง กัด หรือ มี พรรณ ไม อื่น มี ประโยชน์ อกงาม อยู่ แดง หรือ เขาได้ เก็บ กอง รวม อยู่ ใน ัน แดง กัด ^{08/10/2566} ท่าน ว่า มิน มีความผิด ต้อง รวางโทษ ชั้น ๔

บัญชีกฎหมายแก่พระราชบัญญัติ ซึ่งให้ยกเลิกเสีย

<p>ศักราช เดือน ปี ซึ่ง ตั้ง พระราชบัญญัติ</p>	<p>ชื่อกฎหมาย ประกาศ แก่ พระราชบัญญัติ</p>
<p>วัน ๕ ๕ ๗ คำบงกช ศักราช ๒๕๐๓</p>	<p>กฎหมายลักษณะโจร</p>
<p>วัน ๗ ๕ ๘ คำบงเกาะ ศักราช ๒๕๕๕</p>	<p>กฎหมายลักษณะอาญาหลวง</p>
<p>วัน ๕ ๓ ๗ คำบงมะโรง ศักราช ๒๕๖๘</p>	<p>กฎหมายลักษณะฉ้อโกง</p>
<p>วัน ๓ ๓ ๗ คำบงจอก ศักราช ๒๕๐๓</p>	<p>กฎหมายลักษณะอาญาราชฎูร์</p>
<p>วันที่ ๕ เมษายน รัตนโกสินทร์ ศก ๒๓๘</p>	<p>พระราชกำหนดลักษณะ ข่มขืน ถ่วง ประเวณี่</p>
<p>วันที่ ๕ เมษายน รัตนโกสินทร์ ศก ๒๓๘</p>	<p>พระราชกำหนด ลักษณะ หมิ่น ประมาท</p>
<p>วันที่ ๒๕ กันยายน ๐๘/๑๙/๒๕๖๖ รัตนโกสินทร์ ศก ๒๕๖</p>	<p>ประกาศลักษณะข้อ</p>

ประกาศ

ว่าด้วยการ เสด็จ พระราช ดำเนิร

ประพาศ หัว เมือง ชาย ทะเล วัฒนศก

มี พระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกัน
 ว่า การที่จะเสด็จพระราชดำเนิน ประพาศ หัว เมือง ชายทะเล วัฒนศก
 เพื่อจะได้ทอดพระเนตร ภูมิประเทศ แด่ดวงจ ราชการ ประกอบพระ
 ราชมหารัทธิที่จะทรงทำนุบำรุงบ้านเมือง ให้เจริญยิ่งขึ้นสืบไปนั้น
 กำหนดจะได้เสด็จพระราชดำเนิน จาก กรุงเทพมหานคร ณวันที่ ๑๒
 มิถุนายน วันทโกสินทร์ศก ๑๒๗ ประมาณเวลากว่าจะเสด็จกลับกรุงเทพ
 มหานครราวสัก ๓๕ ราวตรี การเสด็จพระราชดำเนินครั้งนี้ ย่อมจะ
 นานวันอยู่ แต่ตามหัวเมืองที่จะประทับนั้น ได้มีโทรเลขติดต่อกัน
 กับกรุงเทพมหานครแล้ว แต่ถ้ามิเหตุการอันใดอันหนึ่ง ซึ่งเป็น
 การสำคัญอันเป็นพระราชกิจ หรือต้องเป็นพระราชธุระอยู่นั้น ก็อาจ
 จะทราบบังคมทูลพระกรุณา แต่รับพระราชทานกระแด้พระบรมราช
 โองการได้ตลอดเวลานั้นไม่ช้านัก

แต่กระนั้นแล้ว ยังมีพระบรมราชประสงค์อีกว่า จะไม่ให้ราช
 การแผ่นดิน ^{๒๘/10/25๖๖} ซึ่งเคยทรงเป็นพระราชธุระอยู่เป็นอันหนึ่ง ^{๒๗} ต้องคง
 กางตัวเร็วเข้าเวลาไป เพราะเหตุที่ไม่ได้ประทับอยู่ในกรุงเทพมหานครมหา

นคร นีเดอเย ^{๕๕๕} แต่ทรงพระราชดำริเห็นว่า การเสด็จพระราชดำเนิน
 คราวนี้ ^{๕๕๕} ถึง เปน การ ที่ เสด็จ ประพาศ ตาม หัว เมือง ใน พระ ราช อาณา
 เขต ^{๕๕๕} กัด บาง ที่ จะ มี ราชการ แ่นดิน อยู่ บาง อย่าง ที่ ต้อง ทูล
 ถอด เพื่อ ได้ มพระราช ดำริ ตั้ง เปน สิทธิ ชาติ ไป โดย ด้บ พด้น แต่ การ
 ดัน นั้น ไม่ พอ ที่ จะ ต้อง มี โทเรช ไป กราบ บังคม ทูล พระ กรุณา ให้ เน้น
 ชาติ ไป ไม่ ทน ท้อง ที่ ของ การ ที่ จำ เปน จะ กระทำ ให้ สำ เร็จ แล้ว ไป
 ได้ ^{๕๕๕} คง นี้

จึง ทรง พระ กรุณา โปรดเกล้า ฯ พระ ราช ทาน อำนาจ ใน ราชกิจ
 ที่ จะ รักษา พระ นคร ใน ระหว่ง เวลา เสด็จ พระราช ดำเนิร ประพาศ หัว
 เมือง ชาย ทะเต ดอนตกร ^{๕๕๕} นี้ ไว้ แก่ สมเด็จ พระ บรม โอรส ธิราช
 มกุฎราชกุมาร ให้ ทรง เปน ประจัน ใน ที่ ประชุม ทั้ง สอง อย่าง ดัง
 ที่ จะ ได้ ถัด ภาย ไป แต่ ให้ ทรง บัง คับ บัญชาการ ทั้ง ปวง สิทธิ ชาติ ทั้ง ไป
 พรอ ม ด้วย ที่ ประชุม ทั้ง สอง อย่าง คือ

อย่าง ๑ ที่ ประชุม ผู้ สำ เร็จ ราชการ อยู่ รักษา พระ นคร กวุง เทพ ฯ
 นั้น มี ที่ ปฤกษา ๓ คือ

- ๑. สมเด็จ พระ เจ้าน้อง ยาเชอ เจ้า ฟา กรม พระ ภาณุนิพนธ์ ขุนศรี เวช
- ๒. พระ เจ้าน้อง ยาเชอ กรมหลวง นเรศวร ฤทธิ์
- ๓. พระ เจ้าน้อง ยาเชอ กรมหลวง เทอดวงษ์ วัชร ปรอง

อย่าง ที่ ๒ ที่ ประชุม เสนอ บัด นั้น มี เสนอ บัด ผู้ ที่ อยู่ รักษา พระ นคร

กับ ปลัด ทูล ถอดของ ผู้แทน เสด็จมาบัตที่ ตามเสด็จ พระราช ดำเนิรรวม ๓๐ คือ

๑. สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้ากรมพระภาณุพันธุวงศ์วรเดช

เสด็จมาบัตที่ กระ ทรวง กระ ตาใหม่

๒. พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นอดิศัยวิกรมทิพย์ เสด็จมาบัตที่ กระ ทรวง

โยธาธิการ

๓. พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นเทเวศร์วงศ์วิโรประการ เสด็จมาบัตที่

กระ ทรวง การ ต่าง ประเทศ

๔. พระเจ้าลูกยาเธอ กรมหมื่นจันทบุรีนฤนาถ เสด็จมาบัตที่ กระ ทรวง

พระคลัง มหาสมบัติ

๕. พระเจ้าลูกยาเธอ กรมหมื่นราชบุรีดิเรกฤทธิ์ เสด็จมาบัตที่ กระ ทรวง

ยุติธรรม

๖. เจ้าพระยาวิจิตรวงศ์วุฒิไกร เสด็จมาบัตที่ กระ ทรวง ข้าราชการ

๗. เจ้าพระยาเทเวศร์วงศ์วิวัฒน์ เสด็จมาบัตที่ กระ ทรวง เกษตรราชการ

๘. พระยาสุโขทัยนิรันดร์ เสด็จมาบัตที่ กระ ทรวง นคร บาด

๙. พระยาศรี สหเทพ ปลัด ทูล ถอดของ แทน เสด็จมาบัตที่ กระ ทรวง

มหาดไทย

๑๐. พระยาบำเรอภักดิ์ ปลัด ทูล ถอดของ แทน เสด็จมาบัตที่ กระ ทรวง อัง

แต่ให้ พระยาศรีสุนทรโวหาร เจ้า กรม พระ ขาดภัย เป็น สภา

เสนาธิการ สำหรับ ที่ ประชุม ทั้งสอง อย่าง นี้ ด้วย แล้ว ให้ ประชุม กัน
ทั้งนี้ ส่วนดุสิต เป็น นิจ ทุก วัน ไป ตาม เวลา ที่ สัมควร จะ กำหนด ได้

ถ้า มี การ อินโด เช่น ก่อร่าง มา ข้าง ต้น นี้ เกิดขึ้น ซึ่ง ควร จะ กราบ
บิณฑก ทูต พระ กรุณา ก่อน ก็ ให้ รับ กราบ บิณฑก ทูต ไป โดย ทาง โทรเสช
แต่ ถ้า การ อินโด เช่น นี้ ซึ่ง เป็น การ ร้อน เร็ว ก็ ดี หรือ เป็น กิจ
ที่ไม่ สำคัญ พอ ที่ จะ ถึง ต้อง กราบ บิณฑก ทูต พระ กรุณา ก็ ดี เมื่อ การ
นั้น เป็น กิจ ซึ่ง เคย พระ ราชทาน พระ บรม ราชวินิจฉัย โดย ไม่ เคย ต้อง
ปลุกษา เสนาบดี แล้ว ก็ ให้ พรอม กับ ที่ ประชุม ผู้ สำเร็จ ราชการ
รักษาร พระ นคร กรุง เทพ ฯ ศาล การ เคียบ เคียง กับ พระ ราช นิยม แต่
แบบ แผน อย่าง ที่ เคย แด ควร แก่ เหตุ นี้ บังคับ บัญชา ไป ให้ สำเร็จ แล้ว
จึง กราบ บิณฑก ทูต พระ กรุณา ออก ไป ภายหลัง

เมื่อ การ นั้น เป็น กิจ ที่ เคย ไป รัด เท้า ๆ ให้ เสนาบดี ประชุม ปลุกษา
กัน ถ้า ให้ พรอม กับ ที่ ประชุม เสนาบดี บังคับ บัญชา ไป ให้ ตัด ออก ทุก ประ
การ สู้ แต่ ให้ การ ที่ ควร จะ ให้ สำเร็จ ทุก อย่าง ทั้ง ปวง นั้น สำเร็จ
ทั่ว ไป ให้ ทน การ ทน เวลา อัน ควร อย่า ให้ คัง ค้าง ขวาง ขัด อยู่ เดี่ยว เวลา
ไป โดยใช้ เหตุ

แต่ ข้าราชการ ทุก ตำแหน่ง พึง บังคับ บัญชา ให้ เข้า ใจ แน่ นอน ตาม
พระ ราช กำหนด กฎหมาย แต่ กระทำ ตาม ทุก สิ่ง ทุก ประการ เทอญ

ประกาศ มา ณ วันที่ ๕ เดือน มิถุนายน รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๗ เป็น
วันที่ ๑๔๕๕ หรือ บที่ ๕๑ ใน รัชกาล บัณฑิต

ประกาศกระทรวงมหาดไทย

เรื่อง ตัดอัตราเก็บเงินค่าราชการในตำบล
ต่าง ๆ ที่ท้องที่อำเภอเมืองบัวแขวงเมืองน่าน
ลงคงเก็บแต่คนละ ๒ บาท

พระเจ้าอยู่หัวยาเธอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสด็จบดั้กระทรวงมหาดไทย รับพระบรมราชโองการได้เกล้า ๆ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ตำบลดอยผืนน่าน ดอยภูมยี่ ภูง่าม เสง่าว ท้องที่อำเภอเมืองนครน่าน แต่ตำบลดอยภูคม ภูฟ้า ภูตอ ภูตอกกา ภูจาม ภูเวียง ท้องที่อำเภอเมืองบัวแขวงเมืองน่าน เป็นท้องที่กัันดารราษฎร มีความยากจนขัดสนไม่บริบูรณ์เหมือนกัับราษฎรที่อาศัยอยู่ ในท้องที่อื่น แต่พื้นภูมิประเทศท้องที่ เป็นชอกห้วยธารเขา การทำมาหาเลี้ยงชีพ เป็น การขัดคัดมาก จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ตัดอัตราเก็บเงินค่าราชการในท้องที่ตำบลเหล่านี้ ลง คงเก็บคนละ ๒ บาท เพื่อเป็นการบำรุงการหาเลี้ยงชีพของราษฎร ตั้งแต่วันที่ ๑๒๗ เป็น ต้นไป

คำกล่าว การ กระทรวงมหาดไทย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒ มิถุนายน รัตนโกสินทร ศก ๒๓๗

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนา บดั้กระทรวงมหาดไทย

พระราชบัญญัติ ต้ม ตะตาย

รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๗

มี พระ บรมราชโองการ ใน พระบาท สัมเด็จพระ ปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระ จุฑจอม เกตเจ้า อยู่ หัว ดำรัส เห็นว่า ให้ ประกาศ ให้ทราบทั่วกัน ว่า ตามพระราช บัญญัติลักษณะ หนั ยมสิน รัตนโกสินทร์ ศก ๑๓๐ นั้น ลูก หนั จะ ร้อง ต่อ ศาล ขอให้ ตัดสิน ว่า ตน เป็น คน ต้ม ตะตาย แต่ ให้ ศาล เหยียบ ทรพี่ย ส้มบด ให้ แก่ เจ้าหนั ทัง หลาย ได้ แต่ เมื่อ ลูก หนั ไม่ ร้อง ขอ ต่อ ศาล แดง เจ้าหนั ก็ ไม่ อำนาจ ที่ จะ ร้อง ฟ้อง ให้ ลูก หนั ต้ม ตะตาย บ้าง โดยการ คำ ขา ยซึ่ง เจริญ ชัน ใน เวลา นั้น ก็ มี ช่อง ที่ ลูก หนั จะ บิด พัดว ขอ โกง ไม่ ยิน ยอม ต้ม ตะตาย หรือ อาจ จะ ยกออก ทรพี่ย ส้มบด ของคน โขน ให้ ผู้หนึ่ง ผู้ใด หรือ ใช้ หนั ให้ แก่ เจ้าหนั แต่ บาง คน โดย เค็ม จำนวน ดังนี้ จึง เป็น ที่ ทำให้ เจ้าหนั เสียเปรียบ ลูก หนั แต่ จะ เป็น ที่ ผิด เคียง แก่ การ คำ ขา ย ไม่ ต้ม แก่ กาด ส้มยี้ เพราะ ฉนั้น จึง ทรง พระ กรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ แก่ ไช้ เพิ่ม เค็ม พระราช บัญญัติ กุ หนั ยมสิน ปี ๑๓๐ ซึ่ง ยัง บก พร้อง อยู่ เพื่อ พื่อ คำ พานิช แต่ ไพร่ ฟา ซา แผ่นดิน จะ ด้ รับ ความ ยุติธรรม ทัง หน้า กัน ดัง ต่อ ไป นี้

มาตรา ๑ ถ้า ลูก หนั เป็น หนั เงิน เจ้าหนั ตั้งแต่ พัน บาท ชนไป โดยทาง หนัสิน (ไม่ใช่ คำ ทำ ชวงม หรือ คำ เสีย หาย ที่ ศาล ยัง ไม่ ได้ ตัดสิน) แต่ เจ้าหนั อาจ ว่า ลูก หนั ไม่ สามารถ ที่ จะ ใช้ หนั ทัง หลาย ให้

เต็มจำนวนใดแล้ว เจ้าหน่อมานาจร้องขอให้ศาลบังคับให้ลูกหนี้ล้ม
ละลายได้

มาตรา ๒ เมื่อศาลได้รับคำร้องแล้ว ให้ศาลสั่งดำเนินคำร้อง
นั้นให้แก่ลูกหนี้ แต่บังคับให้ลูกหนี้นั้นมาศาล เพื่อจะได้สอบถาม
หรือได้ส่งมอบไป

มาตรา ๓ ถ้าลูกหนี้ได้มาศาล และรับว่าไม่ชำระหนี้ จะใช้หนี้
ทั้งหลายเต็มตามจำนวนใดแล้ว ให้ศาลมีคำสั่งว่า ลูกหนี้นั้นเป็น
คนล้มละลาย แต่ตั้งเจ้าพนักงานไปยึดทรัพย์ล้มบัตของลูกหนี
ทั้งชั้นรักษาไว้ เพื่อจะได้จัดการใช้หนี้ให้แก่เจ้าหนี้ตามที่ศาลจะมี
คำสั่งต่อไป

มาตรา ๔ ถ้าลูกหนี้ชี้แจงว่าตนสามารถที่จะใช้หนี้ทั้งหลายได้
เต็มจำนวนแล้ว ก็ให้ศาลอนุญาตให้ลูกหนี้นั้นมีเวลาไม่เกินกว่า
สิบวัน เพื่อจะได้แสดงให้ศาลเห็นว่า ตนมีทรัพย์ล้มบัตที่จะใช้หนี้
ทั้งหลายได้เต็มจำนวน ที่ตนเป็นหนี้อยู่ แต่ลูกหนี้นั้นจะไม่ยก
ยอกทำลายทรัพย์ล้มบัตของคนเสีย ในระหว่างที่ศาลได้ให้เวลา
ต่อไปอีกนั้น ศาลจะเรียกประกันไว้ก็ได้

มาตรา ๕ ถ้าลูกหนี้นำหลักฐานมาแสดง ให้ศาลเป็นที่พอใจ
ได้ว่าตนมีทรัพย์ล้มบัตพอใช้หนี้ได้หมดแล้ว ก็ให้ศาลยกคำร้อง
ของเจ้าหนี้ผู้นั้นหรือร้องนั้นเสีย แต่ศาลจะมีคำสั่งในเวรถึงคำ
ขอรบรณยอม ตามแต่ศาลจะเห็นสมควรก็ได้

ถ้าถูกหนีไม่สามารทที่จะแสดงให้เป็นที่พอใจของศาลได้วา คนมี
 ทรัพย์สินมรดกพอใช้หนี้ทั้งหลายได้แล้ว ก็ให้ศาลมีคำสั่งว่า ถูกหนีคน
 นั้น เป็นคนล้มละลาย แลให้ศาลตั้งเจ้าพนักงานจัดการตามขอความ
 ที่ได้กล่าวไว้ใน มาตรา ๓ ของพระราชบัญญัติ

มาตรา ๔ เมื่อศาลได้มีคำสั่งว่า ถูกหนีคนนั้น เป็นคนล้มละลาย
 แล้ว ให้ศาลบังคับให้ถูกหนีคนนั้นตั้งบัญชี แลหนังสือสำคัญ
 ทั้งหลายให้แก่เจ้าพนักงาน แลให้ศาลบังคับให้ถูกหนีคนนั้นทำคำ
 ชำแจง เป็นลายลักษณ์อักษรใน เรื่อง ทรัพย์สินมรดก ของคน หนีให้
 บอกบัญชีจำนวนเจ้าหนี้แลถูกหนีของ คน หนี ทั้งจำนวนเงินที่คิด
 ค้างหนี้ด้วย แลศาลมีอำนาจที่จะไต่สวนในเรื่อง ทรัพย์สินมรดก หรือ
 การค้าขายของถูกหนีคนนั้น ในเวลาใดเวลาหนึ่งก็ได้ตามแต่ศาล
 จะเห็นสมควร

มาตรา ๕ การโอนทรัพย์สินสิ่งหนึ่งสิ่งใด กิตติ หรือการใช้
 เงิน หรือ อาการอื่น ๆ กิตติ ซึ่งถูกหนีได้กระทำให้เป็นที่ให้ศาลเห็นว่า
 การโอน หรือ การใช้เงิน หรือ การที่ถูกหนีทำ อย่างใด อย่างหนึ่ง นั้น
 เพื่อประสงค์จะให้ผู้ที่ได้รับโอน หรือเจ้าหนี้คนหนึ่งคนใดได้เปรียบ
 แก่เจ้าหนี้อื่น ๆ หรือจะคิดข้อโกงเจ้าหนี้ทั้งหลาย ก็ให้ศาลถือว่าการ
 ที่โอน แลใช้ทรัพย์สินแก่เจ้าหนี้ผู้หนึ่งซึ่งได้เปรียบนั้น เป็นอันใช้ไม่ได้

มาตรา ๖ เมื่อศาลได้มีคำสั่งให้ผู้ใดผู้หนึ่งล้มละลายแล้ว ถึงแม้
 ว่ากำลังหนียังมีอยู่ก็ให้ศาลจัดการไปตามคำสั่งนั้นโดย

ทันที เว้นไว้แต่ห้ามไม่ให้เสียด ทรัพย์สินของ ผู้ต้อง คุม ตะตาย ให้
 เก็บบรรดาเจ้าหนี้ จนกว่า จะมีคำสั่งในคดี เรื่อง นี้ เป็น ที่ ดีสุด ถ้า การ
 พิพากษา คดี เป็น ที่ ดีสุด เห็น ว่า ลูก หนี้ มี ทรัพย์สิน คุ้มพอ ใช้ หนี้ ไม่ ต้อง
 คุม ตะตาย แล้ว เจ้าหนี้ ที่ ร้อง ขอให้ คำ ตัด ไป ยึด ทรัพย์สิน ลูก หนี้ มา หนี้ ต้อง
 รับผิด ชอบ ใช้ คำ เลี้ย หยาย ให้ ลูก หนี้ ตาม แต่ คำ ตัด จะ เห็น คุ้มควร

มาตรา ๘ ให้ เลื่อน บัด ภัทร ทรง ยุติ ชรรรม เป็น ผู้ รักษา พระราช
 บัญญัติ นี้ แต่ ให้ มี อำนาจ จะ กำหนด ข้อ ตรา ค่า ชรรรม เนียม แต่ ออก กฎ
 ข้อ บังคับ ที่ เกี่ยว กับ พระราช บัญญัติ นี้

มาตรา ๑๐ พระราช บัญญัติ นี้ ให้ ใช้ แต่ ใน คำ ตัด มณฑล กรุงเทพ ฯ
 ส่วน ใน มณฑล อื่น ๆ คุ้มควร จะ ใช้ พระราช บัญญัติ นี้ เมื่อไร จะ ได้
 ประกาศ เมื่อ ภาย หลัง

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑ มิถุนายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗
 เป็น วันที่ ๑๔๔๔ ใน รัชกาล รัชชยุบหน

ประกาศว่าด้วยยกเลิกอำนาจ

ข้าหลวงเกษตร ในหน้าที่ตระตาการ

มี พระ บรมราช โองการ ใน พระบาท คุ้ม เด็จ พระ ปรมีนทร มหาจุ พ้า
 ดง วรรณ พระ จุฑจอม เกล้า เจ้า อยู่ หัว ดำ รัด เนื่อ เกล้า ฯ ดัง ว่า
 การ ออก โฉนด ที่ ดิน ซึ่ง ได้ ทรง พระ กรุณา ไป รด เกล้า ฯ ให้ จิต คุ้ม เมื่อ

รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๐ ตามประกาศ พระราชบัญญัติ พง วันที่ ๓

พฤษภาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๐ เป็นครั้งแรก นั้น ในข้อ ๕ ของ
ประกาศฉบับนั้น ได้กำหนด ให้ข้าหลวง เกษตร มีอำนาจ คัด ดิน คัด ที่

ดิน อันมีราคา ไม่เกิน กว่า ร้อย หกสิบ บาท ขึ้น ไป ได้เป็น เด็ดขาด กับได้

ประกาศ เพิ่ม เต็ม ให้มี ตำแหน่ง ผู้ช่วย ใน ค้าต ข้าหลวง เกษตร ขึ้นอีก

ตำแหน่ง หนึ่ง ประกาศ ฉบับ นั้น ลง วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ รัตน

โกสินทร์ ศก ๑๒๓ ความแจ้ง อยู่นั้น การที่โปรดเกล้าฯ ให้

ข้าหลวง เกษตร มีอำนาจ ใน ส่วน ราชการ ด้วยใน ครั้ง นั้น ก็ เพราะ

เวนิ เปตา พัง เมื่มี จัด การ ออก โอนด ที่ ดิน ด้วยวิธี ใหม่ๆ ถ้ามี

คดีพิพาท ขึ้น จน จะ ตกลง ราค ทั่ว กกล โอนด ที่ ดิน ได้ กว่า คดี นั้น จะ ดี กว่า

เด็ดขาด กรม ออก โอนด ที่ ดิน ก็จะมี ผล ลง ไป ได้ ครั้น ต่อม ได้ ทรง

พระ กรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ แก่ ไซวิธี การ ออก โอนด เป็น ลำดับมา

จน บัดนี้ วิธี ออก โอนด ที่ ดิน ลง เป็น รูป เรียบ ร้อย แล้ว ถึง แม่ จะ มี

คดี พิพาท กัน อยู่ใน ค้าต ก็ไม่ จำ เป็น ต้อง รอ การ ออก โอนด ที่ ดิน คอย

สมควร จะ ยกเลิก อำนาจ ข้าหลวง เกษตร ใน ส่วน ราชการ เพื่อให้

ทรง ค่อ กาด สมัย ได้ แล้วย จึง ทรง พระ กรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ ยก

เลิก ข้อ ๕ แห่ง ประกาศ ออก โอนด ที่ ดิน กับ ประกาศ ให้ มี ตำแหน่ง

ผู้ช่วย ใน ค้าต ข้าหลวง เกษตร อันได้ ยก มา กล่าว ใน เบื้อง ต้น นั้น เสีย

ให้ข้าหลวงเทศาภิบาล มีอำนาจแต่ในการเปรียบเทียบ แต่วินิจฉัยได้

ตามข้อความในประกาศพระราชบัญญัติซึ่งยัง คงใช้อยู่นั้น ชุดต่อไป

อันงบประมาณใช้จ่าย แต่เจ้าพนักงานฝ่ายตระตราการในกระทรวง
เทศาภิบาลนั้น ต่อขึ้นไปให้โยกมาขึ้นกระทรวงยุติธรรม

บรรดาคดีพิพาทกัน ด้วยเรื่องที่ดินนั้น ให้ศาลเมืองหรือศาล
มณฑล มีอำนาจพิจารณาได้ตลอดไป เมื่อศาลพิจารณาได้ส่วน
เสร็จแล้ว ให้ทำความเห็นติดต่อดีไว้ในสำนวน แล้วส่งสำนวนมา
ยังศาลข้าหลวงพิเศษสำหรับ การที่ดิน ในกระทรวงยุติธรรม เพื่อทำ
คำพิพากษาตัดสิน

แต่บรรดาคดีพิพาทกัน ในมณฑลกรุงเทพฯ นั้น ให้พิจารณา
แต่พิพาทในศาลข้าหลวงพิเศษ สำหรับ การที่ดิน ในกระทรวง
ยุติธรรมทั้งสิ้น

ถ้าผู้หนึ่งผู้ใดไม่พอใจในคำตัดสิน ของศาลข้าหลวงพิเศษ
ก็ให้ทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาทีเดียว โดยไม่ต้องฟ้องอุทธรณ์ก่อน

ประกาศมา ณ วันที่ ๘ มิถุนายน รัตนโกสินทร์ศก ๓๒๗
เป็นวันที่ ๑๔๔๕๕ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

ประกาศกระทรวงโยธาธิการ

แผนกไปรษณีย์โทรเลข

08/10/2566

ด้วยสายโทรเลขระหว่างเมืองตรังกับเมืองสตูล ซึ่งกระทรวงโยธา

กิจการ ได้สั่ง มณฑล ไทรบุรี แล มณฑล ภูเก็ต จัดการร่างขึ้นใหม่ บัดนี้
 เปน การ สำเร็จใช้ การ ได้ ดีต่อกดีแล้ว **สมควร** ที่จะ เปิด การ โทรเลข
 ตอน นี้ ให้ สาธารณชน ใช้ ประโยชน์ต่อไป **กระทรวง** โยธาธิการ จึงได้
 นำ ความ กราบ บังคม ทูล พระ กรุณา พระ ราชทานพระบรมราชา นุญาต
 ให้เปิดใช้ โทรเลข สาย ที่ กล่าว นี้ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ มิถุนายน ร.ศ. ๑๒๗
 เป็น ต้นไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑ มิถุนายน รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๗

(ลงพระนาม) นเรศวรฤทธิ์

เสนาบดี กระทรวง โยธาธิการ

ด้วยการ รับ แล ส่ง หนังสือ ไปรฟพีศ ไปรฟพีศที่ ๖ ซึ่ง ตั้ง ทำ การ
 อยู่ที่ ถนนจักรพงษ์ ใน กำแพง พระนคร ซึ่ง ใกล้ กับ ตลาด ยอดนี้ เห็น
 ว่า ใกล้ กับ ออฟฟิศ ใหญ่ ซึ่ง จะ ทำ การ ติด ต่อ กัน ได้ ดีต่อกดี เพราะ ฉะนั้น
กระทรวง โยธาธิการ จึงได้ นำ ความ กราบ บังคม ทูล พระ กรุณา พระ
 ราชทานพระบรมราชา นุญาต ให้ ยัก เติง ออฟฟิศ ที่ กล่าว นี้ เดียว ตั้ง แต่
 วันที่ ๑ มิถุนายน ร.ศ. ๑๒๗ นี้ไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑ มิถุนายน รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๗

ด้วย เมือง ปรานบุรี (ตำบล เกาะหลัก) ใน เวลานั้น มี มหาชน ไป
 มาค้าขาย แล ตั้ง ทำ มา หักกิน มาก ขึ้น กว่าแต่ก่อน **ควร** จะ จัด ให้
 มี การ ไปรฟพีศ โทรเลข ขึ้น เพื่อ เปน ประโยชน์ แก่ ราชการ แล ความ
 ดีต่อกดี ของ มหาชน คือ ไป **กระทรวง** โยธาธิการ จึงได้ นำ ความ กราบ

บังคม ทูล พระ กรุณา พระราชทาน พระบรม ราชานุญาตให้เปิด ออกพิมพ์ที่
ไปรษณีย์โทรเลขฉบับใหม่ที่ เมือง ปรานบุรี (ตำบลเกาะหลัก) ตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ร.ศ. ๑๒๗ เป็นต้นไป

ประกาศมา ณ วันที่ ๑ มิถุนายน รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๗

ด้วยได้ตรวจดูบัญชีรายได้รายจ่าย การไปรษณีย์ขอพิมพ์ที่กำเนิด
นพคุณ (บางสะพาน) ตั้งแต่เปิดทำการมาแต่วันที่ ๑ ธันวาคม ร.ศ. ๑๒๕
จนถึงเวลานี้ ผลที่ได้ไม่เพียงพอกับการจ่าย ทั้งประโยชน์ของราชการ
แต่ของมหาชน ก็ไม่มีพดลสมควรแก่การควรจระยงเด็ก การ
ไปรษณีย์ตำบลที่กล่าวนี้เสีย กระทรวงโยธาธิการ จึงได้นำความ
กราบบังคมทูล พระกรุณา พระราชทาน พระบรม ราชานุญาตให้ยก
เด็ก การไปรษณีย์ขอพิมพ์ที่กำเนิด นพคุณ เสีย ตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม
ร.ศ. ๑๒๗ นี้ไปแล้ว

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑ มิถุนายน รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๗

โดย รับบัง เสนาบดี

(ตงนาม) เสด็จราษฎรบัณฑิต

ปลัดทูลฉลอง กระทรวงโยธาธิการ

ประกาศกระทรวงนครบาล

รวมอำเภอขึ้นใน

ด้วยเสนาบดี กระทรวง นคร บาล ได้รับ พระบรม ราชานุญาต ให้ รวม

ปลัด อำเภอกิ่ง ได้ แยก ย้าย ทำ การ อยู่ ตาม บ้าน แต่ โรง พัก พดตะเคว
ณตำบลต่าง ๆ ใน อำเภอกิ่งโน ๔ อำเภอ มา สัมทบ ทำ การใน ที่ ว่า
การ อำเภอกิ่ง จะ ก่อตั้ง คือ

๑. อำเภอโน พระ นคร ยก ปลัด อำเภอกิ่ง ตั้ง ทำ การ ประจำ ที่ของ ที่
ตำบล ถนน พหลุทิศ ท่า เตียน วัด ชนะ สังคราม ประศุ ตำราญราษฎร์
แต่ใน กระทรวง นคร บาด รวม ๖ แห่ง มา รวม ทำ การ กับ นาย อำเภอก
ตั้ง ที่ ว่า การ อำเภอกิ่งโน กระทรวง นครบาด

๒. อำเภอลำเพ็ง ยก ปลัด อำเภอกิ่งศรี นคร เข้า ตำรา สัม
แยก ถนน เขาวราช ศตาด น้อย ส่วน กวาง ตั้ง ถนน เขาวราช ตอน บน
รวม ๘ แห่ง มา สัม ทบทำ การ กับ นาย อำเภอก ตั้ง ที่ ว่า การ อำเภอกิ่ง
แยก ถนน เขาวราช แต่ ถนนทรง วาด

๓. อำเภอ บาง รั้ว ยก ปลัด อำเภอกิ่ง ถนน สี่ พระยา บาง รั้ว มา
รวม ทำ การ กับ นาย อำเภอกิ่ง ตั้ง ที่ ว่า การ อยู่ ที่ บ้าน ทวาย ถนน เจริญ
กรุง ส่วน ปลัด อำเภอกิ่ง บาง ขวาง ซึ่ง มี ระยะ ทาง ห่าง ไกล จาก อำเภอกิ่ง
ไป ยัง ให้ คง มี ปลัด เป็น กิ่ง อำเภอกิ่ง อยู่ ตาม เดิม แต่ ตั้ง ที่ ว่า การ ที่ ทำ
เรื่อง จ้าง ถนน ตก

๔. อำเภอตุลิต ยกปลัด อำเภอกิ่ง บาง ช่ม น้อย บาง ชุน พรหม บาง
ตำราบน บ้าน พาน ถมดีนาม กระบือ รวม ๕ แห่ง มา สัมทบ ทำ การ
ที่ ว่า การ นาย อำเภอกิ่ง ตั้ง อยู่ริม ถนน หลาน หลวง แต่ ปลัด

08/10/2566

หน้า ๒๘๕

ศึก ๑๒๗

อำเภอสามเสน ซึ่งเป็นที่ประชุมชนแต่ห่างจากอำเภอนั้น

ให้คงมี

ปกติเป็นกิ่งอยู่ตามเดิม ตั้งทำการอยู่ที่โรงพักสามเสน

ประกาศมาณวันที่ ๕ มิถุนายน รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๗

(ลงนาม) สุขุมย์วินิต

เจ้าหน้าตักกระทรวงนครบาล

เจ้าหน้าตักหอสมุด

ประกาศให้ ใช้

พระธรรมนูญศาลยุติธรรม

กับพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความแพ่ง

รัตนโกสินทร์ ศก ๑๓๘

มีพระบรมราชโองการ ใน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกัน ว่า พระธรรมนูญศาลต่าง ๆ ทั้งใน กรุงเทพฯ และหัวเมือง กับพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ใช้อยู่ในศาลต่าง ๆ เวลานี้ ได้แก้ไขเพิ่มเติมให้สมควรแก่การเป็นลำดับมา เพราะฉะนั้น ฎหมายในเรื่อง ข้าราชการศาลต่าง ๆ แด่วิธีพิจารณา จึงได้กระจัดกระจายอยู่หลายแห่ง บัดนี้ ทรงพระราชดำริเห็นว่า ควรจะรวบรวมเข้าเป็นหมวดหมู่ เพื่อให้สะดวกแก่การพิจารณา คดี ทั้งปวงยิ่งขึ้น จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ

08/10/2566

ให้ตราพระบรมมัญจาคีรีธรรม แต่พระราชบัญญัติวิธีพิจารณา
 ความแพ่งไว้ต่อไปดังนี้ แต่กฎหมายบทใดที่เกี่ยวกับอำนาจศาลต่างๆ
 แต่วิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งได้ประกาศมาแล้วก่อน บทใดมีข้อ
 ความขัดขวางต่อพระราชบัญญัตินี้ ให้ยกเลิกเสียทั้งสิ้นตั้งแต่วันที่
 ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้สืบไป

ประกาศมาณวันที่ ๑ มิถุนายน รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๗ เป็น
 วันที่ ๑๔๔๔๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

จ่านักหอสมุด

พระธรรมนุญศาสตร์ธรรม

รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๗

หมวดที่ ๑

ว่าด้วยศาสตร์ธรรม

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติให้เรียกว่า	นาม พระราชบัญญัติ
พระธรรมนุญศาสตร์ธรรม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๗	แลใช้พระราชบัญญัติ
ให้ใช้ได้แต่ในส่วนศาลที่ใดบ้าง นามไว้ในพระ	
ราชบัญญัติ	

มาตรา ๒ ในกระทรวงยุติธรรมให้มีเสนาบดีเป็นประธาน เพื่อจะได้บังคับดูแลแก้ไขการขัดข้องในคดีรับผิดชอบให้การพิจารณาแต่พิพากษาเป็นไปโดยสะดวกและเป็นยุติธรรม มีหน้าที่แพ่งหนึ่งต่างหาก จาก การพิจารณาแต่พิพากษาคดีนั้น แลให้มีเจ้าพนักงานสำหรับกระทรวง ตามสมควร แต่การที่จะตั้งหรือจะเลื่อนจะเปิดชั้นผู้พิพากษาศาสตร์ธรรม เป็นหน้าที่ของเสนาบดีกระทรวงยุติธรรม จะต้องนำขึ้นกราบบังคมทูลพระกรุณา	กระทรวงยุติธรรม ต้องมีเสนาบดีเป็น ผู้รับผิดชอบ
--	--

08/10/2566

ศาลรวม อยู่ใน
กระทรวงยุติธรรม

มาตรา ๓ ศีรพคดีทั้งปวง ซึ่ง ตามกฎหมาย
เดิมได้ พิจารณา อยู่ใน กระทรวง ต่าง ๆ แต่ มีชื่อ
ศาลต่าง ๆ คือ ศาล นคร ๑ ศาล แพ่ง
เกษม ๑ ศาล แพ่ง กตง ๑ ศาล ขาญนอก ๑
ศาล อุทธรณ์ กรม มหาดไทย ๑ ศาล กรม นา ๑
ศาล กรม ท้าซ้าย ๑ ศาล กรม ท้าขวา ๑ ศาล
คดี ต่าง ประเทศ ๑ ศาล ราช ตระกูล ๑ ศาล
มรฎก ๑ ศาล ศีรพการ ๑ ศาล ขรรมการ ๑
รวม ทั้ง ศาล ฎีกา ด้วย เป็น ๓๕ ศาล กับ ศาล
ฝ่าย พระราชวัง บวร ที่ ตั้ง อยู่ใน กรุง เทพ ฯ ได้
พิจารณา คดี ทั้งปวง แล ขึ้น อยู่ แก่ อธิบดี กรม
ต่าง ๆ นั้น ให้ ยก คดี เหล่า นั้น กับ ผู้ พิจารณา
ตระดาการ ใน กระทรวง แต่ ศาล ทั้งปวง มา รวม
ยัง ศาล ฎีกา ยติธรรม ที่ ได้ ตั้ง ขึ้น เป็น กระทรวง
ใหญ่ ได้ บัง คับ บัญชา เป็น แห่ง เดียว กัน

ยก เลิก ศาล ให้ มี
อยู่ แต่ ๕ ศาล

มาตรา ๔ ศาล ทั้งปวง ซึ่ง ตาม ขรรม เนียม
เดิม มี ชื่อ ต่าง ๆ ดัง ที่ จำ ไว้ ใน มาตรา ๓ นั้น
ให้ ยก เลิก เสีย คง ให้ มี ศาล ทั้งปวง เป็น ศาล
ฎีกา แพ่ง ๑ รับ ผิด ชอบ ต่อ พระบาท สมเด็จ
พระเจ้า อยู่ หวัง แล ที่ ขึ้น อยู่ใน กระทรวง ยติธรรม

ชก ๒ แพนก คือ ค่ำตลัดถักยยุคิธรรม กรุงเทพ ฯ
 แพนก หนึ่ง ค่ำตล หัว เมือง แพนก หนึ่ง ส่วน
 ค่ำตล หัว เมือง หนึ่ง ให้ เปนไป ตาม ความใน พระ
 ธรรมนุญ ค่ำตล หัว เมือง ส่วน ค่ำตล ใน กรุงเทพ ฯ
 ให้ แบ่ง เปน ๕ ค่ำตล คือ ค่ำตล อุตฺถรณ ๑ ค่ำตล
 พระราชอาณา ๑ ค่ำตล แห่ง ๑ ค่ำตล ต่างประเทศ ๑
 ค่ำตล ไบรด์ภา ๑ รวม เปน ๕ ค่ำตล เท่านั้น

มาตรา ๕ คัดทั้งปวง ที่ ราษฎร จะ ทูลเกล้า ฯ
 ถวายฎีกาได้ คือ ใน การกล่าวโทษ หรือ คัดค้าน
 คำพิพากษา ค่ำตล อุตฺถรณ ๑ อย่าง ๑ หรือ กล่าวโทษ
 เสนาบดี เจ้ากระทรวง ทั้งปวง ใน ข้อ ที่ เกี่ยว
 ด้วย หน้าที่ ราชการ ซึ่ง ห้าม ไม่ ให้ พ้อง ร้อง ยัง ร้อง
 ค่ำตล ได้ อย่าง ๑ ก็ ให้ ทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา
 ใน ข้อ ความ ร้อง ทุกข้อ นั้น

คดีที่ ถวายฎีกาได้

หมวดที่ ๒

ว่าด้วย ค่ำตลฎีกา

มาตรา ๖ ค่ำตล ฎีกา ซึ่ง ได้ ตั้ง ขึ้น โดย พระ
 บรม ราชา นุญาต นั้น ให้ เปน ค่ำตล สูง สุด ใน การ
 พิจารณา พพิพากษา คัด ทั้งปวง จะ มี กรรมการ

การตรวจคดีขึ้น
ความ ฎีกา

ก็ คน แล้ว แต่จะ ทรง พระ กรุณาโปรดเกล้า ฯ
 เมื่อ กรมการ ประชุม พร้อม กัน ไม่ น้อย กว่า ๓ จึง
 เป็น องค์ คณะ ตรวจ คัด สิ้น ฎีกา ได้ แต่ ถ้า ความ
 เรื่องใด มี ปัญหา ด้วย ข้อ กฎหมาย หรือ มี ข้อ
 สงสัย อันใด ใน กระบวน พิจารณา พิพากษา แต่
 กรมการ คัด ฎีกา เห็น สมควร ที่ จะ นำ ความ ชื่น
 กราบ บังคม ทูล พระ กรุณา ขอ พระราชทาน พระ
 บรมราชวินิจฉัย ก็ ให้ คัด ฎีกา มี อำนาจ นำ
 ความ ชื่น กราบ บังคม ทูล พระ กรุณา ได้ ก่อน พิพากษา
 คัด สิ้น ๆ

คัดฎีกาคัดสิ้นแล้ว
 จะฎีกาอีก ไม่ได้

มาตรา ๗ คำพิพากษาของศาลฎีกาที่ได้
 พิพากษาเสร็จเด็ดขาดไปแล้วในคดีเรื่องใด ห้าม
 ไม่ให้訴ความพลเถ่า ฯ ถวายฎีกาชั้นที่ ๒ อีก

หมวดที่ ๓

ว่าด้วยอำนาจศาลยุติพิพากษา
 ในศาลสถิตย์ยุติธรรม กรุงเทพฯ ฯ

อำนาจศาลอุทธรณ์
 ที่จะคัดสิ้นความได้

08/10/2566

มาตรา ๘ ให้ศาลอุทธรณ์ในกระทรวง
 ยุติธรรม มีอำนาจพิจารณาแต่พิพากษาคัด
 ตามข้อความที่ได้กำหนดไว้ ในพระราชบัญญัติ

วิธีพิจารณา ซึ่งเกี่ยวข้องกับศาลอุทธรณ์ทุกประการ

มาตรา ๘ ผู้พิพากษาซึ่งจะพิจารณา แต่พิพากษาคัดชั้นอุทธรณ์ ให้มีจำนวนตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไปจึงจะ เป็น องค์คณะได้

มาตรา ๑๐ ให้ศาลพระราช อาญา มีอำนาจที่จะพิจารณาแต่พิพากษาคัดชั้นอาญาทั่วไป ตลอดจนพระราช อาณาเขต ตาม ข้อความที่ได้กำหนดไว้ใน พระราช บัญญัติ วิธีพิจารณา ซึ่ง เกี่ยวข้องด้วยศาล พระราช อาญาทุก ประการ

มาตรา ๑๑ ให้ศาลแพ่ง มีอำนาจพิจารณา แต่พิพากษาคัดแพ่งทั่วไป ตลอดจน พระราช อาณาเขต ตาม ข้อความที่ได้ กำหนดไว้ใน พระราช บัญญัติวิธีพิจารณา ซึ่ง เกี่ยวข้องด้วยศาลแพ่งทุก ประการ

มาตรา ๑๒ ให้ศาล ต่าง ประเทศ มีอำนาจพิจารณา แต่พิพากษาคัดทั้งปวง เมื่อคนในบังคับต่าง ประเทศซึ่ง มีสัญญา ทาง พระราชไมตรี พิเศษ เป็น คดีความ ตาม ข้อความที่ได้กำหนดไว้ใน พระราช บัญญัติวิธี พิพิจารณา สำหรับ ศาลแพ่ง แต่ ศาล อาญาทุก ประการ แต่ ตาม ที่ เสนอบัด

ผู้พิพากษา ศาลอุทธรณ์ ต้อง มีมากกว่า ๒ คนอำนาจศาลอาญาพิจารณา แต่ คัดสินความ ได้

อำนาจ ศาล แพ่งพิจารณา แต่ คัดสิน ความได้

อำนาจ ศาล ต่างประเทศพิจารณา แต่ตัดสินความได้

กระทรวง ยุติธรรม จะกำหนดให้เป็น คราวครั้ง
เฉพาะคดีนั้น ๆ ด้วย

จำนวนผู้พิพากษา
ที่จะพิจารณาแล
ตัดสินความใน
ศาลอุทธรณ์
ต่าง ประเทศ

มาตรา ๑๓ ผู้พิพากษาซึ่งจะพิจารณาคดี
ทั้งปวงในศาล พระราช อาญา ศาลแพ่ง ศาล
ต่างประเทศ ทั้งสามศาล ตาม มาตรา ๑๐. ๑๑.
มาตรา ๑๒. ให้มีจำนวน ตั้งแต่สอง คน ขึ้นไป
จึงจะเป็น องค์ คณะ แต่ถ้านั่งพิจารณาคดีคนเดียว
แล้ว ให้มีอำนาจพิพากษาได้ตาม พระ ชรรมนูญ
ศาลหัว เมือง ซึ่งได้ ตัดบ ษณ ผู้พิพากษาไว้ ในการ
พิพากษาคดีทั้งปวง

อำนาจศาล โปรริสภา

มาตรา ๑๔ ให้ศาลโปริสภามีอำนาจพิจารณา
พิพากษาความในจังหวัด กรุงเทพ ฯ ตาม ที่กล่าว
ไว้ใน พระราชบัญญัติอรรถพิจารณา ซึ่งเป็นความ
มะโนสำเร่ทุก ประการ และมีอำนาจได้ส่วน
ความ อาญาที่ ศาลทั้งหลาย ใน พระ ชรรมนูญนี้
ชำระได้

จำนวน ศาล แด
ผู้พิพากษาศาล
โปริสภาจะมีที่
ศาล แด มีที่ คน
กี่ที่

มาตรา ๑๕ ศาลโปริสภาจะ ควร มีที่ ศาล
แต่กำหนด เขต รั้อย่างไร ให้แล้ว แต่ เสนาบตี
กระทรวง ยุติธรรม จะ กำหนด เป็น ครั้ง คราว แด
ผู้พิพากษา ประจำ ศาล โปริสภา นั้น ให้มีตั้งแต่
คน หนึ่ง ขึ้นไป ใน ศาล หนึ่ง ก็ เป็น องค์ คณะได้

หมวดที่ ๔

ว่าด้วยศาลหัวเมือง

มาตรา ๑๖ พระธรรมนูญศาลหัวเมืองนี้ ให้ใช้ได้ในหัวเมืองมณฑลกรุงเทพ ฯ แต่ในมณฑลกรุงเก่า มณฑลจันทบุรี มณฑลชุมพร มณฑลนครไชยศรี มณฑลนครราชสีมา มณฑลนครสวรรค์ มณฑลนครศรีธรรมราช มณฑลปาดังเบซาร์ มณฑลพายัพ มณฑลพิษณุโลก มณฑลภูเก็ต มณฑลราชบุรี แต่ในมณฑลหรือเมืองอื่น เมื่อเสนาบดีกระทรวงยุติธรรม จะได้รับพระบรมราชานุญาตประกาศให้ใช้

ใช้พระธรรมนูญศาลหัวเมือง

มาตรา ๑๗ นอกจากศาลพิเศษซึ่งโปรดเกล้า ฯ ให้ตั้งขึ้นเฉพาะแก่พระราชบัญญัติหรือราชการ อย่างใดในหัวเมืองนั้น ให้มีศาลประจำสำหรับพิจารณาคดีตามหัวเมือง เป็นตามชั้น โดยจำกัดมณฑลดังนี้ คือ

ศาลหัวเมือง มีตามชั้น

๑ ค้าต มณฑล

๒ ค้าต เมือง

๓ ค้าต แขวง

แต่ ค้าต พิเศษ ซึ่ง จะ ตั้ง ขึ้น ใน มณฑล เป็น
ครึ่ง เป็น คราว

ตั้ง ค้าต หิว เมือง

มาตรา ๑๗ ค้าต ประจำ ทั้ง ตำบล ขึ้น นี้ จะ
ควร ตั้ง ณ ที่ใด ๆ ให้ เลื่อนบาท ที่ กระทรวง ยุติธรรม
พิจารณาให้ ตามสมควร แก่ ราชการ แล้ว กราบ
บังคม ทูล พระกรุณา เมื่อ ได้ รับ พระราชทาน
พระบรม ราชานุญาต แต่ ได้ ประกาศ แก่ มหาชน
ให้ ทราบ แล้ว ก็ ให้ ตั้ง ได้

จำนวน ผู้ พพากษา

ของ ประจำ ตาม

ตำแหน่ง ณ ค้าต

หิว เมือง ไม่ ต่ำ

กว่า ๒ นาย เว้น

แต่ ค้าต แขวง

มาตรา ๓๘ ค้าต มณฑล ต้อง มี ผู้ พพากษา
ประจำ ตำแหน่ง คณะ หนึ่ง คือ อธิบดี ผู้ พพากษา
ค้าย มณฑล กับ ผู้ พพากษา อื่น อีก รวม กัน ทั้ง สิ้น
ไม่ ต่ำ กว่า สอง นาย จึง จะ เป็น องค์ คณะ ที่ จะ
พิจารณา แต่ พพากษา คดี ได้ เต็ม อำนาจ ค้าต
เมือง ก็ ต้อง มี ผู้ พพากษา คณะ หนึ่ง คือ ผู้ พพากษา
ค้าย เมือง กับ ผู้ พพากษา อื่น รวม กัน ไม่ ต่ำ กว่า
สอง นาย จึง จะ เป็น องค์ คณะ แต่ พิจารณา

พิพากษา คดีโตเต็ม อำนาจศาล เมื่อ แต่ศาล
 แฉวง นั้น มีตำแหน่ง ผู้พิพากษา แต่ศาล ตระ นาย
 เมื่อ ผู้พิพากษาไม่ ดำมารบ จะ นิ่ง พิจารณา
 ความให้ครบ คณะให้ เช่น ผู้พิพากษา มารบ
 บาย หรือ ตา หรือ นิ่งไม่ได้ เพราะ เกี่ยว ของ กับ
 คดี เรื่อง นั้น เป็น คน ถ้า เห็น พพิพากษา ที่โต นิ่ง
 พิจารณา นั้น มี อำนาจ เชิญ ข้าราชการ ขน
 สัญญา บัตร คน ไต่ คน นิ่ง มา นิ่ง เป็น สำรอง ผู้
 พพิพากษา เพื่อให้ครบ คณะได้ แต่การที่จะทำตงนี้
 ต้อง ทำ เมื่อ เป็น การ ต่อแถม เป็น การ จำ เป็นต้อง
 หมายถึง ในคดี นั้น ด้วย

เมื่อ ผู้พิพากษาได้เชิญ คนอื่น มา นิ่งพิจารณา
 ชาติด้วย ตั้ง ที่ ว่า มา ขาง บน นั้น แลว ต้อง ให้
 รายงาน เข้า มา ขอ อนุญาต ต่อ เสนาบดี กระจ ทรง
 ยุติธรรม โดยทันที แต่ใน ระหว่าง ที่ ยังไม่ได้รับ
 ตอบ ไม่ต้อง รอ การ พิจารณาไว้คอย ถ้า
 ภายหลัง ได้รับ อนุญาต จาก เสนาบดี กระจ ทรง ยุติ
 ธรรม การ สิ่งใด ที่ ศาล ทำไป แลว ก็ใช้ ได้
 แต่ ถ้า เสนาบดี กระจ ทรง ยุติธรรม ไม่ อนุญาต แลว
 คดี เรื่อง นั้น ต้อง ตั้งต้น พิจารณาใหม่

หน้า ๓๐๒

ศก ๑๒๗

อำนาจ

มาตรา ๒๐ ศาล มณฑล บังคับคดีได้ตาม

ศาลมณฑล

อำนาจ ศาล ดอด เขต มณฑล เทศภิบาล ซึ่ง

ศาลเมือง

ตั้งศาลนั้น ศาล เมือง บังคับ คดีตาม อำนาจได้

ศาลแขวง

แต่ในเขต เมือง ที่ ตั้ง ศาล แต่ศาล แขวง บังคับ
คดีตาม อำนาจได้ แต่ใน ท้อง ที่ ซึ่ง เสนอบัด
กระทรวง ยุติธรรม จะ กำหนด แขวง ให้ ว่า กว้าง
มาก น้อย เท่าใดก็ได้

หมวดที่ ๕

ว่าด้วยอำนาจผู้พิพากษาศาลหัวเมือง

ลำดับชั้น

มาตรา ๒๑ ผู้พิพากษาสำหรับพิจารณาแต่

ผู้พิพากษา

พิพากษาคดีตาม หัวเมือง มีตำแหน่ง โดยลำดับ

ศาลหัวเมือง

กัน เป็น ๒ ชั้น คือ

ผู้พิพากษาชั้นที่ ๑

ผู้พิพากษาชั้นที่ ๒

อำนาจของผู้

มาตรา ๒๒ ผู้พิพากษาชั้นที่ ๒ มีอำนาจ

พิพากษาชั้น

หนึ่ง คือ

ที่ ๒ หัวเมือง

ข้อ ๑ ที่จะ ออก หมาย หรือ สั่งให้จับได้

ข้อ ๒ ที่จะ บังคับ ตั้ง คดี คนไป ต่าง แขวง

ข้อ ๓ ที่จะออกหมาย หรือ มีคำสั่งให้คน

ของ กตวาง

ข้อ ๔ ที่จะออกหมาย เรียก คู่ความ แต่
พยานในคดีซึ่ง มีอำนาจที่จะพิจารณาได้

ข้อ ๕ ที่จะได้ ส่วน คดีมีโทษ หดวง

ข้อ ๖ ที่จะพิจารณาพิพากษา คดี มีโทษ
หดวง ชั้นโทษ เพียง อาญาจำไม่เกิน เดือน หนึ่ง
หรือ ปรับใหม่ไม่เกิน สอง ร้อย บาท หรือ โบาย
เด็ก ด้วยไม่เรี่ยวไม่ เกิน ยี่สิบที่

ข้อ ๗ ที่จะพิจารณาพิพากษา ความแพ่ง
ซึ่ง ทุน ทรัพย์ หรือ เบี้ย ปรับไม่เกิน สอง ร้อย บาท

มาตรา ๕๓ ผู้พิพากษาชั้นที่ ๑ มีอำนาจ
ดังนี้ คือ

อำนาจพิพากษา
ชั้นที่ ๑ ห่วงเมือง

ข้อ ๑ บรรดา อำนาจ ที่มี ใน ผู้พิพากษาชั้น
ที่ ๒ ก็ทำได้

ข้อ ๒ ที่จะพิจารณา แดพิพากษาคดีมีโทษ
หดวงที่ อาญาจำไม่เกิน หก เดือน หรือ เบี้ย ปรับ
ไม่เกิน พัน บาท

ข้อ ๓ ที่จะพิจารณา แดพิพากษา ความแพ่ง
ซึ่ง ทุน ทรัพย์ หรือ เบี้ย ปรับไม่เกิน พัน บาท

08/10/2566

ผู้พิพากษา มี

มาตรา ๒๔ ผู้พิพากษา จะมีอำนาจตามที่

อำนาจบังคับได้

ได้เท่านั้น เฉพาะแต่เมื่อได้ขอยุติในตำแหน่งได้

เฉพาะในศาล

บังคับคดีในศาลได้ ๆ

หมวดที่ ๖

ว่าด้วยอำนาจศาลหัวเมือง

อำนาจศาลแขวง

มาตรา ๒๕ ศาลแขวง มีอำนาจที่จะพิจารณา
แต่พิพากษา คดีเพียงเท่าอำนาจ ในตำแหน่ง
ของผู้พิพากษา นั้น หรือต่ำกว่านั้น ตามแต่
เดิมนับที่กระทรวงยุติธรรมจะกำหนดให้ว่า

อำนาจศาลเมือง

มาตรา ๒๖ ศาลเมือง มีอำนาจดังนี้ คือ
ข้อ ๑ ถ้าคดีที่ มาถึง ศาลเมือง ไม่เกิน
อำนาจในตำแหน่งผู้พิพากษา ผู้พิพากษาในศาล
เมือง จะแยกกันพิจารณา แต่พิพากษา คดีที่อยู่
ในกำหนดอำนาจ ตำแหน่ง ของตนเอง ตะคนก็ได้

ข้อ ๒ ถ้าคดีที่ มาถึง ศาลเมือง เกินกว่า
อำนาจในตำแหน่งผู้พิพากษา ก็ให้ผู้พิพากษา
ศาลเมือง รวมเป็นคณะพร้อมกัน มีอำนาจที่
จะพิจารณา แต่พิพากษา คดี โดยกำหนดดังนี้ คือ

ประการ ๑ ความแพ่งทุนทรัพย์ไม่เกิน
หมื่นบาท

ประการ ๒ ความมีโทษหลวงโดยกำหนด
โทษเหล่านี้ คือ

ฐาน ๑ จำไม่เกินสิบปี

ฐาน ๒ เขียนไม่เกินตามสิบที่

ฐาน ๓ ปรับไม่เกินหมื่นบาท

มาตรา ๒๗ คำตมณฑลมีอำนาจดังนี้ คือ อำนาจศาลมณฑล

ข้อ ๑ ที่จะพิจารณาพิพากษาคดีทั้งปวงได้

ทุกบทกฎหมาย

ข้อ ๒ ที่จะพิจารณาพิพากษาความอุทธรณ์
คำตัดสินมณฑลนั้น ตามที่เสนาบดีกระทรวง
ยุติธรรมจะกำหนดให้

หมวดที่ ๗

ว่าด้วยข้าหลวงพิเศษ

มาตรา ๒๘ ข้าหลวงพิเศษจัดการศาลยุติ
ธรรมในหัวเมืองนั้น คือ

ถ้ามีชั้นข้าหลวง
พิเศษ

๑ ผู้ที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งให้
เป็นข้าหลวงพิเศษ

๒ ผู้เป็นตำแหน่ง ข้าราชการ สำเร็จราชการ
มณฑล

๓ ผู้ว่าราชการ เมือง ที่เสนาบดีกระทรวง
มหาดไทย มีอำนาจ ตั้งได้ ใน มณฑล ๓๖ คน หนึ่งใน
ข้าราชการพิเศษที่ใต้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
ตั้งนั้น มีอำนาจทั่วทุกหัวเมือง
ข้าราชการพิเศษ ที่เป็นเทศาภิบาล แต่ที่เป็น
ผู้ว่าราชการ เมือง มีอำนาจ เฉพาะแต่ใน
มณฑล นั้น

อำนาจ ข้าราชการ
พิเศษ

มาตรา ๒๘ ข้าราชการพิเศษ ทั้ง ๓ อย่าง ตามใน
มาตรา ๒๗ นั้น มีอำนาจ พิจารณา แล พินิจพิเคราะห์
ความใต้ทุกชนิด แต่ ข้าราชการพิเศษ ที่ ทรง พระ
กรุณาโปรดตั้ง มีอำนาจ พิจารณา แล พินิจพิเคราะห์
ความใต้ ในทุกหัวเมือง แต่ ข้าราชการพิเศษ ที่เป็น
เทศาภิบาล แต่ที่เป็น ผู้ว่าราชการ เมือง มี
อำนาจ พิจารณา แล พินิจพิเคราะห์ ความใต้ เฉพาะใน
มณฑล นั้น

เมื่อ ข้าราชการพิเศษ ผู้ใดคนหนึ่ง ตั้ง ที่กล่าวมา
แล้ว ใต้ พินิจพิเคราะห์ คดีเรื่อง หนึ่ง เรื่องใดไป

ข้อ ๔ ที่จะปลุกษาหาฤๅด้วยเจ้าหน้าท
อื่น ๆ ใน การ ที่จะ จัด แตรักษา การ ค้าดให้
เรียบ ร้อย

ข้อ ๕ ที่จะ ทำ รายงาน การ คัดตั้ง มาตาม
ระเบียบ

ข้านาจข้าหลวง
พิเศษในการม้ง
กับ ผู้ พิพากษา

มาตรา ๓๒ ข้าหลวงพิเศษจัด การ ค้าด หัวเมือง
มี อำนาจ บังคับ ผู้ พิพากษา ใน หัว เมือง เรื่อง การ
จัด ค้าด แตรักษา พิจารณา พิพากษา คดี เมื่อ ผู้
พิพากษา เห็น สัมคอง แตรัว มี อำนาจ ขอ ให้
ข้าหลวงพิเศษ ออก คำสั่ง นั้น เป็น ตาย ตักษณ์
ออกขร เช่น ชื่อ ข้าหลวงพิเศษ นั้น ๆ ได้

คำสั่งของข้าหลวงพิเศษตั้งที่ได้กัถ้าว มา แตรัว
นั้น ให้ได้เนาบตีกระหวง ยุติขรรรม มี อำนาจ
ยก ถอนได้

หมวดที่ ๙

ว่าด้วยอัยการ

อัย การ

มาตรา ๓๓ ให้มีอัยการไว้สำหรับเป็น ทนาย

08/10/2566

แผ่นดิน แทนรัฐบาลใน ค้าด ทังมวง กรมอัยการ

ในกรุงเทพมหานคร ให้ ชน อยู่ใน กระทรวง
ยุติธรรม อัยการ หัว เมือง ให้ ชน อยู่ใน กระทรวง
เจ้าหน้า ที่ ซึ่ง รักษา ราชการ เมือง แด มณฑล นั้น

มาตรา ๓๔ วิธี ตั้ง พนักงาน อัยการ นั้น ใน
กรุงเทพมหานคร ตำแหน่ง เจ้า กรม แด ปลัด
กรม อัยการ ตั้ง โดย พระบรมราชานุญาต พนักงาน
อัยการ ใน กงู ง เทพ ๆ เจ้า กรม อัยการ เป็น ผู้ จัด
สรร ตั้ง โดย ได้ รับ อนุมัติ ของ เลื่อนาบดี ทร ทร วง
ยุติธรรม พนักงาน อัยการ ใน หัว เมือง ต่าง ๆ
นั้น เลื่อนาบดี เจ้า ทร ทร วง ที่ รักษา ราชการ เมือง
ตั้ง ยกระบัตร์ มณฑล แด ยกระบัตร์ เมือง ซ้ำ หลวง
ดำเรีจ ราชการ มณฑล จัด ตั้ง ตำแหน่ง พนักงาน
อัยการ ที่ รอง แด ยกระบัตร์ ตั้ง มา

วิธี ตั้ง อัยการ

มาตรา ๓๕ อัยการ มี หน้า ที่ รับ ว่า คดี ใน
ประเภท คือ ไป นี้

หน้า ที่ อัยการ

ข้อ ๑ ใน คดี แพง เรือ หนึ่ง เรือ ง ใด ซึ่ง เกี่ยว
กับ รัฐ บา ด

ข้อ ๒ ใน คดี แพง แด อาญา ซึ่ง ราชการ
ต้อง ถูก พ้อง ใน เรือ ง การ ที่ ได้ ทำ ไป ใน หน้า ที่ ซึ่ง

เห็น จมจิวร ที่ อัยการ จะว่าต่าง ข้าราชการ นั้น

ข้อ ๓ เป็นโจทก์ใน คดีอาญามีโทษ หลวง

ข้อ ๔ ในคดีอาญาที่มีโจทก์ เมื่อ อัยการ

เห็น ควร จะ รวม เป็น โจทก์ ด้วย ก็ได้ หรือ เมื่อ
โจทก์ ติง คดี เสีย อัยการ มีอำนาจ ที่จะ เป็น
โจทก์ ได้เอง

อำนาจ อัยการ ใน

ข้อ ๕ ในคดีที่ ศาล ได้ ส่วน ดัง มาให้ พ้อง

ศาล ได้ ส่วน

ยัง ศาล สูง อัยการ มีอำนาจ ที่จะ ตั้ง ให้ ศาล
ได้ ส่วน พัง พยาน ค่อย ไป อีก ได้ หรือ อัยการ จะ ตั้ง
ให้ ศาล ได้ ส่วน พิจารณา พิพากษา เสียเอง ตาม
อำนาจ มาก แล น้อย ของ ศาล ได้ ส่วน นั้น ก็ได้

ข้อ ๖ ในคดีที่ ราษฎร ผู้หนึ่ง ผู้ใด จะ
ฟ้อง คดี นั้นเอง ไม่ได้ โดยกฎหมาย ห้าม อัยการ
มีอำนาจ รับผิดชอบ ความ นั้นแล้ว เป็น โจทก์ ได้

ข้อ ๗ อัยการ มีอำนาจ ที่จะ ถอน ฟ้อง คดี
ที่ อัยการ เป็น โจทก์ หรือ จะไม่ ฟ้อง คดี ที่ ศาล
ได้ ส่วน ดัง ให้ พ้อง ก็ได้ แต่ อัยการ ต้อง แจง

ความ นั้นไป ให้ ศาล ทราบ

มาตรา ๓๖ ของ ระเบียบ แต่ ตำรวจ ภูธร
จะมีอำนาจ เปน โจรภัย ใน ศาลใต้เพียงไร ในคดี
อาญา ให้ได้เนาบัตร กระทบวง ยุติธรรม มีอำนาจ
ออกกฎ ขอบังคับ

โปลิศ เปน โจรภัย
ใน ความ ขาดอาญา
เส่นาบัตร ยุติธรรม
ต้อง กะ อำนาจ.

มาตรา ๓๗ ถ้า กระทบวง หนึ่ง กระทบวง ใด
จะตั้ง เจ้าพนักงานไป ว่า ความ ให้ มีตราตั้ง
มายัง กระทบวง ยุติธรรม เพื่อจะได้ ตั้ง ไปยังศาล
แต่ให้ ถือว่า เจ้าพนักงาน ผู้นั้น มีอำนาจ เหมือน
อัยการ ใน ความ เรือง หนึ่ง

อำนาจ เจ้าพนักงาน
ว่า ความ ของ กระทบวง
ซึ่ง เหมือน
อัยการ

สำนักหอสมุด

ว่าด้วย

พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความแพ่ง

รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗

หมวดที่ ๑

นามพระราชบัญญัติ

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า
พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความแพ่ง รัตน
โกสินทร ศก ๑๒๗

ใช้พระราชบัญญัติ

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้ในโรง
ศาลทั้งปวงทั่วไปตลอดพระราชอาณาเขต ยก
เว้นไว้แต่ในศาลพิเศษ ซึ่งมีข้อบังคับสำหรับ
ศาลนั้นไว้แล้ว แต่ในศาลที่มีธรรมเนียม
อันต่างด้าวใช้เป็นกฎ หมายถึงจะไม่ใช้ตามวิธี
พิจารณานี้ก็ได้

หมวดที่ ๒

ว่าด้วยอำนาจศาล

คดีที่เสร็จก่อนแล้ว
๐๘/10/2566

มาตรา ๓ คดีที่ใด พยานขาดเขตแล้ว

ฟ้องอีกไม่ได้

ห้ามไม่ให้มาหรือร้องฟ้องกันอีก

มาตรา ๔ ผู้ซึ่ง กระ ทำ การ ตาม หน้าที่ ของ
ผู้ พพา กษา มี ข้อ ห้าม ไม่ ให้ กระ ทำ การ นั้น
เป็น อัน ชาติ ใน ข้อ ที่ ก่อ ต่า ง ต่อ ไป นี้ คือ

๑ ถ้า ผู้ พพา กษานั้น เป็น ผู้ มล ปร โย ชน ที่ ได้
ที่ เสี่ย เกี่ยว ของ อยู่ ใน คดี อัน นั้น ด้วย กติ

๒ หรือ ถ้า เป็น ญาติ วง ชวาร กับ คู่ ความ ผ้าย
ใด ๆ โดย ทาง ชาย โด หิด สืบ ตระ กู ต ต่อ กัน
หรือ โดย ทาง เปน ลูก พี่ ลูก น้อง นับ ได้ เพียง ภาย
ใน ๓ ชั้น กติ หรือ เปน วง ชวาร เกี่ยว พัน กัน
โดย ทาง แต่ง งาน นับ ได้ เพียง ๒ ชั้น กติ

๓ หรือ ถ้า เปน ผู้ ที่ ได้ เบก ความ เปน พยาน
โดย ที่ ได้ รั ได้ เห็น หรือ โดย เปน ผู้ ชำ นาญ
การ พิเศษ ที่ เกี่ยว ของ ใน คดี นั้น กติ ใน ข้อ
หนึ่ง ข้อ โด เหล่า นี้ ต้อง ห้าม ไม่ ให้ เปน ผู้ พพา กษา
ใน คดี นั้น เปน อัน ชาติ

มาตรา ๕ เมื่อ โจท ชย์ จำ เดย มา ถึง ศาล พร อม
กัน ได้ เมื่อ โด ให้ ผู้ พพา กษา มี อำ นาจ ว่า ก่อ ต่า
เปรียบ เทียบ ให้ คู่ ความ ปรำ นั ปรำ นอ ม ยอม กัน ได้

ผู้ พพา กษา จะ มี
อำ นาจ พิ จาร ณา
คดี ที่ ได้ รั เห็น หรือ
เกี่ยว ของ คดี ย ไม่
ได้

ผู้ พพา กษา เปรียบ
เทียบ ให้ คู่ ความ
ยอม กัน ได้ เมื่อ เขา
มา พร อม กัน ที่ ศาล

หมวดที่ ๓

ว่าด้วย ตกษณ พัง ความ

การฟ้องความตอง มาตรา ๖ การที่จะฟ้อง ความให้ฟ้อง ณศาล
 ฟ้อง ต่อ ศาล ที่มี ตามชั้นที่สมควร แก่รูป ความ ซึ่ง มีอำนาจ ตาม
 อำนาจพิจารณาได้ พระธรรมนูญ แต่ พระ ราช กำหนด กฎหมาย
 พอละพิจารณาความ เรือง นั้น ได้

การ ฟ้อง ร้องตอง มาตรา ๗ คดี เรืองทรมย ोन พง เค็ดอนจาก
 ฟ้องศาลตองที่ เวณ ที่ ไม่ ได้ หรือ ที่ เกี่ยว แก่ ทรมย นน ประการหนึ่ง
 แต่ ศาล จะอนุญาต คดี เรืองทรมย ोन พง เค็ดอน จาก ที่ ได้ ประการหนึ่ง
 ให้ โจทย ฟอง โนศาลที่ ทรมย เหน่า นนตย ในเขตร์
 อำนาจ หรือ โน ศาลที่ จำเตย ตั้งตำมาหากินอยกได้

การ สัดวง การ ที่จะฟ้อง ศาลไหนนั้น ตามธรรมดา
 แล้ว ให้ ฟอง โน ศาลที่ ทรมย อย ใน เขตร์ อำนาจ
 ถ้า จะ ฟอง โนศาล ที่ จำเตย ตั้ง บาน เรือน คย แต่
 ตอง แสดง ให้ ศาล นน เห็น ว่า เป็น การ สัดวง แก่
 การ พิจารณา ก่อน เมื่อ ศาล เห็น สัมควร จึง
 ให้ มีอำนาจ อนุญาต ให้ ฟอง ได้

มาตรา ๘ ถ้าทรัพย์สินมีบุคคลผู้ใดใน
 มาตรา ๗ อยู่ในที่เหตุอันมี ไม่แน่ชัดว่า
 อยู่ในท้องที่ เขตอำนาจศาลนั้น หรือ ศาลอื่น
 ซึ่งเขตอำนาจคดีต่อกัน เมื่อศาลได้พิจารณาเห็น
 เห็นข้อสงสัยได้ มีอยู่จริง เช่น น้แฉว ก็ให้
 จดหมายเหตุตั้งไว้แต่พิจารณาคดีนั้นต่อไป
 เหมือนกับที่ศาลนั้นอยู่ในเขตอำนาจของศาล
 นั้น แต่ข้อสงสัยเช่นนี้ ถึงจำเลยจะเอา
 เป็นเหตุอุทธรณ์ ว่าสมบัติผู้ใดนั้น ไม่
 ได้ อยู่ในเขตอำนาจของศาลที่พิจารณาคดี
 เมื่อศาลอุทธรณ์ได้ตรวจเห็นข้อสงสัยของศาล
 เดิมสมควรแล้ว ก็อย่าให้ฟังเป็นอุทธรณ์
 ในข้อนี้

ผู้พิพากษาอำนาจ
 พิจารณาคดีได้ แม้
 จะมีเหตุตั้งได้ภายใน
 เว้นท้องที่ ศาล
 อุทธรณ์จะไม่ฟัง
 เมื่อจำเลยอุทธรณ์
 ว่าผิดข้อนี้

มาตรา ๘ ความแย้งนั้น เกิดแต่สรรพเหตุ
 อย่างอื่น นอกจากที่ว่า มาแล้วนั้น ให้ฟ้องใน
 ศาลต่าง ๆ ดังนี้ คือ
 ๑ เกิดมูลคดีในเขตใด ให้ฟ้องใน
 เขตนั้น

คดีเกิดที่ใด หรือ
 จำเลยอยู่แห่งใด
 ให้ฟ้องในเขต
 นั้น เว้นแต่ศาล
 จะตั้งอย่างอื่นเมื่อ

๒ จำเลยตั้งทำมาหากินอยู่แห่งใด ให้
 ฟ้องในศาลสำหรับเขตนั้น

เห็นควร

ศาล มีอำนาจ จะ สั่ง ให้ พ้อง ใน ศาล ตาม ข้อ ๑
 หรือ ข้อ ๒ ได้ แล้ว แต่ จะ เห็น สัมควร แก่ การ
 พิจารณา เว้น ใด แต่ ถ้า โจทย์ จะ ขอ พ้อง ตาม
 ข้อ ๑ ให้ ได้ แล้ว ก็ ให้ ศาล ยอม ให้ พ้อง ได้
 เมื่อ โจทย์ นั้น แสดง ให้ ศาล เห็น ว่า จำ เที่ย มี
 ทรัพย์ อยู่ใน เขต ร ของ ศาล นั้น

คดี ประทษฐร่าย
 เกิด ใน เขต ร ศาล
 หนึ่ง จำ เที่ย อยู่ใน เขต ร
 ศาล หนึ่ง โจทย์ มี
 อำนาจ พ้อง ศาล ใด
 ศาล หนึ่ง ได้

มาตรา ๑๐ ใน คดี ที่ พ้อง เรียก ดิน ใหม่ ใน การ
 ที่ ได้ ประทษฐร่าย ต่อ บุคคล ก็ คดี ต่อ ทรัพย์
 เค็ดอื่น ที่ ได้ ก็ คดี ถ้า ได้ ประทษฐร่าย ต่อ กัน
 ใน เขต ร ศาล หนึ่ง แต่ ผู้ ที่ ต้อง หา ว่า ได้ ประ
 ทษฐร่าย นั้น คง ทำ มา หา กัน อยู่ ใน เขต ร ศาล อี ก
 ศาล หนึ่ง ให้ โจทย์ มี อำนาจ เด็ด ก พ้อง ใน ๒
 ศาล นี้ ได้ ศาล ใด ศาล หนึ่ง ตาม แต่ ใจ

ทรัพย์ เค็ดอื่น ที่ ไม่
 ได้ แยก กัน อยู่ ต่าง
 อำนาจ ศาล โจทย์
 ว่า ความ ได้ ทง เอง
 เมื่อ พ้อง ที่ ศาล ซึ่ง
 เป็น เขต ร ของ ทรัพย์
 นั้น แต่ ส่วน หนึ่ง ๖

มาตรา ๑๑ ถ้า สัมบัต พัดตุ ขึ้น ไม่ พง จะ ให้
 เค็ดอื่น ที่ ได้ อยู่ ใน ทง ที่ อื่น เดียว กัน แต่ ถ้า
 เกี่ยว อยู่ ใน เขต ร อำนาจ ศาล ใน บ้าง ศาล นี้ บ้าง
 โจทย์ จะ พ้อง ใน ศาล ใด ซึ่ง มี สัมบัต พัดตุ ที่
 ได้ ว่า มา อยู่ ใน เขต ร อำนาจ ศาล แม้ แต่ ส่วน
 หนึ่ง ก็ ว่า ความ ได้ ทง เอง

มาตรา ๓๒ ข้อความที่ได้ ความแฉงในหมวกนี้
 ด้วยเรื่อง จะ ให้ โจทย์ฟ้อง ญาคัดโต แด่คัด
 โตควร รับ ฟ้อง ของ โจทย์ไว้ นั้น ให้เข้าใจ
 เสียว่า เป็น การใน ระหว่าง โจทย์กับ คัด โนชั้น
 หมายถึง จำเลย ครั้ง แรก ส่วน การ ภาย
 หลัง นั้น ให้จำเลย มีอำนาจ มี คำร้อง ขอ ต่อ คัด
 ซึ่ง ให้เปลี่ยน ที่ พิจารณา คดี นั้นได้ แต่จำเลย
 ต้อง ชี้แจง เหตุ ให้ ชัดเจนใน คำ ร้อง ของ จำเลย
 เมื่อคัด เห็นว่าถ้าจะ ชัน ชำระไป เอง แด้ว คัดความ
 จะ ไม่ ได้ รับ ความ ยุติธรรม ก็ ให้ คัด นั้นมี
 อำนาจ โอน คดี นั้น ไปยัง คัดอื่น ที่จะ ชำระ ให้ เป็น
 ยุติธรรมได้

จำเลย มี อำนาจ
 ร้องขอ ต่อ คัด
 ให้ โอน คดี ไป
 พิจารณา ยัง คัด
 อื่นได้ ถ้า คัด
 เห็น เป็น ทาง ยุติ
 ธรรม แต่ ต้อง
 ภาย หลัง การ ออก
 หมายถึง จำเลย
 ครั้ง แรก

มาตรา ๓๓ ถ้า คัดความ ผายใต มีเหตุ รังเกียจ
 ผู้ พักษา ใน คัด ที่ จะ เป็น ความ กั้น ซึ่ง คัด
 นั้น มี ผู้ พักษา แต่ คน เดียว แด้ว ให้ คัดความ มี
 อำนาจ ทำ คำ ไป ร้อง ยัง คัด ที่ สูง กว่า คัดนั้น ตาม
 ระเบียบ พระธรรมนูญได้ คัดความ ต้อง อธิบาย
 เหตุ โดย พิสูจน์ว่า ซึ่ง ต้อง ด้วย ขอห้ามขอใดขอหนึ่ง

คัดความ ผายใต ผาย
 นั้น มีอำนาจ ร้อง
 ต่อ คัด สูง ได้ เมื่อ
 รังเกียจ ผู้ พักษา
 ซึ่ง พิจารณา คดี ของ
 ตน ว่า มี แต่ ผู้ เดียว

08/10/2566

ของ มาตรา ๕ หรือเหตุร้ายสำคัญอย่างอื่น ซึ่ง
 จะให้ศาลสั่งเห็นชัด โดยธรรมดาว่า คู่ความ
 ผู้นั้น จะไม่ได้รับความยุติธรรมเลย ในศาลนั้น
 ก็ให้ศาลสั่งมีอำนาจสั่งให้โอนความไปยังศาล
 อื่น หรือ โอนความ ให้ผู้พิพากษาคนอื่น เป็นเจ้า
 หน้าที่ชำระได้ แต่คำร้อง อย่างนี้ คู่ความ ต้อง
 ร้องเสียโดยเร็วในก่อนวันนัดพิจารณา ถ้าพิน
 ัยไปร้องไม่ได้ แต่เมื่อศาลสั่งได้ มีคำสั่ง
 ใดๆ แล้ว เป็นที่สุดเพียงนั้น อุตธรณ
 ฎีกาไม่ได้

ในเวลาที่คู่ความ มีคำร้อง ไปศาลสั่งตั้ง
 ศาลเดิมไม่จำเป็น ต้องหยุด การพิจารณา เว้น
 ไว้แต่จะ ได้รับคำสั่ง จากศาลสั่ง

หมวดที่ ๔

ว่าด้วยวิธีพิจารณาความ มะโนสาเร่

มาตรา ๓๔ บรรดาความ ซึ่ง โจทย์ร้อง ขอให้
 คัด มงคิโน คัด ขึ้น เกี่ยว ด้วย ททรัพย์ สิ่งของ หรือ
 สัมบัติ พัดดุ อย่าง อื่น หรือ สิ่ง อื่น เติ ขึ้น เป็น
 ข้อความ ใน คัด ขึ้น นั้น มีกำหนด ทุน ททรัพย์ หรือ เงิน
 หรือ ราคา ที่ โจทย์ร้องขอ ไม่เกิน กว่าต้อง ร้อยบาท
 หรือ มี โทษ จำคุก ไม่เกิน กว่า หก เดือน จัด ว่า
 เป็น ความ มะโนสาเร่

ความ มะโนสาเร่ คือ
 ความ ที่ฟ้อง ร้อง กัน
 ทุนทรัพย์ ไม่เกินกว่า
 ๒๐๐ บาท เงิน ๒๕
 แต่ ราคาที่ดิน ให้ คัด
 รวบรัด พิจารณา ให้
 สั้น เข้า

เว้น แต่คดี เรื่อง ที่ดิน ถึง จะ ฟ้อง ตั้ง ราคาน้อย
 เท่าใด ก็ ไม่ นับ เข้า เป็น ความ มะโนสาเร่ นอก
 จาก เป็น แต่คดี ฟ้อง เรียก ค่าเช่า ซึ่ง ไม่ เกิน กว่า
 สอง ร้อย บาท หรือ ฟ้อง ไล่ ผู้เช่า ออก จาก ที่เช่า
 ขึ้น มี ราคา ค่าเช่า ไม่เกิน เดือน ละ ต้อง ร้อยบาท

คดี ฟ้อง จำเลย หลายน คน เรียก ทุน ททรัพย์ หรือ
 ปรับใหม่ จำเลย ราย ทั่ว จำเลย คนหนึ่ง ไม่ เกิน ต้อง
 ร้อยบาท หรือ มี โทษ คน หนึ่ง ไม่ เกิน หก เดือน
 เมื่อ รวม จำเลย หลายน คน เข้า เป็น จำนวน ทุนทรัพย์
 มาก กว่า ต้อง ร้อย บาท ก็ ตี ให้ ถ้อ เอา ทุน

ทรัพย์สิน หรือ โทษคามร้ายตัวจำเลยนั้นเป็นประมาณ
คง นับว่า เป็น ความ มะโนสำเร้ว เหมือน กัน

บรรดา ความ มะโนสำเร้ว ทั้ง หตาย นั้น ให้
ศาล พิจารณารวบรัดคดี ให้สั้น เข้า ตามวิธี ทักดำว
ไว้ใน หมวดนี้

ความมะโนสำเร้วจะ
ฟ้องด้วยปาก หรือ
เขียนเป็นฟ้องก็ได้
ให้ศาลเรียกจำเลย
ที่เตียว

มาตรา ๑๕ วิธีฟ้อง ความ มะโน สำเร้ว นั้น
โจทก์จะเขียน ฟ้องมา ยื่นต่อศาล เหมือนฟ้องความ
สำคัญ หรือ โจทก์ จะมา ให้ ถ้อย คำ ต่าง ฟ้อง ต่อ
ศาล อย่าง ไต อย่าง หนึ่ง ก็ ได้

ถ้าโจทก์ มา ให้ ถ้อย คำ ต่าง ฟ้อง ก็ ให้
ผู้พิพากษา จด ข้อ ความ ที่ โจทก์ ฟ้อง ไว้ แต่ ข้อ ใจ
ความ โดย สั้น เปร แต่ ให้ โจทก์ ลง ดาย มือ
ไว้ เป็น สำคัญ ความ มะโนสำเร้ว ทั้ง หตาย นั้น
เมื่อ ศาล ได้ รับ ฟ้อง แลว ก็ ให้ ศาล ออก
หมาย ไป ยัง จำเลย ให้ จำเลย มา แก่ คดี ที่ เตียว

หลักถานที่จะ ออก
หมายเรียกจำเลย

มาตรา ๑๖ หมาย เรียก จำเลย นั้น ให้
กระทำ โดย หลัก ถาน ดัง นี้

- ๑ ให้ แจ้ง เนื้อ ความ ที่ ฟ้อง หา แถ จำยวน
ทรัพย์สิน ซึ่ง โจทก์ ขอ ให้ เรียก จาก จำเลย ให้ จำเลย
ทราบ

๒ ให้ตั้งชื่อผู้พิพากษาแต่ประทับตราศาล
เป็นสำคัญ

๓ หมายถึงให้ส่งไปให้จำเลยทราบแล้ว
มอบสำเนาหมายให้จำเลยไว้

มาตรา ๓๗ เมื่อจำเลยได้ทราบหมายแล้ว
ถึงวันนัดจำเลยต้องมาเองหรือส่งตัวแทนไว้
ความ ให้มาแก้คดีต่อศาลในวันกำหนด จำเลย
จะเขียนคำให้การมายื่นต่อศาลเหมือนคำให้
การในความสำคัญ หรือจำเลยจะมาให้การ
ต่อศาลด้วยปากก็ได้

การแก้คดีมะโนสำเนา
จำเลยจะเขียนเป็น
หนังสือหรือพูดด้วย
ปากก็ได้ คำตัดสิน
ของศาลก็เหมือนกัน

ถ้าจำเลยมาให้การด้วยปาก ก็ให้
ผู้พิพากษาจดข้อความที่ให้การไว้แต่ข้อใจความ
โดยสังเขปแล้ว ให้จำเลยลงลายมือไว้
เป็นสำคัญ

การพิพากษาความมะโนสำเนานั้น ผู้พิพากษา
ไม่จำเป็นต้องเขียนคำพิพากษาโดยพิสดาร ให้
ผู้พิพากษามีอำนาจกล่าวตัดสินด้วยปากก็ได้
เมื่อได้กล่าวตัดสินประการใดแล้ว จึงจด
บรรทุกข้อที่ตัดสินบังคับไว้แต่ใจความ

จะ ใช้ พระ ราชบัญญัติ
ในทางพิจารณา ความ
สัมพันธ์กับความ มะโน
สำเนาอย่างเดียวกัน
ได้ เพียง ใด

มาตรา ๓๘ ลักษณะพิจารณา ความ มะโนสำเนา
ผิด กับ ความ สำคัญ เพียง เท่านี้ นอกจาก นี้ขอ
ความ ใน ลักษณะ พิจารณา ความ สำคัญ คือ ไป ใน
พระราช บัญญัติ นี้ บท โท ที่ ไม่ ชัด ช่าง ต่อ
กัน ก็ ให้ ใช้ ได้ เป็น อย่าง เดียว กัน ทุก ประการ

หมวดที่ ๕

ว่าด้วยวิธีพิจารณาความ สำคัญ

ทุนทรัพย์เกินกว่า
สองร้อยบาทของ
เขียนเป็นฟ้อง

มาตรา ๓๙ ถ้า เจตย์ พ้อง ความ แ่ง ใน คดี
เกี่ยว ด้วย สิ่ง ของ หรือ สัมบัติ อย่าง อื่น อัน มี
ทุน ทรัพย์ เกิน กว่า สอง ร้อย บาท ขึ้นไป หรือ
เกี่ยว เนื่อง ด้วย คดี อัน มี มุद् เดกุ หรือ สำขา
เหตุ ใน ข้อ จิวาท ด้วย จำนวน เงิน หรือ ราคา
เงิน เกิน กว่า สอง ร้อย บาท ขึ้นไป หรือ เพื่อ จะ
เรียก ดิน ใหม เกิน กว่า สอง ร้อย บาท ขึ้นไป หรือ
เรื่อง ที่ ดิน หนึ่ง หลาย ให้ ทำ เรือง รว ยื่น ต่อ
ศาล เป็น ฟ้อง แต่ ให้ ศาล เขียน หมายเลข เรียก
จำเลย แต่ ส่ง เรือง รว ไป ยัง จำเลย

มาตรา ๒๐ เมื่อจำเลยได้ทราบหมาย แล
คดี โจทย์กล่าวหาแล้ว ห้ามมิให้จำเลย มีคำ
คัดฟ้อง ให้ทำคำให้การ มายื่น ต่อศาล ภายใน
ในแปดวัน ถ้าแม้จำเลย จะมี ข้อความ คัดฟ้อง
ประการใด จำเลย จะกล่าวในคำให้การ ก็ได้

จำเลยต้องทำคำ
ให้การ ภายใน
กำหนดของศาล
สำหรับศาล แด
ให้ โจทย์ทุกคน

อนึ่ง เรื่อง รាយยื่น ต่อศาล ก็คือ คำให้การ
ที่จำเลยทำยื่น ต่อศาล ก็คือ ให้ยื่นไว้ต่อศาล
ฉบับหนึ่ง แต่ให้ โจทย์จำเลยคัดค้านคำสั่งต่อศาล
พอที่จะสั่งให้ โจทย์จำเลยคน ละ ฉบับ ทั้ง กัน

มาตรา ๒๓ การที่ ศาล จะ ทอด โฉนด บัตร
หมาย อย่างใด ๆ ถึงจำเลย นั้น จำเลย หาด
คนให้หมาย เรียง ตัว

การออกหมายถึง
จำเลย ต้อง หมาย
เรียงตัว.

มาตรา ๒๒ ถ้าจำเลย เป็น บริษัท ที่ ได้ จัด
ทะเบียน เป็น บุคคลใน กฎหมาย ให้ฟ้อง เรียก
ชื่อ บริษัท นั้น เป็นจำเลย ให้สั่ง หมาย ณที่
ทำการ ของ บริษัท นั้น ซึ่ง อยู่ใน เขตอำนาจ
ของ ศาล หมาย นี้ เมื่อได้แจ้ง แก่ ผู้ ชำนาญ การ
หรือผู้จัดการ ของ บริษัทใน ที่ นั้น แลแล้ว ก็ให้
ส่ง เหมือน กับได้ หมาย เรียก จำเลย แลแล้ว

การออกหมายถึง
จำเลย ซึ่งคง เป็น
บริษัท ที่ ได้ จัด
ทะเบียนพร้อมกัน
ให้เรียกชื่อบริษัท

การออก หมายถึง
จำเลยซึ่งเป็นพวก
หุ้นส่วนไม่ได้จัด
ทะเบียนให้หมาย
เรียงตัว เว้นไว้
แต่จะ নয় หอ

มาตรา ๒๓ ถ้าจำเลย เป็นพวก เข้าหุ้นส่วน
หลาย คน รวมกัน แต่หาได้ จัด ทะเบียนเป็นบุคคล
ตาม กฎหมายไม่ ให้ฟ้อง เรียก ชื่อ พวก หุ้น
ส่วน เหล่า นั้น ทุกคน หรือ คนใด คน หนึ่ง ก็ได้
ถ้าหุ้นส่วน นั้น มี นาม สัมญา หรือ ยี่ห้อ สำหรับ
การ นั้น โจทย์ จะ ฟ้อง เรียก ใน นาม สัมญา
หรือ ยี่ห้อ ของ หุ้นส่วน นั้น ก็ได้ ให้ศาล ทอด
หมาย ไป ยั้ง ที่ ทำ การของ หุ้นส่วน นั้น สั่ง ให้แก่ผู้
หนึ่ง ผู้ใด ซึ่ง ฟ้อง จะ รู้ เต็ม ว่าเป็น ผู้ จัด การของ
หุ้นส่วน นั้น

โจทย์ หรือจำเลย
ทำฟ้องหรือคำให้
การเพิ่มเติมได้
เมื่อศาล อนุญาต
โดยเห็นสมควร
คดียังพิจารณาอยู่

มาตรา ๒๔ เมื่อโจทย์ ได้ ร้อง ฟ้อง คดี ขึ้น
แล้ว ภาย หลัง เกิด เหตุ การที่ เกี่ยว ข้อง กับ
คดี นั้น ขึ้น อีก โจทย์ หรือจำเลย จะ ทำ คำ
แจ้ง เหตุ การ นั้น มา ยื่น ต่อ ศาล เป็น คดี เพิ่ม
เติม ฟ้อง หรือ คำ ให้ การ เมื่อ ได้ รับ อนุญาต
ของ ศาล แล้ว ก็ได้ ตาม แต่ รูป ความ จะ ควร
ให้รับไว้ หรือไม่ ใน เวลาใด เวลา หนึ่ง ใน ระหว่าง
คดี ยัง ค้าง พิจารณา อยู่ แล ศาล จะ ทำ คำสั่ง
ให้ โจทย์ หรือ จำเลย ดับ พยาน ประ กอบ กับ เหตุ
การ ที่ เกิด ขึ้น ใหม่ ได้ สุด แต่ จะ เห็น เป็น

ยุติธรรม หรือ ค้าต จะ ทำ คำสั่ง ให้ โจทย์ หรือ
จำเลย มี โอกาส ต่อสู้ คัดค้าน คำ แจง เหตุ การ ที่
เกิดขึ้นใหม่ นั่น ก้ได้

มาตรา ๒๕ ใน เวลา ที่ จำเลย จะ ทำ คำ ให้
การ ยื่น ต่อ ค้าต นั้น ถ้า จำเลย จะ พ้อง แยก
รวม มา ใน คำ ให้ การ ก้ได้ แต่ จำเลย ต้อง เสีย
ค่า ชรบม เนียม ค้าต ตาม ทู น ทริ พย ที่ พ้อง แยก
มาก แด น้อย เหมือน กับ เปน พ้อง คัด ชก เรือง
หนึ่ง - ฝ่าย โจทย์ ต้อง ทำ ค่า แก่ พ้อง แยก ของ
จำเลย มา สั่ง ต่อ ค้าต ภายใน กำหนด แปรตวัน หรือ
กว่า นั้น แล้ว แต่ ค้าต จะ กำหนด เวลา ให้ ตาม
สมควร

ใน คดี ชนิด นี้ ค้าต จะ พิจารณา พ้อง เดิม
กับ พ้อง แยก รวม ส่วน วน เดียว กัน หรือ จะ แยก
ส่วน วน พิจารณา คราว ละ เรือง ก้ได้ แล้ว แต่
ค้าย จะ เห็น สมควร อย่างไร เปน การ คัด วก
อนึ่ง ถ้า ข้อ ความ ที่ จำเลย พ้อง แยก นั้น เปน
ความ เรือง กัน ไม่ เกี่ยว เปน เรือง เดียว กัน กับ
คดี ที่ โจทย์ พ้อง แต่ ไม่ ควร เปน พ้อง แยก ใน
คดี นั้น แล้ว ก้ให้ ค้าย มี อำนาจ บังคับ ให้ จำเลย

จำเลย จะ ทำ พ้อง แยก
ใน เรือง เดียว กัน คดี
มาก กับ คำ ให้ การ ก้ได้
แต่ ต้อง เสีย ค่า ชรบม
เนียม วน ไป แต่ เปน
คดี คน ละ เรือง ต้อง ทำ
พ้อง ต่าง หาก

เช่น พงษ์ ใหม เป็นคดี ชัก ดำนวน หนึ่ง ต่างหาก

ศาลไม่จำเป็นต้อง
ชี้ต้อง สถานที่
ทุกเรื่อง เว้นไว้
แต่เพื่อ การ ตรวจจับ

มาตรา ๒๖ เมื่อศาลได้ รับ คำหา คำให้ การ
เสร็จแล้ว ไม่จำเป็นต้อง ชี้ต้อง สถานที่ ทุก
เรื่อง เว้นไว้แต่ คดี บาง เรื่อง ที่ คุ ความได้ ร้อง
ขอให้ ทำตง นั้น หรือ เป็น คดี ที่ ขอ หา คำให้
การ ยุ่ง ยาก ศาล เห็น ประโยชน์ ว่า ถ้า ชี้ ต้อง
สถานที่ จะ เป็น ทาง ตรวจจับ แก่ การ พิจารณา
ก็ ให้ ชี้ ต้อง สถานที่

วิธีชี้ต้อง สถานที่

มาตรา ๒๗ วิธีชี้ต้อง สถานที่ นั้น คือ ให้
คดี ข้อ ใจ ความใน คดี ที่ จะ กระทำ ให้ โจทก์ หรือ
จำเลย แพ้ ชะนะ ความ ถ้วน ไต ถ้วน หนึ่ง หรือ
ทั้ง หมด ดงไว้ คือ ข้อ ที่ โจทก์ ขวาง แด ข้อ ที่
จำเลย แก่ หรือ จำเลย วับ เทียบ กัน ดู ข้อ เหล่า
นี้ เรียกว่า ประเด็น ประเด็น ใด ซึ่ง เป็น ข้อ
ความ เถียง กัน แล้ว ก็ ให้ คุ ความ นำ สืบ ตาม
ข้อ ที่ เถียง กัน นั้น

ถ้า มี ข้อ เถียง กัน ด้วยบท กฎหมาย ของ
ประเทศ สยาม จะ เขา เป็น ประเด็น หรือ ไน
ชี้ต้อง สถานที่ ด้วย ก็ได้ แต่ ไม่ ต้อง นำ สืบ
พยาน ถ้า เป็น ประเด็น เถียง กัน ด้วย ข้อ
กฎหมาย ต่าง ประเทศ หรือ ขนบ ธรรมเนียม

ลทธิ ด่าสนา จาวิต ต่าง ๆ อย่างอื่น ๆ ของให้หน้า
พยานสืบได้

การ กระ ประเด็น ชี้ ต้อง ดัดถนอ นี้ ถ้า คุ ความ
ทั้ง สอง ฝ่าย ตก ลง ชี กน เอง แลดู ผู้ พพากษา
เห็น ส้มควร เป็น ประเด็นได้ ก็ให้เอา ประเด็น
ที่ คุ ความ ชี กน เอง นั้น ลง ใน คำชี้ต้อง ดัดถนอ

การ ที่จะ เขียน คำ พพากษา คดี ที่ ได้ ชี้ ต้อง
ดัดถนอ กระ ขอ ประเด็นไว้ นั้น ถ้า สามารถ จะ ทำ
ได้ ก็ ให้ผู้ พพากษา เพียร คัด ดิน ตาม ขอ ประเด็น
เป็น ขอ ๆ ทุก ขอไป ใน ที่ สุด จึง ให้ลง ขอ
บังคับ คัดดิน

มาตรา ๒๘ เมื่อ จำเลย ได้ ยื่น คำ ให้ การ
คัด แลดู หรือ เมื่อ คัด ได้ ชี้ ต้อง ดัดถนอ
แล้ว ก่อน ที่จะ นัด พิจารณา ชัน สืบ พยาน ต้อง
ให้ เวลา แก่ โจทย์ จำเลย สำหรับ เตรียม การ
สู้คดี อย่าง น้อย ไม่ ต่ำ กว่า สิบ วัน จึง ให้ คัด
ออก หมาย นัด พิจารณา เว้น แต่ ถ้า คัด เห็น
สมควร หรือ จำเป็น ใน คดี บาง เรื่อง ที่ คุ ความ
ฝ่ายใด ฝ่ายหนึ่ง ขอให้ คัด พิจารณา โดย เร็ว
ภายใน สิบ วัน เข้า มา ก็ ให้ คัด มี อำนาจ นัด
พิจารณา ภายใน กำหนด นี้ ได้

คัด ต้อง ให้ เวลา แก่
คุ ความ ที่ จะ เตรียม
การ ต่อสู้ กน เมื่อ
จำเลย ยื่น คำ ให้ การ
หรือ คัด ชี้ ต้อง ดัดถนอ
แล้ว โดย ส้มควร

การนัดความไม่จำเป็นของ ออกหมายเดิม

มาตรา ๒๙ วิธีที่ศาลจะนัดหมายให้คู่ความ มา ศาล นั้น ถ้าคู่ความ อยู่ใน ศาล แล้ว ให้ศาล มีอำนาจ นัด คู่ความ ด้วย ปาก แล้วจุดหมาย บรรทุกไว้ก็ได้ ถ้าคู่ความ มิได้ อยู่ใน ศาล ก็ ให้ศาล ออก หมาย นัด แจ้ง กำหนด วัน ที่ จะต้อง การ พิจารณาไปให้ คู่ความ ทราบ ถ้าคู่ความ ได้รับ หมาย ของ ศาล ทราบ แล้ว ให้คู่ความ ผู้ได้รับ หมาย นั้น ลง ชื่อในใบรับที่ติดอยู่กับ หมาย นั้น มอบให้ผู้ส่ง หมาย นำ กลับ มา ส่ง ต่อศาล ถ้าแต่ คู่ความ ผู้รับ หมาย ลง ชื่อไม่ได้ หรือไม่ลง ชื่อในใบรับ หมาย ก็ ให้ผู้ส่ง หมาย จัด รายงาน วัน เวลา แต่ เหตุ การ ใน การ ที่ ได้ ส่ง หมาย นั้น ลง ในใบรับ หมาย เอง แล้ว นำใบรับ หมาย นั้น มาส่ง ต่อศาล

การ อ่าง หนังสือสำคัญซึ่งมี หลักฐาน เป็น พยาน ซึ่ง ปรากฏในฟ้องหรือ คำให้การ หรือ ภายหลัง คำให้การ หรือ ฟ้อง

08/10/2566

มาตรา ๓๐ ถ้าใน ฟ้อง กัดใน คำให้การ กัดใน คำ มี คำใด ๆ กัด ได้ กล่าว อ่าง ถึง หลัก ฐาน อัน เป็น หนังสือสำคัญต่าง ๆ อย่าง หนึ่ง อย่างใดแล้ว ต้อง คิด ดำเนิน หมาย หนังสือ สำคัญ ต่าง ๆ ที่ อ่าง นั้น ติดไป กับ ฟ้อง หรือ คำให้การ หรือ คำมี คำที่ กัดว่า อ่าง นั้น ส่วน คน ฉบับ นั้น ถ้า พอส จะ นำ มาได้ ต้อง นำ มาไว้ ให้ศาล ตรวจ

ตั้ง ค่า คัด คำน คอบ ไป ให้ ผู้ อ่าง ทราบ ก่อน ถึง
 วัน พิจารณา ถ้า ถึง วัน พิจารณา แล้ว จึง
 มา ปฏิเสธ คัด คำน ดำเนา หนังสือ คำ คัญ ที่ อ่าง
 แล้ว ผู้ ที่ คัด คำน นั้น จะ ต้อง เสีย ค่า ชนวน เนียม
 พยาน ที่ ฝ่าย ผู้ อ่าง จะ ได้นำ สืบ ประกอบ หนังสือ
 คำ คัญ ตาม ดำเนา ที่ อ่าง นั้น อนึ่ง ถ้า คุ ความ ที่
 ได้ รับ ดำเนา หนังสือ คำ คัญ ที่ ฝ่าย หนึ่ง อ่าง แล้ว
 เมื่อ มี ข้อ ดัง ได้ ยึด ใจ ดำเนา นั้น จะ ขอ สืบ
 ต่ ้น ฌบ ก็ ได้

การ ข้าง พยาน ของ
 ยื่น บัญชี ราย ชื่อ
 พยาน ต่อ ศาล ก่อน
 วัน พิจารณา

มาตรา ๓๓ เมื่อ คุ ความ ได้ ทราบ ข้อ หาคำ
 ให้ การ แล้ว ใน ระหว่าง เวลา ที่ ได้ ให้ โสภณ
 คำ หรือ เตรียม การ สืบ คัด ตาม ความ ใน มาตรา ๒๘ นั้น
 คุ ความ ฝ่าย ใด จะ อ่าง พยาน ก็ ฌน แต่ จะ อ่าง
 ตั้ง คำ คัญ หลก ฌน ฌน ใด บาง ก็ ให้ ยื่น บัญชี
 ราย ชื่อ พยาน ของ ฌน ให้ ศาล ทราบ ก่อน ถึง
 วัน พิจารณา ถ้า พยาน หรือ ตั้ง คำ คัญ ที่ อ่าง นั้น
 คุ ความ จะ นำ มา ศาล เอง ได้ ก็ ให้ นำ มา ใน
 วัน พิจารณา ถ้า จะ นำ มา เอง ไม่ ได้ จะ ขอ
 หมาย ศาล ให้ บัง คับ เรียก พยาน หรือ ตั้ง คำ คัญ
 ฌน ใด ที่ อ่าง มา ยัง ศาล ก็ ให้ คุ ความ ผู้ ที่ จะ อ่าง

นั้น รัฐบาล ขอ คัดเลือก ก่อน ถึง วัน นัด
พิจารณา พอให้ คัด มี เวลา ออก หมายถึง
พยาน ได้ ทราบ ก่อน ถึง วัน นัด พิจารณา อย่าง เร็ว
ไม่ ค่ำ กว่า สอง วัน

มาตรา ๓๒ ถ้า คัด ได้ ฟัง คำ ถาบาล แต่ คำ
ให้การ ของ ผู้ หนึ่ง ผู้ ใด เป็น ที่ เชื่อ ได้ ว่า เป็น
การ เหลือ ก่าดัง ที่ คู่ ความ ฝ่าย ใด จะ พา พยาน
ของ ตน มา ใน วัน นัด ได้ แต่ ถ้า พยาน นั้น เป็น
พยาน สำคัญ ข้าง ฝ่าย หนึ่ง หรือ ก่าดี หรือ ข้าง ฝ่าย
คำ ให้การ ก่าดี เมื่อ คัด ได้ ดับ พยาน บรรดา
มี มา เฉพาะ หน้า เดี่ง แล้ว คัด มี อำนาจ ที่ จะ
พัก ความ เรื่ง นั้น ไว้ เพื่อ รอ ฟัง พยาน ซึ่ง ยัง
มา ไม่ได้ ต่อ ไป ใน วัน อื่น

คัด จะ พัก ความ ได้
เพื่อ ฟัง พยาน ปาก
อื่น ๆ อีก ได้

มาตรา ๓๓ ให้ คัด หนึ่ง พิจารณา ความ อัน
มี มา ยัง คัด ตาม ก่าหนด วัน ที่ มี นัด หมายถึง
นอน เมื่อ มีความ จำเป็น โดย เหตุ การ จึง ให้
เลื่อน ไป วัน อื่น ได้

เดือน วัน พิจารณา
ต้อง จำ เป็น

พิจารณาความต้อง
เป็นลำดับ เว้นแต่
พิเศษ

มาตรา ๓๔ การพิจารณาความนั้น ตาม
ปรกติ ถ้าไม่มีเหตุขัดข้อง ก็ให้ศาล
พิจารณาตามลำดับ เดชะหมายในฟ้อง เว้นแต่
เป็นการพิเศษ ที่ศาลเห็นสมควร จะต้องเร่ง
รับพิจารณาความเรื่องใดโดยเร็ว ด้วยเหตุใด
เหตุหนึ่ง ก่อนถึง ระเบียบ เป็นต้น เช่น ความ
ที่ผู้ใดต้อง ถัง แต่มีคำตัดสิน ปล่อย หรือ
ความเรื่องอื่นที่ศาลเห็นว่าเป็นการด่วน ให้
ศาล บัด กระดาษ แดง กตม ๆ กวาง ลัก หนึ่งใด
ที่ไป ปก ลำนวน เป็น เครื่องหมาย แล้วให้ศาล
เร่ง พิจารณา นอก ระเบียบได้

ไม่ต้องสืบพยาน
ต่อไป เมื่อจำเลย
รับ

มาตรา ๓๕ เมื่อถึงวันนัดพิจารณาให้ศาล
อ่าน ตรวจจุดฟ้อง แด คำให้การ ถ้าขอหาข้อ
ใดในฟ้องนั้น จำเลยรับ ถุก ตอง ใน คำให้การ
แล้ว ข้อ นั้นไม่ จำเป็น ต้อง สืบ ลัก ขพยาน เป็น
อัน พัง ได้ ตาม กฎหมาย

ความพิจารณาไม่
เสร็จวันเดียวเดือน
ต่อไปได้

มาตรา ๓๖ ถ้าหากว่าการที่มีอยู่ในศาล
มาก เวลามาไม่พอที่จะฟังความเรื่องใด หรือ
ที่จะ ฟัง ความ เรื่องใด ได้ เสร็จ ลำนวน ในวัน
ที่กำหนด นัด นั้นไม่ได้ ศาล จะ สั่ง ให้ เดือนไป

ฟัง ต่อวัน อันก็ได้ แต่ให้กำหนดวัน นัดให้บรรดา
 ผู้ที่เกี่ยวข้อง ใน ความ เรื่อง นั้น ทราบทั่วกันแล้ว
 ก็เสมอเหมือน กับได้ ออก หมายนัด เถมาว่า คุ ความ
 นั้น ๆ ด้วย

มาตรา ๓๗ คดี เรื่อง ใดที่ ผู้ พิพากษา ได้
 กำหนด วัน นัด พิจารณา แต่ ออก หมาย นัด ไป
 ยั คุ ความ ๆ ได้รับ หมาย นัด แล้ว โจทย์
 จำเลย ฝ่าย หนึ่ง ฝ่าย ใด จะ ขอ เลื่อน วัน ชำระ
 คดี ไป ผู้ พิพากษา เห็น สมควร ก็ ให้ เลื่อน ได้
 ถ้า เวลา ว่า ความ ใน คดี นั้น ไม่พอ พิจารณา
 ความ ที่ กำหนด ชำระ ใน วัน นั้น ก็ได้ หรือ มี เหตุ
 การ จำเป็น ที่ ผู้ พิพากษา เห็น สมควร จะ จด
 เลื่อน วัน นัด พิจารณา ต่อ ไป วัน อื่น ก็ได้ ศาล
 มี อำนาจ จะ เลื่อน กำหนด ไป พิจารณา เวลา อื่น ก็ได้
 แต่ ต้อง จดหมาย เหตุ การ ไว้ ทุก คราว

มาตรา ๓๘ ใน คำ พิพากษา นั้น ศาล ต้อง ช้
 ให้ เห็น ข้อ ข้อเท็จจริง ที่ ต้อง ตัดสิน ทั้ง คำ ตัดสิน แะ
 เหตุผล ซึ่ง ประกอบ ใน คำ ตัดสิน อันนั้น อนึ่ง ถ้า
 ศาล ใด ผู้ พิพากษา หลาย คน หนึ่ง คณะ พิจารณา
 ให้ ตัดสิน ตกลง เห็น ของ ผู้ พิพากษา ที่ รวม

เลื่อนพิจารณาได้
 เมื่อ โจทย์ หรือ
 จำเลยขอ หรือ
 มีเหตุที่ศาลเห็น
 สมควร

ใน คำ พิพากษา
 หรือ คำ พิพากษา
 แะ จะต้อง ก่อว่า
 ใน คำ พิพากษา
 อย่างไรบ้าง

กันโดย มาก ผู้พิพากษาคนใดไม่เห็น ด้วยคำ
 คัดสิน นั้น แต่เห็น ว่าควร จะ คัดสิน
 ประการใด ก็ให้จด เนื้อเห็น ดัง ไว้ ใน ท้าย
 ส่วนวน ถ้า แต่ จะ ชี้ เหตุผล ตาม เนื้อเห็น ของ
 คนใดด้วยก็ได้

การ คัดสิน ของ
 คัดสิน ให้เฉพาะ
 ตาม พ้อง

มาตรา ๓๗ ห้ามมิให้ศาลคัดสินให้สิ่งใด ๆ
 มากเกินไปกว่า หรือ นอก จาก ที่ โจทย์ ได้ ร้อง
 ขอให้ เรียก เขา สิ่ง นั้น ๆ แต่ ถ้า

๓. โจทย์ พ้อง ขอให้ เรียก ที่ดิน จาก จำเลย
 ให้ พึง เขาใจ ว่า เป็น ประเภทเดียวกับ พ้อง
 ขอให้ ได้จำเลย เมื่อ คัดสิน ให้ ที่ดิน แก่ โจทย์ แล้ว
 ก็ได้ จำเลย ได้ ที่ เดียว ไม่ ต้อง แบ่ง ความ เป็น
 สอง เรือง เมื่อ ศาล ได้ คัดสิน ให้ ขมได้ ผู้ใด
 ออกจาก ที่ดิน แล้ว ให้ เขาใจ ว่า ให้ คัดสิน ขมได้
 วงษ์ญาติ ทั้งหลาย แต่ บริวาร ของ ผู้ นั้น ที่ อยู่
 ใน ที่ ดิน นั้น ด้วย เว้น ใจ แต่ ผู้ใด ขมหนึ่ง ใน
 จำพวก เหล่านี้ จะมี อำนาจ พิเศษ มา แสดง ให้
 ศาล เห็น

๔. โจทย์ พ้อง ขอให้ เรียก ททรัพย์ใด ๆ เป็น
 ของ คน ทั้ง หมด แต่ พิจารณา ได้ ความ ว่า

โจทก์ควรได้แค่ส่วนแบ่ง ก็ให้ศาลมีอำนาจ
แบ่งได้ทีเดียว ไม่ต้องให้ฟ้องขอแบ่งใหม่อีก

๓. โจทก์ฟ้องเรียกหนี้สินซึ่งเกิดแต่การ
กู้หนี้ยืมสิน แต่อื่น ๆ ในฟ้องโตขอให้เรียก
ดอกเบี้ยด้วย แต่กำหนดทุนทรัพย์เพียงวัน
ฟ้อง ก็ให้ศาลมีอำนาจบังคับให้ดอกเบี้ยโต
ไม่ระหว่างเวลาดังแต่วันฟ้อง จนถึงวันที่จะ
ได้ใช้หนี้แก่นักตามคำตัดสิน

๔. โจทก์ฟ้องเรียกค่าเช่ากำหนดจำนวน
เงินเพียงราววันที่ฟ้อง ศาลมีอำนาจบังคับ
ให้ค่าเช่าจนถึงวันที่จะเสร็จคดีแก่นักได้

มาตรา ๔๐ เมื่อคำตัดสินของคดีอื่นใด
ยอมเอาไคร้อยู่ทั้งเรื่อง หรือแต่ส่วนหนึ่ง
ในคำวินิจฉัยที่ค้างอยู่แต่ก่อนก็ดี หรือที่
ควรจะได้วินิจฉัยโดยเจ้าพนักงานฝ่ายตุลาการ
ก็ดี ศาลจะสั่งให้งดการพิจารณาอันใดอัน
กว่าเจ้าพนักงานฝ่ายตุลาการจะวินิจฉัยในข้อ
นั้นก็ได้

การตัดสินถ้าเกี่ยว
ด้วยตุลาการ ศาล
สั่งให้งดได้

ศาลสั่งให้ตั้ง
พิจารณาได้เมื่อ
มีคดีอาญาหลวง
เกิดขึ้น

มาตรา ๕๑ เมื่อกำลังพิจารณาคดีอยู่
ปรากฏว่ามีผู้กระทำความผิดมีโทษเป็นอาญาหลวง
ซึ่งมีชื่อที่ว่า ถ้าพิจารณาได้จริงว่าผิดแล้ว
จะกระทำให้คำตัดสินของคดีที่พิจารณาอยู่นั้น
เปลี่ยนแปลงไปได้ดังนี้ ศาลจะสั่งให้ตั้งการ
พิจารณาคดีนั้นได้ จนกว่าจะตัดสินความ
อาญาแล้วก็ได้

ศาลได้คุ้มครอง
จากศาลใต้ถ้ำทำ
กิริยาไม่เรียบร้อย

มาตรา ๕๒ ถ้าคุ้มครองผู้ใดประพฤติอาการ
กิริยาไม่เรียบร้อย ผู้พิพากษาจะมีคำสั่งให้
จับได้ให้ออกจากศาล เพื่อจะรักษาความ
เรียบร้อยในศาลได้

การเขียนถ้อยคำ
จำนวน

มาตรา ๕๓ การที่เขียนถ้อยคำจำนวนทั้ง
ปวงให้เขียนด้วยหมึกลงในกระดาษ ถ้า
มีผิดตกที่ใดห้ามมิให้ขีดแก้ คำใดผิดให้ขีด
ฆ่าแล้ว ให้ผู้เขียนลงชื่อไว้ข้างกระดาษเป็น
สำคัญ

ผู้พิพากษาต้องรับผิดชอบ
ในเรื่องรักษา
จำนวนใครๆ ขอให้
เจ้าพนักงานคัดสำเนา
ต้องเสียค่าธรรมเนียม

มาตรา ๕๔ บรรดาถ้อยคำจำนวนคดีทั้ง
ปวง ผู้พิพากษาต้องรับผิดชอบแต่รักษาไว้
คงดี ขอให้มิผู้แก้ถ้อยคำได้ ถ้อยคำ
จำนวนเหล่านี้ให้รักษาเข้าร่วมเรื่องไว้ ไม่
จำต้องผูกมัดหรือเช่าของหยิกเต็มตรา ถ้า

โจทย์จำเลย หรือพยาน เกรงว่า จะ มี ผู้ แกล้ง
 คำ คำฉนวน เหล่า นั้น ประการ ไต จะ ขอ คัด ดำเนา
 ใ้ ก้ ได้ ดำเนา นั้น ถ้า คัด ความ คัด เอง ไม่ ต้อง
 เสีย ค่า ชรรถน เนียม แต่ ถ้า จะ ให้ เจ้า พนักงาน
 คัด ตรวจ ทาน ให้ คัด ความ ต้อง เสีย ค่า ชรรถน
 เนียม ตาม อัตรา เจ้า พนักงาน ต้อง เช้น ชื่อ
 ประทับ ภา คัด แด เป็ด แด คม บั โน ดำเนา นั้น ที่
 ว่า นี้ ไม่ เภา ระ แต่ คัด ความ จะ ขอ คัด ดำเนา ให้
 ก็น ถึง ผู้ อื่น ด้วย

หมวดที่ ๒

ว่าด้วย ขาดนัด คำพิพากษา

โดยขาดนัด

มาตรา ๔๕ ในการ นัดหมาย จำเลย ให้ มา
 ให้ การ ต่อ คัด กัด ให้ ยื่น คำ ให้ การ แล ขอ
 หาก กัด ถ้า จำเลย ขาดนัด ไม่ ยื่น คำ ให้ การ
 หรือ ไม่ มา ให้ การ แล ขอ หา ตาม วัน เวลา ที่
 คัด กำหนด นัด แต่ มิ ได้ เจ้ง เหตุ การ ที่ ขัด ของ
 จำเพน หรือ ขอ เตือน วัน ประการ ไต ต้อง ถือ
 ว่า จำเลย ขาดนัด ใน ชั้น ให้ การ คัด มี อำนาจ
 ที่ จะ กำหนด วัน พิจารณา คัด ชัน ดับ พยาน ต่อ

การพิจารณา เมื่อ
 จำเลยขาดนัด

ไป แต่ต้องนัดหมายให้จำเลยทราบกำหนด
วันพิจารณาด้วย จำเลยจะมาฟังความในวัน
พิจารณาก็ได้ แต่จำเลยผู้ขาดนัดไม่ได้ให้
การนั้นจะขอสืบพยานฝ่ายตนไม่ได้ได้แต่
จะด่าবাদตัวเอง แต่จะซักพยานฝ่ายโจทก์ใน
เวลาที่พิจารณาเท่านั้น

ศาลมีอำนาจจำกัด มาตรา ๕๖ เมื่อถึงวันกำหนดนัดผู้
พินาศเรียกความที่นัดพิจารณาเรื่องใด
เสียหายจากบาปฐี โจทก์จำเลย หรือผู้แก้ต่างว่าต่างโจทก์จำเลย
ได้ ถ้าผู้ความ ไม่มาตามนัดทั้งสองข้าง แต่มีได้มีคำชี้
ขาดนัดทั้งสอง แฉงเหตุที่จำเลยจะมาไม่ได้ หรือคำขอ
ฝ่าย ใ้เป็นที่พอ
ใจของศาล โจทก์จำเลยขาดนัดเช่นนี้ก็
ให้ศาลจำหน่ายความเรื่องนั้น ออกเสียจาก
บาปฐีความของศาล แต่ความที่จำหน่าย
บาปฐีเช่นนี้ โจทก์จะฟ้องใหม่อีกก็ได้ถ้า
ไม่เกินกำหนดอายุความ คำธรรมเนียมที่จะ
ควรเรียกอีกหรือไม่นั้น แดงแต่ผู้พิพากษา
ศาลนั้นจะเห็นสมควร

มาตรา ๕๗ ถ้าโจทก์หรือผู้ว่าต่างโจทก์ คัดจำหน่าย ความ
 มิได้มาว่า ความ ตาม กำหนด นิต คัด เห็น ว่า ออกเสียจากบาญชี
 ฝ่ายโจทก์ ได้ทราบวัน กำหนด นิต พิจารณา แน่ ได้ เมื่อ โจทก์ขาดนิต
 แล้ว ก็ให้ คัด มีอำนาจจำหน่าย ความ เรื่อง
 นั้น เสีย จาก บาญชี แต่ ตั้งให้ โจทก์ เสีย ค่า
 ขรรณ เนียม แก่ ฝ่าย จำ เตย ตาม แต่ที่ คัด จะ เห็น
 สัมควร

มาตรา ๕๘ ถ้าจำเลยหรือผู้ว่าต่างจำเลย การ พิจารณา ถ้า
 ไม่มาคัด ตาม กำหนด นิต แต่ มิได้ บอก เหตุ จำเลย ขาด นิต
 ที่ จำ เปน จะ มา มิ ได้ ให้ เปน ที่ พ้อ ใจ ของ คัด
 แต่ คัด ได้ สอน เชื่อ แน่ ว่า จำเลย ได้ รับ หมาย
 นิต นั้น แล้ว แต่ ไม่ มา ตาม นิต แต่ ฝ่าย โจทก์ ได้
 มา ตาม นิต ก็ ให้ คัด พิจารณา ถำนวน โจทก์
 ไป ฝ่าย เตยว แต่ ตัดสิน ตาม รูป ความ

มาตรา ๕๙ ถ้าคู่ความฝ่ายใด บอก บอย คู่ความ บอก บอย
 แต่ อีก ฝ่าย หนึ่ง จะ ขอให้ คัด ตรวจสอบ ก็ ให้ คัด คัด ของ ให้ เจ้า
 แต่ง เจ้า พนักงาน ไป ตรวจสอบ ผู้ บอก บอย นั้น แต่ พนักงาน ไป ตรวจสอบ
 08/10/2566
 ให้ นำ รายงาน มา แจ้ง คู่ คัด คู่ ความ ผู้ ที่

ขอให้ตรวจ จะ กำกับ ไป กับ เจ้าพนักงานเอง
 หรือ จะ เจ้าง หมอ กำกับ ไป ตรวจ ผู้ บอ ก บว ย ก็ ได้
 ถ้า ผู้ ตรวจ ได้ มา สำน บาด ต่อ ค่ำ ด ว่า ผู้ เหย ก บว ย
 ไม่ ได้ มี อาการ อื่น สุ่ม คว ร จะ คอง เวน จาก มา
 ค่ำ ด ได้ ก็ ให้ ค่ำ ด ฟัง ว่า ผู้ บอ ก บว ย นั้น ชาติ ค่ำ ด

คู่ ความ ชาติ นิต ค่ำ ด
 จำ หน่าย คัด ออก
 จาก บัญชี แด่
 ฝ่าย ไต จะ ร้อง ให้
 พิจารณา ใหม่ ได้ ใน
 กำหนด อยุ่ ความ
 แด่ ความ ตี พากษา
 แด่ โดย จำ เดย ชาติ

นัด กับ พิจารณา
 ใหม่ ได้ อีก เมื่อ จำ
 เดย ยื่น ค่ำ ร้อง ภาย
 โน สิบ ห้า วัน

มาตรา ๕๐ คัด ที่ คู่ ความ ชาติ นิต ค่ำ ด ได้
 จำ หน่าย ความ เดย แด่ นั้น คู่ ความ ฝ่าย ไต
 ฝ่าย ไต จะ ร้อง ขอให้ ค่ำ ด ถัด บ พิจารณา คัด นั้น
 ใหม่ ได้ แต่ ภาย ใน กำหนด อยุ่ ความ เมื่อ คู่
 ความ ฝ่าย ไต ร้อง ขอ นั้น ไต เดย ค่ำ รว รรม เนียม
 แด่ ค่ำ บว ย การ ให้ เป็น ที่ สุ่ม คว ร แด่ ค่ำ ด จะ
 ไต สั่ง เหย ก คัด นั้น มา ถง โน บัญชี พิจารณา ต่อ
 ไป

อนึ่ง คัด ไต ที่ ค่ำ ด ไต พากษา เด็ด ชาติ ไป แด่
 โดย เหตุ ที่ ฝ่าย จำ เดย ชาติ นิต นั้น จำ เดย จะ
 ร้อง ชี แจง แด่ ถง เหตุ ที่ จำ เป็น ต้อง ชาติ นิต แด่
 ขอให้ ค่ำ ด พิจารณา คัด นั้น ใหม่ ก็ ให้ ร้อง ได้ แต่
 ต้อง ร้อง เดย ภาย ใน กำหนด สิบ ห้า วัน นับ ตั้ง
 แด่ วัน ที่ ค่ำ ด ตัด สิ้น เปน ต้น ไป ถ้า ค่ำ ด ไล่ ส่วน
 ไต ความ จริง ว่า เปน เหตุ สุ่ม คว ร แด่ ก็ ให้

คัด ยก คำ พิพากษา ซึ่ง คดี ขาด หนึ่ง เดียว แล้ว
 ให้ หนึ่ง พิจารณา คดี นั้น ออก ต่อไป แต่ ใน คดี
 บาง เรื่อง ที่ จำเลย ถู มารด แต่ คง ให้ เห็น ได้ ว่า
 เป็น การ เหล็ก วัลย์ ที่ จำเลย จะ มา คัด หรือ
 แจง เหตุ การ มา ยี่ คัด ได้ ภายใน กำหนด สิบห้า
 วัน ตั้ง แต่ วัน คัด สิ้น ถ้า เช่น นี้ แล้ว ก็ ให้ คัด
 รับ คำ ร้อง ของ จำเลย ภายใน กำหนด สิบห้า วัน
 นับ ตั้ง แต่ วัน ที่ จำเลย ถู มารด จะ แจง ความ
 มา ได้ ส่วน ค่า ธรรมเนียม ใน คดี เช่น นี้ ตาม
 ธรรม ตา จำเลย ต้อง ใช้ แทน โจทย์ ตาม จำนวน
 ที่ โจทย์ ได้ เสีย ไป แต่ ให้ คัด มี อำนาจ ที่ จะ
 สั่ง บังคับ อย่าง ใด อย่าง หนึ่ง ได้ ตาม ที่ คัด จะ เห็น
 สมควร

หมวดที่ ๗

ว่าด้วยยึดทรัพย์ก่อนคำพิพากษา

มาตรา ๕๑ โจทย์ ใน คดี ซึ่ง พ้อง เรียก หนึ่ง
 ทรัพย์ เป็น จำนวน เงิน ตั้ง แต่ พัน บาท ขึ้น ไป
 ด้วย เรื่อง ของ ที่ ได้ ขาย ไป หรือ เงิน ยืม หรือ
 เงิน ฝาก หรือ บัญชี หรือ ค่าเช่า ที่ ค่า
 เช่า ของ มี อำนาจ ที่ จะ ขอให้ คัด ออก หมาย

โจทย์ ยึด ทรัพย์
 จำเลย ต่อ คัด ได้
 เมื่อ เห็น สมควร
 แต่ ต้อง ทุน ทรัพย์
 กว่า พัน บาท

๑. วัตถุประสงค์ของจำเลยทั้งหมด หรือแค่บาง
 ส่วน แต่ให้เจ้ากรมกองหมายรักษาไว้ต่าง
 ทานบน หรือ ประกันในจำนวนเงินที่โจทก์ฟ้อง
 โจทก์จะขอให้ศาล ออกหมาย ข้ายต์ ทรัพย์สิน
 ได้ ในเวลาที่ยื่นฟ้อง หรือ เวลาที่ศาล ยังไม่
 ได้ตัดสิน

๒. ให้ศาล ออกหมาย ข้ายต์ ทรัพย์สิน นั้น โดย
 ไม่ต้อง บอกให้จำเลยรู้ เมื่อโจทก์แสดงให้
 เป็นที่พอใจของศาล โดยให้บุคคล ตั้งแต่
 สองคนขึ้นไป มาสาบานว่า

ก. ฟ้องของโจทก์นั้นเป็นความจริง แต่

ข. จำเลยไม่อยู่ หรือ หาที่สำนักของจำเลย
ไม่พบ หรือ

ค. จำเลยได้ยกย้าย หรือ จะขายได้ซุก ซ่อน
 หรือ จะซุก ซ่อน หรือ จะพาหนี หรือ จะ
 หนีบ ยก ทรัพย์สินสมบัติของจำเลยให้ผู้อื่น เพื่อ
 ประสงค์จะฉ้อเจ้าหนี้

มาตรา ๕๒ เมื่อเวลาที่ จะ ออก หมาย นั้น
 ศาล มี อำนาจ ที่ จะ ให้ โจทย์ นำ เงิน โดย สุ่ม ควร
 มา วาง ศาล เพื่อ เป็น ประกัน สำหรับ ค่า เสีย หาย
 ซึ่ง จำเลย จะ ได้ รับ เมื่อ ปราบ ฎ ภาย หลัง ว่า
 โจทย์ ได้ ขอ หมาย ศาล โดย ไม่ มี เหตุ สุ่ม ควร

โจทย์ ต้อง วาง เงิน ประ
 กัน ค่า เสีย หาย

มาตรา ๕๓ จำเลย มี อำนาจ ร้อง ขอ ให้ ศาล
 ปลด ปล่อย ทรม พย ที่ ได้ ฝาก คุก เมื่อ ได้ ช แจง เหตุ
 ยืน สุ่ม ควร แต่ เมื่อ ได้ ตก ลง กัน ใน เรื่อง
 ประกัน หรือ ใน เรื่อง อื่น ต่อ ไป ตาม แต่ ศาล จะ
 เห็น สุ่ม ควร แก่ ทาง ยุติ ชรร ม

จำเลย ขอ ให้ ศาล ปลด ปล่อย
 ทรม พย ที่ ฝาก คุก ได้
 เมื่อ ศาล เห็น สุ่ม ควร

มาตรา ๕๔ ใน คดี ที่ มี ทุน ทรม พย ตั้งแต่ สอง
 ร้อย บาท ขึ้น ไป เมื่อ โจทย์ ได้ นำ พยาน มา ให้
 ศาล สืบ ไม่ ว่า เวลา ได้ เมื่อ ก่อน ยืน พ้อง หรือ
 ก่อน มี คำ พิพากษา ฉบับ ที่ สุด ให้ ศาล เห็น
 เป็น ที่ พอใจ ว่า โจทย์ มี เหตุ ผล ยืน ตี ใน การ
 ที่ พ้อง หา จำเลย แล้ว โจทย์ มี อำนาจ ที่ จะ ขอ
 หมาย จับ ตัว จำเลย ได้ ไม่ว่า ใน ตำบล ไต ใน
 พระราช ออ ณา เขต ร (หรือ ใน น่าน น้ำ ภาย ใน
 พระราช อาณา เขต ร)

โจทย์ ขอ หมาย จับ จำ
 เลย ได้ ตาม เหตุ สุ่ม ควร
 แต่ ทุน ทรม พย ก่อ ง เกิน
 สอง ร้อย บาท

ในการที่ ค้าต จะ ออก หมายถึง ค้าต
ต้อง เห็น เป็น ที่ พอ ใจ ว่า มี เหตุ ที่ ควร ซื้อ ได้ ดัง
ต่อไปนี้ คือ

ก. จำเลย ใช้อัน ตัว เดี่ยว เพื่อ จะ ไม่ รับ หมายถึง
ของ ค้าต

ข. จำเลย ได้ ยก ขาย หรือ ซุก ซ้อน ทรัพย์สิน
สมบัติ ของ คน เดี่ยว หรือ ได้ ซุก ซ้อน ทำ ขาย
หรือ แยก ไซ หรือ งด งด มุค บาญชี่ ซึ่ง เกี่ยว
กับ การ งาน หรือ การ ค่า ขาย ของ คน เพื่อ จะ
ฉ้อ โกง ใจ หัก หรือ เจา หนี่ ของ คน กิต หรือ

ค. ตาม ทวิยา หรือ ตาม วิช ที่ ทำ การ งาน
หรือ การ ค่า ขาย ของ จำเลย ๆ จะ หัก หนี่ หรือ
พอ เห็น ได้ ว่า จะ หัก หนี่ ไป พน จาก อำนาจ ของ
ค้ำต กิต

ซึ่ง ผู้ ที่ ต้อง จบ ได้
จน กว่า มี ประกัน

มาตรา ๕๕ คน ผู้ ที่ ต้อง จบ มา หนี่ จะ ต้อง
เอา ตัว ชั่ง ไร่ จน กว่า จะ ได้ มี ประกัน ใน จำนวน
เงิน ไม่ เกิน พ่อง แต่ เงิน ค่า ธรรมเนียม ว่า จะ
ไม่ เตียง ค้ำต โดย ไม่ ได้ รับ อนุญาต แต่ จะ
เอา ตัว ชั่ง ไร่ เกิน กว่า หก เดือน ไม่ ได้

มาตรา ๕๖ จำเลย^๒ ที่^๒ ต้อง^๒ จบ^๒ มา^๒ ดึง^๒ น^๒
 มีอำนาจ^๒ ที่^๒ จะ^๒ ยื่น^๒ คำ^๒ ร้อง^๒ ขอให้^๒ ศาล^๒ ปลด^๒ ย^๒ ตัว^๒
 ไป^๒ ได้ เมื่อ^๒ ตน^๒ นำ^๒ ตัว^๒ ให้^๒ ศาล^๒ เห็น^๒ ได้^๒ ว่า^๒ คน^๒ ไม่^๒
 ได้^๒ เตรียม^๒ การ^๒ ที่^๒ จะ^๒ เติง^๒ ค่า^๒ด หรือ^๒ เติง^๒ หนี้^๒ ด^๒
 ราช^๒ น^๒ น

ผู้^๒ ต้อง^๒ จบ^๒ ขอให้^๒ ศาล^๒
 " ปลด^๒ ย^๒ ได้^๒ เมื่อ^๒ ด^๒ ัน^๒ ได้^๒
 ว่า^๒ คน^๒ ไม่^๒ ได้^๒ เตรียม^๒ จะ^๒
 เติง^๒

มาตรา ๕๗ เมื่อ^๒ ป^๒ ราช^๒ กฎ^๒ แก่^๒ ศาล^๒ ว่า^๒ การ^๒ ที่^๒
 จบ^๒ จำ^๒ เติง หรือ^๒ การ^๒ ที่^๒ ย^๒ ด^๒ ท^๒ ร^๒ พ^๒ ย^๒ ส^๒ ม^๒ บ^๒ ด^๒ ของ^๒
 จำ^๒ เติง^๒ ใด^๒ น^๒ ัน ได้^๒ ทำ^๒ ไป^๒ โดย^๒ ไม่^๒ มี^๒ เหตุ^๒ ผล^๒ อ^๒ น^๒
 เพียง^๒ พอ หรือ^๒ ถ้า^๒ ศาล^๒ ยก^๒ ฟ^๒ ้อง^๒ ของ^๒ โจ^๒ ท^๒ ย^๒ เสีย^๒
 ก^๒ ี่ ด^๒ แต่^๒ ป^๒ ราช^๒ กฎ^๒ แก่^๒ ศาล^๒ ว่า^๒ ไม่^๒ มี^๒ เหตุ^๒ ผล^๒ อ^๒ น^๒ เพียง^๒
 พอ^๒ ที่^๒ จะ^๒ ฟ^๒ ้อง^๒ ค^๒ ด^๒ ได้^๒ ก^๒ ี่ ด^๒ ศาล^๒ จะ^๒ บ^๒ ัง^๒ ค^๒ บ^๒ โจ^๒ ท^๒ ย^๒
 ให้^๒ เสีย^๒ เงิน^๒ เป^๒ น^๒ ค่า^๒ ทำ^๒ ช^๒ ว^๒ ญ^๒ ให้^๒ แก่^๒ จำ^๒ เติง^๒ ก^๒ ี่ ได้^๒

โจ^๒ ท^๒ ย^๒ ต้อง^๒ เสีย^๒ ค่า^๒ ทำ^๒
 ช^๒ ว^๒ ญ^๒ ให้^๒ จำ^๒ เติง เมื่อ^๒
 ศาล^๒ เห็น^๒ ไม่^๒ มี^๒ เหตุ^๒ พอ^๒
 จะ^๒ ฟ^๒ ้อง

มาตรา ๕๘ เมื่อ^๒ จำ^๒ เติง^๒ ร^๒ ้อง^๒ ว่า^๒ โจ^๒ ท^๒ ย^๒ เป็น^๒
 ผู้^๒ ย^๒ น^๒ อ^๒ ก^๒ อำ^๒ น^๒ าจ^๒ ศาล^๒ ขอให้^๒ มี^๒ คำ^๒ สั่ง^๒ ให้^๒ โจ^๒ ท^๒ ย^๒
 วาง^๒ เงิน^๒ ใด^๒ เป็น^๒ ประ^๒ ก^๒ น^๒ ใน^๒ ศาล^๒ เพื่อ^๒ ที่^๒ จะ^๒ ให้^๒ ค^๒ ุ^๒ ม^๒
 ค่า^๒ บ^๒ อย^๒ การ หรือ^๒ ค่า^๒ อ^๒ ุ^๒ ชา^๒ ธรรม^๒ เน^๒ ย^๒ ม^๒ อ^๒ น^๒ ใด^๒
 ที่^๒ จำ^๒ เติง^๒ จะ^๒ ต้อง^๒ เสีย^๒ ไป^๒ น^๒ ัน เว^๒ ด^๒ า^๒ ที่^๒ โจ^๒ ท^๒ ย^๒ แพ้^๒
 ค^๒ ว^๒ ม^๒ แ^๒ ด^๒ จะ^๒ เรียก^๒ ค^๒ ืน^๒ ไม่^๒ ได้^๒ น^๒ ัน ศาล^๒ เห็น^๒
 ส^๒ ม^๒ ค^๒ ว^๒ ร จะ^๒ ให้^๒ โจ^๒ ท^๒ ย^๒ วาง^๒ เงิน^๒ ประ^๒ ก^๒ น^๒ ใด^๒ ใน^๒ ศาล^๒
 เท่า^๒ ใด^๒ ก^๒ ี่ บ^๒ ัง^๒ ค^๒ บ^๒ ได้^๒ ๕๖๖ ถ้า^๒ โจ^๒ ท^๒ ย^๒ ไม่^๒ วาง^๒ เงิน^๒ ประ^๒ ก^๒ น^๒
 ตาม^๒ คำ^๒ สั่ง^๒ ศาล^๒ น^๒ ัน ก^๒ ี่ ให้^๒ ยก^๒ ค^๒ ด^๒ เร^๒ ือง^๒ น^๒ ัน เสีย^๒

ศาล^๒ ยก^๒ ค^๒ ด^๒ เสีย^๒ ได้^๒
 ถ้า^๒ โจ^๒ ท^๒ ย^๒ ไม่^๒ วาง^๒ ประ^๒
 ก^๒ น^๒ เมื่อ^๒ จำ^๒ เติง^๒ ร^๒ ้อง^๒ ว่า^๒
 โจ^๒ ท^๒ ย^๒ ย^๒ น^๒ อ^๒ ก^๒ อำ^๒ น^๒ าจ^๒
 ศาล

หมวดที่ ๗

ว่าด้วยเงินวาง ค้ำ

จำเลยรับ ใน คำ
ให้การ แล นำเงิน
มาใช้ แล้วไม่ต้อง
เสียดอกเบี้ย

มาตรา ๕๘ เมื่อจำเลยยื่น คำให้การ แล ได้นำเงิน ทั้งหมด หรือ แต่ ส่วนใด ส่วนหนึ่ง ที่จำเลยรับใน คำให้การ หรือ ที่ เห็น ว่า ตน ใ้ค่าความ พ้อ แล มา ลัง ต่อ ศาล เพื่อให้ มอบให้ โจทย์ก็ได้ จำเลยไม่ต้อง เสีย ดอก เบี้ย หรือ ค่า ชรรมเนียมใน จำนวน ที่ ลัง ไว้ ตั้งแต่ วันนั้น ต่อไป

ถ้าจำเลยนำเงิน มา ลัง ต่อ ศาล ภาย หลัง วันยื่น คำให้การ ก็ให้จำเลย ขอ อนุญาติ ต่อ ศาล เพื่อบอกให้ โจทย์ มารับ ค่า แล จำเลยไม่ต้อง เสีย ดอก เบี้ย ตั้งแต่ วัน ลัง เงิน ไป แต่ ส่วน ค่าชรรมเนียมภายหลังนั้น แล แต่ ศาล จะ เห็น สัมควร

โจทก์รับเงินยังไม่
เต็มตามฟ้อง ๆ
ออกได้ แต่ถ้าได้
ความว่า เต็มแล้ว
ต้องเสียค่าชรรม
เนียม

08/10/2566

มาตรา ๖๐ ถ้าโจทก์ยอมรับเงินที่วาง ค้ำ
นั้น ไป เป็น แต่ ส่วนหนึ่งใน จำนวน เงิน ที่ ฟ้อง
ไว้ ยังไม่ยอม เป็น ที่ แล เสร็จ กัน โจทก์
จะ ว่า ความ ที่ ค้าง ออก ต่อ ไป ก็ได้ แต่ ถ้า
ศาล พิจารณาไป แล เห็น ว่า เงิน ที่ จำเลย วาง
ไว้ โม ค้ำ นั้น พอ เต็ม กับ คดี ที่ ฟ้อง หา นั้น

ก่อนจำเตยยังไม่
ได้ให้การ โจทย์
ถอนฟ้องต่อไป
แล้วแต่ศาล

มาตรา ๒๓ เมื่อก่อนจำเตยยังไม่ได้รับ
หมาย แต่ยังไม่ได้ให้การ แก่ฟ้อง โจทย์นั้น
โจทก์มีโอกาศจะถอนฟ้องคืน หรือจะถอน
แก้ขอความในฟ้องแต่บางข้อก็ได้ แต่ถ้า
จำเตยได้รับหมาย แต่ให้การ แก่ฟ้องนั้นแล้ว
โจทก์จะถอนฟ้อง หรือถอนแก้ขอความบาง
ส่วนในฟ้อง ต้องร้องขออนุญาตต่อศาล
แต่แจ้งความให้ฝ่ายจำเตยทราบด้วย ศาลมี
อำนาจที่จะอนุญาตหรือไม่อนุญาตก็ได้ ผู้
แต่ศาลจะเห็นสมควร ทั้งในเรื่องค่าฤชา
ธรรมเนียมด้วย ถ้าศาลได้อนุญาตตามคำ
ร้องขอของโจทก์ ให้โจทก์ถอนขอความ
บางข้อ ลดทอนทรัพย์สินในฟ้องค่าสูงกว่าที่ฟ้อง
เดิมแล้ว การที่ โจทก์จะว่าความต่อไปนั้น
ให้คิดค่าธรรมเนียม แต่เท่าที่ทรัพย์สินที่โจทก์
ยังคงเรียกอยู่เท่าใดเท่านั้น

แต่ห้ามไม่ให้ศาลยอมให้ โจทย์ผู้หนึ่ง
คดีที่ โจทก์ฟ้องหายคนเขาฟ้องกันฟ้องนั้น ถอน
ข้อผิดเสียจากฟ้อง โดยพวกโจทก์ด้วยกัน
ยังไม่ได้นับยอมด้วย

มาตรา ๖๔ ในคดีซึ่งศาลยอมให้โจทก์
ถอนฟ้องแล้วกับ
ถอนฟ้องกันไปแล้ว โจทก์จะแก้ฟ้องมาขึ้น
ฟ้องใหม่ได้ ใน
ใหม่ นั้น ต้องให้อยู่ในกำหนดความที่จะฟ้อง
กำหนดอายุความ
ได้ ตามกฎหมาย เหมือนดังคดีที่ถอนไปนั้น
เป็นอันยังไม่ได้ฟ้องขึ้นเลย

มาตรา ๖๕ ถ้าคดีใดที่คู่ความประสงค์ของ
คู่ความยอมกัน
กันเองก็ดี หรือมีผู้เปรียบเทียบให้แล้วกัน
เองศาลต้องคดีนั้น
ก็ดี ข้อความที่คู่ความยอมกันไม่ผิดต่อ
ให้
กฎหมายแล้ว ให้เจตหมาย ข้อความที่ยอม
กันนั้นไว้ในจำนวนเรื่องนั้น แล้วให้ศาล
คดีนั้นคดีนั้นให้เป็นอันเลิกแล้วแก่กัน ตาม
ความที่ยอมกันนั้น

มาตรา ๖๖ ห้ามไม่ให้ทำยอมในคดีที่มี
ยอมกันไม่ได้ ใน
คำพิพากษาแล้ว หรือมีการเร่งตามคำตัดสิน
คดีที่ตัดสินแล้ว
อยู่เป็นต้น เว้นไว้แต่เมื่อคดีไปถึงชั้นอุทธรณ์
ได้พิจารณากันใหม่จึงจะยอมกันได้

หมวดที่ ๑๐

ว่าด้วย ทอดโฉนด บัตร หมายถึง

การถือหมายถึง มาตรา ๖๗ การ ทอดโฉนด บัตร หมายถึง
 ให้ เจ้า พนักงาน ยี่ คือ ความ นั้น ถ้า เป็น การ ส่ง คำ ฟ้อง ก็ ตี
 หรือ คือ ความ ถือ หมายถึง คำ ตั้ง คำ มุ่ง คืบ ของ ศาล กติ ความ ขรรคมตา
 แล้ว ต้อง ให้ เจ้า พนักงาน ศาล ถัด ไป หรือ ให้
 คือ ความ ผู้ ร้อง ขก หมายถึง นำ เจ้า พนักงาน ผู้ ถือ
 หมายถึง แต่ ถ้า เป็น หมายถึง เรียก พยาน ก็ ให้
 คือ ความ ผู้ ขก หมายถึง นำ เอา ไป ให้ แก่ พยาน ของ ตน
 เว้น แต่ ถ้า ศาล เห็น สมควร จะ จัด การ อย่าง ไต ที่
 เป็น การ สัดวง

การออกหมายต่างๆ มาตรา ๖๘ การ ที่ จะ ทอดโฉนด บัตร หมายถึง
 ต้อง ไป ใน เวลา กลาง แจง แก่ ผู้ ไต ให้ ผู้ ถือ หมายถึง นำ ไป แจง แค่ เวลา
 วัน กลาง วัน ระหว่าง พระอาทิตย์ ขึ้น จน พระอาทิตย์ ตก
 ผู้ ถือหมาย ไม่พบ มาตรา ๖๘ ถ้า ผู้ ไต ถือโฉนด บัตร หมายถึง ไม่
 ตัว ผู้ รับ หมายถึง จะ พบ ผู้ จะ รับ โฉนด บัตร หมายถึง แต่ จะ ทอดโฉนด
 ฝ่าย ผู้ หนังสือ ผู้ ไต บัตร หมายถึง ให้ ถึง ตัว ผู้ จะ รับ ไม่ ได้ ก็ ถ้า คือ
 ไว้ ให้ กติ แต่ ต้อง จะ ขึ้น จัด หมายถึง นั้น ให้ ถึง มือ ผู้ คว จะ รับ ไม่ ได้
 ข่าย กว่ายลับบ ๘๘10๔๕566 ก็ ให้ มอบโฉนด บัตร หมายถึง ให้ แก่ ผู้ ไต ผู้ หนังสือ ซึ่ง

เป็นผู้มีอายุกว่าสิบแปดปี แต่เป็นญาติ
 พี่น้องหรือจะเป็นผู้ใดในครัวเรือนเดียวกัน
 อยู่ในบ้านหรือในที่ทำการซึ่งแปลที่ว่าจะ
 เป็นที่อาศัยหรือที่ทำการของผู้ควร
 รับผิดชอบบัตรหมายนั้น เมื่อผู้ถือหมายได้
 ทำโดยอาการเช่นนี้ หรือได้กระทำตามคำ
 สั่งของศาลให้ส่งหมายด้วยอาการอย่างอื่นประ
 การใด ๆ แต่ก็ได้ให้ศาลฟังว่าเสมอได้ทอดโทษ
 บัตรหมายแก่ผู้ควร จะรับแล้วเหมือนกัน

มาตรา ๗๖ ถ้าแม้ว่าได้ทอดโทษบัตรหมาย
 ดังว่ามาใน มาตราข้างบนแล้วก็ตาม ไม่มีผู้รับ
 หมายหรือไม่ได้ตัวคนซึ่งศาลเรียกหรือบังคับ
 สั่งในคดีประการใด ศาลมีอำนาจที่จะสั่ง
 ให้เอาหมายส่งไปด้วยอาการอย่างอื่นแทนยื่น
 หมายให้แก่ตัวผู้นั้นเอง มีเป็นต้นว่า ให้
 ส่งหมายโดยทางไปรษณีย์ที่มีใบรับก็ได้ หรือ
 ให้ส่งแก่กองตระเวนอำเภอถ้าผู้นั้นอยู่บ้านใกล้
 หรือให้บิดหมายไว้ในที่ที่จะได้เห็นได้ง่ายที่
 ประตูบ้านเรือนของผู้ควร จะรับหมายนั้นก็ได้
 หรือจะออกหนังสือพิมพ์ก็ได้ ศาลก็มีคำสั่ง
 ได้ตามควรแก่ความยุติธรรม

ถ้าไม่มีผู้รับหมาย
 ศาลจะสั่งให้ส่ง
 หมายอื่นเช่นถึง
 ไปรษณีย์หรือบิด
 หมายตามประตูอื่น
 ก็ได้

หมวดที่ ๑๑

ว่าด้วย คำสั่ง หรือ คำบังคับ

เมื่อมีคำสั่งหรือคำ
พิพากษาต้องออก
หมายทันที
มาตรา ๗๑ เมื่อได้มีคำพิพากษาหรือคำ
สั่งเรื่องใด ให้ศาลเขียนคำบังคับแต่
ออกทันที
ถ้าคู่ความอยู่ที่ศาลก็ให้อ่าน
ให้คู่ความฟัง หรือผู้ชนะจะนำหมายไป
สั่งก็ได้

ศาลออกหมาย
บังคับหรือคำสั่ง
ต้องกำหนดวัน
มาตรา ๗๒ ในคดีเรื่องใด ๆ ก็ดี หรือใน
เหตุการอื่น ๆ ก็ดี ศาลออกหมายบังคับหรือ
หมายคำสั่งให้ผู้ใดคนหนึ่งใช้เงินก็ดี หรือ
ให้กระทำการอื่นอย่างใดอย่างหนึ่งก็ดี ให้
ศาลกำหนดวันลงในหมายฉบับนั้นว่าให้ผู้นั้น
ใช้เงินหรือทำกิจการอื่นภายในกี่วัน นับแต่
วันออกหมายหรือวันรับหมายหรือนับแต่วันใด
วันหนึ่งเป็นต้นไป ตามแต่ศาลจะเห็นสมควร
แก่ความยุติธรรม

หมายบังคับหรือ
คำสั่งของบรรทัด
08/10/2566
ว่าถ้าไม่ทำมีโทษ
มาตรา ๗๓ ถ้าหมายบังคับหรือหมายคำสั่ง
นั้นกำหนดให้ทำกิจการอย่างไรแล้วให้ศาล
จดหมายบรรทัดลงในหมายที่จะส่งไปให้แก่

ผู้ตอง กระทำ การ นั้น ตง นว่ ถ้า ผู้ตอง รับ
 หมาย ตะเตย ไม่ กระทำตามหมายบังคับหรือหมาย
 คำสั่ง นั้น ภาย ใน วันที่ กำหนด มา แลว ค้าด
 จะ ตอง ให้ เกือบ ยึด ททรัพย์สิน ของ ๆ ผู้ นั้น หรือ
 จะ ออกหมาย ให้ จับ ตัว มา ชงไว้ เพื่อ จะ ให้
 ผู้ นั้น กระทำตาม หมาย บังคับ หรือ หมาย คำ
 สั่ง นั้น จง ได้

มาตรา ๑๕ ผู้หนึ่งผู้ใดมิใช่ตัวความในคดี
 เรื่องใด ๆ ได้ขอให้ศาลออกหมายคำสั่งกีด
 หรือผู้ใดที่ศาลออกหมายคำสั่งให้พ้นกีด มีอำนาจ
 ที่จะร้องขอให้ศาลเร่งรัดผู้ตองรับหมายนั้นให้
 กระทำตามหมายคำสั่งนั้นได้ เหมือนดังผู้หนึ่ง
 เป็นตัวความในคดีเรื่องนั้น แต่ผู้หนึ่งผู้ใด
 มิใช่ตัวความในคดีเรื่องใดเป็นผู้ต้องรับหมาย
 คำสั่งนั้นแล้ว ถ้ามิได้กระทำตามหมาย
 นั้นก็ให้ศาลเร่งรัดได้ เหมือนดังผู้หนึ่งเป็น
 ตัวความในคดีเรื่องนั้นเหมือนกัน

ผู้ไม่ใช่ตัวความ
 ขอให้ศาลออก
 หมายถึงผู้ใดศาล
 ถือว่าผู้หนึ่งเหมือน
 กับตัวความ

ศาลบังคับนายประ
กัน ใต้ ที่ เดียว ไม่
ต้องฟ้องใหม่

มาตรา ๗๕ เมื่อผู้ใดได้ทำหนังสือรับประกัน
หรือ รับ ประกันโดย อย่าง อื่น ต่อ หน้า ศาล เมื่อทำ
ตาม คำ พิพากษา หรือ คำ สั่ง ใด ๆ ทั้ง หมด หรือ
แต่ ส่วน ใด ส่วน หนึ่ง ก็ ดี จะ ไร คำ พิพากษา
หรือ คำ สั่ง นั้น บังคับ คน นั้น ตาม หนังสือ ประกัน
เหมือนดัง เป็น คำ พิพากษา หรือ คำ สั่ง เอง ก็ ได้ โดย
ไม่ ต้อง ฟ้อง นาย ประกัน นั้น เป็น คดี ชน ใหม่

หมวดที่ ๑๒

ว่าด้วยยึดทรัพย์

ศาลตัดสินแล้วก่อน
สืบมี จำเลยไม่ใช้
เงินศาลออกหมาย
ยึด ทรัพย์ ได้

มาตรา ๗๖ ภายใน สิบ บ นับ ตั้ง แล่น ที่ ได้
ฟัง คำ พิพากษา แต่ มี หมาย บังคับ ให้ ไร เงิน แล่น
ผู้ แผล คดี ยัง มี ได้ ไร เงิน หรือ ไร ไหว บาง แต่ ยัง ไม่
ครบ จำนวน เงิน ตาม คำ ตัด ติน นั้น ถ้า ผู้ ชนะ
คดี มา แจง ความ ต่อ ศาล ว่า ยัง ไม่ ได้ รับ เงิน ตาม
คำ ตัด ติน แล่น ให้ ศาล ออก หมาย ยึด ทรัพย์
ได้ ทัน ที่

ศาลมีอำนาจเรียก
ประกัน จากผู้ขอ
หมายยึดทรัพย์

มาตรา ๗๗ ถ้า โจทย์ขอ ยึด ทรัพย์ ของ ผู้ แผล
คดี อย่าง ไร ที่ ศาล สง ได้ ยว่า จะ เป็น ทรัพย์ ช่ง ไม่
ควร ยึด แล่น ศาล มี อำนาจ เรียก ประกัน จาก

๒๒ ผู้ขอ หมายถึง ยัด ทรวพย นน ไต เพื่อ เหตุ ว่า ถ้า
๒๒ ผู้ คอง เสีย หาย โดย การ ยัด ทรวพย น น ไต ไซ้ เหตุ แดว
๒๒ จะ ไต มี เงิน ไว เป็น เครื่อง คุม กน บาง

มาตรา ๗๘ ถ้า ผู้ ชนะ คต ดัง ใส่ ยว่า ผู้ แพ คต
๒๒ มี ทรวพย ส้ม บต นอก จาก จำนวน ซึ่ง ผู้ ชนะ คต ทราบ
๒๒ แดว ผู้ ชนะ คต มี อำนาจ ขอ ให้ ศาล เรียก ผู้ แพ
๒๒ คต เสด ผู้ อน มา ไต สัดว ไต

มาตรา ๗๙ ถ้า ผู้ แพ คต ที่ ไม่ ทำ ตาม คำ บัง คม
๒๒ ของ ศาล หลบ ศาล หรือ คิต อ่าน ยก ขอก ทรวพย
๒๒ อย่าง ไว ให้ ศาล มี อำนาจ จับ ตัว ผู้ นน มา ซึ่ง ไต

มาตรา ๘๐ เมื่อ ผู้ แพ คต ร้อง ขอ ทู เตว การ
๒๒ เร่ง รัด ไว กอน ด้วย ยัง มี คต เรือง ชน คาง
๒๒ ชย ใน ศาล เดียว กัน นน ซึ่ง ตน เป็น โจทย แด
๒๒ ผู้ ชนะ คต ซึ่ง ร้อง ขอ ให้ เร่ง เป็น จำ แดย ตง น ถ้า
๒๒ ศาล เห็น ส้ม คว รตาม เหตุ การ ทม ชย นน แดว ก็ ให้
๒๒ สั้ง งต การ เร่ง นน ไว ไต

มาตรา ๘๑ เมื่อ มี คำ ร้อง ขอ ให้ ศาล ออก
๒๒ หมายถึง ยัด ทรวพย แดว ศาล ก็ มี อำนาจ ที่จะ ออก
๒๒ หมายถึง ประทม ตวำ ศาล เป็น สำ คัญ มอบ อำนาจ ให้

๒๒ ผู้ ชนะ มอ อำนาจ ขอ
๒๒ ให้ ศาล ไต สัดว น
๒๒ แพ ไต วาม ทรวพย
๒๒ นอก จาก ที่ ตน วิ

๒๒ ศาล ทำ โทษ ผู้ แพ
๒๒ ที่ ไม่ ทำ ตาม สั้ง ไต

๒๒ ศาล อนุญาต ให้ ต
๒๒ การ เร่ง ไต เมื่อ ผู้
๒๒ แพ คต ร้อง ขอ โดย
๒๒ มี เหตุ

๒๒ ศาล ยัด ทรวพย ส้ม
๒๒ บต ไต เมื่อ ผู้ ชนะ
๒๒ ขอ

พนักงาน ไป กระ ทำ การ ตาม บัง คับ ของ ศำถ นั้น
 พนักงาน ๕ ถูกหมายนามอำนาจที่จะยึด ททรัพย์สินสมบัติ
 ของ ๕ ซึ่ง แพ้ความ มี ไต ไซเงิน ตาม บังคับ ศำถ
 ชาย ทอด ตาด ไต แต่ การ ที่ ยึด ททรัพย์สินสมบัติ
 ชาย ทอด ตาด นี้ ห้าม มี ให้พนักงาน ยึด เครื่อง
 ที่ ไซหนึ่ง ห่ม หดับ นอน ของ ๕ แพ้คดี ซึ่ง ไซ ด้อย
 อยู่ โดย ปกติ ตาม สัมควร นั้น แต่ ห้าม มี ให้
 ยึด เอา เครื่อง สำหรับ ทำ เลี้ยง ชีพ โดย ประมาณ
 รวม ก็น ราคา ไม่ เกิน ยึด สิบบาท

ยึดทรัพย์สิน แวดของ
 เก็บไว้ หำวน ก่อน

มาตรา ๘๒ เมื่อ พนักงาน ไต ยึด ททรัพย์สินสมบัติ
 ไต แวด ให้ พนักงาน ตั้ง หรือ ผำก ททรัพย์สินสมบัติ
 เหล่า นั้น ไว้ ณ ที่ ไต ที่ ห่ง หรือ แก่ ๕ ไต ๕ หนึ่ง
 ซึ่ง เจำพนักงาน เห็น สัมควร แด่ ไทรักษา ททรัพย์สินสมบัติ
 เหล่า นั้น ไว้ ไม่ ต่ำ กว่า หำวน ก่อน จึง ให้ ชาย ทอด
 ตาด ไต เว้น ๕ แต่ เป็น สิ่ง ของ ที่ จะ เก็บ
 ไว้ นาน ไม่ ไต จึง ให้ ชาย ไต

เจำ พนักงาน ยึด
 ททรัพย์สิน อำนาจยึด
 เอา หนึ่ง สือ กรม
 ธรรมส์ัญญาต่าง ๆ
 แทน เงิน ได้

มาตรา ๘๓ บรรดา ตัว แด่ สรรพ หนึ่ง สือ กรม
 ธรรมส์ัญญา ของ ๕ แพ้คดี เป็น เจำ หน ๕ อื่น ให้
 เจำพนักงาน ยึด เอา ๕ เป็น ประ กน เงิน ที่ ยัง ค้าง
 ๕ แพ้คดี ไต ทง หมด หรือ เฉพาะ แด่ ๕ บับ
 ไต ๕ บับ หนึ่ง ซึ่ง พอ กน กับ เงิน ที่ จะ ต้อง ไซ ให้

10/2566

แก ผู้ชนะ คิดตาม คำตัดสินนั้น แต่ผู้ชนะ
 คิดจะฟ้อง เรียกเอาเงินแทนผู้แพ คิดตามหลัก
 ทฤษฎีนั้น หรือจะฟ้องแทนผู้ซึ่งจะได้ทรัพย์
 ที่ร้องขอให้ออกหมายยึดนั้น คอไปก็ได้

มาตรา ๘๔ ถ้าความปรากฏว่าเงินที่ผู้แพ
 คิดได้เสีย นั้นยังไม่ครบตามคำพิพากษา แต่
 ผู้ชนะคิดได้ส่วนใดตัวเป็นหลักฐานว่าผู้แพ
 คิดยังมีทรัพย์ที่ควรจะได้จากแห่งใดก็ตั้งศาล
 จะออกหมายห้ามผู้ที่จะต้องใช้ทรัพย์ให้แก่
 ผู้แพคดีไม่ให้ใช้แก่ผู้แพคดี แต่เรียกมาได้
 ส่วนว่าเป็นจริงหรือไม่ ถ้าเป็นจริงศาล
 จะบังคับให้นำเงินนั้นมาส่งคือศาลก็ได้ ถ้า
 ผู้ที่โดนหมายเช่นนี้ไม่ทำตามคำสั่งของ
 ศาลให้ศาลมีอำนาจเรียกตัวมาได้ ส่วน
 คำสั่งตามที่ศาลเห็นสมควรจะให้ยึดทรัพย์ขาย
 ทอดตลาดก็ได้

มาตรา ๘๕ ในระหว่างที่ยึดทรัพย์สมบัติมา
 รักษาไว้ นี้ ถ้าผู้จะคงเสียได้นำเงินตาม
 คำตัดสินของศาลแต่ใช้ส่วย ในกรณีที่
 พนักงานต้องไปยึดทรัพย์สมบัติคนมาเสียต่อศาล
 ครบแล้ว ๑๓ ให้คืนทรัพย์สมบัตินั้นให้ไป

ศาลมีคำสั่งให้ยึด
 ทรัพย์ได้ เมื่อได้
 ส่วนใดความจริง
 ว่าผู้แพคดีมีทรัพย์
 พอที่จะใช้ผู้ชนะ
 ได้ แต่ยังไม่ให้
 ไม่หมด

ผู้แพนำเงินมาใช้
 ให้เมื่อเวลาที่เขา
 พนักงานยึดทรัพย์
 แล้วต้องคืนของที่
 ยึดนั้นให้

การยัดทรัพย์สิน

ยัดแต่พอคุ้มกับ

เงินที่ผู้จะได้อะไร

มาตรา ๘๖ ให้ ยัดทรัพย์สินนับแต่ เพียง

ประมาณราคา ที่ควร จะขายทอดตลาดได้คุ้ม

จำนวนเงินที่คาดว่าจะคืนแต่คุ้มค่าธรรมเนียม

ซึ่งผู้ควรจะได้ อะไร เมื่อร้องขอต่อศาล

ให้ ยัดทรัพย์สินนับนั้น แต่ให้คุ้มค่าใช้จ่าย

ที่ควรเสียไป ในการที่ ยัดแล่วรักษาทรัพย์สิน

นับแต่ขายทอดตลาดนั้น

ผู้ชนะต้องรับผิดชอบ

ชอบ ในการ ยัด

ทรัพย์สิน

มาตรา ๘๗ ผู้ชนะคดีที่ขอให้ ยัดทรัพย์สินสั่ง

ได้เป็น ผู้รับผิดชอบในการที่พนักงาน ยัดแล่วขาย

ทรัพย์สิน

เจ้าพนักงาน ยัด

มีอำนาจได้ส่วนว่า

ทรัพย์สินเป็นของ

ผู้ต้องยึดหรือไม่

มาตรา ๘๘ ถ้าเจ้าพนักงาน ยัดทรัพย์สินสั่งได้

ว่าทรัพย์สินจะไม่ใช่ เป็นของ ผู้แพ้คดี ก็ให้

เจ้าพนักงาน มีอำนาจงด การ ยัดทรัพย์สินขายทรัพย์สิน

เฉพาะทรัพย์สินที่สั่งได้ยัดนั้นได้ แต่ ถ้าเจ้าพนักงาน

จะได้ส่วนเองก็ได้

ทรัพย์สินที่ยึดไว้ ถ้ามี

ผู้คัดค้าน ค้างไว้

ส่วน

มาตรา ๘๘ ถ้าผู้ ได้ มาคัดค้านว่าทรัพย์สินที่

เจ้าพนักงาน ได้ ยัดไว้ นั้น ไม่ใช่ ทรัพย์สินของ ผู้แพ้

คดีแล้ว ก็ให้ ได้ส่วน แต่คดีนั้นว่าเป็นของ ผู้ใด

ตั้งต่อไป

ศาล มี อำนาจ ยึด
ทรัพย์เจ้าพนักงาน
ได้ ถ้าสมัครเป็นใจ
กับผู้ที่ขอยึด

มาตรา ๘๖ ถ้าเจ้าพนักงาน ผู้ถือ หมายยึด ไป
เก็บ ยึดทรัพย์ ดังของนั้นใน ใต้เก็บ เขาทรัพย์ ดังของ
ใน เวลา ที่ควร จะเก็บ ยึด ได้ โดยความ เพิกเฉย
หรือ สมัคร เป็นใจ กับ ผู้ต้อง ถูก ยึด หรือ ดะ
เวณ เลี้ย ไม่รีบ ร้อน แลว เมื่อ ผู้จะ ต้อง เลี้ย
ประ โยชน์ ไปใน เหตุอัน นั้น มาร้อง ต่อ ศาล ใด ส่วน
ได้ ความ ต้มจริง ตาม คำ พยาน แลว ก็ ให้ ศาล
บังคับ ให้ เจ้า พนักงาน ผู้ผิด นั้น ไซ้ เงิน ที่ ขาด สูญ
ไป ไม่ ให้ เกิน กว่า จำนวน ที่ ผู้ชนะ จะ ได้ ตาม
คดี นั้น ถ้า ไม่ยอม เลี้ย ตาม คำ บังคับ แลว ก็ ให้
ศาล ออก หมาย ยึด ทรัพย์ เจ้า พนักงาน ผู้ผิด ได้
เหมือน กัน

การ ยึด ทรัพย์ ถ้า
นอกจากเขตของ
ศาลแล้ว ต้อง ส่ง
หมาย ให้ศาลใน
เขต นั้น ยึด

มาตรา ๘๗ ถ้าศาล จะ ออก หมาย ยึด เก็บ
ทรัพย์ หรือ หมาย จับกุม ผู้ ซึ่ง อยู่ นอก เขตฯ แวง
ของ ศาล นั้น แลว ให้ ส่ง หมาย ไปยัง ศาล ซึ่ง มี
อำนาจ ใน เขตฯ แวง นั้น ให้ ช่วย เร่ง หรือ ช่วย
จับ แต่ ศาล ซึ่ง มีอำนาจ ใน เขตฯ แวง นั้น ต้อง
ช่วย เร่ง ช่วย จับ ให้ ตาม หมาย เหมือน กัน หนึ่ง ว่า
ศาล นั้น ได้ ออก หมาย เอง ด้วย แต่ ถ้า ศาล นั้น
เร่ง ใต้ ทรัพย์ ดัง ของ มา เก็บ ยึด ได้ หรือ จับ

ตัวคนใดมาแต่ของสิ่งมายังศาลเดิมที่ได้
ออกหมายไป เพื่อศาลเดิมจะได้จัดการไป
ตามกฎหมาย

หมวดที่ ๑๓

ว่าด้วยธงโทษผู้ที่ไม่ทำตามบังคับ

มาตรา ๗๓ ถ้าผู้ใดผู้หนึ่งซึ่งอยู่ในอำนาจ
ศาลไม่ทำตามหมายบังคับหรือหมายคำสั่งโดย
ความจงใจแล้วผู้ขอให้ออกหมายนั้นจะร้อง
ขอให้ศาลมีคำสั่งให้ผู้นั้นไม่ทำตามหมายนั้นมาซึ่ง
ว่าเหตุใดตนจึงไม่ควรจะต้องรับโทษในข้อ
ที่ไม่ทำตามหมายนั้นได้ ถ้าศาลไม่เห็นมี
เหตุชัดของแล้วก็ให้ศาลออกหมายคำสั่งตาม
ข้อนี้

เมื่อไม่มีเหตุชัดของ
ศาลมีอำนาจที่จะ
เรียกผู้ชัดเจนไม่ทำ
ตามหมายบังคับมา
ซึ่งแจ้งตามคำขอของ
ผู้ขอให้ออกหมาย
นั้นได้

ศาลไม่จำเป็นจะต้องออกหมายคำสั่งเห็นว่า
มานั้น เว้นไว้แต่ศาลจะได้ฟังคำพยานที่ควร
เชื่อฟังได้ เหมือนหนึ่งว่าถ้าผู้ไม่ทำตาม
หมายไม่ชัดเจนเหตุแก่ตัวใดแล้วก็มีมูลพอ
ที่จะให้ธงโทษซึ่งได้ทันที

ให้ศาลตั้งสำเนาคำพยานซึ่งเป็นมุดให้

ศาล ออกหมายคำสั่งนั้นไปให้แก ผู้ไม่ทำตาม
หมายพร้อมกับคำสั่งนั้นด้วย แล้วผู้นั้นจะ
ยื่นคำพยานต่อศาล เพื่อหักล้างคำพยานของ
ผู้ขอให้ศาลออกหมายคำสั่งนั้นก็ได้

ศาลมีอำนาจตั้ง
โทษผู้ขัดขืนไม่ทำ
ตามหมายบังคับ
ซึ่งไม่มาชี้แจงให้
ศาลเห็นหรือชี้แจง
ไม่ได้ในคดี

มาตรา ๘๔ เมื่อถึงวันกำหนดให้ผู้ไม่ทำ
ตามหมายมาชี้แจงเหตุแล้ว ผู้นั้นไม่มาแต่
ไม่มีเหตุอันสมควรที่จะแก้ตัวในเหตุที่ตนไม่
มาตั้งนี้ ถ้าศาลได้ตั้งวินัยความพอเชื่อฟัง
ได้ว่าผู้นั้นได้รับหมายคำสั่งไว้แล้วก็ดี หรือ
ผู้นั้นมาแต่ไม่ได้ชี้แจงเหตุให้ศาลเห็นได้ว่า
เหตุใดตนจึงไม่ควรต้องรับโทษในข้อที่ไม่ทำ
ตามหมายก็ดี ให้ศาลออกหมายจับผู้นั้น
มาลงโทษซึ่งที่เดียว

ศาลมีอำนาจที่จะเลื่อนวันกำหนดให้มาชี้แจง
ต่อไปอีกก็ได้ หรือเมื่อถึงวันกำหนดให้มา
ชี้แจงเหตุแล้ว แต่มีเหตุการที่ควรจะต้อง
ซึ่งผู้ไม่กระทำตามหมายได้แล้ว ศาลก็มี
อำนาจจะให้ขอออกหมายจับตัวผู้นั้นซึ่งในวันอื่น
ก็ได้ แต่ถ้าผู้นั้นยังขืนไม่ทำตามหมายบังคับ
อยู่อีกต่อไปแล้ว ก็ให้จับเอาตัวมาลงเสีย
ตามหมายจับนั้นที่เดียว

มาตรา ๘๕ ผู้ต้อง กักขัง ใน ข้อ ที่ ไม่ ทำ ตาม
 หมาย บังคับ หรือ หมาย คำ สั่ง นั้น จะ ต้อง รับ
 โทษ ไป กว่า จะ ยอม ทำ ตาม หมาย บังคับ ใน สิ่ง ที่
 ปวง ที่ ควร จะ ต้อง ทำ แต่ จะ ต้อง หา ประกัน ตัว ให้
 ตาม ที่ ศาล จะ เห็น สมควร ให้ มี ได้ เพื่อ จะ ได้
 ให้ ผู้นั้น ไป ทำ การ อื่น ๆ ที่ มี อยู่ใน หมาย ต่อ
 ไป หรือ ถ้า ผู้นั้น ยัง ไม่ ทำ ตาม หมาย บังคับ
 ได้ ออก ต่อ ไป แล้ว ก็ ให้ รับ โทษ ซึ่ง ใจ จน กว่า
 จะ ถึง เวลา ที่ ศาล เห็น ว่า เปน ผู้ ไม่ สามารถ จะ กระ
 ทำ ตาม นั้น ได้ หรือ จน กว่า จะ ได้ เสีย เงิน ค่า
 ปรับ ที่ ศาล จะ กำหนด ลง ไว้ ตาม กฎหมาย

ผู้ต้องขัง โดยไม่ทำ
 ตามหมาย จะต้อง
 รับโทษจนกว่าจะ
 ได้มีประกัน หรือ
 จนกว่าจะยอมทำ
 ตาม

จำนำ ก่อ สมุด

หมวดที่ ๑๘

ว่าด้วยลักษณะอุทธรณ์

คู่ความ จะอุทธรณ์ คำสั่ง หรือคำชี้ขาด ของศาลไม่ได้ก่อน คำพิพากษา คดีที่ ตัดสิ้นแล้ว ต้อง อุทธรณ์ในกำหนด หนึ่ง เดือน แต่คำ อุทธรณ์จะเรียกผู้ พิพากษาเป็นจำเลย ไม่ได้

มาตรา ๙๖ การที่คู่ความฝ่ายใดจะอุทธรณ์นั้น ข้อ ๓ ห้ามมิให้คู่ความอุทธรณ์คำสั่ง หรือ คำชี้ขาด ของศาล ในระหว่าง พิจารณาก่อนศาล พิพากษา คดีเรื่อง นั้น เว้นไว้แต่คำสั่ง หรือ คำบังคับ ให้ปรับใหม่ หรือ ให้จำซึ่งผู้หนึ่ง ผู้ใด ในระหว่าง พิจารณา คำสั่ง เช่น นั้นจึง ร้อง อุทธรณ์ได้ แต่ถ้าคู่ความจะมีคำทูลเกล้า หรือ โต้แย้ง คำสั่ง หรือคำชี้ขาด ของ ศาล ประการ ใด ก็มิได้ เมื่อ ศาล ปฎิษาคำ นั้น ประการใดให้ ศาล จด คำ เหตุ นั้น ไว้ ใน สำนวน เพื่อถ้า ความ เรื่อง นั้น ถึง อุทธรณ์ ผู้ พิพากษา ศาล อุทธรณ์จะได้อพิจารณา คำสั่ง ซึ่ง คู่ ความ ได้ มิใช่ นั้น ประกอบความ วินิจฉัย ที่จะตัดสินชั้นอุทธรณ์ เป็นที่สุด

ข้อ ๒ คดีที่ศาล ตัดสิ้นแล้ว คู่ ความ มีอำนาจ จะ อุทธรณ์ ได้ภายใน กำหนด เดือน หนึ่ง นับ ตั้งแต่ วัน ได้ พัง คำ ตัดสิ้น เป็น ต้น ไป อนึ่ง เป็น

ที่ เขาใจ อยู่ แดว เมื่อ ค่ำต คตตสัน คตโต แดว มี
 คำสั่ง บงคบ โต ทเดียว เพราะ ฉนน ภายใ
 กำหนด อุตฺรณณ ๘ อุตฺรณ ๙ จะ ร้อง ขอ ทูเต การ
 บงคบ โต โต หรือ จะ ยิน อุตฺรณ ทเดียว โต
 ถ้า คุ ความ โต ยิน อุตฺรณ เช่น น แดว ให้ ถอ
 เหมือน ว่า โต ร้อง ขอ ทูเต การ บงคบ ด้วย

ข้อ ๓ ใน พอง อุตฺรณ นน ห้าม อยา ให้
 เรียก ฌ พพากษา มา เป็น จำเลย ให้ เรียก แต่
 คำ คตตสัน มา พิจารณา แต่ ให้ คุ ความ เดิม มา
 ว่า ความ กน ต่อ ไป ถ้า คุ ความ จะ พอง หา ให้
 เรียก ฌ พพากษา มา เป็น จำเลย ก็ พอง เป็น
 คตใหม่ ต่าง หาก ตาม ความ ผิด ที่ จะ พอง หา นัน ๆ

ข้อ ๔ คำ ทูเต อุตฺรณ นน ต้อง ทำ เป็น ดาย
 ลักษณะ อักษร แต่ ให้ ยิน โต ใน เวตา โต เวตา หนึ่ง
 เมื่อ ค่ำต โต อ่าน คำ พพากษา แดว คำ ทูเต นน
 จะ ยิน เมื่อ ค่ำต ออก หนึ่ง พิจารณา หรือ จะ ยิน ต่อ
 ฌ พพากษา คน โต คน หนึ่ง ที่ ใน หอง ประชุม ฌ
 พพากษา ก็ โต แดว ให้ ฌ พพากษา เขียน คำ สั่ง
 ลง ไป ว่า จะ ให้ ฌ อุตฺรณ นน ทำ อยา ไร ใน ๒ ขอน

คำ อุตฺรณ ของ
 เขียน เป็น หนึ่ง ต้อ
 ยิน ต่อ ฌ พพากษา
 ใน เวตา ออก หนึ่ง
 พิจารณา หรือ ใน
 ที่ ประชุม ฌ พพาก
 ษา ก็ โต

(ก) ในคดีทุกเรื่องผู้อุทธรณ์จะต้องวางเงิน
 ค่าธรรมเนียมซึ่งผู้ชนะคดีจะได้รับตามคำตัดสิน
 แต่ถ่าศาลเห็นว่าการอุทธรณ์นั้นจะทำให้ผู้ชนะ
 คดีต้องเสียค่าธรรมเนียมอีก จะสั่งให้ผู้
 อุทธรณ์วางเงินอีกก็ได้ พอเป็นประมาณ
 ตามอัตรา การที่ผู้อุทธรณ์จะนำเงินมาวาง
 ศาลนั้นให้ มีกำหนดวันเป็นแน่นอน ไม่ให้
 เกินกว่าสิบวัน แต่ถ่าผู้อุทธรณ์ไม่ได้นำ
 เงินมาวางตามวันที่ได้กำหนดไว้แล้ว ก็
 ให้ยกคำพิพากษาอุทธรณ์นั้นเสีย

(ข) ในคดีบางเรื่องซึ่งเมื่อผู้ชนะคดีแต่งตั้ง
 เหตุ ให้ศาลเห็นว่ามิใช่เหตุพอสมควร ชั่วแต่
 ศาลมีอำนาจจะสั่ง นอกจากที่กล่าวมาแล้วในข้อ
 ก. ให้ผู้แพ้คดีทำทานบนรับประกันตัวเองว่า
 จะไม่ยกย่ายทรัพย์สินสมบัติของตนเสีย ในระหว่าง
 อุทธรณ์ หรือจะหาประกันมาให้ศาลให้พอ
 กับเงินตามคำตัดสินก็ได้ หรือจะเอาเงินมาวาง
 ศาลตามจำนวนในคำตัดสินก็ได้ ตามแต่ศาล
 จะเห็นสมควร ถ่าผู้แพ้คดีไม่ทำตามคำสั่ง

ศาลในข้อ ข. นี้ ศาลมีอำนาจที่จะยึดทรัพย์สินมรดกหรือจะสั่งให้ขายทอดตลาดทรัพย์สินนั้นในระหว่างอุทธรณ์ก็ได้

ข้อ ๕ ผู้อุทธรณ์ต้องตั้งจำนำเรื่องราวของอุทธรณ์นั้นต่อศาลเดิม เพื่อบังคับอุทธรณ์จะได้มารับไป (คือฝ่ายโจทก์หรือจำเลยความเดิมซึ่งเป็นฝ่ายที่มิได้อุทธรณ์นั้น)

ข้อ ๖ จำเลยอุทธรณ์จะทำคำแก้อุทธรณ์มาขึ้นต่อศาลซึ่งได้พิจารณาความเดิมภายในกำหนดสิบห้าวันก็ได้ นับตั้งแต่วันที่ผู้อุทธรณ์ได้ยื่นอุทธรณ์

มาตรา ๘๗ เมื่อจำเลยอุทธรณ์ได้ยื่นคำแก้อุทธรณ์แล้ว หรือเมื่อถึงกำหนดแล้วไม่ยื่นคำแก้อุทธรณ์ก็ได้ ให้ศาลที่ได้พิจารณาความเดิมรวบรวมถ้อยคำสำนวนบรรดามีในเรื่องนั้นพร้อมทั้งจดหมายซึ่งเป็นหลักฐานพยานคดีที่ได้พิจารณาชั้นเดิมนั้น ส่งไปยังศาลอุทธรณ์ภายในกำหนดเจ็ดวัน

ศาลที่พิจารณาความเดิมเมื่อมีคำอุทธรณ์ต้องตั้งสำนวนแต่ถ้อยคำไปศาลอุทธรณ์ทั้งหมด

คู่ความจะไปเองหรือแต่งตั้งทนายไปแทนก็ได้ แต่ควรแจ้งความให้ศาลที่ได้พิจารณา

ความเต็ม ทราบ ในขณะที่เมื่อยื่น เรื่อง ราว
ร้อง หรือ แก่ อุทธรณ์ นั้น ค่าเดิมนั้น จะ ได้ บอกร
ให้ ความ อธิบาย หนึ่ง แต่ ค่าอุทธรณ์ ทราบ แต่
ถึง จะ ได้ เจง ความ ใด คง นึก ได้ ถ้า ภาย ใด มิ ได้
ไป ค่าอุทธรณ์ หนึ่ง กำหนด ค่าอุทธรณ์ ก็
จะ พิจารณา ความ อุทธรณ์ ไป ไม่ จำ เป็น ต้อง รัง รือ

ค่าอุทธรณ์
ต้องกำหนดวัน
พิจารณาเป็น
ลำดับกัน

มาตรา ๘๘ เมื่อค่าอุทธรณ์ ได้ รับ ความ
อุทธรณ์ เรื่อง ใด ให้ กำหนด วัน พิจารณา เป็น
ลำดับกัน ตาม ที่ ตั้ง มา ก่อน แต่ หลัง แต่ ให้
ประกาศ วัน หนึ่ง บัด ใด ยัง ค่า มี กำหนด ไม่
น้อย กว่า ห้า วัน ก่อน พิจารณา

ค่าอุทธรณ์ มี
อำนาจพิพากษา
ความ เป็น หัว
ฐานแล้วดังไป
ยังค่าเดิม

มาตรา ๘๙ เมื่อค่าอุทธรณ์ ได้ ตรวจสอบ
ความ หรือ ได้ ฟัง ได้ ความ ด้วย ตลอด แล้ว ค่า
อุทธรณ์ มี อำนาจ ที่จะ พิจารณา ความ อุทธรณ์
เรื่อง นั้น ต่าง กัน เป็น หัว ฐาน คือ

- ๑. ฐานที่ ๑ ให้ คง ตาม คำตัดสิน ของ ค่าเดิม
- ๒. ฐานที่ ๒ ให้ กลับ คำตัดสิน ของ ค่าเดิม
- ๓. ฐานที่ ๓ ให้ แก่ คำตัดสิน ของ ค่าเดิม
- ๔. ฐานที่ ๔ ให้ ด้ บปยาน ต่อ ไป
- ๕. ฐานที่ ๕ - ให้ พิจารณา ความ เรื่อง นั้น ใหม่
ที่ ค่าใด หนึ่ง ค่าใด ก็ ได้

ศาลอุทธรณ์พิพากษาฐานใด ให้ทำคำพิพากษาชี้แจง เหตุผลแห่งคำพิพากษานั้น ส่งไปยังศาลเดิม

มาตรา ๓๐๐ ถ้าคู่ความจะอุทธรณ์ต่อศาลสูงขึ้นไปอีก ก็ให้อุทธรณ์โดยลำดับกันตามพระธรรมนูญ เว้นแต่จะหลุดเกล้า ๆ ถวายฎีกาขึ้น เมื่อได้ทูลเกล้าแล้ว ก็ให้ไปทูลเกล้า ๆ ถวายฎีกาภายในกำหนดเดือนหนึ่ง ตั้งแต่วันที่ศาลอุทธรณ์ได้พิพากษานั้นไป การที่จะยื่นฎีกาขึ้นให้ยื่นที่ศาลเดิม

กำหนดเวลาที่คู่ความจะถวายฎีกาได้ในหนึ่งเดือน

มาตรา ๓๐๓ เมื่อศาลอุทธรณ์ได้พิพากษาแล้ว ให้เขียนคำบังคับลงไว้ด้วย คำบังคับนี้ให้เป็นคำบังคับแท้ เมื่อคู่ความได้ฟังอ่านแล้ว หรือ ถาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไม่มาฟัง แต่ได้รับหมายนัดแล้วก็ดี คำบังคับนั้นเป็นคำบังคับแท้ตั้งแต่วันที่ได้นัดฟังคำบังคับเป็นต้นไป เมื่อคำบังคับของศาลอุทธรณ์เป็นคำบังคับแท้ตั้งที่ได้กล่าวมาแล้วนี้ ผู้ชนะคดีมีอำนาจขอหมายยึดทรัพย์สมบัติใด ๆ ที่ตามกำหนดในคำบังคับนั้น เว้นไว้แต่ผู้แพ้คดีจะได้อุทธรณ์

ผู้ชนะคดีมีอำนาจขอหมายยึดทรัพย์ได้ตามคำบังคับ

04/10/2566

ถวายฎีกาตามวิธีที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ
นี้ หรือ ขอบุญตามระเบียบ

ผู้ที่จะฎีกาขอทุเลา
ค่าบังคับได้

มาตรา ๓๘ กำหนดที่คู่ความ จะฎีกาได้
นั้น เดอนหนึ่ง นับตั้งแต่วันที่ ได้ฟัง หรือที่
ควรจะได้ฟัง คำพิพากษาศาลอุทธรณ์

ถ้าผู้ชนะคดีชั้นอุทธรณ์ มีอำนาจยึดทรัพย์
ล้มบดผู้แพคดีได้ภายในกำหนดที่จะฎีกาแล้ว
ผู้ที่ประสงค์ที่จะฎีกามีอำนาจทำคำมาขอทุเลา
ค่าบังคับนั้นได้

ตามธรรมเนียมแล้วฎีกาแต่คำทุเลาค่าบังคับ
ศาลอุทธรณ์ ให้ส่งยังศาลชั้นที่ ๑ ซึ่งได้
ชำระคำพิพากษาคดีมา แต่ถ้ามีเหตุพิเศษ
จะขออนุญาตส่งต่อศาลอื่นก็ได้

ผู้แพ้ความศาลเดิม
แต่ศาลอุทธรณ์แล้ว
ถ้าฎีกาของเสียเงิน
ค่าธรรมเนียมอีก

มาตรา ๓๙ ถ้าผู้แพคดีในชั้นที่ศาลที่ ๑
ได้อุทธรณ์แต่ได้วางเงินประกันไว้แล้ว แพคดี
ในชั้นศาลอุทธรณ์อีก ประสงค์จะหลุดเกล้า
ถวายฎีกาต้องให้วางเงินประกันสำหรับค่าธรรมเนียม
ในชั้นศาลฎีกาอีก เช่นอย่างเดียวกัน
กับในชั้นอุทธรณ์ แม้ไม่วางเงินประกัน
เช่นนี้ขอให้ศาลส่งตั้งฎีกาชั้นมายังศาลฎีกา

เลย ถ้าผู้ที่แพคัดในชั้นค่าตัดที่ ๑ อุทธรณ์
แต่ชนะคดีในข้อสำคัญชั้นอุทธรณ์แล้ว ผู้ใด
ที่จะฎีกาไม่จำเป็นต่อของวางเงินประกัน แต่เงินที่
ฝ่ายใดได้วางไว้นั้น ขอถอนคืนได้

มาตรา ๓๐๔ ถ้าคู่ความฝ่ายใดประสงค์
จะอุทธรณ์หรือฎีกา แต่ค่าตัดวางได้ออกคำสั่ง
ให้ทำอะไรก่อนซึ่งผู้นั้นรู้ดีว่าเป็นการเสีย
เงินแล้ว ให้ผู้นั้นมีอำนาจที่จะมายื่นคำร้อง
ต่อศาลสูงได้ อย่าให้ผู้นั้นยื่นอุทธรณ์หรือ
ฎีกาในเหตุนี้

มาตรา ๓๐๕ ในคดีซึ่งมีทุนทรัพย์ไม่เกิน
กว่าสี่ร้อยบาท แต่ศาลอุทธรณ์ชั้นที่ ๑
ได้พิพากษายืนตามคำพิพากษาค่าตัดล่าง หรือ
เป็นแต่แก้ไขเล็กน้อยแล้ว ห้ามไม่ให้ผู้แพ
คดีอุทธรณ์ต่อไป

มาตรา ๓๐๖ ในคดีซึ่งมีทุนทรัพย์ไม่เกิน
กว่าสี่ร้อยบาท ถ้าศาลอุทธรณ์กรุงเทพฯ
หรือศาลอุทธรณ์ชาวดวงพิเศษได้พิพากษายืน
ตามคำพิพากษาค่าตัดล่างหรือเป็นแต่แก้ไขเล็กน้อย
แล้ว ห้ามไม่ให้ผู้แพ้คดีทูลเกล้าฯ ถวายฎีกา

ศาลต่างสั่งให้ทำ
อะไรซึ่งเป็นการ
เสียเงินแล้ว ผู้
อุทธรณ์หรือฎีกา
ยื่นคำร้องต่อศาล
สูงได้.

คดีที่ผู้แพ้จะอุทธรณ์
ไม่ได้

คดีที่ผู้แพ้จะถวาย
ฎีกาไม่ได้

ผู้มีอำนาจ อนุญาต

มาตรา ๓๐๗ ใน คดีที่ ว่าใน มาตรา ๓๐๕

รับรองให้ อุตธรณ์

แต่ มาตรา ๓๑๒ นั้น

หรือฎีกาได้

๑ ถ้า ผู้พิพากษาซึ่งได้ชำระแต่เดิมมา หรือ ผู้พิพากษาชั้น อุตธรณ์ คิดเห็นว่า ข้อความที่ได้ ตัดสิน นั้น เป็นปัญหาสำคัญ ได้ยอม อนุญาต ให้ อุตธรณ์ หรือ ทูลเกล้าฯ ถวายฎีกา

๒ ถ้า เมื่อเสนาบดีกระทรวงใด กระทรวง หนึ่ง หรือ ข้าราชการ ทหารบก หรือ เจ้า กรม อัยการ หรือ เนติบัณฑิต ย่อม ต้อง นายได้ ลงชื่อใน อุตธรณ์ หรือ ฎีกา นั้น รับรอง ว่าที่ ได้ อุตธรณ์ ฎีกา ดัง นั้น เหตุอัน สมควร จึง จะ อุตธรณ์ ฎีกาได้

หมวดที่ ๑๕

อนุญาตตุลาการ

ศาลมีอำนาจที่จะ

หาตัวผู้ซึ่งจะเป็น

อนุญาตตุลาการ

พิจารณาแต่ช้ชาติ

คดีตามคำขอ ของ

คู่ความได้ ๘/10/2566

มาตรา ๓๐๘ บรรดาคดีทั้งปวงซึ่งอยู่ในระหว่าง

พิจารณา ถ้า ฝ่ายโจทก์ กับ ฝ่ายจำเลย ปรานี

ปรานยอม พริศมกัน ร้อง ขอ ให้ ศาล เสนอ ผู้ หนึ่ง

ผู้ใด คนเดียวก็ได้ หลาย คนก็ได้ เป็นอนุญาต

ตุลาการ ตัดสิน คดี นั้น ศาลมี อำนาจ ที่จะ หา ตัว

ผู้ซึ่งฝ่ายโจทก์ฝ่ายจำเลย ร้อง ขอ ให้ เป็นอนุญาต

ตุลาการ นั้น มาพิจารณา ^๕ชาติ ^๕คดี ^๕เรื่อง ^๕นั้น ^๕ได้

มาตรา ๓๐๘ ถ้า ^๕โจทก์ ^๕หรือ ^๕จำเลย ^๕จะ ^๕ร้อง ^๕ขอ
ให้ ^๕ผู้ ^๕ใด ^๕เป็น ^๕อนุญาโตตุลาการ ^๕ ศาล ^๕เห็น ^๕ว่า ^๕จะ
มี ^๕หมาย ^๕เชิญ ^๕มา ^๕เป็น ^๕อนุญาโตตุลาการ ^๕ไม่ ^๕ได้ ^๕ด้วย
เหตุ ^๕ผล ^๕อื่น ^๕สมควร ^๕ก็ ^๕ดี ^๕ หรือ ^๕ศาล ^๕ได้ ^๕มี ^๕หมาย
ไป ^๕เชิญ ^๕ตาม ^๕คำ ^๕ร้อง ^๕ขอ ^๕ ถ้า ^๕ผู้ ^๕นั้น ^๕จะ ^๕ไม่ ^๕รับ
เป็น ^๕อนุญาโตตุลาการ ^๕ ก็ ^๕ดี ^๕ เมื่อ ^๕การ ^๕เป็น ^๕เช่น
นี้ ^๕โจทก์ ^๕จำเลย ^๕จะ ^๕ร้อง ^๕ขอ ^๕ให้ ^๕ผู้ ^๕อื่น ^๕เป็น ^๕อนุญา ^๕โต
ตุลาการ ^๕ต่อไป ^๕ก็ ^๕ได้

มาตรา ๓๑๐ ถ้า ^๕อนุญาโตตุลาการ ^๕หลาย ^๕คน
ด้วย ^๕กัน ^๕มี ^๕ความ ^๕เห็น ^๕ก่า ^๕กั ^๕ง ^๕ ก็ ^๕ให้ ^๕อนุญา ^๕โต
ตุลาการ ^๕เลือก ^๕ผู้ ^๕เป็น ^๕ประ ^๕ธาน ^๕ของ ^๕อนุญา ^๕โต ^๕ตุลา
การ ^๕อีก ^๕คน ^๕หนึ่ง ^๕สำหรับ ^๕ที่ ^๕จะ ^๕ไต่ ^๕วินิจฉัย ^๕ให้ ^๕เป็น
ความ ^๕เห็น ^๕มาก ^๕กว่า ^๕กัน ^๕ แต่ ^๕จะ ^๕ได้ ^๕ถือ ^๕เอา ^๕ตาม
ความ ^๕เห็น ^๕ข้าง ^๕มาก ^๕นั้น ^๕เป็น ^๕คำ ^๕ชี้ ^๕ขาด ^๕ ถ้า ^๕อนุญา ^๕โต
ตุลาการ ^๕เลือก ^๕ผู้ ^๕เป็น ^๕ประ ^๕ธาน ^๕ไม่ ^๕ตก ^๕ลง ^๕กัน ^๕ได้
ก็ ^๕ให้ ^๕ผู้ ^๕พว ^๕กษ ^๕า ^๕เลือก ^๕ผู้ ^๕เป็น ^๕ประ ^๕ธาน ^๕ต ^๕ง ^๕ชั้น

มาตรา ๓๑๑ ถ้า ^๕อนุญาโตตุลาการ ^๕จะ ^๕ต ^๕อง
การ ^๕ตรวจ ^๕ถ้อย ^๕คำ ^๕สำ ^๕นวน ^๕ใน ^๕คดี ^๕เรื่อง ^๕นั้น ^๕ บรรดา
ที่ ^๕ศาล ^๕ได้ ^๕พิจารณา ^๕มา ^๕หรือ ^๕จะ ^๕ให้ ^๕เรียก ^๕พยาน ^๕มา

08/10/2566

คู่ ^๕ความ ^๕จะ ^๕ขอ ^๕ให้ ^๕ผู้
อื่น ^๕เป็น ^๕อนุญา ^๕โต
ตุลาการ ^๕ได้ ^๕ ถ้า
มี ^๕เหตุ ^๕ค ^๕ิด ^๕ช ^๕ัด

อนุญา ^๕โต ^๕ตุลาการ
หลาย ^๕คน ^๕มี ^๕ความ
เห็น ^๕ก่า ^๕กั ^๕ง ^๕ ก็ ^๕ให้
เลือก ^๕ต ^๕ง ^๕ผู้ ^๕เป็น ^๕ประ
ธาน ^๕อีก ^๕คน ^๕หนึ่ง

ศาล ^๕ต ^๕อง ^๕จัด ^๕การ
ตาม ^๕คำ ^๕ขอ ^๕ของ
อนุญา ^๕โต ^๕ตุลาการ

ประกอบ ในการ พิจารณาออก ความเห็นประการ
ใด ๆ ให้ ค้าต เป็นธุระ เรียบร้อย จัด การ ตาม คำ
ร้อง ขอ ของ อนุญาโตตุลาการ นั้น ตาม อำนาจ
ของ ค้าต

ผู้ พยายาม คัดค้าน
คดี ตาม คำ ชี้ขาด
ของ อนุญาโต
ตุลาการ

มาตรา ๑๓๒ เมื่ออนุญาโตตุลาการได้พิจารณา
คดี ใน ระหว่าง ใจหายจำเลยแล้ว เด็ดใจ ออกความ
เห็น ชี้ขาด ว่า ฝ่ายใด ชนะ แล แพ้ ให้ ผู้ พยายาม
คัดค้านตาม คำ ชี้ ขาดของอนุญาโตตุลาการนั้น คำ
อุทธรณ์ เนียม แต่ คำ จำรง อนุญาโต ตุลาการ ให้
แล้ว แต่ คู่ ความจะสัญญากันว่า ผู้ ใด จะ เป็น ผู้ เดี่ยว
หรือ มี หนึ่ง แล้ว แต่ ค้าต จะ เห็น ถ่มควร

ผู้ชนะคดีตามคำตัดสิน
ของ อนุญาโต
ตุลาการ มี อำนาจ
ฟ้อง ขอ ให้ ค้าต ยก
เขา คำ คัดค้าน เป็น
คำ คัดค้าน ของ ค้าต ได้

มาตรา ๑๓๓ ถ้า คู่ ความ ได้ สัญญา กัน ยอม
ให้ ผู้ ใด เป็น อนุญาโต ตุลาการ ชำระ คดี ของ ตน
นอก ค้าต มา แล้ว แต่ อนุญาโตตุลาการ นั้น ได้
คัดค้าน ตาม อำนาจ หน้า ที่ ซึ่ง คู่ ความ ได้ ยอม
อนุญาตใหม่แล้ว เมื่อ คู่ ความ ฝ่าย ใด ฝ่าย หนึ่ง
ไม่ ประ พฤติ ตาม คำ คัด ลิน ของ อนุญาโต ตุลาการ
คู่ ความ ที่ ชนะ คดี มี อำนาจ มา ฟ้อง ยัง ค้าต ให้ ค้าต
ยก เขา คำ คัด ลิน ของ อนุญาโต ตุลาการ นั้น เป็น คำ

ตัดสิน ของ ค้าได้เช่น อย่าง เดียว กันกับอนุญาโต
ตุลาการ ที่ได้ตั้งในศาลตั้งที่ มาแล้ว ในมาตรา
ก่อน ๆ นี้

มาตรา ๑๓๕ เมื่อ ค้าได้ตัดสิน บังคับ ตาม
คำชี้ขาดของ อนุญาโตตุลาการ เช่น นี้แล้ว ฝ่าย
โจทก์หรือ ฝ่าย จำเลยจะ อุทธรณ์ คำตัดสิน นั้นไม่
ได้ เว้น ไว้แต่จะ ได้รับ อนุญาตจาก ศาลในคดี
ที่มี พยาน ช้อย่าง ว่า อนุญาโตตุลาการ หรือ
ผู้ชี้ขาด ได้ พิจารณาโดย ทาง ทุจริต หรือ มี พยาน
ใน ข้อที่ คำชี้ขาดของ อนุญาโตตุลาการ นั้น ไม่ได้
เป็นไป โดย ตุจริต อย่าง หนึ่ง หรือ คำตัดสิน
ของ ค้าไม่ ถูกต้อง กับ คำชี้ขาดของ อนุญาโต
ตุลาการ อย่าง หนึ่ง โจทก์หรือ จำเลย จึง จะ
อุทธรณ์ ได้

ศาลตัดสินตามคำ
ชี้ขาดของ อนุญา
โตตุลาการแล้ว
อุทธรณ์ไม่ได้

เมื่อ คามมาตรา นี้ คู่ ความอุทธรณ์ ไม่ได้ แล้ว
ศาลต่าง ไม่ ต้อง ตั้ง จำนวน ชัน มา ยัง ศาลสูง แต่
บังคับ ได้ทันที

08/10/2566

หมวดที่ ๑๖

ว่าด้วยความ อนาคต

คน อนาคต พ้อง
ความ ได้

มาตรา ๑๑๕ ผู้ใด เป็น คน ยากจน ไม่มี ทรัพย์สิน
สมบัติ พอดี จะ เสีย ค่า ธรรมเนียม เมื่อ ศาล ได้
ได้ ส่วน เป็น ที่ เชื่อ ได้ ว่า ผู้ เป็น โจทย์ คน นั้น เป็น
คน ยากจน เชื่อใจ จริง แต่ มี คดี ทุก ข้อน ควร
จะ พ้อง ร้อง ว่า ถ้าว ที่ จะ ชนะ ได้ แล้ว ก็ ให้ ศาล
ยอม ให้ ผู้ นั้น ว่า ความ โทษ อย่าง เป็น คน อนาคต

จำเลย ขอ ว่า ความ
อย่าง คน อนาคต ได้
เหมือน กัน

มาตรา ๑๑๖ จำเลย คน ใด เป็น คน ยากจน เชื่อ
ใจ ไม่มี ทรัพย์สิน สมบัติ พอดี จะ เสีย ค่า ธรรมเนียม ได้
เมื่อ ศาล ได้ ได้ ส่วน เป็น ที่ เชื่อ ได้ ว่า เป็น ความ
จริง ดัง นั้น แล้ว ก็ ยอม ให้ จำเลย คน นั้น ว่า
ความ อย่าง เป็น คน อนาคต ได้ เหมือน กัน

ผู้ ที่ จะ ว่า ความ
อย่าง อนาคต ต้อง
ลำบาก

มาตรา ๑๑๗ ผู้ ใด จะ ว่า ความ เช่น คน อนาคต
จะ เป็น โจทย์ กดี หรือ เป็น จำเลย กดี ต้อง
ลำบาก คน แล้ว ให้ การ ร้อง ขอ ต่อ ศาล ชี้ แจง เหตุ
ซึ่ง คน ไม่มี ทรัพย์สิน สมบัติ พอดี จะ เสีย ค่า ฤชา ธรรมเนียม
นั้น แต่ ถ้า ยัง ไม่ ได้ อนุญาต ของ ศาล
ก่อน แล้ว จะ ว่า ความ อย่าง คน อนาคต ไม่ ได้ หนึ่ง

เมื่อศาลได้ พัง จำคุก แดงจุด คำร้อง ขอ ของผู้ร้อง
 ว่าความ อย่าง คน อนาคตไว้แล้ว ให้คดีสำเนา
 คำร้องขอ ชี้แจง นั้น ส่งไปให้ ค ความ อีก ฝ่ายหนึ่ง
 ทราบ ถ้า ค ความ นั้น ไม่มี พยาน หรือ หลัก ฐาน
 สิ่งใดจะนำให้ศาล แด เห็น ว่า คำที่ ร้อง ขอ จะเป็น
 ความ ไม่จริง ก็ให้ศาล อนุญาต ให้ว่า ความ
 เป็น อนาคตได้ ถ้าศาล ได้ ส่วน ได้ ความจริง
 ตาม คำ พยาน ของ ฝ่าย หนึ่ง แล้ว ก็ให้ยกคำ
 ร้อง ของ ผู้ ที่ ว่า เป็น คน อนาคตเสีย

มาตรา ๓๑๗ ถ้าศาลได้ ยอม อนุญาตให้ ผู้ใด
 ว่าความ อย่าง คน อนาคตแล้ว ไม่ ต้อง เรียก
 ค่า ฤชา ชกรรม เนียม แก่ ผู้ นั้น

มาตรา ๓๑๘ เมื่อศาลได้ อนุญาตให้ ผู้หนึ่ง
 ผู้ใด ว่าความ ได้ อย่าง คน อนาคตแล้ว แด ภาย
 หลัง ถ้าศาล ได้ ความ ว่า ผู้ นั้น ยัง มี ททรัพย์ สัมมต
 พอ จะ เสีย ค่า ฤชา ชกรรม เนียม ได้ ใน เวลา ที่ ร้อง
 ขอ นั้น ถัด หรือ มา มี ททรัพย์ สัมมต ชน พอ จะ
 เสีย ค่า ฤชา ชกรรม เนียม ได้ ใน เวลา ที่ ได้ อนุญาต
 แล้ว ถัด หรือ ถ้า ผู้ ไตร ธิบ อนุญาต นั้น ชนะ คดี

ไม่ต้องเรียกค่าชกรรม
 เนียม แก่ ผู้ ว่า ความ
 อย่างคน อนาคต

ผู้ว่าความ อย่าง คน
 อนาคตมีทรัพย์สัมมต
 ภายหลังศาลเรียกค่า
 ชกรรมเนียม ได้

ศาลได้ตัดสินให้ ออกฝ่ายหนึ่ง ใช้ค่า ชนวน เข็ม แทน กติ ให้ ศาล เรียก ค่า ชนวน เข็ม ใน คดี นั้น เติม ตาม อัตร

ศาลจะถอนอนุญาต
ไม่ให้ คู่ ความ ว่า
ความอย่าง คน หนา
ตา ได้ เมื่อ คู่ ความ
ผู้นั้น เดิมที หรือ
ประวิงความ

มาตรา ๑๒๐ ถ้า ผู้ ที่ ได้รับ อนุญาต ว่า ความ
อย่าง คน หนาตา ประพฤติตน ไม่ เรียบร้อย ในระหว่าง
พิจารณา เช่น กระทำ ความ รำ คาบ ให้ แก่ ศาล หรือ
ประ พฤติ ต่ วง เดิมที มังคับ บัญชา ของ ศาล หรือ จง
ใจ ประวิง ความ เรื่อง นั้น คน ใช้น ศาล จะ ถอน
อนุญาต เสีย เมื่อใด ไม่ ยอม ให้ ผู้นั้น ว่า ความ อย่าง
คน หนาตา ก็ ได้

ผู้ ว่า ความ อย่าง คน
หนาตา เป็น โจทย์
ฟ้อง แท้ ต้อง รับ
โทษ

มาตรา ๑๒๑ คดี เรื่องใด ซึ่ง ผู้ ได้รับ อนุญาต
ว่า ความ อย่าง คน หนาตา เป็น โจทย์ ถ้า ศาล
พิจารณา ได้ ความ ว่า โจทย์ จงใจ เอา ความ แท้
มา แกล้ง ถ้าว หา ศาล มี อำนาจ ที่ จะ สั่ง ให้
เอา ตัว โจทย์ จำไว้ มี กำหนด ไม่ เกิน กว่า หก เดือน

ผู้ ที่ สืบ มา ตัว ขอ
ว่า ความ อย่าง หนา
ตา โดย ความ แท้
ต้อง รับ โทษ

มาตรา ๑๒๒ ผู้ใด เมื่อ สืบ มา คน แล้ว เอา
ความ แท้ มา ร้อง พราง ต่อ ศาล เพื่อ จะ ขอ ว่า ความ
อย่าง คน หนาตา พิจารณา ได้ ความ จริง ผู้นั้น
มี ความ ผิด ฐาน เดิมที อำนาจ ศาล ต้อง ในระหว่าง

โทษจำขัง มีกำหนดไม่เกิน สิบสอง เดือน หรือ
ปรับ เป็น เงิน ไม่เกิน พัน บาท

หมวดที่ ๑๗

ว่าต่าง แก่ต่าง

มาตรา ๓๒๓ โจทก์จำเลย กัดจะแต่งทนาย
ไว้ความ ให้ผู้ใด คนเดียว กัด หรือ หลายคน
กัด มาว่าต่าง แก่ต่าง ในศาล ได้ กัด ได้ แต่ ถ้า
ศาล เห็น สุ่ม ควร เพื่อ ความ สดวก แก่คดี นั้น หรือ
เพื่อ เหตุอื่น อัน สุ่มควร แก่ทาง ยุติธรรม จะ มี
คำ ให้ตัว ความ มา ศาล ด้วย กัด

ศความ แต่งทนาย
ผู้ใด

มาตรา ๓๒๔ คดีเรื่อง ใด ที่มี โจทก์ หลาย คน
กัด จำเลย หลาย คน กัด ถ้า ฝ่าย โจทก์ หรือ
ฝ่าย จำเลย ต่าง คน จะ แต่ง ทนาย ไว้ความ ว่า
ทุก คน ฤ แต่ บาง คน จะ แต่ง ทนาย รวม ให้ มา ว่า
ต่าง แก่ต่าง ฝ่าย ละ คน กัด ได้ แต่ ทนาย ผู้เดียว
จะ ว่าต่าง แก่ต่าง ทั้ง ฝ่าย โจทก์ แด จำเลย ด้วย ไม่ได้

ทนาย คน เดียวจะ
ว่า ความ ทั้ง ๒ ฝ่าย
ไม่ได้

มาตรา ๓๒๕ หนังสือ ไว้ความ แก่ต่าง ว่าต่าง
เช่น นี้ จะ ทำ ไว้ความ ที่ ศาล ได้ กัด ได้ หรือ จะ
ทำกัน ต่อ หน้า เจ้า พนักงาน ที่มี อำนาจ จะ ทำ เช่น

หนังสือ ไว้ ความ
ของ ให้ มี ข้อความ
ให้ ชัดเจน

หนังสือสัญญาทันทีได้ แต่ ถ้าทำที่ ศาลอื่น
หรือ แห่งอื่น มิใช่ ศาล ซึ่งรับ พิจารณา คดี เรื่องนั้น
ให้ ผู้รับ ใ้ ความรับหนังสือ นั้นมายัง ศาลที่ พิจารณา
แต่ หนังสือ ใ้ ความ เช่น นี้ ต้อง ให้ มี ข้อ ความ ให้
ชัดเจน อย่า ให้ เป็น ที่ เกิดข้อ แคลง สงสัยได้

ถ้า ตัว ความ เป็น
เด็ก หรือ ดิ คี พน
เพื่อน ให้ ตั้ง ผู้ รับ
ใ้ ความ

มาตรา ๑๒๖ ถ้า ตัว ความ เป็น เด็ก คำ ข่าย
หรือ เป็น คน พน เพื่อน มิ มี ดิ คี พน ที่ จะ ใ้ ความ ให้
ผู้ใด ผู้หนึ่ง มา ว่า ต่าง แก่ ต่าง ของ ตัว ความ ได้
ก็ ให้ ศาล เรียก บิดา มารดา ญาติ พน ของ ผู้ ปก ปัก
รักษา มา ได้ ส่วน ผู้ ใ้ ใ้ ความ
ตาม สัมควร แก่ ผล ประโยชน์ ของ ตัว ความ นั้น

ทนาย ประพฤติ ไม่
สมควร ศาล มี อำ
นาจ ห้าม ไม่ ให้ ว่า
ความ ได้

มาตรา ๑๒๗ ทนาย ผู้ใด ประพฤติ ไม่ สัมควร
ศาล มี อำนาจ ที่ จะ ห้าม ไม่ ให้ ว่า ความ ใน ศาล นั้น
หรือ ทุกๆ ศาล แต่ มี กำหนด เท่า ได้ ก็ ได้ แต่ คำ
สั่ง ห้าม เช่น นี้ ให้ มี เป็น ดาย ถักษณ์ อักษร หนึ่ง
ถ้า ทนาย เห็น ว่า คำ สั่ง ของ ศาล ไม่ เป็น ยุติธรรม
จะ อุกุทธธณ ฎีกา เฉพาะ คำ สั่ง นี้ ก็ ได้ ให้ ว่า
กัน เป็น คดี ต่าง หาก

มาตรา ๑๒๗ ให้เด็บบัดักระทรงยุติธรรม
มีอำนาจที่จะตั้งข้อสงสัยใน เรื่อง ผู้ใดจะเป็น
ทนาย ว่าความ ในศาล ได้แต่ไม่ได้ แต่ข้อ
สงสัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับหน้าที่ของ ทนาย ตามที่
เห็นสมควร ได้

เด็บบัดัยุติธรรม
ตั้งข้อสงสัยในเรื่อง
ทนาย ว่าความได้

หมวดที่ ๑๘

ว่าด้วย ด้ว ความ ตาย ใน ระหว่ง พิจารณา

มาตรา ๑๒๘ ความแพ่ง เรื่อง ด้ว พิจารณา
อยู่ในศาล ถ้า ด้ว ความ ฝ่าย หนึ่งตาย แต่ ด้ว ความ
อีก ฝ่าย หนึ่ง ซึ่ง มี ประโยชน์ ใน ความ เรื่อง นั้น
จะ ร้อง ขอ ด้ว ศาล ให้ เรียก ผู้ ที่ ด้ว รับ มรดก หรือ
ผู้ ปก ครอง ทรัพย์ ด้ว บัด ของ ผู้ ตาย มา ว่า ความ
เรื่อง นั้น ด้ว ไป ได้ หรือ ศาล จะ จัด การ เรียก
คน อื่น มา แทน ผู้ ตาย ได้

ด้ว ความ ฝ่าย หนึ่ง
ตายอีกฝ่ายหนึ่งขอ
ด้ว ศาล ให้ เรียก
ผู้รับ มรดก มา ว่า
ความ ด้ว ไป ได้

มาตรา ๑๓๐ ด้ว ความ ฝ่าย หนึ่ง ยื่น คำ ร้อง ขอ
ให้ ศาล เรียก ผู้ ที่ ด้ว รับ มรดก หรือ ผู้ รับ ปก
ครอง ทรัพย์ ด้ว บัด ของ ผู้ ตาย มา ว่า ความ ด้ว ไป
นั้น ให้ มาร้อง ภายใน บั หนึ่งนับแต่ วันที่ ผู้ ตาย
ไป แต่ เมื่อ ศาล ตรอง พิจารณา เห็น ด้ว ควร จะ

ผู้ จะ เรียก ผู้รับ
มรดก ผู้ ตาย มา ว่า
ความ ด้ว ขอ ภายใน
ใน หนึ่ง บั

เรียกผู้หนึ่ง มาว่า ความ ตาม คำ ร้อง ขอ ก็ให้
คำต ออก หมายถึง เรียกผู้หนึ่ง มาว่า ความ เรื่อง นั้น
ต่อไป แต่ให้คำต คัด คำ ร้อง โดย ย่อ ดึง ใน หมายถึง
ให้ผู้ซึ่ง จะ มาว่า ความ นั้น ทราบ ด้วย

ผู้รับหมาย แต่ไม่
ได้รับมรรฎกผู้ตาย
มีคำ คัด ได้ ใน
กำหนดของคำต

มาตรา ๑๓๓ ผู้ที่ได้ รับหมาย เรียก ของ คำต
ทราบ ความ แล้ว เมื่อ ตน ไม่ ได้ เป็น ผู้รับมรรฎก
หรือ ปกครอง ททรัพย์ สัมบัติ ของ ผู้ตาย แล้ว จะมี
คำ คัด ก็ได้ แต่ ต้อง มี ภาย ใน กำหนด
ของ คำต

คำต ต้อง ยก คำ
ร้องของผู้ ขอ เมื่อ
ผู้รับหมาย ไม่ ใช้ผู้
รับมรรฎกผู้ตาย

มาตรา ๑๓๒ ถ้า ผู้ ที่รับหมาย มีคำ คัด คำ
ร้อง ของ ฝ่าย หนึ่ง ว่า ตน เป็น ผู้ ไม่ สัมควร จะ
รับ ความ ของ ผู้ตาย ต่อไป ถ้า คำต ได้ ส่วน ได้
ความจริง เห็น ว่า ผู้หนึ่ง ไม่ เกี่ยว ของ แก่ ททรัพย์
สัมบัติ ของ ผู้ตาย นั้น ก็ ให้ คำต ยก คำ ร้อง
ของ ผู้ ร้อง ขอ นั้น เสีย

ผู้รับมรรฎก ไม่ ว่า
ความ เอง ให้ผู้อื่น
ว่า แทน ได้

มาตรา ๑๓๓ ผู้หนึ่ง ผู้ใด ซึ่ง จะ ต้อง ว่า
ความ ของ ผู้ตาย ต่อไป ตน จะ มา ว่า ความ เอง
หรือ จะ ให้ ผู้ใด ว่า ความ แทน ก็ได้ แต่ ต้อง
ประพฤติ ตาม ความ ใน หมวด ที่ ๑๒ นั้น

หมวดที่ ๑๘

ว่าด้วย เติมิต อำนาจ ศาสตร์

มาตรา ๑๓๔ ถ้าผู้ใดปฏิบัติ อากาโร กิริยาไม่เรียบร้อย หรือ พิพากษา ต้อง มี คำสั่ง ให้ ขับไล่ ให้ ออกจาก ศาสตร์ เพื่อ จะ รักษา ความ เรียบ ร้อย ใน ศาสตร์ ดังนี้ แล้ว ให้ พิจารณา คดี นั้น ต่อ ไป ได้

มาตรา ๑๓๕ ผู้ใดผู้หนึ่ง ใจ บดอบ เขา มาว่าต่าง แก่ต่าง ฝ่าย โจทย์ หรือ ฝ่าย จำเลย กี่ ก็ โดยมี ได้รับ อนุญาต จาก ฝ่าย โจทย์ หรือ ฝ่าย จำเลย ถ้า ได้ ส่วน ได้ ความ จริง ให้ ลง โทษ ผู้ เติมิต นั้น ให้ จำ ไว้ ไม่ เกิน กว่า สิบ สอง เดือน หรือ ปรับ เปน เงิน พินัย ไม่ เกิน กว่า พัน บาท หรือ ทั้ง จำ ทั้ง ปรับ ด้วย ก็ได้

มาตรา ๑๓๖ ผู้ใด หมิ่น ประมาท แก่ ผู้ พิพากษา ใน เวลา ทำการ ตาม หน้าที่ ใน ศาสตร์ หรือ หมิ่น ประมาท ต่อ ศาสตร์ ไต ๆ ด้วย ภาย กี่ ก็ ด้วย วาจา กี่ ตั้ง ซึ่ง มี บัง ควร ให้ ลง โทษ แก่ ผู้ หมิ่น ประมาท นั้น ให้ จำ ไว้ ไม่ เกิน กว่า

ผู้ พิพากษา ได้ คู่ ความ ฝ่าย ไต ออกจาก ศาสตร์ โดย ประพฤติ ไม่ เรียบ ร้อย พิจารณา ความ ต่อ ไป ได้.

ผู้ใด บดอบ ว่า ความ ต่าง โจทย์ จำเลย ไม่ ได้รับ อนุญาต ต้อง รับ โทษ หรือ ปรับ

หมิ่น ประมาท ผู้ พิพากษา ต้อง รับ โทษ หรือ ปรับ

ดื่บต้อง เค็อน หรือให้ปรับเป็นพินัยเงินไม่
เกินกว่าพัน บาท หรือทั้งจำแต่ปรับด้วย
ก็ได้

ศาล มีอำนาจลง มาตรการ ๓๓๗ ถ้าผู้ใดมากระทำการ ห่ม
โทษผู้ ห่ม ประ ปรมาท คือผู้พิพากษา หรือศาลตั้ง ถัดาวไว้
มาท ศาล ได้ ใน ใน มาตรการ ข้าง บน นี้ ศาล จะสั่ง ให้จับตัวผู้
เวदानัน ห่ม ประมาทคุมขังไว้ หรือจะจับได้ไม่ให้
เข้าศาล มีกำหนดเวลาเท่าใดก็ได้ แต่ ถ้า
ศาล เห็นสมควร จะ ตัดสิน ลง โทษ ผู้ ห่ม
ประมาท นั้น ใน วัน เดียว นั้น ก็ ให้ ตัดสิน
ตามควร แก่ โทษานุโทษ แล้ว ให้ศาล จดหมาย
พรรณา ข้อ ความผิด แต่ โทษ ที่ ได้ ตัดสิน ไว้
ใน ส่วนวน ด้วย

หมวดที่ ๒๐

ว่าด้วยกำหนดเวลา

วิธี กำหนด เวลา มาตรการ ๓๓๘ ในการ กำหนดวัน เวลา ทั้ง
ปวง ที่ ให้นับ ตั้ง ต้นแต่วันใดวันหนึ่ง เป็น
ต้น ไป ก็ดี หรือ ให้นับ ตั้ง แต่ วัน เกิด เหตุ
อย่างใด อย่างหนึ่ง ขึ้น เป็น ต้น ไป ก็ดี ตาม

ความในพระราชบัญญัตินี้
ของถือว่าให้
นับหนึ่งในวันรุ่งขึ้น

มาตรา ๑๓๘ ถ้าวันที่สุดท้ายของกำหนดเวลา
ที่กำหนดเวลาถ้า
ที่ศาลกำหนดให้ก็ได้ หรือกำหนดเวลายื่น
ตรงกับวันศาลเปิด
ฟ้องคดีที่ปรากฏในกฎหมายก็ดี เป็นวันเปิด
คู่ความยื่นใ้ใน
ศาลแล้ว คู่ความมีอำนาจที่จะยื่นใ้ใน
วันรุ่งขึ้น
วันที่ศาลเปิดทำงานในคราวนั้น

มาตรา ๑๔๐ ความในมาตราต่าง ๆ ใน
ศาลมีอำนาจถ้า
พระราชบัญญัตินี้ จะไม่ลบล้างอำนาจศาล
หนดเวลาพิเศษ
ที่จะขยายหรือยื่นเวลาให้ทำการสิ่งใด ๆ คือ
ใ้
ศาลมีอำนาจที่จะกำหนดเวลา ให้ทำการสิ่ง
ใด ๆ ใ้ ตามแต่ศาลจะเห็นสมควร
เมื่อมีเหตุพิเศษ แต่ตามธรรมดาศาลจะ
กำหนดเวลาตามพระราชบัญญัตินี้ หนึ่งถ้า
ศาลได้กำหนดเวลาพิเศษแล้ว ให้จดหมาย

หมวดที่ ๒๑

ว่าด้วยค่าธรรมเนียม

ศาลจะบังคับให้
ฝ่ายใด เสียค่า
ธรรมเนียมเท่า
ใดได้เมื่อคดีสิ้นสุด
แล้ว

มาตรา ๑๕๓ การที่จะบังคับให้ฝ่ายใดเสีย
ค่าฤชาธรรมเนียมในคดี เมื่อได้ พพากษา
คดีแล้วนั้น ย่อมอยู่ในอำนาจของศาล
คำว่าค่าธรรมเนียมนั้น ถ้ามิได้ระบุให้ชัด
เป็นประเภท ค่าธรรมเนียมอะไรบ้างแล้ว ต้อง
ถือว่าคำที่ว่า ให้ใช้ค่าธรรมเนียมนั้น รวม
ทั้ง ค่าพยาน ค่าทนาย ค่ามเตค่าอื่น ๆ บรรดา
ที่กฎหมายบังคับให้

ค่าธรรมเนียม
ต้องเก็บตาม
อัตรา

มาตรา ๑๕๔ ค่าธรรมเนียมทั้งหลายใน
คดีแพ่งก็ดี แต่คดีแพ่ง กับ อาญาปนกันก็ดี
ให้เก็บค่าธรรมเนียมตามอัตรา ที่มีแจ้งอยู่ใน
ตารางข้างท้าย พระราชบัญญัตินี้ แต่เมื่อ
ปรากฏว่าอัตราบกพร่อง ในแห่งหนึ่งแห่งใด
ให้เสนาบดีกระทรวงยุติธรรม มีอำนาจ
ออกกฎเพิ่มเติมได้

คำขึ้นศาลในเรื่อง
เรียกทุนทรัพย์
08/10/2566

มาตรา ๑๕๓ คำขึ้นศาลตามทุนทรัพย์ให้
เรียก ร้อย ละ สี่ถึง แต่เศษ ร้อย ให้นับเป็น

วีย แต่ถาความ ทุน ทรัพย์มาก ให้เรียก

ค่าชัน ค่าต เพียง พัน บาท เป็น อย่าง ดั่ง

มาตรา ๓๔๔ คดีที่ โจทย์ขอ ให้ศาลตัดสิน

บังคับจำเลย อย่าง อื่น พอกจาก เรียก ทุน ทรัพย์

เช่น ขอ ชำ ขอ ห้าม แด ทาง เดิร เป็น ต้น ให้

เรียกค่าชัน ค่าต เรือง ละ ดิบ บาท แต่ถา แม่

มีค่า ขอ ชั่ง มี ทุน ทรัพย์ รวม อยู่ ด้วย แดว ให้

เรียก ตาม ทุน ทรัพย์ แต่อย่า ให้น้อย กว่า

สิบ บาท

คดี ชั่ง ไม่ มี ทุน ทรัพย์ อย่าง เช่น ที่ว่า มา

แล้ว นี้ อุทธรณ ฎีกา ได้

มาตรา ๓๔๕ คดีที่ โจทย์ขอ ให้ศาล ตัดสิน

บังคับจำเลย ตาม คำ ชั่ง ชาติ ของ อนุญาโต

ตุลาการ ให้เรียกค่าชัน ค่าต วีย ละ หนึ่ง

ค่าชัน ค่าต เรือง

ฟ้อง ไม่ เรียก ทุน

ทรัพย์แลอุทธรณ

ฎีกาได้

ค่าชันค่าตในเรือง

ที่มีอนุญาโต ตุลา

การ

ตาราง ๑

คำกรวม เข็ม	คำใด ใน สยาม ดิถียัตยกรวม แต่ คำใด มณฑล	คำใด เมือง	คำใด ไปริ่งภา หรือ คำใด แหวง	หมายเหตุ
๑ คำ คัดดิน เรือง ตะ ๒ คำ รับ พอง ๓ คำ ไวก ความ ๔ คำ หนึ่ง ดีช ประกัน ๕ คำ หมายถึง เรียด คน ทุก อย่าง ๖ คำ ทุ เจ้ามี่ คำ ทั คตอง ทำ ด้วย หนึ่ง ลือ หรือ ซอ ตัง ๆ หรือ คำ ด้ ภา ถ ของ บุคคต ด้ ด้ ง มา พร อม กับ คำ มี คำ ด้ บ บ ด้	๗ บาท ๔ บาท ๔ บาท ๔ บาท ๑ บาท ๔ บาท	๖ บาท ๒ บาท ๓ บาท ๓ บาท ๓๒ อีรี ๒ บาท	๔ บาท ๑ บาท ๒ บาท ๒ บาท ๓๒ อีรี ๑ บาท	ความ คตอง ด้ ย คำ ด้ ร ทาง ดวย ต่าง ภา ก

คำอธิบาย ๓

คำอธิบาย	คำอธิบาย สถิติวิศวกรรม แต่ค่าตามเกณฑ์	ค่าเฉลี่ย	ค่าผิดปกติ หรือ ค่าลบของ	หมายเหตุ
๗ คำอธิบาย หรือ หนังสือต่าง ๆ ที่จะ ส่ง เบื้องหน้า ต้อง เสียค่า ธรรมเนียม ฉะฉาน	๑ บาท	๓ บาท	๒ บาท	ความต้อง เสียค่าตี ทาง ๒๕๓๓
๘ คำอธิบาย หรือ หนังสือต่าง ๆ ที่จะ ส่ง เบื้องหน้า ต้อง เสียค่า ธรรมเนียม ฉะฉาน	๕ บาท	๕ บาท	๒ บาท	ความต้อง เสียค่าตี ทาง ๒๕๓๓
๙ คำอธิบาย หรือ หนังสือต่าง ๆ ที่จะ ส่ง เบื้องหน้า ต้อง เสียค่า ธรรมเนียม ฉะฉาน	๕ บาท	๕ บาท	๒ บาท	ความต้อง เสียค่าตี ทาง ๒๕๓๓

๐๐/10/25๐๐

ตาราง ๒๘

๐๘/๑๐/๒๕๖๖ คุณานุรูปพยานซึ่งควรได้รับเงินค่า บวชการต่าง ๆ กัน เมื่อต้องมาศาล	ควรได้รับเงินค่าบวชการ ๑๓ แห่ง		หมายเหตุ
	ไม่เกินกว่า บาท	ไม่น้อยกว่า บาท	
พระบรมวงศานุวงศ์ และข้าราชการ ผู้ใหญ่ ข้าราชการผู้ใหญ่ แพทย์และหมอวิชา หัวหนาท่างที่ไม่ปรากฏว่ามีเงินเดือน เท่าใด คนทั้งหตเวชอนๆ ให้เท่ากับค่าจ้าง ที่คนพวกเหล่านี้จะได้รับตามรายวัน ถ้าไม่ตอง มาศาล	๒๐ บาท	ตามแต่ศาลเห็น	นอกจากนี้ให้ พยานได้รับค่าเดินทาง ตามที่ตองออก ไปพอสมควร อัตรานี้ให้คิดให้ เปรียบรายวันที่พยาน ตอง มาศาล จะได ด้บถาไม่ใตด้บถัด
	๑๐ บาท	สมควร	
	๑๕ บาท	๖๖	
	๑๕ บาท	๖๖	
	๑๕ บาท	๖๖	
	๑๐ บาท	๑ บาท	

ตาราง ๒

<p>08/10/2566</p> <p>คุณานรรพ์ พยาน ซึ่ง ควร ได้รับเงินค่า บวชการต่าง ๆ กัน เมื่อต้อง มา ศาล</p>	<p>ควร ได้รับเงินค่า บวชการ วันหนึ่ง</p> <table border="1"> <tr> <td data-bbox="322 675 434 882">ไม่เกินกว่า บาท</td> <td data-bbox="322 459 434 675">ไม่น้อยกว่า บาท</td> </tr> </table>	ไม่เกินกว่า บาท	ไม่น้อยกว่า บาท	<p>หมายเหตุ</p>
ไม่เกินกว่า บาท	ไม่น้อยกว่า บาท			
<p>พยาน ผู้ชำนาญ แล อนุญาตให้ตุลาการ ให้ ความ ความ ตกถึง กันเอง คำ คำว่า ซึ่ง ผู้ แพะ จะ ต้อง เสีย ให้ แก่ ผู้ ชนะ ตาม ยั้ง</p> <p>ตาม แยก ฎา คุ้ม</p>	<p>๒๐ บาท</p> <p>๖ บาท</p>			

ข้อ ทวาง ๒

ถ้า สิบ พยาน โดย เดิร เฉฉน สิบ

ให้ เสีย ค่า เดิร ทาง แด ค่า บอ ย การ ฎ ไป สิบ ตง น

- ถ้า ฎ พพากษา ไป สิบ ๒๐ บาท
- ยก ระบัตริ หรือ เจ้า พน กงาน ฎ อื่น ไป สิบ ๓๐ บาท
- แด ตัว พยาน ไม่ ได้ เสีย

ค่า สั่ง ประเต็น ไป สิบ

ถ้า สั่ง ไป ให้ ค่า อื่น สิบ ให้ เรียก ค่า ชรรม เนียม ตง น

- ถ้า ทุน ทรพย ต่า กว่า ๓๐๐๐๐ บาท ให้ เรียก ๕ บาท
- ถ้า ทุน ทรพย ตง แด ๓๐๐๐๐ บาท ชน ไป ให้ เรียก ๓๐ บาท
- ถ้า ทุน ทรพย ตง แด ๕๐๐๐๐ บาท ชน ไป ให้ เรียก ๒๕ บาท

จ่านักหอสมุด

ตาราง ๓
ค่าธรรมเนียม ของ หมาย

ค่าธรรมเนียม	ทุนทรัพย์		ซัก		หมายเหตุ
	บาท	สต.	บาท	สต.	
ชาย เดี่ยว	๑๐๐	.	๕		
ว่า ประมุข ทรัพย์ ใน คดี มรณิก ๑	๓๐๐		๓		
ภายหลัง ประกาศ ก่อน หน้า ชาย เดี่ยว					
จ่าย มา ข้าราชการ ตาม ค่า ตัดสิน	๓๐๐		๓	๓๒	
ค่า วัตถุ ที่ ตัดสิน แยก ทำ แล่น ที่ วัน ละ				๖	

ประกาศตั้งผู้พิพากษาศาลฎีกา

มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ตั้งว่า ความในศาลฎีกา บัดนี้ มีมากขึ้น ผู้พิพากษาได้ทำการเต็มกำลังอยู่แล้ว แต่ยังหาพอแก่ความที่เกิดขึ้นใหม่ไม่ สมควร จะเพิ่มผู้พิพากษาขึ้นอีก ทรงพระราชดำริเห็น ว่า พระนรเนตร บัญชากิจ สมควร จะรับราชการสนองพระเดชพระคุณ เป็นผู้พิพากษาศาลฎีกาได้ผู้หนึ่ง จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ดำรัสตั้ง ให้พระนรเนตร บัญชากิจ เป็นผู้พิพากษาศาลฎีกา รับราชการสนองพระเดชพระคุณ ตามตำแหน่งสืบไป

พระบรมราชโองการดำรัสตั้ง ณวันที่ ๘ มิถุนายน
รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๗

ประกาศแก่พระราชกำหนดเครื่องแต่งตัว

ทหาร เรือ ร.ศ. ๑๒๕

มีพระบรมราชโองการดำรัสตั้งเหนือเกล้าฯ ให้แก่ความในพระราชกำหนด เครื่องแต่งตัวทหารเรือ ร.ศ. ๑๒๕ มาตรา ๖ ตั้งจะกล่าวต่อไปนี้

(๑) การแต่งเต็มยศขาว เดิมว่า “ไม่มีรัตประคต” ก็เป็น “รัตประคต”
08/10/2566

(๒) การแต่งเติมยศตำแหน่งให้เต็มว่า “ในงานซึ่งแต่งเติมยศตำแหน่งกำหนดให้ตั้งกรมเสวยด้วยตลอดเวลานั้น พระราชทานพระบรมราชาอนุญาตให้นายทหารซึ่งตั้งกรมเสวยใช้บำนาญแทนบำนาญกตมได้”

ที่ว่า การ กรม ทหาร เรือ

วันที่ ๑๓ มิถุนายน รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๗

(ตั้งพระนาม) บริพัตร

ผู้บัญชาการทหารเรือ

ประกาศ

ยกเลิกหนังสือสำคัญเดิมสำหรับที่ดิน ตำบล ตอน ท้อง ตำบล วัดจัน ตำบล บ้านไร่ อำเภอ ใน เมือง ตำบล หินลาด ตำบล พันไร่ ตำบลท่างาม ตำบล วัดโบสถ์ ตำบล ตลุกกระเทียม ตำบล ยกแรด อำเภอ พรหมพิราม ตำบล ชุมภู ตำบล ไชยนาม ตำบล วังโคง ตำบล ลาดเหล็ก อำเภอ นครป่าหมาก ตำบล บึงกอก ตำบล หนองสุตา ตำบล บางระกำ ตำบล ปรักแรด ตำบล หาดทรายดำ อำเภอ ชุมแสง แขวง เมือง พิษณุโลก

เจ้าพระยาเทเวศร์วงศ์วิวัฒน์ เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ

ขอประกาศแก่บรรดาผู้ถือที่ดิน หรือผู้หนึ่งผู้ใดซึ่งมีกิจธุระ

เกี่ยวของด้วยเรื่องที่ดิน ตำบล ที่ได้กล่าวมาแต่ ให้ทราบทั่วกันว่า

08/10/2566

บัดนี้ ข้าหลวง เกษตรฯ ออก โฉนด ตรา ของ มณฑล พิศณุ โดก ได้จัดการ
 ออก โฉนด ตรา ของ สำหรับ ที่ดิน ใน ตำบล ที่ได้ กล่าว มา ข้าง คน ให้
 แก่ ผู้ถือ ที่ดิน เพื่อ เป็น กรรมสิทธิ์ ตาม ประกาศ ออก โฉนด ตรา ของ
 อย่าง ใหม่ แล้ว เพราะ ฉนั้น จึง ประกาศ ให้ ทราบ โดย อำนาจ ประกาศ กระ
 แล พระบรม ราช โอง การ ว่า บรรดา หนังสือ สำคัญ เดิม สำหรับ ที่ดิน
 ตำบล ต่าง ๆ ที่ได้ กล่าว แล้ว ข้าง บน ให้ ยก เลิก เสีย ไม่ให้ ใช้ เป็น
 กรรมสิทธิ์ สำหรับ ที่ดิน ต่อไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๓ มิถุนายน รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๗

เด็นาบตีไม่ย้อย

(ตงพระนาม) เพ็ญพัฒนพงษ์

ผู้ช่วย ปลัด ทูล ถอดอง เช่นแทน

ประกาศกระทรวงมหาดไทย

เรื่อง ตติยัตวา ค่านา ในตำบล คลอง หลวงแพ่ง ตำบล คลอง อุดม
 ตำบล คลอง เปรง อำเภอ เมือง ๆ ขเชิงเทรา ตง เป็น ชั้น นาโท
 ตั้ง แต่ ศก ๑๒๗

พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เด็นาบตี กระทรวง
 มหาดไทย รับ พระบรม ราช โอง การ ได้ เกิด ๆ ทรง พระกรุณา โปรด

เกล้าฯ ตั้งว่า พันที่ นำ ตำบลคลองหลวง แห่ง ตำบลคลองอุดม ตำบล
 คลองเปรง ท้องที่ อำเภอเมืองฯ ฉะเชิงเทรา เป็น พันที่ ๆ มีหน้า
 ทรงพระเทียมชั้นอยู่มาก การทำนาได้ผลไม่ใคร่จะบริบูรณ์เหมือน
 ท้องที่ตำบลอื่น จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ลดอัตราค่านาใน
 ตำบลคลองหลวง แห่ง ตำบลคลองอุดม ตำบลคลองเปรง ลง
 เกือบเป็นชั้นนาโท เพื่อเป็นการบำรุงการทำนาของราษฎร ตั้งแต่
 จำนวนศก ๑๒๗ เป็นต้นไป

คำสดำ การมหาดไทย

ประกาศ มาณวันที่ ๒๕ มิถุนายน รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๗

เรื่อง เพิ่มอัตราค่านาในตำบลบ้านซ่าง เป็นนาชั้นจิตวา

ลดอัตราค่านาในตำบลบ้านค่าย เป็นนาชั้นเบญจะ ท้องที่อำเภอ

เมืองไชยภูมิ ตั้งแต่ศก ๑๒๗

พระเจ้าอยู่ยงฯ เสด็จฯ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสด็จมาตั้งกระ
 ทรวงมหาดไทย รับพระบรมราชโองการไว้เกล้าฯ ทรงพระกรุณา
 โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ตามประกาศเปลี่ยน
 วิธี แลพักค้อตราเก็บเงินอากรค่านาศก ๑๒๔ ซึ่งได้เก็บเงินอากร
 ค่านาในท้องที่อำเภอเมืองไชยภูมิ คือ ตำบลบ้านค่าย เป็นนาชั้น

จัดว่า ตำบลบ้านซำว เปน นาชั้น เบญจะนั้น ยัง เก็บ สูง ๆ ต่ำ ๆ
 ไม่เหมาะแก่ พัน ที่ แด ผด ประโยชน์ที่ ราษฎร จะ พัง ทำได้ จึง ทรง พระ
 กรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้เพิ่ม อัตราค่านา ในตำบลบ้านซำว เปน นา
 ชั้น จัตวา แด ลด อัตราค่านา ใน ตำบล บ้าน ค่าย ลง เก็บ เปน นา
 ชั้น เบญจะ เพื่อให้เหมาะแก่ พัน ที่ ตั้ง แต่ จำนวน ศก ๓๒๗ เปน ต้นไป

ศาลาว่าการ มหาดไทย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๒ มิถุนายน วันพฤหัสบดี ศก ๓๒๗

(ลงพระนาม) ดำรง ราชานุภาพ

เสนาบดี กระทรวง มหาดไทย

ที่ ๒๒/๒๓๓๘

ประกาศกระทรวงเกษตราธิการ

บอก ยกเลิก โฉนดฉบับที่ ๓๓๘๓ สำหรับที่ดินหมายเลขที่ ๒๓๖/๔๐๕
 ตำบล บาง ช้อน อำเภอ บาง ช้อ แขวง กรุงเทพฯ ฯ ซึ่ง ลงนาม พระยาพิทักษ์
 ภูบาลเพน ผู้ ถูกรวมสิทธิไม่ให้ ใช้ เป็นหนังสือ สำคัญสำหรับที่ดินได้ต่อไป

ด้วย ด้าย ยื่น เรื่อง รวอ ต่อ กระทรวง เกษตรา ธิการ ฉบับ หนึ่ง ว่า เดิม
 เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน วันพฤหัสบดี ศก ๑๕๒ ถ่ายได้ชื่อที่ดิน ตำบล
 บาง ช้อน แขวง กรุงเทพฯ ฯ จาก กรม ทะเบียนที่ดิน ไร่ ไร่ ๑๕๒ หนึ่ง ไร่ ๑๕๒
 ๐๘/10/2566

เมื่อ กอง ข้าหลวง เกษตร มณฑล กรุงเทพ ฯ ออก เติร ตำรวจ ถึง ที่
 ตำบล น้ําดายไม้พัน ทราย พระยา พิทักษ์ ภูบาล นำ เจ้า พนักงาน รั้งวัด ว่า
 เป็น ที่ ของ พระยา พิทักษ์ ภูบาล กอง ข้าหลวง เกษตร ถึง ชื่อ พระยา พิทักษ์
 ภูบาล ว่า เป็น ผู้ ถู กกรรมสิทธิ์ ใน ที่ ทราย นี้ แต่ ออก โฉนด ให้ แก่ พระยา
 พิทักษ์ ภูบาล ไป ด้าย ผู้ รับ ชื่อ หา ได้ รับ โฉนด ดำหรับ ที่ ดิน ทราย นี้ ไม่

การ สอบ ดอง ได้ ความ ว่า เดิม กรม สรรพากร ใน สิ่ง บานฐี ที่ ดอง
 ซึ่ง เงิน อากร ค้าง แต่ เจ้า ของ อพยบ ทั้ง ที่ ว่าง ไร่ มา ให้ กรม ทะเบียน ที่
 ดิน ขาย ทอด ศตาด เขา เงิน ใช้ ค่า อากร กรม ทะเบียน ที่ ดิน จึง ได้ ออก ประ
 กาศ บอก ขาย แต่ จัด การ ขาย ทอด ศตาด ที่ ทราย น้ําดาย เป็น ผู้ ประมุข
 ราคา สูง กว่า ผู้ ประมุข ทั้ง ปวง กรม ทะเบียน ที่ ดิน จึง ได้ ตก ลง ขาย ให้
 แก่ ด้าย แต่ ด้าย ได้ นำ เงิน ค่า ที่ มา ชำระ แล้ว ครัว นี้ ถึง เวลา
 ข้าหลวง เกษตร มณฑล กรุงเทพ ฯ ไป เติร ตำรวจ ถึง ที่ ทราย น้ําดาย พระยา
 พิทักษ์ ภูบาล ให้ นาย เอม หาดาน นำ เจ้า พนักงาน รั้งวัด ว่า เป็น ที่ ของ
 พระยา พิทักษ์ ภูบาล ได้ รับ มรดก จาก นาย อ่อน เจ้า พนักงาน กอง
 ข้าหลวง เกษตร ก็ ตั้ง ใน ไร่ ได้ ส่วน ไร่ ตาม ถ้อย คำ ของ ผู้ นำ แต่ เพราะ
 ไม่ มี ผู้ รอง คัด ทาน ข้าหลวง เกษตร จึง ได้ ออก โฉนด ให้ แก่ พระยา
 พิทักษ์ ภูบาล ไป ด้วย บัดนี้ ความ ปราบกฏ ว่า ที่ ทราย น้ําดาย เป็น ที่ ทราย เดียว
 กับ ที่ เจ้าพนักงาน ขาย ให้ แก่ ด้าย ไป ดังนี้ กระทรวง เกษตร พิจารณา

เห็น ว่า เมื่อ เจ้าพนักงาน จะ ขาย ทอด ศตาด ที่ ทราย น้ําดาย ก็ ได้ ออก ประการ

๐๕/10/๒๕๖๖

โฆษณาก่อน เป็นชำนาน ถ้าเป็นที่ของ พระยาพิทักษ์ภูบาลได้ รับมรดก
ไว้ ก็ควร พระยาพิทักษ์ภูบาลจะ นำ เงิน ค่า ชากรไปชำระ ต่อ เจ้าพนักงาน
แต่ขอรับที่ ส่วนไป เสีย แต่ในชั้น นั้น เป็น ที่สุด นี้ พระยาพิทักษ์ภูบาล
หาได้กระทำ การ อย่าง ไต อย่าง หนึ่ง ซึ่ง จะให้ เห็น ได้ว่า พระยาพิทักษ์
ภูบาล เป็น เจ้า ของ ปกครอง ที่ ราย นี้ อยู่ไม่ จน เจ้าพนักงาน ชายให้ แก่
ย้ายไป เป็น เด็จ ขาด แดว แต่ตวง มา อีก ชำนาน จน ถึง เวตา กอง
ข้าหลวง เกษตร มณฑล กรุงเทพ ฯ ออก เดิร รั้งวัด พระยาพิทักษ์ภูบาล
จึง ให้ มี ผู้ นำ เตีร ว่า เป็น ที่ ของ พระยาพิทักษ์ภูบาลได้ รับ มรดกไว้
แต่ฝ่าย ฝ่าย ผู้รับ ซื่อไว้ ไม่ทัน ทราบ ฝ่าย กอง ข้าหลวงเกษตร ดำคณ
ความ ผิด ตาม คำผู้นำ ชำแจง จึง ไม่เข้าใจว่า เป็น ที่ ราย เดียว กับ ที่
เจ้าพนักงาน ชายให้ แก่ ย้าย จึงได้ ออก โฉนดให้ แก่ พระยาพิทักษ์ภูบาล
ไป เมื่อ ความจริง มา ปราบฏฐัน ใน เวตา นี้ ว่า ที่ ราย นี้ มี เจ้า ของ ที่
แท้จริง อยู่ คือ ย้าย ฝ่าย พระยาพิทักษ์ภูบาลไม่มี กรรมสิทธิ์แต่ อย่าง
ใด อย่าง หนึ่ง ที่ ได้ รับ โฉนดไป เพราะ ข้าหลวง เกษตร ออกให้ ผิดคัว
ด้วย ดำคณ ผิดไป ฉนั้น กระทรวง เกษตรรา ชิกการ จึง ได้ มี หมาย ขอให้
พระยาพิทักษ์ภูบาล คืน โฉนด ฉบับ นั้น ให้ แก่ เจ้าพนักงาน พระยา
พิทักษ์ภูบาล ชัด ของไว้ หา ยอม คืน โฉนด ฉบับ นั้น ไม่ดังนี้

๐๘/1๑/๒๕๖๖
จึง ขอ ให้ มหาชน ทงหลาย ทราบ ความ ตาม ประกาศ นี้ ว่า โฉนด

ฉบับที่ ๓๓๙๓ สำหรับที่ดิน หมายเลขที่ ๒๑๖ / ๔๐๕ ในระหว่าง ๔ น, ๑ อ,
 ตำบล บาง ซ้อน อำเภอ บาง ซื่อ แขวง กรุงเทพฯ มีนาม พระยาพิทักษ์
 ภูบาล เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์นั้น ข้าหลวง เกษตรฯ ออกให้ ผิดตัวไป แต่
 ผู้ถือโฉนดที่ ผิดตัวไว้ ไม่ส่งคืน จึงให้ ยกเลิกโฉนด ฉบับ นั้น เสีย จะ
 ใช้ เป็น หนังสือ สำคัญ สำหรับ ที่ดิน ไม่ได้ต่อไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๒ เดือน มิถุนายน รัตนโกสินทร์ ศึก ๑๒๗

ที่ ๕๐ / ๔๓๘๐

บอกยกเลิกโฉนด ฉบับที่ ๕๗๘๐ สำหรับที่ดิน หมายเลขที่ ๑๘ ตำบล
 บาง ระทึก อำเภอ ศลตาใหม่ แขวง เมือง นครไชยศรี ซึ่ง ลง นาม
 นาย เจริญ เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ ไม่ให้ ใช้เป็น หนังสือ สำคัญ สำหรับ ที่
 ดิน ได้ต่อไป

ด้วย นาย คตอัย ยื่น เรื่อง ราว ต่อ กระทรวง เกษตรฯ วิชาการ ว่า
 นาย คตอัย ได้มี ที่ นาของ เดิม อยู่ ที่ ตำบล ริม วัด ตอน หวาย แห่ง หนึ่ง เมื่อ
 ข้าหลวง เกษตรฯ รมณฑล นครไชยศรี ออก ไป เติร ตำรวจ นาย คตอัย
 ได้ นำ ข้าหลวง เติร ริม วัด ฝ่าย นาย มี คง วิชาท ใน ระหว่าง นี้ นายคตอัย
 ไป อุปถัมภ์ ข้าหลวง เกษตรฯ ออกโฉนดให้ แก่ นาย เจริญ ไป เสีย

08/10/256๕

ตอบ ส่วนใดก็ตาม ว่า เมื่อ กอง ข้า หลวง เกษตร์ มณฑล นครไชยศรี ออก เติร ระวัง ถึง ที่ ราย นี้ ได้ ตั้ง ชื่อ นาย คต้อย ไว้ ใน ใบได้ ส่วน นาย มี เป็น ผู้ ตั้ง วิวาท ภาย หลัง นาย มี กับ นาย เจริญ ซึ่ง ว่า เป็น ผู้ แทน นาย คต้อย มา ทำ ยอม กัน ต่อ หลวง ประเทศ ชั้นชการ ซึ่ง ใน เวลา นั้น เป็น ข้า หลวง เกษตร์ ที่ ๒ สำหรับ มณฑล นครไชยศรี ยก ที่ นำ ราย นี้ ให้ เป็น สิทธิ แก่ นาย เจริญ นาย มี ถอน วิวาท ให้ ความ เป็น เด็ก แด้ว กัน หลวง ประเทศ ชั้นชการ รับ ยอม ไว้ แด้ว ออก ใบ นำ ให้ แก่ นาย เจริญ ไป ต่อ มา ข้า หลวง เกษตร์ ก็ได้ ออก โฉนด ให้ แก่ นาย เจริญ ไป ตาม ใบ นำ

เมื่อ ได้ ความ ดัง นั้น เห็น ว่า คดี เรื่อง นี้ นาย คต้อย กับ นาย มี เป็น คู่ วิวาท ส่วน นาย เจริญ หา ได้ เกี่ยว กับ การ วิวาท ใน ชั้น นี้ ไม่ ซึ่ง หลวง ประเทศ ชั้นชการ ออก ใบ นำ ให้ ใน ชื่อ ของ นาย เจริญ โดย หา ใคร ยเหตุ ที่ เป็น ผู้ มา ทำ ยอม กับ นาย มี นั้น ไม่ ถูก ต้อง เพราะ ฉนั้น ยอม ฉบับ นั้น ไม่ เป็น อัน ยอม ที่ ราย นี้ ยัง คง อยู่ ใน ระหว่าง วิวาท ส่วน โฉนด ที่ ออก ให้ แก่ นาย เจริญ ไป นั้น ก็ เป็น อัน ออก ผิด ไป ตาม ใบ นำ จึง ได้ ให้ ตั้ง โทษ หลวง ประเทศ ชั้นชการ ตาม สัมควร แด้ว

ส่วน โฉนด ที่ ออก ผิด ไป นั้น ได้ ตั้ง ให้ ข้า หลวง เกษตร์ มณฑล นครไชยศรี มี หมาย ถึง นาย เจริญ ให้ นำ โฉนด ฉบับ นั้น มา ส่ง คืน นาย เจริญ ขัด ชั้น เสีย หา ยอม ส่ง คืน ไม่ ดัง นั้น

08/10/2566
จึง ขอให้ มหาชน ทั้ง หลาด ทราบ ความ ตาม ประการ คดี นี้ ว่า โฉนด

ฉบับที่ ๕๗๘๐ สำหรับที่ดิน หมายเลขที่ ๑๘ ในระหว่าง ๒ ต, ๑๔ อ,
 ตำบลบาง ระทึก อำเภอตลาดใหม่ แขวงเมืองนครไชยศรี ซึ่ง
 มีนาม นายเจริญ เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์นั้น ข้าหลวงเทศาภิบาลออกให้ผิด
 ไป แต่ผู้ถือโฉนดที่ผิดไว้ไม่ลงคืน จึงให้ยกเลิกโฉนดฉบับนั้นเสีย
 จะใช้เป็นหนังสือสำหรับที่ดินไม่ได้ต่อไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๓ มิถุนายน รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๗

เสนาบดีไม่อยู่

(ลงนาม) พระยา ศรีสุนทรโวหาร

ปลัด ทอด ของ เซ็น แทน

ประกาศกระทรวงโยธาธิการ

แพนกวินดิษฐ์

เมือง กงตัน ค้นได้จัดการ เปิด ออฟฟิศ ไบรด์นีย์ ขึ้นใหม่ ชัก คำบต
 หนึ่ง ที่ บาคเมง เกบงแต่ได้ ทำ การ วับ แต่ ตั้ง หนังสือ ของ ตำราชน ชน
 มาตั้ง ตั้งแต่วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ร.ศ. ๑๒๖ แล้ว กระทรวง โยธา
 ธิการ จึง ได้ นำ ความ กวาม บังคม ทูล พระ กรุณา ทราบ ฝ่า ฏของ ฐิติ
 พระบาท พระราช ทาน พระ บรม ราชา นุญาต ให้ ประกาศ ให้ ทราบทั่ว กัน

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๓ มิถุนายน รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๗

โดย รับตั้ง เสนาบดี

(ลงนาม) เต้ภัยรฐาปนภิกษย์

ปลัด ทอด ของกระทรวงโยธาธิการ

ประกาศกระทรวงนครบาล

ด้วย อำเภอดุสิต ประทุมวัน มีอาณาเขตรัไม่กว้างขวาง ทั้งการ
 งาน มีน้อย เห็นว่า กระทรวงนครบาล จึงได้นำความขึ้นกราบ
 บังคมทูลพระกรุณาทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท ทรงพระกรุณาโปรด
 เกล้าฯ ให้ยกเลิกอำเภอดุสิต ประทุมวัน แยกอาณาเขตรัไปขึ้น
 อำเภอลำเพ็ญ แลอำเภอดุสิต กำหนดเขตรัตั้งแต่คลองมหานาคไป
 ถึงคลองเคเตย เป็นเขตรัแดนระหว่าง ๒ อำเภอ

อนึ่ง เพื่อให้เป็น การสะดวกแก่ราษฎร ซึ่งจะมีธุระเกี่ยว
 ของแก่อำเภอ มีการขออนุญาตแต่ทำหนังสือเป็นต้น จึงได้ตั้ง
 ปลัดเป็นกิ่งขึ้นแก่อำเภอลำเพ็ญไว้ที่ ๆ ว่าการ ดุสิต ประทุมวันเก่า ซึ่ง
 ตั้งอยู่ที่เชิงสะพานยศเส่นั้นแห่งหนึ่ง

ประกาศ มาณวันที่ ๕ กรกฎาคม ศก ๑๒๗

ด้วยแต่เดิม มาการ ขออนุญาตจุดพลุ ดอกไม้ไฟ ปด้อยไคมตอย
 ในหมู่บ้าน หรือในที่ใด ๆ ในกรุงเทพฯ ต้องไปร้องขอ บอกรปาก
 เลียง ต่อ เจ้าพนักงาน กระทรวงวัง นั้น บัดนี้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ

08/10/2566

หน้า ๔๓๐

ศก ๑๒๗

ให้ โอน การ นั้น มา เป็น หน้าที่ ของ กระทรวง นคร ชาติ จัด การ ออก ไป
อนุญาต ค่อย ไป

เพราะ ฉะนั้น ตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ศก ๑๒๗ เป็นต้นไป ให้ มา ขอ
อนุญาต ต่อ กรม กอง กระทรวง ที่ กระทรวง นคร ชาติ แต่ ต้อง ขอ ล่วง
หน้า ก่อน วันที่ จะ ทำ การ วัน หนึ่ง กำหนด เวลา ขอ ตั้งแต่ ๔ โมง เช้า
ถึง บ่าย ๒ โมง

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๓ กรกฎาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๗

(ตงนาม) สุขุม นัยวินิต

เลขาธิการ กระทรวง นคร ชาติ

ประกาศกระทรวงเกษตรราชการ

ว่า ด้วย ตั้ง กรมการ แต่ ผู้ช่วย ตำแหน่ง

เกษตรราชการ เมือง ย่าง ทอง

ด้วย ทรง พระ กรุณาโปรดเกล้า ฯ พระ ราชทานพระ บรม ราชฯ อนุญาต
ให้ หาดวง วิจิตร ณ ชาติ ข้า หาดวง เกษตร วัฒนชาติ กรุงเก่า เป็น ตำแหน่ง
กรมการ เกษตรราชการ แต่ หาดวง เขตดา นุรักษ์ ข้า หาดวง เกษตร ที่ ๒
08/10/2566
เป็น ผู้ช่วย กรม การ เกษตรราชการประจำ เมือง ย่าง ทอง ด้วย ตาม ความ

ในข้อ ๕ แห่ง ประกาศ ออกโฉนดที่ดิน ซึ่งตั้งวันที่ ๑๕ กันยายน รัตน
โกสินทร์ศก ๑๒๐ นั้น ตั้งแต่บัดนั้นสืบไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๘ มิถุนายน รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๗

ประกาศ

บอก ยกเลิกตราแดงตราจองใบจองใบเหี้ยมบ้า เดิม สำหรับที่ดินตำบล
บ่อพลับ ตำบลพะเนียงแตก ตำบลบ่อไธเนต อำเภอ พระปฐมเจดีย์
ตำบล ตาน ตาก ฟ้า ตำบล บาง ระกำใหญ่ ตำบล คลอง พลุ ตำบล ตอน
แฝก ตำบล ท้องไทร ตำบล บาง พระ อำเภอ เมือง ตำบล สาม พราน
ตำบล ขายชา ตำบล ชู กวี่ ตำบล บาง ยาง ตำบล บาง เคย ตำบล
ท่า ชำม ตำบล อ้อมใหญ่ ตำบล อ้อม น้อย ตำบล ท่าไม้ ตำบล ทรง
คนอง ตำบล ไร่ ชิง ตำบล หอม เกร็ด ตำบล ท่าตลาต ตำบล หัว ยาน
ตำบล บาง ช้าง อำเภอ ตาตาคีใหม่ ตำบล บางระกำ อำเภอ บาง ปด
แขวง เมือง นครไชยศรี

เจ้า พระยาเทเวศร์ วงษ์วิวัฒน์ เสนาบดี กระทรวง เกษตรฯ ชีการ

ขอ ประกาศ แก่บรรดา ผู้ถือที่ดิน หรือ ผู้หนึ่งผู้ใด ซึ่งมีกิจ ชุระ เกี่ยว
ข้อง ^{08/10/2566} ของ ดอยที่ ดิน ตำบล ซึ่ง กล่าว ค่อไปนี้ ให้ ทราบ ท่วง กัน ว่า

ตาม ประกาศ กระแส พระบรม ราชโอง การ เรื่อง ออก โฉนด ที่ ดิน

ตง วันที่ ๑๕ กันยายน รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๐ นั้น ใน ข้อ ๑๖ มีความ ว่า “ให้เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ มีอำนาจ ที่จะ ออก ประกาศ ยกเลิก ตราแดง ใบจอง ของ เก่า ใน ท้อง ที่ ซึ่ง ออก โฉนด ใหม่ นี้ ตั้งแต่วันที่ พ้น กำหนดไป บรรดา ที่ ดิน ใน เขต ที่ ซึ่ง ไม่มี โฉนด อย่าง ใหม่ นี้ เป็น สำคัญ ให้ ถือ ว่า เป็น ที่ ซึ่ง รัฐบาล ปก ปัก รักษา ผู้อื่น ไม่มี กรรมสิทธิ์ ใน ที่ นั้น ๆ” ความ แจ่ม อยู่ แล้ว

บัดนี้ ข้าหลวง เกษตร มณฑล นครไชยศรี ได้ จัด การ ออก โฉนด

สำหรับ ที่ ดิน ตำบล บ่อ พดด้วง ตำบล พระเนียง แดง ตำบล บ่อ โฉนด อำเภอ พระปฐมเจดีย์ ตำบล ดาน ตาก พั่ว ตำบล บาง ระกำใหญ่ ตำบล คลอง พดู ตำบล ตอน แยก ตำบล ท้อง ไทร ตำบล บาง พระ อำเภอ เมือง ตำบล ส่าม พราน ตำบล ยาย ชา ตำบล ชู กิ่ง ตำบล บาง ยาง ตำบล บาง เเคย ตำบล ท่า ชำม ตำบล ฮ่อมใหญ่ ตำบล อ้อม น้อย ตำบล ท่าไม้ ตำบล ทรง คนอง ตำบล ไร่ ชิง ตำบล หอม เกร็ด ตำบล ท่า ตาต ตำบล ห้วย ย่าน ตำบล บาง ช้าง อำเภอ คลาดใหม่ ตำบล บาง ระกำ อำเภอ บาง ปลา แขวง เมือง นครไชยศรี ให้ แก่ ผู้ถือ กรรม

ลัทธิที่ ดิน ใน จังหวัด คำบด ที่ กล่าว มา แล้ว นี้ ตาม ประกาศ ออก โฉนด อย่าง ใหม่ แล้ว

เพราะ ฉะนั้น จึง ประกาศ มา ให้ ทราบ โดย ข้านาจ ประ กาศ กระ แล พระบรมราชโองการว่า บรรดา ตราแดงใบจองของเก่า สำหรับ ที่ ดิน ใน คำบด ต่าง ๆ ที่ กล่าว มา แล้ว นี้ บรรดา ซึ่ง ได้ ออก โฉนด ใหม่ แล้ว นี้ ให้ ยก เลิก เสีย ไม่ ให้ ใช้ เป็น กรรมสิทธิ์ สำหรับ ที่ ดิน ใน คำบด จังหวัด ที่ กล่าว มา แล้ว ข้าง ต้น สืบไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๓ กรกฎาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๗

เสนาบดีไม่อยู่

(ตงนาม) พระยาศรีสุนทรโวหาร

ปลัด ทูลฉลอง เซ็น แทน

ประกาศกระทรวงมหาดไทย

เรื่องตั้งอัตราเก็บเงินค่านาในเมืองตราด

เป็นนาชั้นเบญจจะ

พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสนาบดีกระทรวง

มหาดไทย ๑๘/10/2566 รับพระบรมราชโองการได้เกล้า ๆ ทรง พระกรุณา

โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกัน ว่า อัคราเก็บเงิน อากร ค่าน้ำ
 ตาม ประกาศ กระชั้น เก็บเงิน อากร ค่าน้ำ จนถึง วันที่ ๓ ธันวาคม
 ร.ศ. ๑๒๕ นั้น ยัง หาได้ตั้ง อัครา ไว้ ให้จัดเก็บใน เมือง ทรายด เหมือน
 อย่าง หัวเมือง ใน มณฑลอื่นไม่ จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้ง
 อัครา เก็บเงิน อากร ค่าน้ำ ใน เมือง ทรายด เป็น นานี้ เบื้อง จะ ทุก ตำบล
 ตั้ง แต่ จำนวน ศก ๑๒๗ เป็นต้นไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๓ กรกฎาคม วันพฤหัสบดี ศก ๑๒๗

เรื่อง ใช้ อัครา เก็บเงิน อากร ค่าน้ำ ตาม กฎ

ขอมบังคับ อากร ค่าน้ำ สำหรับ เมือง จันทบุรี

ใน เขต แขวง เมือง ทรายด

พระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จ เสด็จ ยามาเยอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสด็จนำดี กระทรวง
 มหาดไทย รับ พระบรมราชโองการได้เกล้าฯ ทรง พระกรุณา
 โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกัน ว่า อัครา เก็บเงิน อากร
 ค่าน้ำ ตาม กฎ เสด็จนำดี ว่า ด้วย วิชิต์ การ แต่ ตั้ง อัครา เก็บเงิน อากร
 ค่าน้ำ ตาม ความใน พระราชบัญญัติ อากร ค่าน้ำ ศก ๑๒๐ นั้น ยังมี
 อัครา ที่ จะ ให้ จัด เก็บเงิน อากร ค่าน้ำ ใน เมือง ทรายด เหมือน อย่าง หัวเมือง

มณฑลอื่นไม่ จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ไซ อัครว เก็บเงิน
อากรค่าน้ำ ตาม กฏ ข้อบังคับ อากรค่าน้ำ สำหรับ เมือง จันทบุรี ใน
เขตร์ แขวง เมือง ตราด ตั้ง แต่ จำนวน ศก ๓๒๗ เป็นต้นไป

คำตา ว่า การ กระทรวง มหาดไทย

ประกาศ มาณวันที่ ๒๓ กรกฎาคม รัตน โกสินทร์ ศก ๓๒๗

(ตงพระนาม) ดำรง ราชานุกาพ

เสนาบดี กระทรวง มหาดไทย

ประกาศยกเลิกไม่รับแลกเงินบาทพดด้วง

พระเจ้าอุฎยาเธอ กรมหมื่น จันทบุรี นฤนาถ เสนาบดี กระทรวง
พระคลัง มหาสมบัติ รับ พระ บรมราช โองการ ได้เกล้าฯ ทรง พระกรุณา
โปรดเกล้าฯ ให้ ประกาศให้ทราบทั่วกัน ว่า

ด้วยตาม ประกาศ ตง วันที่ ๒๕ สิงหาคม รัตน โกสินทร์ ศก ๓๒๕ ซึ่ง
ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ กระทรวง พระคลัง มหา สมบัติ รับแลก
เงิน บาท พดด้วง คือ มา ชั่ว คราว หนึ่ง นั้น บัดนี้ ทรง พระกรุณาโปรด
เกล้าฯ ให้ กำหนด เขตร์ รับ แลก เงิน บาท พดด้วง ได้ เพียง วันที่ ๓๓

08/10/2566

กรกฎาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๗ เพื่อการจะได้เป็นที่สิ้นสุด ค่อนั้นไป
ให้ยกเลิกไม่รับแจก

หอรัษฎากรพิพัฒน์

ประกาศมาณวันที่ ๒๕ กรกฎาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๗

(ตงพระนาม) กิตติยากร

เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

แจ้งความ

ถึงชนคราประจำเนื้อสุกรที่ไต่เสี่ยภาษีแล้ว ในกรุงเทพฯ ฯ

ตามความในกฎเสนาบดี ว่าด้วยการตรวจภาษีสุกรในกรุงเทพฯ ฯ
ข้อ ๗ มีความว่า จะใช้ตราประจำใบเสร็จ แต่เนื้อสุกร อย่างไรก็ดีจะ
ได้ประกาศให้ทราบนั้น

เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ร.ศ. ๑๒๗ ได้ประกาศให้ใช้ตราแบบ

ตะกั่วผูกขาสุกรที่ไต่เสี่ยภาษีแล้ว เป็นสำคัญนั้น

ตั้งแต่วันที่ได้ออกประกาศนี้เป็นต้นไป จะเปลี่ยนใช้ตราเหล็กเผาไฟ
เป็นตัวเลขประจำวัน ๑ ถึง ๗ คือหมายวันอาทิตย์ถึงวันเสาร์ ตาม
วันที่อนุญาตให้ขายเป็นสำคัญ ประกอบกับใบเสร็จที่ไต่เสี่ยภาษีแล้ว

แจ้งความ มาณวันที่ ๒๐ กรกฎาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๗

ประกาศเก็บเงินภาษีโรงเรือน

ขอประกาศแก่ผู้ที่จะต้องเสียเงินภาษีโรงเรือน ในแขวงกรุงเทพฯ
 ทราบทั่วกันว่า การเก็บเงินภาษีโรงเรือน ตั้งแต่จำนวน ศก ๑๒๗ นี้
 เป็นต้นไป เจ้าพนักงานจะ ออกใบสำรวจเก็บเงิน ๖ เดือน ต่อ ครั้ง
 เพราะฉะนั้น เมื่อเจ้าพนักงานผู้หน้าที่เก็บเงินภาษีโรงเรือน มา
 สำรวจเก็บเงิน ให้ใบเสร็จ มีจำนวนเงิน ราคาต่าง ๆ กัน ในตวง
 คราดุนซึ่งมีอักษรว่า “กรมสรรพากรใน” ดังตัวอย่างข้างท้าย ประ
 กาศนี้แล้ว ควรผู้ที่จะต้องเสียภาษีโรงเรือน รับชำระ เงินค่าภาษี
 โรงเรือนให้แล้วเสร็จไป

ประกาศมา ณ วันที่ ๑ สิงหาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๗

(ตงนาม) สุขุมย์วินิต

เสนาบดีกระทรวงนครบาล

แจ้งความกระทรวงว่าการต่างประเทศ

ด้วยทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศแจ้งความให้ทราบว่า
 มีลัทธิเบกเกต อปทุด อังกฤษ มีหนังสือมา ยัง กระทรวง การต่าง

08/10/2506

ประเทศ ลงวันที่ ๓๐ เดือนนี้ แจกความ ตาม คำสั่ง ของรัฐบาลอังกฤษ
 ว่า ได้รับจดหมาย ของ ผู้แทน รัฐบาล อิตาลี มาว่า เมือง เอริเทรีย
 กอตอนนี อิตาลี ได้ เห็น ชอบ แด เข้า ด้วย ใน หนังสือ ตัญญา ตักทโดโร เรช
 ซึ่งได้ ประชุม กัน ไว้ ที่ กรุง เซนต์ปีเตอส์เบิร์ก เมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม
 รัตนโกสินทร์ ศก ๒๔ ตาม ความ ใน ข้อ ๑๗ ของ หนังสือ ตัญญา นั้น แล้ว
 แต่ ว่า ถ้า รัฐบาล อังกฤษ ได้รับ คำชี้แจง ข้อ ความ อัน เดี่ยว ด จาก รัฐบาล
 อิตาลี แล้ว เมื่อใด จึง จะ เพิ่ม เต็ม แจก ความ มา ให้ทราบ ภายหลัง

คำว่า การ ต่าง ประเทศ

แจกความ มา ณ วันที่ ๒๕ กรกฎาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๒๒๗

เด่นามที่กระทรวงว่าการต่างประเทศ

ประกาศกระทรวงมหาดไทย

เรื่อง เพิ่ม อัตรา เก็บ เงิน ค่าราชการ โห อำเภ

นครไทย เมือง พิศณุโลก อีก ๑ บาท เปน ๔ บาท

ตั้งแต่ ศก ๒๒๗

พระเจ้า หนอง ยาเธอ กรมหลวง ดำรง ราชานุภาพ เด่นามที่ กระทรวง
 มหาดไทย รับ พระบรมราชโองการ ได้ เกล้า ฯ ทรง พระกรุณาโปรด
 ๐๘/10/2566
 เกล้า ฯ สั่งว่า การ ค่า ขา ย โห ท้อง ที่ อำเภ นครไทย เมือง พิศณุโลก ใน

พระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ ใช้ อัตรา อากร ค่า น้ำ สำหรับ เมือง ป่าจัน บุรี
ใน เมือง กระจับปี่ บุรี ตั้งแต่ศก ๑๒๗ เป็นต้นไป

คำดำว่าการ มหาดไทย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๔ สิงหาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๗

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

กฎเสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ

ว่าด้วยตำแหน่ง เจ้ากรม ปลัด กรม ทะเบียน

ที่ดิน ทำหนังสือ สัญญา โอน ทะเบียน ที่ดินได้

เจ้าพระยาเทเวศร์วงศ์วิวัฒน์ เสนาบดี กระทรวง เกษตรา ธิการ

ได้รับ พระราชทานพระ บรม ราชานุญาต ให้ ออก ประกาศ กฎเสนาบดีนี้ไว้

สืบไปว่า การ ทำหนังสือ สัญญา โอนกรรมสิทธิ์ ที่ดิน ซึ่งได้ ออก

โฉนด อย่างใหม่ แล้ว นั้น มี กฎเสนาบดี ตั้ง วันที่ ๑๗ กันยายน รัตน

โกสินทร์ ศก ๑๒๐ ฉบับ หนึ่ง ว่าด้วย การ ทำสัญญา โอน ทะเบียน ที่ดิน

ให้ทำต่อ เจ้าพนักงาน ทะเบียน ที่ดิน แต่ มี ประกาศ เพิ่ม เติม ตั้ง วันที่ ๓๐

สิงหาคม รัตน โกสินทร์ ศก ๑๒๓ อีก ฉบับ หนึ่ง ความว่า บรรดา คำ

ที่ กล่าว ว่า เจ้าพนักงาน ทะเบียน ใน กฎ ฉบับที่ กล่าว มา แล้ว นี้ ให้

เข้าใจ ว่า เฉพาะ แค่ นาย ทะเบียน แล ผู้ช่วยนายทะเบียน ซึ่งได้ ประกาศ ตั้ง

ใน หนังสือ พิมพ์ ราช กิจจานุเบกษา แล้ว เท่านั้น ความ แจ่ม อยู่ แล้ว

บัดนี้ การ ทำ สัญญา โอน ทะเบียน ที่ดิน ใน หอ ทะเบียน บาง คราว
 มี ผู้ มา ขอ ทำ การ พร้อม กัน มาก ราย นาย ทะเบียน แต่ ผู้ ช่วย ทำ การ ให้
 แล้ว เสร็จ ไป ทูกราย ใน วัน นั้น ไม่ ได้ ที่ เหนือ ก็ คง นิด เดือน วัน ไป เป็น
 ความ ลำบาก แก่ ผู้ ที่ มา ทำ สัญญา อยู่ เพื่อ จะ แก้ไข การ อัน นี้ จึง ทรง
 พระ กรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ ถู้อ ว่า เจ้า กรม ปลัด กรม ทะเบียน ที่ ดิน
 เป็น นาย ทะเบียน ตาม ความ ใน กฎ นั้น ด้วย แต่ ให้ มี อำนาจ แต่ หน้า ที่
 ที่ จะ ทำ สัญญา โอน ทะเบียน ที่ ดิน ได้ ทุก หอ ทะเบียน ตาม พระราชบัญญัติ
 ทุก ประการ

กฎ ให้ ไว้ ใน วันที่ ๓๑ กรกฎาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๗

เด็นาบดี ไม่ อยู่

(ตั้งนาม) พระยาศรีสุนทรโวหาร

ปลัด ทูลฉลอง เช่น แทน

ประกาศ กระทรวงมหาดไทย

เรื่อง เก็บ เงิน ค่าราชการ

ใน ท้อง ที่ อำเภอ บางประกง

พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวง ดำรง ราชานุภาพ เด็นาบดี กระทรวง
 มหาดไทย รับ พระบรมราชโองการ ได้ เกล้า ฯ ทรง พระ กรุณา โปรด
 เกล้า ฯ ตั้ง ว่า ตาม ประกาศ เก็บ เงิน ค่าราชการ มณฑล ปาจิณบุรี ศก ๑๒๗
 ๐๘/๑๐/๒๕๖๖
 นั้น ใน ส่วน ท้อง ที่ อำเภอ บางประกง ซึ่ง ได้ จุด คง ชน โหมย้ง ชาต อยู่

หาได้ มี อัคราให้จัดเก็บคน ตะเท่าโตไม้ จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดเก็บเงิน ค่าราชการ แก่ราษฎร ในท้องที่อำเภอ บางปะกง มีหนึ่งคน ละ ๒ บาท ตั้งแต่ศก ๑๒๗ เป็นต้นไป

คำว่ากรมมหาดไทย

ประกาศมาณวันที่ ๑๕ สิงหาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๗

(ตงนาม) พระยาศรีดิหเทพ

ราชปลัดทูลฉลอง

พระราชบัญญัติตัดสินทานคนจรวัด

แต่คนที่เคยต้องโทษหลายครั้ง

มี พระบรมราชโองการ ใน พระบาท สมเด็จพระ ปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเห็นชอบเกล้าฯ สั่งว่า เวลา นี้มีคนบางจำพวกที่ปรากฏว่า มิได้ประกอบกรรมทำมาหาเลี้ยงชีพอย่างใด แต่ไม่มีหลักแหล่งเที่ยวหาไคร่รยนอนตามศาลาวัดบ้าง ตามโรงบ่อนบ้างโดยมาก มักเป็นคนทีประพฤติกกรรมชั่ว ชกชิงฉ้อโกงฉกทรัพย์ของสาธารณชน ต้องรับพระราชอาญาคนละหลาย ๆ ครั้งก็มี

คนจำพวกเหล่านี้สมควรจะมีที่ตัดสินทานให้กลับเป็นคนประพฤติกดี ประกอบกรรมทำมาหาเลี้ยงชีพเป็นประโยชน์แก่คนต่อไป จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติไว้สืบไปดังนี้

๑ ผู้ใดต้อง หมายว่ากระทำผิด ต่อ กฎหมาย ดักษณ อาญา มาตรา ๓๐ แต่ปรากฏ แก่ศาลว่า เป็น คน จรจัดไม่มีที่ อยู่ เป็น หลัก แห่ง แต่มีได้ ประกอบ การ ทำ มา หา เลี้ยงชีพ ด้วย ประการ ใด ถ้า แต่ ผู้ นั้น ไม่ สามารถ ที่ จะ หา ประกัน ที่ มี หลัก ถาน มา ให้ ศาล ได้ ฉะนั้น ศาล จะ สั่ง ให้ เขา ตัว ผู้ นั้น ส่ง ออก ไป อยู่ เสีย ต่าง ห้ว เมือง แต่ให้ อยู่ใน ความ ปก ครอง แด่ ตรวจตรา ของ เจ้า พนักงาน ฝ่าย ชุระการ มี กำหนด ตั้งแต่ ๓ ปี ถึง ๕ ปี แทน การ ลงโทษ จำคุก ก็ได้

๒ ผู้ใดได้เคยรับโทษ มา ครั้ง หนึ่ง แต่ได้ ส่วน ได้ ความ ว่า เป็น คน จรจัดไม่มีที่ อยู่ เป็น หลัก แห่ง แต่มีได้ ประกอบ การ ทำ มา หา เลี้ยงชีพ ด้วย ประการ ใด แล้ว ศาล จะ สั่ง ให้ เขา ตัว ผู้ นั้น ส่ง ออก ไป อยู่ เสีย ต่าง ห้ว เมือง แต่ให้ อยู่ใน ความ ปก ครอง แด่ ตรวจตรา ของ เจ้า พนักงาน ฝ่าย ชุระการ มี กำหนด ตั้งแต่ ๕ ปี ถึง ๗ ปี ก็ได้ ถ้า แม้ ศาล พิพากษา ให้ ลงโทษ จำคุก คน จรจัด นั้น ด้วย ตาม กำหนด เวลา ที่ จะ สั่ง ให้ ผู้ นั้น ออก ไป อยู่ ต่าง ห้ว เมือง ต้อง ให้นับ ตั้งแต่ วันที่ ผู้ นั้น พ้นโทษ แล้ว เป็น ต้น ไป

๓ ถ้า ผู้ใดได้เคยรับโทษ จำคุก ตั้งแต่ ๓ ครั้ง ขึ้นไป ในการ กระทำ ผิด ซึ่งมิใช่ เป็น ชูาน ดุโทษ หรือ มิใช่ ความ ผิด ที่ เกิด ขึ้น ด้วย ความ ประมาท แล้ว ศาล จะ สั่ง ให้ เขา ตัว ผู้ นั้น ส่ง ออก ไป อยู่ เสีย ต่าง ห้ว เมือง แต่ให้ อยู่ใน ความ ปก ครอง แด่ ตรวจตรา ของ เจ้า พนักงาน ฝ่าย ชุระการ มี กำหนด ตั้งแต่ ๗ ปี ถึง ๑๐ ปี โดยไม่ต้องได้ ส่วน อย่าง ใด อย่าง หนึ่ง

08/10/2566

ออกต่อไปก็ได้ แต่กำหนดเวลาที่ จะสั่งให้ผู้นั้น ออกไปอยู่ต่าง ห้ว เมือง
 นั้น ให้นับตั้งแต่วันที่ ผู้นั้น พ้นโทษ จำคุก ครั้ง ดุ้ดท้าย ตามคำ
 พิพากษา ของ ศาลแล้ว เป็นคนไป แต่ถ้ เป็น หัวหน้า ซึ่ง ยี่ ถึง ว่า จะ ไม่
 เคยต้องโทษ ถึง ๓ ครั้ง ศาล จะสั่งให้สั่ง ออกไป เสีย ก็มี อำนาจทำได้

๔ ถ้ คนที่ จะสั่ง ออกไป อยู่ต่าง ห้ว เมือง ตามข้อ ความใน พระ
 ราชบัญญัติ เป็น คนที่ เกิดใน เมือง ต่าง ประเทศ ก็ให้ได้มา บัด
 กระทรง นครบ ชาติ มีอำนาจ เนรเทศ คน ชนิด นั้น แทน การ ที่ จะต้อง
 สั่งให้ ออกไป อยู่ต่าง ห้ว เมืองได้ ตามแต่ จะเห็น สัมควร

๕ ถ้ ศาล มีคำสั่งให้คน ชนิดนี้ ไป ห้วเมือง ไคแล้ว ให้ข้าหลวง
 เทศำภิบาล ใน มณฑล นั้น จัดทำที่ ทำกินให้ แก่ผู้นั้น ตามแต่ จะเห็น
 สัมควร แต่ให้ เป็น หน้า ที่ ของ นายอำเภอ เจ้า ของ ท้อง ที่ ที่ จะ ต้อง คอย
 ระวัง ภิรยา ความ ประพฤติ ของ คน ชนิดนี้ ใน ตำบล ซึ่ง ข้าหลวง เทศำ
 ภิบาลได้ กำหนดให้ อยู่ด้วย ให้ข้าหลวง เทศำภิบาล ผู้ว่า ราชการ เมือง
 แด นายอำเภอ ใน ท้อง ที่ เป็น ผู้ปกครอง ตรวจตรา แต่ มีอำนาจ บังคับ
 ปกครอง สั่งสอน คน ชนิด นี้ได้ เช่น อย่าง อำนาจ บิดา มีเห็นชอบ

๖ ถ้ คนผู้ ที่ ศาลได้สั่งให้ ออกไป อยู่ต่าง ห้ว เมือง นั้น หนีไป
 เสีย จาก เขตฯ แขวง ที่ได้ กำหนดให้ อยู่โดยไม่ได้ รับ อนุญาต พิจารณา
 เป็น สัตย์ 08/10/23 ให้ศาล ตงโทษ จำคุก ผู้นั้นไว้ มีกำหนดไม่เกิน กว่า ๑ บ
 แต่เมื่อ พ้นโทษ จำคุก นี้แล้ว ให้ตั้ง ตัว ผู้นั้นให้ แก่เจ้าพนักงาน ฝ่าย

โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศจัดการสุขาภิบาล ที่ตำบลท่าฉลอม แขวงเมืองสมุทรสาคร แต่พระราชทานผลประโยชน์แผ่นดิน ที่เก็บได้ในภาษีโรงเรือน ในท้องที่ตำบลนั้นให้สำหรับใช้จ่ายในการสุขาภิบาลบำรุงรักษาความสุจริตสำราญของประชาชน ในตำบลนั้นเอง แต่โปรดให้กำหนดผู้ใหญ่บ้านในตำบลนั้น เป็นกรรมการจัดการสุขาภิบาล ความพิสดารแจ้งอยู่ในประกาศจัดการสุขาภิบาลนั้นแล้ว

การสุขาภิบาลที่ได้โปรดให้จัดขึ้นที่ตำบลท่าฉลอม ตั้งแต่ได้จัดมาจนบัดนี้ ปรากฏว่าได้เป็นประโยชน์ แต่เป็นความนิยมแก่ประชาชนในตำบลนั้น เป็นอันมาก จึงทรงพระราชดำริเห็นสมควรจะขยายการนั้นให้มคืบต่อไปในที่อื่น ๆ โดยทำนองเดียวกันได้ แต่ทรงพระราชดำริเห็นว่า ท้องที่จะจัดการสุขาภิบาลได้ ตามหัวเมืองนั้นไม่เหมือนกัน บางแห่งที่ประชุมชนเป็นตำบลดังเช่นบ้านท่าฉลอมเป็นตัวอย่าง บางแห่งที่ประชุมชนเป็นบ้านเป็นเมืองใหญ่โต ดังเช่นเมืองสงขลาเป็นตัวอย่าง ระเบียบการสุขาภิบาลในท้องที่ทั้งต้องอย่างนี้ จะใช้แบบอย่างเดียวกันไม่ได้ ควรจะให้มคืบวิธีการสุขาภิบาล ให้ประชาชนในที่นั้น ๆ ได้รับประโยชน์เต็มตามสมควร จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติจัดการสุขาภิบาล ตามหัวเมือง

ขึ้นไว้สืบไปดังนี้ว่า

หมวดที่ ๑

ว่าด้วยนามแต่งตั้งพระราชาธิบดี

มาตรา ๑

พระราชาธิบดีคนใหม่ มีนามว่า พระราชาธิบดีจักราชภูมิบาล
ตามหัวเมือง ร.ศ. ๑๒๗

มาตรา ๒

พระราชาธิบดีนี้จะโปรดให้ ไซ ในตำบลโต หรือเมืองโต เมื่อใด
จะได้ประกาศ ในหนังสือราชกิจจานุเบกษา แต่ในที่อื่น ๆ จะให้
พระราชาธิบดีนั้นด้วย เป็นสำคัญ

มาตรา ๓

เมื่อให้ พระราชาธิบดีนี้เมื่อใด . ย่าให้ ไซ พระราชากำหนด
กฎหมายที่ชัดเจนต่อ พระราชาธิบดีนี้ใน ที่นั้น

หมวดที่ ๒

ว่าด้วยลักษณะการศุขาภิบาล

มาตรา ๔

การศุขาภิบาลตาม พระราชาธิบดีนี้ หมายความว่า การต่าง ๆ ที่
จะจำแนกต่อไปนี้ คือ

08/10/2566

- (๑) การ รักษาความ สอาดใน ท้อง ที่
- (๒) การ บ้างกัน แล รักษา ความ ไข้เจ็บในท้อง ที่
- (๓) การ บำรุง รักษา ทางไป มาใน ท้องที่

มาตรา ๕

วิธี จัด การ ศุขาภิบาล ให้ มี เปน ๒ อย่าง คือ ศุขาภิบาล สำหรับ เมือง สำหรับ จัด ใน ท้อง ที่ ซึ่ง ตั้ง เมือง อย่าง ๑ ศุขาภิบาล สำหรับ ตำบล สำหรับ จัด ใน ท้อง ที่ ซึ่ง เปน ที่ ประ ชุม ชน มาก อยู่ใน เฉพาะ ตำบล อย่าง ๑

มาตรา ๖

เมื่อ ข้า หลวง เทศาภิบาล เห็น ว่า ควร จะ จัด การ ศุขาภิบาล ตาม พระ ราช บัญญัติ นี้ ใน ท้อง ที่ แห่งใดใน มณฑล นั้น ให้ บัญชา กำหนั ผู้ใหญ่ บ้าน ผู้ เปน หัว หน้า ราษฎร ใน ท้อง ที่ นั้น แล เมื่อ กำหนั ผู้ใหญ่ บ้าน เหล่า นั้น เห็น ชอบ ด้วย โดย มาก แล้ว ก็ ให้ ข้า หลวง เทศาภิบาล มี ใบ บอก เข้า มา กราบ บังคม ทูล ขอ พระ ราช ทาน พระ บรม ราชานุญาต จัด การ ศุขาภิบาล ใน ท้อง ที่ นั้น

ใน ใบ บอก ที่ ข้า หลวง เทศาภิบาล ขอ พระ ราช ทาน พระ บรม ราชานุญาต จัด การ ศุขาภิบาล นั้น ให้ มี ข้อ ความ เหล่า นี้ มา ใน ใบ

๐๘/10/2566
บอก ด้วย คือ

- (๑) กำหนด เขต^๒ ท้อง^๓ ที่^๔ ๗ จะจัด การ^๕ศุขาภิบาล^๖ ทุก^๗ด้าน
- (๒) จำนวน บ้าน^๘เรือน^๙ แด^{๑๐}พด^{๑๑}เมือง^{๑๒} ซึ่ง^{๑๓}อยู่ใน^{๑๔}เขต^{๑๕}ร์^{๑๖}ท้อง^{๑๗}ที่^{๑๘}นั้น
- (๓) ภาษี^{๑๙}โรง^{๒๐}รำน^{๒๑}ใน^{๒๒}ท้อง^{๒๓}ที่^{๒๔}นั้น^{๒๕} ที่^{๒๖}รัฐ^{๒๗}บาล^{๒๘}เก็บ^{๒๙}ได้^{๓๐}อยู่^{๓๑}เป็น^{๓๒}เงิน

ปี^{๓๓} ๓๓๓๓

(๔) เห็น^{๓๔}สมควร^{๓๕}จัด^{๓๖}ศุขา^{๓๗}ภิบาล^{๓๘}ใน^{๓๙}ท้อง^{๔๐}ที่^{๔๑}นั้น^{๔๒} เป็น^{๔๓}ศุขา^{๔๔}ภิบาล^{๔๕}สำหรับ^{๔๖}เมือง^{๔๗} หรือ^{๔๘}ศุขา^{๔๙}ภิบาล^{๕๐}สำหรับ^{๕๑}ตำบล

มาตรา ๗

เมื่อ^{๕๒}ทรง^{๕๓}พระราช^{๕๔}ดำริ^{๕๕}ให้^{๕๖}เห็น^{๕๗}สมควร^{๕๘} ก็^{๕๙}จะ^{๖๐}ทรง^{๖๑}พระ^{๖๒}กรุณา^{๖๓}โปรด^{๖๔}พระ^{๖๕}ราช^{๖๖}ทาน^{๖๗}พระ^{๖๘}บรม^{๖๙}ราชา^{๗๐}นุญาต^{๗๑} แด^{๗๒}ให้^{๗๓}ประกาศ^{๗๔}จัดการ^{๗๕}ศุขา^{๗๖}ภิบาล^{๗๗}ณะ^{๗๘}ที่^{๗๙}นั้น^{๘๐} ๗^{๘๑} แด^{๘๒}กำหนด^{๘๓}เขต^{๘๔}ร์^{๘๕}ที่^{๘๖}ศุขา^{๘๗}ภิบาล^{๘๘}ไว้^{๘๙}ใน^{๙๐}ประกาศ^{๙๑}เป็น^{๙๒}สำคัญ^{๙๓} แด^{๙๔}ต่อ^{๙๕}ไป^{๙๖}เมื่อ^{๙๗}หน้า^{๙๘} ถ้า^{๙๙}ควร^{๑๐๐}จะ^{๑๐๑}ตัด^{๑๐๒}หรือ^{๑๐๓}จะ^{๑๐๔}ขยาย^{๑๐๕}เขต^{๑๐๖}ร์^{๑๐๗}ศุขา^{๑๐๘}ภิบาล^{๑๐๙}ออก^{๑๑๐}ไป^{๑๑๑}ต้อง^{๑๑๒}ได้^{๑๑๓}รับ^{๑๑๔}พระ^{๑๑๕}ราช^{๑๑๖}ทาน^{๑๑๗}พระ^{๑๑๘}บรม^{๑๑๙}ราชา^{๑๒๐}นุญาต^{๑๒๑} แด^{๑๒๒}ประกาศ^{๑๒๓}แล้ว^{๑๒๔}จึง^{๑๒๕}จะ^{๑๒๖}เปลี่ยน^{๑๒๗}เขต^{๑๒๘}ร์^{๑๒๙}ศุขา^{๑๓๐}ภิบาล^{๑๓๑}ได้^{๑๓๒}

มาตรา ๘

เงิน^{๑๓๓}ทุน^{๑๓๔}สำหรับ^{๑๓๕}ใช้^{๑๓๖}จ่าย^{๑๓๗}จัด^{๑๓๘}การ^{๑๓๙}ศุขา^{๑๔๐}ภิบาล^{๑๔๑}นั้น^{๑๔๒} จะ^{๑๔๓}ทรง^{๑๔๔}พระ^{๑๔๕}กรุณา^{๑๔๖}โปรด^{๑๔๗}เกล้า^{๑๔๘}ฯ^{๑๔๙} พระ^{๑๕๐}ราช^{๑๕๑}ทาน^{๑๕๒}ผล^{๑๕๓}ประโยชน์^{๑๕๔}ที่^{๑๕๕}เก็บ^{๑๕๖}ได้^{๑๕๗}จาก^{๑๕๘}ภาษี^{๑๕๙}โรง^{๑๖๐}รำน^{๑๖๑}ใน^{๑๖๒}ท้อง^{๑๖๓}ที่^{๑๖๔}ศุขา^{๑๖๕}ภิบาล^{๑๖๖}ให้^{๑๖๗}ไว้^{๑๖๘}สำหรับ^{๑๖๙}ใช้^{๑๗๐}จ่าย^{๑๗๑}ใน^{๑๗๒}การ^{๑๗๓}ศุขา^{๑๗๔}ภิบาล^{๑๗๕}นั้น^{๑๗๖} ถ้า^{๑๗๗}พิชิต^{๑๗๘}อัตรา^{๑๗๙}ที่^{๑๘๐}เก็บ^{๑๘๑}ภาษี^{๑๘๒}โรง^{๑๘๓}รำน^{๑๘๔}ใน^{๑๘๕}ท้อง^{๑๘๖}ที่^{๑๘๗}ศุขา^{๑๘๘}ภิบาล^{๑๘๙}ได้^{๑๙๐} เป็น^{๑๙๑}การ

ชีวิตของแก่ประโยชน์ของการศุขาภิบาลที่จัดขึ้นในท้องถิ่นนี้ โดย
 เหตุที่ผู้ที่จะได้รับประโยชน์จากการศุขาภิบาล ต้องเสียภาษีโรง
 ร้าน มากเกินไปบ้างก็ดี น้อยเกินไปบ้างก็ดี หรือไม่ต้องเสีย ๓
 เลยก็ดี ถ้าแต่ความไม่เสมอภาคนี้ มีอยู่เช่นนั้น ในท้องที่ศุขาภิบาลใด
 ให้ขาดวงเทศาภิบาล หรือผู้ว่าราชการเมืองประชุมกำหนดผู้
 ใหญ่บ้าน ในท้องที่ศุขาภิบาลนั้น ปลูกษาระพิกัดอัตราภาษีโรง
 ร้าน ที่ควร จะเก็บ ใช้ เป็น ประโยชน์ การศุขาภิบาล ตามที่เห็น เป็น
 ขรรณ) แต่เป็นการสมควรว่าจะเก็บอย่างไร แต่เก็บด้วยพิกัดอัตรา
 อย่างไร เมื่อปลูกษาคงลงกันแล้ว ให้ขาดวงเทศาภิบาลมี
 ไปบอกเข้ามาขอรับพระราชทานพระบรมราชานุญาต ถ้าทรงพระ
 ราชดำริเห็นชอบด้วย ก็จะได้โปรดเกล้าฯ ให้เสนาบดีประกาศ
 อัตราแต่วิธีเก็บนั้น ใช้เป็นกฎหมายสำหรับในเขตท้องที่ศุขา
 ภิบาลนั้น ๆ

การแก้ไขพิกัดภาษีโรงร้าน ในที่ศุขาภิบาลที่ว่า มาใน มาตรา
 ถ้าความเป็นไปในการศุขาภิบาลทำให้เห็นว่า ควรจะแก้ไขอีกเมื่อ
 ใด ก็ให้กรรมการจัด การศุขาภิบาลนั้น ปรึกษากันคิดกำหนด
 แล้ววิธีเก็บ ขอ ให้ขาดวงเทศาภิบาลบอกเข้ามากราบบังคมทูล เพื่อ
 จะได้เปลี่ยนแปลงอัตรา แต่วิธีเก็บ ได้ อย่างเดียวกันกับที่ได้กล่าว
 มาแล้ว

มาตรา ๘

การ เก็บภาษี สำหรับ ใช้ การ ศุขาภิบาล นั้น กรรมการ จะ จัด การ เก็บเอง หรือ จะ ให้ เจ้า พนักงาน ด้รพากร เก็บ นั้น แล้ว แต่ ข้าราชการ เทศาภิบาล กับ กรรมการ จะ เห็น พร้อม กัน ว่า อย่างไร จะ ดี ดวก ดี ก็ ให้ จัด อย่าง นั้น ถ้า เจ้า พนักงาน ด้รพากร เก็บ ต้อง หัก เงิน ใช้ จ่าย ที่ รัฐ ชาติ ต้อง เสีย ไป ในการ เก็บ ตั้ง พระ คตัง เหลือ เท่า ไฉน จึง เปน ของ ศุขาภิบาล ส่วน การ ที่ จะ เก็บ รักษา ตัว เงิน นั้น จะ ผาก ไว้ ใน พระ คตัง ที่ นั้น หรือ กรรมการ จะ จัด การ เก็บ รักษา เอง ก็ แล้ว แต่ จะ เห็น พร้อม กัน ว่า อย่าง ไต ดี ดวก ดี ว่า มา แล้ว

มาตรา ๑๐

เงิน ภาษี โรง ราน ที่ พระ ราช ทาน ให้ เก็บ ใช้ แต่ เฉพาะ ใน การ ศุขาภิบาล นั้น ก็ ดี หรือ ว่า เงิน ผล ประ โยชน์ อย่าง อื่น ที่ จะ พระ ราช ทาน พระ บรม ราช านุญาต ให้ ใช้ เฉพาะ ใน การ ศุขาภิบาล นั้น ก็ ดี ให้ ยก ออก เปน แพนทหนึ่ง ต่าง หาก จาก ผล ประ โยชน์ ใน ราช การ แผ่น ดิน แต่ ให้ ใช้ เฉพาะ แต่ ใน การ ศุขาภิบาล แห่ง ที่ พระ ราช ทาน ให้ ใช้ นั้น มาณี รับ แต่ จ่าย เงิน ศุขาภิบาล นั้น ต้อง โฆษณา ให้ หัน ทั้ง หาย ใน ท้อง ที่ ศุขาภิบาล นั้น ๆ ทราบ เหนือ ง ๆ อย่าง ซ้ำ ไม่ เกิน ๓ เดือน ครั้ง หนึ่ง แต่ เจ้า พนักงาน ใน รัฐ ชาติ จะ ตรวจ มาณี แต่ ตัว เงิน นี้ ได้ ทุก เม็ด

หมวดที่ ๓

ว่าด้วยพนักงานศุขาภิบาล

มาตรา ๓๓

พนักงานสำหรับจัดการศุขาภิบาลนั้น ศุขาภิบาลสำหรับเมืองแห่ง
หนึ่ง ให้มีกรรมการ ๘ คน คือ

ผู้ว่าราชการเมือง เป็นประธานโดยตำแหน่งหนึ่ง

ปลัดเมือง ฝ่ายศุขาภิบาล เป็นประธาน แต่เป็นประธานแทน

ผู้ว่าราชการเมือง ในเวลาที่มาทำการในศุขาภิบาลไม่ได้หนึ่ง ๑

นายอำเภอท้องที่นั้น ๑

นายแพทย์ศุขาภิบาล ๑

นายช่างศุขาภิบาล ๑

กำนัน นายตำบล ซึ่งอยู่ในเขตศุขาภิบาล ๔ คน ถ้าแต่กำนัน

นายตำบล ในเขตที่ศุขาภิบาลมีไม่ครบ ๔ คน ให้ขาดวง

เทศาภิบาล มีอำนาจเลือกบุคคลซึ่งอยู่ในเขตท้องที่นั้น แต่เป็น

ผู้ที่มีส่วนเสียภาษีโรงเรือน เป็นกำนันพิเศษ จนได้จำนวนกำนัน

สำหรับกรรมการศุขาภิบาลครบ ๔ คน แต่กำนันพิเศษนั้น ให้มี

ตำแหน่งอยู่เดิม ๒ มีต้องเลือกใหม่ แต่จะเลือกซ้ำคนเดิมอีกก็ได้

มาตรา ๓๒

กรรมการ สำหรับศุขาภิบาล ตำบล นั้น ให้กำนัน นาย ตำบล เป็น
ประธาน โดยตำแหน่งแต่ให้ผู้อยู่ใหญ่บ้าน ในเขตท้องที่ ศุขาภิบาล
เป็น กรรมการ

หมวดที่ ๕

ว่าด้วยหน้าที่ กรรมการ

มาตรา ๓๓

ในการ รักษาความ สอาดในท้องที่ ศุขาภิบาล นั้น ให้กรรมการ
ปลุกษา หรือ แด ช่วยกัน คิดอ่าน จัด การเหล่านี้ คือ

- ๑ ให้ มีที่ สำหรับ เทียง ทำตาย ของ ไส้โครก คือ ชยะ มุด ฝอย
น้ำ คร่า แด อุจจาระ เป็น ต้น อย่า ให้หมัก หมม ไส้โครก ในท้องที่ ซนนั้น
- ๒ ให้จัด วิธ แต่มี พนังงาน บัดกวาด ซนไซของ ไส้โครก ไปเทียง
ทำตาย เสีย

มาตรา ๓๔

ในการ ม้อง กัน แด รักษา ไซเจ็บ ของ ประชาชน นั้น ให้กรรมการ
ปลุกษา หรือ แด ช่วยกัน คิดอ่าน จัดการ เหล่านี้ คือ

- ๓ ให้ตรวจตราว่ากล่าว ผู้ที่สำนึก ในท้อง ที่ ศุขาภิบาล นั้น ให้รักษาบ้านเรือน แด่ที่เคียง ด้ว คือ ที่เคียง ด้ว เป็นต้น ให้พ้นเหตุที่จะเกิด โรคไทย
- ๒ ให้จัดการ ปลุกผี แด่ให้ มีที่ จำหน่าย ยา รักษา ใช้เจ็บ ให้แก่ ประชาชน ในท้อง ที่ นั้น
- ๓ ให้จัดรักษา ความสะอาด ของ น้ำ ที่ สำหรับ คน ทั้งหลาย ในท้อง ที่ นั้น ได้ อาไ้ รย บริโภค

มาตรา ๓๕

ในการ ทำนุบำรุง รักษา ถนน หนทาง นั้น ให้กรรม การ ศุขาภิบาล ปรึกษาหารือ แด่ช่วย กัน คิดอ่าน จัด การ เหล่านี้ คือ

๓ ให้จัด ทำ แด่ซ่อมแซม รักษา ถนน หนทาง สัพานทำน้ำ สำหรับ ประชาชน อาไ้ รย ไป มา ใน จังหวัด ที่ ศุขาภิบาล นั้น ให้เรียบร้อย แด่สะอาด ปราศ จาก สิ่ง โสโครก

๒ ให้จัดการ ทำโคมไฟ ให้แสง สว่าง ใน ถนน หนทาง ใน จังหวัด ศุขาภิบาล ให้ ความ สะดวกแก่ การ ไป มา ของ ประชาชน ใน เวลา มืดค่ำ

มาตรา ๓๖

ให้กรรม การ ปรึกษา กัน กะ ประมาณ เงิน ผล ประโยชน์ ที่ จะ เก็บ

ได้แต่ที่จะจ่ายใช้ อย่างไรก็ดี ใน การ ศุขาภิบาลตามสมควร ถ้า
เงิน ผล ประโยชน์ที่ จะ เก็บ ได้ ไม่พอที่ จะ จัด การ ทุกอย่าง ดัง กำหนด
ไว้ จะ ควร ผ่อน การ อย่างไรก็ดี หรือ จะ จัด เพียง ไร แต่ พอ ก่าดัง ที่ จะ
ทำได้ ก็ ให้ กรรม การ ศุขาภิบาล ตำบล หรือ ผู้ว่า ราช การ เมือง นั้น
แต่ ถ้า เป็น ศุขาภิบาล เมือง ก็ ให้ กรรม การ หรือ ขำ หวดวง เทศาภิบาล
มณฑล นั้น ให้ เห็น ชอบ ด้วย กัน แล้ว จึง ทำ เปน งบ ประมาณ ราย วัช
รายจ่าย เงิน ประจำ ปี ทุก ๆ ปี แต่งบประมาณ นั้น ถ้า เปน งบ
ประมาณ ศุขาภิบาล ตำบล ต้อง ได้ รับ อนุญาต ของ ผู้ว่า ราช การ เมือง
นั้น ก่อน ส่วน งบ ประมาณ ศุขาภิบาล เมือง ก็ ต้อง ได้ รับ อนุญาต ของ
ขำ หวดวง เทศาภิบาล มณฑล นั้น ก่อน จึง ให้ เปน ใช้ ได้

หมวดที่ ๕

ว่าด้วย อำนาจ แต่ หน้า ที่ เทศาภิบาล

ที่ เกี่ยว ด้วย ศุขาภิบาล

มาตรา ๓๗

ขำ หวดวง เทศาภิบาล แต่ ผู้ว่า ราช การ เมือง ซึ่ง ปกครอง ท้อง ที่ ๆ
จัด การ ศุขาภิบาล มี หน้า ที่ ๆ จะ ต้อง คอย ครอบ ครอบ แะ นำ แต่ ช่วย
แก้ไข ความ ขัด ข้อง อุดหนุน การ ศุขาภิบาล ให้ ดำ วัช เรียบ วัชย แต่
เป็น ประโยชน์ ตาม สมควร แก่ การ ขำ หวดวง เทศาภิบาล แต่ ผู้ว่า ราช การ

หน้า ๔๓๒

ศก ๑๒๗

เมือง นั้น ๆ มีอำนาจที่จะ ห้าม หรือ ตั้ง ให้คน การ
อย่างใด ๆ ที่ เห็น ว่ากรรม การ จัดทำ โดยไม่จำเป็น แต่ ไม่สมควร
แก่ประโยชน์ คือ ที่ ใช้จ่ายเงิน ศุขากิบัติ ใน การ หรือ ในทาง
ที่ ไม่สมควร เป็นต้น

มาตรา ๑๘

ให้เสนาบดี มีอำนาจที่จะ ออกกฎ ขอบังคับ ตาม ครัง คราวที่ เห็น
สมควร แก่การ เพื่อให้การ เป็น ไป ตาม พระ ราช บัญญัติ ทุกประการ
แต่ บรรดา กฎ ขอบังคับอื่น จะ ตั้ง ขึ้น นั้น เมื่อ ได้ ประกาศ ใน หนังสือ
ราช กิจจานุเบกษาแล้ว ให้ถือ ว่า เป็น ส่วน หนึ่ง แห่ง พระราช บัญญัติ
ตั้งแต่วันที่ ประกาศ นั้นไป

ประกาศ มาณวันที่ ๕ เดือน กันยายน รัตน โกสินทร์ ศก ๑๒๗

เป็น วันที่ ๑๕๕๔๓ ในรัชกาล บัณฑิต

ประกาศ

พระราชทานอำนาจพิเศษ

แก่บริษัทเรือไฟไทยทุนจำกัด

มีพระ บรมราชโองการ ใน พระบาท สมเด็จพระ ปรมินทร มหาจุฬาลงกรณ์

08/10/2566

ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ เจ้าอยู่หัว ท้าวสุเทวีเห็นชอบเกล้าฯ ว่า

พระเจ้าอนง ขาเรอ กรมขุน ตัมมตอมรพันธ์ หม่อม ไผชนนค์เทพ
 มีสเตอร์ อิมิต เขอร เก็น เซน เอก. เซช. เฮนตริกค์, อักเซต เฮทมาร์,
 เอริก เดท, ฮาร์ ฮันเซ็น, รวม ๗ ด้วยกัน ได้ทำฎีกาทูลเกล้าฯ
 ถวาย ขอ รับพระราชทาน พระบรมราชา นุญาต ตั้ง บริษัท มี นาม ว่า
 บริษัท เรือไฟไทย ทุน จำกัด

ทรง พระราช คาริห์ เห็น ชอบด้วย แลว จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้าฯ
 พระราช ทาน พระบรม ราชา นุญาต ให้ผู้ ที่ ก่อตั้ง พระ นาม แด นาม
 มา แลว แล บรรดา ผู้ ที่ จะ ตั้ง ก่อ กาว ของ บริษัท แทน พระองค์ แล
 แทน ท่าน เหล่า นั้น หรือ ที่ จะ ได้ เข้า เป็น สมาชิก ใน บริษัท ร่วมกัน กับ
 ท่าน เหล่า นั้น ต่อไป ข้าง หน้า ตาม ลักษณะ ที่ จะ ได้ ก่อตั้ง ไป นั้น มี
 อำนาจ ตั้ง กั้น ขึ้น เป็น บริษัท มี นาม ว่า บริษัท เรือไฟไทย ทุน จำกัด
 บริษัท หนึ่ง มี อำนาจ แล กรรมสิทธิ์ ครอบ ครอบ ด้วย หน้าที่ แล ครอบ ครอบ
 ต่าง ๆ ตั้ง ต่อไป นี้ คือ

ว่า ด้วย การ ทั่วไป.

ข้อ ๑ นาม แด ชาติ แล ที่ ว่า ก่อ กาว ของ บริษัท ซึ่ง ได้ จด ทะเบียน แลว
 แล ความ มุ่ง หมาย ของ บริษัท แล ความ รับ ผิด รับ ชอบ แล จำนวน เงิน
 ทุน ของ บริษัท นั้น มี แจง เป็น หลก ถ่าน อยู่ใน หนังสือ กำหนด อำนาจ ของ
 บริษัท ซึ่ง 'ต่อท้าย' ประกาศ นี้

ข้อ ๒ ภายใน ๒ เดือน นับจากวันที่ลง ใน ประกาศ พระราชทาน
 อำนาจพิเศษ ผู้ที่ได้ลงนามในหนังสือ กำหนดอำนาจของบริษัท ต้อง
 จัดหาให้ มีคนลงชื่อรับถือ หุ้น ของ บริษัท ให้ครบตามจำนวนที่
 กล่าวไว้ใน หนังสือ นั้น แต่ต้องจำหน่าย หุ้นนั้น จนครบ แต่เรียก
 เงินค่า หุ้น มาได้เป็น ตัวเงินไม่น้อยกว่า ร้อย ละ ๑๕ แห่ง ราคาประจำ หุ้น
 แต่ภายใน เวลา ๒ เดือน ที่ กล่าว มา แล้วนั้น ผู้ที่ได้ลงนาม ใน
 หนังสือ กำหนด อำนาจ ของ บริษัท ต้อง นำหนังสือ สำคัญ ไป จดทะเบียน
 ที่ กระทรวง เกษตรรา ชิการ ดังนี้

๑ ข้อบังคับ สำหรับบริษัท ที่ได้ทำขึ้นโดยชอบด้วยลักษณะ ประกาศ

พระราชทาน อำนาจพิเศษนี้

๒ หนังสือ คำชี้แจงลงนามผู้ที่กล่าว มาแล้ว เป็น สำคัญว่า ได้มี
 คนลงชื่อรับถือ หุ้น ของ บริษัท และได้จำหน่าย หุ้นนั้นเสร็จแล้วแต่ได้
 เรียกเงินค่า หุ้น ไม่น้อยกว่า ๑๐๐ ถึง ๑๕ ในราคา ประจำ หุ้น มาได้
 เป็น ตัวเงิน ด้วยแล้ว

ข้อ ๓ เมื่อได้จดทะเบียนตั้งที่ ว่า มาแล้ว ให้ถือว่า บริษัทได้ตั้ง
 ขึ้นเป็น บุคคล ในกฎหมาย เป็น ส่วนหนึ่ง ต่าง หาก จาก บุคคล ที่เป็น
 สมาชิก ของ บริษัท แต่ ให้บริษัท มี อำนาจ เป็น เจ้า ของ ถือ ททรัพย์สิน
 อัน เป็น สัมภาระ แก่ การ งาน ของ บริษัท แต่ ทำ การ เป็น เจ้า หุ้น แด่ ลูก
 หุ้น แต่ เป็น โจรภัย หรือ เป็น จำเลย ใน คดี ต่าง ๆ ใน ศาล เจ้า กระทรวง

แต่ในการ เฉพาะ ที่ชอบ ด้วย ข้อ ความ ใน ประกาศ พระราชทาน อำนาจ พิเศษนี้ แต่ใน หนังสือ กำหนดอำนาจ ของบริษัท

ข้อ ๕ ถ้าพนักงาน ๒ เดือน นับตั้งแต่วันที่ ลง ใน ประกาศ พระราชทาน อำนาจ พิเศษ นี้ ไป แล้ว ผู้ใด ได้ ลง นามใน หนังสือ กำหนดอำนาจ ของ บริษัท มิได้ทำตามที่ บังคับไว้ ใน ข้อ ๒ นี้ ให้ ถือว่า ประกาศ พระราชทาน อำนาจ พิเศษ นี้ เป็น อัน ยก เลิก แต่ บริษัท นั้น จะ เป็น บริษัท ตาม กฎหมายไม่ได้

ข้อ ๕ ประกาศ พระราชทาน อำนาจ พิเศษนี้ ทั้ง บริษัท แดบรรดา ทวิพจน์ สัมบัติ ของ บริษัท ทั้ง สิ้น ต้อง อยู่ใน พระ ราช กำหนด กฎหมาย ที่มีอยู่ แล้ว แต่ที่ จะ ได้ คง ชน ต่อไป ทุก ประการ

ข้อ ๖ บริษัท ต้อง พินิจ ประกาศ พระ ราช ทาน อำนาจ พิเศษนี้ กับ หนังสือ กำหนด อำนาจ แต่ ข้อ บังคับของ บริษัท รวมเป็น เดิม แต่ จัด ตั้ง ไว้ ที่ กระทรวง เกษตรา ชิงการ ให้พอ แก่ ที่ เต็ม บัด กระทรวง นั้น จะ เห็น สัมควร แต่ ถ้า จะ มี คน มา ขอ หนังสือ นั้น ต่อ บริษัท ๆ ต้อง จ่าย ให้ โดย เรียกเอา ราคาไม่ เกินกว่า เดิม ละ บาทหนึ่ง

ข้อ ๗ ห้ามไม่ให้ บริษัท ชื้อ ที่ ดิน หรือ ตัก เรือน โรง แด สัมบัติ ที่ เค็ดอน จาก ที่ไม่ได้ ใน กรุง สยาม นอกจาก เฉพาะ ที่ ต้อง การ สำหรับ ใช้ ใน กิจ การ ของ บริษัท แต่ห้ามไม่ให้ ชื้อ ที่ ดิน หรือ เรือน โรง ต่าง ๆ

เพื่อประโยชน์ จะเอาไป เป็น ของ สำหรับ ซื้อ ขาย แลก เปลี่ยน หากทำไว้ในภายหน้า

เมื่อ บริษัท ขอ ถ่มบด เบด ที่ดิน หรือ ตัก เรือน โรง หรือ สิ่ง ที่

เคลื่อน จาก ที่ ไม่ ได้ ใจ เวลาดำเนินการ ต้อง มี หนังสือ แจ้งความ ให้ เสนาบดี กระทรวง เกษตราธิการ ทราบ ภายใน ๓ เดือน ตั้งแต่ เวลา ที่ ชดได้

ว่าด้วย หิน แร่ ผิ ถอน หิน

ข้อ ๗ บรรดา หิน ที่ บริษัท จะ จำหน่าย ให้ บุคคล ทั่วไป เป็น ผิ ถอน หิน ต้อง ได้ รับ ตัว เงิน ครบ ตาม ราคา ประจำ หิน นั้น เสีย ก่อน จึง จำหน่าย

ได้ เว้นไว้แต่ จะ มีความ ตกลง ไว้ อย่าง อื่น ใน ข้อ บังคับ ของ บริษัท หรือ เป็น หิน ที่ ออก ใหม่ ภาย หลัง วันที่ จด ทะเบียน ขอ บงคบนัน บริษัท

ได้ มี สัญญา เป็น หนังสือ ไว้ อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด โดย ได้ รับ อนุญาต พิเศษ ใน ที่ ประชุม ของ บริษัท

ข้อ ๘ หิน ของ สมาชิก ใน บริษัท ทุกคน ต้อง ถือ ว่า เป็น ถ่มบด ผิง เคลื่อน จาก ที่ ได้ แล ไซ โอน ค่อ กน ได้ ตาม ข้อ บังคับ ที่ กำหนด ไว้ ใน

ประกาศ พระราชทาน อำนาจ พิเศษ นี้ แต่ ต้อง มี เลข ลำดับ ประจำ ทุก ๆ หิน

ข้อ ๙ ใบบัญชี คู้ มีอ สำหรับ การ ถือ หิน ทุก ฉบับ ต้อง มี ตรา ของ บริษัท ประทับ เป็น สำคัญ แต่ ต้อง มี คำ ช้ แจง ชื่อ สมาชิก ผู้ ที่ ถือ หิน

08/10/2566

แต่ เลข ลำดับ ประจำ หิน ที่ กล่าว ใน ใบบัญชี นั้น

ข้อ ๓๓ การโอน หุ่น นั้น ถ้ายังไม่ได้จัดการ โอน อัน ปรากฏชื่อ แต่คำมด บ้าน ของ ผู้รับ โอน ลงไว้ ใน สมุด บัญชี ของ บริษัท เป็น ลำคัญ จะ ยกเอาความที่ โอน นั้น มาใช้ เป็น หลักฐาน คู่ สู้ กับ บริษัท หรือ กับ คนอื่นไม่ได้

ข้อ ๓๒ ถ้าผู้ใดโอน หุ่น ของ ตน ที่ชำระเงินค่า หุ่น ยังไม่ครบ นั้น ไปให้แก่อื่น ผู้ นั้น ต้อง อยู่ใน เกณฑ์ เป็น ประกัน จำนวน เงิน ที่ ยัง ชำระไม่ครบนั้น ต่อบริษัทต่อไปอีก ๒ ปี นับจากวันที่ได้ โอน หุ่น ของ ตนนั้น แต่ห้ามคือ

๑. มิให้สมาชิก คนใดที่ ออก จาก บริษัท ไป แล้ว นั้น มี ส่วน ต้อง รับผิดชอบ ใน บรรดา หุ้น หุ้น หรือ ความ รับผิดชอบ ชอบ ของ บริษัท ที่ จะ มี ขึ้น ใน ภายหลัง เวลาที่ ผู้ นั้น ชาติ จาก สมาชิก ไป แล้ว แต่

๒. มิให้สมาชิก คนใดที่ ออก จาก บริษัท ไป แล้ว นั้น ต้อง อยู่ใน เกณฑ์ช่วย หนุน ทุน ของ บริษัท อีกต่อไป เว้นไว้แต่ เมื่อจะมี เหตุจำเป็น เช่นว่า เมื่อ ศาล เห็น ว่า บรรดา สมาชิก ซึ่ง ยัง อยู่ใน บริษัท นั้น ไม่สามารถ ที่จะ ออก เงิน ช่วย หนุน ทุน ของ บริษัทได้ ตาม ข้อ บังคับ ในประกาศ พระ ราชทาน อำนาจ พิเศษ หรือตาม ข้อ บังคับ ของ บริษัท นั้น จึงให้เกณฑ์ สมาชิกที่ ออกไป จาก บริษัท แล้ว นั้นได้

08/10/2566

๕๖

ข้อ ๓๓ ถ้าใน ข้อ บังคับ ของ บริษัท อนุญาต ให้ทำได้ ก็ให้บริษัท มีอำนาจ ออกใบสำคัญ (ซึ่งต่อไปจะเรียกว่าใบเสร็จสำหรับหุ้น) คือ แשר ווערנדין เป็นใบเสร็จ สำหรับหุ้นที่ใดชำระ เงิน ครบ แล้ว มี ตราของ บริษัท ประทับใจเป็นสำคัญ และให้มูลค่า แจงไว้ว่ามูลค่าใบเสร็จ สำหรับหุ้น เป็น ผลึก กรรมสิทธิ์ ในจำนวนหุ้น ที่กล่าวไว้ ในใบเสร็จนั้น หุ้น อย่างนี้ จะโอน กัน ด้วย เป็น ค่ามอบใบเสร็จ สำหรับหุ้น (คือ แשר ווערנדין) ให้แก่กัน ก็ได้

ข้อ ๓๔ ถ้าใน ข้อ บังคับ ของ บริษัท มีได้กำหนด ไว้ อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด ต้อง ถือว่า บรรดาหุ้นที่มีใบเสร็จ สำหรับหุ้น (คือ แשר ווערנדין) นั้น ควร นับว่า เป็น ตั๋วสมาชิก ในบริษัทได้ทุกคน แต่จะเป็น ตั๋วสมาชิก ฐาน มีกรรมสิทธิ์เต็ม หรือ เป็น ตั๋วสมาชิก ฐานะ หนึ่ง อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด นั้น ต้องแล้วแต่ ความที่ กำหนดไว้ ใน ข้อ บังคับ ของ บริษัท แต่ห้าม มิให้ ตั๋วสมาชิก ซึ่ง ถือ ใบเสร็จ สำหรับหุ้น (คือ แשר ווערנדין) เช่นว่า มี กรรมสิทธิ์ ที่ จะรับ ตำแหน่ง เป็น ผู้อำนวยการ หรือ เป็น ผู้จัดการ ของ บริษัทโดย อาศัยเหตุว่า เป็นผู้มีหุ้น มาก ตาม จำนวน ที่มี แจง อยู่ใน ใบเสร็จ นั้น ถึงแม้ว่า ข้อ บังคับ ของ บริษัท จะ กำหนด ไว้ว่า มูลค่า หุ้น มาก เช่นนั้น ควร จะรับตำแหน่งนั้น ๆ ได้ก็ ให้ เป็นไม่ ได้

ข้อ ๓๕ บริษัท คองจัดให้ มีสมุด บัญชี สำหรับ จด รายงาน แต่ ชัก ต่อม ศึก ๓๒๗ บริษัท ให้ เป็น หลัก ฐาน ชัก ความ ที่ ต้อง จด นั้น ดังนี้

08/10/2566

๑ ชื่อสมาชิก ตำบล บ้าน ทาง ท่า มาหากิน ถือ หุ่น ขยู่ กี่ หุ่น
 เลข ลำดับ ประจำ หุ่น หุ่นใดได้ส่ง ค่า หุ่นไว้แล้ว เท่าใด หรือมีสัญญา
 พิเศษ ให้ นับว่า หุ่น ที่ ถือ นั้น เป็น หุ่น อย่าง ที่ได้ ส่ง เงิน ค่า หุ่น ไว้แล้ว แต่
 เป็น เงิน เท่าใด

๒ วันที่ จด ชื่อ เป็น สมาชิก ใน สมุด บัญชี ของ บริษัท

๓ วันที่ ออก จาก สมาชิก ใน บริษัท

ข้อ ๓๑ เมื่อจะ ออกใบ เสรีจ สำหรับ หุ่น ใหม่ แทนใบ เสรีจ
 สำหรับ หุ่น เดิม รายหนึ่ง รายใด บริษัท ต้อง ถอน ชื่อ ผู้ถือ หุ่น เดิม ราย
 นั้น ออก เสีย จาก สมุด บัญชี สมาชิก ๓๑ หนึ่ง ผู้ นั้น ได้ ขาด จาก สมาชิก
 ของ บริษัท ตั้งแต่วันที่ แล้ว ให้ จด รายงาน ลงไว้ ใน สมุด นั้น ดังนี้

๑ ความว่า ได้ ออกใบ เสรีจ สำหรับ หุ่น ใหม่ ด้วยเหตุใด

๒ เป็นจำนวน กี่ หุ่น มี เลข ประจำ หุ่น ที่ เท่าใด

๓ วันที่ ออกใบ เสรีจ สำหรับ หุ่น

ข้อ ๓๒ บุคคล ผู้ใด มีใบ เสรีจ สำหรับ หุ่น ซึ่ง มิใช่ นาม ของ ตน
 ถือ อยู่ บุคคล ผู้นั้น ย่อม มีอำนาจ ที่จะ ขอ ให้ บริษัท จด ชื่อ ของ ตน
 เป็น สมาชิก ใน สมุด บัญชี สมาชิก ได้ แต่ ต้อง นำ ใบ เสรีจ สำหรับ หุ่น
 นั้น มาส่ง คืน ให้ บริษัท ถอน จาก บัญชี เดิม เสีย ก่อน แต่ ต้อง ปฏิบัติ ให้
 ถูก ต้อง ตาม ข้อ บังคับ ของ บริษัท ใน ส่วน นั้น

ถ้าบริษัท ขอ ม จด ชัก ผู้หนึ่ง ผู้ใด ซึ่ง เป็น ผู้ถือ โบนัส สำหรับ
 หุ้น ตกลง สมุด บัญชี สมาชิก โดยไม่ได้รับ โบนัส สำหรับ หุ้น เดิม
 มา ถอน จาก บัญชี เสีย ก่อน แล้ว บริษัท ต้อง รับ ผิด ชอบ ใน ความ เสีย
 หาย ที่ บุคคล ผู้ใด ๆ จะ พัง ด้ รับ เพราะ ความ ตระ เหย ของ บริษัท เช่น นั้น
 ทั้ง นั้น

ข้อ ๓๘ สมุดบัญชี ชื่อ สมาชิก นั้น ต้อง ให้ สมาชิก ของ บริษัท
 มี อำนาจ ตรวจสอบ ใน ระหว่าง เวลา ที่ บริษัท ทำ การ ตาม ขรร ม ต ได้ เดิม
 แต่ บริษัท จะ คง ขอ ม จด ชัก ที่ สมควร แก่ การ ใน ส่วน นึก ด้ แต่ เพื่อ เห็น
 สมควร จะ งด การ เปิด บัญชี ขึ้น ใจ เป็น ครั้ง เป็น ครั้ง ซึ่ง รวม กัน ทั้ง นี้ ไม่
 เกิน กว่า ๓๐ วัน ด้

ข้อ ๓๙ ถ้า ใน การ ทำ บัญชี เสนอ สมุด บัญชี ชื่อ สมาชิก ที่ บริษัท
 รักษา อยู่ นั้น มี การ จด ชัก หรือ ตระ เหย ไม่ จด ชัก บุคคล ผู้ใด ๆ โดย
 เป็น การ ถ้อ โกง หรือ โดย เหตุอื่น ไม่ สมควร กั ด้ หรือ ตระ เหย ใ ด้ ให้
 เห็น ชำ เชน กว่า สมควร ใน การ จด . หรือ ถอน ชัก บุคคล ผู้ที่ ขาด จาก
 สมาชิก ของ บริษัท ด้ กั ด้ เมื่อ มี เหตุอื่น เช่น นี้ ให้ บุคคล หรือ สมาชิก
 ผู้ที่ ด้ รับ ความ เดือด รัน หรือ สมาชิก คน หนึ่ง คน ใด ของ บริษัท หรือ
 บริษัท เอง มี อำนาจ ร้อง ต่อ ศาล ขอให้ ศาล มี คำสั่ง ให้ เปลี่ยน แก่ ขอ ความ
 ใน สมุด บัญชี นั้น ให้ ถูก ต้อง ศาล จะ ยก คำ ร้อง เสีย แต่ บังคับ ให้ ผู้

ร้อง เสีย ค่าฤชา หรือ ไม่ต้อง เสีย ก็ได้ หรือ ถ้า คำนึง เห็น เป็น ที่ พอใจ
 ว่า คำ ร้อง นั้น ชอบ ด้วย ยุติธรรม คำต จะ มี คำสั่ง ให้ เปลี่ยน แก่ ข้อ ความ
 ใน สัมมุ ต บานูชั นัน ให้ ถูก ต้อง แต่ ให้ บริษัท เสีย ค่า ฤชา ทั้ง สิ้น ทั้ง ค่า
 เสีย หาย ที่ มี แก่ ผู้ ที่ ใ้ รับ ความ เตอ ดว รอน นั้น ด้วย ก็ได้

ใน ระหว่าง พิจารณา คดี ที่ ก่อ ต้า ใน ชก น คำต มี อำนาจ ที่ จะ ตัด สิ้น
 ใน บรรดา ข้อ วิวาท ที่ เกี่ยว ด้วย กรรม สิทธิ ของ คู่ ความ คน ไ้ ๆ ที่ จะ ขอ
 ให้ บริษัท จด ชื่อ หรือ ละ เว้น ไม่ จด ชื่อ ลง ใน สัมมุ ต บานูชั ชื่อ สม่ าช ก
 แต่ มี อำนาจ ตัด สิ้น ใน บรรดา เรื่อง ที่ จำ เป็น หรือ สม่ คว ร ต้อง ตัด สิ้น
 ใน การ เปลี่ยน แก่ ข้อ ความ ใน สัมมุ ต บานูชั นัน ให้ ถูก ต้อง ได้

ข้อ ๒๐ สัมมุ ต บานูชั ชื่อ สม่ าช ก ของ บริษัท นั้น ให้ ถือ ว่า เป็น
 พยาน ใน ชั้น แรก แห่ง ข้อ ความ ที่ ไ้ จด ไว้ ใน นัน ตาม ที่ บง คบ หรือ
 อนุญาต ไว้ ใน ประกาศ พระราชทาน อำนาจ พิเศษ นั้น

ข้อ ๒๑ ถ้า ข้อ บง คบ ของ บริษัท ที่ ไ้ ทำ ไว้ แต่ เดิม หรือ ที่ บริษัท
 ไ้ ไ้ มีความ ตก ลง พิเศษ เปลี่ยน แก่ ใหม่ อนุญาต ให้ ทำ ได้ บริษัท จะ
 ตก ลง เป็น การ พิเศษ คือ จะ เพิ่ม เงิน ทุน ของ บริษัท โดย วิธี ทัด จำนวน
 เงิน ประจำ หุ่น หรือ ออก หุ่น ใหม่ ได้ แต่ การ ที่ จะ เพิ่ม เงิน ทุน เช่น นั้น
 บริษัท ต้อง ไ้ รับ เงิน ค่า หุ่น เดิม ที่ ไ้ จด ทะเบียน แล้ว มา ไว้ ครบ แล้ว

จึง จะ ทำ ได้ 10/2566

ข้อ ๒๒ ถ้าบริษัทมีความตกลงพิเศษ ในกรณีที่ จะเพิ่มเงินทุน ของบริษัทแล้ว บริษัทต้อง นำความตกลง นั้น ไปจดทะเบียนที่ กระทรวงเกษตรฯ ชีการ เป็น หลัก ถาน ภายใน ๓๕ วัน ตั้งแต่วันที่ ได้ตกลง

ข้อ ๒๓ ถ้า ข้อ บังคับ ของ บริษัท ที่ได้ทำไว้ แต่เดิม หรือ ที่ บริษัท ได้ มีความตกลง พิเศษ เปลี่ยน แก่ ใหม่ นั้น อนุญาตให้ทำได้ บริษัท จะตกลง เป็น การ พิเศษ คือ จะ ลด เงินทุน ลงมา ไม่ต่ำกว่า ครึ่ง จำนวน เดิม ก็ได้ เมื่อ มีความตกลง พิเศษ เช่นนี้ บริษัท ต้อง นำความไป จดทะเบียนที่ กระทรวง เกษตรฯ ชีการ เป็น หลัก ถาน ภายใน ๓๕ วัน ตั้งแต่วันที่ ได้ตกลง แต่ต้อง ประกาศ ใน หนังสือ พิมพ์ เจตหมาย เหตุที่ ออกแพร่ หลายใน กรุง สยาม ด้วย

ข้อ ๒๔ เมื่อได้ ประกาศ เรื่อง จะ ลด เงินทุน ใน หนังสือ พิมพ์ เจตหมาย เหตุ ดังนี้ แล้ว ถ้า ไม่มี ผู้ ได้ ส่ง คำคัดค้าน ใน เรื่อง นั้น มา ยังบริษัท ภายใน ๒ เดือน ก็ให้ พึง ถือว่าไม่มีผู้ ได้คัดค้าน

ถ้าหาก มีความ คัดค้าน เกิด ขึ้น ให้ บริษัท จัด การ แก้ไขให้ตกลง กันโดยใช่เหตุ หรือ ทำ ประกัน ให้แก่ผู้ ที่ คัดค้าน นั้น เสียก่อน จึง ให้ จัด การ ลด เงินทุน ของ บริษัทได้

ว่าด้วยวิธีจัดการบริษัท

ข้อ ๒๕ วิธีจัดการบริษัทนั้น ต้อง ทำตาม ระเบียบที่ กำหนดไว้

ใน ข้อ บงคืบ ของ บริษัท แต่ ถ้า ใน ข้อ บงคืบ นั้น มี ข้อใด ๆ ที่ ขัด กับ
 หน้า ที่ หรือ ความรับผิดชอบ ของ บริษัท หรือ สมาชิก ของ บริษัท
 ตาม กำหนด ไว้ ใน ประกาศ พระราชทาน อำนาจ พิเศษ นั้น ต้อง ถือ ว่า ข้อ
 ความ เหล่า นั้น เป็น อัน ใช้ ไม่ได้

ข้อ ๒๖ ถ้า บริษัท จะ เปลี่ยน แก่ ข้อ ความ ใน ข้อ บงคืบ ของ บริษัท กติ
 หรือ จะ ตั้ง ข้อ บงคืบ ขึ้น ใหม่ แทน หรือ เพิ่ม เต็ม ข้อ บงคืบ นั้น กติ ต้อง
 ได้ ความ ตกลง พิเศษ ใน ที่ ประชุม ของ บริษัท เสีย ก่อน จึง ทำ ได้ แต่ ความ
 ตกลง พิเศษ นั้น ต้อง นำ ไป จด ทะเบียน ที่ กระทรวง เกษตร การ เป็น
 หลัก ภายใน ๓๕ วัน ตั้งแต่วันที่ ตกลง

ข้อ ๒๗ เงิน ผล ประโยชน์ ที่ จะ แบ่งปัน แจก ตาม ผู้ ที่ ถือ หุ้น นั้น ต้อง
 เป็น เงิน กำไร ที่ เกิด จาก กิจ การ ของ บริษัท อย่าง เดียว

ข้อ ๒๘ ภายใน ๖ เดือน ตั้งแต่วันที่ ได้ ทำ การ จดทะเบียน ตาม
 ที่ ได้ บงคืบ ไว้ ใน ข้อ ๒ บริษัท ต้อง มี การ ประชุมใหญ่ ที่ สมาชิก ของ
 บริษัท มา ประชุม พร้อม กัน ได้ ทุกคน แต่ ต้อง มี การ ประชุม เช่น นั้น ไม่
 น้อย กว่า บัด ครัง เดิม ทุก ปี

ข้อ ๒๙ เมื่อ มี สมาชิก ที่ ถือ หุ้น ไม่ น้อย กว่า ๓ ใน ๕ ของ จำนวน
 หุ้น ทั้งหมด ที่ บริษัท ออก อยู่ แล้ว พร้อม กัน มี หนังสือ ขอให้ มีการ
 ประชุม พิเศษ บริษัท ต้อง นัด ประชุม ให้ ตาม ประสงค์ ใน หนังสือ ที่

08/10/2566

ขอใ้มีการ ประชุม นั้น ต้อง บอก เรื่อง ที่ จะ ให้ ที่ ประชุม ปลูก ษาไว้ ให้ ถึง ๒ วัน

ข้อ ๓๐ ใน การ ออก ะแนน ความ เห็น ใน ที่ ประชุม นั้น ถ้า ใน ข้อ บังคับ ของ บริษัท มี ใ้ ว่า สมาชิก ที่ จะ มี อำนาจ ออก ความ เห็น ได้ จำ ต้อง เป็น ผู้ ถึง หุ่น มาก ถึง ที่ กำหนด ไว้ ใน ข้อ บังคับ เท่าใด ๆ เช่น นั้น ก็ ให้ สมาชิก ที่ ถึง หุ่น น้อย กว่า ที่ กำหนด นั้น มี อำนาจ รวม กัน จน มี จำนวน หุ่น มาก ถึง ที่ กำหนด แล มอบ ฉันทะ ให้ สมาชิก ใน พวก เดียว กัน คน หนึ่ง เป็น ผู้ นำ ประชุม ลง ะแนน ความ เห็น ใน ที่ ประชุม ของ บริษัท ได้ ทุก ครั้ง

ข้อ ๓๑ ถ้า บริษัท จะ ทำ ความ ตก ลง ด้วย เรื่อง ใด ๆ เป็นการ พิเศษ ต้อง มี ฉันทะ

ต้อง เอา เรื่อง ขึ้น ปลูก ษา ใน ที่ ประชุม ใหญ่ ของ บริษัท ใน หมาย นัด ให้ สมาชิก ทั้ง หาย มา ประชุม นั้น ต้อง ระบุ เรื่อง ที่ จะ ปลูก ษาไว้ โดย ชัด เจน สมาชิก ที่ จะ ออก ความ เห็น ได้ ต้อง เป็น ผู้ ที่ มี อำนาจ ออก ะแนน ความ เห็น ได้ ใน ที่ ประชุม ของ บริษัท สมาชิก ที่ มา เอง ไม่ได้ จะ มอบ ฉันทะ ให้ คน อื่น แทน ก็ได้ แต่ การ มอบ ฉันทะ นี้ ต้อง แลว แต่ กฎ หมาย หรือ ข้อ บังคับ ของ บริษัท อนุญาต จึง ทำ ได้ ความ ตก ลง นั้น ต้อง มี ะแนน ของ ฝ่าย ที่ เห็น ชอบ มากกว่า ฝ่าย ที่ ไม่ เห็น ชอบ ต้อง เท่า จึง จะ ใช้ ได้ เมื่อ ทำ พิธี ขึ้น แรก ตั้ง นี้ แลว ถึง วัน ประชุม นั้น ไป ไม่ เร็ว กว่า ๑๕ วัน

08/10/2566

แต่ไม่ช้ากว่าเดือนครั้ง ต้อง มี การประชุมใหญ่ ดังนี้ สำหรับ สอบ ความ
 ที่ ตก ลง นั้น อีก หนึ่ง ใน หมาย นัด ประชุม คราว หลัง นี้ ต้อง ระบุ
 ความ ที่ ตก ลง นั้น โดย เต็ม แต่ ถ้า ใน ที่ ประชุม คราว หลัง นี้ มี คะแนน
 ความ เห็น ของ ผู้ ที่ มา ประชุม เอง แต่ ของ ผู้ ที่ มี อภิ มติ ทั ให้ คน อื่น
 แทน ตัว ยื่น เห็น ชอบ ตาม ความ ที่ ตก ลง นั้น มาก กว่า คะแนน ของ ผู้ ที่
 ไม่ เห็น ชอบ ต้อง เท่า ก็ ให้ ถือ ว่า ความ ตก ลง นั้น เป็น อัน ใ้ ได้

ข้อ ๓๒ บริษัทต้อง ทำ บัญชี บ ราย ได้ ราย จ่าย ของ บริษัท เต็ม
 ทุก ปี อย่าง น้อย ที่ สิ้น คั้ง ทำ ปี ละ ครั้ง ใน เวลา ที่ สิ้น ปี

ข้อ ๓๓ เมื่อ ได้ ทำ บัญชี บ ราย ได้ ราย จ่าย ขึ้น แล้ว บริษัท ต้อง ตั้ง
 พนักงาน ดำ บัญชี คน หนึ่ง หรือ หลาย คน ภายใน ๒ เดือน ดำ สำหรับ ตรวจสอบ
 สอบ ว่า บัญชี นั้น ได้ ทำ ขึ้น โดย ถูก ต้อง ทุก อย่าง แต่ ดัง ข้อ เป็น พยาน ไว้
 ใน นั้น เป็น สำคัญ

ข้อ ๓๔ ภายใน ๓ เดือน คั้ง แต่ วันที่ ได้ ทำ บัญชี บ ราย ได้ ราย จ่าย
 ของ บริษัท ๗ ต้อง เอา บัญชี นั้น ออก แดง ใน ที่ ประชุมใหญ่ ของ บริษัท
 ขอให้ ที่ ประชุม อนุมัติ แด รับ รอง เป็น ที่ ใ้ ได้

ข้อ ๓๕ ให้ สามี ษิก แด เจ้า หน ของ บริษัท มี อำนาจ เรียก เอา สำเนา
 บัญชี บ ราย ได้ ราย จ่าย นั้น ได้ ทุก คน แต่ ต้อง เสีย ค่า ธรรมเนียม ฉบับ

ละ ๑๖ อัฐ ให้ แก่ บริษัท

ข้อ ๓๖ บัตรหมายใน ประกาศ แจ้ง ความ แต่ หนังสือ สำคัญ แต่
หนังสือ ต่าง ๆ ที่ จะ ต้อง ส่ง ไป ยัง บริษัท นั้น ถ้า เขา ไป ส่ง ยัง ที่ ทำ การ
ของ บริษัท ณ ตำบล ที่ ได้ จด ทะเบียน แล้ว หรือ ส่ง ทาง ไปรษณีย์ อย่าง
หนังสือ ฝาก ที่ จด ทะเบียน ไปรษณีย์ เป็น สำคัญ สัก หงษ์ ถึง บริษัท ณ ที่
ทำ การ ตำบล นั้น ก็ เป็น ใช้ ได้

ข้อ ๓๗ บริษัท ต้อง มี ผู้ มุข สำหรั บ จด รายงาน ความ ตก ตง แต่
การ ต่าง ๆ ที่ ได้ ทำ ใน ที่ ประชุม ของ บริษัท แต่ ใน ที่ ประชุม อำนวย การ
หรือ ผู้ จัก การ ของ บริษัท ได้ ทุก ครั้ง

ข้อ ๓๘ ที่ หน้า สี่ การ ที่ ทำ การ ของ บริษัท ทุก ตำบล ต้อง เขียน
ชื่อ บริษัท ถย คำ ต่อท้าย ว่า ทุน จำกัด เป็น ภาษา ไทย อ่าน ได้ ชัด ใจ เป็น
สำคั ย แต่ ให้ มี ชื่อ เช่น นั้น เป็น ภาษา ไทย ประจำ ตง ตรา ของ บริษัท
สำหรั บ ประทับ ใน สรรพ หนังสือ แจ้ง ความ หนังสือ เอกสาร แด บานูชี
แต่ ตัว โย เด็ จ แต่ หนังสือ ต่าง ๆ ที่ จะ มี จาก บริษัท

ว่า ด้วย โย ทุน ช่วย ทุน บริษัท

(ดี เบน เซอร์)

ข้อ ๓๘ ถ้า บริษัท จะ ออก โย ทุน ต้อง ได้ รับ ความ ตก ตง พิเศษ
ใน ที่ ประชุม โห่ ใหญ่ ของ บริษัท ตาม วิธึ ที่ ก่อร่าง ไว้ ใน ข้อ ๓๑ แล้ว

ข้อ ๔๐ จำนวนเงินที่จะกู้ยืม ต้องไม่ให้เกินกว่าจำนวนเงิน
 ของบริษัท ที่ผู้ถือ หุ้นได้ชำระไว้แล้ว เก็บบัญชีงบรายได้รายจ่าย
 ของบริษัท คราวสุดท้ายมีปรากฏว่า บริษัทคง มีทรัพย์สินมีค่า เป็นราคา
 น้อยกว่าจำนวนเงินทุนที่ได้ชำระกันไว้แล้วเช่นนี้ จำนวนเงินที่จะ
 กู้ยืมออกไปนั้น ต้องไม่ให้เกินกว่าราคาทรัพย์สินมีค่าของ บริษัท
 ที่มีแจ้ง อยู่ในบัญชีนั้น

ข้อ ๔๑ จำนวนเงิน ประจำใบกู้ฉบับหนึ่ง ต้องไม่ต่ำกว่า ๕๐ บาท
 แต่ผู้ ที่ถือ ใบ กู้ต้อง เข้าใจว่า ต้องได้ตั้งเงินครบตามจำนวน ในใบกู้แล้ว
 จึงจะนับว่ามีอำนาจ เป็นผู้ถือใบ กู้นั้นได้

ข้อ ๔๒ บรรดา หนังสือ ประกาศ แต่ หนังสือ พรณณา การ ดำหรับ
 ชักชวนให้คนทั้งหลาย ลงชื่อ รับถือใบ กู้เงิน ของ บริษัท นั้น ต้อง มี
 ข้อความ ดังนี้ ทุก ฉบับ คือ

- ๑ จำนวนเงินที่จะกู้
- ๒ จำนวนใบ กู้ที่จะออก
- ๓ จำนวนเงิน ประจำใบ กู้
- ๔ อัตราดอกเบี้ย
- ๕ วิธี และ กำหนด เวลาที่จะ ถ่ายใบ กู้
- ๖ ถ้าบริษัทได้ออกไปแล้ว บริษัทยัง เป็นหนี้เงินตามใบ กู้เหล่านี้

๗ บริษัทฯ ออกใบกำกับยอดตัดเป็นราคาฉบับละเท่าไร

๘ วิชิตกำหนดเวลาที่ผู้ถือใบกำกับฯ จะต้องส่งเงินให้ครบตามจำนวนใบกำกับฯ

๙ จำนวนเงินทุนของบริษัทที่ประกาศไว้ แต่จำนวนเงินทุนที่ไต่สวนไว้แล้ว

๑๐ จำนวนราคาทรัพย์สินล้มละลายรายได้ของบริษัท ตามบัญชีงบรายได้รายจ่ายคราวสุดท้าย

๑๑ ชื่อ ดั้งเดิม แต่คำบิดเบือน ของผู้อำนวยความสะดวก บริษัทฯ แต่ของพนักงานสารบัญชิตำหรับตรวจสอบสรรพบัญชีของบริษัท

ข้อ ๕๓ หนังสือคู่มือที่จะออกให้แก่ผู้รับให้กู้ยืม ต้องประทับตราของบริษัท และมีข้อความตามที่หมายตั้งแต่ ๑ ถึง ๕ ในข้อ ๕๒ แต่ต้องมีชื่อผู้ถือแต่จำนวนใบกำกับฯ ที่เกี่ยวข้องของ

ข้อ ๕๔ ถ้าจะโอนหนังสือคู่มือไปให้คนอื่น ต้องให้มีข้อความที่โอน และมีชื่อแต่คำบิดเบือนของผู้ที่รับโอนนั้น จัดเป็นรายงานตงไว้ ในสมุดบัญชีสำหรับใบกำกับฯ ของบริษัทเป็นหลักถาน ถ้ายังมีได้ทำเช่นนั้น การที่โอนนั้นเป็นอันใช้สำหรับบริษัท หรือสำหรับบุคคลผู้อื่นไม่ได้

๐๘/๑๐/๒๕๖๖
ข้อ ๕๕ ในส่วนใบกำกับฯ ที่บริษัทได้รับเงินครบถ้วนแล้ว ให้บริษัท

มีอำนาจออกใบสำคัญ คือใบกู้ ซึ่ง มีตรา ของ บริษัท ประทับเป็น สำคัญ

แต่มีคำชี้แจง โฉนดว่า ผู้ถือ ใบกู้ มีกรรมสิทธิ์ ตามจำนวนใบ กู้นั้น

ใบกู้ อย่างนี้ ถ้าจะโอน กัน เป็นแค่ มอบ ใบกู้ ให้แก่กัน ก็ใช้ ได้

ใบกู้ ต้อง มีข้อความ ตาม ที่หมาย ตั้งแต่ ๑ ถึง ๕ ใน ข้อ ๔๒ ทุก ฉบับ

ว่าด้วย การเลิกบริษัท แต่ทำการชำระ ภาระ บริษัท

ข้อ ๔๖ บริษัทนี้ จะ ต้อง เลิก ด้วย เหตุ อย่างใด อย่างหนึ่ง เหล่านี้ คือ

๑ เมื่อ บริษัท ได้ มีความ ตก ลง พิเศษ ใน พวก ของ บริษัท

เลิกบริษัท

๒ เมื่อ มี เหตุ ที่ จะ ต้อง เลิก ตาม ความ ใน ข้อ ๒๖ ของ บริษัท

๓ เมื่อ บริษัท มี หนี้ สิ้น เกิน ก่าตั้งทรัพย์ สืบมรดก ต้อง พ้อง ตม

๔ เมื่อ ต้อง เรียก คืน หนึ่ง สัปดาห์ พระ ราชทานอำนาจ พิเศษ นี้ จาก บริษัท

- ข้อ ๔๗ เมื่อ เลิก บริษัท ลง เวลาใด ผู้ อำนวยการ ของ บริษัท ต้อง มี หนังสือ แจ้ง ความ ไป ยัง สมาชิก ทุกคน บรรดา ที่ มี ชื่อ อยู่ใน สัมมุต

บายที่ สมาชิก ของ บริษัท เวลานั้น แต่ ต้อง ประกาศ ความ ที่ เลิก เป็น

บริษัท ใน หนังสือ พิมพ์ ๑๓ หมายถึง ออก แพร่ ทั่ว หายใน กรุง สยาม ด้วย

ข้อ ๔๘ เมื่อ เลิก บริษัท ลง แล้ว ให้ ถือ ว่า บริษัท ยัง มี ตัว อยู่ ต่อ ไป

ชั่วคราว สำหรับการ รวบรวม ชำระ ภาระ บริษัท กว่าจะ สำเร็จ

ข้อ ๔๙ ถ้า บริษัท ต้อง เลิก ลง เพราะ ประการ ที่ ๑ หรือ ที่ ๒ ตาม

ข้อ ๔๖ ให้ ที่ ประชุม ใหญ่ ของ พวก สมาชิก ใน บริษัท เลิก คั่ง ผู้จัดการ

๐๘๗/๒๕๖๖

เด็กสำหรับชำระ ภาษี บริษัท ให้ ต้น เชน หนีชน ถ้าบริษัท ต้อง เด็ก ลง เพราะ ประการ ที่ ๓ หรือที่ ๕ ต้อง ให้ ค้าต เด็ก ตัง

อนึ่ง ถ้าเห็นว่า การที่ที่ ประชุมใหญ่ ของบริษัท จะ ตั้ง ผู้จัดการ เด็ก สำหรับชำระ ภาษี นั้น เป็น การ เน้น ซ้ำเกิน กว่าที่ ควร พวก สมาชิก ที่ ถือ หนี นั้ รวม ด้วยกัน เท่า ๓ ใน ๒๐ ใน ทุน ของบริษัท ที่ ได้ ตั้ง เงิน ครบ แลว จะ ร้อง ขอ ให้ ค้าต เด็ก ตัง ให้ ได้

ข้อ ๕๐ ผู้จัดการ เด็ก สำหรับชำระ ภาษี เด็กบริษัท ที่ ค้าต ไม่ ได้ เด็ก ตัง นั้น พวก สมาชิก บริษัท จะ มี การ ประชุมใหญ่ ตก ตง ให้ ออก เดียว จาก หน้า ที่ แล หา คน อื่น แทน ก็ได้ แต่ บรรดา ผู้จัดการ เด็ก สำหรับชำระ ภาษี เด็ก บริษัท ที่ ค้าต ได้ เด็ก ตัง หรือ ไม่ ได้ เด็ก ตัง ก็ได้ นั้น ถ้า มี พวก สมาชิก ที่ ถือ หนี นั้ รวม ด้วยกัน เท่า ๓ ใน ๒๐ ใน ทุน ของ บริษัท ที่ ได้ รับ เงิน ครบ แลว ร้อง ขอ ต่อ ค้าต ให้ ค้าต มี อำนาจ บังคับ ให้ ออก จาก หน้า ที่ แล เขา คน อื่น แทน ก็ได้

ข้อ ๕๑ เมื่อ ตั้ง ผู้จัดการ หรือ เปลี่ยน ผู้จัดการ เด็ก สำหรับชำระ ภาษี เด็ก บริษัท พวก คน กตาง เหล่า นั้น ต้อง เอา ความ นั้น ประกาศ ใน หนังสือ พิมพ์ จดหมาย เหตุ ที่ ออก แพร่ ทัตาย ใน กรุง สยาม ทุก ครั้ง

ข้อ ๕๒ หน้า ที่ ของ ผู้จัดการ เด็ก สำหรับชำระ ภาษี เด็ก บริษัท นั้น คือ ต้อง จด แด กระทำ การ ทุก อย่าง ที่ จำเป็น สำหรับ ชำระ หนี ต้น แด แบ่ง บันทรพย สัมบต ของ บริษัท

ถ้าอำนาจในส่วนนี้มีที่ขัดกันอยู่ประการใด จะยกเอาความที่มีอำนาจไม่พอ นั้นมาใช้แก่บุคคลผู้อื่นไม่ได้

ข้อ ๕๓ ถ้ามีความขัดข้องเกิดขึ้นอย่างหนึ่งอย่างใด ในการชำระบัญชีเด็กบริษัท ผู้จัดการเด็กสำหรับชำระบัญชีหรือเจ้าหนี้หรือถูกหน้ของบริษัทคนใด จะร้องขอให้ศาลช่วยตัดสินก็ได้

ข้อ ๕๔ ผู้จัดการเด็กสำหรับชำระบัญชีเด็กบริษัท มีอำนาจที่จะเรียกเงินตามที่ควรในการชำระบัญชีนั้น จากบรรดาสมาชิกของบริษัทคิดเป็นส่วนตามจำนวนหุ้นที่ค้างคอยู่ แต่เฉพาะตามจำนวนเงินประจำหุ้นที่ยังส่งไม่ครบ

ข้อ ๕๕ ททรัพย์สมบัติของบริษัท ที่จะเอามาแบ่งปันตามพวงดมาชิกนั้น ต้องเป็นทรัพย์สมบัติที่เหลือจากการชำระหนี้สินของบริษัทจนสิ้นเชิงแล้ว

ข้อ ๕๖ เมื่อได้ทำการชำระหนี้สิน แลแบ่งปันทรัพย์สมบัติของบริษัทตลอดแล้ว ผู้จัดการเด็กสำหรับชำระบัญชีเด็กบริษัท ต้องนัดให้พวกบริษัท มาประชุมพร้อมกัน แล้วเอารายงานที่ได้จัดทำกระทำ ในการชำระบัญชีเด็กบริษัทนั้นแล้วอย่างไร ออกแสดงในที่ประชุม ถ้าที่ประชุมเห็นชอบด้วยแล้ว ผู้จัดการเด็กสำหรับชำระบัญชีเด็กบริษัท ต้องนำรายงานของที่ประชุมแล้ววันที่ได้ประชุมกันนั้น ไปจดทะเบียนที่กระทรวงเกษตราธิการ ภายใน ๑๕ วัน

08/10/2566

ข้อ ๕๗ นอกจาก บรรดา หนี้สิน ที่ มีกำหนด ^๒ และ ต้อง ชำระ กัน ใน ^๓ เวลานานไม่ถึง ๕ ปี ให้ ถือ ว่า บรรดา หนี้สิน ที่ ใน ๓ ประเภท ข้าง ต่าง ^๔ นี้ เกี่ยว ต่าง กัน ได้ นับ แต่ วันที่ ได้ เจต ทะเบียน รายงาน การ เด็ก ชำระ ^๕ ภาษี บริษัท ไป อีก ๕ ปี เป็น หหมด เขต

ประเภท ๑ บรรดา หนี้สิน ที่ ต้อง ทวง จาก บริษัท

ประเภท ๒ บรรดา หนี้สิน ที่ ต้อง ทวง จาก สมาชิก โดย ฐาน ที่ เป็น ^๑ สมาชิก ของ บริษัท

ประเภท ๓ บรรดา หนี้สิน ที่ ต้อง ทวง จาก ผู้ จด การ เด็ก สำหรับ ชำระ ^๒ ภาษี เด็ก บริษัท โดย ฐาน ที่ มี หน้าที่ เช่น นั้น

ว่าด้วย การตรวจ แต่ กำหนด โทษ สำหรับ ความผิด

ข้อ ๕๘ รัฐบาล มี อำนาจ ตั้ง เจ้าพนักงาน ให้ ไป ตรวจ ดู ทรัพย์ หนึ่ง คือ ^๑ แต่ สมุด ภาษี ต่าง ๆ ของ บริษัท ได้ เสมอ เพื่อ จะ ให้ ทราบ แน่ ว่า ^๒ บริษัท ได้ ประพฤติ ตาม ข้อ บังคับ ใน ประกาศ พระราชทาน อำนาจ พิเศษ ^๓ นี้ ^๔ ทุก ประการ หรือ ไม่

ข้อ ๕๙ ถ้า บริษัท กระทำ การ อย่างใด ๆ ^๑ นอกเหนือ อำนาจ ^๒ ประกาศ พระราชทาน อำนาจ พิเศษ ^๓ นี้ อนุญาต ได้ หรือ ^๔ ซึ่ง พระราชกำหนด ^๕ กฎหมาย อนุญาต ให้ ทำ ได้ ก็ ดี หรือ ^๖ ละเลย ไม่ ปฏิบัติ ตาม หน้าที่ ^๗ ที่ บังคับ ^๘ ไว้ ^๙ ใน ประกาศ พระราชทาน อำนาจ พิเศษ ^{๑๐} นี้ ก็ ดี ให้ รัฐบาล หรือ

สมาชิก ใน บริษัท หรือ บุคคล ที่มี กิจ เกี่ยว ของ กับ บริษัท มี อำนาจ ร้อง
 ต่อ ศาล เจ้า กระจ่าง ได้ แต่ ให้ ศาล เจ้า กระจ่าง มี อำนาจ บังคับ ให้
 บริษัท เสีย ค่า ปรับ ใหม่ เป็น เงิน ไม่ เกิน กว่า ๓๐๐๐ บาท ทุก ครั้ง ที่มี
 ความ ตระ เม็ด ต่อ ชั่ง บังคับ หรือ เรียก คืน แต่ ยก เด็ด ประกาศ พระ ราช
 ทาน อำนาจ พิเศษ นี้ จาก บริษัท ก็ได้ สุด แดง แต่ ที่ ตม ควร แก่ การ

ถ้า บริษัท ตระ เหย ไม่ นำ หนังสือ สำคัญ อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด ไป

จด ทะเบียน ตาม กฎหมาย หรือ ตาม ที่ บังคับ ไว้ ใน ประกาศ พระ ราช
 ทาน อำนาจ พิเศษ นี้ ก็ได้ หรือ ไม่ ปฏิบัติ ตาม ที่ บังคับ ไว้ ใน ข้อ ๒ ข้อ ๓๐
 ข้อ ๓๕ ข้อ ๓๖ ข้อ ๓๗ ข้อ ๓๘ ข้อ ๓๙ ข้อ ๔๐ ข้อ ๔๑ ข้อ ๔๒ ข้อ ๔๓ ใน ประกาศ

พระราชทาน อำนาจ พิเศษ นี้ ก็ได้ ให้ มี โทษ ปรับ เป็น เงิน อย่าง เดียว

ประกาศ มา ณ วันที่ ๕ กันยายน วัน โลก ศี นทร คดี ๑๒๗

ปี ณ วันที่ ๑๕๕๕๗ ใน รัชกาล บั ดย บั น

.....
 หนังสือนำหนดอำนาจสำหรับ

บริษัท เเรอไฟ ไทย ทุน จำกัด

- ข้อ ๑ นามของ บริษัท จะ ได้ เรียกว่า บริษัท เเรอไฟ ไทย ทุน จำกัด
- ข้อ ๒ ที่ ทำ การ ของ บริษัท ตั้ง อยู่ ใน กรุงเทพมหานคร
- ข้อ ๓ ความ ประสงค์ ที่ ได้ ตระ บั ดย บั น คือ

(ก) เพื่อจะซื้อ แอร์รับเอา เรือกลไฟใหญ่ น้อย เรือดำเตี้ย เรือขึ้น ๆ ของ บริษัท อีซีเอ เซียติก จำกัด ซึ่ง เวลานั้น บริษัท อีซีเอ เซียติก จำกัด ได้ ใช้อยู่ใน การ ค้ำขายใน อำเภอสยาม แต่ ชาว ที่ โกลด เคียง แต่ เพื่อ จะ ได้ กระทำ การ ค้ำขาย เช่น เดียว กัน กับ บริษัท อีซีเอ เซียติก ใน อำเภอ สยาม แต่ ชาว ที่ โกลด เคียง

(ข) เพื่อ จะ ได้ ประกอบ กิจ ชุระใน ทาง เรืออย่าง หนึ่ง อย่างใด แต่ เพื่อ จะ กระทำ การ อื่น ๆ ซึ่ง เกี่ยว ข้อง กับ กิจ ชุระ ดัง กล่าว แล้ว นั้น ด้วย ตาม แต่ จะ ได้ เป็น การ เกิด ผล ประโยชน์ แก่ บริษัท

ข้อ ๔ ความ รับผิดชอบ ของ บริษัท จำกัด

ข้อ ๕ ทุน ของ บริษัทนี้ เป็น จำนวน เงิน ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท จำแนก ออก เป็น หมิ่น แอร์ ๆ ละ สอง ร้อย บาท แต่ บริษัท มี อำนาจ จะ เพิ่ม เงิน ทุน ได้ ชาว เจ้า ผู้ ที่ ได้ ถึง ข้อ แต่ บอก คำ บัด บาน ไว่ ข้าง ดัง นี้ ทุก คน มีความ พรอม ใจ ที่ จะ คง กัน ขึ้น เป็น บริษัท ตาม หนังสือ กำหนด อำนาจ ของ บริษัทนี้ แต่ ชาว เจ้า สัญญา จะ เข้า หุ้น ส่วน ใน เงิน ทุน ของ บริษัท

ตาม จำนวน ที่ เรียบไว้ ตรง ข้อ ชาว เจ้า ข้าง ดัง นี้ ทุก คน

พระนามเดียนาม	ตำบลบ้าน	จำนวนแชร์ที่ติดงิ้ว
พระเจ้านองยาเซอ กรมขุนดมมคอมรพินชู่	กรุงเทพ ๑	หนึ่ง
มิดเตอร์ อิมิต เขอร์เกินเซน	กรุงเทพ ๑	หนึ่ง
มิดเตอร์ เฮ็ค. เฮช. เฮนดริกส์	กรุงเทพ ๑	หนึ่ง
มิดเตอร์ อักเซต เฮทมาร์	กรุงเทพ ๑	หนึ่ง
มิดเตอร์ เฮริก เดท	กรุงเทพ ๑	หนึ่ง
หม่อมไพชยนต์ เทพ	กรุงเทพ ๑	หนึ่ง
มิดเตอร์ ฮาร์ ฮันเซ็น	กรุงเทพ ๑	หนึ่ง

ประกาศ

พระราชทานอำนาจพิเศษแก่บริษัทศรีราชา

ทุนจำกัด

มีพระบรมราชโองการ ใน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าฯ ว่า เจ้าพระยาสุรศักดิ์มนตรี พระยาราชวังสรรค์ พระมนตรีพจนกิจ (นอกพระราชกร) หลวงไธสณเพ็ชรรัตน์ หลวงอนุพันธ์ศิริการ มิดเตอร์ ตับดีว. เอ. ยี. คิลิก มิดเตอร์ แอฟ. วี. เด. เข็ซซ์ รวม ๗ ด้วยกัน ได้ทำฎีกาทูลเกล้าฯ ถวาย ขอรับพระราชทานพระบรมราชานุญาตตั้งบริษัทมีนามว่า บริษัทศรีราชาทุนจำกัด

ทรงพระราชดำริเห็นชอบด้วยแล้ว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ

08/10/2566

พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ผู้ที่กล่าวนามมาแต่

แต่บรรดา

หน้า ๔๖๐

ศก ๑๒๗

ผู้ที่ได้รับต่อการของ บริษัท แทนท่านเหล่านั้น หรือที่จะได้เขาเป็น
สมาชิกใน บริษัท ร่วมกับกับท่านเหล่านั้นต่อไปข้างหน้าตามลักษณะ
ที่จะได้กล่าวไปนั้น มีอำนาจตั้งกันขึ้นเป็น บริษัท มีนามว่า บริษัท
ศรีราชาทุนจำกัด บริษัทหนึ่ง มีอำนาจแต่กรรมสิทธิ์อันชอบด้วย
หน้าที่แต่ขอบเขตต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ คือ

ว่าด้วยการทั่วไป

ข้อ ๑ นามแต่ชาติแต่ที่ว่าการของ บริษัท ซึ่งได้จดทะเบียนแล้ว
แต่ความมุ่งหมายของ บริษัท แต่ความรับผิดชอบแต่จำนวนเงิน
ทุนของ บริษัทนั้น มีแจ้งเป็นหลักฐานอยู่ในหนังสือกำหนดอำนาจของ
บริษัท ซึ่งต่อท้ายประกาศนี้

ข้อ ๒ ภายใน ๖ เดือนนับจากวันที่ตั้งในประกาศ พระราชทาน
อำนาจพิเศษนี้ ผู้ที่ได้ตั้งนามในหนังสือกำหนดอำนาจของ บริษัท
ต้องจัดหาใหม่คนตั้งชื่อบริษัท ให้ครบตามจำนวนที่
กล่าวไว้ในหนังสือนั้น แต่ต้องจำหน่ายหุ้นนั้นจนครบ แต่เรียกเงิน
ค่าหุ้นมาไว้เป็นค้ำเงินไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๕ แห่งราคาประจำหุ้น

แต่ภายในเวลา ๖ เดือนที่กล่าวมาแต่นั้น ผู้ที่ได้ตั้งนามใน
หนังสือกำหนดอำนาจของ บริษัท ต้องนำหนังสือสำคัญไปจดทะเบียน
ที่กระทรวงเกษตราธิการ ดังนี้

08/10/2566

๑ ข้อบังคับ สำหรับ บริษัท ที่ ได้ทำขึ้น โดยชอบด้วย ลักษณะ ประกาศ พระราชทาน อำนาจพิเศษนี้

๒ หนังสือ คำชี้แจง ดังนาม ผู้ที่กล่าว มาแล้ว เป็นสำคัญว่า ได้มีคน ลงชื่อรับ ถัด ทุน ของ บริษัท แต่ได้จำหน่าย ทุน นั้น แล้วแล้ว แต่ได้เรียกเงินค่า ทุน ไม่น้อยกว่า ๓๐๐ ละ ๓๕ ในราคาประจำ ทุน มาไว้เป็นค้ำเงิน ด้วยแล้ว

ข้อ ๓ เมื่อได้จด ทะเบียน ดังที่ มาแล้ว ให้ถือว่า บริษัทได้ตั้งขึ้น เป็นบุคคลใน กฎหมาย เป็นส่วน หนึ่ง ต่าง หาก จากบุคคล ที่ เป็นสมาชิก ของ บริษัท แต่ให้ บริษัท มีอำนาจ เป็น เจ้า ของ ถัด ทรัพย์สิน สมบัติอื่น เป็น สัมภาระ แก่ การงาน ของ บริษัท แต่ทำการ เป็น เจ้าหนี้ แด่ ลูกหนี้ แต่เป็น โจทย์ หรือ เป็น จำเลยใน คดีต่าง ๆ ในศาล เจ้ากระทรวง แต่ในการ เฉพาะ ที่ ชอบด้วย ข้อความ ในประกาศ พระราชทาน อำนาจพิเศษนี้ แต่ใน หนังสือกำหนด อำนาจ ของ บริษัท

ข้อ ๔ ถ้าพ้น กำหนด ๒ เดือน นับตั้งแต่วันที่ ตั้ง ในประกาศ พระราชทาน อำนาจ พิเศษนี้ไป แล้ว ผู้ที่ได้ตั้ง นาม ใน หนังสือ กำหนด อำนาจ ของ บริษัท มิได้ทำตาม ที่ บังคับ ไว้ ใน ข้อ ๒ นี้ ให้ถือว่า ประกาศ พระราชทาน อำนาจ พิเศษนี้ เป็น อัน ยกเลิก แต่ บริษัท นั้น จะ เป็น บริษัทตาม กฎหมายไม่ได้

ข้อ ๕ ประกาศ พระราชทาน อำนาจ พิเศษนี้ ทั้ง บริษัท แด่ บรรดา

ทรัพย์สิน สัมบัติ ของ บริษัท ทงสิน ต้อง อยู่ใน พระราชกำหนด กฎหมาย ที่มีอยู่แล้ว แต่ที่จะได้ตั้งขึ้น คือไปทุกประการ

ข้อ ๖ บริษัทต้องพิมพ์ประกาศพระราชทานอำนาจพิเศษนี้ กับหนังสือกำหนดอำนาจ ข้อบังคับ ของบริษัทรวม เป็นเล่ม แด่จัดตั้งไว้ที่กระทรวง เกษตราธิการ ให้พอแก่ที่เสนาบดี กระทรวง นั้นจะเห็นสมควร แต่ถ้าจะมีคน มาขอ หนังสือนั้นต่อ บริษัท ใดๆ ต้องจ่ายให้โดยเรียกเอา ราคาไม่ เกิน กว่าเล่มละ บาทหนึ่ง

ข้อ ๗ ห้ามไม่ให้บริษัทซื้อที่ดิน หรือ ตึก เรือน โรง แด่สมบัติที่เคลื่อนจากที่ไม่ได้ ในกรุงสยาม นอกจากเฉพาะที่ ต้อง การ สำหรับใช้ในกิจการ ของบริษัท แต่ห้ามไม่ให้ซื้อ ที่ดิน หรือ เรือน โรง ต่างๆ เพื่อประโยชน์จะเอาไป เป็น ของ สำหรับซื้อ ขาย แลก เปลี่ยน หากำไร ในภายหน้า

เมื่อ บริษัทซื้อ สัมบัติ เป็น ที่ดินหรือ ตึก เรือน โรง หรือ สิ่งที่เคลื่อนจากที่ไม่ได้ ไร่ เวลาใด ต้อง มีหนังสือแจ้ง ความ ให้เสนาบดี กระทรวง เกษตราธิการ ทราบภายใน ๓ เดือน ตั้งแต่เวลาที่ซื้อไว้

ว่าด้วยหุ้นและผู้ถือหุ้น

ข้อ ๘ บรรดาหุ้นที่บริษัทจะจำหน่าย ให้บุคคลรับไป เป็น ผู้ถือหุ้น ต้องได้รับตัว เงิน ครบตาม ราคาประจำหุ้น นั้น เสียก่อน จึงจำหน่ายได้ เว้นไว้แต่จะมี ความตกลงไว้ อย่างอื่น ในข้อ บังคับ ของ บริษัท

หรือ เป็น หุ่น ที่ ออกใหม่ ภาย หลัง วัน ที่ จุด ทะเบียน ข้อ บังคับ นั้น บริษัท ได้ มี สัญญา เป็น หนังสือ ไว้ อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด โดย ได้ รับ อนุญา ต พิเศษ ใน ที่ ประชุม ของ บริษัท

ข้อ ๘ หุ่น ของ สามี ชิก ใน บริษัท ทุก คน ต้อง ถือ ว่า เป็น สัมบัติ พง เคลื่อน จาก ที่ ได้ แต่ ใช้ โอน ต่อ กัน ได้ ตาม ข้อ บังคับ ที่ กำหนด ไว้ ใน ประกาศ พระราช ทาน อำนาจ พิเศษ นี้ แต่ ต้อง มี เลข ลำดับ ประจำ ทุก ๆ หุ่น

ข้อ ๑๐ ใบ สำคัญ คู่ มือ สำหรับ การ ถือ หุ่น ทุก ฉบับ ต้อง มี ตรา ของ บริษัท ประทับ เป็น สำคัญ แต่ ต้อง มี คำ ข้าง แข็ง ชื่อ สามี ชิก ผู้ ที่ ถือ หุ่น แต่ เลข ลำดับ ประจำ หุ่น ที่ ก่อ ดำ ใน ใบ สำคัญ นั้น

ข้อ ๑๑ การ โอน หุ่น นั้น ถ้า ยัง ไม่ได้ จุด การ โอน อัน ปรากฏ ชื่อ แต่ คำ บด บ้าน ของ ผู้ รับ โอน ลง ไว้ ใน สัมบุ ตา ญ์ ของ บริษัท เป็น สำคัญ จะ ยก เอา ความ ที่ โอน นั้น มา ใช้ เป็น หลัก ฐาน ค่อ ด้ กับ บริษัท หรือ กับ คน อื่น ไม่ได้

ข้อ ๑๒ ถ้า แล ผู้ โด โอน หุ่น ของ คน ที่ ชำระ เงิน ค่า หุ่น ยัง ไม่ ครบ นั้น ไป ให้ แก่ ผู้ อื่น ผู้ นั้น ต้อง อยู่ ใน เกณฑ์ เป็น ประกัน จำนวน เงิน ที่ ยัง ชำระ ไม่ ครบ นั้น ค่อ บริษัท ค่อ ไป อีก ๒ ปี นับ จาก วัน ที่ ได้ โอน หุ่น ของ คน นั้น แต่ ห้าม ค่อ

๑. มิ ให้ สามี ชิก คน ใด ที่ ออก จาก บริษัท ไป แล ด้ นั้น มี ส่วน ต้อง

รับใช้ ใน บรรดา หุ้น หุ้น หรือ ความ รับผิดชอบ ชอบ ของ บริษัท ที่ จะ มี หุ้น ใน ภาย หลัง เวลา ที่ ผู้ นั้น ขาด จาก สัมมาชิก ไป แล้ว แต่

๒ มิให้ สัมมาชิก คนใด ที่ ออก จาก บริษัท ไป แล้ว นั้น ต้อง อยู่น ใน เกณฑ์ ช่วย หนุน ทุน ของ บริษัท อีก ต่อ ไป เว้น ใด แต่ เมื่อ จะ มี เหตุ จำ เป็น เช่น ว่า เมื่อ คัด เห็น ว่า บรรดา สัมมาชิก ซึ่ง ยัง อยู่น ใน บริษัท นั้น ไม่ สามารถ ที่ จะ ชอก เงิน ช่วย หนุน ทุน ของ บริษัท ได้ ตาม ข้อ มติ คับ ใน ประกาศ พระราชทาน อำนาจ พิเศษ หรือ ตาม ข้อ บังคับ ของ บริษัท นั้น จึง ให้ เกณฑ์ สัมมาชิก ที่ ออก ไป จาก บริษัท แล้ว นั้น ได้

ข้อ ๓๓ ถ้า ใน ข้อ บังคับ ของ บริษัท อนุญาต ว่า ให้ ทำ ได้ ก็ ให้ บริษัท มี อำนาจ ออก ใบ สำคัญ (ซึ่ง ต่อ ไป จะ เรียก ว่า ใบ เสรี ใจ สำหรับ หุ้น) คือ แชร่วอแรนด์ นั้น เป็น ใบ เสรี ใจ สำหรับ หุ้น ที่ ได้ ชำระ เงิน ครบ แล้ว มี ตรา ของ บริษัท ประทับ ไว้ เป็น สำคัญ แต่ ให้ มี คำ ชี้แจง ไว้ ว่า ผู้ถือ ใบ เสรี ใจ สำหรับ หุ้น เป็น ผู้ถือ กรรมสิทธิ์ ใน จำนวน หุ้น ที่ ถ้าวัด ได้ ใน ใบ เสรี ใจ นั้น

หุ้น อย่าง นั้น จะ โอน กัน ด้วย เป็น แด่มอบ ใบ เสรี ใจ สำหรับ หุ้น (คือ แชร่วอแรนด์) ให้ แก่ กัน ก็ได้

ข้อ ๓๔ ถ้า ใน ข้อ บังคับ ของ บริษัท มี ได้ กำหนด ไว้ อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด ต้อง ถือ ว่า บรรดา ผู้ ที่มี ใบ เสรี ใจ สำหรับ หุ้น (คือ แชร่วอแรนด์) นั้น ควร นับ ว่า เป็น สัมมาชิก ใน บริษัท ได้ ทุก คน แต่ จะ เป็น สัมมาชิก ฐาน มี กรรมสิทธิ์ เต็ม หรือ เป็น สัมมาชิก เฉพาะ ฐาน อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด นั้น ต้อง

แล้ว แต่ความที่ กำหนดไว้ ใน ข้อบังคับ ของบริษัท แต่ห้ามมิให้ สมาชิก
ซึ่ง ถือใบเสร็จ สำหรับหุ้น (คือ แชร่วอแรนซ์) เช่นว่านี้ มีกรรมสิทธิ์
ที่จะ รับตำแหน่ง เป็น ผู้อำนวยการ หรือ เป็น ผู้จัดการ ของ บริษัทโดย
อาไศรย เหตุว่า เป็น ผู้มีหุ้น มากตาม จำนวน ที่มี แฉงอยู่ในใบเสร็จเงิน
ถึง แม้ ว่า ข้อบังคับ ของ บริษัท จะ กำหนดไว้ว่า ผู้ถือ หุ้น มาก เช่น นั้น ควร
จะ รับตำแหน่ง นั้น ๆ ได้ ก็ ให้ เป็นไม่ได้

ข้อ ๑๕ บริษัท ตวง จัก ให้ มี สัมมต ภายใต้อำนาจ สำหรับ จัด รายงาน แต่ ข้อ
สมาชิก ของ บริษัท ใด เป็น หลัก ฐาน ข้อความ ที่ ต้อง จัด นั้น ดังนี้

๑ ข้อสมาชิก ค่าฉบับ ทาง ทำ มา หาก ก็นถือ หุ้น อยู่ ก็ หุ้น เลข
ลำดับ ประจำ หุ้น หุ้นใด ได้ ส่ง ค่าหุ้น ไว้ แล้ว เท่าใด หรือ มี สัญญา พิเศษ
ให้ นับว่า หุ้น ที่ ถือ นั้น เป็น หุ้น อย่าง ที่ ได้ ส่ง เงิน ค่าหุ้น ไว้ แล้ว แต่ เป็น
เงิน เท่าใด

- ๒ วันที่ จด ชื่อ เป็น สมาชิก ใน สัมมต ภายใต้อำนาจ ของ บริษัท
- ๓ วันที่ ออก จาก สมาชิก ใน บริษัท

ข้อ ๑๖ เมื่อ จะ ออกใบเสร็จ สำหรับ หุ้น ใหม่ แทนใบเสร็จ สำหรับ
หุ้น เดิม รายหนึ่ง รายใด บริษัท ตวง ก่อน ชื่อ ผู้ถือ หุ้น เดิม รายนั้น ออก
เสีย จาก สัมมต ภายใต้อำนาจ ดังจะ เห็น ผู้ นั้น ได้ ขาด จาก สมาชิก ของ บริษัท
ตั้ง แต่ วัน นั้น แล้ว ให้ จัด รายงาน ลง ไว้ ใน สัมมต นั้น ดังนี้

๑. ความว่า ได้ ออกใบเสร็จ สำหรับ หุ่น ใหม่ด้วยเหตุใด

๒. เป็นจำนวน กี่ หุ่น มี เลข ประจำ หุ่น ที่ เท่าใด

๓. วันที่ ออกใบเสร็จ สำหรับ หุ่น

ข้อ ๑๗ บุคคล ผู้ใด มี ใบเสร็จ สำหรับ หุ่น ซึ่ง มี ชื่ นาม ของ คน
ถือ อยู่ บุคคล ผู้ นั้น ย่อม มี อำนาจ ที่จะ ขอ ให้ บริษัท จดชื่อ ของ คน เป็น

สมาชิก ใน สโมสร บานูชี่ สมาชิก ได้ แต่ ต้อง นำ ใบเสร็จ สำหรับ หุ่น นั้น
มา ส่ง คืน ให้ บริษัท ถอน จาก บานูชี่ เดิม เสีย ก่อน แต่ ต้อง ปฏิบัติ ให้ ถูก
ต้อง ตาม ข้อ บังคับ ของ บริษัท ใน ส่วน นั้น

ถ้า บริษัท ยอม จดชื่อ ผู้หนึ่ง ผู้ใด ซึ่ง เป็น ผู้ถือ ใบเสร็จ สำหรับ
หุ่น ลง ใน สโมสร บานูชี่ สมาชิก โดยไม่ได้รับ ใบเสร็จ สำหรับ หุ่น เดิม มา
ถอน จาก บานูชี่ เดิม ก่อน แล้ว บริษัท ต้อง รับผิด ชอบ ใน ความ เสีย
หาย ที่ บุคคล ผู้ใด ๆ จะ พังไต่ รับ เพราะ ความ ละเลย ของ บริษัท เช่น
นั้น ทั้งสิ้น

ข้อ ๑๘ สโมสร บานูชี่ ชื่อ สมาชิก นั้น ต้อง ให้ สมาชิก ของ บริษัท มี
อำนาจตรวจดู ใน ระหว่าง เวลา ที่ บริษัท ทำ การ ตาม ขรรคมคาได้ เดิมขอ แต่
บริษัท จะ คง ข้อ บังคับ ที่ สโมสร แก่ การ ใน ส่วน นั้น ก็ได้ แต่ เพื่อ เห็น
สมควร จะ งด การ เปิด บานูชี่ นี เว เป็น ครั้ง เป็น คราว ซึ่ง รวม กัน ทั้งปวง
เกิน กว่า ๓๐ วัน ก็ได้

ข้อ ๑๙ ถ้าใน การ ทำ บัญชี ใน สุ่มด บัญชี ชื่อ สมาชิก ที่ บริษัท
 รักษาอยู่ นั้น มีการ จด ชื่อ หรือ ทะแวนไม่ จด ชื่อ บุคคล ผู้ใด ๆ โดย
 เป็นการ ผิด โกง หรือ โดย เหตุอื่นไม่ สุ่มด ควร กัด หรือ ทะเถย ใด
 ให้ เห็น ชำ เถิน กว่า สุ่มด ควร ใน การ จด หรือ ถอน ชื่อ บุคคล ผู้ที่ ชขาด จาก
 สมาชิก ของ บริษัท แต่ กัด เมื่อ มี เหตุ ชน เช่นนี้ ให้ บุคคล หรือ สมาชิก
 ผู้ที่ ได้ รับ ความ เตื่อต รอน หรือ สมาชิก คน หนึ่ง คนใด ของ บริษัท
 หรือ บริษัท เอง มี อำนาจ ร้อง ต่อ ศาล ขอให้ ศาล มี คำสั่ง ให้ เปลี่ยน แก่
 ชื่อ ความ ใน สุ่มด บัญชี นั้น ให้ ถูก ต้อง ศาล จะ ยก คำ ร้อง เถย แต่ บงค บ
 ให้ ผู้ ร้อง เถย ค่า ถูชา หรือ ไม่ ต้อง เถย กัด หรือ ถ้า ศาล เห็น เบน ที่ พอใจ
 ว่า คำ ร้อง นั้น ชอบ ด้วย ยุติธรรม ศาล จะ มี คำสั่ง ให้ เปลี่ยน แก่ ชื่อ
 ความ ใน สุ่มด บัญชี นั้น ให้ ถูก ต้อง แต่ ให้ บริษัท เถย ค่า ถูชา ทั้ง ดิน
 ทั้ง ค่า เถย หาย ที่ พง มี แก่ ผู้ที่ ได้ รับ ความ เตื่อต รอน นั้น ด้วย กัด

ใน ระหว่าง พิจารณา คัด ทัก ถ้าว ใน ข้อ นี้ ศาล มี อำนาจ ที่ จะ คัด ดิน
 โภ บรรดา ข้อ วิ วาท ที่ เกี่ยว ดวดย กรรม สิทธิ ของ คู่ ความ คนใด ๆ ที่ จะ
 ขอ ให้ บริษัท จด ชื่อ หรือ ทะแวนไม่ จด ชื่อ ดง ใน สุ่มด บัญชี ชื่อ สมาชิก
 แต่ มี อำนาจ คัด ดิน โภ บรรดา เรื่อง ที่ จำ เป็น หรือ สุ่มด ควร ต้อง คัด ดิน โภ
 การ เปลี่ยน แก่ ชื่อ ความ ใน สุ่มด บัญชี นั้น ให้ ถูก ต้อง ได้

๐๘/10/2566
 ข้อ ๒๐ สุ่มด บัญชี ชื่อ สมาชิก ของ บริษัท นั้น ให้ ถือ ว่า เป็น

พยาน ใน ชั้นแรก แห่ง ข้อความ ที่ได้ จัดไว้ ใน นั้น ตาม ที่ บังคับ หรือ
อนุญาต ไว้ ใน ประการที่ พระ ราช ทาน อำนาจ พิเศษ นั้น

ข้อ ๒๑ ถ้า ข้อ บังคับ ของ บริษัท ที่ ได้ ทำ ไว้ แต่ เดิม หรือ ที่ บริษัท
ได้ มีความ ตก ลง พิเศษ เปลี่ยน แก่ ใหม่ อนุญาต ให้ ทำ ได้ บริษัท จะ
ตก ลง เป็น การ พิเศษ คือ จะ เพิ่ม เงิน ทุน ของ บริษัท โดย วิธี ที่ ว่า จำนวน
เงิน ประจำ หัก หรือ ออก หัก ใหม่ ก็ได้ แต่ การ ที่ จะ เพิ่ม เงิน ทุน เช่น นี้
บริษัท ต้อง ด้ รับ เงิน ค่า หัก เดิม ที่ ได้ จัด ทะเบียน แล้ว มา ไว้ ครบ แล้ว
จึง จะ ทำ ได้

ข้อ ๒๒ ถ้า บริษัท มีความ ตก ลง พิเศษ ใน การ ที่ จะ เพิ่ม เงิน ทุน
ของ บริษัท แล้ว บริษัท ต้อง นำ ความ ตก ลง นั้น ไป จัด ทะเบียน ที่ กระทรวง
เกษตรราชการ เป็น หลัก ภายใน ๑๕ วัน คั้ง แต่ วันที่ ได้ ตก ลง

ข้อ ๒๓ ถ้า ข้อ บังคับ ของ บริษัท ที่ ได้ ทำ ไว้ แต่ เดิม หรือ ที่ บริษัท
ได้ มีความ ตก ลง พิเศษ เปลี่ยน แก่ ใหม่ นั้น อนุญาต ให้ ทำ ได้ บริษัท
จะ ตก ลง เป็น การ พิเศษ คือ จะ ถด เงิน ทุน ลง มา ไม่ ค่ำ กว่า ครึ่ง
จำนวน เดิม ก็ได้ เมื่อ มีความ ตก ลง พิเศษ เช่น นี้ บริษัท ต้อง นำ ความ
ไป จัด ทะเบียน ที่ กระทรวง เกษตรราชการ เป็น หลัก ภายใน ๑๕ วัน
คั้ง แต่ วันที่ ได้ ตก ลง แล ต้อง ประกาศ ใน หนังสือ พิมพ์ จัด หมาย เหตุ ที่
ออก แพร่ หาย ใน กรุง ด้ ยาม ด้วย

ข้อ ๒๔ เมื่อได้ประกาศเรื่อง จะ ตัด เงินทุน ใน หนังสือ พิมพ์
จดหมาย เหตุ ดังนี้ แล้ว ถ้าไม่มีผู้ใดตั้ง คำคัดค้าน ใน เรื่อง นั้น ภายใน
บริษัท ภายใน ๒ เดือน ก็ให้ฟัง ถือว่าไม่มีผู้ใดคัดค้าน

ถ้าหาก มีความ คัดค้าน เกิดขึ้น ให้บริษัทจัดการ แก้ไขให้ตกลง กัน
โดยใช้หนี้ หรือทำ ประกัน ให้แก่ ผู้ที่ คัดค้าน นั้น เสีย ก่อน จึงให้
จัดการ ตัดเงินทุน ของ บริษัทได้

ว่าด้วย วิชจัดการ บริษัท

ข้อ ๒๕ วิชจัดการ บริษัท นั้น ต้อง ทำ ตาม ระเบียบ ที่ กำหนด ไว้
ใน ข้อบังคับ ของบริษัท แต่ ถ้าใน ข้อบังคับ นั้น มี ข้อใด ๆ ที่ ขัด กับ
หน้าที่ หรือความ รับผิดชอบ ของ บริษัท หรือธรรมาธิก ของ บริษัท
ตาม กำหนดไว้ ในประกาศ พระราชทาน อำนาจ พิเศษนั้น ต้อง ถือ ว่า
ข้อความ เหล่า นั้น เป็นอันใช้ ไม่ได้

ข้อ ๒๖ ถ้า บริษัท จะ เปลี่ยน แก่ ข้อ ความ ใน ข้อ บังคับ ของ บริษัท กัด
หรือ จะ ตั้ง ข้อ บังคับ ขึ้น ใหม่ แทน หรือ เพิ่ม เติม ข้อ บังคับ นั้น กัด
ต้อง ได้ ความ ตกลง พิเศษ ใน ที่ ประชุม ของ บริษัท เสีย ก่อน จึง ทำ ได้
แต่ ความ ตกลง พิเศษ นั้น ต้อง นำ ไป จด ทะเบียน ที่ กระทรวง เกษตรา
ธิการ เป็น หลัก ภายใน ๑๕ วัน ตั้งแต่วันที่ ตกลง

ข้อ ๒๗ เงิน ผลประโยชน์ที่จะแบ่งปันแจกตามผู้ถือหุ้นนั้น คงเป็นเงินกำไรที่เกิดจากกิจการของบริษัทอย่างเดียวกัน

ข้อ ๒๘ ภายใน ๖ เดือนตั้งแต่วันที่จดทะเบียน ตามที่ได้บังคับไว้ในข้อ ๒ บริษัทต้องมีการประชุมใหญ่ที่สมาชิกของบริษัทมาประชุมพร้อมกันได้ทุกคน แต่ต้องมีการประชุมเช่นนั้นไม่น้อยกว่าปีละครั้งเสมอทุกปี

ข้อ ๒๙ เมื่อมีสมาชิกที่ถือหุ้นไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๕ ของจำนวนหุ้นทั้งหมดที่บริษัทออกอยู่แล้วพร้อมกัน มีหนังสือขอให้มีการประชุมพิเศษ บริษัทต้องนัดประชุมให้ตามประสงค์ ในหนังสือที่ขอให้มีการประชุมนั้น ต้องบอกเรื่องที่จะให้ที่ประชุมปรึกษาไว้ให้ถี่ถ้วน

ข้อ ๓๐ ในการออกคะแนนความเห็นในที่ประชุม นั้น ถ้าในข้อบังคับของบริษัทมีไว้ว่า สมาชิกที่จะมีอำนาจออกความเห็นได้จำเป็นต้องเป็นผู้ถือหุ้นมาก ถึงที่กำหนดไว้ในข้อบังคับเท่าใด ๆ เช่นนั้น ก็ให้สมาชิกที่ถือหุ้นน้อยกว่าที่กำหนดนั้น มีอำนาจรวมกันจนมีจำนวนหุ้นมาก ถึงที่กำหนด แต่มอบฉันทะให้สมาชิกในพวกเดียวกันคนหนึ่ง เป็นผู้หนึ่งประชุมลงคะแนนความเห็นในที่ประชุมของบริษัทได้ทุกครั้ง

ข้อ ๓๓ เมื่อได้ทำบัญชีงบรายได้รายจ่ายขึ้นแล้ว บริษัทต้องตั้งพนักงานสำรวจบัญชีคนหนึ่งหรือหลายคนภายใน ๒ เดือน สำหรับตรวจสอบว่าบัญชีนั้นได้ทำขึ้นโดยถูกต้องทุกอย่าง แต่ถึงข้อนี้เป็นพยานไว้ในนั้นเป็นสำคัญ

ข้อ ๓๔ ภายใน ๓ เดือนนับแต่วันที่ได้ทำบัญชีงบรายได้รายจ่ายของบริษัท ๆ ต้องเอาบัญชีนั้นออกแสดงในที่ประชุมใหญ่ของบริษัท ขอให้ที่ประชุมวินิจฉัยแล้วรับรองเป็นที่ใช้ได้

ข้อ ๓๕ ให้สมาชิกแต่ละเจ้าหน้ของบริษัท มีอำนาจเรียกเอาถำเนาบัญชีงบรายได้รายจ่ายนั้นได้ทุกคน แต่ต้องเสียค่าธรรมเหน็มนับละ ๑๖ สตึงให้แก่บริษัท

ข้อ ๓๖ บัตรหมายในประกาศแจ้งความแต่หนังสือสำคัญแต่หนังสือต่าง ๆ ที่จะต้องส่งไปยังบริษัทนั้น ถ้าเขาไปส่งยังที่ทำการของบริษัท ณ ตำบลที่ได้จดทะเบียนแล้ว หรือส่งทางไปรษณีย์อย่างหนังสือฝากที่จดทะเบียนไปรษณีย์เป็นสำคัญ ตักหักถั่งบริษัท ณ ที่ทำการตำบลนั้นก็ เป็นใช้ได้

ข้อ ๓๗ บริษัทต้องมีสมุดสำหรับจดรายงานความคกตง แต่การต่าง ๆ ที่ได้ทำในที่ประชุมของบริษัท แต่ในที่ประชุมผู้อำนวยการหรือผู้จัดการของบริษัทไว้ทุกครั้ง

08/10/2566

ข้อ ๓๘ ที่หน้าถำถานที่ทำการของบริษัททุกตำบล ต้องเขียนข้อ

บริษัท กับคำ คอ์ ท้ายว่า ทุน เกิดเป็น ภาษา ไทย ย่อม ไต่ซัด ไว้ เป็น
 สำคัญ แต่ให้ มี ชื่อ เช่น นั้น เป็น ภาษาไทย ประจำ ตวง ตราของ บริษัท
 สำหรับ ประทับ ใน สรรพ หนังสือ แจ้ง ความ หนังสือ เอกสาร แด บัญชี
 แด คอ์ โบลีร์จ แด หนังสือ ต่าง ๆ ที่ จะ มี จาก บริษัท

ว่าด้วย โบลีร์จ ช่วย ทุน บริษัท

(ติเบเนเซอร์)

ข้อ ๓๘ ถ้า บริษัท จะ ออก โบลีร์จ ต้อง ได้รับความ ตกลง พิเศษ
 ใน ที่ ประชุม ใหญ่ ของ บริษัท ความ วิชั้ ที่ กล่าว ไว้ ใน ข้อ ๓๓ แล
 จึง จะ ทำ ได้

ข้อ ๔๐ จำนวน เงิน ที่ จะ ทุน ต้อง ไม่ ให้ เกิน กว่า จำนวน เงิน
 ทุน ของ บริษัท ที่ ผู้ ถือ หุ้น ไต่ชำระ ไว้ แลแล้ว ถ้า บัญชี บราย ได้ ราย
 จ่าย ของ บริษัท คราว สิ้น ท้าย มี ปรากฏ ว่า บริษัท คง มี ทรัพย์ สัมบัติ เปน
 ราคา น้อย กว่า จำนวน เงิน ทุน ที่ ไต่ชำระ กัน ได้ แลแล้ว เช่น นั้น จำนวน เงิน
 ที่ จะ ทุน ออก โบลีร์จ ต้อง ไม่ ให้ เกิน กว่า ราคา ทรัพย์ สัมบัติ ของ
 บริษัท ที่มี แจ้ง อยู่ใน บัญชี นั้น

ข้อ ๔๑ จำนวน เงิน ประจำ โบลีร์จ บับหนึ่ง ต้อง ไม่ ต่ำ กว่า ๕๐ บาท

08/10/2566

แต่ผู้ถือหุ้นบางคนเข้าใจว่า ต้องได้ส่งเงินครบตามจำนวนในใบกู้
แล้ว จึงจะนับว่ามีอำนาจเป็นผู้ออกใบกู้ก็ได้

ข้อ ๕๓ บรรดาหนังสือประกาศ แต่หนังสือพรรณาการสำหรับ
ชักชวนให้คนทั้งหลายซื้อ รับถือใบกู้เงินของบริษัทนั้น ต้องมี
ข้อความดังนี้ทุกฉบับ คือ

- ๑ จำนวนเงินที่จะกู้
- ๒ จำนวนใบกู้ที่จะออก
- ๓ จำนวนเงินประจำใบกู้
- ๔ อัตราดอกเบี้ย
- ๕ วิธีแต่กำหนดเวลาที่จะได้ใบกู้
- ๖ ถ้าบริษัทได้ออกใบกู้แล้ว บริษัทยังแบงเงินตามใบกู้เหล่านี้

นั้นอย่างไร

- ๗ บริษัทจะออกใบกู้ทอดตลาดเป็นราคาฉบับละเท่าไร
- ๘ วิธีแต่กำหนดเวลาที่ผู้ถือหุ้นจะต้องส่งเงินให้ครบตาม

จำนวนใบกู้

- ๙ จำนวนเงินทุนของบริษัทที่ประกาศไว้ แต่จำนวนเงินทุนที่
ได้รวมไว้แล้ว

๑๐ จำนวนราคาทรัพย์สินล้มคดีแต่รายได้ของบริษัท ตามบัญชี

08/10/2566

งบรายได้รายจ่ายคร่าวสุดท้าย

๑๓ ข้อ ตั้งกีดแต่คำบด บาน ของ ผู้ อำนวยการ บริษัท แด ของ พนักงาน ดำรงบัญชี สำหรับ ตรวจสอบ สรรพ บัญชี ของ บริษัท

ข้อ ๔๓ หนังสือ คู่มือ ที่ จะ ออก ให้ แก่ ผู้ รับ โอน นั้น ต้อง ประทับ ตรา ของ บริษัท แต่ มี ข้อ ความ ตาม ที่ หมาย ตั้ง แต่ ๑ ถึง ๕ ใน ข้อ ๔๒ แต่ ต้อง มี ข้อ ผู้ ถอด แด จำนวน ไบ กู ที่ เกี่ยว ของ

ข้อ ๔๔ ถ้า จะ โอน หนังสือ คู่มือ ไป ให้ คน อื่น ต้อง ให้ มี ข้อ ความ ที่ โอน แต่ มี ข้อ แด คำบด บาน ของ ผู้ ที่ รับ โอน นั้น จัด เป็น รายงาน ลง ไว้ ใน สมุด บัญชี สำหรับ ไบ กู ของ บริษัท เป็น หลัก ถาน ถ้า ยัง มิ ได้ ทำ เช่น นั้น การ ที่ โอน นั้น เป็น อัน ใช้ สำหรับ บริษัท หรือ สำหรับ บุคคล อื่น มิ ได้

ข้อ ๔๕ ใน ส่วน ไบ กู ที่ บริษัท ได้รับ เงิน ครบ แล่ว นั้น ให้ บริษัท มี อำนาจ ออก ไบ คำคัญ คือ ไบ กู ซึ่ง มี ตรา ของ บริษัท ประทับ เป็น คำคัญ แต่ มี คำ ชัด เจง ใน นั้น ว่า ผู้ ถอน ไบ กู มี กรรม สิทธิ ตาม จำนวน ไบ กู นั้น

ไบ กู อย่าง นี้ ถ้า จะ โอน กัน เป็น แต่ มอข ไบ กู ให้ แก่ กัน ก็ ใช้ ได้ ใน ไบ กู ต้อง มี ข้อ ความ ตาม ที่ หมาย ตั้ง แต่ ๑ ถึง ๕ ใน ข้อ ๔๒ ทุก ฉบับ

ว่า ด้วย การ เด็ก บริษัท แต่ ทำ การ

ชำระ บัญชี บริษัท

08/10/2566

ข้อ ๔๖ บริษัท นี้ จะ ต้อง เด็ก ด้วย เหตุ อย่าง ไต อย่าง หนึ่ง เหตุ นี้ คือ

ที่ถือหุ้นนับรวมด้วยกันเท่า ๓ ใน ๒๐ ในทุนของบริษัท ที่ได้ตั้งเงิน
ครบแล้ว จะร้องขอให้ศาลเด็กตั้งให้ก็ได้.

ข้อ ๕๐ ผู้จัดการเด็กสำหรับชำระบัญชีเด็กบริษัท ที่ศาลไม่ได้
เด็กตั้งนั้น พวกสมาชิกบริษัทจะมีการประชุมใหญ่ตกลงให้ออกเสีย
จากหน้าที่แต่หาคนอื่นแทนก็ได้ แต่บรรดาผู้จัดการเด็กสำหรับ
ชำระบัญชีเด็กบริษัทที่ศาลได้ตั้ง หรือไม่ได้ตั้งก็ตาม
ถ้ามีพวกสมาชิกที่ถือหุ้นนับรวมด้วยกันเท่า ๓ ใน ๒๐ ในทุนของ
บริษัทที่ได้รับเงินครบแล้ว ร้องขอคือศาลให้ศาลมีอำนาจบังคับ
ให้ออกจากหน้าที่แต่เอาคนอื่นแทนก็ได้

ข้อ ๕๑ เมื่อตั้งผู้จัดการ หรือเปลี่ยนผู้จัดการเด็กสำหรับชำระ
บัญชีเด็กบริษัท พวกคนกลางเหล่านี้ต้องเอาความนั้นประกาศ
ในหนังสือพิมพ์จดหมายเหตุที่ออกแพร่หลายในกรุงสยามทุกครั้ง

ข้อ ๕๒ หน้าที่ของผู้จัดการเด็ก สำหรับชำระบัญชีเด็กบริษัทนั้น
คือต้องจัดแต่กระทำการทุกอย่างที่จำเป็นสำหรับชำระหนี้สิน แต่แบ่ง
ปันทรัพย์สินของบริษัท

ถ้าอำนาจในส่วนนี้ มีที่ขัดกันอยู่ประการใด จะยกเอาความที่มี
อำนาจไม่พอ นั้นขึ้นไขแก่บุคคลผู้อื่นไม่ได้

ข้อ ๕๓ ถ้ามีความขัดข้องเกิดขึ้นอย่างหนึ่งอย่างใด ในการชำระ
บัญชีเด็กบริษัท ผู้จัดการเด็กสำหรับชำระบัญชีหรือเจ้าหนี้หรือ
ถูกหนี้ของบริษัทคนใด จะร้องขอให้ศาลช่วยตัดสินก็ได้

ข้อ ๕๔ ผู้จัดการ เด็ก สำหรับ ชำระ ภาษี เด็ก บริษัท มีอำนาจที่ จะเรียกเงินตามที่ ต้อง การในการ ชำระ ภาษี นั้น จากบรรดา สมาชิก ของ บริษัท คิด เป็น ส่วน ตาม จำนวน หุ้น ที่ ต่าง คน ถือ อยู่ แต่ เฉพาะ ตามจำนวนเงิน ประจำหุ้นที่ ยัง ส่ง ไม่ครบ

ข้อ ๕๕ ททรัพย์ สัมบัติ ของ บริษัท ที่ จะ เอา มา แบ่งปัน ตาม พก ด้มาชิก นั้น ต้อง เป็น ททรัพย์ สัมบัติ ที่ เหลือ จาก การ ชำระ หนี้สิน ของ บริษัท จน สิ้น เชนง แล้ว

ข้อ ๕๖ เมื่อ ได้ ทำ การ ชำระ หนี้สิน แต่ แบ่งปัน ททรัพย์ สัมบัติ ของ บริษัท ตลอด แล้ว ผู้จัดการ เด็ก สำหรับ ชำระ ภาษี เด็ก บริษัท ต้อง หนด ให้ พวก บริษัท มา ประชุม พร้อม กัน แต่ เอา รายงาน ที่ได้ จัด แด กระทำ ในการ ชำระ ภาษี เด็ก บริษัท นั้น แล้ว อย่างไร ออก แด่ ชนง ใน ที่ ประชุม ถ้า ที่ ประชุม เห็น ชอบ บด้วย แล้ว ผู้จัดการ เด็ก สำหรับ ชำระ ภาษี เด็ก บริษัท ต้อง นำ รายงาน ของ ที่ ประชุม แด่ ชนง ที่ได้ ประชุม กัน นั้น ไป จด ทะเบียน ที่ กระทรวง เกษตร ราชการ ภายใน ๑๕ วัน

ข้อ ๕๗ นอกจาก บรรดา หนี้สิน ที่ มี กำหนด จะ ต้อง ชำระ กัน ใน เวลา นาน ไม่ ถึง ๕ ปี ให้ ถือ ว่า บรรดา หนี้สิน ที่ ใน ๓ ประ เภท ข้าง ด้ง นี้ เกี่ยว ค้าง กัน ได้ นับ แด่ วันที่ ได้ จัด ทะเบียน รายงาน การ เด็ก ชำระ ภาษี บริษัท ไป อีก ๕ ปี เป็น หมด เชนทร์

ประเภท ๑ บรรดา หนี้สิน ที่ ต้อง ทวง จากบริษัท

ประเภท ๒ บรรดาหนี้สินที่ต้องทวงจากสมาชิก โดยถานที่เป็น
สมาชิกของบริษัท

ประเภท ๓ บรรดาหนี้สินที่ต้องทวงจากผู้จัดการเด็กสำหรับชำระ
บัญชีเด็กบริษัท โดยถานที่มีหน้าที่เช่นนั้น

ว่าด้วยการตรวจแต่กำหนด

โทษสำหรับความผิด

ข้อ ๕๘ รัฐบาลมีอำนาจตั้งเจ้าพนักงานให้ไปตรวจดูสรรพหนังสือ
แต่สมุดบัญชีต่าง ๆ ของบริษัทได้เสมอ เพื่อจะให้ทราบแน่ว่า
บริษัทได้ประพฤติตามข้อบังคับ ในประกาศพระราชทานอำนาจพิเศษ
นี้ทุกประการหรือไม่

ข้อ ๕๙ ถ้าบริษัทกระทำการอย่างใด ๆ นอกเหนืออำนาจซึ่ง
ประกาศพระราชทานอำนาจพิเศษอนุญาตไว้ หรือซึ่งพระราชกำหนด
กฎหมายอนุญาตให้ทำได้อีก หรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ที่บังคับ
ไว้ในประกาศพระราชทานอำนาจพิเศษนี้ กัด ให้รัฐบาลหรือสมาชิก
ในบริษัท หรือบุคคลที่มีกิจเกี่ยวของกับบริษัท มีอำนาจร้อง
ต่อศาลเจ้ากระทรวงได้ แต่ให้ศาลเจ้ากระทรวงมีอำนาจบังคับให้
บริษัทเสียค่าปรับใหม่เป็นเงินไม่เกินกว่า ๓,๐๐๐ บาท ทุกครั้งที่มีความ
ละเมิดต่อข้อบังคับ หรือเรียกคืนดอกเบี้ยเด็กประกาศพระราช
ทานอำนาจพิเศษนี้จากบริษัทก็ได้ ตั้งแต่แล้วแต่ที่สมควรแก่การ

ถ้า บริษัท ใด ไม่ นำ หนังสือ คำ คัญ อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด ไป จด
 ทะเบียน ตาม กฎหมาย หรือ ตาม ที่ บัง คับ ใ้ ใน ประกาศ พระ ราช ทาน
 อำนาจ พิเศษ นี้ ด้ หรือ ไม่ ปฏิบัติ ตาม ที่ บัง คับ ใ้ ใน ข้อ ๖ ข้อ ๓๐
 ข้อ ๓๕ ข้อ ๓๖ ข้อ ๓๗ ข้อ ๓๘ ข้อ ๓๙ ข้อ ๔๐ ข้อ ๔๑ ข้อ ๔๓ ใน
 ประกาศ พระ ราช ทาน อำนาจ พิเศษ นี้ ด้ ให้ มี โทษ ปรับ เป็น เงิน
 อย่าง ใดๆ

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๘ กันยายน รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๗

เป็น วันที่ ๑๙๕๕๖ ในรัชกาล บั ตย บ น น

หนังสือ กำหนด อำนาจ สำหรับ

บริษัท ศรีราชา ทุน จำกัด

- (๑) นาม ของ บริษัท นี้ คือ บริษัท ศรีราชา ทุน จำกัด
- (๒) ที่ ทำ การ ของ บริษัท นี้ ตั้ง อยู่ ใน กรุงเทพมหานคร ฯ
- (๓) ความ ประสงค์ บริษัท นี้ คือ
- (๓) เพื่อ จะ ช้อ และ ทำ ชุระ ใน การ ค้า ขาย ไม้ ซึ่ง เวลานี้ เจ้า พระยา
 สุรศักดิ์ มน ตรี แต่ ผู้ ช้อ ได้ จด การ อยู่ ใน นาม บริษัท ศรี ราชา
- (๒) เพื่อ จะ ช้อ และ ทำ ชุระ ใน การ ที่ มี ประโยชน์ ต่าง ๆ ที่ บริษัท
 จะ ได้ รับ พระ บรม ราชานุญาต ต่อ ไป
- (๓) เพื่อ ประกอบ กิจ ชุระ ใน การ อื่น ๆ ที่ บริษัท เห็น ควร ว่า จะ ทำ
 เป็น ชุระ เดียว กับ บริษัท หรือ ที่ อาจ กระทบ ให้ เกิด ผล ประโยชน์ ดี ยิ่ง
 ขึ้น แก่ ทว พ ย ์ แต่ อำนาจ ของ บริษัท

(๕) เพื่อจะรับซื้อหรือรับทำธุรกิจการค้าขาย แต่ทรัพย์สินบุคคล
แต่ความรับผิดชอบของบุคคล หรือบริษัทใด ๆ ที่ทำการค้าขาย
อย่างเดียวกับที่บริษัทนี้ ได้รับพระบรมราชานุญาตให้กระทำได้
หรือรับซื้อทรัพย์สินบุคคลต่าง ๆ ที่สมควรจะมีไว้สำหรับธุรกิจการของบริษั

(๕) และจะทำธุรกิจค้าขายใด ๆ ที่จะบำรุงการของ บริษัทให้เจริญ
ขึ้นตามความประสงค์

(๕) ความรับผิดชอบของ บริษัทนี้จำกัดทุนของ บริษัท

(๕) ทุนของ บริษัท เป็นจำนวนเงินล้านห้าแสน (๑,๕๐๐,๐๐๐) บาท
จำแนกเป็นหุ้น (๑๕,๐๐๐) แשר ๆ ละร้อย (๑๐๐) บาท ชาวเจ้า
ผู้ที่ได้ตั้งชื่อแต่บอกตำบลบ้านไว้ข้างล่างนี้ทุก คน มีความพร้อม
ใจที่จะตั้งขึ้นเป็นบริษัท โดยหนังสือกำหนดอำนาจบริษัทฉบับนี้
แต่ชาวเจ้าสัญญาจะเข้าส่วนในเงินทุนสำหรับบริษัท โดยรับเป็น
ผู้ถือแשר ตามจำนวนที่เขียนไว้ตรงชื่อของชาวเจ้าข้างล่างนี้ทุก คน

นาม	ตำบลบ้าน	จำนวนแשר ๆ ละ ๑๐๐ ถ้วน
เจ้าพระยาสุรเสถิมณฑรี	กรุงเทพฯ	หนึ่งแשר
พระยาราชนนตรี	กรุงเทพฯ	หนึ่งแשר
พระมนตรีพจนกิจ (ฮ)	กรุงเทพฯ	หนึ่งแשר
หลวงได้ภณเพ็ชรรัตน์	กรุงเทพฯ	หนึ่งแשר
หลวงอนุพันธ์ชูการ	กรุงเทพฯ	หนึ่งแשר

มิสเตอร์ ตบดีว เอ ยีตลิก กรุงเทพฯ

หนึ่งแซร์

มิสเตอร์ แอฟวี เต เยซซ์ กรุงเทพฯ

หนึ่งแซร์

ตง ณวันที่ ๓ เดือน กันยายน รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๗

ประกาศใช้พระราชบัญญัติ

ลักษณะห้าโคกระบือแต่ละกรมตามหัวเมือง

ร.ศ. ๑๓๕ ทวีเขตร์แขวงนครน่าน

พระเจ้าห้อง ยาเชอ กรม หลวง ดำรง ราชานุภาพ เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย รับ พระบรมราชโองการใส่เกล้าฯ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศ ทราบทั่วกันว่า แต่เดิม มาได้ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ใช้ พระราช บัญญัติ ลักษณะห้าโค กระบือ แต่ละกรมตาม หัว เมือง ศก ๑๓๕ แต่เฉพาะใน ท้อง ที่ แขวง เวียง น่าน นั้น

บัดนี้ ทรง พระราชดำริเห็นว่า ถึง เวลา อัน สัมควร ที่ จะ ขยาย การใช้พระราช บัญญัติ ลักษณะห้าโค กระบือ แต่ละกรม ตาม หัว เมือง ศก ๑๓๕ ให้ ทวีเขตร์ แขวง นคร น่าน ได้ จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ ใช้ พระราช บัญญัติ ลักษณะห้าโค กระบือ แต่ละกรม ตาม หัวเมือง ศก ๑๓๕ ให้ ทวีเขตร์ แขวง นคร น่าน ตั้งแต่ศก ๑๒๗ เป็นต้น ไป

คำกล่าวว่าการมหาดไทย
ประกาศ มา ณวันที่ ๑๕ กันยายน ร.ศ. ๑๒๗
(ลงพระนาม) ดำรง ราชานุภาพ

ประกาศพระราชทานอำนาจพิเศษ

แก่บริษัทรถไฟแม่กลองทุนจำกัด

มี พระบรมราชโองการ ใน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า

เดิมเมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๓ ได้ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทาน พระบรมราชานุญาตพิเศษให้แก่ บริษัทรถไฟท่าจีน ทุนจำกัด ได้เป็นบุคคลในกฎหมาย แต่ให้มีอำนาจพิเศษ สำหรับ ทำการ สร้าง และใช้ทางรถไฟสายหนึ่ง ระหว่าง กรุงเทพฯ กับเมืองสมุทรสาคร แต่กระทำการติดต่อดีเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ อันควร จะประกอบกัน หรือ ซึ่งสามารถ จะ นำให้ การรถไฟสายนั้น ดำเนิน ประโยชน์โดยบริบูรณ์

กับเมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๔ ได้ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต เช่น นั้น อีกครั้งหนึ่ง แก่ บริษัทรถไฟแม่กลอง ทุนจำกัด ได้ เป็นบุคคลในกฎหมาย แต่ให้มีอำนาจพิเศษ สำหรับ ทำการ สร้างและใช้ทางรถไฟสายหนึ่ง ระหว่าง เมืองสมุทรสาคร กับ เมืองสมุทรสงคราม แต่กระทำการติดต่อดีเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ อันควร จะ ประกอบซึ่งกัน หรือ ซึ่ง สามารถ จะ นำให้ การรถไฟสายนั้น ดำเนิน ประโยชน์โดยบริบูรณ์

ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๕ ได้มีการประชุมบรรดาผู้ที่มีหุ้นส่วนในบริษัท รถไฟท่าจีนทุนจำกัดที่กรุงเทพฯ แต่ได้ปรึกษาตกลงกันในที่ประชุมเห็นว่า ควรให้บริษัทนี้เข้าร่วมสมาคมเป็นบริษัทเดียวกัน กับบริษัทรถไฟแม่กลองทุนจำกัด แล้วต่อมานี้มาได้มีการประชุมกันอีกครั้งหนึ่ง ปรึกษาเห็นชอบตามความตกลงอันนี้ทุกประการ

ฝ่ายบริษัทรถไฟแม่กลองทุนจำกัด ก็ได้มีการประชุมบรรดาผู้ที่มีหุ้นส่วนในบริษัทนั้นเช่นเดียวกัน เมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๕ ปรึกษาตกลงว่าควรเข้าร่วมสมาคมเป็นบริษัทเดียวกันกับบริษัทรถไฟท่าจีนทุนจำกัด และได้ประชุมอีกครั้งหนึ่ง ปรึกษาเห็นชอบตามความตกลงอันนี้ด้วยแจ่มเหมือนกัน

ครั้นถึงวันที่ ๑๕ กรกฎาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๖ บริษัททั้งสองนั้นได้จัดการตามความตกลงที่ว่ามาแล้ว คือได้เข้าร่วมสมาคมเป็นบริษัทเดียวกัน มีนามว่า บริษัทรถไฟแม่กลองทุนจำกัด ความประสงค์ของบริษัทที่ร่วมกัน ก็ยังคงเป็นอยู่ตามความประสงค์เดิมของบริษัททั้งสอง ในเมื่อยังไม่ได้ร่วมกันนั้น กล่าวคือ เพื่อจะทำการเดินรถไฟระหว่งกรุงเทพฯ กับเมืองสมุทรสาคร แตรหว่งเมืองสมุทรสาคร กับเมืองสมุทรสงคราม แลกระทำการติดต่อแถบดินแดนต่าง ๆ ซึ่งเห็นเป็นการจำเป็น แลการอื่น ๆ ที่เห็นสมควรเพื่อบำรุงการรถไฟนั้นให้เจริญยิ่งขึ้น

บัดนี้ กรมการ ของ บริษัท รถไฟท่าจีน ทุนจำกัด แต่ กรมการของ
 บริษัท รถไฟแม่กลอง ทุนจำกัด ซึ่ง รับ อำนาจ ทำ การ ใน หน้าที่ กรมการ
 ของ บริษัท ที่ ได้ ตั้ง ขึ้น ใหม่ แทน ต้อง บริษัท นั้น ได้ ทำ ฎีกา ขึ้น ทูล
 เกล้าฯ ถวาย ขอ รับ พระ ราช ทาน พระ บรม ราชานุญาต ให้ ได้ นับ ว่า
 บริษัท ใหม่ นั้น เป็น บุคคล ใน กฎหมาย แต่ ขอ รับ พระ ราช ทาน อำนาจ
 พิเศษ เพื่อ ทำ การ เป็น บริษัท อย่าง มี ความ รับผิดชอบ กำจัด เพียง กำจัด
 เงิน ทุน ตั้ง แล้ว ณ ที่ ได้ เข้า ร่วม เป็น บริษัท เดียว กัน นั้น เป็น ต้น ไป

ทรง พระ ราชดำริ เห็น ชอบ ตาม ที่ กรมการ กราบ บังคม ทูล ขอ มา
 ดังนี้ แล้ว จึง ทรง พระ กรุณา โปรดเกล้าฯ พระ ราชทาน พระ บรม ราชาน
 ุญาต ให้ ถิ่น ว่า บริษัท รถไฟแม่กลอง ทุนจำกัด อัน เป็น บริษัท ที่ ตั้ง ขึ้น
 โดยมี บริษัท รถไฟ สอง บริษัท ร่วม กัน นั้น เป็น บุคคล ใน กฎหมาย นับ
 ตั้ง แล้ว ณ ที่ ๑๒ กรกฎาคม วัน ศุกร์ ที่ ๑๒๖ เป็น ต้น ไป แต่ บริษัท
 นี้ ต้อง ปฏิบัติ ตาม ข้อ บังคับ ที่ จะ ว่า ต่อ ไป นี้ จึง ทุก ประการ คือ

- ๑ ประกาศ พระ ราชทาน พระ บรม ราชานุญาต พิเศษ นี้ จะ ทรง พระ
 กรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ ยกเลิก เสีย เมื่อใด ก็ ได้ ทุก เมื่อ
- ๒ ประกาศ พระ ราช ทาน พระ บรม ราชาน ุญาต พิเศษ นี้ ไม่ เป็น ที่
 ให้ รัฐบาล ต้อง รับผิดชอบ อย่าง หนึ่ง อย่างใด ใน การ ซึ่ง บริษัท จะ
 กระทำ นั้น เป็น อัน ชาติ

08/10/2566

๓ ประกาศ พระราชทาน พระบรมราชา นุญาตพิเศษ

มีได้

อนุญาตให้บริษัท เว้นจาก ความ ประพฤติ ตาม พระราช กำหนด กฎหมาย
แต่ ขอบังคับ บรรดา ที่ มีอยู่ แต่ ซึ่ง จะ ได้ มี ชน ต่อ ไป แต่ อย่าง ใด
อย่าง หนึ่ง

๔ บริษัท ต้อง นำ หนังสือ กำหนด อำนาจ ซึ่งเป็น สัญญา การ ร่วม
บริษัท แต่ หนังสือ กำหนด ขอบังคับ สำหรับ บริษัท นั้น ไป จด ทะเบียน
ที่ กระทรวง เกษตรา ชการ เป็น สำคัญ

๕ หนังสือ กำหนด อำนาจ ซึ่งเป็น สัญญา ร่วมบริษัท แต่ หนังสือ
กำหนด ขอบังคับ ของ บริษัท ซึ่ง ได้ จด ทะเบียน ไว้ ที่ กระทรวง เกษตรา
ชการ นั้น ต้อง เป็น ของ เบ็ด เผย เพื่อ ดำรง ารณ ชน ควบคุม ได้ ตาม
ประสงค์ แต่ ต้อง เสีย ค่า ชกรรมเนียม ครั้ง หนึ่ง ไม่ เกิน กว่า บาท หนึ่ง

๖ หนังสือ กำหนด อำนาจ ซึ่งเป็น สัญญา ร่วมบริษัท แต่ หนังสือ
กำหนด ขอบังคับ ของ บริษัท ที่ ว่า มา นั้น ให้ ถือ ว่า เป็น หนังสือ สัญญา
แต่ ขอบังคับ ซึ่ง บริษัท แต่ บรรดา ด้มาชิก ของ บริษัท จะ ต้อง ประพฤติ
ตาม ตูจ หนึ่ง ว่า ด้มาชิก ได้ ลง ชื่อ ไว้ ด้วย ตน เอง ทุก คน แต่ รับ รอง ต่อ
ไป ว่า ผู้ รับ มรดก หรือ ผู้ จัด การ มรดก ของ ด้มาชิก ทุก ๆ คน จะ
ประพฤติ ตาม ข้อ ความ ใน หนังสือ เหล่า นั้น แต่ ที่ ชอบ ด้วย ข้อ บังคับ ใน

ประกาศ พระราชทาน พระบรมราชา นุญาตพิเศษนี้ ทุก ประการ

๗ ถ้า บริษัท จะ แก้ไข ข้อ ความ ใน หนังสือ กำหนด อำนาจ ซึ่งเป็น

สัญญา ร่วม บริษัท หรือ ใน หนังสือ กำหนด ข้อบังคับ ของ บริษัท นั้น กัด หรือ จะ ตกลง เด็ก บริษัท กัด บริษัท ต้อง นำ ความ ไป จด ทะเบียน บอกกล่าว ไว้ ที่ กระทรวง เกษตรรา ชิการ ภายใน สิบ สี่ วัน

๘ บริษัท ต้อง พิมพ์ ตำเนา หนังสือ กำหนด อำนาจ ซึ่ง เป็น สัญญา ร่วม บริษัท แต่ หนังสือ กำหนด ข้อ บังคับ ของ บริษัท นั้น ดังไว้ ที่ กระทรวง เกษตรรา ชิการ ตาม ที่ ได้ หนด ที่ กระทรวง นั้น เห็น สุ่มควร ว่า จะ ต้อง มีไว้ ที่ รมบ เพื่อ ความ ด้ดวก ของ ผู้ ารณ ชน ที่ จะ ต้อง การ ทราบ หนังสือ เหล่า นั้น แต่ ถ้า ผู้ ึ่ง ผู้ใด จะ ต้อง การ ตำเนา ตัวพิมพ์ หนังสือ เหล่า นั้น ที่ บริษัท ๆ ต้อง จำย ให้ โดย เรียก ราคา ไม่ เกิน กว่า ส้า รบตะบาท หนึ่ง

๙ บริษัท ต้อง มี กรรม การ ไม่น้อย กว่า ๕ คน แต่ ต้อง นำ ชื่อ กรรม การ นั้น ไป จด ทะเบียน ที่ กระทรวง เกษตรรา ชิการ ภายใน สิบ สี่ วัน

๑๐ เหตุ ที่ ตั้ง ผู้ใด เป็น กรรม การ กัด หรือ เหตุ ที่ ผู้ใด ออก จาก ตำแหน่ง กรรม การ กัด ถ้า ยัง มี ได้ นำ ความ ไป จด ทะเบียน ที่ กระทรวง เกษตรรา ชิการ แล้ว บริษัท จะ ยก เขา เหตุ ที่ ว่า นั้น ชน ใช้ แก่ คน ภาย นอก บริษัท ไม่ ได้

๑๑ เมื่อ ได้ ตั้ง ผู้ใด เป็น กรรม การ ผู้ นั้น ต้อง นำ ไป สำคัญ เขา ส่วน ที่ มี อยู่ใน ชื่อ ของ ตน ไป ยื่น ฝาก ไว้ ที่ กระทรวง เกษตรรา ชิการ ๕๐ ส่วน ก่อน เวลา จด ทะเบียน การ ที่ ตั้ง เป็น กรรม การ นั้น จึง จะ เป็น อัน ใช้ ได้

แต่ใบสำคัญที่ยื่นฝากไว้เช่นนี้ จะโอนไปให้คนอื่นในระหว่างที่ผู้ยื่น
อยู่ในตำแหน่ง กรรมการไม่ได้เป็นอันขาด

๓๒ ให้บริษัทที่มีที่ทำการเป็นด้านกกลางไว้แห่งหนึ่ง แต่ให้จุด
ทะเบียนไว้ที่กระทรวงเกษตรธิการเป็นที่สำหรับจะได้ส่งบัตรหมาย
แต่หนังสือต่าง ๆ ที่จะมีถึงบริษัทไปยังที่นั้น ถ้าบริษัทจะเสียม
จัดตั้งที่ทำการเช่นนี้ บริษัทมีความผิดต้องรับโทษปรับไม่เกินกว่า
วันละ ๓๐๐ บาททุกวันไป จนกว่าจะได้ตั้งที่ทำการเช่นนั้นขึ้น

๓๓ ให้บริษัทมีดวงตราไว้สำหรับบริษัทดวงหนึ่ง แต่ต้องนำไป
จดทะเบียนที่กระทรวงเกษตรธิการเป็นสำคัญ ในดวงตรานั้นต้อง
มีชื่อบริษัทให้อ่านได้ชัด และมีคำว่า ทุนจำกัด ต่อท้ายชื่อขึ้นด้วย
ถ้าไม่ทำเช่นนั้นบริษัทมีความผิด ต้องรับโทษปรับไม่เกินกว่า ๓๐๐๐ บาท

๓๔ ในกิจการอย่างใด ๆ ที่จะต้องมีชื่อบริษัท จะเขียนหรือ
พิมพ์หรือประทับไว้ด้วยนั้นต้องมีคำ ทุนจำกัด เต็มท้ายเป็นต้น
ของชื่อนั้นไว้ทุกครั้ง ถ้าบริษัทหรือกรรมการใดคนหนึ่ง ผู้แทนคน
ใดหรือบุคคลซึ่งทำการนี้ ๆ แทนบริษัท คนหนึ่งคนใดละเลยเสีย
มิเต็มคำ ทุนจำกัด เช่นนี้ถึง ผู้หนึ่งมีความผิดต้องรับโทษปรับ
ไม่เกินกว่า ๓๐๐๐ บาท หรือมีฉันทนต้องถือว่าผู้หนึ่งได้กระทำการ
นั้น ๆ โดยลำพังตนเอง ต้องรับผิดชอบเป็นส่วนตัว

๑๕ บริษัท ต้อง เขียน บายชื่อ ของ บริษัท มีค่า ทุนจำกัด เดิม
 เป็น ส่วน ของ ชื่อ นั้น เป็น อักษรไทย อย่าง เชื่อง ให้ อ่าน ได้ ชัด ปัดไว้
 ขาง หน้า ที่ ทำ การ ซึ่ง เป็น ส่วน ก กลาง ที่ ไต จด ทะเบียน แดง แด ขาง
 หน้า ที่ ว่า การ หรือ สี่ถาน อัน ทุก แห่ง ซึ่ง เป็น ที่ ทำ การ ของ บริษัท ถ้า
 ละเลย มี ทำ เช่น นั้น บริษัท มี ความ ผิด ต้อง รับ โทษ ปรับ ไม่ เกิน
 กว่า ๑๐๐ บาท ทุก ครั้ง ที่ ทำ ผิด แต่ ต้อง รับ โทษ ปรับ ไม่ เกิน กว่า วัน
 ละ ๑๐๐ บาท ทุก วัน ที่ ยัง มี ความ ผิด อย่าง เช่น นั้น ด้วย อีก ใด ต่ หนึ่ง

๑๖ ถ้า บริษัท ก หนี สิน โดย เขา ทรัพย์ ของ บริษัท เป็น เจ้า นำ หรือ
 วาง เป็น ประกัน บริษัท ต้อง นำ ความ ไป จด ทะเบียน ที่ กระทรวง เกษตรา
 ธิการ เป็น สำคัญ แล ใน ความ ที่ จด ทะเบียน นั้น ต้อง ช้ แจง ประเภท
 ทรัพย์ ที่ เจ้า นำ จำนวน เงิน ที่ เป็น หนี แล ชื่อ ผู้รับ เจ้า นำ โดย ย่อ ไว้ ด้วย

๑๗ ถ้า บริษัท มี ได้ กระ ทำ ตาม ที่ บัง คับ ไว้ ใน ข้อ ๑๖ ที่ ว่า มา
 นี้ ให้ ถือ ว่า การ เจ้า นำ นั้น ไม่ เป็น คดี ชอบ ด้วย กฎหมาย

๑๘ ถ้า บริษัท ตก ลง จะ เพิ่ม หรือ จะ ดัด เงิน ทุน กัด หรือ จะ ออก
 ใบ ก เงิน (ตีเบนเชอร์) กัด บริษัท ต้อง นำ ความ ที่ ตก ลง จะ ทำ
 เช่น นั้น ไป จด ทะเบียน ที่ กระทรวง เกษตรา ธิการ ภายใน สิบสี่ วัน

๑๙ ถ้า บริษัท ตก ลง จะ ดัด จำนวน เงิน ทุน ลง ครั้งใด ต้อง ประกาศ
 โฆษณาการ ใน หนังสือพิมพ์ จดหมาย เหตุ ซึ่ง ออก เจ้า นำ ใน เมือง ที่ ตั้ง

บริษัท นพ ชั่วเวตา ๓๐ วัน แต่เมื่อไม่มีผู้ใดส่งคำคัดค้านมายังบริษัทในระหว่างนั้น จึงให้ถือว่าความตกลงนั้นเป็นอันใช้ได้ โดยชอบด้วยกฎหมาย แต่ห้ามมิให้บริษัทลดเงินทุนลงต่ำกว่ากึ่งจำนวนเดิมด้วยเหตุอย่างหนึ่งอย่างใดเป็นอันขาด

๒๐ ถ้าบริษัทจะออกใบกู้เงิน (ดีเบ็นเชอร์) บริษัทต้องได้รับเงินทุนมาไว้แล้ว ไม่ต่ำกว่ากึ่งจำนวนที่กำหนดไว้ จึงจะออกได้ แต่จำนวนเงินที่จะกู้โดยออกใบกู้ (ดีเบ็นเชอร์) นั้น ต้องไม่เกินกว่าจำนวนเงินทุนที่ได้รับมาไว้แล้วนั้นด้วย

๒๑ ให้บริษัทตั้งเป็นบริษัทอยู่ได้ แต่เฉพาะสำหรับกระทำการ ให้เป็นไปเพื่อสำเร็จตามความประสงค์ ที่ได้กล่าวไว้ในหนังสือกำหนดอำนาจ ซึ่งเป็นสัญญาร่วมบริษัท ถ้าบริษัทกระทำการอย่างใด ๆ ที่ไม่ปรากฏว่าควรจะต้องกระทำ เพื่อให้สำเร็จตามความประสงค์เหล่านั้น ถึงแม้ว่าการนั้นจะเป็นประโยชน์แก่บริษัทก็ดี หรือเสียประโยชน์ของบริษัทก็ดี การนั้นเป็นอันไม่ชอบด้วยกฎหมาย

๒๒ บริษัทต้องมีสารบบบัญชีหุ้นส่วนในบริษัทไว้ ณที่ทำการของบริษัทที่ได้จดทะเบียนแล้ว ถ้าจะมีการโอนหุ้นส่วนกันครั้งใด ต้องได้จดรายการลงในสารบบนั้นเสียก่อน จึงจะเป็นอันใช้ได้ตามกฎหมาย

๒๓ ห้ามมิให้บริษัทเรียกเงินหุ้นส่วนจากผู้ถือหุ้นส่วน (หรือ

08/10/2566

สมาชิก) ของบริษัท คนใดเกินกว่าจำนวนเงินที่ค้างในค่าหุ้นส่วนอันมี
 หมายชื่ออยู่ในชื่อของผู้นั้น

๒๔ บริษัทต้องมีเงินสำรองไว้จำนวนหนึ่ง ซึ่งชักจากเงินกำไร
 ที่ปรากฏในคราวแบ่งกำไร แจกตามผู้ถือหุ้นส่วนนั้น ไม่ต่ำกว่า
 ร้อยละห้าทุกคราว มาตั้งเป็นเงินสำรองจนเงินนั้นมีจำนวนเท่ากับ
 ส่วนหนึ่งในสี่ของแห่งเงินทุนของบริษัท

๒๕ บริษัทต้องทำงบบัญชีรายได้รายจ่าย ขึ้นต่อกระทรวง
 เกษตรพาณิชย์ เป็นคราว ๆ เสมอไป คราวแรกต้องยื่นภายใน

๑๒ เดือน นับตั้งแต่วันที่จัดทะเบียนบริษัท ค่อยไปต้องยื่นใน
 คราวที่บริษัทแบ่งกำไร แจกตามหุ้นส่วนทุกครั้ง ถ้าบริษัทไม่ได้แบ่ง
 กำไรต้องนำยื่นไม่น้อยกว่าปีละครั้งในงบบัญชียุทธินั้น ต้องชี้แจงยอด
 รายได้รายเสียของบริษัท แลจำนวนเงินทุนที่บริษัทได้รับเป็น
 เงินไว้แล้วนั้นด้วย

๒๖ รัฐบาลมีอำนาจที่จะให้เจ้าพนักงาน ตรวจสอบดูสรรพสารบบ
 บัญชีแต่หนังสือของบริษัทได้เสมอ

๒๗ บริษัทต้องยอมให้ผู้เข้าหุ้นส่วนของบริษัท ตรวจสอบดูสรรพ
 บัญชี แลงบบัญชีของบริษัทได้ทุกคน

๒๘ ถ้าสมาชิกของบริษัทมีเหลืออยู่ไม่ถึง ๗ คน แลบริษัทยัง
 กระทำกิจการต่อไป โดยมีสมาชิกน้อยเช่นนั้น จนเกินกว่า ๖ เดือน

เช่นนี้ให้ถือว่า บรรดาสมาชิกที่รู้เหตุนั้นอยู่แล้ว ต้องรับผิดชอบ
 ในบรรดาหุ้นส่วนที่บริษัท จะได้ทำขึ้นในระหว่างนั้น เป็นส่วนตัว
 ด้วยกันทุกคน กล่าวคือถ้าทวงเอาแก่สมาชิกเหล่านั้น โดยรวมกัน
 มิได้ จะทวงเอาแก่สมาชิกคนหนึ่งคนใดในพวกนั้นก็ไม่ได้

๒๙ ให้เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ มีอำนาจ ตรวจตรา กิจ
 การของบริษัท ได้ทุกอย่าง แต่ถ้บริษัท ปลูกขาดตกลงกัน จะแก้ไข
 หนังสือกำหนดอำนาจ หรือข้อบังคับ กัด หรือจะ ถด ทุน หรือจำหน่าย
 หรือ ออก โป้ กู เงิน (ดีเบนเซอร์) กัด หรือ จะจัด การเด็ก บริษัท กัด
 ต้องได้ รับ อนุญาต ของ เสนาบดี กระทรวง เกษตรา ธิการ เป็น ภาย
 ลักษณะ ชักสร เสีย ก่อน จึง จะ นับ ว่า ความ ที่ ตกลง กัน นั้น เป็น อัน ใ
 ใได้ โดยชอบด้วยกฎหมาย

๓๐ ใน การ ต่าง ๆ ที่ บริษัท นำ ไป จุด ทะเบียน ที่ กระทรวง
 เกษตรา ธิการ นั้น บริษัท จะ ต้อง เสีย หรือ ไม่ ต้อง เสีย ค่า ธรรมเนียม
 ธรรมเนียม จุด ทะเบียน อย่างไร นั้น ต้อง แด่ แต่ เสนาบดี กระทรวง เกษตรา
 ธิการ จะ ดำริ ให้ เห็น สัมควร

๓๑ ใน การ ตัดสิน คัด ใน ระหว่าง บริษัท กับ กรรม การ หรือ สมาชิก
 หรือ พรรค พวก ใน บริษัท คน หนึ่ง คน ใด นั้น ศาล ต้อง ยก เอา กฎหมาย
 แด่ แบบ ธรรมเนียม สำหรับ บริษัท ทุน จำกัด ซึ่ง ทำการ พาณิชยกรรม
 ๐๘/๑๐/๒๕๖๖
 นั้น แต่ ที่ ไม่ ขัด กัน กับ ข้อ ความ ที่ กำหนด ไว้ ใน หนังสือ กำหนด อำนาจ

ซึ่ง เป็น สัญญา ร่วม บริษัท แต่ หนังสือ กำหนด ข้อ บังคับ ของ บริษัท นี้ มา ประกอบ ด้วย

๓๒ บริษัท นี้ จะ ต้อง จัด การ เด็ก บริษัท เมื่อ มี เหตุ ดัง จะ กล่าว

ต่อไปนี้ คือ

(๑) เมื่อ มี พระ บรม ราช โอง การ โปรดเกล้า ฯ ให้ ยก เด็ก ประกาศ พระ ราช ทาน พระ บรม ราช านุญาต พิเศษ นี้ อย่าง หนึ่ง

(๒) เมื่อ บริษัท ได้ มีความ ตก ลง จะ เด็ก บริษัท แต่ ได้ รับ อนุญาต ให้ ทำ เช่น นั้น จาก เด่นา บัด ักร ทรง เกษ ภา ธิการ อย่าง หนึ่ง

(๓) เมื่อ บริษัท ไม่ ดำ าร ถ ที่ จะ ใช้ หน้ ดิน ของ บริษัท ได้ อย่าง หนึ่ง

(๔) เมื่อ บริษัท มี ด้ มา ชิก เหลือ อยู่ ไม่ ถึง ๗ คน อย่าง หนึ่ง

๓๓ ประกาศ พระ ราช ทาน พระ บรม ราช านุญาต พิเศษ สำหรับ บริษัท รถไฟ ท่า จิน ทุน จำกัด ตั้ง วันที่ ๒๘ ธันวาคม รัตนโกสินทร

ศก ๑๒๓ แต่ ประกาศ พระ ราช ทาน พระ บรม ราช านุญาต พิเศษ

สำหรับ บริษัท รถไฟ แม่ กตอง ทุน จำกัด ตั้ง วันที่ ๒๘ กรกฎาคม

รัตนโกสินทร ศก ๑๒๔ นั้น ให้ เป็น อัน ยก เด็ก คัง แต่ บัด นี้ ไป เว้น

ไว้ แต่ บาง ข้อ ที่ จะ ต้อง ใช้ ใน ส่วน ชุระ การ เด็ก บริษัท ทั้ง สอง นั้น จึง

ให้ คง ไว้ จนกว่า จะ เสร็จ ชุระ การ นั้น

08/10/2566

โดย ประกาศ นี้ ให้ คน ทั้ง หลาย ทราบ ว่า แต่ นี้ ไป บริษัท รถไฟ แม่

กตอง ทุน จำกัถ ^๕ เป็น บุคคต ใน กฎหมาย ^๕ คน ณะพแนก จาก ตัมาซิก
 ของ บริษัท นััน ^๕ แต่ มี ความ รับผิดชอบ เฉพาะ ตาม เงินทุน แด ทรัพย์
 ที่ เป็นผล ของ ทุน นััน ^๕ หรือ ที่ เรียกว่า ทุน จำกัถ แต่ มี อำนาจ ที่ จะ ก่อ
 ทรัพย์ ตัมบัต ^๕ อัน เป็น ตัมาสาระ แก่ การ รถไฟ นี้ เป็น เจ้า ของ แต่ มี อำนาจ
 ที่ จะ รับผิดชอบ ^๕ หรือ ต้อง ด้ย ความ ชอบ ขุรรรม ด้ย ทั้ง สอง อย่าง ^๕ แต่ เป็น
 โจทย์ หรือ เป็น จำเดย ใน คดี ทั้ง ปวง

แด ให้คน ทั้ง หลาย ที่ จะ มี การ เกี่ยว ของ กับ บริษัท รถไฟ แม่ กตอง ทุน
 จำกัถ นี้ ^๕ ทราบ ด้ย ว่า บริษัท นััน ตั้ง อยู่ ใน ขอบ บัคค ของ ประกาศ น
 ทุก ประการ ^๕ แต่ ทำการ ด้ย เพียง ที่ ปราบกฏ ใน หนังสือ กำหนด อำนาจ
 ซึ่ง เป็น ตัญญาร่วม บริษัท ^๕ แต่ หนังสือ กำหนด ด้ย บัคค ของ บริษัท ที่ ด้ย
 จด ทะเบียนไว้ ที่ กระทรวง เกษตราชการ ด้ย เท่านั้น

ประกาศ มาวันที่ ๒ เดือน ตุลาคม ^๕ รัตน โกสินทรศก ๓๒๗ ^๕ เป็น
 วันที่ ๑๕๕๗๔ ในรัชกาล บัคคยบนี้

ประกาศเก็บเงินอากรค่านาแลภาษียาสูบ

ในมณฑลเพชรบูรณ์ ศก ๓๒๗

พระเจ้าห้อง ยาเชอ กรม หลวง ดำรง ราชานุภาพ ^๕ เสนาบดี กระทรวง
 มหาดไทย ^๕ รับ พระ บรมราชโองการ ด้ยเกล้า ๆ ^๕ ทรง พระกรุณาโปรด
 เกล้า ๆ ^๕ ให้ประกาศให้ ทราบ ทั้ง กัณว่า ^๕ แต่เดิม มาได้ ทรง พระกรุณา

08/10/2566

โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศยกเลิกการเก็บเงินอากรค่านา ส้ม พักศักร
 แด่ภาษีต่างๆ ในมณฑลเพชรบูรณ์ เพราะการทำมาหาเลี้ยงชีพ
 ของราษฎร อัดคัดกันดารไม่บริบูรณ์เหมือน กับมณฑลอื่น บัดนี้
 ได้ทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทว่า การค้าขายของราษฎรในมณฑล
 เพชรบูรณ์เวลานี้เจริญขึ้น ราษฎรได้ตั้งภูมิตำเนาทำมาหาเลี้ยงชีพ
 เป็นปักแผ่นแน่นหนาบริบูรณ์ ทั้งการจำหน่ายเข้าเปลือกและยาสูบ
 ก็ขายได้ราคาดีกว่าแต่ก่อน ทรงพระราชดำริเห็นว่าสมควรจะ
 จดเก็บเงินค่านาเป็นวิธีหาฟางดอย อัคราไว้ระ ๒๔ อัฐ ตามอัตรา
 ในพระราชบัญญัติลักษณะเก็บเงินอากรค่านา ศก ๑๓๘ เก็บภาษียาสูบ
 อัครา ๓๐๐ ชัก ๓๐ ตามอัตราในพระราชบัญญัติภาษีภายใน ศก ๑๓๑
 จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดเก็บเงินอากรค่านาอัคราไว้
 ระ ๒๔ อัฐ ตามอัตราในพระราชบัญญัติลักษณะเก็บเงินอากรค่านา
 ศก ๑๓๘ แลทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดเก็บภาษียาสูบ ๓๐๐
 ชัก ๓๐ ตามอัตราในพระราชบัญญัติภาษีภายใน ศก ๑๓๑ ในมณฑล
 เพชรบูรณ์ตั้งแต่ศก ๑๓๘ เป็นต้นไป

คำกล่าว การมหาดไทย

ประกาศมาณวันที่ ๕ ตุลาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๗

(ตงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

ผู้เลขาบดีกระทรวงมหาดไทย

ประกาศให้ยกเว้นชาวมณฑลอุดรแลอิสาน

ซึ่ง ตง มา รับ จ้าง ทำนา แด การงาน อื่น ๆ

ตาม พระราช บัญญัติ ตักษณ เกณฑ์ทหาร รัตน โกสินทร ศก ๑๒๔

มี พระ บรม ราช โองการ ดำริ ตั้ง เห็น เถิด ว่า ให้ ประกาศ ทราบ ทู
กัน ว่า ตาม ความ ใน พระราช บัญญัติ ตักษณ เกณฑ์ทหาร รัตน
โกสินทร ศก ๑๒๔ มาตรา ๑๓ ข้อ ๑๒ มี ว่า ผู้ ซึ่ง ได้ รับ พระ
ราช ทาน พระ บรม ราช านุญาต ให้ ยก เว้น ช่ว คราว เป็น พิเศษ ยก เว้น
ตลอด เวลา ตาม พระราช ประสงค์ นั้น

บัด นี้ ทรง พระราช ดำริ ให้ ว่า ราษฎร ชาว มณฑล อุดร แล อิสาน
ซึ่ง ตง มา รับ จ้าง ทำนา แด การงาน อื่น ๆ ใน มณฑล กงฺเทพ ๑ แด หัว
เมือง โกลด เคียง เป็น ผู้ ซึ่ง มา จาก ถิ่น ทาน บ้าน เมือง โกลด ดมควร จะ
ได้ รับ ความ ยก เว้น ราช การ ทหาร จึง ทรง พระ กรุณา โปรด เถิด ว่า
พระราช ทาน พระ บรม ราช านุญาต ให้ ขำ หดวง เทศาภิบาล มณฑล
อุดร แล อิสาน ทำ หนังสือ สำคัญ ให้ แก่ ราษฎร พล เมือง ซึ่ง จะ ตง มา
รับ จ้าง เป็น ตุ แรง ใน มณฑล ซึ่ง ได้ ประกาศ ใช้ พระราช บัญญัติ
เกณฑ์ทหาร แด่ แด ทรง พระ กรุณา โปรด เถิด ว่า ให้ ยก เว้น ผู้
ซึ่ง มี หนังสือ สำคัญ เช่น นี้ ไม่ ต้อง มี หน้า ที่ รับ ราช การ ทหาร

ประกาศ มา ณ วันที่ ๘ ตุลาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗
เป็น วันที่ ๑๔๕๗๖ ใน รัชกาล บัด ย บัด นี้

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ
เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

ประกาศวันวันการตกแต่งบ้านเรือน แต่ตาม ประทับ โคมไฟ

ประกาศให้ราษฎรทั้ง หาดาย ทราบทั่วกัน ด้วยงาน พระราช พิธีตรมมงคล หรือที่เข้าใจทั่วกันว่า งานเฉลิม พระชนม์พรรษาภาคที่ ๒ ซึ่งประชาชนทั้ง หาดาย ได้เคย ตกแต่ง บ้าน เรือน แต่ตาม ประทับ โคมไฟ ในวันที่ ๑๕ ที่ ๑๖ ที่ ๑๗ พฤศจิกายน ต้นของ พระเดชพระคุณ โดย ความจงรักภักดีเสมอมาทุก ๆ ปีมา มิได้ขาดนั้น ใน คำนี้นั้น เถาะ มา ก่อตถะงาน เบ็ด พระบรมรูปทรงม้า ที่ ราษฎร พร้อมใจกันสร้าง ทดเกล้า ๆ ถวาย ใน มงคล สมัย ที่ พระบาท สมเด็จพระเจ้า อยู่หัวเสวยราช สมบัติ มาถึง ๕๑ ปี

เพราะฉะนั้น จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต ให้ร่น การ ตกแต่ง บ้าน เรือน แต่ตาม ประทับ โคมไฟ เข้ามา ในวันที่ ๑๑ ที่ ๑๒ ที่ ๑๓ พฤศจิกายน

ขอ ให้ราษฎร ทั้ง หาดาย จง ทราบทั่วกัน ตาม ประกาศนี้
ประกาศ มา ณ วันที่ ๓ พฤศจิกายน รัตนโกสินทร ศก ๒๔๗๗

(ตงนาม) สุขุมย์วินิต
เสนาบดีกระทรวงนครบาล

ประกาศกระทรวงโยธาธิการ

แผนกไปรษณีย์โทรเลข

ด้วยการไปรษณีย์โทรเลข ระหว่าง กรุงเทพมหานคร กับท่าทอดสมอ
 ณะเกาะสีชัง ซึ่งได้เปิดใช้การมาแล้วแต่ก่อน ภายหลังจากที่นาย
 ขำรอดใช้การรับส่งโทรเลขไม่ได้ คงมีแต่การใช้ไปรษณีย์ตลอดมา
 บัดนี้กรมไปรษณีย์โทรเลขได้ทอดสายใต้น้ำใหม่ และย้ายที่ทำการ
 มาปลูกสร้างขึ้นที่เกาะขามใหญ่เป็นอันแล้วเสร็จ กระทรวงโยธา
 ธิการได้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณา พระราชทานพระบรม
 ราชานุญาตให้เปิดใช้โทรเลข ในวันที่พระราชพิธีรัชมังคลาภิเษก
 ตั้งแต่วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน วันโกสินทรศก ๑๒๗ เป็นต้นไป เพื่อ
 ให้เป็นความสะดวกแก่การค้าขายของมหาชน อัตราค่าคำโทรเลข
 ที่จะใช้ไปมาระหว่างกรุงเทพ ฯ หรือเมืองมณฑลต่าง ๆ ทั่วไป
 ในพระราชอาณาเขตร กับท่าทอดสมอณะเกาะสีชัง ผู้ใช้จะต้อง
 เสียเงินค่าคำ ๆ ละหนึ่งบาท ให้นักเจ้าพนักงานโทรเลข เพราะ
 ว่าเป็นสายทอดใต้น้ำข้ามทะเล ส่วนโทรเลขที่จะมีจากท่าทอด
 สมอเกาะสีชัง ไปยังเมืองต่างประเทศทั่วไปนั้น เจ้าพนักงานจะ
 เรียกเงินค่าคำตามอัตราส่วนต่างประเทศที่ใช้อยู่ แต่ต้องเพิ่มค่า
 ละหนึ่งบาททุก ๆ คำ เป็นส่วนพิเศษลงด้วย

08/10/2566

ประกาศมา ณ วันที่ ๗ พฤศจิกายน วันโกสินทรศก ๑๒๗

แพนทไปรษณีย์

ด้วย การ พระ ราช พิธี รัช มังคตา ภิเศก รัตน โกสินทร ศก ๑๒๗ น

ได้ ทรง พระ กรุณา โปรดเกล้า ฯ พระ ราช ทาน พระ บรม ราชานุญาต ให้ กรม ไปรษณีย์ โทรเดช เปิด จำหน่าย ใช้ ตัว ครา ไปรษณีย์ มี อักษร จากุด สำหรับ การ รัช มังคตา ภิเศก ขึ้น อีก อย่าง หนึ่ง มี ราคา อย่าง สูง ตั้ง แต่ สิบ บาท ลง มา จนถึง ราคา อื่น หนึ่ง กรม ไปรษณีย์ โทรเดช จะ ได้ ออก จำหน่าย ตั้งแต่วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน เป็น ต้น ไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๗ พฤศจิกายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗

(ตงพระนาม) นเรศวร วรฤทธิ

เสนาบดี กระทรวง โยธาธิการ

ประกาศแพนทกรมรถไฟ

พระเจ้า อยุ่ ธุว เสด็จ ผนวช นเรศวร วรฤทธิ เสดนาบดี กระทรวง

โยธา ธิการ รับ พระ บรม ราช โองการ เห็น อดเกล้า ฯ ทรง พระ กรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ ประกาศ แก่ มหาชน ทราบ ทัด กัน ว่า

ทาง รถไฟ สาย เห็น อด ตั้งแต่ เมือง พิษณุ โลก ถึง ตำบล บ้าน ดารา เป็น ระยะ ทาง ยาว ๘๗ กิโลเมตร นั้น บัด นี้ ได้ ทำ สำ เร็จ แล้ว

ทรง พระ กรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ เปิด ทาง เดิน รถรับ ส่ง คน โดย สำน บันทุก ดินคำ ใน วัน งาน พระ ราช พิธี รัช มังคตา ภิเศก แห่ง พระ บาท สมเด็จ

พระเจ้า อยุ่ ธุว เสด็จ เถลิง ถวักยราช สมบัก มา บรรจบ ครบ ๔๐ ปี

08/10/2566

หน้า ๕๐๐

ศก ๑๒๗

เต็ม บริบูรณ์

ในวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๗

เป็นต้นไป

ประกาศมา ณ วันที่ ๗ พฤศจิกายน รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๗

(ตงพระนาม) นเรศวรฤทธิ

เสนาบดีกระทรวงโยธาธิการ

พระบรมราชโองการ

กำหนดให้ ใช้แถบแพรร้อยเข็มอักษรพระนาม

ณวันที่ พุศที่ ๑๓ พฤศจิกายน รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๗

เวลาเช้า

โมง ครึ่งเสด็จ พระราชดำเนิน ออก ทรง ก่อ พระ ฤกษ์ พระที่นั่ง อเนก

สดมคม ใน สวรรค์ดุสิต มี พระ บรมราช โองการ ตรัสเหนือ เก้า ตั้ง ว่า

เข็ม อักษร พระนาม ซึ่งได้ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทาน พระ

บรมวงษา นุ่ง ข้าราชการ ฝ่าย อัน เตมูริกนั้น แต่ก่อนใช้ แพร ดี สมภ

อย่าง เดียว

บัดนี้ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้วางระเบียบใหม่เป็น ๓ ชั้น คือ

ผู้ที่ได้รับ พระราชทาน เข็ม เพ็ชร ให้สอดสายแพร แถบ นพรัตน์

ราช วรารณณ์

ผู้ที่ได้รับ พระ ราช ทาน เข็ม ดงยา ราชาวดี ให้สอดสายแพร แถบ

๐๘/๑๐/๒๕๖๖

มหาจักรกรี

ผู้ซึ่งได้รับ พระราชทาน ทอง เป้ตา ให้คงตลอดแถบ ชมภู จุลจอม เกตุ

ตามเดิม

ให้เสนาบดี กระทรวงวัง ตั้ง ไป ให้ ตก ต้อง ตาม กระแส รับสั่ง นี้

พระราชบัญญัติมาตราทองคำ

รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๗

พระบาท สมเด็จพระ ปรมิหทร มหา จุฬาลงกรณ์ พระจุล จอม เกตุ
 เจ้าอยู่หัว ทรงพระราช ปราบก การ ค่าขายใน ระหว่ง กรุงสยามกับ นานา
 ประเทศ ซึ่ง เดิม อาไ้ขาย ราคา เนื้อเงิน เป็น มาตรา ตั้ง ราคา ซ้อขาย
 สินค้า ระหว่ง กรุง สยาม กับ ประเทศ ที่ ใช้ ทอง คำ เป็น มาตรา ย่อม
 มี ราคา ขึ้น บาง ตด บาง ไม่คง อยู่ได้ สมควร ให้เปลี่ยน มาตราเงิน เป็น
 มาตราทองคำ เพื่อ ให้การ ค่าขายได้ อาไ้ขาย หดก ที่ มัน คง ย้ง ขึ้น
 เป็น ประโยชน์ ย้ง ขึ้น แก่ พ่อค้า ประชา รามจรูทัวไป ได้ ทรงพระ กรุณา
 โปรดเกล้าฯ ให้ เริ่ม การ เปลี่ยน มาตราด้วย วิธเด็ก การ รับ เนื้อเงิน
 แลกเปลี่ยน กับเงิน ตรา สยาม ตั้ง ได้ ประกาศ ใน “ พระราช บัญญัติ
 เปลี่ยน แก่ พระราช บัญญัติ กรม กระดาษปณ สกธิการ รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๓ ”

ต่อมาเมื่อรัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๒ ได้ทรง พระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ตรา “พระราชบัญญัติเงินตรา รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๒” กำหนด การทำเงินตราและการใช้เงินตราในบ้านเมือง ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย เข้าไปตั้ง การตั้ง มาตราทองคำอีกชั้นหนึ่ง

บัดนี้ ทรง พระราชดำริว่า การที่ได้เริ่มไว้แต่ศก ๑๒๑ นั้น ถึง สมัยอันควรที่จะทำให้สำเร็จได้ จึงมีพระบรมราชโองการ ดำรัส เห็นชอบเกล้าเห็นชอบ กระหม่อม ให้ตราพระราชบัญญัติ มาตราทองคำ รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๗ ไว้ดังนี้

หมวดที่ ๑

คำนำ

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้ มีนามว่า “พระราชบัญญัติ มาตราทองคำ รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๗” ให้ตั้งดัง พระราชบัญญัติแต่ กฎหมายเก่าทั้งปวง ซึ่งขัดกับข้อความใน พระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒ ในพระราชบัญญัตินี้

คำว่า “โรงกระต๊อป” ให้หมายความว่า โรงทำเงินตรา ของรัฐบาลในกรุงเทพฯ

คำว่า “ขาดทอง” “เหลือทอง” ให้หมายความว่า ทองที่ รัฐบาลมิได้ตัดตราอนุญาตให้ ใช้เป็น เครื่องหมาย ราคาวัตถุอื่น

คำว่า “ขาดเงิน” “เหลือเงิน” ให้หมายความว่า เงินที่ รัฐบาล มิได้ ตัดตรา อนุญาตให้ เป็น เครื่องหมาย ราคาวัตถุอื่น

คำว่า “เงินตรา” ให้หมายความ ว่า ทรัพย์สินที่นิยม ว่า เป็น
เครื่องหมายราคาวัตถุอื่น

คำว่า “เหรียญกระด่าป่น” ให้หมายความ ว่า ท่อนโลหะที่รัฐบาล
ใด ๆ ทำขึ้นใช้เป็นเงินตรา

คำว่า “เหรียญปลัด” ให้หมายความ ว่า เหรียญกระด่าป่นที่มี
ราคาต่ำกว่า ๑ บาท

คำว่า “อัตราเมื่อเหลือเมื่อขาด” ให้หมายความ ว่า กำหนดที่
อนุญาตให้ เนื้อขาดตุน้ำหนักในเหรียญกระด่าป่นลดลงไปจากอัตรา
ที่วางไว้ในมาตรา ๕ แต่มาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓ จำนวนหน่วยแห่งวิธีเงินตราสยาม นั้น ให้สมมุติว่า
เป็นเหรียญบาททอง ซึ่งมี ส่วนขาดทองคำบริสุทธิ์หนัก ๕๕.๗ เซนติกรัม

เหรียญบาทเงิน ซึ่งมี ส่วนเนื้อเงินบริสุทธิ์หนัก ๓๓ กรัมครึ่งนั้น
ให้มีราคาเท่ากับเนื้อทองคำบริสุทธิ์หนัก ๕๕.๗ เซนติกรัม ที่ได้กล่าว
มาแล้ว

เหรียญบาทบาทหนึ่งให้แบ่งเป็นร้อยสตางค์

หมวดที่ ๒

ว่าด้วยเหรียญกระด่าป่น

มาตรา ๔ เหรียญกระด่าป่นที่โรงกระด่าป่น จะได้จัดทำขึ้นตาม
พระราชบัญญัตินี้ ให้มีกำหนดดังนี้

ทอง เหรียญทศราคา ๑๐ บาท

เงิน เหยี่ยมบาท เหยี่ยมตองตึง เหยี่ยมตึง

ทองขาว เหยี่ยม ๓๐ ตังคัก เหยี่ยม & ตังคัก

ทองแดง เหยี่ยม ๓ ตังคัก

มาตรา ๕ อัคราเนื้อ ซาคู บริสุทธี แด ซาคูผสมใน เหยี่ยม กระดำปน์ ให้มี ส่วน ดังนี้

(๑) เหยี่ยม ทศ ให้ผสมเนื้อ ทอง คำบริสุทธี ๘๐๐ ส่วน ทองแดง ๓๐๐ ส่วน

(๒) เหยี่ยมบาท ให้ผสมเนื้อ เงิน บริสุทธี ๘๐๐ ส่วน ทองแดง ๒๐๐ ส่วน

(๓) เหยี่ยม ปลักเงิน ทุก ชนิด ให้ผสมเนื้อ เงิน บริสุทธี ๘๐๐ ส่วน ทองแดง ๒๐๐ ส่วน

(๔) เหยี่ยม ทองขาว ทุกชนิด ให้ทำด้วยนิกเกอด ที่นิยมในการค้าขายว่า บริสุทธี

(๕) เหยี่ยม ทองแดง ให้ผสม ทองแดง ที่นิยมในการค้าขายว่า บริสุทธี ๘๕ ส่วน ตังคัก ๕ ส่วน ตังกระตี ๑ ส่วน

มาตรา ๖ อัคราเนื้อ เหลือเพื่อ ซาด ส่วน เนื้อ ซาคู อนุญาต ให้มี ได้ไม่เกิน กำหนด ต่อ ไปนี้

- ๑. เหยี่ยม ทศ ๑๐ ส่วน ครั้ง ใน ๓๐๐๐
- ๒. เหยี่ยม บาท ๑๐ ส่วน ใน ๓๐๐๐
- ๓. เหยี่ยม ปลักเงิน ๕ ส่วน ใน ๓๐๐๐

08/10/2566

เหรียญ บาท	๑๐๐๐	เหรียญ	๑๒	กรัม
เหรียญ ดั้ง	๑	เหรียญ	๘	เซนต์กรัม
เหรียญ ดั้ง	๑๐๐๐	เหรียญ	๑๒	กรัม
เหรียญ	๑	เหรียญ	๕.๕	เซนต์กรัม
เหรียญ	๑๐๐๐	เหรียญ	๖	กรัม

ทองขาว

เหรียญ ๑๐	ดั่ง	๑	เหรียญ	๒๐	เซนต์กรัม
เหรียญ ๕	ดั่ง	๑	เหรียญ	๑๕	เซนต์กรัม

ทองแดง

เหรียญ ๑	ดั่ง	๑	เหรียญ	๕๕	เซนต์กรัม
----------	------	---	--------	----	-----------

มาตรา ๘ บรรดาเหรียญ กระดำนี่ที่ ทำขึ้น ตาม พระราชบัญญัติ ให้มีขนาด ดั้งฐาน ตลอดอายุ อักษร จารึก แด่ลักษณะ ขึ้นดัง ซึ่ง เสนาบดี กระทรวง พระคลัง มหาสมบัติ จะได้รับ พระบรมราชโองการ ได้เกล้าฯ ให้ประกาศใน หนังสือราชกิจจานุเบกษา

หมวดที่ ๓

ว่าด้วยการทำแต่การใช้เหรียญกระดำนี่ในบ้านเมือง

มาตรา ๑๐ อีนาจี่ที่จะทำเหรียญ กระดำนี่ออกจำหน่ายให้ใช้ในบ้านเมือง นั้น เป็นของรัฐบาล การทำเหรียญ กระดำนี่ให้เป็นไป ตาม ข้อความใน พระราชบัญญัติ

มาตรา ๓๑ ผู้ใดจะนำเนื้อทองคำมาส่งยังกระทรวงพระคลังมหา
 สมบัติ ให้ทำขึ้นเป็นเหรียญกระด่าป็น ก็อาจนำมาได้โดยพระราช
 บัญญัตินี้ แต่เนื้อทองคำที่นำมาส่งเช่นนั้น ให้มีฉนวนหุ้มแต่หน้าหนัก
 ทางข้างน้อย ตามที่เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติจะได้ประกาศ
 ให้ทราบ

ถ้าเจ้าของเนื้อทองคำ จะขอรับแลกเป็นเหรียญกระด่าป็นของ
 กระทรวงพระคลังมหาสมบัติจ่ายเหรียญกระด่าป็นของให้ ตาม
 พักตเนื้อทองคำบริสุทธิ์หนัก ๓๐๐ บาท หรือ ๓๕๐๐ กรัม เป็นราคา
 ๒๖๘๐ บาทถ้วน แต่ไม่จำเป็นจ่ายให้ทันทีที่ได้รับเนื้อทองคำให้
 มีเวลาอันสมควรที่พอจะทำเนื้อทองคำนั้น ให้เป็นเหรียญกระด่าป็น
 ขึ้นได้ จึงจ่าย

มาตรา ๓๒ ถ้าผู้นำเนื้อทองคำมาส่งตั้งถ้าวมาใน มาตรา ๓๑ นั้น
 ยอมรับแลกเป็นเงินตราซึ่งเจ้าหน้าที่จะต้องรับตามความในหมวด ๕ แห่ง
 พระราชบัญญัตินี้ ไม่เลือกว่าชนิดใด ถ้าสะดวกก็ให้กระทรวงพระคลัง
 มหาสมบัติจ่ายให้ทันทีที่แยกหุ้มห่อเนื้อทองคำแล้วเสร็จ เป็นพักต
 เนื้อทองคำบริสุทธิ์หนัก ๓๐๐ บาท หรือ ๓๕๐๐ กรัม เป็นราคา ๒๖๘๐ บาทถ้วน

มาตรา ๓๓ เนื้อทองคำซึ่งรับได้จากผู้ที่นำมาส่ง เพื่อทำเป็น
 เหรียญกระด่าป็น ตาม มาตรา ๓๑ แต่มาตรา ๓๒ นั้น จะใช้ทำเป็น
 เหรียญกระด่าป็นของ หรือ เป็นค่าซื้อเนื้อเงินมาทำเป็นเหรียญกระด่าป็น

เงิน ตามจำนวนที่ต้อง การ ดังเท่าใด หรือ จะใช้เพื่อ ประโยชน์อื่น
ที่ไม่ขัด กับ พระราชบัญญัติ นี้ ก็ แต่ ด้ รัฐบาล จะ เห็น ควร

มาตรา ๓๔ เมื่อ เนื้อ เงิน ที่ เป็น ส่วน ประกอบ เหรียญ บาท ๆ หนึ่ง มี
ราคาใน กรุง เทพ สูง กว่า เนื้อ ทอง ค่า บริสุทธิ์ หนัก ๕๕.๘ เซนติกรัม ขณะ
ใด ห้ามไม่ให้ กระทรวง พระคลัง มหาสมบัติ จำหน่าย เหรียญ บาท แดง
เนื้อ ทอง ขณะ นั้น

มาตรา ๓๕ การ แดง เหรียญ ปลัด เงิน เป็น เหรียญ กระจาปณ์ ทอง แด
เหรียญ บาท ฎา แดง เหรียญ กระจาปณ์ ทอง แด เหรียญ บาท เป็น เหรียญ
ปลัด เงิน นั้น แดงได้ ที่ พระคลัง กรุง เทพ ๆ โดย จำนวน นับ เป็น ร้อย บาท
ไม่มี เศษ ฎา ถ้า เด่นาบดี กระทรวง พระคลัง มหาสมบัติ จะ กำหนด ให้ แดง
ได้ ณ ที่ ทำ การ รัฐบาล แห่ง ใด อื่น ด้วย อาการ อย่าง ใด ก็ จะ ได้ ประสงค์
ให้ ทราบ

หมวดที่ ๔

ว่า ด้วย เหรียญ กระจาปณ์ ซึ่ง เจา หิน จำ เบน
ต้อง รับ ตาม กฎหมาย เมื่อ ตกลง หน้า มา ชำระ หัน

มาตรา ๓๖ เหรียญ กระจาปณ์ ทอง แด เหรียญ บาท นั้น ให้ เป็น เงิน ตรา
ซึ่ง เจา หิน จำ ต้อง รับ โดย ไม่ จำ กัด จำนวน

เหรียญ ปลัด เงิน ให้ เป็น เงิน ตรา ซึ่ง เจา หิน จำ ต้อง รับ แต่ เพียง จำนวน ที่
มี ราคา ๕ บาท ๐๘/๑๐/๒๕๖๖ เหรียญ ปลัด ทอง ชาว ทอง แดง เพียง ราคา ๑ บาท

มาตรา ๑๗ เหยียดกระดาษพิมพ์ต่างประเทศนั้นไม่ให้นับว่าเป็นเงินตรา
ซึ่งเจ้าหนี้จำต้องรับ เว้นไว้แต่ในการบางอย่างซึ่งบัญญัติไว้ โดยเฉพาะ
ในกฎหมาย ฎาตั้งญาทางพระราชไมตรีกับนานาประเทศ

หมวดที่ ๕

ว่าด้วยเหยียดกระดาษพิมพ์ที่ลี้กหรือบดตาย

มาตรา ๑๘ เหยียดกระดาษพิมพ์ทอง แดเหยียดบาทที่ลวดตายแต่
อักษรจารึกตบเดือน ฎาหน้าหนักตกต่ำไป ด้วยอาการที่ใช่ โดยธรรมดา
นั้น ให้กระทรวงพระคลังมหาสมบัติเรียกคืนมาหลอมทำขึ้นใหม่
เมื่อเหยียดกระดาษพิมพ์เหล่านี้เขาไปกว่ากำหนดดังนี้ คือ เหยียดกระดาษพิมพ์
ทอง เมื่อเบากว่าอัตราในมาตรา ๘ เกินสองเท่ากึ่งแห่ง อัตราใน
มาตรา ๘ เหยียดบาทเมื่อเบากว่าอัตราในมาตรา ๘ เกินห้าเท่า แห่ง
อัตราในมาตรา ๘

เหยียดปลัดนั้น ให้เรียกคืนเมื่อลวดตายแต่อักษรจารึกตบ
เดือนไปด้วยอาการที่ใช้นาน

เหยียดกระดาษพิมพ์ที่ลี้กหรือ ดึงที่ถ้าวมาในมาตรา นี้ ถ้ามีผู้
นำมาส่งยังพระคลังโต ให้รับไว้ตามราคาเหยียดกระดาษพิมพ์ที่บริบูรณ์
แต่ห้ามมิให้กดบจำหน่ายต่อไป

มาตรา ๓๘ เมื่อเรียกเหรียญ กระดาษป็นที่ ลัก หรือ บวม ฉดาย คิน มา
 ทำ ชันใหม่ ตั้ง ที่ ก่อตัว ใน มาตรา ๓๘ นั้น ถ้า เสีย เนื้อ โดหะ ไป ใน การ ที่
 ยบ หดอม ทำ ชันใหม่ เป็น น้ำ หนัก เท่าไร ให้จ่าย เงิน ที่ ตั้งไว้ ใน งบ
 ประมาณ รายจ่าย ของ รัฐบาล ใช้ ไป จง ครบ

มาตรา ๓๙ เหรียญ กระดาษป็นที่ ซาด เนื้อ ด้วย ชัน นอก จาก ที่ ใช้
 ลัก หรือ ไป โดย ชรรคมดา ถ้า ที่มี ผู้ทำ ให้ เสีย รูป ด้วย ประการใด ถ้า ที่
 มี ผด ตรา ชัน เพิ่ม เคิม ตรา หลดง ให้ นั้น ว่า ไม่ เป็น เหรียญ กระดาษป็น
 ซึ่ง เจ้า หน้ จำ ต้อง รับ ตาม ความ ใน หมวด ๕ แห่ง พระราช บัญญุดิน ห้ม
 ไม่ ให้ เจ้า พนักงาน พระคตัง ถ้า เจ้า พนักงาน ผู้ เป็น เจ้า หน้ ที่ เก็บ เงิน ผด
 ประโยชน์ แผ่น ดิน รับไว้ ถ้า จ่าย เหรียญ กระดาษป็น ที่ แดก ให้

มาตรา ๔๐ เมื่อ มี ผู้ นำ เหรียญ กระดาษป็นที่ ซาด เนื้อ เสีย รูป ตั้ง ก่อตัว
 ไว้ ใน มาตรา ๓๙ มา ตั้ง แก่ ข้าราชการ ที่ ได้ หนาค้ กระ ทรวง พระคตัง มหา
 ดัมบค้ มอข หน้ ที่ ให้ เป็น ผู้ ทำ การ ตาม พระราช บัญญุดิน ก็ ให้ ข้าราชการ
 ผู้ นั้น ทำ ตาย เสีย ตาม วิช ที่ ได้ หนาค้ กระ ทรวง พระคตัง มหา ดัมบค้ จะ ได้
 ตั้ง ไว้ เป็น ข้อ บัง คับ การ ทำ ตาย เหรียญ กระดาษป็นที่ ซาด เนื้อ เสีย รูป

หมวดที่ ๖

ว่าด้วยวัตถุที่ใช้ต่างเงินตรา

มาตรา ๔๑ ห้ามมิให้ผู้ใดทำใช้ ถ้า จำ หน้ าย ท่อน โดหะ ที่ เป็น
 ซาดุ เดียว ถ้า โดหะ ประดั้ม ถ้า วัตถุใด ๆ ต่าง เงิน ตรา ของ รัฐบาล
 เว้นไว้แต่เมื่อได้ รับ อนุญาต จาก รัฐบาล

รายจ่าย หัก ^๕ทุนนี้ลง แต่ค่าใช้จ่ายของโรง กระดาษปณี เช่น เงินเดือน
เจ้าพนักงาน แต่ค่าใช้จ่ายในการ ทำ เหรียญ กระดาษปณี เป็น คน ให้ตั้ง
เบิกตาม ประเภทเงินในงบ ประมาณ รายจ่ายของรัฐบาล

มาตรา ๒๕ เงิน ^๕ทุนสำรองนี้ ถ้าจำเป็น ต้อง แบ่ง ภาคใด ส่งไป
รักษาไว้ ที่ ประเทศอื่น ก็ให้ฝากไว้ ใน แบงก์ ที่ เสนาบดี กระทรวง พระคลัง
มหาสมบัติ เป็นผู้ ^๕ตั้ง ถู ถ้า เห็น ^๕สมควร ก็ให้ ^๕ซื้อ หนังสือสัญญาที่
นิยม ว่า มี ^๕หลัก ตาม ^๕แบบ ^๕เช่น ^๕เคย ซึ่ง รัฐบาล ต่าง ประเทศ ทำ ^๕เงิน

ภาคที่ รักษาไว้ ใน กรุง ^๕สยามนี้ ให้เป็น ^๕เหรียญ กระดาษปณี ทอง
แต่ เหรียญบาท ^๕ถ้า ^๕เนื้อ ทอง ^๕เนื้อ เงิน ที่มี ^๕ไว้ สำหรับ ทำ เป็น ^๕เหรียญ
กระดาษปณี

เหรียญ บาท เงิน ที่ ^๕รวม อยู่ใน ^๕ทุน ^๕สำรอง ตาม ^๕มาตรานี้ ให้ถอนได้
ต่อ เมื่อ แลก เปลี่ยน กับ ^๕เนื้อ ทอง ตาม ^๕พิกัด ที่ กำหนดไว้ ใน ^๕มาตรา ๑๒ ^๕ถ้า
^๕ซื้อ ^๕เนื้อ เงิน มา ทำ ^๕เหรียญ กระดาษปณี ^๕ถ้า ^๕ซื้อ ^๕ใบ สำคัญ โอน เงิน ซึ่ง เป็น
สัญญาว่า จะ ^๕จ่าย ทอง ให้แก่ รัฐบาล ทง ^๕ประเทศอื่น

มาตรา ๒๖ รายการ ^๕รับ ^๕จ่าย ^๕บรรดา ซึ่ง ^๕จัด ไป ใน ^๕ส่วน ^๕ทุน ^๕สำรอง ตาม
พระราช ^๕บัญญัติ ^๕หมวดนี้

ให้ ^๕อธิบดี ^๕กรม ^๕ตรวจ ^๕แต่ ^๕กรม ^๕สาร ^๕บาณ ^๕ซึ่ง ^๕เป็น ^๕เจ้า ^๕หน้า ^๕ที่ ^๕เปิด ^๕บาณ ^๕ซึ่ง
แพน ^๕หนึ่ง ^๕โดย ^๕เฉพาะ ตาม ^๕แบบ ^๕ซึ่ง ^๕เสนาบดี ^๕กระทรวง ^๕พระคลัง ^๕มหา ^๕สมบัติ
จะ ^๕ได้ ^๕วาง ^๕ไว้

ให้ อธิบดีกรมตรวจ แด่ กรม ตำราบัญชี บิด บัญชี รวม ยอด ประจำ ปี
ให้เสร็จได้ทัน เข้างบปี บัญชี รายได้ รายจ่าย ทั้ง พระราช อาณา เขต
มาตรา ๒๗ ให้ เสนอบัด กระทรวง พระคลัง มหา ถมบดี เป็น เจ้า หน้า
รักษา ราชการ ให้ เป็น ไป แด่ ให้ มี อำนาจ ตั้ง กฎ ข้อ บังคับ วาง ระเบียบ การ
ที่ พึง ทำ ตาม ข้อ ความ ใน พระราช บัญญัตินี้ บรรดา กฎ ข้อ บังคับ ที่
เสนาบดี กระทรวง พระคลัง มหา ถมบดี ตั้ง ขึ้น ตาม ข้อ ความ ใน มาตรา นี้
ให้ ประกาศ ใน หนังสือ ราชกิจจานุเบกษา แด่ ให้ ใช้ ได้ ตั้ง แต่ วัน
ใน ประกาศ นั้น

ประกาศ มาณวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน รตน โกลสินทร์ ศก ๓๒๗
เป็น วันที่ ๑๔๖๓๐ ใน รัชกาลปัจจุบันนี้

ประกาศบอกขนาดต้นฐานดวงตตาย

แต่อักษรจารึกในเหรียญกระด่าปณ์ต่าง ๆ

เสนาบดี กระทรวง พระคลัง มหา ถมบดี รับ พระ บรมราช โองการ ได้
เกล้าได้ กระหม่อม ทรง พระ กรุณาโปรดเกล้าโปรด กระ หม่อมให้
ประกาศว่า ตาม ข้อ ความ ใน มาตรา ๘ แห่ง พระราช บัญญัติ มาตราของคำ
รตน โกลสินทร์ ศก ๓๒๗ นั้น เหรียญกระด่าปณ์ ซึ่ง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า

โปรดกระหม่อมให้ทำขึ้นใหม่ ให้มีขนาดตั้งฐาน อักษรจารึก และ
ลักษณะอื่น ดังซึ่งเสนาบดีกระทรวง พระคลัง มหาสมบัติ จะได้รับ พระ
บรมราชโองการ โปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ประกาศในหนังสือราช
กิจจานุเบกษา

บัดนี้ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้เหรียญกระด่าปณ์
ซึ่งให้จัดทำขึ้นใหม่นั้น มีตั้งฐาน เป็น แผ่น กดม มีขนาดโดยกว้าง
วัดผ่าน ศูนย์กลาง แต่ ลักษณะ ลวดลาย อักษร จารึก ตั้ง แจ่ม ค่อง ไปได้

เหรียญกระด่าปณ์ทอง

เหรียญ ทศ ฎา เหรียญ ๓๐ บาท ขนาดโดยกว้าง ๕๐ มิลลิเมตร

ด้าน หน้า มี พระบรม รูป แด จารึก อักษร พระนาม “จุฬาลงกรณ์บรม
ราชาธิราช” ด้าน หลัง เป็น รูป ครุฑ มีได้หักตรง ออก กวาง ได้ที่มีรูป
จักรวรรี มีอักษร จารึกว่า “ทศหนึ่ง” “สยามรัฐ” แด ศักราช

เหรียญกระด่าปณ์เงิน

ด้าน หน้า มี พระบรมรูป แด จารึก อักษร พระนาม “จุฬาลงกรณ์
สยามินทร์” ด้าน หลัง มี รูป ช้าง สี่ขา เคี้ยว แด อักษร จารึกว่า “สยามรัฐ”
ทั้ง มี ศักราช แด บอ ก ชนิด เหรียญ กระด่าปณ์

ขนาดโดยกว้าง คือ เหรียญ บาท ๓๐ มิลลิเมตร เหรียญ ๒๐ ถึง ๒๕
มิลลิเมตร เหรียญ ๑๐ ถึง ๑๖ มิลลิเมตร

เหรียญกระสุนที่ทองขาวทองแดง

ด้านหน้า มีอุณาโตม อักษรจารึกว่า “สยามรัฐ” แตรราคา
ด้านหลัง มีรูปจักรีแต่ศักราช

ขนาดโดยกว้าง คือ เหรียญ ๓๐ เส้นข้าง ๒๐ มิลลิเมตร เหรียญ
& เส้นข้าง ๑๖ มิลลิเมตรครึ่ง เหรียญ ๓ เส้นข้าง ๒๒ มิลลิเมตรครึ่ง

เหรียญทองขาวทองแดง ทั้ง ๓ ชนิดนี้ ให้เจาะ วง กว้าง มีขนาดโดย
กว้าง คือ เหรียญ ๑๐ เส้นข้าง ๕ มิลลิเมตร เหรียญ ๕ เส้นข้าง
& มิลลิเมตร เหรียญ ๓ เส้นข้าง ๖ มิลลิเมตร

ประกาศมาณวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน วันโกสินทร์ศก ๑๒๗

(ลงพระนาม) กิติยากรวรตักษณ

เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

ประกาศระเบียบข้อความบางมาตรา

ในพระราชบัญญัติมาตราทองคำ

ร. ศ. ๓๒๗

เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ รับ พระบรมราชโองการใส่
เกล้าใส่กระหม่อม ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ประกาศ
08/10/2566
ว่า ข้อความใน พระราชบัญญัติ มาตราทองคำ วันโกสินทร์ศก ๑๒๗ นั้น

บาง มาตรา ทำให้เห็นไป ตาม พระราช บัญญัติ ใน ขณะ นี้ ก็ ชัด อยู่ กับ ความ สดวก แต่ จะ เป็น ที่ เคียด ร้อน แก่ อาณา ประชา ราช ฐร จึง ทรง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ ระบุไว้ ก่อน ชั่ว คราว ผัน ผ่อน ให้ การ เป็น ไป ดังนี้

๑ ตาม มาตรา ๘ แห่ง พระราช บัญญัติ มาตรา ทศ คำ ร.ศ. ๑๒๗ ซึ่ง ได้ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ ให้นำ บัญชี กระ ทรวง พระคลัง มหา สัม มติ ประกาศ บอก ขนาด สันฐาน ตลอดจน ชัก ษร จารึก และ ดั กษณ ขึ้น ใน เหยี่ย ุกระ สำนั นี นั บรรดา เหยี่ย ุกระ สำนั เก่า ทั้ง ปวง คือ เหยี่ย ุบาท เหยี่ย ุสลึง เหยี่ย ุเฟื้อง เหยี่ย ุทอง แดง ชัก เลี้ยว อัฐ โสฬส เหยี่ย ุทอง ชาว ๒๐ สลึง ๓๐ สลึง ๕ สลึง ๒ ๖ สลึง เหล่า นั เป็น เหยี่ย ุกระ สำนั ที่ ไม่ ถูก ต้อง ด้วย ดั กษณ ที่ ประกาศ ใน พระราช บัญญัติ แต่ ถ้า จะ เบียด ุย ไป ให้ พร้อ ม กัน ใน ขณะ นี้ ก็ ยัง ไม่ สดวก จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้

(๑) เหยี่ย ุบาท แต่ เหยี่ย ุสลึง ที่ ทำ ขึ้น ตาม พระราช บัญญัติ เก่า นั้น คง ใช้ ได้ ทั่ว ไป อย่าง เดิม

(๒) เหยี่ย ุเฟื้อง เหยี่ย ุทอง แดง ชัก เลี้ยว อัฐ โสฬส เหล่า นั ให้ คง ใช้ ได้ ชั่ว คราว ที่ มหา ษณ นำ มา แดก เป็น เหยี่ย ุกระ สำนั ใหม่

(๓) เหยี่ย ุสลึง ๓๐ สลึง ๕ สลึง ๒ ๖ สลึง ซึ่ง ออก ใช้ ตาม ประกาศ ลง วันที่ ๒๓ สิงหาคม ร.ศ. ๑๑๗ นั้น ให้

08/10/2566

เด็กชาย แต่ให้เจ้าพนักงาน พระคลังจำหน่ายเหรียญสดดังก้อย่างใหม่
รับแลกเบี้ยสดดังก้อย่างเก่าคืนเข้าพระคลังต่อไป จนกว่าจะได้ประกาศ
เลิกการรับ

การรับแลกเหรียญทองแดง แด่เบี้ยสดดังก้อย่างเก่า
ดังกที่กล่าวมาในข้อ ๒, ๓, ๔ ให้ใช้พิกัดแลกดังนี้ เบี้ยทองแดงคิด
จำนวนที่มีราคา ๓ บาทต่อ ๑๐๐ สดดังกเหรียญทองแดง ๘ เหรียญต่อ ๓ บาท
เบี้ยสดดังกอย่างเก่ากับเบี้ยสดดังกอย่างใหม่เป็นราคาเดิมยก

เหรียญทองแดง แด่เบี้ยสดดังกอย่างเก่าเหล่านี้ จะแลกเปลี่ยน
เป็นเหรียญกระด่าป่นใหม่ได้ที่พระคลังกรุงเทพ ฯ แต่ที่ทำการ
รัฐบาลแห่งอื่น ซึ่งเสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ จะได้กำหนด

๒ มาตรา ๓๓ แต่มาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติมาตราทองคำ
ร.ศ. ๑๒๗ มีความว่า ผู้ใดจะนำเนื้อทองคำมาส่งต่อกระทรวงพระ
คลังมหาสมบัติ เพื่อทำเป็นเหรียญกระด่าป่นก็อาจนำมาได้ ถ้าเจ้า
ของเนื้อทองจะขอรับแลกเป็นเหรียญกระด่าป่นทอง ถ้าให้กระทรวง
พระคลังมหาสมบัติจ่ายเหรียญกระด่าป่นทองให้ ถ้าจะรับแลกเป็น
เงินตราไม่ว่าชนิดใดที่ชอบด้วยหมวด ๔ แห่งพระราชบัญญัติมาตรา
ทองคำ ร.ศ. ๑๒๗ ก็ให้จ่ายให้ตามพิกัดทองคำบริสุทธิ์หนัก ๑๐๐ บาท
หรือ ๑๕๐๐ กรัมต่อ ๒๖๘๐ บาทนั้น

08/10/2566

การรับทองคำในกรุงเทพ ฯ ยังหาผู้สมควรแก่เวลาไม่

จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ รั้งรับ ข้อความใน มาตรา ๓๑ แล ๓๒ แห่ง พระราชบัญญัติ ที่ กล่าว นาม มา นั้น ไว้ชั่วคราวหนึ่ง ก่อน

ใน เวลานั้น ให้ กระทรวง พระคลัง มหาสมบัติ คง รับ ทองคำ ทาง เมือง ต่าง ประเทศ ดัง ที่ เคย มา แล ให้ จ่าย เงิน คราว ที่ ชอบ ด้วย กฎหมาย ทาง กรุง เทพ ฯ ตาม พิกัด ของ กำ บริดจ์ หนึ่ง ๓๐๐ บาท หรือ ๓๕๐๐ กรัม ต่อ ๒๖๖๒ บาท หรือ ๓๓ บาท ต่อ ปอนด์

๓ มาตรา ๒๐ ในพระราชบัญญัติ มาตรา ของ คำ รัตน โกสินทร์ ศึก ๓๒๗ มีความ ว่า เหยียด กระจ่าป็น ที่ เสีย เนื้อ ไป ด้วย เหตุอื่น นอกจาก ศึก หรือ โดย อากา รที่ ไซ้ ตาม ขรรคมตา ฤๅ ซึ่ง มี ผู้ ทำ ให้ เสีย รูป ฤๅ ซึ่ง มี คราว อย่าง อื่น เพิ่ม เติม คราว หดง ไม่ ให้ นับ เป็น เงิน คราว ซึ่ง เจ้า หน้ เจ้า ต้อง รับ ตาม กฎหมาย เมื่อ ถูก หน้ มา ชำระ หน้ แต่ ไม่ ให้ พระคลัง ฤๅ เจ้า พนักงาน ที่ มี หน้ ที่ เก็บ เงิน ผล ประโยชน์ รัฐ บาด รับ แด แลก ใด นั้น

ใน เวลานั้น มี เงิน สิ้น ถึง งบ เพอง งบ ไซ้ อยู่ใน หน้ บ้าน เมือง เป็น อับ มาก ถ้า จะ เลิก รับ ที่ เดียว จะ เป็น ที่ เดือด รอน แก่ ประชาชน ทั่ว ไป จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ พระคลัง แด เจ้าพนักงาน เก็บ เงิน ผล ประโยชน์ แผ่นดิน ยอม รับ เงิน สิ้น ถึง งบ เพอง งบ ที่ มี ผู้ นำ มา ส่ง ฤๅ

มาขอแลกเปลี่ยนต่อไปอีกบหนึ่ง
เหรียญที่บริบูรณ์

ตั้งแต่วันที่ประกาศนี้

ตามราคา

ประกาศมา ณ วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๗

(ลงพระนาม) กิติยากรวรดิษณ์

เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

ประกาศตั้งกรมแลเจ้าพระยา

คู่ภมัสักุ พระพุทธเจ้าล้านกาต เป็น อดีตภาค ล่วง แล้ว ๒๕๕๓ พรรษา
บัตยุ บันกาต จันทร คตินิยม มกฏฉังวัจฉระ กติกมาศ กภาพักษ์
อัญฐัมมิตถิ จันทวาร สุริยศคิกาด รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๗ พฤศจิกายนมาศ
ได้ฟัส มาสาหุณ พิเศษ บริเนท กาดกำหนด

พระบาท ส้มเต็จ พระปรมิณทร มหาจุฟ้า ดงกรณ บดินทร เทพยมหา
มงกุฏ บุรุษย์ รัตน ราษ รวีวงษ์ วรุตมพงษ์ บริพัตร วรชติคิยราช
นิกรโธม จาตุรันต บรม มหาจักร พรรดิ ราษ สังการศ อุกาโต สุชาคิ
สังดุททเคระหนี่ จักร กวี บรม นารถ มหา มกฏ ราษ วรวง กูร์ สุจิริมุต
สุสาจิต อวรก อุกฤษฐไพบุณย์ บุรพาดูณย์ กฤษฏากินิหาร สุภาธิการ
วัง สฤษดิ์ รัญญตถักษณ วิจิตร ไสภากย สรรพวงค์ มหาชโนตมางค
ประเนต บาท บงกชยุคต ประดิทธิธรรมพศุภณต อุดม บรม สุตุมาด

08/10/2566

ทิพยเทพาวตาร ไผ่คำด เกียรติคุณ อุดยพิเศษ ธรรมเทเวศราอนุรักษ์
 วิศิษฐ์ศักดิ์สมญา พิณิต ประชา นารถ เปรม กระมต ชาติติยราชประยูร มุถ
 มุขมาคยาภิรมย์ อุดมเดชาธิการ บริบูรณ์คุณดาร์ สยามาทินคร
 วรุตเมกราชติดถ มหาปรีวารณาภก อนันต์ มหันตวรฤทธิเดช ธรรมพ
 วิเศษ ศิรินธร อเนกชนนิกร ดัโมธร์ สัมมต ประสิทธิ์จรรย์ศมโหดม
 บรมราช สัมบัติ นพปลต เสวตวร ฉัตรรา คิฉัตร ศิริรัตโนปลัดเกษมมหา
 บรมราชาภิเศกภัสสิต ธรรมพศ ทิศวิจิตรไชย สักต มโหดวิริยมหาสวา
 มินทร มเหศวร มหินทร มหา รามา ชีราช วโรดม บรมนารถ ชาติอาษา
 วไศรย พุทธาทิไตรรัตน ธรรมา วัชร์ อุดยศักดิ์ อรรค นเรศราชิบัติ
 เมตตาภรณา สักตหญไทย อโนปไมยบุญการ สักตไพศาล มหารัชฎา
 ชิบดินทร์ ปรมินทร ชรรมิภ มหาราชา ชีราช บรม นารถ บพิตร

พระ จุตจอม เกตุเจ้า อัยหัว

ทรง พระ ราช ดำริหว่า พระเจ้า ลูกยา เรอ พระ องค์เจ้า เพ็ญพมณ
 พงษ์ ได้เสด็จ ไป เฝ้า เรียน วิชา ณประเทศ ยุโรป ครั้น เมื่อเสด็จกลับ
 มา ได้รับ ราช การ ตำแหน่ง ผู้ช่วย ปลัด ทูล ถอดอง กระทรวง เกษตรา
 ธิการ มีหน้าที่ เณาะจัดการ ใน กรมข้าง ไหน แด ละคร เตรียม ซึ่ง จะ
 ตั้งตำแหน่ง กรม เพาะ ปลุก อัน นับว่า เป็น กิจการ เกิดขึ้น ใหม่ ถึงว่า
 ความ ดำเนิน ไปของ การ เหล่านี้ ยัง ไม่ถึง ที่ ซึ่ง ควร จะ นับว่า มีผล
 ก็ได้ ทรง รับ ราช การ ใน กระทรวง ซึ่ง เป็น เวลา บก พร่อง แทน ตำแหน่ง

มัน คง ประกอบ ด้วย ความ อุดมค่า เป็น อัน มาก ตลอด ใน กิจการ
ต่าง ๆ ฝ่าย ข้าง เป็น การ ช่าง แด การ รักษา เรียบแบบ อย่าง มี ระเบียบ
กว้าง ขวาง ฮารี แก่ เจ้านาย ที่ เป็น น้อง ใน กรม เดียว กัน ได้รับ ราชการ

ฉลอง พระเศียร พระคุณ เริ่ม แรก ไป การ ช่าง ครั้ง ก่อ สร้าง ส่วน ดุสิต
ทั้ง ส่วน ข้าง แบบ อย่าง แด การ ชาญ ฎีกา ภายหลัง ได้ ตำแหน่ง เป็น

ผู้รักษา พระราชวัง บาง ปออิน เป็น ผู้ว่า ราชการ อำเภอ พระราชวัง

ได้ รักษา ราชการ ใน น้ำ ที่ มีความ เจริญ มัน คง ส้มควร แก่ ตำแหน่ง

ควร ที่ จะ ยก ย่อง ขึ้น ใต้ ให้ เป็น ที่ เขต ฐ พระเกียรติยศ ส้มแดง พระเจ้า

นงเยาว์ เจ้าฟ้า กรมพระ จักรพรรดิพงษ์ เป็น หัว หน้า ของ เจ้านาย

ซึ่ง เป็น น้อง ใน กรม นั้น พระองค์ หนึ่ง ได้

จึง มี พระบรม ราช โองการ ดำรัส สั่ง ให้ สถาปนา พระเจ้า อรวงษ์ เสด็จ

พระองค์ เจ้า เสรี วรพงษ์ วรวัตร ขึ้น เป็น พระองค์ เจ้า ต่าง กรม มี พระนาม

ตาม จาตุก ใน พระ สุพรรณ บัตร ว่า พระ เจ้า อรวงษ์ เสด็จ กรม หมื่น

อนุพงษ์ จักรพรรดิ ครุฑนาม ทรง ศักดินา ๑๑๐๐ ตาม พระ ราชกำหนด

อย่าง พระเจ้า อรวงษ์ เสด็จ พระ องค์ เจ้า ต่าง กรม ให้ ทรง เจริญ

พระ ชนมายุ พรรณ คุ้มพล ปฏิภาณ คุณด้าว ส้มบด สรรพ ศิริ สวรรค์

พิพัฒน์ มงคล ทูก ประการ

ให้ ทรง ตั้ง เจ้ากรม เป็น หมื่น อนุพงษ์ จักรพรรดิ ถือ ศักดินา ๕๐๐

ให้ ทรง ตั้ง ปัตติ กรม เป็น หมื่น อนุมย์ จักรพงษ์ ถือ ศักดินา ๓๐๐

ให้ ทรง ตั้ง ส้มบุญชู เป็น หมื่น อนันต์จักรพล ถือ ศักดินา ๒๐๐

08/10/2566

อนึ่ง ทรง พระราชดำริเห็นว่า พระบวรวงษ์เชอ พระองค์เจ้ากาญจ
 โนภาค รัชมี ได้รับ ราช การ ใน กรม ทหาร อภิษาศพระองค์แต่ เริ่ม แรกมา
 ได้ เติบ อย ชั้ น โดย ลำดับ จน ถึง ได้ เป็น นาย พันโท ราชองครักษ์
 ประจำการ ได้ ออก เป็น ผู้บังคับ การ กรม ทหาร ราบ ที่ ๓๔ ทหาร
 หน้าที่ ๓๓ ดัดม วย ครั้น เมื่อ ถึง กำหนด ได้ ถัด เข้า รับ ราช
 การ เป็น ราช องครักษ์ ประจำการ แล เติบ อย ชั้ น เป็น นาย พันเอก
 ภายหลัง ทรง พระ กรุณา โปรด เกด่า โปรด กระหม่อม ให้ เป็น ผู้บังคับ
 การ กอง ทัพ เสด็จ สดุด ติต มี พระ อธิษาศ ใ้ รอย ซื่อ ตรง เจง ริก ภาค ติ ได้
 ฝ่า ทอ ง ชู ติ พระ บาท เป็น อัม มาก ประกอบ ด้วย ด้ บัญญา ด้ มารถ ใน
 กิจการ ต่าง ๆ ทั้ง การ ช่าง แล การ เบ็ดเตล็ด ทั้ ไป ถึง มี ได้ เป็น พระ
 โอรส องค์ ใหญ่ ของ พระ เจ้า บวรวงษ์เชอ กรม พระ ราชวงษ์ บวรวิไชย
 ก็ เป็น ผู้ ชั่ง ส้มควร จะ ได้ รับ พระ มหา กรุณา ยกย่อง ชั้ น ไว้ ให้ เป็น
 พระ องค์ เจ้า ต่าง กรม ด้ ย พระ ราชวงษ์ บวร เชิด ชู พระ เกียรติยศ กรม
 พระ ราชวงษ์ บวร พระ องค์ หนึ่ง ได้

จึง มี พระ บรม ราช โองการ ดำริ ด้ ด้ ใ้ ด้ ด้ ภา ภา พระ บวรวงษ์เชอ
 พระ องค์ เจ้า กาญจ โนภาค รัชมี ชั้ น เป็น พระ องค์ เจ้า ต่าง กรม มี
 พระนาม ตาม จาตุ ก ใน พระ ด้ พรพรรณ บั ร์ ว่า พระ บวร วงษ์ เชอ กรม หนึ่ง
 ชาญ ไชย บวรยศ ด้ ด้ หนาม ทรง ด้ ด้ ด้ ด้ ๓๓๐๐๐ ตาม พระ ราชกำหนด
 ๐๘/10/2566
 อย่าง พระ องค์ เจ้า ต่าง กรม ใน พระ ราชวงษ์ บวร ให้ ทรง เจริญ พระ ชนมายุ

พรรณ คู่ช พต ปฏิกาน คุณสาร ตมบต ธรรมพ ศรี สวัสดิ์ดี พิพัฒน์มงคล
ทุก ประการ

ให้ทรง ตั้ง เจ้า กรม เป็น หมั้น ชาญไชย บวรยศ ถ้อยศักดิ์นา ๕๐๐

ให้ ทรง ตั้ง ปตติ กรม เป็น หมั้น ประนต บวรศักดิ์ ถ้อยศักดิ์นา ๓๐๐

ให้ ทรง ตั้ง สัมภูหาญชี่ เป็น หมั้น พททษ บวรพต ถ้อยศักดิ์นา ๒๐๐

ให้ ผู้ที่ ได้รับ ตำแหน่งยศทั้ง ๙ นี้ ทำราชการในหลวงแต่ในกรม ตาม
อย่าง ชนม เนียมเจ้ากรม ปตติกรม สัมภูหาญชี่ ใน พระองค์ เจ้าต่าง
กรม ทงปวง สืบ ไป ขอ ให้ มี คู่ช สวัสดิ์ดี เจริญ เถอญ

อนึ่ง ทรงพระ ราชดำริ ให้ว่า พระยา สุนทรนิย วิจิตร ได้ เริ่ม ต้นรับ ราช
การ มา ใน กรม ศักษา ธิการ เหตุ ด้วย เป็น ผู้ ได้ เรียน ภาษา บาฬิมัคความ
รู้ เข้าแปล ใน สำนาม มี ประโยค ได้ เป็น เปรียญ ภาย หลัง ได้ เป็น
ผู้ โดย เด็ดจ พระ เจ้า ตุ๊กเชอ & พระองค์ ออก ไป ทรง เต้า เรียน ใน
ประเทศ ยุโรป เป็น ครั้ง แรก เพราะ เหตุ ที่ ได้ ถวาย พระ อักษร ภาษา ไทยมา
แต่ ยัง เด็ดจ อยู่ ใน กรุง เทพ ฯ เป็น ที่ รักใคร่ ของ พระ เจ้า ตุ๊กเชอ เป็น
ศิษย์ โดย สนิททุก พระ องค์ ครั้น เมื่อ พระ เจ้า ตุ๊กเชอ เด็ดจ เข้า เรียน
ภาษา อังกฤษ มี เวลาว่าง จึง ทรง พระ กรุณา โปรด เกตุ้า โปรด
กระหม่อม ให้ เป็น ผู้ ช่วย ใน สัดงาน ทต สยาม กรุง ลอน ดอน อีกคำหนึ่ง
หนึ่ง ได้ ถ้อย เขา โอกาศ อัน ออก ไป อยู่ ใน ประเทศยุโรป นั้น ด้วย ได้
เรียน ภาษา อังกฤษ ใน ระหว่าง ๗ ปี ที่ ได้รับ ราช การ อยู่ นั้น ด้วย

08/10/2566

ความเพียร และ ทน ของ ตนเอง มี ความ รู้ กว้าง ขวาง ทั้ง เป็น ผู้ ที่ ได้
 เข้า ตาม เล็ด ค้าง พระ เจ้า น้อง ยา เซอ กรม หอดวง เหวด วงษ์ วั โร ประการ แต่
 พระ เจ้า น้อง ยา เซอ กรม หอดวง ดำรง ราช านุกาฬ ทั้ง เล็ด ค้าง ไป ยัง ราช
 สำนัก ต่าง ๆ ใน ประเทศ ยุโรป แด อเมริกา ใน ชั้น หลัง ที่ สุด ได้
 เป็น เดช านุกาฬ แต่ ทำ การ แทน ราช ทุต ด้ ยาม ใน ประเทศ อังกฤษ ชั่ว คราว
 ครั้น เมื่อ กติ บั เข้า มา ยัง กรุง เทพ มหานคร ได้ เริ่ม ต้น รับ ราช การ เป็น
 เดช านุกาฬ ได้ ณา บัด ี ะ ทรวง มหา ดไทย แล้ว ไป เป็น ข้า หอดวง
 พิเศษ จัด การ เมือง สงขลา แด เมือง พัทลุง ซึ่ง ภาย หลัง รวม ัน เป็น
 มณฑล นคร ศรี ธรรม ราช แล้ว แด ุ ขยาย ออก ไป ถึง เมือง มลายู ๗ เมือง
 ได้ เริ่ม ต้น ัง การ ปก ครอง มณฑล ด้วย ความ ด้ ยาม เป็น ัน มาก
 วาง แบบ อย่าง การ ปก ครอง การ ด้ รรพาการ แด ค้าง เริ่ม ัง การ ยุติ ธรรม
 วาง ระเบียบ แบบ อย่าง ก่อน ที่ จะ ัง ยัง ี ะ ทรวง ส่วน การ โยธา ใน
 มณฑล ัน ก็ ได้ ุ ด คดอง แด ทำ ทาง เป็น ที่ ด้ ัญจร ไป มา ทั้ง ทาง บก
 ทาง เรือ เป็น ัน มาก ส่วน การ ปก ครอง เมือง มลายู ซึ่ง เป็น การ ยาก
 ด้ ย เกี่ยว แก่ ด้ ด้ ษา ก็ ได้ ุ ด ุ ธิ พิจารณา ัน โดม ตาม ให้ เป็น การ
 ด้ ำ เร็ ุ ดง แบบ อย่าง เร็ ยว ร้อย ด้ ส่วน การ จร ใน ระหว่ง ที่ รับ ราช
 การ ัน ก็ มี หดาย คราว คือ ไป ประเทศ อินเดีย แด ยวา แด ไป ัก ษา
 ราชการ แด ทำ ุ ัญญา เมือง กฉิน คัน ัน เป็น ุ ราช การ ด้ ำ คัญ ที่ ด้ ัง
 ุ ด้ คบ ุ ัญญา เป็น ัน มาก ได้ รับ ราช การ ใน มณฑล นอก กรุง เป็น

เวลาถึง ๓๐ ปี มีความรู้แต่ชำนาญกว้างขวาง ในทางปกครอง
 พระราชอาณาเขต ครั้นเมื่อรัตนโกสินทร์ ศก ๓๒๕ จึงทรงพระ
 กรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้เข้ามารับราชการ ในตำแหน่ง
 เสนาบดีกระทรวงโยธาธิการ ได้เริ่มจัดการในกระทรวงนั้น ทั้ง
 เป็นผู้ที่ได้รับสนองพระเดชพระคุณ การเลื่อนพระองค์ ในการก่อ
 สร้างพระที่นั่งอัมพรสถาน แลดำริห์เริ่มการก่อสร้างพระที่นั่งอนันต
 สยาม มีเวลาได้ชกไปตรวจการในมณฑลไทรบุรี แต่มลายู
 ประเทศซึ่งเข้ากันในการปกครอง ครั้นเมื่อเสด็จพระราชดำเนินกลับ
 จากประเทศยุโรปครั้งนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม
 ให้ย้ายไปรับราชการ ในตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงนครบาล เพื่อจะ
 ได้ตรวจตราจัดการปกครองมณฑลกรุงเทพฯ แลบัญชาการกรม
 ศุขาภิบาล ส่วนการซึ่งได้สนองพระเดชพระคุณเฉพาะพระองค์
 มีการก่อสร้างพระที่นั่งเป็นต้น ก็ยังคงคิดอยู่เป็นการเฉพาะตน
 อีกแผนกหนึ่ง

พระยาสุโขมนัยวินิต เป็นผู้มอธยาไศรยชื่อตรง มีนคงต่อความ
 คิดอันได้กำหนดไว้ว่าจะทำแต่ไม่มีได้ละเอียดให้จัดแจงเคลื่อนคลาย
 มีความรู้แต่ดีปัญญาพอที่จะใช้ความตั้งใจนี้ ให้ดำเนินไปได้ด้วย
 แยกคายแต่อุปายอันชอบ ประถมด้วยความกตัญญูแลกตเวที ทั้ง
 เมตตาปรานีแบบเบองหน้า มีความสุดำหแต่ความเพียรเป็นกำลัง

08/10/2566

จึง อาจ จะ ยัง ราชกิจ ทั้ง ปวง ใน หน้า ที่ ให้ สำ เร็จ ได้ โดย สดวก ดี คือ
 จะ ชม เป็น ที่ นิยม ทั่ว ไป ใน หมู่ ชน เป็น ชัน มาก ปราบ ฎ มา โดย ลำ ดับ
 ทรง พระ ราช ดำ ริ ห้ ว่า ผู้ ซึ่ง มี อธิ ยา ไส รย แด ความ สำ มารถ เช่น นี้
 คง จะ ได้ รับ ราช การ ใน ตำแหน่ง หน้าที่ ย่น ยาว สืบ ไป เป็น ผู้ สดุดี ควร จะ ได้ ทรง
 พระ กรุณา โปรต เกด ้า โปรต กระทบ ่อม ยก ย่อง ชัน ไว้ ใน ตำแหน่ง
 เจ้า พระ ยา ให้ เป็น ตัว อย่าง ของ ราช การ ทั้ง บ่ง ดับ ไป ภาย หน้า

จึง มี พระ บรม ราช โองการ ดำ ริ สั่ง ให้ สดุดา ปณา พระ ยา สุขุม นัย นิต
 ชัน เป็น เจ้า พระ ยา มี สดุดญา จาก ฤท ใน หิรัญ บั ตร ว่า เจ้า พระ ยา ยม ราช
 ชาติ เสนา งคน ริน ทร มหิน ทรา จิ บดี สุ ริ วิ ไซ ราช มให้ สดุด รย บริ รักษ์
 ภู มิ พัท ษ์ โด กา ริ คะ ณั ดิง หพา ฬ เท พย มุร ษา ธร ราช ชานี มหา สดุด ห
 ประ ชาน สดุด มนัย บริ หาร อเนก นร ดมา คม สดุด รโ พท ม สดุด ิจิ สุ ชว ฒนา
 การ มหา นครา ภิ บาด อรรค มา ตยา จิ บดี อภิ ย พิ รย บร าก รณ พา หุ
 คช นาม ถี อ ศัก ติ นา ๓๐๐๐๐ จา เจริญ ฤท ชน นมา यु พร รณ ศุ ช ศี ริ สดุด สดี
 พิ ฒน มง คด ชน ดำ ร สดุด บดี บริ หาร สดุด มร ณ ทู ก ประ การ เท อดู

ประกาศปล่อย นักโทษ ที่มีโทษ น้อย

มี พระ บรม ราช โองการ ดำ ริ สั่ง เห็น อเกด ้า ๆ สั่ง ว่า ใน การ พระ ราช
 พิ ริ รัช มัง คตา ภิ ศก สดุด โภช ศี ริ ราช สดุด บดี ถึง ๔๑ ปี คราว นี้ มี พระ
 ราช ประ สดุด จะ ปล่อย นักโทษ ซึ่ง สดุด ควร จะ รับ พระ ราช ทาน พระ มหา
 ๐๘/๑๐/๒๕๖๖
 กรุณา พ้น โทษ ได้ ให้ พ้น พระ ราช อาญา ไป จึง ทรง พระ กรุณา โปรต

เกล้า ๆ ให้เจ้ากระทรวงสำรวจ นักโทษ ที่คิดเวรจำ มาเข้า นาน แด
ฐานโทษ ควรจะ ปล่อยเป็น อิศร ได้ แต่ นักโทษ ที่ มีความ ชอบ ใน เวลา
ที่ อยู่ใน เรือน จำ นำ ขึ้น ทูล เกล้า ๆ ถวาย

เจ้า กระทรวง ได้สำรวจ ทำ บัญชี ขึ้น กราบ บังคม ทูล พระ กรุณา
มีจำนวน

ใน กรุงเทพ ฯ	๔๓	คน
มณฑล กรุงเก่า	๒๓๒	คน
มณฑล นครสวรรค์	๖๖	คน
มณฑล พิษณุ โดก	๕๗	คน
มณฑล นครราชสีมา	๕๐	คน
มณฑลอุดร	๑๘	คน
มณฑลอิสาณ	๓๘๗	คน
มณฑล พายัพ	๑๓๐	คน
มณฑล นครไชยศรี	๓๔๔	คน
มณฑล ราชบุรี	๒๘๘	คน
มณฑล ชุมพร	๔๖	คน
มณฑล ป่าจินบุรี	๓๒๐	คน
มณฑล จันทบุรี	๒๘	คน
มณฑล นครศรีธรรมราช	๓๓๖	คน
มณฑล ภูเก็ต	๗๓	คน
มณฑล ปัตตานี	๒๓	คน

มณฑล ไทรบุรี

๓๓ คน

รวม ๑๖๓๕ คน

จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ ปลดอัยนักโทษเหล่านั้นให้
พ้น โทษ ไป

ประกาศมาณวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗ เป็น
วันที่ ๓๔๖๒๗ ในรัชกาลปัตยุมันนี้

ประกาศเก็บเงินค่านา

เป็นวิธีนาคูโค

มีพระบรมราชโองการ ดำรัสเหนือเกล้า ฯ สั่งว่า ตามความใน
ประกาศกะชั้นที่ นาศก ๑๒๕ ซึ่งมีว่า การเก็บเงินอากรค่านาตามหัว
เมือง มณฑลต่าง ๆ ที่จะใช้ วิธีเก็บเป็นนาคูโค นั้น จะยังไม่ทั่วถึง
กัน ได้หมด เมื่อในหัวเมือง มณฑล ไทศยเก็บเป็นวิธีนาคูโค หรือ
นาฟาง ดอยมาอย่างใด ให้คงจัดเก็บไปตามประกาศแก่ วิธี และพิศ
ค่านาไปพลางก่อน ต่อไปถ้าในตำบลที่มีเนื้อนาควรเป็นนาคูโคได้
จะได้ประกาศเก็บเป็นวิธีนาคูโค นั้น บัดนี้ ทรงพระราชดำริเห็นว่า
ในศก ๑๒๗ เป็นปีที่ การทำนาได้ผลบริบูรณ์ดี ราษฎรได้ไถ่กันสร้าง
ที่ดิน บางตำบลทำเป็นนาเต็มความเนื้อที่แล้ว สมควร จะจัดเก็บเงินค่า
นาเป็นวิธีนาคูโคได้ จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้เก็บเงินอากร
ค่านาในท้องที่ ซึ่งแจ้งต่อไป นี้โดยวิธีนาคูโคตั้งแต่ศก ๑๒๗ เป็นต้นไป

08/10/2566

มณฑลราชบุรี

เมือง หัวข้ออำเภอ	ตำบล	เดิมบนหน้า พงศดย ชนใด	เปลี่ยนแบบ ตำบล	หมายเหตุ
เมืองราชบุรี อำเภอเมือง	ตำบล ดอนงัว ตำบล อ่างทอง ตำบล ดอนตะโก ตำบล คูบัวเหนือ ตำบล คูบัวใต้ ตำบล ห้วยไผ่ ตำบล กิ่งกระถิน ตำบล เจดีย์หัก ตำบล ดอนแร่	โท โท โท โท โท ตรี ตรี ตรี ตรี	ตำบล โต	หมายเหตุ โท โท ตรี โท โท จัตวา โท ตรี จัตวา

เมืองหรืออำเภอ	ตำบล	เดิมเป็นนา พงศอย ธานีโต	เบ็ดเตล็ด ตำบล โต	ยกขึ้นเป็น นครศรี ธานีโต	หมายเหตุ
เมืองราชบุรี อำเภอเมือง	ตำบลเขาหลวง ตำบลบ้านไร่ ตำบลคลองตาก ตำบลท่าเรือ ตำบลบางบัวใหม่ ตำบลบางบ้านนอก ตำบลสามเว้า ตำบลคลองแค ตำบลโคกหม้อ ตำบลท่าราบ	ศรี ศรี จตุวา จตุวา จตุวา จตุวา จตุวา จตุวา จตุวา จตุวา		ศรี โท ศรี ศรี โท โท ศรี ศรี ศรี ศรี	

เมืองหรืออำเภอ	ตำบล	เดิมเป็นนา พงดอย ชนใด	เปลี่ยนเป็น ตำบล ใด	ยกขึ้นเป็น นาคู ชนใด	หมายเหตุ
เมืองราชบุรี อำเภอโพธาราม	ตำบล ดอนช้าง ตำบล หมองงาม ตำบล หมองโพ ตำบล เตาอิฐ ตำบล บ่อมะกรูด ตำบล ทำนบ ตำบล วัดแก้ว ตำบล บง ตะโก ตำบล ดอนกระเบื้อง ตำบล พระดัก ตำบล ส้มมะเขือ ตำบล คดอง ชนอม	ศรี ศรี ศรี ศรี ศรี ศรี ศรี ศรี ศรี จังหวัด โท โท ศรี		โท ศรี ศรี ศรี ศรี ศรี ศรี ศรี ศรี ศรี โท โท โท	
อำเภอแม่พ้อ					

เมือง หรือ อำเภอ	ตำบล	เดิมเป็น นาฟ้างตอย ชันโต	เปลี่ยนเป็น ตำบล โต	ยกขึ้นเป็น หน้าโคก ชันโต	หมายเหตุ
เมืองราชบุรี อำเภอแม่พริก	ตำบลจอมทัด ตำบลดอนกลาง ตำบลดียง ตำบลบางหวาย ตำบลเวียงพัน ตำบลกุดเกาะ ตำบลปากไถ่ ตำบลบางเค็ม ตำบลห้วยโรง ตำบลวัดเพลง ตำบลวังมะนาว ตำบลปากท่อ	๔ ๔ ๔ ๔ ๔ ๔ ๔ ๔ ๔ ๔ ๔ ๔ ๔ ๔		โท โท โท ๔ ๔ ๔ ๔ ๔ ๔ ๔ ๔ ๔ ๔ ๔	

เลขที่ใบอนุญาต	เมือง หรือ อำเภอ	ตำบล	เดิมเป็นนา ปาง ดอย ชันใด	เปลี่ยนเป็น ตำบล ใด	ยกขึ้นเป็น นาที่ใด ชันใด	หมายเหตุ
๕	เมือง ราชบุรี อำเภอ ดำเนินสะดวก	ตำบล โพธิ์หักหน้าศาล ตำบล โพธิ์หักวังเก่า ตำบล โพธิ์หักบ้านเกาะ ตำบล ดอนคา ตำบล ดอนพรม ตำบล หัวโพ ตำบล บ้านใหม่ ตำบล บ้านไร่ ตำบล ดอนมดดอนย ตำบล ดอนกรวย ตำบล ดอนคลัง ตำบล ดอนข่อย	๕ ตรี ๕ ตรี ๕ ตรี ๕ ตรี ๕ ตรี ๕ ตรี ๕ ตรี ๕ ตรี ๕ ตรี ๕ ตรี ๕ ตรี ๕ ตรี ๕ ตรี		๓ ไท ๓ ไท ๓ ไท ๓ ไท ๓ ไท ๓ ไท ๓ ไท ๓ ไท ๓ ตรี ๓ ไท ๓ ไท ๓ ไท	

เมืองหรืออำเภอ	ตำบล	เดิมเป็นหา ฟ้างดอย ชันใต้	เปลี่ยนเป็น ตำบล ใต้	ยกขึ้นเป็น นครใต้ ชันใต้	หมายเหตุ
เมืองราชบุรี อำเภอตำบลดวดก	ตำบลวังงาม ตำบลบ้านชาวเหนือ ตำบลท่าหนัด ตำบลดอนไม้ ตำบลหัตถ์หก	ตรี จตุวา จตุวา จตุวา จตุวา		โท โท ตรี ตรี ตรี	
อำเภอสีหมื่น	ตำบลคดองแพงพวย ตำบลทุ่งน้ำวน	ตรี ตรี		ตรี โท	

๔๕๐๑๒๗๗

08/10/2566

๔

๕

เลขที่	เมืองหรืออำเภอ	ตำบล	เดิมเป็นนา พงดอย ชนิด	เปลี่ยนเป็น ตำบล ใด	ยกขึ้นเป็น นาโคก ชนิด	หมายเหตุ
๖	เมืองเพชรบุรี อำเภอเมือง	ตำบลบ้านกุ่มออก ตำบลบ้านกุ่มตก ตำบลบ้านหาด ตำบลบ้านหม้อ ตำบลนาจูง ตำบลดงมอพล ตำบลตดของกระแวง ตำบลโรงเข้ ตำบลบางจาก ตำบลโพไร่หวาน ตำบลบ้านตาต	โท โท ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี	ตำบล ใด	โท โท ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี	

ประเภท	เมืองหรืออำเภอ	ตำบล	เดิมเป็นนา พ่างดอย สนโต	เปลี่ยนเป็น ตำบล โต	ยกขึ้นเป็น นาโค สนโต	หมายเหตุ
๖	เมืองเพชรบุรี อำเภอเมือง	ตำบลหนองโหนด ตำบลตาโตโพ ตำบลวังตะโก ตำบลช่องตะเภา ตำบลขิงไชย ตำบลไร่ส้ม ตำบลเวียงคอย ตำบลต้นมะม่วง ตำบลสะพานเกว ตำบลท่าเต็น ตำบลห้วยท่าช้าง	๕ ไร่ ๕ ไร่ ๕ ไร่ ๕ ไร่ ๕ ไร่ ๕ ไร่ ๕ ไร่ ๕ ไร่ ๕ ไร่ ๕ ไร่ ๕ ไร่ ๕ ไร่	ตำบล โต	๕ ไร่ ๕ ไร่ ๕ ไร่ ๕ ไร่ ๕ ไร่ ๕ ไร่ ๕ ไร่ ๕ ไร่ ๕ ไร่ ๕ ไร่ ๕ ไร่ ๕ ไร่	หมายเหตุ

เมืองหรืออำเภอ	ตำบล	เดิมเป็นนา พังดอย ชันโต	เปลี่ยนเป็น ตำบล โต	ยกขึ้นเป็น หน้าโค ชันโต	หมายเหตุ
เมืองเพชรบุรี	ตำบล หัว ตะพาน	จัดวา	ตำบล	จัดวา	
อำเภอเมือง	ตำบลหน้าพระถาน	จัดวา	โต	จัดวา	
	ตำบล ดอนพุทรา	จัดวา		จัดวา	
	ตำบลไร่โคก	จัดวา		จัดวา	
	ตำบลบ้านพาน	จัดวา		จัดวา	
	ตำบล หนของกะปู้	จัดวา		จัดวา	
	ตำบลท่าหวู่	จัดวา		จัดวา	
	ตำบลห้วยช้อง	เบญจะ		เบญจะ	
	ตำบล ตัน มะพร้าว	เบญจะ		เบญจะ	
	ตำบลไร่ กะทอน	เบญจะ		เบญจะ	
	ตำบลม่วงงาม	เบญจะ		เบญจะ	

เลขทะเบียน	เมือง หรือ อำเภอ	ตำบล	เดิมเป็นนา ปางดอย ขันโต	เปลี่ยนเป็น ตำบล โต	ยกขึ้นเป็น นาโคโค ขันโต	หมายเหตุ
๕๖๖	เมืองเพชรบุรี	ตำบล เขาย้อย	โท		ตรี	
๗	อำเภอ เขาย้อย	ตำบล ห้วยหลวง ตำบลหนองจิก ตำบล ทับกาง ตำบลห้วยท่าช้าง ตำบลหนองปลาไหล ตำบลหนอง บรง ตำบลระพี ตำบลบางเค็ม ตำบลคันทราษ ตำบลหนองเข	โท โท ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี จตุรา จตุรา จตุรา จตุรา		ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี จตุรา จตุรา จตุรา จตุรา	

เมืองหรืออำเภอ	ตำบล	เดิมเป็นนา ฟ้างคอย ชันไต่	เปลี่ยนเป็น ตำบล ไต่	ยกขึ้นเป็น นาโคโค ชันไต่	หมายเหตุ
เมืองเพชรบุรี อำเภอแม่ประจัน	ตำบลวังไทร ตำบลท่าคอย	จตุวา จตุวา	ไต่	จตุวา จตุวา	
อำเภอบ้านแหลม	ตำบล เขาแรง ตำบล นาพันด้าม ตำบล โพพระ ตำบล ตำมะโรง ตำบล บง ฉาน ตำบล ท่าแรง ตำบล บ้านแหลม ตำบล บง ทราย	ไต่ ไต่ ไต่ ไต่ ไต่ ไต่ ไต่ ไต่	ไต่ ไต่ ไต่ ไต่ ไต่ ไต่ ไต่ ไต่	ไต่ ไต่ ไต่ ไต่ ไต่ ไต่ ไต่ ไต่	

๙๕๐๑ ๙๕๗๐/๒๕๖๖

๗

๘

เลขที่	เมืองหรืออำเภอ	ตำบล	เดิมเป็น นาฟ้างดอย ธานีโต	เปลี่ยน เป็นตำบล โต	ยกขึ้นเป็น นาคโต ธานีโต	หมายเหตุ
๒๕๖๖	เมืองเพชรบุรี อำเภอบ้านแหลม	ตำบลหนองพลับ ตำบลหนองขนาน ตำบลบางแก้ว ตำบลบางขันไฮ ตำบลปากทะเล ตำบลบางพระตุ้	ตรี ตรี จตุวา จตุวา จตุวา เบญจะ		ตรี ตรี จตุวา จตุวา จตุวา จตุวา	
๓๐	เมืองปรางค์บุรี อำเภอประจวบ	ตำบลปดอกแดง ตำบลท่าซาม	จตุวา จตุวา		เบญจะ เบญจะ	
๓๓	เมืองชุมพวง อำเภออำพวา	ตำบลฉิมแตง ตำบลคลองโพ ตำบลคดตงแค	จตุวา จตุวา จตุวา		ตรี ตรี ตรี	

มณฑลนครไชยศรี

หมายเลข	เมืองหรืออำเภอ	ตำบล	เดิมเป็น นาฟงตอย สนโต	เปลี่ยน เป็นตำบล โต	ยกขึ้นเป็น นาคู่โต สนโต	หมายเหตุ
๑	เมืองนครไชยศรี อำเภอพระปฐมเจดีย์	ตำบลนครปฐม ตำบลบางแถม ตำบลหอหยางหอม ตำบลถนนชาติ ตำบลบางแก้ว ตำบลท่ากระชับ ตำบลจวงวราย ตำบลโพเคย ตำบลท่ามอญ ตำบลท้ายคิง	โท โท โท โท เอก เอก เอก เอก เอก เอก	โท โท โท โท เอก เอก เอก เอก เอก เอก	โท โท โท โท เอก เอก เอก เอก เอก เอก	
๒	อำเภอเมือง					

หมายเลขหนังสือ	เมืองหรืออำเภอ	ตำบล	เดิมเป็นนา พังดอย ชันโต	เปลี่ยนเป็น ตำบล โต	ยกขึ้นเป็น นาโคโค ชันโต	หมายเหตุ
๓	เมืองนครราชสีมา อำเภอตลาดใหม่	ตำบลหนองกรด ตำบลทรงคนอง ตำบลบางเตย ตำบลไริง ตำบลท่าตลาด ตำบลยายชา ตำบลท่าข้าม ตำบลท่ามพวาน ตำบลศรีษะปาน	เอก เอก เอก เอก เอก เอก เอก เอก เอก	เอก เอก เอก เอก เอก เอก เอก เอก เอก	เอก เอก เอก เอก เอก เอก เอก เอก เอก	
๔	อำเภอบางปลาร้า	ตำบลบางปลาร้า ตำบลบางหลวง	เอก เอก	เอก เอก	เอก เอก	

เลขที่	เมืองหรืออำเภอ	ตำบล	เดิมเป็น นาฟ้างดอย สนโต	เปลี่ยน เป็นตำบล โต	ยกขึ้นเป็น หน้าโคก สนโต	หมายเหตุ
๕	เมืองสมุทรสาคร อำเภอเมือง	ตำบลคอกกระบือ ตำบลบึง ตำบลโพแจ้ ตำบลแต่มต้า ตำบลบ้านเกาะ ตำบลบ้านอัมพวง ตำบลโศภิตา	เอก เอก เอก โท โท โท จตุร	โท โท โท ตรี ตรี ตรี	โท โท โท ตรี ตรี ตรี จตุร	
๖	อำเภอกระทุ่มแบน	ตำบลหนองแรม ตำบลปลายกระทุ่มแบน ตำบลกระทุ่มแบน	เอก เอก เอก	โท โท โท	โท โท โท	

เลขอาเภอ	เมืองหรืออำเภอ	ตำบล	เดิมปณนา พางตอย ชนิด	เปลี่ยนปณ ตำบล ใด	ยกรัณปณ นาโค ชนิด	หมายเหตุ
๗	เมืองสมุทรสาคร อำเภอกระทุ่มแบน อำเภอบางบ่อ	ตำบลดอนไก่ดี	เอก	ใด	โท	
		ตำบลตาครุกระทุ่มแบน	เอก		โท	
		ตำบลท่าเต้า	โท		โท	
		ตำบลคลองตำเนียดวัดกก	โท		ตรี	ตรี
		ตำบลบางบ่อ	ตรี		ตรี	ตรี
		ตำบลโพธิ์หวัด	โท		ตรี	ตรี
		ตำบลโรงเข้	โท		ตรี	ตรี
		ตำบลบ้านหม้อแกงแตก	จตุรา		จตุรา	จตุรา
		ตำบลกาหลง	จตุรา		จตุรา	จตุรา
		ตำบลนาโคก	จตุรา		จตุรา	จตุรา

มณฑลอุดร

เลขอาณัติ	เมือง หรือ อำเภอ	ตำบล	เดิมเป็นนา พังทลาย ชนิด	เปลี่ยนเป็น ตำบลใด	ยกขึ้นเป็น นาโคก ชนิด	หมายเหตุ
๑	เมืองสิงห์บุรี อำเภออินท	ตำบลทับยา ตำบลบ้านน้ำตาต ตำบลบ้านสวนหลวง ตำบลบางกระบือ ตำบลท่างาม ตำบลประจักษ์ ตำบลท่าข่อย	๕ ไร่ ๕ ไร่ ๕ ไร่ ๕ ไร่ ๕ ไร่ ๕ ไร่ ๕ ไร่		๕ ไร่ ๕ ไร่ ๕ ไร่ ๕ ไร่ ๕ ไร่ ๕ ไร่ ๕ ไร่	

เมืองหรืออำเภอ	ตำบล	เดิมบนหน้า ฟ่งตอย ขันไค	เปลี่ยนบนหน้า ตำบล ไค	ยกลบนหน้า หน้าไค ขันไค	หมายเหตุ
เมืองสิงห์บุรี อำเภอ อินทร์	ตำบลบ้านมา ตำบลจิงวราย ตำบลขันวราย ตำบลทองเอน	ตรี ตรี ตรี จตุวา	ตำบล ไค	ตรี ตรี ตรี จตุวา	
อำเภอ พรหม	ตำบล พระงาม ตำบลบ้านหม้อ ตำบลบ้านบึงออก ตำบลบ้านช้าง ตำบลวัดโอบก	ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี		ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี	

เมือง หรือ อำเภอ	ตำบล	เดิมบนนา ทาง ตอย ธานีโต	เบียดบนนา ตำบล โต	ยกขึ้นบน นาคู่โต ธานีโต	หมายเหตุ
เมืองสิงห์บุรี อำเภอพรหม	ตำบล ถอนส้ม ตำบล วิทยาราช ตำบล โพธิ์ประสิทธิ์ ตำบล โกงช้าง ตำบล หงา ตำบล บ้านพล ตำบล หมันหาญ ตำบล บ้านแบ่งตก	๕ ตำบล ๕ ตำบล ๕ ตำบล ๕ ตำบล ๕ ตำบล ๕ ตำบล ๕ ตำบล ๕ ตำบล		๕ ตำบล ๕ ตำบล ๕ ตำบล ๕ ตำบล ๕ ตำบล ๕ ตำบล ๕ ตำบล ๕ ตำบล	

ที่	เมือง หรือ อำเภอ	ตำบล	เดิมเป็นนา ฟางตอย ไร่ใด	เปลี่ยนเป็น ตำบลใด	ยกขึ้นเป็น นาโคก ไร่ใด	หมายเหตุ
๓	เมือง สระบุรี อำเภอพระพุทธบาท	ตำบล ตำบลโคกโพ ตำบลไม้หลัก ตำบลบ้านหลวง ตำบลดอนพุด ตำบลไม้ขวาง ตำบลโคกใหญ่ ตำบลโคกกุ่ม ตำบลดอนทอง ตำบลดอนโพ ตำบลโคกคำพาน	ศรี ศรี ศรี ศรี ศรี ศรี ศรี ศรี ศรี ศรี ศรี		ศรี ศรี ศรี ศรี ศรี ศรี ศรี ศรี ศรี ศรี ศรี	

มณฑลปาจิณบุรี

เมือง หรือ อำเภอ	ตำบล	เดิมเป็น ปางดอย ชั้นใด	เปลี่ยนเป็น ตำบลใด	ยกขึ้นเป็น หน้าโค ชั้นใด	หมายเหตุ	
เมือง ตะลุง อำเภอ เมือง	ตำบล บงพระ	เอก		เอก		
	ตำบล ไชย	เอก		เอก		
	ตำบล คัดของดาว	เอก		เอก		
	ตำบล หน้าเมือง	เอก		เอก		
	ตำบล ทำไข่	เอก		เอก		
	ตำบล คัดของนครเมือง เขตร	เอก		เอก		
	ตำบล เขวตะเซ	เอก		เอก		
	ตำบล บ้านใหม่	เอก		เอก		

หน้า ๑๒๗
๒๓/10/2566

เมือง หรือ อำเภอ	ตำบล	เดิมมีหน้า พวงดอย ฐานใด	เบ็ดยนเป็น ตำบลใด	ยกขึ้นเป็น หน้าใด ฐานใด	หมายเหตุ
เมืองตะวังเทรา อำเภอเมือง	ตำบลไผ่ดง ตำบลจุกกระเซอ ตำบลบางไร่ ตำบลบงสันเมต ตำบลคดองนา ตำบลบางแก้ว ตำบลเกาะเรือ ตำบลบางกะโพ ตำบลบงเคย ตำบลหนามแดง	เอก เอก เอก เอก เอก โท โท โท โท โท	เอก เอก เอก เอก เอก โท โท โท โท โท	เอก เอก เอก เอก เอก โท โท โท โท โท	

๕๕๓ ๒๒๗	เมือง หรือ อำเภอ	ตำบล	เดิมเบงมา พงดอย สนโต	เปลี่ยนเบงมา ตำบล โต	ยกขึ้นเบงมา นครศรี สนโต	หมายเหตุ
๑	เมืองฉะเชิงเทรา อำเภอเมือง	ตำบลบางขวัญ ตำบลสามพระพรหม	โต โต	โต	โต โต	
๒	อำเภอสนามจันทร์	ตำบลเกาะไร่ ตำบลเทพราช ตำบลคดของประเวศ ตำบลแหลมประดู่	เอก เอก เอก จตุวา	เอก เอก เอก จตุวา	เอก เอก เอก จตุวา	
๓	อำเภอบางคด	ตำบลบางเตา ตำบลบางคางคาง	เอก เอก	เอก เอก	เอก เอก	

๐๐/10/25๐๐

เมืองหรืออำเภอ	ตำบล	เดิมเป็นผา	เบ็ดขมเป็น	หมายเหตุ
เมืองมะเร็ิงเทว อำเภอ บางคด้า	ตำบล ตำบล บางคดาด ตำบล คดของเขื่อน ตำบล บ้านพตป ตำบล บางกระดาน ตำบล บางกระเจ็ด ตำบล คมอญ ตำบล ทางข้ามนอย ตำบล ปากน้ำโคโค ตำบล ท่าทองแดง	ฟางดอย เฮก เฮก เฮก เฮก เฮก เฮก เฮก เฮก เฮก	ตำบล เฮก เฮก เฮก เฮก เฮก เฮก เฮก เฮก เฮก	ขนาดโค เฮก เฮก เฮก เฮก เฮก เฮก เฮก เฮก เฮก

ที่	เมือง หรือ อำเภอ	ตำบล	เดิมเป็นหา ฟ่งตอย ชนิด	เปลี่ยนเป็น ตำบลใด	ยกขึ้นเป็นนา คู่โคชนใด	หมายเหตุ
๑	เมืองเชียงเทว อำเภอบึงคำ	ตำบล บางซวน ตำบล บางวัง ตำบล เข้มตเหนือ ตำบล กอหมแก้ว ตำบล บางวัง	เอก เอก โท โท โท		เอก เอก โท โท โท	
๔	อำเภอบึงน้ำเขียว	ตำบล บึงน้ำรัก ตำบล ดอนฉิมพาด ตำบล ดอนเกาะกา ตำบล ดอนหมอนทอง	เอก เอก โท โท		เอก เอก โท โท	

ที่	เมืองหรืออำเภอ	ตำบล	เดิมเป็นหน้า พวงดอย ชนิด	เปลี่ยนเป็น ตำบลใด	ยกขึ้นเป็นหน้า โคกชนิด	หมายเหตุ
08/10/2566	เมืองสระบุรี					
๕	อำเภอท่าคุดู	ตำบลพานทอง	โท		โท	
๖	อำเภอพนัสนิคม	ตำบลโคกเพาะ ตำบลอ้งหุดง ตำบลวัดโบท ตำบลน้ำพระธาตุ ตำบลไร่หลักทอง	โท โท โท โท โท โท		โท โท โท โท โท โท	

มณฑลนครสวรรค์

ที่	เมืองหรืออำเภอ	ตำบล	เดิมพบนา พงดอย หินโต	เบียดพบ ตำบลโต	ยกขึ้นเป็นนา คูโคกหินโต	หมายเหตุ
๓	เมืองนครสวรรค์ อำเภอเมือง	ตำบลบ้านแก่ง ตำบลหนองกระโตน ตำบลหนองบึง ตำบลพระนอน	๔ ตำบล ๔ ตำบล ๔ ตำบล ๔ ตำบล		๔ ตำบล ๔ ตำบล ๔ ตำบล	
๒	อำเภอโกรกพระ	ตำบลเนินหญ้าคา ตำบลหาดตุง ตำบลเนินคำตา	๔ ตำบล ๔ ตำบล ๔ ตำบล			

ที่	เมืองหรืออำเภอ	ตำบล	เดิมเบงหนา พงดอย ธานีโต	เบงหนเบง ตำบลโต	ยกฐินเบงหนา คูโคชินโต	หมายเหตุ
๑	เมืองนครสวรรค์ อำเภอพยุหะคีรี	ตำบลม่วงหัก ตำบลทานาออย ตำบลพยุหะคีรี ตำบลบางปลาดาน	คีรี คีรี คีรี คีรี	เบงหนเบง ตำบลโต	คีรี คีรี คีรี คีรี	
๔	อำเภอบรรพตพิสัย	ตำบลท้าวอ ตำบลห้วยคต ตำบลบ้านไร่ ตำบลเนินขเหล็ก ตำบลทางงู	คีรี คีรี คีรี คีรี	เบงหนเบง ตำบลโต	คีรี คีรี คีรี คีรี	จุฬา

ลำดับที่	เมืองหรืออำเภอ	ตำบล	เดิมปรนนา ฟงดอย ชนใด	เปลี่ยนปรน ตำบลใด	ยกขึ้นปรนนา คู่ใด โคชนใด	หมายเหตุ
๕	เมืองไชยนาท อำเภอเมือง	ตำบลท้ายเมือง ตำบลวัดปรัง ตำบลดงตัง ตำบลบ้านกวด ตำบลท่าไม้ ตำบลหาดกึ่งคิด ตำบลธรรมมุต ตำบลบ้านเชียง	ศรี ศรี ศรี ศรี ศรี ศรี ศรี ศรี ศรี	ตำบลใด	ศรี ศรี ศรี ศรี ศรี ศรี ศรี ศรี ศรี	
๖	อำเภอตรัง	ตำบลบ้านชุม ตำบลเที่ยงแท้ ตำบลหน้าพระธาตุ	ศรี ศรี ศรี		ศรี ศรี ศรี	

08/10/2566

ที่	เมืองหรืออำเภอ	ตำบล	เดิมเป็นมา ปางตอย สนโต	เบียดมเบน ตำบลโต	ยกขึ้นเป็นนา ศุโขทัยโต	หมายเหตุ
๖	เมืองไชยนาท อำเภอศีร์ษะเกษ	ตำบลม่วงงาม ตำบลบางซุด ตำบลตอหินคำ ตำบลโพงาม ตำบลห้วยกรวดใน ตำบลห้วยกรวดนอก ตำบลห้วยชัน ตำบลการ้อง	ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี		ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี	
๗	อำเภอศีร์ษะเกษ	ตำบลศีร์ษะเกษ ตำบลตอหิน	ตรี ตรี		ตรี ตรี	

08/10/2566

สั	เมืองหรืออำเภอ	ตำบล	เดิมเป็นนา พงดอย สนโต	เขตใหม่ ตำบลโต	ยกขึ้นเป็น ตำบลโต	หมายเหตุ
๘	เมืองไชยนาท อำเภอวัดสิงห์	ตำบลบ่อแร่ ตำบลทุ่งหัว	๔ ๔ ๔ ๔ ๔ ๔	๔ ๔ ๔ ๔ ๔ ๔	๔ ๔ ๔ ๔ ๔ ๔	
๙	อำเภอเดิมบาง	ตำบลเดิมบาง ตำบลบ้านเชียง ตำบลเนินขาม ตำบลหนองแห้ง	๔ ๔ ๔ ๔	๔ ๔ ๔ ๔	๔ ๔ ๔ ๔	
๑๐	อำเภอมะโนรัมย์	ตำบลทุ่งกระจัด ตำบลท่าฉนวน	๔ ๔	๔ ๔	๔ ๔	
๑๑	เมืองตาก อำเภอเมือง	ตำบลตากตกใต้ ตำบลตากตกเหนือ	๔ ๔	๔ ๔	๔ ๔	

ที่	เมืองหรืออำเภอ	ตำบล	เดิมแปลว่า	แปลใหม่	อักษรเบรลล์	หมายเหตุ
๑๓	เมือง ตาก	ตำบลแม่ซอ	จตุวา	ตำบลโต	จตุวา	
๑๒	อำเภอแม่สอด	ตำบลแม่สอดใต้ ตำบลแม่สอดเหนือ ตำบลแม่ตาว	จตุวา จตุวา จตุวา จตุวา		จตุวา จตุวา จตุวา จตุวา	
๑๓	อำเภอปานตลก	ตำบลบ้านตากลวันตก ตำบลเกาะตะเภา ตำบลคลองฟ้า ตำบลทุ่งกระเช้า	จตุวา จตุวา จตุวา จตุวา		จตุวา จตุวา จตุวา จตุวา	

ที่	เมืองหรืออำเภอ	ตำบล	เดิมเป็นนา พงดอย สามใต้	เปลี่ยนเป็น ตำบลใด	ยกขึ้นเป็นนา ผู้โคชนใด	หมายเหตุ
๑๔	เมืองกำแพงเพชร อำเภอพยานการศาย	ตำบลหนองหวัง ตำบลพยานการศาย เหนือ ตำบลพยานการศายใต้	จังหวัด จังหวัด จังหวัด		จังหวัด จังหวัด จังหวัด	
๑๕	เมืองอุทัยธานี อำเภอเมือง	ตำบลหนองเตา ตำบลทุ่งใหญ่ ตำบลหนองพะค่า ตำบลดงขวาง ตำบลหนองไผ่แบน ตำบลโนนเหล็ก	ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี		ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี	

08/10/2566

เมื่อหรืออ้างถึง	คำบด	เดิมเขียนว่า	เปลี่ยนแบบ	อักษรใหม่	หมายเหตุ
เมืองหรืออักษร อักษรไทยธานี อักษรไทยเก่า	คำบดหนองนางนวม คำบดหนองดง คำบดหนองนาง คำบดอักษรไทยเก่า คำบดทุ่งพง คำบดเกาะกร่าง คำบดกองโพ คำบดหนองขาง คำบดบ้านเก่า	ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี	คำบดใต้	ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี	
อักษรของพรอง	คำบดทุ่งพง คำบดห้วยรอบ	ตรี ตรี		ตรี ตรี	

สั่ที่	เมืองหรืออำเภอ	ตำบล	เดิมเป็นนา พงศถย ชนใด	เปลี่ยนเป็น ตำบลใด	ยกขึ้นเป็นนา ศัคศิณใด	หมายเหตุ
๑๗	เมืองสุโขทัย	ตำบลดอนควรม ตำบลหนองไผ่ ตำบลท่าโพ	จุติวา จุติวา จุติวา		จุติวา จุติวา จุติวา	
๑๘	อำเภอทับทัน	ตำบลพรวงด้องนาง ตำบลเขาฝอย ตำบลทับทัน ตำบลหนองหญ้าปลั่ง ตำบลหนองกวางตง ตำบลทุ่งนาไทย ตำบลหนองสระ ตำบลตึก	จุติวา จุติวา จุติวา จุติวา จุติวา จุติวา เบญจะ เบญจะ		ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี	

มณฑลพิษณุโลก

หมู่ที่	เมืองหรืออำเภอ	ตำบล	เดิมเป็นนา ปางตอย ชนโค	เปลี่ยนเป็น ตำบลใด	ยกขึ้นเป็น ตำบลใด	หมายเหตุ
๑	เมืองพิษณุโลก อำเภอเมือง	ตำบลบ้านบา ตำบลตอหนอง ตำบลหัวรอ ตำบลวัดศาล ตำบลบักโทก	จัดวา จัดวา ตรี ตรี ตรี		จัดวา จัดวา ตรี ตรี ตรี	
๒	อำเภอพรมพิราม	ตำบลมะตูม ตำบลท่าช้าง ตำบลย่านซัด ตำบลหนองแสม ตำบลตึกกระเทียม	จัดวา จัดวา จัดวา จัดวา จัดวา		จัดวา จัดวา จัดวา จัดวา จัดวา	

ที่	เมืองหรืออำเภอ	ตำบล	เดิมเป็นนา ปางดอย ชนโค	เปลี่ยนเป็น ตำบลใด	ยกขึ้นเป็นนา คู่โคชนโค	หมายเหตุ
๒	เมืองพิกุลโค อำเภอพุมพุก	ตำบลบ้านท่างาม ตำบลวัดโบสถ์ ตำบลห้วยแหก ตำบลกกแม่ต ตำบลตลาดชุม ตำบลคลองเบ็ด ตำบลบึงพร้าว ตำบลท่ากเหล็ก ตำบลเนินกุ่ม ตำบลบางฝั ตำบลบึงกอก	คั่ว คั่ว คั่ว คั่ว คั่ว คั่ว คั่ว คั่ว คั่ว คั่ว คั่ว		คั่ว คั่ว คั่ว คั่ว คั่ว คั่ว คั่ว คั่ว คั่ว คั่ว คั่ว	
๓	อำเภอบางหมาก					
๔	อำเภอชุมแสง					

08/10/2566

ที่	เมืองหรืออำเภอ	ตำบล	เดิมเป็น พงศอย ธานีใด	เปลี่ยนเป็น ตำบลใด	ขึ้น กับ อำเภอใด	หมายเหตุ
๕	เมืองพิไชย อำเภอพิไชยเก่า	ตำบลนาง	เบ็ญจะ		เบ็ญจะ	
๖	อำเภออุตรดิตถ์	ตำบลวังกะพ ตำบลวังงาม ตำบล ผาจุก	จตุวา จตุวา เบ็ญจะ		จตุวา จตุวา เบ็ญจะ	
๗	อำเภอชัยบาด	ตำบลยางกระโต ตำบลบ้านคึม ตำบลนาโปลง ตำบลไชยชุมพุด ตำบล ตันม่วง	จตุวา จตุวา จตุวา จตุวา จตุวา		จตุวา จตุวา จตุวา จตุวา จตุวา	

เลขที่แผน	เมือง หรือ อำเภอ	ตำบล	เดิมเบรนา พงศอย สมัยใด	เบรียน เบร ตำบลใด	ยกรณ เบรนาศึค สมัยใด	หมายเหตุ
๗	เมืองโพธิย อำเภอตบแต	ตำบลพันแหวน ตำบลทองยง ตำบลห้วยโค ตำบลไผ่ตม ตำบลแม่พุด ตำบลนาทม	จุลว จุลว จุลว จุลว จุลว จุลว	ตำบลโค	จุลว จุลว จุลว จุลว จุลว จุลว	
๘	เมืองกุโขไทย อำเภอเมือง	ตำบลบ้านดงเหนือ ตำบลบ้านสวนโค	ตรี ตรี	ตำบลบาน สวน	ตรี	

เลขอาณัติ	เมือง หรือ อำเภอ	ตำบล	เดิมเป็น หน้าฟองดอย ธานีโต	เปลี่ยนเป็น ตำบล โต	ยกขึ้นเป็น หน้าโคก ธานีโต	หมายเหตุ
๘	เมืองสุโขทัย อำเภอศรีสำโรง	ตำบลบ้านไร่ ตำบลบ้านชัน	ตรี ตรี	ตรี ตรี	ตรี ตรี	
๑๐	อำเภอกิ่งไทรดาศ์	ตำบลไทรโน ตำบลไทรกลาง	ตรี ตรี	ตรี ตรี	ตรี ตรี	
๑๓	เมืองสวรรคโลก อำเภอเมือง	ตำบลบ้านกุ่มเกาะ	จตุรา	จตุรา	จตุรา	
๑๒	อำเภอตึง	ตำบลบ้านแก่ง	จตุรา	จตุรา	จตุรา	

เมืองหรืออำเภอ	ตำบล	เดิมเป็นนา พงดอย ธานีใด	เปลี่ยน เป็น ตำบลใด	ยกขึ้น เป็น อำเภอ ธานีใด	หมายเหตุ
เมืองพิจิตร อำเภอภูมิ	ตำบลตงตระบ ตำบลทุ่งโพ ตำบลหนองเต่า ตำบลวังม่วง ตำบลห้วยเสน ตำบลวังตะก ตำบลวังกรต ตำบลท่ายุ้ง ตำบลเพิ่มระลอก	ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี ควา		ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี ตรี	

มณฑลเทศาภิบาลศรีธรรมราช

เลขที่ฉบับ	เรื่องหรือข้อหา	ตำบล	เดิมเป็น	เปลี่ยน	ยกขึ้น	หมายเหตุ
๑	เมืองสังขต อำเภอปะทิว เมืองพิบูลย์ อำเภอเมือง	ทุกตำบล ตำบลลำบัว ตำบลพนาขัน ตำบลคันทวน ตำบลทามะเตอ ตำบลเขาไชยสัน ตำบลมะรอกใต้ ตำบลช่องหัก ตำบลหัวพุด	เบญจะ จัตวา จัตวา จัตวา จัตวา เบญจะ จัตวา จัตวา จัตวา	ตำบลโต ตำบลโต	เบญจะ (ทุกตำบล) จัตวา จัตวา จัตวา จัตวา เบญจะ จัตวา จัตวา จัตวา	
๒				ตำบลคอรณพ		
๓	อำเภอปากพูน					
๔	อำเภอทะเลน้อย (ปากปละ)					

ประกาศี่มาณวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน รศ. ๑๒๗ วันที่ ๑๕๒๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

ประกาศแก้ไขอัตราขั้นต่ำในบางตำบล

พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย รับพระบรมราชโองการ ได้เกล้า ๆ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ๆ สั่งว่า ตาม ประกาศแก้ไข และ พิกัด กระชั้น เก็บ อากรค่า นาคศ ๑๒๕ ซึ่ง ให้จัด เก็บ เงิน อากร ค่า นา โท่ง ที่ ตำบล ต่าง ๆ มี อัตรา เป็น ๕ ชั้น ตาม พัน ที่ ต และ เดอ นั้น ทรง พระราชดำริเห็นว่า อัตราขั้นต่ำที่ ได้ กระไว้ ใน บาง ตำบล ยัง เป็น การ สูง ๆ ค่า ๆ ไม่ สู้ เหมาะ แก่ ภูมิ ประเทศ ท้อง ที่ และ ผล ประ โยชน์ ที่ ราษฎร จะ พึง ทำ ได้ เพราะ ฉะนั้น ตั้งแต่ ศก ๑๒๗ เป็นต้น ไป ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ประกาศแก้ไข อัตรา ขั้น ขั้นต่ำ ใน บาง ตำบล ดัง แจง ต่อ ไป นี้.

มณฑล นครไชยศรี

หมายเลขที่	เมืองหรืออำเภอ	ตำบล	เดิม เบนนาชนใด	สมควร เดือน ฐิม และ ตกลง เบน ธานีใด	หมายเหตุ
08/ 2566	เมือง นครไชยศรี	ตำบลท่าพูด	โท	เอก	
๑	อำเภอ สดาศใหม่	ตำบลบางกระพิก	โท	เอก	

มณฑลตราบุรี

หมายเลขที่	เมืองหรืออำเภอ	ตำบล	เดิมเป็นนาชนิด	เดิมควรเดิน ๕๕ จนแต่ดัดแปลง เป็นชนิด	หมายเหตุ
๑	เมืองตราบุรี อำเภอคำเม็งศรีดงกล	ตำบลคดของขุนพิทักษ์	จุฬา	ศรี	ศรี
๒	อำเภอบ้านโง	ตำบลสวนปาน	ศรี	โท	โท
๓	อำเภอตั้งหมื่น	ทุกตำบล เว้นตำบลที่ไต่ยกเบม คูคู	ศรี	โท	โท
๔	อำเภอพระแท่น	ตำบลเด่นตอ ตำบลหนองหม้อ	ศรี จุฬา	จุฬา ศรี	จุฬา ศรี

หมายเลขที่	เมืองหรืออำเภอ	ตำบล	เดิมเป็นพนาชนิด	สมควรเลื่อน ชั้นแสดงตง เบ็นชนใด	หมายเหตุ
๕	เมืองสมุทรสงคราม อำเภออ่าว	ตำบลบางนงดี ตำบลบางกระพ้อม ตำบลปากงาม	จัตวา ตรี ตรี	โท โท โท	
๖	อำเภอเมืองกาญจนบุรี	ตำบลท่าช้าง ตำบลแก่งเตียน ตำบลเกาะดำโรง	จัตวา จัตวา จัตวา	ตรี ตรี ตรี	

มณฑลนครสวรรค์

หมายเลข	เมืองหัวอำเภ	ตำบล	เดิมบนนาพันใด	เดิมควรเลื่อน ขนาดที่ดิน	หมายเหตุ
	เมืองอุทัยธานี อำเภอทับทัน	ตำบลวังเม่ง	จตุรา	คร	
		ตำบลสว่างอารมณ์	เบญจะ	คร	
		ตำบลหนองกระทุ่ม	เบญจะ	คร	
		ตำบลมาบตา	เบญจะ	คร	
		ตำบลไผ่เขียว	เบญจะ	คร	
		ตำบลหนองยายตา	เบญจะ	คร	

08/10/2566

ประกาศ กะชั้น ที่นา ใน ท้องที่ อำเภอ อุไทยน้อย

พระเจ้า น้อย ยาเขอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสด็จนามดี กระทรวงมหาดไทย รับพระบรมราชโองการได้เกล้า ๆ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ สั่งว่า ตามที่ได้ โอน ตำบล ใน ท้องที่ อำเภอ พระราชวังบาง ปิ่น และ คัด ท้องที่ ตำบล ใน อำเภอ อุไทยใหญ่ และ อำเภอหนอง แคมมาจัดตั้ง เป็น ตำบล ใหม่ รวม ขึ้น อยู่ ใน ท้องที่ อำเภอ อุไทยน้อย นั้น ส่วนการเก็บเงินค่า นานี้ คง ได้เรียกเก็บ ตาม ประกาศ กะชั้น ที่ นานี้ ตามเดิม ทรงพระราชดำริเห็นว่า ท้องที่ ๆ ได้ตัด แยก โอน มา นั้น ก็ได้จัดตั้งตำบล รวม เป็น อำเภอ แล้ว ดั่งสมควร จะตั้ง อัตรา เก็บเงิน อากร ค่านา ให้จัดเก็บ ให้เป็นที่ เรียบ ร้อย ต่อไป จึง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ กะชั้น ที่ นานี้ ใน ท้องที่ อำเภอ อุไทยน้อยตาม ประกาศ แก่ วิชา และ พักต กะชั้น เก็บเงิน อากร ค่า นา ศั ๓๒๕ ตาม พิน ที่ ทำเด ที่ คัด และ ที่ เสว ดึง แจง ค้อ ไป นี้ ตั้ง แต่ ศั ๓๒๗ เป็น ต้น ไป.

๐๘/10/2566
๕๕ ๕๕

มณฑลกรุงเก่า

หมายเลขที่	เมือง หรือ อำเภอ	ตำบล	นางขันโต	หมายเหตุ
๓	เมือง กรุงเก่า อำเภออุไทยน้อย	ตำบลบ่อตาโล่ ตำบลตำไกร ตำบล ลำตาเต่า ตำบล พยอม ตำบล วัง น้อย ตำบลหินตะเภา ตำบล ชะแมบ ตำบล วังกลา ตำบล ดับทม ตำบล เข้างาม	โท ,, ,, ,, ,, ศรี ,, ,, ,, ,,	

เจ้าอาวาสวัดไทย

ประกาศมา ณ วันที่ ๑๕ ธันวาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๗

(ลงนาม) พระยาศรีสัตนาคนหุต

ประกาศเก็บเงินอากรค่านาในตำบลซึ่งราษฎรได้

โก่นสร้างทำเป็นนาขึ้นใหม่

พระเจ้าอยู่หัวยาเธอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสด็จประทับที่ พระบรมมหาราชวัง
 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สั่งว่า แต่เดิมมา เนื้อ ที่ ดิน ใน ตำบล ท้อง ที่ อำเภอ ตามหัวเมือง มณฑลต่าง ๆ บางแห่ง ราษฎร ยังไม่ได้ จัด ทำ เป็น นามาขึ้น ราษฎร ได้ พากัน โก่น สร้าง ใน ที่ นั้น ๆ จัด ทำ เป็น นา ได้ ผล บริบูรณ์ ดีแล้ว ดั่งสมควร จะ จัด เก็บ เงิน อากร ค่านา ตาม พระราชบัญญัติ อากร ค่านาเหมือน ที่ได้ จัด เก็บ อยู่ ใน ท้อง ที่ อื่น ๆ ได้ เพราะ ฉะนั้น ตั้ง แต่ ศก ๑๒๗ เป็นต้นไป ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ประกาศ จัด เก็บ เงิน อากรค่านาใน ตำบล ซึ่ง ราษฎร ได้ โก่น สร้าง ทำ เป็น นา ขึ้นใหม่ ตาม ประกาศแก้ไข แต่ พักด ๑๒๕ เก็บ เงิน อากร ค่านา ศก ๑๒๕ มี ข้อ ตรา ตั้ง แจง ต่อ ไป นี้

มณฑลพิษณุโลก

หมายเลขที่	เมือง หรือ อำเภอ	ตำบล	นาขึ้นใหม่	หมายเหตุ
๑	เมืองคุุโขทัย อำเภอ กงไกรธาศ	ตำบล กงไกรธาศ	จัดแล้ว	

มณฑลนครสวรรค์

หมายเลข แผนที่	เมือง หรือ อำเภอ	ตำบล	บ้านใด	หมายเหตุ
๑	เมืองนครสวรรค์	ตำบลบางมะฝ่อ	เบญจะ	
๒	อำเภอ โกรกพระ อำเภอ เกยไชย	ตำบลบรเพ็ด ตำบลคู้งพิสัย ตำบลเกรียงไกรใต้ ตำบลเกรียงไกรเหนือ ตำบลบางพะทอง ตำบลบางเคียน	เบญจะ เบญจะ เบญจะ เบญจะ เบญจะ เบญจะ เบญจะ	

มณฑลราชบุรี

หมายเลขที่	เมือง หรือ อำเภอ	ตำบล	นาซมไร่	หมายเหตุ
๑	เมืองราชบุรี อำเภอดำเนินบุรี	ตำบลรางยาว ตำบลคลองยายแพง ตำบลตาหลวง	โท โท โท	

ศาลาว่าการ มหาดไทย

ประกาศมาณวันที่ ๑๔ ธันวาคม รัตนโกสินทร์ ๒๓๗

(ลงนาม) พระยาศรีสุทโธ

ราชบัณฑิตยสถานกระทรวงมหาดไทย

ประกาศกระทรวงมหาดไทย

นำประกาศมณฑลภูเก็ต

พระเจ้าอนงยาเซอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย รับ พระบรมราชโองการไว้เกล้า ๆ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ ประกาศ ทราบทั่ว กันว่า

(๑) ด้วยตาม ความ ประกาศ ตั้งวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๓ ความว่า เมื่อข้าหลวงเทศาภิบาล แด อธิบดีผู้พิพากษาศาลมณฑลภูเก็ต พร้อมกัน เห็นว่า จะมี กฎหมาย อย่างไรก็ดี สำหรับใช้ในมณฑลภูเก็ต ทั่วไปแล้ว ให้ร่าง ประกาศ นั้นตั้ง เข้า มาขอ พระราชทาน พระบรมราชานุญาตแล้ว จึงให้ ออก เป็น กฎหมายได้

(๒) บัดนี้ พระยารัษฎานุประดิษฐ์ ข้าหลวงเทศาภิบาล พร้อมด้วย หลวง ขำรัง ราษฎร์ ประเพณี อธิบดีผู้พิพากษาศาลมณฑลภูเก็ต มีบอกมากราบบังคมทูลพระกรุณาว่า ในเวลานี้ราษฎรในมณฑลภูเก็ตพากันประพฤติใช้ยามอเพย ผัดกับ ยาพิศม์ อย่างอื่น ฉ็ดเข้าไปในร่างกาย ลุ่มเป็น เป็น อัน มาก กระทำให้ร่าง ของ ราษฎร พุทสภาพ แด แผลง เข้ม ที่ แทะ นั้น มัก เกิด เป็น พิศม์ ถึง ตอง ตัด มา เพื่อ รักษาชีวิต ใจ ก็มีโดยมาก ถ้าจะปล่อยให้ เบนเข่นนี้ เป็นเหตุทำให้ ราษฎร ติดการ ใช้ มอ เพย ฉ็ด มากขึ้น แดจะทำให้ ราษฎร เป็นอันตราย ต่อ ชีวิต หรือ กตาย เป็น คน ที่ไม่มีกำลัง ทำมาหาเลี้ยงชีพได้ เห็น พร้อมกัน ว่า ควร ออก ขอบังคับ

ห้ามมีความ & ข้อ ขอรับพระราชทาน พระบรม ราชานุญาตให้ เป็น กฎหมาย ดับไป

(๓) ได้ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ ใช้ประกาศ ข้อบังคับ ซึ่ง ข้าหลวง เทศาภิบาล แด อธิบดี ผู้พิพากษา ศาล มณฑล ภูเก็ต ตั้งเข้า มา ขอรับ พระราชทาน พระบรม ราชานุญาต ต่อท้าย ประกาศนี้ เป็น กฎหมาย ดับไป

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

ประกาศมาณวันที่ ๓ ธันวาคม ร.ศ. ๖๕๓๓

ประกาศ

เรื่อง ห้าม มอเพี้ย แด เครื่อง มือ ชัด ไม่ ให้ เข้า มา ใน มณฑล ภูเก็ต

ข้าหลวง เทศาภิบาล ดำรง ราชการ มณฑล ภูเก็ต แด อธิบดี ผู้พิพากษา ศาล มณฑล ภูเก็ต ประกาศ ให้ ราษฎร ใน มณฑล นี้ ทราบทั่วกัน ด้วยใน เวลานั้น ราษฎร ใน มณฑล ภูเก็ต ได้พากัน ตั้ง ต้น ผักหนาด ใช้ ยา มอเพี้ย ชัด เข้า ไป ใน ร่าง กาย เพื่อ ประสงค์ ให้ ความ มั่น เมอ ของ ยานี้ นั้น ทำให้ ใจ สบาย ใน เหตุ ที่ ต้อง การ ความ สุขด้วย ทาง ประพฤติ เช่นนี้ ชน ทั้ง หลาย พากัน ต้ม คัด ถึง ความ อับ ทราย ที่ ก่อ เกิด จาก การ ชัด มอเพี้ย นั้น เสีย หมด พากัน คิด ความ เมอ ของ ยานี้ เสีย โดย มาก จน

๒๘/1๑/2566 มอเพี้ย นน เสีย หมด

การใช้ยานี้ จะต้อง นับได้ แต่แพทย์ ผู้ที่ ข้าราชการ เทศาภิบาล ได้ รับ
รอง แลว่า เป็น ผู้มี คุณ คุณวิ สามารถ ได้ ได้ ให้ ใบ อนุญาต ของ ข้าราชการ
เทศาภิบาล ไว้ เป็น สำคัญ ด้วย ตาม ลักษณะ อักษร

ประกาศ มา ณ วันที่ ๓ เดือน ธันวาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗

(ตงนาม) พระยารัษฎานุประดิษฐ์
ข้าหลวงเทศาภิบาล

(ตงนาม) หลวงข้าราชการ ประเพณี
อธิบดีผู้พิพากษา ศาลมณฑล

ประกาศใช้พระราชบัญญัติ
ลักษณะปกครองคณะสงฆ์
มณฑลอุดร

มี พระ บรมราชโองการ ดำรัส ให้เห็นแก่เกล้า ๆ ให้ ประกาศ ทราบ
ทั่วกัน ว่า ตาม ความใน พระ ราช บัญญัติ ลักษณะ ปกครอง คณะ สงฆ์
ร.ศ. ๑๒๑ มาตรา ๓ มีว่า พระราช บัญญัตินี้ จะ ทรง พระกรุณา โปรด
ให้ ใช้ ใน หัวเมือง มณฑล ไทเมือง ไท จะ ได้ ประกาศ ใน หนังสือ
ราชกิจจานุเบกษา เป็น สำคัญ นั้น บัดนี้ ทรง พระ ราชดำริห์ ว่า มณฑล
อุดร ก็ ควร จัด การ เจ้า เวียง แดง การ ปกครอง คณะ สงฆ์ ให้ เจริญ ขึ้น
ดัง มณฑล ชนใด จึง ทรง พระ กรุณา โปรดเกล้า ๆ ให้ ใช้ พระราช

๐๕/10/2566

บัญญัติลักษณะ ปกครอง คณะสงฆ์ ร.ศ. ๑๒๑ ในมณฑลอุดร ตั้งเขต
 บกนี้ไป เมื่อได้ เสด็จพระราช บัญญัตินี้ แล้ว ให้เป็น อัน ยกเลิกหน้าที่
 การศึกษา แต่การ ปกครอง คณะสงฆ์ ซึ่ง ขัด ขวาง ต่อ พระราช บัญญัติ
 ให้การ เป็น ไป ตาม ลักษณะ ปกครอง คณะสงฆ์ จึง ทก ประการ

ประกาศ มา ณ วันที่ ๕ ธันวาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๗

เป็นวันที่ ๑๔๖๓๕ ในรัชกาล บัณฑิต บัณฑิต

ประกาศตติยตราเก็บเงินค่าราชการ

ในตำบลองค์พระ, ห้วยขมิ้น, เขาโงะ
 ท้องที่ อำเภอหางบวชเมืองสุพรรณบุรี

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสด็จมาตั้งกระทรวง
 มหาดไทย รับพระบรมราชโองการได้เกล้า ๆ ทรงพระกรุณาโปรด
 เกล้า ๆ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ตำบล องค์พระ ตำบล ห้วย
 ขมิ้น ตำบล เขาโงะ ท้องที่ อำเภอ หาง บวช แขวง เมือง สุพรรณบุรี
 เป็น ท้องที่ ก็นับ การ ทำมาหากิน ของราษฎร เป็น การ ชักคัต ชัด ดัน
 มาก จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ ตัด อัครา เก็บเงิน ค่า ราชการ
 ใน ตำบล องค์พระ ตำบล ห้วย ขมิ้น ตำบล เขา โงะ ท้องที่ อำเภอ หาง
 บวช แขวง เมือง สุพรรณบุรี ตั้ง คง เก็บ คน ละ ๕ บาท ตั้ง แต่
 ศก ๑๒๗ เป็นต้นไป

08/10/2566

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๘ ธันวาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๗

ประกาศกำหนดตู้เครื่องเล่นพินอัตโนมัติ

ไว้ ในการ พิน หมวดที่ ๒ แห่ง กฎ เสนาบดี
สำหรับอาคารการพินให้ ใช้ ใน มณฑลชั้นใน

ศก ๑๒๕

พระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จขึ้นทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศ ทราบทั่วกันว่า ตู้เครื่องเล่นพินอัตโนมัติตั้งไว้ ใน หมวด การพิน ประเภท ที่ ๒ โดย
 นี้ แต่ก่อน มา ไม่ได้ห้าม ปริมาณ อย่างไร ได้ยอม ให้เล่นได้ทั่วไป ทั้ง ใน
 กรุงเทพฯ ฯ แต่หัว เมืองต่าง ๆ บัดนี้ กระทรวง นครบาล ได้กำหนด
 ตู้เครื่องเล่นพินอัตโนมัติ ตั้งไว้ ใน หมวด การพิน ประเภท ที่ ๒ โดย
 ถือว่า วิธีที่ เล่น ทำนอง เดียว กัน กับ การ พินไม้หมุน จึง ทรง พระ
 กรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้กำหนดตู้เครื่อง เล่น พิน อัตโนมัติไว้ ในการ
 พิน หมวดที่ ๒ แห่ง กฎ เสนาบดีสำหรับ อาคาร การพินให้ ใช้ ใน
 มณฑลชั้นใน ศก ๑๒๕ ให้เทศาภิบาล มีอำนาจ ที่จะ อนุญาต ให้เล่น
 ได้เป็น ครั้ง เป็น ครั้งใน เวลา เทศกาล ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม
 รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๗ เป็นต้นไป

ศาลาว่าการมหาดไทย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๒ ธันวาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๗

(ลงนาม) พระยาศรีวิฑูรย์

ราชปลัดทูลฉลองกระทรวงมหาดไทย

ประกาศรับแลกเหรียญกระด่าป็น้อย่างเก่า กับเหรียญกระด่าป็น้อย่างใหม่

ตาม ความ โน ประกาศ รั้งับ ข้อ ความ บาง มาตรา ใน พระราช บัญญัติ
มาตรา ของคำ ร. ศ. ๓๒๗ ซึ่ง ประกาศ มา เมื่อ วันที่ ๓๓ พฤศจิกายน
ร. ศ. ๓๒๗ มีความ โน ข้อ ๒ ว่า เงิน เหรียญ เอง เบี้ย ทองแดง แด
เบี้ย ด้ต่าง ค์ อย่าง เก่า จะ แดก เป็น เหรียญ กระด่าป็น อย่าง ใหม่ ได้ ที่ พระ
คตัง กรุง เทพฯ แดที่ ทำ การ รัฐ บาด แห่ง อื่น ซึ่ง ด้เนมา บคั กระ ทรวง
พระคตัง มหา ด้มบคั จะ ได้ กำหนด นน

บคัน กระทรวง พระคตัง มหา ด้มบคั จะ ได้ จำหน่าย เหรียญ ด้ต่าง ค์
อย่าง ใหม่ แดก เงิน เหรียญ เอง เบี้ย ทองแดง เบี้ย ด้ต่าง ค์ อย่าง
เก่า ที่ พระ คตัง โน มณฑล เหล่า นี้ คื

มณฑลพายัพ	มณฑลปาจิณบุรี
มณฑลพิษณุโลก	มณฑลจันทบุรี
มณฑลเพชรบูรณ์	มณฑลตราขบุรี
มณฑลนครสวรรค์	มณฑลนครไชยศรี
มณฑลนครราชสีมา	มณฑลชุมพร
มณฑลอุดร	มณฑล นคร ศรี ขวรมราช
	มณฑลปัตตานี

มณฑลกรุงเก่า

มณฑลอยุธยา

มณฑลกรุงเทพ ฯ

ประกาศมาณวันที่ ๒๓ ธันวาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๗

(ลงพระนาม) กิติยากร

เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

ประกาศ

เรื่องให้รวมการเรียกคนรับราชการ

ตำรวจภูธร พดตะเวน พดชาวจัง เข้าในพระราช

บัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหาร

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศทราบทั่วกันว่า ตามที่ใต้ใช้พระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหาร รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๕ แล้ว ให้บรรดาชายฉกรรจ์มีหน้าที่ต้องเข้ารับราชการทหาร ตามกำหนดสำหรับรักษาความเรียบร้อย ในพระราชอาณาจักนั้น ราชการทหารตามพระราชบัญญัตินี้ที่ใต้ดำเนินมาแล้ว ย่อมรู้สึกว่าเป็นยุติธรรมในการซึ่งให้ มีหน้าที่รับราชการเสมอหน้ากัน ทั้งมีกำหนดเวลารับราชการน้อยลง

ทรงพระราชดำริเห็นว่า ราชการกรมตำรวจภูธร กรมกองตระเวน แต่พดชาวจัง มีหน้าที่รักษาการสำหรับความเรียบร้อยในแผนกหน้าที่นั้น ๆ ส่วนตำรวจภูธรในมณฑลที่ ยังไม่ได้ประกาศ

ใช้พระราชบัญญัติ ดัชนีเกณฑ์ทหาร ก็ได้ใช้ข้อบังคับโดยอนุโลม
 ตามพระราชบัญญัติ ดัชนีเกณฑ์ทหาร มาแล้ว ส่วนมณฑลที่ใช้พระ
 ราชบัญญัติ ดัชนีเกณฑ์ทหาร แล้ว ก็ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
 ให้ตำรวจภูธร แลพลตระเวน ได้เข้ารับราชการ ตามวิธีพระราชบัญญัติ
 ดัชนีเกณฑ์ทหาร มาแล้วเหมือนกัน การที่จัดมาแล้วทั้งนี้ เป็นทาง
 เรียบร้อยดีกว่าวิธีเดิม

เพราะฉะนั้น จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้รวมการเรียกคน
 รับราชการ ตำรวจ ภูธร พลตระเวน พลชาววัง ในมณฑลที่ใช้
 พระราชบัญญัติ ดัชนีเกณฑ์ทหาร เข้าในพระราชบัญญัติ ดัชนี
 เกณฑ์ทหาร รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๕ ตั้งแต่บัดนี้ไป ให้เป็นหน้าที่กระทรวง
 กรมมหาดไทย แลกระทรวงซึ่งปกครองท้องที่นั้น จัดการตามพระราช
 บัญญัติดัชนีเกณฑ์ทหาร ทุกประการ

ประกาศมาณวันที่ ๒๖ ธันวาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๗
 เป็นวันที่ ๑๕๖๕๕ ในรัชกาล บัณฑิตยนิพนธ์

ประกาศการเจาะเอาต้นยางทำน้ำมัน

ในมณฑลนครศรีธรรมราช มณฑลชุมพร

แถมณฑลจันทบุรี

มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า การเจาะเอา
 ต้นยางทำน้ำมันในมณฑล นครศรีธรรมราช มณฑลชุมพร แถมณฑล

จนทบริ เวदान รามฎรไต้ พากัน ทำจำหน่าย ซ้อ ซายไต้ ประโยชน์ดี แต่
 ในที่ บางแห่ง รามฎรไต้ ยึดถือ เป็น กรรมสิทธิ์โดยอ้างว่า ไต้เคยทำ
 มาแต่ก่อน เมื่อ ตะกั้งไม่ทำแล้ว รามฎรไต้ อื่น จะ ไปจัด ทำก็ หวง เข้ม
 แย่งชิงกัน จน เกิด เป็น เหตุ วิวาท กัน จน ทรง พระ ราชดำริเห็น ว่า
 สมควร จะ จัด การ บัง กัน การ วิวาท ของรามฎรไต้ ใน การ เจาะ เเผ่ ต้น ยาง
 จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราประกาศ ขึ้นไว้ ใช้ ใน มณฑล
 นครศรีธรรมราช มณฑลชุมพร แต่ มณฑลจันทบุรี ดับไปดังนี้

ข้อ ๑ เมื่อผู้ใดมีความประสงค์ที่จะกระทำการ เจาะเผ่าต้น ยาง ต้น
 ไต้ในท้องที่ใด ให้ไปขอรับใบ อนุญาต ต่อ กรมการ อำเภอบน ในท้องที่
 นั้น ๆ เสียก่อน เสียค่า อนุญาต เป็นรายต้น ๆ ละ ๔ อัฐิ แล้วจึง จะ
 กระทำการ เจาะ เผ่า ต้น ยาง ต้น นั้น ๆ ได้

ข้อ ๒ ถ้าผู้ใดได้รับ อนุญาต ต่อ กรมการ อำเภอบน แล้ว มีความ
 ประสงค์จะให้คนอื่น ซึ่ง อยู่ใน คริว เว้น ของ คน กระทำการ เจาะ เผ่า
 ต้น ยาง นั้น ก็ได้ แต่ต้อง ขอให้ กรมการ อำเภอบน ขอผู้นั้น ๆ ลง ใน
 ใบ อนุญาต ให้ปรากฏ ชัดเจน คนอื่น จะ เจาะ เผ่า ต้น ยาง นั้น ๆ ไม่ได้
 ใบ อนุญาต เจาะ เผ่า ต้น ยาง มีอายุ ใช้ ได้ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน
 จนถึง วันที่ ๓๑ มีนาคม เป็น หหมด เซตร

ข้อ ๓ ถ้าผู้ใด กระทำการ เจาะ เผ่า ต้น ยาง ต้น ไต้ ซึ่ง คนใ้ได้รับ

08/10/2566

อนุญาต กระทบการ เคารพ เคารพ ย่าง ตาม ประกาศนี้ ผู้หนึ่ง มีความผิด
ต้อง ระวัง โทษ ปรับครั้ง หนึ่ง ไม่เกิน ๒๐ บาท หรือ จำคุก ไม่เกิน ๓ เดือน
หรือ ทั้ง ปรับ แด่ จำ คุก ทั้ง สอง สถาน

ประกาศ มา ณ วันที่ ๓๐ ธันวาคม วันดิน โทสินทร์ ศก ๑๕๗

เป็น วันที่ ๑๕๐๕๘ ใน รัชกาล บัณฑิต

ประกาศ

ใช้ พระราชบัญญัติ คุหาภิบาล

ใน ตำบล โภกตาง มณฑล นครราชสีมา

มี พระบรมราชโองการ ดำรัส เหนือเกล้า ฯ ให้ ประกาศ ทราบ ทั้ง กัน ว่า
ตาม ความ ใน พระราช บัญญัติ จัด การ คุหาภิบาล ตาม หัว เมือง วันดิน
โทสินทร์ ศก ๑๕๗ มาตรา ๒ มีความ ว่า ถ้า จะ โปรดเกล้า ฯ ให้ ใช้
พระราช บัญญัติ นี้ ใน ตำบลใด หรือ เมืองใด เมื่อใด จะ ได้ ประกาศ ใน
หนังสือ ราชกิจจานุเบกษา แต่ ที่ ใน ท้อง ที่ ๆ จะ ใช้ พระ ราช บัญญัติ นี้
ด้วย เป็น ตำบล นั้น

บัดนี้ พระยา เจ้า แด่น บัด ศรี บริบาล เจ้า หลวง เทศ ภิบาล ดำ เจริญ ราชการ
มณฑล นครราชสีมา มี โย บอก เข้า มา กราบ บังคม ทูล ว่า ท้อง ที่
ตำบล โภกตาง ใน จังหวัด อำเภอ เมือง นครราชสีมา เป็น ที่ ประชุม
การ ค้าขาย มี บ้าน เรือน แด่ ผู้ คน มาก สมควร จะ จัด การ คุหาภิบาล

08/10/2566

ได้ด้วยความบริบูรณ์ของท้องที่ตำบลนี้ประการหนึ่ง อีกประการหนึ่ง
 ในท้องที่ตำบลโพธิ์กลางนี้ เพราะเหตุเป็นที่ประชุมชนมาก แต่ยังมีได้
 จัดการรักษาความสะอาดมาแต่ก่อน จึงเป็นที่ ๆ มักเกิดโรคภัยไข้
 เจ็บคอกาฬโรคเป็นต้น มักมีในท้องที่ตำบลนี้ ถ้าจัดการสุขาภิบาล
 ชนจะเป็นการมองกันอันตรายแก่มหาชนด้วย ด้วยเหตุนี้ พระยาจำเริญ
 บัด จึงได้เรียกประชุมกำนันผู้ใหญ่บ้านแต่ทุกหมัด ในตำบลโพธิ์กลาง
 ปกติเห็นชอบพร้อมกันว่า ควรจะจัดการสุขาภิบาลตามพระราช
 บัญญัติชนในท้องที่ตำบลโพธิ์กลางก่อนที่อื่น แล้วจึงขยายเขตร์ต่อไป
 ในเมืองนครราชสีมา พระยาจำเริญบัดจึงได้มีใบบอกเข้ามากราบ
 บังคมทูลขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต

ได้ทรงทราบความตามใบบอกนี้ ทรงพระราชดำริเห็นชอบด้วย
 จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาต
 ให้จัดการสุขาภิบาลที่ตำบลโพธิ์กลาง ตั้งแต่วันโกสินทร์ศก ๑๒๗
 เป็นต้นไป โดยกำหนดดังนี้ คือ

๑ สุขาภิบาลที่จะจัดนี้ จัดเป็นอย่างสุขาภิบาลเมืองตามพระราช
 บัญญัติ

๒ กำหนดเขตร์สุขาภิบาลในชนคณนี้ คือ ตั้งแต่ประตูชุมพล
 ด้านใต้ เดิมตามริมคูเมืองไปจนถึงถนนมหาไถย หักเดียว
 ตามถนนมหาไถยฝั่งเหนือ ไปจนถึงเขตร์ตะเคียนรถไฟด้านควนคอก
 หักเดียวไปตามเขตร์วัดโรมันคาทอลิกไปจดถ้าปยุ เดิมตามถ้าปยุ

ให้นำเจ้าพระยา ใ้สำหรับใช้ ในราชการ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ
ให้เจ้าพนักงาน จัดซื้อที่ รายนี ตามวิธีดัง จะ กล่าวต่อไป

ข้อ ๑ ให้เจ้าพนักงาน กระทรวง นครบาล เป็นเจ้าหน้าที่ จัดซื้อ
ที่ รายนี

ข้อ ๒ ให้เจ้าพนักงาน ดับ ส่วน แด่ จัดซื้อตาม ราคา ขรรดมา อย่าง
ที่ราษฎร ซื้อขายกัน

ข้อ ๓ ถ้าเจ้า ของ ที่ รายใด แกตั้งไ้เกิน ราคา เกิน กว่าที่ ซื้อขาย
กัน ตาม ขรรดมา แด่ ให้เจ้า พนักงาน มีอำนาจ ที่ จะ กำหนด ราคา ซื้อ
ตาม ราคา ที่ ซื้อขาย กัน สุด แด่ แด่พิน ที่ แด่ผล ประโยชน์ ใน ที่ คำนถ นั้น

ข้อ ๔ ถ้าเจ้า ของ ที่ เห็นว่า ราคา ที่ เจ้า พนักงาน กำหนด ให้ยังไม่
สมควร จะขอ ให้ตั้ง คน ถวาย กำหนด ราคา ก็ได้ ให้เจ้า ของ ที่ กับ
เจ้าพนักงาน ตั้ง คน ถวาย ข้าง อะคน ปลูกษา กำหนด ราคา ที่ นั้น คน ถวาย
พร้อม กัน ตก ลง อย่างไร ก็ให้จัด ซื้อ ตาม ราคา ที่ ตก ลง กัน นั้น ถ้า
คน ถวาย ทั้ง ๒ ฝ่าย ปลูกษา ไม่ตก ลง กัน ก็ ให้เลือก ตั้ง ผู้ ช้ขาด อีก
คน หนึ่ง ผู้ ช้ขาด คัดสิน อย่างไร ให้ถือเอา ราคา นั้น เป็น ราคา ซื้อ ขายกัน

ข้อ ๕ ถ้าจะ มีการ อื่น ๆ ที่ไม่ได้ กล่าวไว้ ใน ประกาศ นี้ ให้
เจ้าพนักงาน ดำริ หัดฉฉฉฉ แต่จัด การไป ตาม ประกาศ จัดซื้อที่ สร้าง
ทาง รถไฟ ด้วย เห็นอ ซึ่ง ลงใน หนังสือ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๘ มิถุนายน
ร. ศ. ๑๒๑๐/หน้า ๑๕๒ นั้น

ข้อ ๖ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้พระยา อินทรวิชิต ผู้หราช
 ของเมือง เป็น เจ้า พนักงาน ทำ การ ตาม ประกาศ นี้
 ประกาศ มาณวันที่ ๓ มกราคม วันคนโทสิ้นพระ ศักดิ์ ๑๕๗
 เป็น วันที่ ๑๕๖๖๓ ในรัชกาล บัณฑิต บัณฑิต

ประกาศ

พระราชทานอำนาจพิเศษ

แก่บริษัท เรือ เมต จัน ดยาม ทุน จำกัด

มีพระบรมราชโองการ ใน พระบาท สมเด็จพระ ประมิ่งทร มหาจุฬาลง
 กกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้า ฯ ว่า หลวง
 โสภณเพชรรัตน์ พระดรรพการ หิรัญกิจ หลวงจิตรจำนง วานิช จันต์
 ไท ฉิน จันต์แข็ง จันท์ยศิตตพยู จัน คังกวาง คี จัน คังไฉคัง จัน เบ็ฮงตัน
 จัน คังฮอง พยู จัน เขียว ฮุดเต็ง จัน ย้วน ง้วนเฮง จัน ฮุ่นฮวด จัน พิวคัก
 จัน เนี้ย ฮิวฮิว จัน หลี่ ทง หิว จัน โง้ว ต้าซำ จัน เฮียง เฮียงฮิว จัน
 ลังซิว จัน จู กวางหัต รวม ๒๐ นาย ด้วยกัน ได้ทำฎีกา ทูลเกล้า ฯ
 ถวาย ขอรับ พระราชทาน พระบรม ราชานุญาต ตั้ง บริษัท มีนามว่า
 บริษัท เรือ เมต จัน ดยาม ทุน จำกัด

ทรง พระราช ดำริที่เห็นชอบด้วยแล้ว จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ
 พระราช ทานพระบรม ราชานุญาต ให้ผู้ ที่ ก่อตั้ง นาม มา แล้ว แดบบรรดา

ผู้ที่ จะ ตีบ ต่อการ ของบริษัท แทน ท่าน เหล่า นั้น หรือ ที่ จะ ได้ เข้า เป็น
 ตัวสมาชิก ใน บริษัท ร่วม กัน กับ ท่าน เหล่า นั้น ต่อ ไป ข้าง หน้า ตาม
 ตักษณ ที่ จะ ได้ ก่อตัว ไป นั้น นั้น มี อำนาจ คง กัน จน เป็น บริษัท มี นาม
 ว่า บริษัท เว็ท เมดิคัล สยาม ทุน จำกัด บริษัท นั้น มี อำนาจ แดกกรรมสิทธิ์
 อัน ชอบ ด้วย หน้าที่ แด ขอบบังคับ ต่าง ๆ ดัง ต่อ ไป นี้ คือ

ว่าด้วยการทั่วไป

ข้อ ๑ นาม แดชชาติ แดที่ ว่า การ ของบริษัท ซึ่ง ได้ จัด ทะเบียน แด
 แด ความ มี หมาย ของ บริษัท แด ความ รับผิด รับ ชอบ แด จำนวน เงิน
 ทุน ของ บริษัท มี แด เป็น หดถกถาน อยู่ใน หนังสือ กำหนด อำนาจ ของ
 บริษัท ซึ่ง ต่อ ทาย ประกาศ นี้

ข้อ ๒ ภายใน ๖ เดือน นับ จาก วันที่ ดัง โน ประกาศ พระราชทาน
 อำนาจ พิเศษ นี้ ผู้ ที่ ได้ ลง นาม ใน หนังสือ กำหนด อำนาจ ของ บริษัท ต้อง
 จัด หา ให้ มี คน ดัง ชื่อ รับถือ ทุน ของ บริษัท ให้ ครบ ตาม จำนวน ที่ ก่อตัว
 ไว้ ใน หนังสือ นั้น แด ต้อง จำหน่าย หุ้น นั้น จน ครบ แด เรียก เงิน ค่า
 หุ้น มา ไว้ เป็น ทุน เงิน ไม่ น้อย กว่า ร้อย ละ ๑๕ แห่ง ราคา ประจำ หุ้น

แด ภายใน เวลา ๖ เดือน ที่ ก่อตัว มา แด นั้น ผู้ ที่ ได้ ลง นาม ใน
 หนังสือ กำหนด อำนาจ ของ บริษัท ต้อง นำ หนังสือ ดัง ฎไป จัด ทะเบียน
 ที่ กระทรวง เกษตรราชการ ดัง นี้

๑ ข้อ บังคับ สำหรับ บริษัท ที่ ได้ ทำ ขึ้น โดยชอบ ด้วย ตักษณ ประกาศ
 08/10/2566
 พระราช ทาน อำนาจ พิเศษ นี้

๒ หนังสือคำสั่งแจ้ง ตง นามผู้ที่กล่าวมาแต่เป็นสำคัญว่า ได้
 มีคนตงชื่อรับถือหุ้นของบริษัท แต่ได้จำหน่ายหุ้นนั้นเสร็จแล้ว
 แต่ได้เรียกเงินค่าหุ้นไม่น้อยกว่า ๓๐๐ ถึง ๓๕ ในราคาประจำหุ้นมาไว้
 เป็นตัวเงินด้วยแล้ว

ข้อ ๓ เมื่อได้จดทะเบียนตั้งที่เข้ามาแล้ว ให้ถือว่าบริษัทได้ตั้ง
 ขึ้นเป็นบุคคลในกฎหมายเป็นส่วนหนึ่งต่างหาก จากบุคคลที่เป็น
 ต่มาอีกของบริษัท แต่ให้บริษัทมีอำนาจเป็นเจ้าของถือทรัพย์สินมรดก
 ขึ้นเป็นสัมภาระแก่ การงานของบริษัท แต่ทำการเป็นเจ้าหนี้แต่
 ถูกหนี้แต่เป็นโจทก์หรือเป็นจำเลยในคดีต่าง ๆ ในศาลเจ้ากระทรวง
 แต่ในการเฉพาะที่ชอบด้วยข้อความ ในประกาศพระราชทานอำนาจ
 พิเศษนี้ แต่ในหนังสือกำหนดอำนาจของบริษัท

ข้อ ๔ ถ้าพ้นกำหนด ๖ เดือน นับแต่วันที่ตั้ง ในประกาศ พระ
 ราชทานอำนาจ พิเศษนี้ไปแล้ว ผู้ที่ได้ตั้งนามในหนังสือกำหนดอำนาจ
 ของบริษัท มิได้ทำตามที่ตั้งบังคับไว้ในข้อ ๒ นี้ ให้ถือว่าประกาศ
 พระราชทานอำนาจ พิเศษนี้ เป็นอันยกเลิก แต่บริษัทนั้นจะเป็นบริษัท
 ตามกฎหมายไม่ได้

ข้อ ๕ ประกาศพระราชทานอำนาจ พิเศษนี้ทั้งบริษัท แต่บรรดา
 ทรัพย์สินมรดกของบริษัททั้งสิ้น ต้อง อยู่ใน พระ ราช กำหนด กฎหมาย
 ที่มีอยู่แล้ว แต่ที่จะได้ตั้งขึ้นต่อไปทุกประการ

08/10/2566

ข้อ ๖ บริษัทต้องพิมพ์ประกาศ พระราชทาน อำนาจ พิเศษ นี้ กับ หนังสือกำหนด อำนาจ แด่ ช้อบงคับ ของ บริษัท รวมเป็นเล่ม แด่ จดสั่งไว้ ที่ กระทรวง เกษตรา ชิกการ ให้พอ แก่ ที่ ได้มา บัด กระทรวง นี้ จะ เห็นสมควร แต่ ถ้า จะ มี คน มา ขอ หนังสือ นี้ ค้อ บริษัท ๆ ต้อง จ่าย ให้ โดย เรียก เอา ราคา ไม่เกิน กว่า เล่ม ละ หนึ่ง บาท

ข้อ ๗ ห้ามไม่ให้ บริษัท ช้อ ที่ ดิน หรือ คัก เรือ น โรง แด่ ส้ม บัด ที่ เคลื่อน จาก ที่ ไม่ ได้ ใน กรุง สยาม นอก จาก เฉพาะ ที่ ต้อง การ สำหรับ ใช้ ใน กิจ การ ของ บริษัท แต่ ห้าม ไม่ ให้ ช้อ ที่ ดิน หรือ เรือ น โรง ต่าง ๆ เพื่อ ประโยชน์ จะ เอา ไป เป็น ของ สำหรับ ช้อ ชาย แดก เป็ด ยัน หากำไร ใน ภาย หน้า

เมื่อ บริษัท ช้อ ส้ม บัด เป็น ที่ ดิน หรือ คัก เรือ น โรง หรือ สิ่ง ที่ เคลื่อน จาก ที่ ไม่ ได้ ใด เวลา ใด ต้อง มี หนังสือ แด่ ความ ให้ ด้ นาม บัด กระทรวง เกษตรา ชิกการ ทราบ ภาย ใน ๓ เดือน ตั้งแต่ เวลา ที่ ช้อ ใด

ว่า ด้วย หน้ แด่ ผู้ หนี

ข้อ ๘ บรรดา หน้ ที่ บริษัท จะ จำหน่าย ให้ บุคคล หนี ไป เป็น ผู้ หนี ต้อง ด้ รับ ตัว เงิน ครบ ตาม ราคา ประจำ หน้ นั้น เสีย ก่อน จึง จำหน่าย ด้ เว้น ใด แต่ จะ มีความ ตก ลง ใจ อย่าง อื่น ใน ช้อ บงคับ ของ บริษัท หรือ เป็น หน้ ที่ ออก ใหม่ ภาย หลัง วัน ที่ จด ทะเบียน ช้อ บงคับ นั้น บริษัท ด้ มี

สัญญาเป็นหนังสือไว้ อย่างหนึ่ง อย่างใด โดยได้รับอนุญาตพิเศษ โนที่
ประชุมของ บริษัท

ข้อ ๘ เห็น ของ สมาชิกใน บริษัท ทุกคน ต้องถือว่า เป็น สัมปต ที่ พง
เคลื่อน จาก ที่ ได้ แต่ ใช้ โอน ต่อ กัน ได้ ตาม ข้อ บังคับ ที่ กำหนด ไว้ ใน
ประกาศ พระราชทาน อำนาจ พิเศษ นี้ แต่ ต้อง มี เลขลำดับ ประจำ ทุก ๆ หนึ่ง

ข้อ ๑๐ ใบสำคัญ คู่ มือ สำหรับการ ถือ หุ้นทุก ฉบับ ต้อง มีตรา
ของ บริษัท ประจำ เป็น ลำดับ แต่ ต้อง มี ก๊าซ แฉง ของ สมาชิก ผู้ ถือ หุ้น
เลข ลำดับ ประจำ ที่ ก่อไว้ใน ใบ สำคัญ นั้น

ข้อ ๑๓ การ โอน หุ้น นั้น ถ้า ยัง ไม่ ได้ จัด การ โอน อัน ปรากฏ ชื่อ
แต่ คำ บด บ้าน ของ ผู้ รับ โอน ลง ใน สัมปต บัญชี ของ บริษัท เป็น สำคัญ
จะ ยก เอา ความ ที่ โอน นั้น มา ใช้ เป็น หลักฐาน ต่อ คู่ กับ บริษัท หรือ กับ
คน อื่น ไม่ ได้

ข้อ ๑๒ ถ้า สัมปต ได้ โอน หุ้น ของ คน ที่ ชำระ เงิน ค่า หุ้น ยัง ไม่ ครบ
นั้น ไป ให้ แก่ ผู้ อื่น ผู้ นั้น ต้อง อยู่ใน เกณฑ์ เป็น ประกัน จำนวน เงิน
ที่ยัง ชำระ ไม่ ครบ นั้น ต่อ บริษัท ต่อ ไป อีก ๒ ปี นับ จาก วันที่ ได้ โอน หุ้น
ของ คน นั้น แต่ ห้าม คือ

๑ มิให้ สมาชิก คน ใด ที่ ออก จาก บริษัท ไป แล้ว นั้น มี ส่วน ต้อง รับ
ใช้ ใน บรรดา หนี้สิน หรือ ความ รับผิดชอบ ของ บริษัท ที่ จะมี ขึ้น
ไป ภาย หลัง เวลา ที่ ผู้ นั้น ขาด จาก สมาชิก ไป แล้ว แต่

05/10/2565

๒ มีให้สมาชิกคนใดที่ ออกจาก บริษัทไป แล้ว นั้น ต้อง อยู่ใน
 เกณฑ์ช่วย หนุน ทุน ของ บริษัท อีก ต่อไป เว้นไว้แต่เมื่อจะมีเหตุจำเป็น
 เช่นว่า เมื่อ คำนึง เห็น ว่าบรรดา สมาชิก ซึ่ง ยืน อยู่ใน บริษัท นั้น ไม่
 สามารถ ที่จะ ออกเงิน ช่วย หนุน ทุน ของ บริษัทได้ ตาม ข้อ บังคับ ใน
 ประกาศ พระราชทาน อานาจ พิเศษ หรือ ตาม ข้อ บังคับ ของ บริษัท นั้น
 จึง ให้เกณฑ์สมาชิกที่ ออกไป จาก บริษัท แล้ว นั้น ได้

ข้อ ๓๓ ถ้าใน ข้อ บังคับ ของ บริษัท อนุญาตว่า ให้ทำได้ ก็ให้ บริษัท
 มีอำนาจ ออกใบ สำคัญ (ซึ่ง ต่อไป จะ เรียกว่า ใบ สำคัญ สำหรับ หุ้น) คือ
 แซร์ วอแรนต์ นั้น เป็น ใบ สำคัญ สำหรับ หุ้น ที่ ได้ชำระ เงิน ครบ แล้ว มีตรา
 ของ บริษัท ประทับไว้ เป็น สำคัญ แต่ให้ มีคำชี้แจงไว้ว่า ผู้ถือใบ สำคัญ
 สำหรับ หุ้น นั้น เป็นผู้ถือ กรรมสิทธิ์ ใน จำนวน หุ้น ที่ กล่าว ไว้ ใน ใบ สำคัญ
 นั้น หุ้น อย่าง นี้ จะ โอน กัน ด้วย เป็น แต่ มอบบิล สำคัญ สำหรับ หุ้น (คือ แซร์
 วอแรนต์) ให้แก่กัน ก็ได้

ข้อ ๓๔ ถ้าใน ข้อ บังคับ ของ บริษัท มีได้กำหนด ไว้ อย่าง หนึ่ง
 อย่างใด ต้อง ถือ ว่า บรรดา ผู้ที่มี ใบ สำคัญ สำหรับ หุ้น (คือ แซร์ วอแรนต์)
 นั้น ควร นับว่า เป็น สมาชิก ใน บริษัทได้ ทุก คน แต่ จะ เป็น สมาชิก
 ฐาน มี กรรมสิทธิ์ เต็ม หรือ เป็น สมาชิก เฉพาะ ฐาน อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด
 นั้น ต้อง แล้ว แต่ ความ ที่ กำหนด ไว้ ใน ข้อ บังคับ ของ บริษัท แต่ ห้าม
 มีให้สมาชิก ซึ่ง ถือ ใบ สำคัญ สำหรับ หุ้น (คือ แซร์ วอแรนต์) เช่น ว่า
 มี กรรมสิทธิ์ ที่ จะ รับ ตำแหน่ง เป็น ผู้ อำนวยการ หรือ เป็น ผู้จัดการ ของ

บริษัท โดยเอาไครยเหตุว่า เป็นผู้มีหนี้มากตามจำนวนที่มีแจ้ง อยู่ในใบเสร็จนั้น ถึงแม้ว่า ข้อบังคับของ บริษัทจะกำหนดไว้ว่า ผู้ถือหุ้นมากเช่นนั้น ควรจะรับตำแหน่งนั้น ๆ ได้ก็ให้เป็นไม่ได้

ข้อ ๑๕ บริษัทต้องจัดให้มีสมุดบัญชีสำหรับจดรายงาน และชื่อสมาชิกของบริษัทไว้เป็นหลักฐาน ข้อความที่ต้องจดนั้น ดังนี้

๑ ชื่อสมาชิก ตำบลบ้าน ทางท่ามาหากิน ถิ่นที่อยู่นั้น เลขลำดับประจำหุ้น หุ้นใดได้ส่งค่าหุ้นไว้แล้วเท่าใด หรือมีสัญญาพิเศษให้นับว่าหุ้นที่ ถิ่นนั้น เป็นหุ้นอย่างที่ได้ส่งเงินค่าหุ้นไว้แล้ว แต่เป็นเงินเท่าใด

๒ วันที่จดชื่อ เป็นสมาชิก ในสมุดบัญชีของบริษัท

๓ วันที่ออกจากสมาชิกในบริษัท

ข้อ ๑๖ เมื่อจะออกใบเสร็จสำหรับหุ้นใหม่ แทนใบเสร็จสำหรับหุ้นเดิมรายหนึ่งรายใด บริษัทต้องถนอมชื่อผู้ถือหุ้นเดิมรายนั้นออกเสียจากสมุดบัญชีสมาชิก คู่หนึ่งผู้นั้นได้ขาดจากสมาชิกของบริษัทตั้งแต่วันนั้น แล้วให้จดรายงานลงไว้ในสมุดนั้นดังนี้

๑ ความว่าได้ออกใบเสร็จสำหรับหุ้นใหม่ด้วยเหตุใด

๒ เป็นจำนวนที่หุ้น มีเลขประจำหุ้นที่เท่าใด

๓ วันที่ออกใบเสร็จสำหรับหุ้น

ข้อ ๑๗ บุคคลผู้ใด มีใบเสร็จสำหรับหุ้น ซึ่งมิใช่ นามของ ตน

ถืออยู่ บุคคลผู้นั้นย่อมมีอำนาจที่จะขอให้บริษัทจดทะเบียน
เป็นสมาชิกในสมุดบัญชีสมาชิกได้ แต่ต้องนำใบเสร็จสำหรับหุ้น
นั้นมาส่งคืนให้บริษัท ก่อนจากบัญชีเดิมเสียก่อน แต่ต้องปฏิบัติตาม
ให้ถูกต้องตามข้อบังคับของบริษัทในส่วนนั้น

ถ้าบริษัทยอมจดทะเบียนชื่อผู้หนึ่งผู้ใด ซึ่งเป็นผู้ถือใบเสร็จสำหรับหุ้น
ลงในสมุดบัญชีสมาชิก โดยไม่ได้รับใบเสร็จสำหรับหุ้นเดิม มา
ถอนจากบัญชีเสียก่อนแล้ว บริษัทต้องรับผิดชอบในความเสียหาย
ที่บุคคลผู้ใด ๆ จะพึงได้รับเพราะความทะเลยมของบริษัทเช่นนั้น
ทั้งสิ้น

ข้อ ๑๘ สมุดบัญชีชื่อสมาชิกนั้น ต้องให้สมาชิกของบริษัท
มีอำนาจตรวจดูในระหว่างเวลา ที่บริษัททำการตามธรรมดาได้เสมอ
แต่บริษัทจะตั้งข้อบังคับที่สมควรแก่การในส่วนนี้ก็ได้ แต่เพื่อเห็น
สมควรจะงดการเปิดบัญชีนี้ไว้เป็นครั้งเป็นคราว ซึ่งรวมกันทั้งปี
ไม่เกินกว่า ๓๐ วันก็ได้

ข้อ ๑๙ ถ้าในการทำบัญชี ในสมุดบัญชีชื่อสมาชิกที่บริษัท
รักษาอยู่นั้น มีการจดทะเบียนหรือทะเบียนไม่จดทะเบียนบุคคลผู้ใด ๆ
โดยเป็นการฉ้อโกง หรือโดยเหตุอื่นไม่สมควรก็ได้ หรือทะเลยมไว้
ให้เห็นชัดเกินกว่าสมควรในการจดทะเบียน หรือถอนชื่อบุคคลผู้ใด
จากสมาชิกของบริษัทแล้วก็ได้ เมื่อมีเหตุเช่นเช่นนี้ ให้บุคคลหรือ
สมาชิกผู้ใดได้รับความเดือดร้อน หรือสมาชิกคนหนึ่งคนใดของ

บริษัท หรือ บริษัท เอง มีอำนาจ ร้อง ค่ำ ค้ำท ขอล ให้ ค่ำ ค้ำท มี ค่ำ ค้ำท ให้
 เปลี่ยน แก่ ขอ ความ ใน สุ่มด บานูช นั้น ให้ ถูก ต้อง ค่ำ ค้ำท จะ ยก ค่ำ ค้ำท
 เสีย แต่ บังคับ ให้ ผู้ร้อง เสีย ค่า ฤชา หรือ ไม่ ต้อง เสีย ก็ได้ หรือ
 ถ้า ค่ำ ค้ำท เห็น เป็น ที่ พอ ใจ ว่า ค่ำ ค้ำท นั้น ขอ บด้วย ยุติธรรม ค่ำ ค้ำท จะมี
 ค่ำ ค้ำท ให้ เปลี่ยน แก่ ขอ ความ ใน สุ่มด บานูช นั้น ให้ ถูก ต้อง แต่ ให้
 บริษัท เสีย ค่า ฤชา ทาง สั้น ทั้ง ค่า เสีย หาย ที่ พง มี แก่ ผู้ ที่ ได้รับความ
 เดือดร้อน นั้น ด้วย ก็ได้

ใน ระหว่าง พิจารณา คดี ที่ ก่อกวน ใน ชั้น ค่ำ ค้ำท มีอำนาจ ที่จะ คัดสิน
 ใน บรรดา ข้อ ฎีกา ที่ เกี่ยวด้วย กรรม ดี ทัช ของ คู่ ความ คนใด ๆ ที่
 จะ ขอ ให้ บริษัท จด ชื่อ หรือ ละเว้น ไม่ จด ชื่อ ลง ใน สุ่มด บานูช ชื่อ
 สุ่มด ชิก แต่ มีอำนาจ คัดสิน ใน บรรดา เรื่อง ที่ จำเป็น หรือ สุ่มดควร
 ต้อง คัดสิน ใน การ เปลี่ยน แก่ ขอ ความ ใน สุ่มด บานูช นั้น ให้ ถูก ต้อง ได้
 ข้อ ๒๐ สุ่มด บานูช ชื่อ สุ่มด ชิก ของ บริษัท นั้น ให้ ถือ ว่า เป็น
 พยาน ใน ชั้น แรก แห่ง ขอ ความ ที่ ได้ จด ไว้ ใน นั้น ตาม ที่ บังคับ
 อนุญาต ไว้ ใน ประกาศ พระราช ทาน อำนาจ พิเศษ นี้

ข้อ ๒๑ ถ้า ขอ บังคับ ของ บริษัท ที่ ได้ ทำ ไว้ แต่ เดิม หรือ ที่ บริษัท
 ได้ มีความ ตกตง พิเศษ เปลี่ยน แก่ ใหม่ อนุญาต ให้ ทำ ได้ บริษัท
 จะ ตกตง เป็น การ พิเศษ คือ จะ เพิ่ม เงิน ทุน ของ บริษัท โดย วิธ
 ทั่ว จำนวน เงิน ประจำ หัน หรือ ออก หัน ใหม่ ก็ได้ แต่ การ ที่ จะ เพิ่ม

เงินทุน เช่นนี้ บริษัทต้องได้รับเงินค่าหุ้นเต็มที่ได้จัดทะเบียนแล้ว
มาไว้ครบแล้วจึงจะทำได้

ข้อ ๒๒ ถ้าบริษัทมีความตกลงพิเศษ ในการที่จะเพิ่มเงินทุน
ของบริษัทแล้ว บริษัทต้องนำความตกลงนั้น ไปจดทะเบียนที่ กระทรวง
เกษตรราชการ เป็นหลักฐานภายใน ๑๕ วัน ตั้งแต่วันที่ได้ตกลง

ข้อ ๒๓ ถ้าข้อบังคับของบริษัทที่ได้ทำไว้แต่เดิม หรือที่บริษัท
ได้มีความตกลงพิเศษ เปลี่ยนแก้ไขใหม่ นั้น อนุญาตให้ทำได้ บริษัทจะ
ตกลง เป็นการพิเศษ คือ จะลดเงินทุนลงมาไม่ต่ำกว่าครึ่งจำนวน
เดิมก็ได้ เมื่อมีความตกลงพิเศษ เช่นนี้ บริษัทต้องนำความไปจด
ทะเบียนที่ กระทรวงเกษตรราชการ เป็นหลักฐาน ภายใน ๑๕ วัน
ตั้งแต่วันที่ ได้ตกลง แต่ต้อง ประกาศ ในหนังสือพิมพ์ ๓ ครั้ง
ที่ ออกแพร่หลาย ในกรุงสยามด้วย

ข้อ ๒๔ เมื่อได้ประกาศเรื่อง จะลดเงินทุน ในหนังสือพิมพ์
๓ ครั้งแล้ว ถ้าไม่มีผู้ใดตั้งคำถามในเรื่องนั้น มา
ยังบริษัทภายใน ๒ เดือน ก็ให้พึงถือว่าไม่มีผู้ใดตั้งคำถาม

ถ้าหากมีความคัดค้านเกิดขึ้น ให้บริษัทจัดการแก้ไขให้ตกลง
กันโดยวิธีหนึ่ง หรือทำประกันให้แก่ผู้ตั้งคำถามนั้นเสียก่อน จึง
ให้จัดการลดเงินทุนของบริษัทได้

ว่าด้วยวิธีจัดการบริษัท

ร. 08/10436๘

ข้อ ๒๕ วิธีจัดการบริษัทนั้น

ต้องทำตามระเบียบที่ กำหนดไว้

ใน ข้อ บังคับ ของ บริษัท แต่ ถ้า ใน ข้อ บังคับ นั้น มี ข้อ ใด ๆ ที่ ขัด
กับ หน้าที่ หรือ ความ รับผิดชอบ ของ บริษัท หรือ สัมพันธภาพ ของ บริษัท
ตาม กำหนด ไว้ ใน ประกาศ พระ ราช ทาน อำนวย พิเศษ นี้ ต้อง ถือ
ว่า ข้อ ความ เหล่า นั้น เป็น อัน ใช้ ไม่ ได้

ข้อ ๒๖ ถ้า บริษัท จะ เปลี่ยน แก่ ข้อ ความ ใน ข้อ บังคับ ของ บริษัท กัด
หรือ จะ ตั้ง ข้อ บังคับ ขึ้น ใหม่ แทน หรือ เพิ่ม เติม ข้อ บังคับ นั้น กัด ต้อง
ได้ ความ ตกลง พิเศษ ใน ที่ ประชุม ของ บริษัท เสีย ก่อน จึง ทำ ได้ แต่
ความ ตกลง พิเศษ นั้น ต้อง นำ ไป จด ทะเบียน ที่ กระทรวง เกษตร วิชาการ
เป็น หัก ถาก ภายใน ๑๕ วัน ตั้งแต่วันที่ ตกลง

ข้อ ๒๗ บริษัท จะ ต้อง เก็บ เงิน กำไร ของ บริษัท ไว้ ๑๐๐ ๓๕ ๕
ทุก ๆ ปี เป็น ส่วน เงิน สำรอง เพื่อ ที่ จะ ได้ ไว้ ใช้ ใน กิจการ ของ
บริษัท ใน ทาง เป็น ประกัน

บริษัท จะ ต้อง เก็บ ประสม เงิน สำรอง นี้ ไว้ เสมอ ไป ทุก ปี ๆ จน
ถึง ร้อย ละ สิบ ใน เงิน ทุน ของ บริษัท แต่ เงิน ราย นี้ บริษัท ต้อง คิด ทำ
เป็น ทุน ลง ไว้ ใน ทาง ที่ จะ ให้ ผล อัน แน่ นอน เช่น ข้อ บอนดซ์ ของ
รัฐบาล หรือ ข้อ บอนดซ์ แด่ สัตคอก ของ บริษัท ใด ๆ ที่ ได้ แบ่งปัน ผล
ประโยชน์ แก่ ผู้ถือ หุ้น อย่าง น้อย ที่ สุด ตาม ครั้ง แล้วย ตาม เวลา ที่
กำหนด ไว้

ข้อ ๒๘ ๑๐๒/๒๕๓๕ ใบ เสรี จ สำหรับ รับ ประกัน ทุก ๆ ใบ ต้อง มี จำนวน

เงินต้นทุน กับจำนวนเงินรับแต่จำนวนเงินชำระของ ตามบัญชีงบ
รายได้ราย เลี้ยวคราว ที่สุด ของ บริษัท ปรากฏอยู่ ด้วย

ข้อ ๒๘ เงินผลประโยชน์ที่ จะแบ่งปัน แจกตาม ผู้ที่ ถือ หุ้น นั้น ของ
เป็นเงินกำไร ที่ เกิด จาก กิจการ ของ บริษัท อย่าง เดียว

ข้อ ๓๐ ภายใน ๖ เดือน ตั้งแต่วันที่ ได้ทำการ จด ทะเบียนตาม
ที่ได้ บังคับ ไว้ ใน ข้อ ๒ บริษัท ต้อง มี การ ประชุม ใหญ่ ที่ สมาชิก
ของ บริษัท มา ประชุม พร้อม กัน ได้ ทุก คน แต่ ต้อง มี การ ประชุม
เช่น นั้น ไม่น้อยกว่า ปี ละครึ่ง เสมอ ทุก ปี

ข้อ ๓๓ เมื่อ มี สมาชิก ที่ ถือ หุ้น ไม่น้อยกว่า ๘ ใน ๕ ของ จำนวน
หุ้น ทั้งหมด ที่ บริษัท ออกอยู่ แล้ว พร้อม กัน มี หนังสือ ขอ ให้ มี การ
ประชุม พิเศษ บริษัท ต้อง นัด ประชุม ให้ ตาม ประสงค์ ใน หนังสือ
ที่ ขอ ให้ มี การ ประชุม นั้น ต้อง บอก เรื่อง ที่ จะ ให้ ที่ ประชุม ปรึกษา
ไว้ ให้ ถัด วน

ข้อ ๓๒ ใน การ ออก คะแนน ความ เห็น ในที่ ประชุม นั้น ถ้า ใน
ข้อ บังคับ ของ บริษัท มี ไว้ ว่า สมาชิก ที่ จะ มี อำนาจ ออก ความ เห็น
ได้ จำต้อง เป็น ผู้ ถือ หุ้น มาก ถึง ที่ กำหนด ไว้ ใน ข้อ บังคับ เท่าใด ๆ
เช่น นั้น ก็ ให้ สมาชิก ที่ ถือ หุ้น น้อย กว่า ที่ กำหนด นั้น มี อำนาจ
รวม กัน จน มี จำนวน หุ้น มาก ถึง ที่ กำหนด แต่ มอบ ฉันทะ ให้ สมาชิก

ใน พวกเดียวกัน คนหนึ่ง เป็น ผู้ ประชุม ตกลง เห็น ใน ที่
ประชุม ของ บริษัท ได้ ทุก ครั้ง

ข้อ ๓๓ ถ้า บริษัท จะ ทำ ความ ตกลง ด้วย เรื่อง ไต ๆ เป็น การ พิเศษ
ของ มอช ตง น

ต้อง เอา เรื่อง ขึ้น ปลุกษา ใน ที่ ประชุมใหญ่ ของ บริษัท ใน หมาย นัด
ให้ สมาชิกทั้งหลาย มา ประชุม นั้น ต้อง ระบุ เรื่อง ที่ จะ ปลุกษา ไว้ โดย
ชัด เจน สมาชิก ที่ จะ ออก ความ เห็น ได้ ต้อง เป็น ผู้ ที่มี อำนาจ ออก
คะแนน ความ เห็น ได้ ใน ที่ ประชุม ของ บริษัท สมาชิก ที่ มา เอง ไม่ได้
จะ มอบ ฉันทะ ให้ คน อื่น แทน ก็ได้ แต่ การ มอบ ฉันทะ นี้ ต้อง แถว แต่
กฎหมาย แต่ ข้อ บังคับ ของ บริษัท อนุญาต จึง จะ ทำ ได้ ความ ตกลง นั้น
ต้องมี คะแนน ของ ฝ่าย ที่ เห็น ชอบ มากกว่า ฝ่าย ที่ ไม่ เห็น ชอบ ต้อง เท่า
จึง จะ ใช้ ได้ เมื่อ ทำ พิธี ชัน แรก ตง น แล้ว ถัดวัน ประชุม นั้น ไป ไม่
เร็วกว่า ๑๕ วัน แต่ ไม่ช้า กว่า เดือน ครั้ง ต้อง มี การ ประชุม ใหญ่
ตง น สำหรับ ด่อม ความ ที่ ตกลง นั้น อีก ชันหนึ่ง ใน หมาย นัด ประชุม
คราว หลัง นี้ ต้อง ระบุ ความ ที่ ตกลง นั้น โดย เต็ม แต่ ถ้า ใน ที่ ประชุม
คราว หลัง นี้ มี คะแนน ความ เห็น ของ ผู้ ที่ มา ประชุม เอง แต่ ของ
ผู้ มอบ ฉันทะ ให้ คน อื่น แทน คัว ยื่น เห็น ชอบ ตาม ความ ที่ ตกลง นั้น
มากกว่า คะแนน ของ ผู้ ที่ ไม่ เห็น ชอบ ต้อง เท่า ก็ ให้ ถือ ว่า ความ ตกลง
นั้น เป็น อัน ใช้ ได้

ข้อ ๓๔ บริษัท ต้อง ทำ หมาย ซึ่ง บร่าย ได้ ร่าย จำย ของ บริษัท เสมอ
ทุก ปี อย่าง น้อย ที่ สุด ต้อง ทำ ปี ละ ครั้ง ใน เวลา ที่ สิ้น ปี

ข้อ ๓๕ เมื่อ ได้ ทำ หมาย ซึ่ง บร่าย ได้ ร่าย จำย จน แลว บริษัท ต้อง ตั้ง
พนักงาน สรรบ หมาย คน หนึ่ง หรือ หลาย คน ภายใน ๒ เดือน ดำรับ
ตรวจ สอบ ว่า หมาย ซึ่ง นั้น ได้ ทำ ขึ้น โดย ถูก ต้อง ทุก อย่าง แดง ข้อ
เป็น พยาน ไว้ ใน นั้น เป็น สำคัญ

ข้อ ๓๖ ภายใน ๓ เดือน ตั้งแต่ วันที่ ได้ ทำ หมาย ซึ่ง บร่าย ได้ ร่าย
จำย ของ บริษัท บริษัท ต้อง เอา หมาย ซึ่ง นั้น ออก แดง ณ ที่ ประชุมใหญ่
ของ บริษัท ขอ ให้ ที่ ประชุม วินิจฉัย แด รับรอง เป็น ที่ ใช้ ได้

ข้อ ๓๗ ให้ สามี ชัก แด เจ้า หนี้ แด ผู้ ถู โบ แล ร็จ ดำรับ รับ ประกัน
ของ บริษัท มี อำนาจ เรียก เอา ดำเนา หมาย ซึ่ง บร่าย ได้ ร่าย จำย นั้น ได้
ทุกคน แด ต้อง เสีย ค่า รรรม เนียม ฉบับ ละ ๑๖ อัฐ ให้ แก่ บริษัท

ข้อ ๓๘ บั ตร หมาย ใน ประกาศ แฉง ความ แด หนึ่ง คือ สำคัญ แด
หนึ่ง คือ ต่าง ๆ ที่ จะ ต้อง ตั้ง ไป ยัง บริษัท นั้น ถ้า เอา ไป ตั้ง ยัง ที่ ทำการ
ของ บริษัท ณ ตำบล ที่ ได้ จด ทะเบียน แลว หรือ ตั้ง ทาง ไป รัด นี้ ย่าง
หนึ่ง คือ ผาก ที่ จด ทะเบียน ไป รัด นี้ ย่าง เป็น สำคัญ ตั้ง หลง ถึง บริษัท ณ ที่
ทำการ ตำบล นั้น ก็ เป็น ใช้ ได้

๐๘/๑๐/๒๕๖๕
ข้อ ๓๙ บริษัท ต้อง มี สำมุด สำหรับ จด รាយ งาน ความ ตกถง แด การ

ต่าง ๆ ที่ได้ทำในที่ประชุมของบริษัท แต่ในที่ประชุมผู้อำนวยการ

หรือผู้จัดการของบริษัทไว้ทุกครั้ง

ข้อ ๔๐ ที่หน้า ต่อกาน ที่ ทำการ ของ บริษัท ทุก ตำแหน่ง ต้อง เขียน

ชื่อ บริษัท กับ คำ ต่อท้าย ว่า คุณ จำกัด เป็น ภาษา ไทย อ่าน ได้ ชัด ใ้ เป็น

สำคัญ แต่ ให้ มี ชื่อ เช่น นั้น เป็น ภาษา ไทย ประจำ ดวง ตรา ของ บริษัท

สำหรับ ประทับ ใน ตั๋ว รพ หนึ่ง ดึง แจง ความ หนึ่ง ดึง เลก ลาร์ แด บานู ช์

แต่ คิว ไบ เดีร์ จ์ แต่ หนังสือ ต่าง ๆ ที่ จะ มี จาก บริษัท

ว่า ด้วย ไบ กู้ เงิน ช่วย ทุน บริษัท (ดิเบเนเซอร์)

ข้อ ๔๑ ถ้า บริษัท จะ ขอ ถู ไบ กู้ เงิน ต้อง ได้ รับ ความ ตกลง พิเศษ ใน
ที่ ประชุม ใหญ่ ของ บริษัท ตาม วิธี ที่ กล่าว ไว้ ใน ข้อ ๓๓ แต่ จะ จึง จะ ทำ ได้

ข้อ ๔๒ จำนวน เงิน ที่ จะ กู้ นั้น ต้อง ไม่ ให้ เกิน กว่า จำนวน เงิน
ทุน ของ บริษัท ที่ มี อยู่ ณ ไ้ ไร ไร เดว ถ้า บานู ช์ บรย ได้ รวย จั ย

ของ บริษัท ทราย ลุด ทั ย มี ป ราก ฎ ว่า บริษัท คง มี ทร พย์ สุ่ม บัด เป็น

ราคา น้อย กว่า จำนวน เงิน ทุน ที่ ไ้ ไร ไร เดว เช่น นั้น จำนวน เงิน

ที่ จะ กู้ ด้วย ออก ไบ กู้ นั้น ต้อง ไม่ ให้ เกิน กว่า ราคา ทร พย์ สุ่ม บัด ของ
บริษัท ที่มี แจง อยู่ ใน บานู ช์ นั้น

ข้อ ๔๓ จำนวน เงิน ประจำ ไบ กู้ ฌ บับ หนึ่ง ต้อง ไม่ ต่ำ กว่า ๕๐ บาท

แต่ ผู้ ที่ ถู ไบ กู้ ต้อง เข้า ใจ ว่า ต้อง ได้ ส่ง เงิน ครบ ความ จำนวน ใน ไบ

กู้ เดว จึง จะ นับ ว่า มี อำน าจ เป็น ผู้ ถู ไบ กู้ นั้น ได้
08/10/2566

ข้อ ๕๔ บรรดาหนังสือประกาศ แด่หนังสือ พรรณา การ สำหรับ
ชักชวนให้คน ทั้งหลาย ลง ชื่อ รับถือ ใบกู้ เงิน ของ บริษัท นั้น ต้อง มี ข้อ
ความ ดัง นี้ ทุก ฉบับ คือ

- ๑ จำนวนเงินที่จะกู้
- ๒ จำนวนใบกู้ที่จะออก
- ๓ จำนวนเงินประจำใบกู้
- ๔ อัตราดอกเบี้ย
- ๕ วิธีแต่กำหนดเวลาที่จะได้ใบกู้
- ๖ ถ้าบริษัทได้ออกใบกู้แล้ว บริษัทยัง เหน็จเงิน ตามใบกู้

เหล่านี้ อยู่เท่าไร

- ๗ บริษัทจะออกใบกู้ที่ทอดตลาดเป็นราคาฉบับเท่าไร
- ๘ วิธีแต่กำหนดเวลาที่ผู้ถือใบกู้ จะต้องส่งเงินให้ครบตาม

จำนวนใบกู้

- ๙ จำนวนเงินทุนของบริษัทที่ประกาศไว้ แด่จำนวนเงินทุนที่
ได้รับไว้แล้ว

๑๐ จำนวนราคาทรัพย์สินสมบัติ แด่รายได้ของบริษัท ตามบัญชี

งบรายได้รายจ่ายคราวสุดท้าย

๑๑ ชื่อสังกัด แด่ตำบลบ้าน ของผู้ชำนาญการ บริษัท แด่ของ

พนักงานสารบัญชี่ สำหรับตรวจ สอบ ทรัพย์ บัญชี ของ บริษัท

ข้อ ๕๕ หนังสือคู่มือที่จะออกให้แก่ผู้รับให้ทุนของบริษัท แต่มีข้อความตามที่หมายตั้งแต่ ๑ ถึง ๕

ในข้อ ๕๔ แต่ต้องมีชื่อผู้ถือ แต่จำนวนใบที่เกี่ยวของ

ข้อ ๕๖ ถ้าจะโอนหนังสือคู่มือไปให้คนอื่น ต้องให้มีความที่โอนแต่มีชื่อแต่คำบิดบานของผู้ที่รับโอนนั้น ๑๓ เป็นรายงานลงในสมุดบัญชีสำหรับใบกู้ของ บริษัทเป็นหลักฐาน ถ้ายังมีได้ทำเช่นนั้น การที่โอนนั้นเป็นอันใช้ได้สำหรับบริษัทหรือสำหรับบุคคลผู้อื่นไม่ได้

ข้อ ๕๗ ในส่วนใบที่บริษัทได้รับเงินครบแล้วนั้น ให้บริษัทมีอำนาจออกใบสำคัญคือ ใบที่ซึ่งมีตราของ บริษัทประทับเป็นสำคัญ แต่มีคำชี้แจงในนั้นว่าผู้ถือใบที่มีกรรมสิทธิ์ตามจำนวนใบที่นั้น ใบที่อย่างนี้ถ้าจะโอนกัน เป็นแค่มอบใบให้แก่กันก็ใช้ได้ ในใบที่ต้องมีข้อความตามที่หมายตั้งแต่ ๑ ถึง ๕ ในข้อ ๕๔

ทุกฉบับ

ว่าด้วยการเลิกบริษัท

แต่ทำการชำระบัญชีบริษัท

ข้อ ๕๘ บริษัทนี้จะต้องเลิกด้วยเหตุอย่างใดอย่างหนึ่งเหล่านี้คือ

๑ เมื่อบริษัทได้มีความตกลงพิเศษ ในพวกของบริษัทว่าจะ

เลิกบริษัท

๒. เมื่อมีเหตุที่จะต้องเลิกตามความในข้อ บังคับของ บริษัท

๓. เมื่อบริษัทมีหนี้สินเกินกำลังทรัพย์สมบัติต้องฟ้องล้ม

๔. เมื่อต้องเรียกคืนหนังสือพระราชทานอำนาจพิเศษนี้จากบริษัท

ข้อ ๕๘. เมื่อเลิกบริษัทลงเวลาใด ผู้อำนวยการของบริษัทต้องมีหนังสือแจ้งความไปยังสมาชิกทุกคน บรรดาที่มีชื่ออยู่ในสมุดบัญชีสมาชิกของบริษัทเวลานั้น แต่ต้องประกาศความที่เลิกเป็นบริษัทในหนังสือพิมพ์จุดหมายเหตุ ที่ออกแพร่หลายในกรุงสยามด้วย

ข้อ ๕๙. เมื่อเลิกบริษัทลงแล้ว ให้ถือว่าบริษัทยังมีตัวอยู่ต่อไปชั่วคราวสำหรับการรวบรวมชำระบัญชีของบริษัทที่จะสำเร็จ

ข้อ ๕๑. ถ้าบริษัทต้องเลิกลงเพราะประการที่ ๑ หรือที่ ๒ ตามข้อ ๕๘ ให้ที่ประชุมใหญ่ของพวกสมาชิกในบริษัท เลือกตั้งผู้จัดการเลิกสำหรับชำระบัญชีบริษัทให้สิ้นเชิงนั้น ถ้าบริษัทต้องเลิกลงเพราะประการที่ ๓ หรือที่ ๔ ต้องให้ศาลเลือกตั้ง

อนึ่ง ถ้าเห็นว่า การที่ที่ประชุมใหญ่ของบริษัท จะตั้งผู้จัดการเลิกสำหรับชำระบัญชื่อนั้น เป็นการเห็นช้าเกินกว่าที่ควร พวกสมาชิกที่ถือหุ้นนับรวมด้วยกันเท่า ๑ ใน ๒๐ ในทุนของบริษัทที่ได้ส่งเงินครบแล้วจะร้องขอให้ศาลเลือกตั้งให้ก็ได้

๒ 08/10/2566
ข้อ ๕๒. ผู้จัดการเลิกสำหรับชำระบัญชีเลิกบริษัท ที่ศาลไม่ได้

เด็ก ดังนี้ พวกเขาจะ มีการ ประชุมใหญ่ตกลง ให้ ออก
 เสียจากหน้าที่ แต่หาคนอื่น แทนก็ได้ แต่บรรดา ผู้จัดการ เด็กสำหรับ
 ชำระ ภาษี เด็ก บริษัท ที่ ศาล ได้เลือก ตั้ง หรือ ไม่ได้เลือก ตั้ง ก็ ดังนี้
 ถ้ามี พวก สมาชิก ที่ ถัด หนึ่ง นับ รวม ด้วยกัน เท่า ๓ ใน ๕๐ ใน ทุน ของ
 บริษัท ที่ ได้ รับ เงิน ครบ แล้ว ร้อง ขอ ต่อศาล ให้ ศาล มี อำนาจ บังคับ
 ให้ ออก จากหน้าที่ แต่หาคนอื่น แทนก็ได้

ข้อ ๕๓ เมื่อตั้งผู้จัดการ หรือ เปลี่ยนผู้จัดการ เด็กสำหรับชำระ
 ภาษี เด็ก บริษัท พวกเขาคนกลาง เหล่า นั้น ต้อง เอา ความ นั้น ประกาศ ใน
 หนังสือ พิมพ์ ใด ๆ หมาย เหตุ ที่ ออก แพร่ กระจาย ใน กรุง ยายม ทุก ครั้ง

ข้อ ๕๔ หน้าที่ ของ ผู้จัดการ เด็ก สำหรับชำระ ภาษี เด็ก บริษัท
 นั้น คือ ต้อง จัด แต่กระทำการ ทุก อย่าง ที่ จำเป็น สำหรับชำระ หนี้สิน
 แด่แบ่ง บั้น ทรัพย์สิน สมบัติ ของ บริษัท

ถ้าอำนาจ ใน ส่วน นี้ มีที่ขัด ขนอยู่ ประการ ใด จะ ยก เอา ความ ที่ มี
 อำนาจ ไม่พอ นั้น ขน ไข แก่ บุคคล หนึ่ง ไม่ได้ .

ข้อ ๕๕ ถ้ามีความขัดข้อง เกิด ขึ้น อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด ใน การ ชำระ
 ภาษี เด็ก บริษัท ผู้จัดการ เด็ก สำหรับชำระ ภาษี หรือ เจ้า หนี้ หรือ
 ถูก หนี้ ของ บริษัท คน ใด จะ ร้อง ขอ ให้ ศาล ช่วย คัด ล้าง ก็ได้

ข้อ ๕๖ ผู้จัดการ เด็ก สำหรับชำระ ภาษี เด็ก บริษัท มี อำนาจ ที่
 จะ เรียก เงิน ตาม ที่ต้อง การ ในการ ชำระ ภาษี นั้น จาก บรรดา สมาชิก

08/10/25๖6

ของ บริษัท คิดเป็น ส่วน ตามจำนวนหุ้นที่ต่างคนถืออยู่ แต่เฉพาะตามจำนวนเงินประจำหุ้นที่ยังส่งไม่ครบ

ข้อ ๕๗ ททรัพย์ สัมปต ของ บริษัท ที่จะเอามาแบ่งปันตามพวกสมาชิกนั้นต้องเป็น ททรัพย์ สัมปต ที่เหลือจากการชำระหนี้สินของบริษัทจนสิ้นเชิงแล้ว

ข้อ ๕๘ เมื่อใดทำการชำระหนี้สิน แต่แบ่งปัน ททรัพย์ สัมปต ของบริษัท ตัดออกแล้ว ผู้จัดการเด็กดำหรับชำระ บัญชีเด็ก บริษัท ของนัดให้พวกบริษัท มาประชุมพร้อมกัน แล้วเอารายงานที่ได้จัดทำกระทำในการชำระ บัญชีเด็ก บริษัท นั้น ออกแสดงในที่ประชุม ถ้าที่ประชุมเห็นชอบด้วยแล้ว ผู้จัดการ เด็กดำหรับชำระ บัญชีเด็ก บริษัท ต้องนำรายงานของ ที่ประชุมแต่วันที่ได้ประชุมกันนั้น ไปจดทะเบียนที่กระทรวง เกษตรธิการ ภายใน ๑๕ วัน

ข้อ ๕๙ นอกจาก บรรดาหนี้สินที่มีกำหนด จะต้องชำระกัน ในเวลานานไม่ถึง ๕ ปี ให้ถือว่า บรรดาหนี้สิน ใน ๓ ประเภทข้างล่างนี้ เกี่ยว ค้าง กันได้ นับแต่วันที่ได้จดทะเบียน รายงาน การ เด็กชำระ บัญชี บริษัท ไปอีก ๕ ปี เป็น หก เศษ

ประเภท ๑ บรรดาหนี้สินที่ต้อง ทวงจาก บริษัท

ประเภท ๒ บรรดาหนี้สินที่ต้อง ทวง จาก สมาชิก โดยถานที่

เป็น สมาชิก ของ บริษัท

ประเภท ๓ บรรดาหนี้สินที่ค้าง ทวง จาก ผู้ จัด การเด็ก สำหรับชำระ ภาษี เด็ก บริษัท โดย ตาม ที่มี หน้าที่ เช่น นั้น

ว่าด้วย การ ตรวจ แล กำหนด โทษ

สำหรับความผิด

ข้อ ๒๐ รัฐบาล มี อำนาจ คัง เจ้า พนักงาน ให้ ไป ตรวจ ดู ทรัพย์ หนังสือ แล สมุด ภาษี ต่าง ๆ ของ บริษัท ได้ เสมอ เพื่อ จะ ให้ ทราบ แน่ ว่า บริษัท ได้ ประพฤติ ตาม ข้อ บัง คับ ใน ประกาศ พระ ราช ทาน อำนาจ พิเศษ นี้ ทุก ประการ หรือ ไม่

ข้อ ๒๑ ถ้า บริษัท จะ กระทำ การ อย่างใด ๆ นอก เห็น อำนาจ ซึ่ง ประกาศ พระ ราชทาน อำนาจ พิเศษ นี้ อนุญาต ไว้ หรือ ซึ่ง พระ ราช กำหนด กฎหมาย อนุญาต ให้ ทำ ได้ก็ดี หรือ ละเลย ไม่ ปฏิบัติ ตาม หน้าที่ ที่ บัง คับ ไว้ ใน ประกาศ พระ ราช ทาน อำนาจ พิเศษ นี้ ก็ดี รัฐบาล หรือ สมาชิก ใน บริษัท หรือ บุคคล ที่ มี กิจ เกี่ยว ข้อง กับ บริษัท มี อำนาจ ร้อง ต่อ ศาล เจ้า กระทรวง ได้ แล ให้ ศาล เจ้า กระทรวง มี อำนาจ บัง คับ ให้ บริษัท เสีย ค่า ปรับ ใหม่ เป็น เงิน ไม่ เกิน กว่า ๓๐๐๐ บาท ทุก ครั้ง ที่ มีความ ตระ เม็ด ต่อ ข้อ บัง คับ หรือ เรียก คืบ แด ยก เด็ก ประกาศ พระ ราช ทาน อำนาจ พิเศษ นี้ จาก บริษัท ก็ ได้ สุด แลว แต่ ที่ สัม ควบ แก่ การ

ถ้า บริษัท ละเลย ไม่ นำ หนังสือ สำคัญ อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด ไป จดทะเบียน ตาม กฎหมาย หรือ ตาม ที่ บัง คับ ไว้ ใน ประกาศ พระ ราช ทาน

อำนาจพิเศษนี้ กติ หรือ ไม่ปฏิบัติ ตามที่ บังคับ ไว้ ใน ข้อ ๖ ข้อ ๑๐
 ข้อ ๑๕ ข้อ ๑๖ ข้อ ๑๗ ข้อ ๑๘ ข้อ ๑๙ ข้อ ๒๐ ข้อ ๒๑ ข้อ ๒๒ ข้อ ๒๓ ข้อ ๒๔ ข้อ ๒๕
 ประกาศ พระ ราช ทาน อำนาจ พิเศษ นี้ กติ ให้ มี โทษ ปรับ เป็น เงิน
 อย่าง เดียว

ประกาศ มา ณ วันที่ ๕ มกราคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗
 เป็น วันที่ ๑๔๖๒๕ ใน รัชกาล บัดนี้

หนังสือกำหนดอำนาจ

สำหรับ บริษัท เวอเมต จัน ตยาม ทูน จำกัด

ข้อ ๑ นาม ของ บริษัท นี้ ให้ เรียกว่า บริษัท เวอเมต จัน ตยาม

ทูน จำกัด

ข้อ ๒ ที่ ทำการ ของ บริษัท นี้ ตั้ง อยู่ ณ กรุง เทพ ฯ

ข้อ ๓ บริษัท นี้ ได้ ตั้ง ขึ้น โดย ความ ประสงค์ ตั้ง ต่อ ไป นี้ คือ

(ก) เพื่อ จะ ทำการ เติร์ เวอ ค้า ขาย ใน ระหว่าง กรุง สยาม กับ ต่าง
 ประเทศ มี เมือง ลังค โปรี เมือง ย่องกง แต่ ประเทศ จัน เปน ต้น

(ข) เพื่อ จะ สร้าง หรือ เช่า เรือ กำปั่น สำหรับ ทำการ ดัง ว่า มา นั้น

(ค) เพื่อ จะ สร้าง หรือ ให้ เช่า หรือ เช่า ทำ จอด เรือ ตพาน จอด เรือ
 หรือ โรง รับ ส่ง ถ่าน คีตา

(ง) เพื่อ จะ กระทำ ทุก อย่าง หรือ แต่ บาง อย่าง ใน การ เหล่า นี้ คือ
 เปน เจ้า ของ เรือ กำปั่น เปน นาย หน้า ใน การ หา เรือ กำปั่น ให้ คน อื่น

เป็น นายหน้าในการ รับ ประกัน ใช้ค่าสิ่ง ของ ที่ อาจ ต้อง ภัยอันตราย
เป็น ชูระ จิต การ ทรมาน ที่ เกี่ยว ด้วย เวื่อ กำบั้น ทำ การ รับ สัญญา สิ่ง
สิน ค่า ทำ การ ชน สิน ค่า โดย ทาง บก แด ทาง ทะเล เป็น เจ้า ของ เวื่อ
บรรทุก สิน ค่า ทำ การ ดำ เียง สิน ค่า ด้วย เวื่อ ดำ เียง ทำ การ รับ
ชูระ แทน คน อื่น ใน การ ส่ง ภัณ ต่อ ๆ ไป ทำ การ ตั้ง ที่ รักษา สิน ค่า ด้วย
วิธี ใช้ ความ หนาว เย็น ทำ การ ตั้ง โรง พัก สิน ค่า ทำ การ เป็น เจ้า ของ
ท่าจอด เรือ กำบั้น แด ทำ การ ต่าง ๆ ใน การ พาณิชยกรรม

(ง) เพื่อ จะ กระทำ การ ตก ลง กับ บริษัท หรือ บุคคล อื่น ๆ ใน ทาง
ให้ เขา รับ ประกัน ใช้ ค่า เสีย หาย โดย เหตุ ต่าง ๆ อัน สามารถ อาจ จะ
มี ใน การ ที่ เกี่ยว ของ กับ ประ โยชน์ ของ บริษัท นั้น

(จ) เพื่อ จะ กระทำ การ รับ ประกัน ภัย อันตราย ใน เรื่อง อัคคี ภัย แด
ทาง ทะเล

(ฉ) เพื่อ ที่ จะ รวบรวม เขา มา ไว้ หรือ รับ เป็น ชูระ เขา มา กระ
ทำ เอง คือ กิจ การ ทรมาน สัม บัต แด ความ รับ ผิด รับ ชอบ ใน ทาง พาณิช
กรรม ทั้ง หหมด หรือ แค ส่วน ใด ส่วน หนึ่ง อัน เป็น การ ของ บุคคล หรือ
บริษัท อื่น ซึ่ง ทำ การ พาณิช กรรม คู่ กับ บริษัท นี้ มี อำนาจ กระทำ ได้
นั้น หรือ ว่า เป็น บุคคล หรือ บริษัท ที่ มี ทรมาน สัม บัต อื่น มี ประเภท ที่ ควร
เขา มา ใช้ สำหรับ กิจ การ ของ บริษัท นี้

(ช) เพื่อ จะ กระทำ อย่าง อื่น ๆ บรรดา ที่ เกี่ยว พ้น หรือ ที่ สามารถ
อาจ เป็น ทาง ให้ สำเร็จ ตาม ความ ประสงค์ ต่าง ๆ เช่น ว่า มา แด นั้น

ข้อ ๔ บริษัท จำกัด

ข้อ ๕ ทุนของบริษัท เปน จำนวน ตาม ตาม บาท จำแนก เปน ตาม

แล่น แร่ ๆ ละ ดิบ บาท

ข้าพเจ้า ผู้ใด ขอ แล บอก คำ บัด บ้าน ไว้ ข้าง ต่าง นี้ ทุก คน มี
 ความ พร้อม ใจ ที่ จะ ตั้ง กน ขึ้น เปน บริษัท โดย หนังสือ กำหนด อำนาจ
 บริษัท ฉบับ นี้ แล ข้าพเจ้า สัญญา จะ เข้า ส่วน ใน เงิน ทุน สำหรับ บริษัท
 โดย รับ เปน ผู้ ถือ หัน แล ข้าพเจ้า สัญญา จะ เข้า หัน ส่วน ใน เงิน ทุน ของ
 บริษัท โดย รับ เปน ผู้ ถือ หัน ตาม จำนวน ที่ เขียน ไว้ ตรง ชื่อ ข้าพเจ้า
 ข้าง ต่าง นี้ ทุก คน

<u>นาม</u>	<u>คำ บัด</u>	<u>จำนวน แร่</u>
หลวง ไถ่ ภณ เพ็ชรรัตน์	ตาม แล่น	๓
พระศรรพการ หิริญิกิจ	ตาม แล่น	๓
หลวง จิตร จ้าง วานิช	คตอง ดำ ชร	๓
จัน แล ไถ่ ฉน	ด้า เฟ็ง	๓
จัน แล ย้ง	หน้า วัด พตัม พตา ไชย	๓
จัน หง ยศ ดหย	ด้า เฟ็ง	๓
จัน ตง กวาง ค	วิ มวต ทอง นพคุณ	๓
จัน ตง ไถ่ ตง	ด้า เฟ็ง	๓
จัน เม ย้ง สุน	ครอก พระ ยา อิศรา	๓
๘๘/1๒/2566 จัน ตง ยอง หย	คตา ดน ยอย	๓

นาม	คำบด	จำนวนแฮร์
จันเขี้ยวสุดเส่ง	ด้พานพิทย์ ด้ถ์ถัร	๓
จันเขี้ยววงเฮง	ด้พานหัน	๓
จันฮุ่นฮวด	ด้พานพิทย์ ด้ถ์ถัร	๓
จันพวดัก	คตาดนฮ้อย	๓
จันเหนียวชิวชิว	บางรัก	๓
จันหงตั้งหว	บางรัก	๓
จันโง้วถ้ำซ่า	ถนนเจริญกรุง	๓
จันเฮยเฮียงด้ว	ริมวัดทองชรัมชาติ	๓
จันจล่งชิว	ด้่าเพ็ง	๓
จันจกวางหด	หน้าวัดคติมพันธ์	๓

ประกาศการหาเทียนหยย

ในคำบดด้แก่ทอ้งที่อำเภอเมืองแด้คำบดบ่อกรุด

อำเภอกำเนิดนพคุณ แขวงเมืองปราณบุรี

พระเจ้า ฮ่อง ยาชะ อกรม หลวง ดำรง ราชานุภาพ ด้นามด้ กระทบวง
 มหาตไทย รับ พระบรมราช โอง การ ใต้ เกล้า ๑ ทรง พระ กรุณา โปรด
 เกล้า ๑ ให้ ประกาศ ให้ ทราบ ทัง กัณ ฉ่า ใน คำบด ทับ ด้แ แก ทอ้ง ที่
 อำเภอ เมือง ๐๘/10/2566
 ๑ ปราณบุรี แด้คำบด บ่อ กรุด ทอ้ง ที่ อำเภอ กำเนิด นพคุณ

บัญญัติของยี่ ถ้าผู้ใดจะมีการเกี่ยวข้องกับ ช่างใด ให้มาแจ้งความ
แก่เจ้าพนักงาน ซึ่งได้กล่าว นาม แดง ช่าง คน นี้ ณที่ ศาลว่าการ
นครบาดใน วันที่ เปิดทำการ ตั้งแต่ เวลาเช้า ๔ โมง จน เวลาบ่าย ๔ โมง
เสมอทุกวันไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๓ มกราคม รัตนโกสินทร์ ๑๒๗

(ลงนาม) ยมราช

เสนาบดีกระทรวงนครบาด

ประกาศ

ยกเด็กหนังสือสำคัญ เต็ม สำหรับที่ดิน ตำบล นาอิน ตำบล นายาง
ตำบล พยาแมน ตำบลบ้านหม้อ ตำบล ศอรูม ตำบลใน เมือง ตำบล
บ้านตง อำเภอ พิไชย เก่า ตำบล วังแดง อำเภอ ตรอน ตำบล บ้านเกาะ
ตำบล ท่าเสา ตำบล บ้าน คำน ควนี ออก ตำบล ผาจุก ตำบล แฉ่น คอ
ตำบล หนองเหย้า อำเภอ อุดรดิษฐ์ ตำบล บ้าน คำน นา ขาม ตำบล บ้าน
พิน แขวง ตำบล คัน ม่วง ตำบล ไชยจุมพต ตำบลนาโง่ง ตำบล ห้วยไค้
ตำบล ห่ง ยี่ ตำบล น้ำ ท่วม ตำบล แม่ พตู ตำบล น้ำ ริด ตำบล ไร่ อ้อม
ตำบล ยางกระไต ตำบล บ้าน คุ่ม อำเภอ ตับแดง

แขวง เมือง พิไชย

เจ้าพระยาเทเวศร์วงษ์วิวัฒน์ เสนาบดี กระทรวง เกษตราธิการ ขอ

08/10/2566

ประกาศ แก่ บรรดา ผู้ถือ ที่ดิน ฤๅ ผู้หนึ่ง ผู้ใด ซึ่ง มีกิจ ชุระ เกี่ยว ของ

ด้วย เรื่อง ที่ ดิน ตำบล ที่ ได้ ก่อตัว มา แล้ว ให้ทราบ ทั้ง กัน ว่า บค น

ข้าหลวง เกษตร ออก โฉนด ตรา ของ มณฑล พิศณุโลก ได้ จัด การ ออก โฉนด ตรา ของ สำหรับ ที่ ดิน ใน ตำบล ที่ ได้ ก่อตัว มา ข้าง ดิน ให้ แก่ ผู้ ถือ ที่ ดิน เพื่อ เป็น กรรมสิทธิ์ ตาม ประกาศ ออก โฉนด ตรา ของ อย่าง ใหม่ แล้ว เพราะ ฉนั้น จึง ประกาศ ให้ทราบ โดย อำนาจ ประกาศ กระแส พระ บรม ราช โองการ ว่า บรรดา หนังสือ สำคัญ เดิม สำหรับ ที่ ดิน ตำบล ต่าง ๆ ที่ ได้ ก่อตัว แล้ว ข้าง บน โห่ยก เด็ก เลี้ย ไม่ ให้ ใช้ เป็น กรรมสิทธิ์ สำหรับ ที่ ดิน ต่อ ไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๓๐ ธันวาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๗

เสนาบดีไม่อยู่

(ตงนาม) พระยาศรีสุนทรโวหาร

ปลัดทูลฉลองเซ็นแทน

จ่านักหอสมุด

พระราชบัญญัติ ตามข้าง

รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๗

มีพระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์
 พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว คำนวณเห็นเกล้า ๆ ว่า พระราชบัญญัติ
 สัตว์พาหนะ แด่ กฎข้อบังคับต่าง ๆ อันได้ตั้งไว้เพื่อระงับการชักช้างนั้น
 ยังไม่พอที่จะป้องกัน การชักช้างทางหัวเมืองชายพระราชอาณาเขต
 บางมณฑลได้ ทรงพระราชดำริเห็นว่าควรที่จะเพิ่มเติมอำนาจเจ้า
 พนักงานในส่วนนี้ให้มากขึ้น จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ตรา
 พระราชบัญญัติไว้ดังต่อไปนี้

หมวดที่ ๑

นามพระราชบัญญัติ แต่อำนาจเจ้าพนักงาน

มาตรา ๑ ให้เรียกพระราชบัญญัตินี้ว่า พระราชบัญญัติตามข้าง
 รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๗

มาตรา ๒ จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้
 ในมณฑลใด เมืองใด จะได้โปรดเกล้า ๆ ให้ประกาศในหนังสือ
 ราชกิจจานุเบกษาให้ทราบทั่วกัน แต่เมื่อได้ประกาศเช่นนั้นแล้วให้
 ถือว่าบรรดาข้อความซึ่งขัดกับพระราชบัญญัตินี้ ในกฎหมายแต่กฎ
 ข้อบังคับต่าง ๆ อันยังใช้อยู่ นั้น เปนอันยกเลิกมิให้ใช้ในมณฑล
 หรือเมืองนั้นสืบไป

08/10/2566

มาตรา ๓ บางคำที่ใช้ในพระราชบัญญัตินี้ นอก จาก บรรดา
ซึ่งมีเนื้อความ ประกอบ หมายถึง ให้เป็น อย่างอื่น ให้ถือว่าคำเหล่านี้
นั้น หมายความว่าต่อไปนี้ คือ

คำว่า ผู้ว่าราชการ เมือง นั้น ให้หมายความว่า ตลอด ถึง เจ้าพนักงาน
หลวง แล ข้าราชการ จังหวัด

คำว่า เจ้าพนักงาน ปกครอง ท้อง ที่ นั้นให้ หมายความว่า ตลอด ถึง
นายอำเภอ แล กำนัน

คำว่า กฎเสนาบดี นั้นให้ หมายความว่า บรรดา กฎ แล ข้อ บังคับ
ในทาง นิติศาสตร์ ให้การ ดำเนินโดย บริบูรณ์ตาม พระราช บัญญัตินี้ อัน
เป็น กฎ แล ข้อ บังคับ ซึ่ง เสนาบดีเจ้า กระทรวง ได้ตั้ง ขึ้นโดย ได้รับ พระบรม
ราชานุญาต แลได้ประกาศ ใน หนังสือ ราชกิจจานุเบกษา เป็น สำคัญ

หมวดที่ ๒

ว่าด้วยการ จัด ทะเบียน ช่าง

มาตรา ๔ เมื่อได้ประกาศ ให้ ใช้พระราช บัญญัตินี้ ใน มณฑลใด
ให้ผู้ ที่มีช่าง นำช่าง มาจัด ทะเบียน หลวงให้ สิ้นเชิง ภายใน เวลา สาม
เดือน นับแต่วัน ที่ ประกาศนั้น ให้เจ้า ของ ช่าง นำช่าง ไปจัด ทะเบียน
ณที่ว่าการ เมือง อันตั้ง อยู่ใกล้ ถ้าไม่ไปเอง จะ มอบอำนาจให้คนอื่น
ไปแทนก็ได้ 10/2566

ในการนี้ ให้ถือว่าผู้ว่าราชการ เมือง มีตำแหน่ง เป็น เจ้าพนักงาน

มาตรา ๗ เมื่อพ้นกำหนดเวลา ๓ เดือนตั้งแต่วันที่ มาใน มาตรา ๕ นั้น
 ไปแล้ว ถ้าปรากฏว่าไม่มีศพพมพรูปพรรณ อย่างที่ ให้ ใช้ตาม
 พระราชบัญญัตินี้สำหรับข้างใด ก็ให้ยึดข้างหนึ่งไว้จนกว่าเจ้าของข้าง
 นั้น ใด มาจดทะเบียน ตาม พระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘ ถ้าเจ้าของข้างใด มิได้นำข้าง มาจดทะเบียนก็ดี หรือ
 ว่าผู้ซบข้าง นั้น มิได้ มศพพมพรูปพรรณ อย่างที่ ให้ ใช้ตาม พระราช
 บัญญัตินี้สำหรับข้าง ก็ดี ให้ ถือว่าผู้เป็นเจ้าของข้าง หรือผู้ซบข้าง
 นั้น มีความผิด ต้อง ระวังโทษ ถ้าเป็น เจ้าของข้าง ปรับไม่เกิน
 กว่า ๑๐๐ บาท ถ้าเป็นผู้ซบข้าง ปรับไม่เกินกว่า ๕๐ บาท

หมวดที่ ๓

ว่าด้วยการ เปลี่ยนเจ้ของข้าง

มาตรา ๘ ถ้าผู้ใด จะขายข้าง หรือจำนำข้าง ผู้ชาย ผู้ชื้อ หรือ
 ผู้จำนำผู้รับจำ นำ แด พยาน ต้องไป พร้อมกัน ณที่ ว่า การ ออเกอ แต่
 ต้อง พาข้าง ที่ จะขายหรือจำ นำ นั้นไป ด้วย แล้วให้ นายออเกอ จดหมาย
 การ ชื้อขาย หรือจำ นำ นั้น ลง ในศั พมพรูปพรรณ เป็น หลัก ถาน
 ตามที่กำหนด เช่นนี้ ห้าม มิให้ ถือว่า การ ที่ ชื้อ ขาย หรือจำ นำ ข้าง นั้น
 ซบด้วย กฎหมาย

อนึ่งถ้าผู้ใด จะ ยกข้าง ของตัวให้แก่อื่น เป็นการให้ปัน หรือ
 ผู้ใด จะ ถ่ายข้าง ซึ่งได้จำ นำไว้ตาม พระราช บัญญัตินี้ ก็ต้อง กระทำ

08/10/2566

ตามวิธีอย่างเดียวกันกับการซื้อขาย หรือจำหน่ายข้าง เช่นว่า มาใน
มาตรา ๕

มาตรา ๓๐ ถ้าผู้ใดได้ข้าง มาไว้เป็นทรัพย์สิน มรดก ผู้หนึ่ง
นำพยานแต่ข้าง นั้น ไปต่อหน้า นายอำเภอ แต่ นายอำเภอต้อง จดหมาย
การเปลี่ยนเจ้าของข้าง โดยฐาน มรดก นั้น ลงไว้ในตัวพิมพ์รูปพรรณ
ของข้าง นั้น เป็นสำคัญ

มาตรา ๓๑ ในการเปลี่ยนเจ้าของข้างโดยเหตุต่าง ๆ หรือใน
การจำหน่ายหรือถ่ายข้างดังว่า มาใน มาตรา ๘ แต่มาตรา ๓๐ นั้น ให้
เรียกค่าธรรมเนียมรายตัวข้าง ถ้าเป็นการเปลี่ยนเจ้าของให้เรียก
ตัวละ ๒๐ บาท ถ้าเป็นการจำหน่ายหรือถ่ายข้าง ให้เรียกตัว
ละ ๓๐ บาท ถ้าเป็นข้าง พงมีลูกต่ำกว่า ๓ ขวบคิดมาด้วยก็ให้จัด
รูปพรรณแต่ทำจำหน่ายถูกข้าง นั้นไว้ด้วย โดยไม่ต้องเรียกค่าธรรมเนียม
เพิ่มเติม

มาตรา ๓๒ เมื่อจะจัดการเปลี่ยนเจ้าของข้าง หรือจำหน่ายข้าง นั้น
ให้ นายอำเภอซักถามผู้ซื้อผู้ขาย หรือผู้จำหน่ายรับจำหน่ายทั้งสองฝ่าย
แต่ตรวจดูข้าง นั้น ให้เป็นที่แน่ใจเสียก่อนว่าการที่เปลี่ยนเจ้าของ
หรือทำจำหน่ายนั้น ไม่เป็นการผิดต่อกฎหมาย จึงทำจดหมาย
การซื้อขายหรือจำหน่ายนั้นให้ไว้ แต่เมื่อได้ทำแล้วให้ นายอำเภอ
จดหมายรายงานการนั้นไว้เป็นหลักฐาน แต่ให้คัดสำเนาส่งไปยัง
เจ้าพนักงานทะเบียน ซึ่งตนอยู่ใต้บังคับนั้นให้ทราบไว้ด้วย

มาตรา ๓๓ ถ้ามีการขายช่าง หรือเปลี่ยนเจ้าของช่าง หรือ
 จำนำช่าง ด้วย ประการใด ๆ ซึ่ง เป็นการฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัตินี้ ให้
 ถัดว่า ทั้ง ผู้ขายและผู้ซื้อ หรือผู้จำนำผู้รับจำนำต่าง ก็มีความผิด
 ต้อง ระวางโทษานุโทษ เป็น ตามฐาน คือ ฐานหนึ่งให้ปรับไม่เกิน
 กว่า ๒๕๐ บาท ฐานหนึ่งให้จำคุกไม่เกิน กว่าปีหนึ่ง ฐานหนึ่ง
 ให้ลงโทษ ทั้ง จำ ทั้ง ปรับ เช่น ว่า มาแล้ว ด้วยกัน

หมวดที่ ๔

ว่าด้วย การ พาช่าง ข้าม เขตแดน

มาตรา ๓๔ ถ้าผู้ใด จะ พาช่าง ออกไป นอก พระราช อาณาเขต
 ของใดรับใบอนุญาต ซึ่ง มีเจตหมาย บอกคำหิ รูปพรรณ ช่าง นั้น โดย
 ชัดเจน จากเจ้าพนักงาน ทะเบียน เสีย ก่อน จึง จะ พาช่าง ออกไปได้

มาตรา ๓๕ ถ้าผู้ใด จะ พาช่าง เข้ามาใน พระราช อาณาเขต ก็
 ต้องได้รับใบ อนุญาต จากเจ้าพนักงาน ในหน้าที่ ของ ประเทศที่ ตน จะ
 พาช่าง มา นั้น เสีย ก่อน จึง จะ พาช่าง นั้น ข้าม เขตแดน เข้ามาได้

มาตรา ๓๖ จะ ออกใบ อนุญาตให้ผู้ใด พาช่าง ออกไป นอก พระราช
 อาณาเขต นั้น เจ้าพนักงาน ทะเบียน ต้อง ตรวจสอบ ช่าง แต่ ชัก ถ้ามี พยาน
 ให้เป็นที่ แน่แก่ใจ เสีย ก่อน ว่า การ ที่ จะ พาช่าง ออกไปนั้น เป็น การ
 ทำโดย ทาง สุจริต จึง ออกใบ อนุญาต ให้ ไปได้

08/1๘ 2566
 คำ ขอรรมเนียม ออกใบ อนุญาต เช่น นี้ ให้เรียก อนุมัติ ละ ๑๐ บาท

มาตรา ๒๑ เมื่อ นาย อําเภอ หรือ กําหนด ผู้เป็นเจ้าพนักงาน คิด ตาม
 ข้าง นั้น ได้ ตาม รอย ช่าง ต่วง เลย เข้า ไป ใน แวงง อื่น ก็ ให้ มอบ
 คําหิ รูปพรรณ พร้อม ทัง ขนาด รอย เทา ช่าง นั้น ให้ แก่ เจ้า พนักงาน
 ผู้ ปกครอง แวงง นั้นไว้ แต่ ให้ เจ้า พนักงาน แวงง นั้น กระทำ การ คิด ตาม
 ช่าง นั้น ต่อ ไป เช่น เดียว กัน แต่ โดย มี อํานาจ อย่าง เดียว กัน กับ ที่ เจ้า
 พนักงาน แวงง เดิม ได้ กระทำ การ คิด ตาม ช่าง มา แล้ว

มาตรา ๒๒ ถ้า เจ้า พนักงาน คนใด หรือ ผู้หนึ่ง ผู้ใด ขัด ขัน ไม่
 กระทำ การ ตาม มาตรา ๑๘, ๑๙, ๒๐, แล ๒๑ ผู้ นั้น มี ความ ผิด ต้อง
 ระวัง โทษานุโทษ เป็น สําม สฐาน คือ สฐาน หนึ่ง ให้ ปรับ ไม่ เกิน
 กว่า ๒๕๐ บาท สฐาน หนึ่ง ให้ จำคุก ไม่ เกิน กว่า ๓ เดือน สฐาน หนึ่ง
 ให้ ลงโทษ ทั้ง จำ ทั้ง ปรับ เช่น ว่า มา แล้ว ด้วย

เงิน คํา ปรับ นั้น คําต จะ เห็น สํมควร ตั้ง เป็น พินัย หดวง หรือ จะ
 ให้ เป็น สิ้นใหม่ ทั้ง หมต หรือ แค่ ส่วน หนึ่ง ส่วนใด แก่ เจ้า ของ ช่าง ก็ได้
 แต่ มี ให้ ถือ ว่า ความ ใน มาตรา นี้ เป็น อัน ตบ ต่าง ความ ชอบ ธรรม ของ
 เจ้า ของ ช่าง ที่ จะ ร้อง ขอ คํา สิ้นใหม่ ตาม ความ ใน มาตรา ๒๓ ด้วย
 อีก โสัด หนึ่ง เป็น แค่ ถ้า เจ้า ของ ช่าง จะ ได้ รับ สิ้นใหม่ ตาม มาตรา ๒๓
 นั้น เทา ใด ต้อง คิด หัก สิ้นใหม่ ที่ ได้ รับ ตาม มาตรา นี้ แล้วย นั้น ออก
 เสีย ก่อน

มาตรา ๒๓ ถ้า รอย ช่าง ใด ที่ ถูก ตัก นั้น ไป หมัด ตง ใน แวง ไต
 แต่ จะ คิด ตาม ค่อ ไป มิ ได้ ให้ ถือ ว่า บรรดา เจ้า พนักงาน แด ชาว บ้าน
 ใน แวง นั้น อยู่ ใน ความ รับผิดชอบ ที่ จะ ต้อง ส่ง ตัว ผู้ รាយ มา ให้
 พิจารณา ลง โทษ ตาม กฎหมาย แด ช่าง ที่ ถูก ตัก ไป นั้น ตั้ง ค้น มา
 ด้วย ถ้า ชบ ผู้ ราย แด ช่าง นั้น ส่ง มา มิ ได้ ก็ ให้ บง คับ ให้ คน เหล่า นั้น
 เสีย ค่า สิ้น ใหม่ ให้ แก่ เจ้า ของ ช่าง ที่ ถูก ตัก ไป นั้น จง เต็ม ตาม ราคา ช่าง
 แต่ การ ปรับ ให้ เสีย ค่า สิ้น ใหม่ ที่ ว่า นี้ ให้ ใช้ ได้ แต่ เฉพาะ ใน ส่วน ช่าง
 ซึ่ง มี ตัว พิมพ์ รูป พรรณ ตาม ตักษณ พระราช บัญญัติ นี้ แด เฉพาะ ตาม
 จำนวน ที่ ว่า ไว้ ใน ตัว นั้น ความ มาตรา ๒๓ นี้ โดย ปกติ มิ ให้ ใช้
 ต่อ เมื่อ ใด ช่าง หลวง ซึ่ง ดำ รั่ว ราชการ มณฑล เห็น ว่า มี เหตุ สมควร ใช้
 ความ ใน มาตรา นี้ ใน เมือง ใด หรือ อำเภอ ใด ๆ จึ่ง ให้ ประกาศ ใช้ ชั่ว คราว
 ไม่ เกิน คราว ละ ๖ เดือน

มาตรา ๒๔ เมื่อ ใด ช่าง ซึ่ง ถูก ตัก ไป หรือ ที่ หาย ไป นั้น ค้น มา
 โดย ที่ ใด ตัก รอย คิด ตาม กัดี้ หรือ โดย อย่าง ใด ๆ กัดี้ ถ้า ปรากฏ
 ว่า การ ที่ พบ ช่าง นั้น มิ ได้ เป็น การ สัม รั กั น กับ ผู้ ที่ ตัก หรือ ส่อน ช่าง
 นั้น ก็ ให้ ถือ ว่า ผู้ ที่ พบ ช่าง นั้น ควร ได้รับ รางวัล ๒๐๐ บาท จาก เจ้า
 ของ ช่าง 08/10/2566

หมวดที่ ๒

ว่าด้วยการบังคับบัญชาตามพระราชบัญญัติ

มาตรา ๒๕ ให้เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย มีอำนาจตั้ง ฎีกา ขั้ว บังคับตาม ครัง คราว ที่ เห็นสมควร แก่ การ เพื่อ บังคับ บัญชา ให้ การ เป็น ไปตาม พระราช บัญญัติ นี้ จง ทุก ประการ แล บรรดา ฎีกา ขั้ว บังคับ ขั้ว จะ ตั้ง ขึ้น นั้น เมื่อได้ ประกาศใน หนังสือราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ ถือ ว่า เป็น ส่วน แห่ง พระราช บัญญัติ นี้ ตั้ง แต่ วันที่ ประกาศ นั้น ไป

มาตรา ๒๖ ให้เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย เป็นผู้ ถือ อำนาจ บังคับ บัญชาตาม พระราช บัญญัติ นี้ ใน อาณาเขต อัน อยู่ใน ความ ปกครอง ของ กระทรวง มหาดไทย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๒ เดือน มกราคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๗ เป็น วันที่ ๑๔๒๗๒ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

เจ้าพนักงานหอสมุด

มณฑลปาจิณบุรี

หมายเลขที่	เมืองหรืออำเภอ	ตำบล	นายหน้า	หมายเหตุ
๓	เมืองฉะเชิงเทรา อำเภอ บาง ปะกง	บาง ปะกง บน บาง ปะกง ต่ำ บาง ผัง บาง อ้วน บาง ต้ม บาง เกตุ หนอง จอก ท่า สอาน	เบ็ญจะ เบ็ญจะ ศรี โท โท โท เอก โท	

ศาลาว่าการ มหาไไทย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๓๕ มกราคม รัตนโกสินทร์ ศึก ๑๒๗

08/10/2566

(ตงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เด่นาบตี กระทบวง มหาไไทย

ประกาศกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ว่าด้วย การ ที่จะ ออกใช้ ธนบัตร อย่างไม่ใหม่

ด้วย ตาม ข้อความในพระราชบัญญัติธนบัตรสยาม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๓ มาตรา ๑๗ (ง) ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ให้นำบัตรกระทรวงพระคลัง มหาสมบัติ มีอำนาจ เปลี่ยนแปลง แก่ ไซ ประกาศ ข้อหนึ่ง ข้อใด ซึ่งได้ ออก ประกาศ แจ้ง ความ แลไว้ใน หนังสือ พิมพ์ ราชกิจจานุเบกษา ได้ ตาม พระราช บัญญัติ นั้น

บัตร ๕๕ ขอ ประกาศ ให้ทราบทั่ว กัน ตั้ง ต่อไปนี้

ข้อ ๓ ตั้งแต่วันที่ ได้ลงใน ประกาศ นี้ แล ต่อไป กรม ธนบัตร จะได้ จำหน่าย ธนบัตร ชนิด ราคา ๕๐ บาท อย่างไม่ ออกใช้ แยก เปลี่ยน กับ ประชาชน

ข้อ ๒ ธนบัตร ชนิด ราคา ๕๐ บาท อย่างไม่ใหม่ นี้ มีลักษณะต้นฐาน ดวด ภาย เหมือน กับ ธนบัตร เก่า หมวด ๕ ที่ ได้ ออกใช้ อยู่ แล้วยัง นั้น แยก กัน แต่ได้ แล ภายหลัง นี้ ตั้ง จะได้ ไซ แจ้ง ให้ทราบตั้ง ต่อไปนี้

(ก) ตี เดิม พิมพ์ ชมภู อ่อน ดาย กรอบ ตี เขียว แก่ งาม นั้น ได้ เปลี่ยนใหม่ แก่ ตี พิมพ์ เบ็น ตี เขียว อ่อน ตี ดาย กรอบ เบ็น ตี เขียว แก่ งด

(ข) ภายหลัง ซึ่งเดิมเป็นลายเส้นคู่ ในค่าที่ ๕๐ บาท ทั้งภาษา อังกฤษ แล ภาษา ไทย นั้น ธนบัตร ราคา ๕๐ บาท ตั้งแต่ นำเบอร์ ๕ ๓๖๐๐๑ ถึง ๕ ๕๓๐๐๐ ภายหลัง จะ เป็น เส้นคู่ อย่าง เก่า ตั้งแต่ นำเบอร์ ๕ ๕๓๐๐๑ เป็นต้น แล ต่อไป ภายหลัง จะ เป็น เส้น เดียว

ข้อ ๓ จำนวน ขนบัตร์ ทั้ง หดาย ที่ กรม ขนบัตร์ ได้ จำหน่าย ออก
 ไซ้ ไป แล้ว แต่ ที่ได้ จำหน่าย ออกไซ้ ภาย หลัง วันที่ ลง ใน ประกาศ
 ฉบับ นี้ ไซ้ ไป ให้ คง เป็น อัน ไซ้ ไป ได้ อยู่ เสมอ

หอ รัชฎากร พิพัฒน์

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๗ มกราคม วันโกสินทร์ ศก ๑๒๗

(ลง พระนาม) กิติยากร

เสนาบดี กระทรวง พระคลัง มหาสมบัติ

ประกาศ ตัด ถนน ใน ที่ เพลิงไหม้

ตำบล ศาด เจ้า อาเนี้ย ของ ที่ อำเภอ ลำเพ็ง

เจ้า พระยายมราช เสนาบดี กระทรวง นครบาล รับ พระ บรม ราช
 โองการ ได้ เสด็จ ฯ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ ประกาศ ให้ ทราบ
 ทัง กัน ว่า

เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม วันโกสินทร์ ศก ๑๒๗ เกิดเพลิงไหม้ ขึ้น ใน
 ท้อง ที่ อำเภอ ลำเพ็ง ณ ตำบล ศาด เจ้า อาเนี้ย เพลิง ติด ตาม ไป ทาง ตรอก
 อาเนี้ย แด ตาม ไป ทาง ตรอก สพานโพ จึง ทรง พระราชดำริ ว่า ใน
 ท้อง ที่ ลำเพ็ง เป็น ท่าเด ที่ ค้า ขาย ตำบล อัน สำคัญ ใน พระ นคร แต่ ติด
 เย้า เรือน ที่ ปลูก สร้าง อยู่ ใน ตำบล ปลูก ชั้ ช้อน เบียด เสียด กัน จน
 ทาง เข้า ออก คับ แคบ คด เคี้ยว หา เป็น ความ สะดวก แก่ มหาชน ที่ จะ ไป

มาค้าขายนั้นไม่ แต่เมื่อบ้านเรือนเบียดเสียดกันอยู่เช่นนั้น ความ
 บำรุง การ ศุขาภิบาล จะจัดก็ไม่ได้ ที่ทาง แด บ้าน เรือนใน ตำบล จึง
 ได้เป็นที่ ได้ใครก เหลือเกิน ย่อมทำให้ผู้อยู่ในตำบล มีโรคภัยไข้
 เจ็บ กว่าใน ท้อง ที่ ตำบล อื่น อีก ประการ หนึ่ง เมื่อ เกิด เพลิงไหม้บ้าน
 เรือนใน ท้อง ที่ สำเพ็ง หนึ่ง ครั้ง ไร เพลิง ก็ ติด ตก ตาม เหนือ กันไป เป็น
 เพลิงใหญ่เกือบจะ ทุก คราว เพราะ เหตุ ว่า เย่า เรือน ที่ ปลูก อยู่ ติด ชิด
 แน่น ชิด กัน หน ทาง เข้า ออก มี อยู่ แค่น้อย เจ้า พนักงาน จะ นำ สู้บ หน้า
 เข้าดับเพลิง ก็ ไม่ได้

จึง มี พระบรมราชประสงค์ จะ จัดการบำรุง ความสุข สำราญ ของ มหาชน
 แด บ้อง กัน ภัยอันตราย แห่ง ชีวิต กับ ทั้ง ทรมณ์ สมบัติ อัน มาก มาย ของ
 ประชัมชน ที่ อยู่ใน ท้อง ที่ สำเพ็ง นี้ ตาม โอกาส อันสมควร ที่จะ จัดได้ เพราะ
 ใน ที่ เพลิงไหม้คราว นี้ เหนือ โดด กัน กับ ถนน ทรง วาด สมควร จะ ตัด
 ถนน เปิด ทาง ให้ ใหญ่ กว้าง กว่า แต่ ก่อน ให้ มหาชน เติรไป มาค้า ขาย
 ใน ทำ เถ ที่ ได้ สดวก แด จะ ได้ มี ทาง จัด การ ศุขาภิบาล ทั้ง ช่อง ทาง ที่
 จะ เข้า ระวัง ดับ เพลิง ได้ หาก ว่า จะ มี ชน ใน ภาย หลัง สืบ ไป นั้น

จึง ทรง พระ กรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ กรม ศุขาภิบาล ตัด ถนน กว้าง
 ๕ วา ตั้ง แต่ ถนน ทรง วาด เข้า ไป ยัง ที่ เพลิงไหม้ ไป ออก ยัง ตรอก คดของ
 โรง กะทะ สาย หนึ่ง เพราะ ฉนั้น ห้าม ไม่ ให้ ผู้ หนึ่ง ผู้ ใด ปลูก สร้าง เย่า
 เรือนใน แนว เขต รัศมี ที่ เจ้า พนักงาน บัก หมายไว้ ซึ่ง ได้ กำหนด ที่ ว่า
 จะ จัด สร้าง เป็น ถนน ตาม แนว หัดถ นั้น แด ห้าม ไม่ ให้ ปลูก สร้าง เรือน

โรง อันกำบังด้วยไม้ขัดแตะ หรือด้วยแผง หรือด้วยใบไม้ ชันในตำบล
ซึ่งเกิดเพลิงไหม้คราวนี้ต่อไป เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน
กระทรวงนครบาล อนุญาตให้ปลูกเป็น ครั้ง เป็น คราว เช่น โรง พักทำงาน
หรือโรง มีการเล่นต่าง ๆ ชั่วสมัยหนึ่งเท่านั้น

ประกาศ มา ณ วัน อังคาร ที่ ๑๘ มกราคม รัตนโกสินทร์ศก ๓๒๗
ตรงกับวันที่ ๓๕๖๗๘ ในรัชกาล บัณฑิตยบนี้

พระราชบัญญัติเพิ่มเติมลักษณะเกณฑ์ทหาร

รัตนโกสินทร์ศก ๓๒๗

มี พระบรมราชโองการใน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์
พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเห็นชอบเกล้า ๆ ให้ประกาศ ทราบทั่ว
กันว่า ตามที่ได้ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ตราพระราชบัญญัติ
ลักษณะ เกณฑ์ทหาร รัตนโกสินทร์ศก ๓๒๕ แล้วนั้น

บัดนี้ ทราบฝ่า ถอของขลุ่ พระบาท ว่า มีผู้ร้อง ขอเข้ารับ ราชการ ทหาร
นอกจากวิธี เกณฑ์ตาม พระราช บัญญัติ ที่ได้ตราไว้ สัมควร จะ เพิ่ม
เติม พระราช บัญญัติ ให้ มีระเบียบ แต่กำหนดใน การ รับคน เข้ารับ
ราชการ ทหาร จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ตรา พระราชบัญญัติ
เพิ่ม เติม พระราชบัญญัติ ลักษณะ เกณฑ์ ทหาร ขึ้นไว้ดัง ต่อไปนี้

หมวดที่ ๑

ว่าด้วย นาม แดการ ใช้ พระราช บัญญัติ

มาตรา ๑ พระราช บัญญัติ^{๕๕}นี้ ให้เรียกว่า พระราช บัญญัติ^{๕๕}เพิ่มเติม
ลักษณะ เกณฑ์ทหาร รัตนโกสินทร์^{๕๕}ศก ๑๒๗

มาตรา ๒ ให้ ใช้พระราช บัญญัติ^{๕๕}นี้ ใน หัวเมือง มณฑล ที่ได้ ประกาศ
ใช้พระราช บัญญัติ^{๕๕}ลักษณะ เกณฑ์ทหาร รัตนโกสินทร์^{๕๕}ศก ๑๒๕ ตั้งแต่
บัด^{๕๕}นี้ ไป

มาตรา ๓ เพื่อจะมีให้เป็นที่ตั้งได้ด้วยความใน คำบาง คำ ให้ถือ
ตามความ อธิบาย^{๕๕}ดังนี้

๑ คนสมัคร คือผู้^{๕๕}ที่พ้น จาก กอง ประจำการตามพระราชบัญญัติ^{๕๕}ลักษณะ
เกณฑ์ทหาร ร.ศ. ๑๒๕ แล้ว ขอเข้ารับราชการใน กอง ประจำ การ
ต่อไป

๒ คนอาสา คือผู้^{๕๕}ที่สมัคร^{๕๕}ขอเข้ารับราชการ แต่ราชการ ยัง
ไม่ได้บังคับให้เข้ารับราชการ ผู้^{๕๕}นั้นขอเข้ารับราชการใน กอง ประจำการ
ดังนี้^{๕๕}จำพวกหนึ่ง หรือผู้^{๕๕}ที่อยู่ใน กอง ประจำการ แล้ว ขอไป ราชการ
ในคราว ซึ่ง ราชการไม่ได้^{๕๕}บังคับผู้^{๕๕}นั้น^{๕๕}จำพวกหนึ่ง

๓ ตกลง คือผู้^{๕๕}ซึ่งไม่สมัคร^{๕๕}ขอเข้ารับราชการ แต่ได้ตกลง
กับมีคำสั่ง ให้เข้ารับราชการ

หมวดที่ ๒

ว่าด้วยคน ส้มค

มาตรา ๔ คน ส้มค ที่ ขอ ส้มค เข้า รับ ราชการ ใน กอง ประจำ การ ต่อ ไป ถ้า ส้มค ครอบ ครอบ ราชการ ที่ จะ รับ ไว้ ก็ ให้ คน ส้มค ได้ รับ ราชการ ใน กอง ประจำ การ ต่อ ไป อีก ได้ แต่ ต้อง มี กำหนด ส้มค คราว หนึ่ง ไม่ ต่ำ กว่า ๒ ปี ถ้า ยัง ไม่ ครบ ๒ ปี จะ ออก จาก กอง ประจำ การ ไม่ ได้ เว้น แต่ ราชการ จะ อนุญาต

มาตรา ๕ ใน ระหว่าง ที่ คน ส้มค รับ ราชการ อยู่ ยัง ไม่ ครบ กำหนด ส้มค ถ้า ใน ราชการ ให้ ออก จาก กอง ประจำ การ ขณะ ไ้ ต้อง ออก จาก กอง ประจำ การ เป็น กอง หนุน ตาม พระราช บัญญัติ ลักษณะ เกณฑ์ ทหาร ร. ศ. ๑๒๔

มาตรา ๖ ถ้า คน ส้มค ได้ รับ ราชการ ใน กอง ประจำ การ ต่อ เนื่อง จาก กำหนด ที่ ต้อง ประจำ การ มา แล้ว ตาม พระราช บัญญัติ ลักษณะ เกณฑ์ ทหาร รวม กัน ใน คราว เดียว ไม่ ต่ำ กว่า ๕ ปี ก่อ ตี หรือ นับ ใน ชั้น ส้มค ใน คราว เดียว ไม่ ต่ำ กว่า ๕ ปี ก่อ ตี ซึ่ง ไม่ ได้ หอบ หนี ราชการ ให้ ชาติ ว่าง ใน ระหว่าง ๕ ปี ตั้ง นี้ ให้ ปลด ตู ญ หนี ยก ราชการ ทหาร พ้น จาก กอง หนุน ชั้น ที่ ๑ กอง หนุน ชั้น ที่ ๒ เป็น หมด หน้า ที่ รับ ราชการ ทหาร ใน เวลา ปรกติ แต่ พ้น จาก ที่ จะ ตกลง เสีย เงิน ค่า ราชการ จน ตลอด ชีวิต เช่น เดียว กับ คน ที่ ได้ รับ ราชการ ทหาร เต็ม ตาม พระราช บัญญัติ ลักษณะ เกณฑ์ ทหาร ร. ศ. ๑๒๔ มาตรา ๘

08/07/2566

หมวดที่ ๓

ว่าด้วยคน ภาษา

มาตรา ๗ คน ภาษาที่ ภาษาเจ้า รัับ ราชการ กอง ประจำการ แด ภาษาไป ราชการ : ถ้า ส้มคอร แก่ ราชการ ที่ จะ อนุญาต แด้ว ก็ ให้ คน ภาษา ได้ ทำ ราชการ ตาม ภาษา นั้น ได้

มาตรา ๘ คน ภาษา เจ้า กอง ประจำการ คั้งมี กำหนด ภาษาไม่ ต่ำกว่า ๒ ปี ถ้า ยังไม่ ครบ ๒ ปี ออก จาก กอง ประจำการ ไม่ ได้ เช่น เดียวกัน กับ คน ที่ ต้อง เกณฑ์ บังคับ เจ้า กอง ประจำ การ

มาตรา ๙ คน ภาษาไป ราชการ นั้น ให้ นับ เป็น บำ เหน็จ ความ ชอบ ส่วน หนึ่ง ต่าง หาก ไม่ เกี่ยว กับ ผ่อน เวลา รับ ราชการ อย่าง ว่า มา แด้ว เว้น แต่ ถ้า เวลา ที่ ไป ทำ การ ภาษา เกิน อัตรา เวลา ประจำ การ กว่า ๒ ปี จึง ให้ ได้ ประโยชน์ อย่าง คน ส้มคด ด้วย อีก ใด หนึ่ง

หมวดที่ ๔

ว่าด้วย ลูก จ้าง

มาตรา ๑๐ ลูก จ้าง นั้น เมื่อ ได้ ตก ลง กัน ให้ รับ ราชการ แด้ว ถ้า มี สัญญา ประการ ใด คั้ง เป็น ไป ตาม สัญญา ถ้า ไม่ มี สัญญา ว่า ด้วย เมื่อ จะ ออก จาก หน้า ที่ รับ ราชการ แม้ ใน ราชการ จะ ให้ ออก เมื่อ ใด ก็ ให้ ออก ได้ หรือ ลูก จ้าง จะ ไม่ รับ ราชการ เมื่อ ใด ใน ขรรพตา ก็ ลา ออก ได้ แต่ ต้อง ตั้ง ตั้ง สรรพการ ใน หน้า ที่ ให้ เรียบ ร้อย แด้ว รับ อนุญาต แด้ว จึง ออก ได้

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๘ มกราคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๗

เป็น วันที่ ๐๘/10/256๘ ใน รัชกาล บั ตยุ บั นั นั

ประกาศใช้พระราชบัญญัติ
 ศุขาภิบาลใน ตำบล ตลาด เมือง จันทบุรี
 มณฑล จันทบุรี

มี พระบรมราชโองการ ดำรัส เหนือเกล้า เหนือ ทรหม่อม ให้ประกาศ
 ทราบทั่วกันว่า ตามความใน พระราชบัญญัติจัด การ ศุขาภิบาลตาม
 หัวเมืองรัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๗ มาตรา ๒ มีความว่า ถ้าจะไปรด
 เกล้า ฯ ให้ใช้ พระราชบัญญัติใน ตำบลใดจะได้ ประกาศใน หนังสือราช
 กิจจานุเบกษา แลใน ท้อง ที่ ที่ จะใช้ พระราช บัญญัติ นั้น ด้วยเปน สำคัญ นั้น
 บัดนี้ พระยา ตริภุญชัยมาภิบาล ข้าหลวงเทศาภิบาล สำเร็จ ราชการ
 มณฑล จันทบุรี มี บอก เข้า มากราบ บังคม ทูล ว่า เมือง จันทบุรี เปน
 ที่ ตั้ง ภูมิดำเนา เปน ที่ ประชุม การ ค้าขาย มีบ้าน เรือน แล ผู้คน มาก
 ดั่งสมควร จะจัดการ ศุขาภิบาล ตาม พระราช บัญญัติ ศุขาภิบาลได้ แต่ เพราะ
 การ ที่ จะ จัด ศุขาภิบาล นี้ เปน การ แรก จัด ตั้ง ขึ้นใหม่ ดั่งสมควร จะ จัด ตั้ง
 ในตำบล ตลาด เมือง จันทบุรี ก่อน เมื่อได้ จัด การ เปน ระเบียบ เรียบ
 ร้อยแล้ว จะได้ จัด การ ศุขาภิบาล ขยาย ให้กว้าง ออกไป จน ตลอด เขต
 ที่ ตั้ง เมือง เหตุนี้ พระยา ตริภุญชัยมาภิบาล จึงได้ เรียก ประชุม กำหนด ผู้ใหญ่
 บ้าน แล คนหมัด ใน ตำบล ตลาด เมือง จันทบุรี ปรึกษา เห็น ชอบ พร้อม
 กันว่า ควร จะ จัด การ ศุขาภิบาล ตาม พระราช บัญญัติ ขึ้น ใน ท้อง ที่ ตำบล
 ตลาด เมือง จันทบุรี ก่อน ที่อื่น แล จึง ขยาย เขต ครอบคลุม ไป ใน เมือง จันทบุรี

พระยา ตริภุญฐานิบาล จึงได้ มี โบบอก เข้า มา กราบ บังคม ทูล ขอ พระ
ราชทาน พระ บรม ราชานุญาต

ใต้ ทรง ทราบ ความ ตาม โบบอก นั้น ทรง พระราช ดำริ เห็น ชอบ ด้วย
จึง ทรง พระ กรุณา โปรดเกล้า ฯ พระ ราชทาน พระ บรม ราชานุญาต ให้ จัด
การ ศุขานิบาล ที่ ตำบล ตลาด เมือง จันทบุรี ตั้งแต่วันที่ โกลีนาทร์ ศก ๑๒๗
เป็น ต้น ไป

๑. ศุขานิบาล ที่ จะ จัด นี้ จัด เป็น อย่าง ศุขานิบาล เมือง ตาม พระ ราช
บัญญัติ

๒. กำหนด เขต ศุขานิบาล ใน ชั้น นี้ คือ ถนน ตลาด จันทบุรี
ตั้งแต่ เจริง เนิน วัด โบบก อ้อม มา ทาง ถนน ด้วง หน้า โรง พัก ตำรวจ ภูธร
เดี่ยว มา ตาม ถนน ริม คลอง ถนน หน้า ศาลา ว่า การ มณฑล ไป ตาม
ถนน ตลาด ถึง ด้พาน ท่า เว็จ จ้าง ทาง ทิศใต้ ถนน ขวาง ทิศ ด้วัน ออก แยก
จาก ถนน ตลาด จันทบุรี ไป ถึง เจริง ด้พาน ขยาย จัน ทิศ ด้วัน ตก ดังนี้ ค่อย ไป
เมื่อ จะ ขยาย เขต ศุขานิบาล ยิ่ง กว่า ตำบล จันทบุรี ออก ไป ทาง ใต้ เพียง ใต้
จะได้ ประกาศ ค่อย ไป ตาม ลำดับ

๓. ทรง พระ กรุณา โปรดเกล้า ฯ พระ ราชทาน เงิน ภาษี โรง ร้าง ที่
เก็บ ได้ ใน เขต ศุขานิบาล ให้ เป็น ผล ประโยชน์ ด้หรับ จ่าย ใช้ ใน
การ ศุขานิบาล ตาม พระ ราช บัญญัติ

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๖ มกราคม รัตน โกลีนาทร์ ศก ๑๒๗
เป็น วันที่ ๑๔๖๘๖ ใน รัชกาล ด้ชย บัณนี้

ประกาศยกกรมพระอาทิตย์กษณ์

แด่กรมวิฐุมนตรีสภา

มาดมทบทกักรมราชเดชานุกการ

มี พระบรมราชโองการ ดำรัส เห็น เกล้า ๆ ดัง ว่า กรม พระ อาทิตย์กษณ์
แด่ กรม วิฐุ มนตรี สภา มี หน้าที่ เนื่อง กัณ กับ กรม ราช เดชานุกการ แต่
งบ ประมาณ ยัง แยก กัณ อยู่ ทรง พระราช ดำริห์ เห็น ว่า ควร รวม เป็น
แผนก เดียว กัณ แต่ ให้ คง มี ชื่อ กรม ทั้ง ต้อง นั้น อยู่ จึง มี พระ บรม ราช
โองการ โปรด เกล้า ๆ ดำรัส ดัง ให้ ยก กรม พระ อาทิตย์กษณ์ แด่ กรม วิฐุ มนตรี
สภา มาดมทบท อยู่ ใน กรม ราช เดชานุกการ ตั้ง แต่ บัด นี้ ไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทร ๕๓๗

ประกาศเพิ่มเติมวิธีพิจารณา

ความอาญาศก ๑๒๗

มี พระบรมราชโองการ ใน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์
พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัส เห็น เกล้า ๆ ดัง ว่า ตาม ความ ใน
พระราชบัญญัติ เพิ่มเติม วิธี พิจารณา ความ อาญา ศก ๑๒๐ มาตรา ๓
ซึ่ง มี ข้อ ความ ว่า ใน มณฑล กรุง เทพ ๆ ให้ ผู้ว่า ราชการ เมือง อธิบดี
รอง อธิบดี เจ้า กรม ปลัด กรม กอง ตรี เหว มี อำนาจ ออก หมาย จับ
ตั้ง ศาล แต่ ออก หมาย คน บ้าน เหวอื่น ออก หมาย เรียก พยาน ได้ เหมือน
อย่าง ผู้ พิพากษา ศาล ไปริตถานัน

บัด นี้ ทรง พระราช ดำริห์ ว่า นาย อำเภอ ใน มณฑล กรุง เทพ ๆ ก็
ย่อม มี หน้าที่ ปรวบ ปราม จับ กุม โจร ผู้ ร้าย ค่อ เนื่อง กัณ เพื่อ ที่ จะ ให้

เป็นการ สวด ต่อ หน้า ที่ ราชการ จึง ทรง พระ กรุณาโปรดเกล้า ฯ
ให้ นาย อำเภอกัน โมณฑต กรุง เทพ ฯ มี อำนาจ ออก หมาย จับ หมาย คั้น
แต่ หมาย เรียก พยาน ได้ ตาม ข้อ ความ ใน พระ ราช บัญญัติ เพิ่ม เติม วิธี
พิจารณา ความ อาญา ศก ๑๒๐ มาตรา ๓ นั้น ทุก ประการ

ประกาศ มา วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗

เป็น วันที่ ๑๔๖๘๖ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

ประกาศลดอัตราเก็บเงินค่าราชการ

ในท้องที่อำเภอแม่ทอง แขวงเมืองอุไทยธานี

พระเจ้าอยู่ยง ยาเธอ กรมหลวงดำรง ราชานุภาพ เสด็จที่ กระทบวง
มหาดไทย รับ พระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ทรง พระ กรุณาโปรด
เกล้า ฯ สั่ง ว่า ท้อง ที่ อำเภอแม่ทอง แขวง เมือง อุไทยธานี เป็น ท้อง ที่
กัน คาร การ ทำ มา หา กิน ของ ราษฎร เป็น การ อึด คัด ขัด ดั้น ราษฎร
ได้ ประกอบ การ หา เลี้ยงชีพ แต่ พอย บริโภค ไม่ ถึง กับ จำหน่าย ซื่อ ขาย
จึง ทรง พระ กรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ ลด อัตรา เก็บ เงิน ค่า ราชการ ซึ่ง
แต่ เดิม เก็บ อยู่ คน ละ ๔ บาท ลด ลง คง เก็บ คน ละ ๓ บาท เพื่อ เป็น
เครื่อง บำรุง การ ทำ มา หา กิน ของ ราษฎร ให้ เจริญ ยิ่ง ขึ้น ตั้ง แต่ ศก ๑๒๘
เป็น ต้น ไป

คำกล่าวการมหาดไทย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๘ มกราคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๗

(ตงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

ประกาศยกเลิกการเก็บภาษี
สินค้าต่างๆ ในเมือง นครราชสีมา
คง เก็บ แต่ภาษีใหม่ไป ตามเดิม

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสด็จมาที่กระทรวงมหาดไทย รับ พระบรมราชโองการไว้ได้เกล้า ๆ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ตามที่ได้ จัด ตั้ง ต้น เก็บภาษี ในเมือง นครราชสีมา แก่สินค้าที่เกิดขึ้นในพื้นเมือง แต่สินค้าที่พวกพ่อค้าได้นำ มา จาก มณฑลอุดร มณฑล อีสาน แต่สินค้าเหล่านี้ที่ เป็น สินค้าใหญ่ ๆ คือไหม นอกล้วน เบื้องแต่สินค้าเล็กน้อยเงินภาษีที่เก็บได้ ก็ไม่มากนัก จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ยกเลิกการเก็บภาษีแก่สินค้าทั้งปวง ให้คง เก็บ แต่ภาษีใหม่ ไปตามเดิม เพื่อบำรุงสินค้าใน มณฑล นครราชสีมา มณฑลอุดร และมณฑลอิสาน ให้เจริญขึ้น ตั้งแต่วันที่ ๑๒๗ เป็นต้นไป

คำว่ากรมมหาดไทย

ประกาศมาณวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ รตนโกสินทร์ศก ๑๒๗

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

ประกาศใช้พระราชบัญญัติ
ลักษณะเก็บเงินค่าราชการในมณฑลจันทบุรี

พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสด็จมาตั้งกระทรวงมหาดไทย รับพระบรมราชโองการได้เกล้า ๆ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า การค้าขายในมณฑลจันทบุรีเวลานี้ เป็นการสะดวกเจริญเติบโตกว่าแต่ก่อน ราษฎรได้ประกอบกิจการทำมาหากิน มีความบริบูรณ์มีคั่งช้นแล้ว สมควรจะจัดเก็บเงินค่าราชการแก่ราษฎรเหมือนอย่างหัวเมืองมณฑลอื่นได้ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ใช้พระราชบัญญัติลักษณะเก็บเงินค่าราชการ ร.ศ. ๑๒๐ ในมณฑลจันทบุรี แด่จัดเก็บเงินจากราษฎรที่ตั้งภูมิดำเนาในท้องที่บริบูรณ์แต่กันดาร ดังนี้ คือ เมืองระยอง แด่เมืองตราด มีหนึ่งคน ละ ๕ บาท เมืองจันทบุรี มีหนึ่งคน ละ ๕ บาท เว้นแต่ตำบลโป่งน้ำร้อน ตำบลทรายขาว ตำบลหนองตากง ตำบลทับไทร ท้องที่อำเภอท่าหลวง แขวงเมืองจันทบุรี ให้จัดเก็บมีหนึ่งคน ละ ๒ บาท ตั้งแต่ศก ๑๒๘ เป็นต้นไป

ข้าตราว่า การ มหาดไทย

ประกาศ มาณวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ รศน โทศินทรศก ๑๒๗

(ตงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

ประกาศ

ให้บริษัทธรวางไทยทุนจำกัดใช้หนังสือ
กำหนดอำนาจ แล ข้อ บังคับ ของ บริษัท ที่ ได้ แก่ ใหม่

เด่นาบตี กระทรวงเกษตราธิการ ขอ ประกาศ ให้ ทราบ ทูวกัน ว่า
ตาม ความใน ข้อ ๓๐ แห่ง ประกาศ พระ บรม ราชานุญาตพิเศษ ซึ่ง ทรง
พระ กรุณาโปรดเกล้าฯ พระ ราชทาน แก่ บริษัท ธรวาง ไทย ทุน จำกัด นั้น
มี บัญญัติไว้ว่า ถ้า บริษัท นั้น จะ เปลี่ยน แก่ ความ อย่าง หนึ่ง อย่างใด ใน
หนังสือ กำหนด อำนาจ ของ บริษัท ก็ ตี หรือใน ข้อ บังคับ ของ บริษัท ก็ ตี
ต้อง ด้รับ อนุญาต จากเด่นาบตี กระทรวงเกษตราธิการ ก่อน จึง จะ
กระทำได้

บัดนี้ บริษัท ที่ กล่าว มา นี้ มีความ เห็นว่า เป็น การ สมควร ที่ จะ
เปลี่ยน ข้อ ความ บาง อย่าง ใน หนังสือ กำหนด อำนาจ แลใน ข้อ บังคับ ของ
บริษัท ๆ จึงได้ ไชษนา การ ที่ ได้ คิด จะ เปลี่ยน ใน หนังสือ พิมพ์ จดหมาย
เหตุ บาง ฉบับ อัน ออก จำหน่าย ใน กรุง เทพ ฯ

ต่อ มา บริษัท ได้ ปฏิบัติ ตาม ความ ที่ ไชษนา นั้น คือ ได้ มี การ ประชุม
พวก สมาชิก ที่ ก่อ ทุน มี ส่วน ใน เงิน ทุน ของ บริษัท นั้น เมื่อวันที่ ๒๓
ธันวาคม ร.ศ. ๑๒๗ เพื่อ ปรึกษา การ ที่ จะ เปลี่ยน ความ บาง อย่าง ใน
หนังสือ กำหนด อำนาจ แล ข้อ บังคับ ของ บริษัท ที่ ว่า มา แล้ว แต่ใน การ
ที่ ประชุม นั้น ผู้ ที่ ประชุม พร้อมใจ กัน ตก ลง เป็น การ พิเศษ ว่า ควร

08/10/2566

เปลี่ยน แก้อรรถาธิบายตามที่บริษัทเห็นสมควร จะเปลี่ยนแก้ไขในหนังสือกำหนดอำนาจแก้อรรถาธิบายนั้นทุกข้ออย่าง

คือนั้นมาบริษัทได้นัดประชุมปรึกษาความข้อนี้เป็นครั้งที่สองเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ร.ศ. ๑๒๗ แต่บรรดาผู้ที่ถือหุ้นที่ได้เคยมาประชุม นั้น ก็ได้พร้อมใจกันตกลงยินยอมตามที่ได้ตกลงมาแล้วในการประชุมครั้งที่หนึ่ง

บัดนี้บริษัทได้ปฏิบัติตามบัญญัติข้อ ๓๐ แห่งประกาศพระบรมราชานุญาตพิเศษ คือ ได้นำร่างหนังสือกำหนดอำนาจแก้อรรถาธิบายของบริษัทซึ่งมีความเปลี่ยนแปลงที่กล่าวมาแล้วนั้น มาเสนอต่อเสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ ขออนุญาตให้บริษัทใช้หนังสือกำหนดอำนาจแก้อรรถาธิบาย ดังที่จะเปลี่ยนแปลงใช้ฉบับใหม่ให้สืบไป

เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ ได้ตรวจดูเห็นเป็นการถูกต้องสมควรแล้ว จึงขอประกาศว่าให้บริษัท รถรางไทยทุนจำกัดใช้หนังสือกำหนดอำนาจแก้อรรถาธิบายของบริษัทที่ได้แก้ไขใหม่นี้สืบไป

แต่การที่อนุญาตนี้ ให้ถือว่าเป็นการปฏิบัติตามบัญญัติข้อ ๓๐ แห่งประกาศพระบรมราชานุญาตพิเศษสำหรับบริษัทนี้เท่านั้น

แต่อีกประการหนึ่ง ไม่ให้ถือว่าข้อความใด ๆ ในหนังสือประกาศนี้ให้อำนาจแก่บริษัทกระทำการเปลี่ยนแปลงอย่างไร หรือผิดไปจากบัญญัติแห่งประกาศพระบรมราชานุญาตพิเศษ หรือหนังสือสัญญาอนุญาตซึ่งตั้งวันที่ ๓ เมษายน ร.ศ. ๑๒๓ แต่ไม่ให้ถือว่าหนังสือ

08/10/2566

ประกาศนี้ให้อำนาจแก่บริษัทโอน หรือให้เช่า ผลประโยชน์ หรือกรรมสิทธิ์ใด ๆ ซึ่งบริษัทได้รับตามหนังสือสัญญาอนุญาตนั้น ในทางขายก็ดี หรือให้เป็นกัณฑ์ก็ดี หรือในทาง รวมนั้น เข้ากับบริษัทอื่น ๆ หรือในทางใด ๆ เป็นอันขาด

ในที่สุดไม่ให้ถือว่า เสนาบดีหรือรัฐบาลจะตอ เป็นผู้รับผิดชอบตามกฎหมายในเหตุกร อย่างใด ๆ อันจะพึงเกิดขึ้นเพราะบริษัทได้เปลี่ยนความในหนังสือกำหนดอำนาจ แลข้อบังคับของ บริษัท ดังที่กล่าว มาแล้วนี้ เลยเป็นอันขาด

ประกาศ มา ณ วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทร์ ศก ๓๒๗

เสนาบดีไม่อยู่

(ตงนาม) พระยาศรีสุนทรโวหาร

ปลัด ทูลฉลอง กระทรวงเกษตราธิการ เช่น แทน

ประกาศ

พระราชทานอำนาจพิเศษแก่บริษัทสีตลยยามกิจ

หรือสยามอะโคโนมิคส์ จำกัด

มีพระบรมราชโองการใน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้า ๆ ว่า มีสเดอริ อี. บีอก. เฮช. เอ. แอคคิซัน. เอ. ฮา. เบดอคคิ. นายเจริญ. ซึปุน. ยอง. ปูนุก. อา แอติมว. 08/10/2566 รวม ๗ นายด้วยกัน ได้ทำฎีกาทูลเกล้า ๆ ถวายขอ

รับพระราชทาน พระบรม ราชานุญาต ตั้ง บริษัท มีนามว่า บริษัท ศีดา
สยาม กิจ หรือ สยาม สะโตน เว็กซ์ทูน จำกัด

ทรง พระราช คำริห์เห็น ชอบด้วยแล้ว จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ
พระราชทาน พระ บรม ราชานุญาตให้ ผู้ที่ ถัดมา นาม มาแล้ว แด่ บรรดา
ผู้ที่ จะ สืบ ต่อ การ ของ บริษัท แทน ท่าน เหล่า นั้น หรือ ที่ จะ ได้ เข้า เป็น
สมาชิก ใน บริษัท ร่วม กัน กับ ท่าน เหล่า นั้น ต่อ ไป ข้าง หน้า ตาม ลักษณะ
ที่ จะ ได้ ถัดมา ต่อ ไป นี้ นั้น มี อำนาจ ตั้ง กัน จน เป็น บริษัท มีนามว่า
บริษัท ศีดา สยาม กิจ หรือ สยาม สะโตน เว็กซ์ทูน จำกัด บริษัท นี้ มี
อำนาจ แด่ กรรมสิทธิ์อื่น ชอบด้วย หน้า ที่ แด่ ข้อ บังคับ ต่าง ๆ ตั้ง ต่อ
ไปนี้ คือ

ว่าด้วยการทั่วไป

ข้อ ๑ นาม แด่ชาติ แด่ ที่ ว่า การ ของ บริษัท ซึ่ง ไต่ จด ทะเบียน แด่
แต่ ความ มุ่งหมาย ของบริษัท แด่ ความ รับ ผิดรับ ชอบ แด่ จำนวน
เงิน ทุน ของ บริษัท นี้ มี แฉง เป็น หลัก ฐาน อยู่ใน หนังสือ กำหนด อำนาจ
ของ บริษัท ซึ่ง ต่อ ท้าย ประกาศ นี้

ข้อ ๒ ภายใน ๖ เดือน นับ จาก วันที่ ตั้ง ใน ประกาศ พระ ราชทาน
อำนาจ พิเศษ นี้ ผู้ที่ ได้ ลง นาม ใน หนังสือ กำหนด อำนาจ ของ บริษัท ต้อง
จัด หา ให้ มี คน ตง ชื่อ รับ ถือ หุ้น ของ บริษัท ให้ ครบ ตาม จำนวน ที่ ถัดมา
ไว้ใน หนังสือ นั้น แด่ ต้อง จำหน่าย หุ้น นั้น จน ครบ แด่ เรียก เงิน ค่า
หุ้น มาไว้ เป็น ตัว เงิน ไม่ น้อย กว่า ร้อย ละ ๑๕ แห่ง ราคา ประจำ หุ้น

แต่ภายในเวลา ๖ เดือน ที่กล่าว มาแล้ว นั้น ผู้ที่ ได้ ลง นาม ใน หนังสือ
กำหนด อำนาจ ของ บริษัท ต้อง นำ หนังสือ สำคัญ ไป จด ทะเบียน ที่
กระทรวง เกษตรา ธิการ ดัง นี้

๑ ข้อ บังคับ สำหรับ บริษัท ที่ ได้ ทำ ขึ้น โดย ชอบ ด้วย ลักษณะ ประการ
พระราชทาน อำนาจ พิเศษ นี้

๒ หนังสือ คำ ข้าง แง่ ลง นาม ผู้ ที่ ก่อ ก่อ มา แล้ว เชน สำคัญ ว่า ได้ มี
คน ลง ชื่อ วม ถึง ห้า ของ บริษัท แต่ ได้ จำหน่าย ห้า นั้น ได้ ึ่ง แล้ว แต่
ได้ เรียก เงิน ค่า ห้า ไม่ น้อย กว่า ๑๐๐ ละ ๑๕ ใน ราคา ประจำ ห้า มา ไว้ เป็น
คัว เงิน ด้วย แล้ว

ข้อ ๓ เมื่อ ได้ จด ทะเบียน ดัง ที่ ว่า มา แล้ว ให้ ถือ ว่า บริษัท ได้ ตั้ง
ขึ้น เป็น บุคคล ใน กฎหมาย เป็น ส่วน หนึ่ง ต่าง หาก จาก บุคคล ที่ เป็น
สมาชิก ของ บริษัท แต่ ให้ บริษัท มี อำนาจ เป็น เจ้า ของ ถือ ทรัพย์สิน
อื่น เป็น สัมภาระ แก่ การ งาน ของ บริษัท แต่ ทำ การ เป็น เจ้า ห้า แต่ ถือ
ห้า แต่ เป็น โจทย์ หรือ เป็น จำเลย ใน คดี ต่าง ๆ ใน ศาล เจ้า กระทรวง
แต่ ใน การ เฉพาะ ที่ ชอบ ด้วย ข้อ ความ ใน ประการ พระราชทาน อำนาจ พิเศษ นี้
แต่ ใน หนังสือ กำหนด อำนาจ ของ บริษัท

ข้อ ๔ ถ้า พัน กำหนด ๖ เดือน นับ ตั้ง แต่ วัน ที่ ลง ใน ประการ พระ
ราชทาน อำนาจ พิเศษ นี้ ไป แล้ว ผู้ ที่ ได้ ลง นาม ใน หนังสือ กำหนด อำนาจ
ของ บริษัท มิ ได้ ทำ ตาม ที่ บังคับ ไว้ ใน ข้อ ๒ นี้ ให้ ถือ ว่า ประการ พระ
ราชทาน อำนาจ พิเศษ นี้ เป็น อัน ยกเลิก แต่ บริษัท นั้น จะ เป็น บริษัท ตาม
กฎหมาย ไม่ ได้

ข้อ ๕ ประกาศ พระ ราชทาน อำนาจ พิเศษ นี้ ทั้ง บริษัท แด่ บรรดา
ทรัพย์สินสมบัติ ของ บริษัท ทั้ง ด้าน ต้อง อยู่ ใน พระราช กำหนด กฎหมาย ที่มี
อยู่ แดง แต่ ที่ จะ ได้ ตั้ง ขึ้น ต่อ ไป ทุก ประการ

ข้อ ๖ บริษัท ต้อง พมพ ประกาศ พระราชทาน อำนาจ พิเศษ นี้ กับ หนังสือ
กำหนด อำนาจ แดง ข้อ บังคับ ของ บริษัท รวม เป็น เด่ม แดง ตั้ง ไว้ ที่
กระทรวง เกษตรธิการ ให้ พอ แก่ ที่ เต็ม นบัต ้ กระทรวง นั้น จะ เห็น เด่มควร
แต่ ถ้า จะ มี คน มา ขอ หนังสือ นั้น ต่อ บริษัท ๆ ต้อง จ่าย ให้ โดย เรียก เขา
ราคาไม่ เกิน กว่า เด่ม ละ บาท หนึ่ง

ข้อ ๗ ห้าม ไม่ ให้ บริษัท ขอ ที่ ดิน หรือ ตัก เรือน โรง แดง สมบัติ ที่
เคลื่อน จาก ที่ ไม่ ได้ ใน กรุง สยาม นอก จาก เฉพาะ ที่ ต้อง การ สำหรับ
ใช้ ใน กิจการ ของ บริษัท แต่ ห้าม ไม่ ให้ ขอ ที่ ดิน หรือ เรือน โรง ต่าง ๆ
เพื่อ ประโยชน์ จะ เขาไป เป็น ของ สำหรับ ขอ ชาย แดง เบ็ดเตล็ด หา ก่าไร ใน
ภาย หน้า

เมื่อ บริษัท ขอ สมบัติ เป็น ที่ ดิน หรือ ตัก เรือน โรง หรือ สิ่ง ที่ เคลื่อน
จาก ที่ ไม่ ได้ ไว้ เวลา ได้ ต้อง มี หนังสือ แจ้ง ความ ให้ เต็ม นบัต ้ กระทรวง
เกษตรธิการ ทราบ ภายใน ๓ เดือน ตั้ง แต่ เวลา ที่ ขอ ไว้

ว่าด้วย หั้น แดง ผู้ ถ้อ หั้น

ข้อ ๘ บรรดา หั้น ที่ บริษัท จะ จำหน่าย ให้ บุคคล รมไป เป็น ผู้ ถ้อ หั้น
ต้อง ได้ รับ ตัว เงิน ครบ ตาม ราคา ประจำ หั้น นั้น เสีย ก่อน จึง จำหน่าย ได้
เว้น ไว้ แต่ จะ มีความ ตก ลง ใจ อย่าง อื่น ใน ข้อ บังคับ ของ บริษัท หรือ

เป็น หุ่น ที่ ออกใหม่   ภาย หลัง วัน ที่ จด ทะเบียน ข้อ บังคับ นั้น   บริษัท
ได้ มี สัญญา เป็น หนังสือ ไว้ อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด   โดย ได้ รับ อนุญาต พิเศษ
ใน ที่ ประชุม ของ บริษัท

ข้อ ๙   หุ่น ของ สมาชิก ใน บริษัท ทุกคน   ต้อง ถือ ว่า เป็น สมบัติ พึ่ง
เคสลับ จาก ที่ ได้   แต่ ใช้ โอน ต่อกัน ได้ ตาม ข้อ บังคับ ที่ กำหนด ไว้ ใน
ประกาศ พระราชทาน อำนาจ พิเศษ นี้   แต่ ต้อง มี เลข ลำดับ ประจำ ทุก ๆ หุ่น

ข้อ ๑๐   ใบ สำคัญ คู่ มีชื่อ สำหรับ การ ถือ หุ่น ทุก ฉบับ   ต้อง มี ตรา
ของ บริษัท ประทับ เป็น สำคัญ   แต่ ต้อง มี คำ ชี้แจง ชื่อ สมาชิก ผู้ ที่ ถือ หุ่น
แต่ เลข ลำดับ ประจำ หุ่น ที่ กล่าว ใน ใบ สำคัญ นั้น

ข้อ ๑๑   การ โอน หุ่น นั้น   ถ้า ยัง ไม่ได้ จัด การ โอน อัน ปรากฏ ชื่อ
แต่ ตำบล บ้าน ของ ผู้ รับ โอน   ตั้ง ไว้ ใน สมุด บัญชี ของ บริษัท เป็น สำคัญ
จะ ยก เอา ความ ที่ โอน นั้น มา ใช้ เป็น หลัก ฐาน ต่อ คู่ กับ บริษัท   หรือ กับ
คนอื่น ไม่ได้

ข้อ ๑๒   ถ้า แต่ ผู้ ใด โอน หุ่น ของ ตน ที่ ชำระ เงิน ค่า หุ่น ยัง ไม่ครบ นั้น
ไป ให้ แก่ ผู้ อื่น   ผู้ นั้น ต้อง อยู่ใน เกณฑ์ เป็น ประกัน   จำนวน เงิน ที่ ยัง
ชำระ ไม่ครบ นั้น ต่อ บริษัท ต่อ ไป อีก ๒ ปี   นับ จาก วัน ที่ ได้ โอน หุ่น ของ
ตน นั้น   แต่ ห้าม คือ

๑   มี ให้ สมาชิก คน ใด ที่ ออก จาก บริษัท ไป แล้ว นั้น   มี ส่วน ของ
รับ ใช้ ใน บรรดา หัก ดิน   หรือ ความ รับผิดชอบ ของ บริษัท ที่ จะ มี
ขึ้น ใน ภาย หลัง   เวลา ที่ ผู้ นั้น ขาด จาก สมาชิก ไป แล้ว   แต่

๒ มิให้สมาชิกคนใดที่ออกจากบริษัทไปแล้วนั้น ต้องอยู่ใน
 เกณฑ์ช่วยหนุนทุนของบริษัทอีกต่อไป เว้นไว้แต่เมื่อจะมีเหตุจำเป็น
 เช่นว่าเมื่อศาลเห็นว่า บรรดาสมาชิกซึ่งยังอยู่ในบริษัทนั้น ไม่สามารถ
 ที่จะออกเงินช่วยหนุนทุนของบริษัทได้ ตามข้อบังคับในประกาศ พระ
 ราชทานอำนาจพิเศษ หรือตามข้อบังคับของบริษัทนั้น จึงให้เกณฑ์
 สมาชิกที่ออกไปจากบริษัทแล้วนั้นได้

ข้อ ๓๓ ถ้าในข้อบังคับของบริษัทอนุญาตว่าให้ทำได้ ก็ให้บริษัท
 มีอำนาจออกใบสำคัญ (ซึ่งต่อไปจะเรียกว่าใบเสร็จสำหรับหุ้น) คือ
 แชร่วอแรนต์นั้น เป็นใบเสร็จสำหรับหุ้นที่ได้ชำระเงินครบแล้ว มีตรา
 ของบริษัทประทับไว้เป็นสำคัญ แต่ให้มีคำชี้แจงไว้ว่าผู้ถือใบเสร็จ
 สำหรับหุ้น เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ ในจำนวนหุ้นที่กล่าวไว้ในใบเสร็จนั้น
 หุ้นอย่างนี้จะโอนกันด้วยใบนี้แม้มอบใบเสร็จสำหรับหุ้น (คือ
 แชร่วอแรนต์) ให้แก่กันก็ได้

ข้อ ๓๔ ถ้าในข้อบังคับของบริษัทมิได้กำหนดไว้ อย่างหนึ่ง อย่างใด
 ต้องถือว่าบรรดาผู้ที่มีใบเสร็จสำหรับหุ้น (คือ แชร่วอแรนต์) นั้น
 ควรนับว่าเป็นสมาชิกในบริษัทได้ทุกคน แต่จะเป็นสมาชิกฐานมี
 กรรมสิทธิ์เต็ม หรือเป็นสมาชิกเฉพาะ ฐาน อย่างหนึ่งอย่างใด นั้น คง
 แล้วแต่ความที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของบริษัท แต่ห้ามมิให้สมาชิก
 ซึ่งถือใบเสร็จสำหรับหุ้น (คือ แชร่วอแรนต์) เช่นว่านี้ มีกรรมสิทธิ์
 ที่จะรับตำแหน่งเป็นผู้ช่วย การ หรือเป็นผู้จัดการ ของบริษัท โดย

อาได้รยเหตุว่า เป็น ผู้ มี หุ่น มาก ตามจำนวน ที่มี แจง อยู่ในใบเสร็จ นั้น
ถึงแม้ว่า ข้อ บังคับ ของ บริษัท จะ กำหนดไว้ ว่า ผู้ถือ หุ่น มาก เช่น นั้น ควร
จะ รับ ตำแหน่ง นั้น ๆ ได้ ก็ ให้ เป็น ไม่ ได้

ข้อ ๓๕ บริษัท ต้อง จัด ให้ มี สุ่มุด ฃาญช้ สำหรับ จด รายงาน แด
ช้ สม่ชิก ของ บริษัท ได้ เป็น หลัก ฐาน ข้อ ความ ที่ ต้อง จด นั้น ดัง นี้

๑ ชื่อ สม่ชิก คำ บด บ้าน ทาง ทำ มา หา กิน ถือ หุ่น อยู่ กี่ หุ่น
เดช ลำดับ ประจำ หุ่น หุ่น ไต ได้ ส้ง ค่า หุ่น ไว้ แล้วย เท่า ไต หรือ มี สม่ชญา
พิศษ ใ เห็น ว่า หุ่น ที่ ถือ นั้น เป็น หุ่น อย่าง ที่ ไต ส้ง เงิน ค่า หุ่น ไว้ แล้วย แด
เป็น เงิน เท่า ไต

- ๒ วันที่ จด ช้ เป็น สม่ชิก ใน สุ่มุด ฃาญช้ ของ บริษัท
- ๓ วันที่ ออก จาก สม่ชิก ใน บริษัท

ข้อ ๓๖ เมื่อ จะ ออก ใบเสร็จ สำหรับ หุ่น ใหม่ แทน ใบเสร็จ สำหรับ หุ่น
เดิม รย หนึ่ง รย ไต บริษัท ต้อง จด น ช้ ผู้ถือ หุ่น เดิม รย นั้น ออก แล้วย
จาก สุ่มุด ฃาญช้ สม่ชิก ตุจ หนึ่ง ผู้ นั้น ไต ฆาด จาก สม่ชิก ของ บริษัท ตั้ง
แต่ วัน นั้น แล้วย ให้ จด รายงาน ดัง ไว้ ใน สุ่มุด นั้น ดัง นี้

- ๑ ความ ว่า ได้ ออก ใบเสร็จ สำหรับ หุ่น ใหม่ ด้วย เหตุ ไต
- ๒ เป็น จำนวน กี่ หุ่น มี เดช ประจำ หุ่น ที่ เท่า ไต
- ๓ วันที่ ออก ใบเสร็จ สำหรับ หุ่น

ข้อ ๓๗ บุคคล ผู้ ไต มี ใบเสร็จ สำหรับ หุ่น ช้ มี ใ นาม ของ คน ถือ
อยู่ บุคคล ผู้ นั้น / 25๕๖ มี อำนาจ ที่ จะ ขอให้ บริษัท จด ช้ ของ คน เป็น สม่ชิก

ใน สุ่มต ๖๖๐ บัญชี สุ่มต ๖๖๐ ได้ แต่ ต้อง นำใบเสร็จ สำหรับ หุ่น นั้น มาส่งคืน ให้บริษัท ถอน จาก บัญชี เดิม เสีย ก่อน แล้ว ต้อง ปฏิบัติ ให้ ถูก ต้อง ตาม ข้อบังคับ ของ บริษัท ใน ส่วน นั้น

ถ้า บริษัท ยอม จด ชื่อ ผู้หนึ่ง ผู้ใด ซึ่ง เป็น ผู้ถือใบเสร็จ สำหรับ หุ่น ลงใน สุ่มต ๖๖๐ บัญชี สุ่มต ๖๖๐ โดยไม่ได้รับใบเสร็จ สำหรับ หุ่น เดิม มาถอน จาก บัญชี เดิม ก่อน แล้ว บริษัท ต้อง รับผิดชอบ ใน ความเสียหาย ที่

บุคคล ผู้ใด ๆ จะ พังได้ รับ เพราะ ความ ละเอียด ของ บริษัท เช่น นั้น ทั้งสิ้น

ข้อ ๓๘ สุ่มต ๖๖๐ บัญชี สุ่มต ๖๖๐ นั้น ต้อง ให้ สุ่มต ๖๖๐ ของ บริษัท มี อำนาจ ตรวจสอบ ใน ระหว่าง เวลา ที่ บริษัท ทำการ ตาม ขรรคมตรา ได้ เสมอ แต่ บริษัท จะ คง ข้อ บังคับ ที่ สุ่มต ๖๖๐ แก่ การ ใน ส่วน นี้ ก็ได้ แต่ เพื่อ เห็น สุ่มต ๖๖๐ จะ คง การ เบิก บัญชี นี้ ไว้ เป็น ครั้ง เป็น คราว ซึ่ง รวม กัน ทั้ง บ ไม่เกิน กว่า ๓๐ วัน ก็ได้

ข้อ ๓๙ ถ้า ใน การ ทำ บัญชี ใน สุ่มต ๖๖๐ บัญชี สุ่มต ๖๖๐ ที่ บริษัท รักษา อยู่ นั้น มี การ จด ชื่อ หรือ ตระเวน ไม่ จด ชื่อ บุคคล ผู้ใด ๆ โดย เป็น การ ฉ้อโกง หรือ โดย เหตุอื่น ไม่ สุ่มต ๖๖๐ ก็ได้ หรือ ตระเวน ให้ เห็น ชำ เจน กว่า สุ่มต ๖๖๐ ใน การ จด หรือ ถอน ชื่อ บุคคล ผู้ที่ ขาด จาก สุ่มต ๖๖๐ ของ บริษัท แล้ว ก็ได้ เมื่อ มี เหตุอื่น เช่น นี้ ให้ บุคคล หรือ สุ่มต ๖๖๐ ผู้ที่ ได้รับ ความ เตือน ร้อง หรือ สุ่มต ๖๖๐ คน หนึ่ง คนใด ของ บริษัท หรือ บริษัท เอง มี อำนาจ ร้อง คัด ศาล ขอให้ ศาล มี คำสั่ง ให้ เปลี่ยน แก่ ข้อ ความ ใน สุ่มต ๖๖๐ นั้น ให้ ถูก ต้อง ศาล จะ ยก คำ ร้อง เสีย แต่ บังคับ ให้ ผู้ร้อง

เสียค่าฤชา หรือไม่ต้องเสียก็ได้ หรือถ้าศาลเห็นเป็นที่พอใจว่าคำร้องนั้นชอบด้วยยุติธรรม ศาลจะมีคำสั่งให้เปลี่ยนแปลงข้อความในสัญญาฉบับนั้นให้ถูกต้อง แต่ให้บริษัทเสียค่าฤชาทางสิน ทั้งค่าเสียหายที่พึงมีแก่ผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนนั้นด้วยก็ได้

ในระหว่างพิจารณาครั้งที่กล่าวในข้อนี้ ศาลมีอำนาจที่จะตัดสินในบรรดาข้อวิวาทที่เกี่ยวข้องด้วยกรรมสิทธิ์ของคู่ความคนใด ๆ ที่จะขอให้บริษัทจดทะเบียน หรือละเว้นไม่จดทะเบียนในสัญญาข้อสัญญา แต่มีอำนาจตัดสินในบรรดาเรื่องที่เกี่ยวข้อง หรือสมควรที่จะตัดสินในการเปลี่ยนแปลงข้อความในสัญญาฉบับนั้นให้ถูกต้องได้

ข้อ ๒๐ สัญญาข้อสัญญาของบริษัทนั้นให้ถือว่าเป็นพยานในชั้นแรกแห่งข้อความที่โต้แย้งไว้ในนั้น ตามที่บังคับหรืออนุญาตไว้ในประกาศพระราชทานอำนาจพิเศษนี้

ข้อ ๒๓ ถ้าข้อบังคับของบริษัทที่โต้แย้งไว้แต่เดิม หรือที่บริษัทได้มีความตกลงพิเศษเปลี่ยนแปลงใหม่ อนุญาตให้ทำได้ บริษัทจะตกลงเป็น การพิเศษ คือ จะเพิ่มเงินทุนของบริษัทโดยวิธีที่จำนวนเงินประจำหุ้น หรือ ออกหุ้น ใหม่ก็ได้ แต่การที่จะเพิ่มเงินทุนเช่นนั้น บริษัทต้องได้รับเงินค่าหุ้นเดิมที่โต้แย้งจดทะเบียนแล้ว มาไว้ครบแล้วจึงจะทำได้

ข้อ ๒๒ ถ้าบริษัทมีความตกลงพิเศษในการที่จะเพิ่มเงินทุนของบริษัทแต่ 10/2566 บริษัทต้องนำความตกลงนั้นไปจดทะเบียนที่กระทรวงเกษตรธิการ เป็น หลักฐาน ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้ตกลง

ข้อ ๒๓ ถ้าข้อบังคับของ บริษัท ที่ได้ทำไว้แต่เดิม หรือที่ บริษัท ได้มีความตกลง พิเศษ เปลี่ยน แก่ ใหม่ นั้น อนุญาตให้ทำได้ บริษัท จะตกลง เป็น การ พิเศษ คือ จะ ตัด เงิน ทุน ลง มาไม่ต่ำ กว่า ครั้ง จำนวน เดิม ก็ได้ เมื่อ มีความ ตกลง พิเศษ เช่น นี้ บริษัท ต้อง นำ ความ ไป จด ทะเบียน ที่ กระทรวง เกษตรกรรม เป็น หลัก ฐาน ภายใน ๑๕ วัน นับ ตั้งแต่ วันที่ ได้ ตกลง แต่ ต้อง ประกาศ ใน หนังสือ พิมพ์ จดหมาย เหตุ ที่ ออก แพร่ ภาย ใน ๓๐ วัน ด้วย

ข้อ ๒๔ เมื่อได้ ประกาศ เรื่อง จะ ตัด เงิน ทุน ใน หนังสือ พิมพ์ จดหมาย เหตุ ดัง นี้ แล้ว ถ้าไม่มี ผู้ใด ตั้ง คำคัดค้าน ใน เรื่อง นั้น ภายใน บริษัท ภายใน ๒ เดือน ก็ให้ พัง ถือว่าไม่มี ผู้ใดคัดค้าน

ถ้าหาก มีความ คัดค้าน เกิดขึ้น ให้บริษัท จัด การ แก้ไขให้ ตกลง กันโดยเร็ว หรือ ทำ ประกัน ให้แก่ ผู้ที่คัดค้าน นั้น เสียก่อน จึงให้ จัด การ ตัด เงิน ทุน ของ บริษัท ได้

ว่าด้วยวิธีการบริษัท

ข้อ ๒๕ วิธีจัดการ บริษัท นั้น ต้อง ทำตาม ระเบียบ ที่ กำหนดไว้ ใน ข้อ บังคับ ของ บริษัท แต่ ถ้าใน ข้อ บังคับ นั้น มี ข้อใด ๆ ที่ ขัด กับ หน้า ที่ หรือ ความ รับผิดชอบ ของ บริษัท หรือ ดีมาชิก ของ บริษัท ตาม กำหนดไว้ ใน ประกาศ พระ ราชทาน อำนาจ พิเศษ นั้น ต้อง ถือ ว่า ข้อ ความ เหล่านี้ ๒๐๘๗/๐/๒๕๖๖ ไม่ ได้

ข้อ ๒๖ ถ้าบริษัทจะเปลี่ยน แก่ ข้อ ความ ใน ข้อ บังคับ ของ บริษัท
 กัด หรือ จะ ตั้ง ข้อ บังคับ ขันใหม่ แทน หรือ เพิ่ม เต็ม ข้อ บังคับ นั้น กัด
 ต้อง ได้ ความ ตกลง พิเศษ ใน ที่ ประชุม ของ บริษัท เสีย ก่อน จึง ทำ ได้ แต่
 ความ ตกลง พิเศษ นั้น ต้อง นำ ไป จด ทะเบียน ที่ กระทรวง เกษตร การ
 เป็น หลัก ภายใน ๑๕ วัน ตั้งแต่วันที่ ตกลง

ข้อ ๒๗ เงิน ผล ประโยชน์ ที่ จะ แบ่งปัน แจก ตาม ผู้ถือหุ้น นั้น ต้อง
 เป็น เงิน กำไร ที่ เกิด จาก กิจ การ ของ บริษัท อย่าง เดียว

ข้อ ๒๘ ภายใน ๖ เดือน ตั้งแต่วันที่ ได้ ทำ การ จด ทะเบียน ตาม ที่ ได้
 บังคับ ไว้ ใน ข้อ ๒ บริษัท ต้อง มี การ ประชุม ใหญ่ ที่ สมาชิก ของ บริษัท มา
 ประชุม พร้อม กัน ได้ ทุกคน แต่ ต้อง มี การ ประชุม เช่น นั้น ไม่น้อย กว่า
 ๒ ครั้ง เสมอ ทุก ปี

ข้อ ๒๙ เมื่อ มี สมาชิก ที่ ถือ หุ้น ไม่น้อย กว่า ๑ ใน ๕ ของ จำนวน หุ้น
 ทั้งหมด ที่ บริษัท ออก อยู่ แล้ว พร้อม กัน มี หนังสือ ขอให้ มี การ ประชุม
 พิเศษ บริษัท ต้อง นัด ประชุม ให้ ตาม ประสงค์ ใน หนังสือ ที่ ขอให้ มี
 การ ประชุมนั้น ต้อง บอก เรื่อง ที่ จะ ให้ ที่ ประชุม ปรึกษา ไว้ ให้ ถึง ถอน

ข้อ ๓๐ ใน การ ออก คณะ ความ เห็น ใน ที่ ประชุมนั้น ถ้า ใน ข้อ
 บังคับ ของ บริษัท มี ว่า สมาชิก ที่ จะมี อำนาจ ออก ความ เห็น ได้ จะ
 ก้อง เป็น ผู้ ถือ หุ้น มาก ถึง ที่ กำหนด ไว้ ใน ข้อ บังคับ เท่าใด ๆ เช่น นั้น ก็
 ให้ สมาชิก ที่ ถือ หุ้น น้อย กว่า ที่ กำหนด นั้น มี อำนาจ รวม กัน จน

08/10/2566

มี จำนวน หุ้น มาก ถึง ที่ กำหนด แต่ มอบ ดัน ทะ ให้ สมาชิก ใน พวก เดียว

กัณ คนหนึ่ง เป็นผู้หนึ่ง ประชุม ลง คณะ ความเห็นใน ที่ ประชุม ของ บริษัท
ได้ ทุก ครั้ง

ข้อ ๓๑ ถ้า บริษัท จะ ทำ ความ ตก ลง ด้วย เรื่องใด ๆ เป็น การ พิเศษ
ต้อง มิวช ดึง น

ต้อง เขา เรื่อง ชน ปรึกษาใน ที่ ประชุมใหญ่ ของ บริษัท ใน หมาย นัด
ให้ สมาชิก ทั้งหลาย มา ประชุม นั้น ต้อง ระบุ เรื่อง ที่ จะ ปรึกษาไว้ โดย
ชัด เจน สมาชิก ที่ จะ ออก ความ เห็น ได้ ต้อง เป็น ผู้ ที่ มี อำนาจ ออก คณะ
ความเห็น ได้ ใน ที่ ประชุม ของ บริษัท สมาชิก ที่ มา เอง ไม่ได้ จะ มอบ
ฉันทะ ให้ คน อื่น แทน ก็ได้ แต่ การ มอบ ฉันทะ นี้ ต้อง แลว แต่ กฎหมาย
แต่ ข้อ บังคับ ของ บริษัท อนุญาต จึง จะ ทำ ได้ ความ ตก ลง นั้น ต้อง มี
คณะ ของ ฝ่าย ที่ เห็น ชอบ มากกว่า ฝ่าย ที่ ไม่ เห็น ชอบ สอง เท่า จึง จะ
ใช้ ได้ เมื่อ ทำ พิธี ชัน แรก ดึง แล้ว ถัด วัน ประชุม นั้น ไป ไม่ เร็ว กว่า ๑๕ วัน
แต่ ไม่ ช้า กว่า เดือน ครึ่ง ต้อง มี การ ประชุมใหญ่ ดึง นี้ สำหรับ สอบ ความ
ที่ ตก ลง นั้น อีก ชน หนึ่ง ใน หมาย นัด ประชุม คราว ถัด นี้ ต้อง ระบุ ความ
ที่ ตก ลง นั้น โดย เต็ม แต่ ถ้า ใน ที่ ประชุม คราว ถัด นี้ มี คณะ ความ เห็น
ของ ผู้ ที่ มา ประชุม เอง แต่ ของ ผู้ ที่ มอบ ฉันทะ ให้ คน อื่น แทน ตัว ยืน
เห็น ชอบ ตาม ความ ที่ ตก ลง นั้น มากกว่า คณะ ของ ผู้ ที่ ไม่ เห็น ชอบ
สอง เท่า ก็ ให้ ถือ ว่า ความ ตก ลง นั้น เป็น ชน ใช้ ได้

ข้อ ๓๒ บริษัท ต้อง ทำ บัญชีงบ ราย ได้ ราย จ่าย ของ บริษัท เสมอ
ทุก ปี อย่าง น้อย ที่ สัก ต้อง ทำ ปี ละ ครั้ง ใน เวลา ที่ สิ้น ปี

ข้อ ๓๓ เมื่อได้ทำ บัญชีงบ รายได้ รายจ่าย ชัน แล้ว บริษัท ของ
ตั้ง พนักงาน ดำเนินบัญชี คน หนึ่ง หรือ หลาย คน ภายใน ๒ เดือน สำหรับ
ตรวจ สอบว่า บัญชี นั้น ได้ ทำ ชัน โดย ถูก ต้อง ทุก อย่าง แต่ ตั้ง ชื่อ เป็น
พยาน ไว้ ใน นั้น เป็น สำคัญ

ข้อ ๓๔ ภายใน ๓ เดือน ตั้ง แต่ วันที่ ได้ ทำ บัญชี งบ รายได้ รายจ่าย
ของ บริษัท บริษัท ต้อง เอา บัญชี นั้น ออก แดง คง ใน ที่ ประชุม ใหญ่ ของ
บริษัท ขอให้ ที่ ประชุม วิจัย ฉัย แด รับ รอง เป็น ที่ ใช้ ได้

ข้อ ๓๕ ให้ ได้ มา ชัก แด เจ้า หนี้ ของ บริษัท มี อำนาจ เรียก เอา ดำ เนิน
บัญชี งบ รายได้ รายจ่าย นั้น ได้ ทุก คน แต่ ต้อง เสีย ค่า ชรบ เนียม ๓ บั
ละ ๑๖ อัฐ ให้ แก่ บริษัท

ข้อ ๓๖ บั ทวี หมาย ใน ประการ ศ์ แฉง ความ แด หนึ่ง สำคัญ แต่
หนังสือ ต่าง ๆ ที่ จะ ต้อง ส่ง ไป ยัง บริษัท นั้น ถ้า เอา ไป ส่ง ยัง ที่ ทำ การ
ของ บริษัท ณ ตำบล ที่ ได้ จด ทะเบียน แด หรือ ส่ง ทาง ไปรษณีย์ อย่าง
หนังสือ ฝาก ที่ จด ทะเบียน ไปรษณีย์ เป็น สำคัญ สัก หลง ถึง บริษัท ณ ที่ ทำ
การ ตำบล นั้น ก็ เป็น ใช้ ได้

ข้อ ๓๗ บริษัท ต้อง มี สุ่ม ก สำหรับ จด ราย งาน ความ ตก ลง แด
การ ต่าง ๆ ที่ ได้ ทำ ใน ที่ ประชุม ของ บริษัท แต่ ใน ที่ ประชุม ผู้ อำนวย
การ หรือ ผู้ จด การ ของ บริษัท ไว้ ทุก ครั้ง

ข้อ ๓๘ ที่ หน้า สู่ ฐาน ที่ ทำ การ ของ บริษัท ทุก ตำบล ต้อง เขียน

ชื่อ บริษัท กับคำต่อท้ายว่า คุณ จำกัด เป็น ภาษาไทย อ่านได้ ชัด ใจ เป็น สำคัญ
แต่ ให้ มี ชื่อ เช่น นั้น เป็น ภาษาไทย ประจำ ดวง ตรา ของ บริษัท สำหรับ
ประทับ ใน ตั๋วรพ หนังสือ แจง ความ หนังสือ เอกสาร แด่ บานูชี แด่ ตัว โบ
เสร็จ แด่ หนังสือ ต่าง ๆ ที่ จะมี จาก บริษัท

ว่าด้วยใบกู้เงินช่วยทุน บริษัท (ดิเบเนเชอร์)

ข้อ ๓๘ ถ้า บริษัท จะ ออก ใบ กู้ เงิน ต้อง ใ้รับ ความ ตก ลง พิเศษ ใน
ที่ ประชุมใหญ่ ของ บริษัท ตาม วิธี ที่ ก่อตั้ง ไว้ ใน ข้อ ๓๓ แล้ว จึง จะ ทำ ได้

ข้อ ๔๐ จำนวน เงิน ที่ จะ กู้ นั้น ต้อง ไม่ ให้ เกิน กว่า จำนวน เงิน ทุน
ของ บริษัท ที่ ผู้ ถือ หุ้น ได้ ชำระ ไว้ แล้ว ถ้า บานูชี งบ ราย ได้ ราย จ่าย
ของ บริษัท คราว สุด ท้าย มี ปรากฏ ว่า บริษัท คง มี ททรัพย์ สัมบัติ เป็น ราคา
น้อย กว่า จำนวน เงิน ทุน ที่ ได้ ชำระ กัน ไว้ แล้ว เช่น นั้น จำนวน เงิน ที่ จะ
กู้ ด้วย ออก ใบ กู้ นั้น ต้อง ไม่ ให้ เกิน กว่า ราคา ททรัพย์ สัมบัติ ของ บริษัท ที่
มี แจง อยู่ใน บานูชี นั้น

ข้อ ๔๑ จำนวน เงิน ประจำ ใบ กู้ ฉบับ หนึ่ง ต้อง ไม่ ค่า กว่า ๕๐ บาท
แต่ ผู้ ที่ ถือ ใบ กู้ ต้อง เขาใจ ว่า ต้อง ได้ ส่ง เงิน ครบ ตาม จำนวน ใน ใบ กู้
แล้ว จึง จะ นับ ว่า มี อำนาจ เป็น ผู้ ถือ ใบ กู้ นั้น ได้

ข้อ ๔๒ บรรดา หนังสือ ประกาศ แด่ หนังสือ พรรณาการ สำหรับ ชัก
ชวน ให้ คน ทั่ว หลาย ลง ชื่อ รับ ถือ ใบ กู้ เงิน ของ บริษัท นั้น ต้อง มี ข้อ ความ

๐๘/10/2566
ดังนี้ทุกฉบับ คือ

- ๑ จำนวนเงินที่จะกู้
- ๒ จำนวนใบกู้ที่จะออก
- ๓ จำนวนเงินประจำใบกู้
- ๔ อัตราดอกเบี้ย
- ๕ วิธีแต่กำหนดเวลาที่จะให้ใบกู้
- ๖ ถ้าบริษัทได้ออกใบกู้แล้ว บริษัทยังเป็นหนี้เงินตามใบกู้เหล่านี้
นี้อยู่เท่าไร
- ๗ บริษัทจะออกใบกู้ทอดตลาดเป็นราคาฉบับละเท่าไร
- ๘ วิธีแต่กำหนดเวลาที่ผู้ถือใบกู้จะต้องส่งเงินให้ครบตามจำนวน
ใบกู้
- ๙ จำนวนเงินทุนของบริษัทที่ประกาศไว้ แต่จำนวนเงินทุนที่ได้
รับไว้แล้ว
- ๑๐ จำนวนราคาทรัพย์สินล้มบด แต่รายได้ของบริษัทตามบัญชีงบ
รายได้รายจ่ายคร่าวสุดท้าย
- ๑๑ ชื่อ สังกัด และคำบดบ้าน ของผู้อำนวยการบริษัท และของ
พนักงานสารบัญชีสำหรับตรวจสอบสรรพบัญชีของบริษัท
- ข้อ ๔๓ หนังสือคู่มือที่จะออกให้แก่ผู้รับให้กู้เงิน ต้องประทับ
ตราของบริษัทและมีข้อความตามที่หมายตั้งแต่ ๑ ถึง ๕ ในข้อ ๔๒ แต่
ต้องมีชื่อผู้ถือ แต่จำนวนใบกู้ที่เกี่ยวข้อง
- ข้อ ๔๔ ถ้าจะโอนหนังสือคู่มือไม่ให้คนอื่น ต้องให้มีข้อความที่

โอน แต่มีข้อแต่คำบดบัง ของ ผู้ที่รับโอน นั้น จุด เป็น รายงาน ลงไว้
ใน สมุด บัญชี สำหรับใบ กู้ ของ บริษัท เป็น หลัก ตาม ถ้า ยัง มี ได้ ทำ เช่น
นั้น การ ที่ โอน นั้น เป็น อัน ใช่ สำหรับ บริษัท หรือ สำหรับ บุคคล ผู้ อื่น
ไม่ได้

ข้อ ๔๕ ใน ส่วน ใบ กู้ ที่ บริษัท ได้รับ เงิน ครบ แล่นั้น ให้ บริษัท
มี อำนาจ ออก ใบ สำคัญ คือ ใบ กู้ ซึ่ง มี ครา ของ บริษัท ประทับ เป็น สำคัญ
แต่ มี คำ ชี้แจง ใน นั้น ว่า ผู้ถือ ใบ กู้ มี กรรมสิทธิ์ ตาม จำนวน ใบ กู้ นั้น

ใบ กู้ อย่าง นี้ ถ้า จะ โอน กัน เป็น แต่ มอบ ใบ กู้ ให้ แก่ กัน ก็ ใช่ ได้
ใน ใบ กู้ ต้อง มี ข้อ ความ ตาม ที่ หมาย ตั้งแต่ ๓ ถึง ๕ ใน ข้อ ๔๒ ทุก ฉบับ
ว่าด้วยการ เด็กบริษัท แต่ ทำการ ชำระบัญชีบริษัท

ข้อ ๔๖ บริษัท นี้ จะ ต้อง เด็ก ด้วย เหตุ อย่างใด อย่าง หนึ่ง เหล่านี้ คือ
๑ เมื่อ บริษัท ได้ มีความ ตก ตง พิเศษ ใน พวก ของ บริษัท ว่า จะ เด็ก
บริษัท

๒ เมื่อ มี เหตุ ที่ จะ ต้อง เด็ก ตาม ความใน ข้อ บังคับ ของ บริษัท

๓ เมื่อ บริษัท มี หนี้ ต้น เกิน กำไร ทรมัย ต้น บัด ต้อง พอง ดม

๔ เมื่อ ต้อง เรียก คืน หนึ่ง สัปดาห์ พระราชทาน อำนาจ พิเศษ นี้ จาก บริษัท

ข้อ ๔๗ เมื่อ เด็ก บริษัท ลง เวตาใด ผู้ อำนาจ การ ของ บริษัท ต้อง
มี หนึ่ง สัปดาห์ แจ้ง ความ ไป ยัง สมาชิก ทุก คน บรรดา ที่ มี ชื่อ อยู่ใน สมุด
บัญชี สมาชิก ของ บริษัท เวตา นั้น แต่ ต้อง ประกาศ ความ ที่ เด็ก เป็น
บริษัท ใน หนึ่ง สัปดาห์ พิมพ์ ใจ หมาย เหตุ ที่ ออก แพร่ หาดาย ใน กรุง สยาม ด้วย

ข้อ ๔๘ เมื่อเด็กบริษัทดังกล่าว ให้ถือว่าบริษัทยังมีตัวอยู่ต่อไปชั่วคราว สำหรับการรวบรวมชำระบัญชีของบริษัทว่าจะสำเร็จ

ข้อ ๔๙ ถ้าบริษัทของเด็กดังเพราะประการที่ ๑ หรือที่ ๒ ตาม

ข้อ ๔๖ ให้ที่ประชุมใหญ่ของพวกสมาชิกในบริษัทเลือกตั้งผู้จัดการเด็กสำหรับชำระบัญชีบริษัทให้ ดัน เซ่ง นัน ซัน ถ้าบริษัทของเด็กดังเพราะประการที่ ๓ หรือที่ ๔ ต้องให้ศาลเลือกตั้ง

อนึ่งถ้าเห็นว่ากรณีที่ที่ประชุมใหญ่ของบริษัท จะตั้งผู้จัดการเด็กสำหรับชำระบัญชีนั้นเป็นการเห็นช้าเกินกว่าที่ควร พวกสมาชิกที่ถือหุ้นนับรวมด้วยกันเท่า ๑ ใน ๒๐ ในทุนของบริษัทที่ได้ตั้งเงินครบแล้ว จะร้องขอให้ศาลเลือกตั้งให้ก็ได้

ข้อ ๕๐ ผู้จัดการเด็กสำหรับชำระบัญชีเด็กบริษัท ที่ศาลไม่ได้เลือกตั้งนั้น พวกสมาชิกบริษัทจะมีการประชุมใหญ่ตกลงให้ออกเสียจากหน้าที่แต่หาคนอื่นแทนก็ได้ แต่บรรดาผู้จัดการเด็กสำหรับชำระบัญชีเด็กบริษัทที่ศาลได้เลือกตั้งหรือไม่ได้เลือกตั้งก็ตาม ถ้ามีพวกสมาชิกที่ถือหุ้นนับรวมด้วยกันเท่า ๑ ใน ๒๐ ในทุนของบริษัทที่ได้รับเงินครบแล้ว ร้องขอต่อศาล ให้ศาลมีอำนาจบังคับให้ออกจากหน้าที่แต่หาคนอื่นแทนก็ได้

ข้อ ๕๑ เมื่อตั้งผู้จัดการ หรือเปลี่ยนผู้จัดการเด็กสำหรับชำระบัญชีเด็กบริษัท พวกคนกตางเห็นานั้นต้องเอาความนั้นประกาศในหนังสือพิมพ์จดหมายเหตุที่ออกแพร่หลายในกรุงสยามทุกครั้ง

ข้อ ๕๒ หน้าที่ของผู้จัดการเด็กสำหรับชำระบัญชีเด็กบริษัทนั้นคือต้องจัดทำรายการทุกอย่างที่เป็นดีสำหรับชำระหนี้สิน แต่แบ่งปันทรัพย์สินสมบัติของบริษัท

ถ้าอำนาจในเวลานี้มีที่ขัดกันอยู่ประการใด จะยกเอาความที่มีอำนาจไม่พอนั้นมาใช้แก่บุคคลผู้อื่นไม่ได้

ข้อ ๕๓ ถ้ามีความขัดข้องเกิดขึ้นอย่างหนึ่งอย่างใดในการชำระบัญชีเด็กบริษัท ผู้จัดการเด็กสำหรับชำระบัญชี หรือเจ้าหน้าที่หรือลูกหนี้ของบริษัทคนใดจะร้องขอให้ศาลช่วยตัดสินก็ได้

ข้อ ๕๔ ผู้จัดการเด็กสำหรับชำระบัญชีเด็กบริษัทมีอำนาจที่จะเรียกเงินตามที่ต้องการในการชำระบัญชีนั้น จากบรรดาสมาชิกของบริษัท คิดเป็นส่วนตามจำนวนหุ้นที่ต่างคนถืออยู่แต่เฉพาะตามจำนวนเงินประจำหุ้นที่ยังตั้งไม่ครบ

ข้อ ๕๕ ทรัพย์สินสมบัติของบริษัทที่จะเอามาแบ่งปันตามพหุสัญญาฉบับนั้น ต้องเป็นทรัพย์สินสมบัติที่เหลือจากการชำระหนี้สินของบริษัทจนสิ้นเชิงแล้ว

ข้อ ๕๖ เมื่อได้ทำการชำระหนี้สิน แต่แบ่งปันทรัพย์สินสมบัติของบริษัทตลอดแล้ว ผู้จัดการเด็กสำหรับชำระบัญชีเด็กบริษัทต้องนัดให้พวกบริษัทมาประชุมให้พร้อมกัน แล้วเขารายงานที่ได้จัดทำกระทำในการชำระบัญชีเด็กบริษัทนั้น ออกแสดงในที่ประชุม ถ้าที่ประชุมเห็นชอบด้วยแล้ว ผู้จัดการเด็กสำหรับชำระบัญชีเด็กบริษัท

ต้องนำรายงานของที่ประชุม และวันที่ได้ประชุมกันนั้น ไปจด ทะเบียน ที่กระทรวงเกษตรกรรมภายใน ๑๕ วัน

ข้อ ๕๖ นอกจากบรรดาหนี้สินที่มีกำหนดจะต้องชำระกันในเดือนนั้นไม่ถึง ๕ ปี ให้ถือว่าบรรดาหนี้สินที่ใน ๓ ประเภทข้างต้นนี้ เกี่ยวข้องกันได้ นับแต่วันที่ได้จดทะเบียนรายงาน การเลิกชำระบัญชี บริษัทไปอีก ๕ ปีเป็นหมดเขต

ประเภท ๑ บรรดาหนี้สินที่ต้องทวงจากบริษัท

ประเภท ๒ บรรดาหนี้สินที่ต้องทวงจากสมาชิก โดยฐานที่เป็นสมาชิกของบริษัท

ประเภท ๓ บรรดาหนี้สินที่ต้องทวงจากผู้จัดการเลิกสำหรับชำระบัญชีเด็กบริษัท โดยฐานที่มีหน้าที่เช่นนั้น

ว่าด้วยการตรวจแต่กำหนดโทษสำหรับความผิด

ข้อ ๕๗ รัฐบาลมีอำนาจตั้งเจ้าพนักงานให้ไปตรวจดูสรรพหนังสือ แต่สมุดบัญชีต่าง ๆ ของบริษัทได้เสมอ เพื่อให้ทราบแน่ชัดว่าบริษัทได้ประพฤติตามข้อบังคับ ในประกาศพระราชทานอำนาจพิเศษนี้ทุกประการ ฤาไม่

ข้อ ๕๘ ถ้าบริษัทกระทำการอย่างใด ๆ นอกเหนืออำนาจซึ่งประกาศพระราชทานอำนาจพิเศษนี้ อนุญาตไว้ หรือซึ่งพระราชกำหนดกฎหมาย อนุญาตให้ทำได้อีกดี หรือ ละเลยไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ที่บังคับไว้ ในประกาศพระราชทานอำนาจพิเศษนี้ก็ดี รัฐบาลหรือสมาชิก

ใน บริษัท หรือ บุคคล ที่มี กิจ เกี่ยว ข้อง กับ บริษัท มี อำนาจ ร้อง คัด คัด
 เจ้า กระทบวง ได้ แต่ ให้ คัด เจ้า กระทบวง มี อำนาจ บังคับ ให้ บริษัท เสีย
 ค่า ปรับใหม่ เป็น เงิน ไม่เกิน กว่า ๑๐๐๐ บาท ทุก ครั้ง ที่ มีความ เดือด ต่อ
 ข้อ บังคับ หรือ เรียก คืน แดง ยก เด็ก ประการ ค พระราชทาน อำนาจ พิเศษ นี้
 จาก บริษัท ก็ ได้ สุด แลแล้ว แต่ ที่ สัมควร แก่ การ

ถ้า บริษัท ละเลย ไม่ นำ หนังสือ สำคัญ อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด ไป จด ทะเบียน
 ตาม กฎหมาย หรือ ตาม ที่ บังคับ ไว้ ใน ประการ ค พระราชทาน อำนาจ พิเศษ
 นี้ ก็ ตี หรือ ไม่ ปฏิบัติ ตาม ที่ บังคับ ไว้ ใน ข้อ ๖ ข้อ ๑๐ ข้อ ๑๕ ข้อ ๑๖
 ข้อ ๑๗ ข้อ ๑๘ ข้อ ๑๙ ข้อ ๒๐ ข้อ ๒๑ ข้อ ๒๒ ข้อ ๒๓ ใน ประการ ค พระ ราชทาน
 อำนาจ พิเศษ นี้ ก็ ตี ให้ มีโทษ ปรับ เป็น เงิน อย่าง เดียว

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๗
 เป็น วันที่ ๑๔๗๓๐ ในรัชกาล บัณฑิตย บัณฑิต

หนังสือ กำหนด อำนาจ สำหรับ บริษัท
 ศิดาลัษยามกิจ หรือ ลัษยามสะ โคนเวกซ์ทุนจำกัด

- (๑) บริษัท นี้ มีนาม ว่า บริษัท ศิดาลัษยามกิจ หรือ ลัษยามสะ โคนเวกซ์
 ทุนจำกัด
- (๒) บริษัท นี้ อยู่ใน บังคับ ลัษยาม
- (๓) ที่ ทำ การ ของ บริษัท อัน เป็น หลักฐาน นั้น จะ ตั้ง อยู่ ที่ ตำบล

หัว ล่า โพง ถนน รong เมือง กรุง เทพ ฯ

08/10/2566

(๔) ความมุ่งหมายของบริษัท ซึ่ง ตี เช่น นั้น คือ

(ก) จะรับประกันกิจการของ มิดเดอว์ อี. บ็อก อันดำเนินอยู่จนเวลานี้
นี้ มาในนามของบริษัท ศีตลยามกิจ หรือ ดัยามตะ โคนเว็กซ์ทูน จำกัด
เพื่อทำต่อไปอย่างแต่ก่อน กล่าวคือ เป็นผู้ทำ ศีตลาขาย รับเหมาใน
การก่อสร้าง ทำการ เหนยเหนย การ ข้าง ก่อ วัด แด่ตรวจที่ดิน
แต่ตั้ง เครื่องจักร แต่สินค้าอื่น ๆ เข้ามาขาย หรือ เพื่อ ประโยชน์ จะทำ
การ ดัง ที่ กล่าว มา แล้ว นั้น

(ข) จะรับประกันอนุญาตให้ทำการ เจาะ ศีตลา ของ มิดเดอว์ อี. บ็อก
ที่ ตำบล ปากเพรียว หินดับ แต่คงจะไม่ตามหนังสือสัญญา แต่จะ
ทำการ เป็น พ่อค้า ศีตลาต่อไป แต่จะ ทำการ ใน ที่ เจาะ ศีตลานั้น ๆ หรือ
แต่ใน ส่วนหนึ่ง ตามกฎ ข้อ บังคับ ของ กรม ราชโศภกิจ

(ค) จะรับประกันหนังสือสัญญา หนังสือเข้าแต่อื่น ๆ ของ มิดเดอว์
อี. บ็อก ซึ่ง ได้ ทำ ไว้ ต่อ รัฐบาล กัด หรือ ต่อ บุคคล หรือ บริษัทใด ๆ
กัด เพื่อ บริษัท จะ ได้ ทำ การ ต่อ ไป เพื่อ ประโยชน์ ที่ จะ ได้ รับ สัมบัติ
หรือ ความ รับผิดชอบ ของ บริษัท นี้ หรือ เพื่อ ประโยชน์อื่น ๆ ซึ่ง จะ
ให้ผลโดยทาง ตรง หรือ ทาง อ้อม กัด แก่ บริษัท นี้

(ง) จะซื้อที่ดินที่ ถนน รong เมือง หัวดำโพง เป็น เนื้อ ที่ ๓๕๐๐
ตารางวา แต่จะซื้อหรือเช่าหรือ โดยทาง แยก เบียดเบียน จ้าง หรือ ด้วย
ประการใด ๆ เพื่อกัด จะ ให้ บริษัท นี มี ที่ดิน หรือ สัมบัติ ที่ เคลื่อน ที่ ได้ หรือ

08/10/2566

กรรมสิทธิ์ใดๆ ซึ่ง บริษัท จะ เห็น ว่า เป็น การ จำ เป็น เฉพาะ เพื่อ เป็น ที่ ทำ การ โภกิจ การ ของ บริษัท

(ง) จะ รั บ ซื้ อ โรง. เว็ อ น. ที่ เก็ บ ของ. เ ค รื่ อ ง มื อ. แ ต่ เ ค รื่ อ ง จั ก ร์. แ ต่ เ ต า ปู น. ร ว ง ร ถ. ร ถ แ ต่ ของ อื่ น ๆ ซึ่ง เป็น ของ จำ เป็น โดย ทาง ตรง หรือ ทาง อ้อม กั ดั้ ใน การ เจาะ สั ดา แ ล เ ผา ปู น จาก มิ ล์ เ ตอร์ อี. บี อ ก ที่ ต่า ม ต หั น ตั บ

(จ) จะ รั บ ซื้ อ โรง. เว็ อ น. ที่ เก็ บ ของ. เ ค รื่ อ ง มื อ. แ ต่ เ ค รื่ อ ง จั ก ร์. ทาง แยก ร ถ ไฟ ซึ่ง มี กุ ยู่ ใน อนุญาด เต ของ อื่ น ๆ ซึ่ง เป็น ของ จำ เป็น โดย ทาง ตรง หรือ ทาง อ้อม กั ดั้ ใน การ เจาะ สั ดา จาก มิ ล์ เ ตอร์ อี. บี อ ก ที่ ต่า ม ต ปาก เพร็ ยว

(ฉ) จะ รั บ ซื้ อ สั ร ร พ สั ง ของ ที่ โรง ทํ า งาน ใน ก ร ง เ ท พ ๑ เว็ อ น ออ ฟุ ค์ เ ค รื่ อ ง แ ต่ ง บ้ า น ซึ่ง มี กุ ยู่ ใน ร้ า น แ ต่ ของ ต่า ง ๆ แ ต่ สั ดา ซึ่ง สั ก ตั แ ล้ว หรือ ยัง ไม่ ได้ สั ก ตั ไม่ ฆ อ น สั ก ตั ที่ มี กุ ยู่ เว็ อ น ที่ รื อ ไ ต ซึ่ง มี กุ ยู่ กั ดั้. เ ต า ปู น. ร ว ง ร ถ ไฟ อย่าง เด็ ก แ ต่ ร ถ ทาง แยก ร ถ ไฟ เ ค รื่ อ ง จั ก ร์ ซึ่ง มี ใ ช้ กุ ยู่ รั ว แ ต่ ของ อื่ น ๆ เป็น ของ จำ เป็น โดย ทาง ตรง หรือ ทาง อ้อม กั ดั้ ใน การ ที่ เก็ ยว กั บ ที่ ทํ า งาน นั้

(ช) จะ ก่อ สั ร ร ำ ง บำ รุง หรือ จั ด การ โรง ทํ า ของ โรง จั ก ร์ แ ต่ ที่ อื่ น ๆ ซึ่ง จะ ทำ ให้ ผล ของ บริษัท เจริญ ใ ช้ น ใ โ ห่ ทาง ฝ ลาก โดย มี ประ กั น เป็น หลัก ฐา น ตาม วิ ชั้ ที่ บริษัท จะ ตกลง เ ห็ ม ตั เป็น ครั ง เป็น ค วร

(ฉ) จะ ใ ช้ มื อ หรือ กุ เ ฉิน แ ต่ กั ร ำ บ ใ ช้ เ ฉิน นั้ น ตาม วิ ชั้ ที่ บริษัท จะ

(ญ) จะให้บำเหน็จแก่บุคคลหรือบริษัทใด ๆ ซึ่งทำการให้แก่บริษัทตามแต่บริษัทจะเห็นสมควร

(ฉ) จะทำหรือรับจ่าย สติ๊กหลัง ซักดิบสด แด ออกโบสถ์สัญญา ใช้เงิน (ปรอมมิเซอร์ โน้ต) โบสถ์จ่ายให้ ใช้เงิน (บิตออฟเอกซ์เชนซ์) โบสถ์ของ (บิตออฟเดติง) โบสถ์จ่าย (วอแรนต์) แด โบสถ์เงิน (ดิเบเนเชอร์) แดโบสถ์สัญญาต่าง ๆ ซึ่ง อาจจะโอนหรือย้ายได้

(ง) จะรับเป็นผู้แทนทำการในกิจธุระทั้งปวง ซึ่ง บุคคลมีอำนาจอันชอบธรรมที่จะทำได้ตามกฎหมาย

(จ) จะทำกิจการใด ๆ ซึ่งเนื่องหรือให้ผลสำเร็จต่อความมุ่งหมายของบริษัท

(ข) ความรับผิดชอบของสมาชิกในบริษัทนี้มีขีดจำกัดไม่เกินกว่าจำนวนเงินตามใบหุ้นของตน

(ค) ใบหุ้นนั้นจะจดทะเบียนในนามของเจ้าของ แต่อาจจะโอนหรือย้ายได้

(ด) จะได้เลือกตั้งกรรมการ มีจำนวนในระหว่าง ๓ ถึง ๖ คนในที่ประชุมใหญ่ แด นอกจากจำนวนนี้บรรดาผู้มีแชร์ตั้งแต่ ๕๐๐ แชร์ขึ้นไป มีอำนาจอันชอบธรรมที่จะตั้งกรรมการได้คนหนึ่ง แต่ผู้มีแชร์ถึง ๑๐๐๐ แชร์ มีอำนาจอันชอบธรรมที่จะตั้งกรรมการได้ ๒ คนเป็นส่วนเพิ่มเติมจำนวนกรรมการที่ได้เลือกในที่ประชุมใหญ่

(ด) ใบแชร์นั้นจะออกตามราคาปรากฏอยู่ในใบแชร์ (ป้า) หรือจะออกให้สูงกว่าราคา (ปรี เมียม) นั้นก็ได้

(๘) เงินทุนของ บริษัท นั้น รวม เป็น เงิน ๓๕๐,๐๐๐ บาท แบ่ง ออก เป็น ๓,๕๐๐ แשר ๆ ละ ๑๐๐ บาท ถวม เมื่อจำนวนเงินทุนนี้ จำ ของ ทว ษน บริษัท จะ ออก แשר ใหม่ ซึ่ง จะ ได้รับ ประโยชน์ พิเศษ หรือ เป็น แשר ธรรมดา หรือ กรรรมลิต์ อื่น ๆ จะ เป็น กรรรมลิต์ พิเศษ หรือ กรรรมลิต์ ที่ มี ชื่อ จาก ต่ กติ หรือ ชื่อ สัญญาใด ๆ ซึ่ง จะ ได้ มี เจจ ใจ ใน โเบ แשר นั้น ข้าพเจ้า ผู้ ได้ ลง ชื่อ แต่ บอก คำ บัด บาน ไว้ ข้าง ข้าง น้ ทุก คน มี ความ พรอม ใจ กัน ที่ จะ ตง กัน ชม เป็น บริษัท โดย หนังสือ กำหนด อำนาจ บริษัท ฉบับ นี้ แต่ ข้าพเจ้า สัญญา จะ เข้า ส่วน โเน เงิน ทุน สำหรับ บริษัท โดยรับ เป็น ผู้ ถ้อ หัน ตาม จำนวน ที่ เขียน ไว้ ตรง กับ ชื่อ ของ ข้าพเจ้า ข้าง ข้าง น้ ทุก คน

<u>นาม ผู้ เข้า หัน</u>	<u>จำนวน โเบ หัน</u>
๘.๗ ช. บอ ก	๑
เชษ. เย. แอ ตติ ษน	๓
เช. อา. เบล อต ต	๗
นาย เจริญ	๑
ช. ปรุ น	๑
ของ ปรุ บ ก	๓
๑๐/10/256๑ อา แอ ตติ มว	๓

พระราชบัญญัติ การ ออก โฉนดที่ดิน

รัตน โกสินทร์ ศก ๑๒๗

มีพระบรมราชโองการ ใน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเห็นชอบเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ตั้งแต่วันที่รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๗ มาได้ มีประกาศพระราชบัญญัติว่าด้วยเรื่องวิธีชำระความที่ดิน ในเขตบริษัฯ ชุดสองคุณาสยาม แต่คลองประเวศบุรีรมย์แต่ที่ดินอื่น ๆ ที่ได้ ออก หรือที่จะได้ออก โฉนด คราแดง คราทอง ที่มีแผนที่ โดยได้สำรวจเว อย่าง ครบถ้วนครัดดี แต่ประกาศเหล่านี้ ได้ มีข้อความกำกวมกันแต่ กระจัด กระจาย จึงได้ทรง พระกรุณาโปรด ให้รวบรวมข้อความใน ประกาศเหล่านั้นขึ้น เป็นพระราชบัญญัติฉบับนี้ ฉบับเดียว เพื่อให้จะได้เข้าใจข้อความได้โดยง่าย แต่ทั้งให้แก้ไขความบ้าง เพื่อให้การดำเนินไปโดยสะดวก ตาม กาด สมัย

ภาค ๑

วิธีชำระความ วิवादเรื่องที่ดิน

มาตรา ๑ คดีที่ บริษัท ชุดสอง คุณาสยามจะได้เป็นโจทก์ก็ดี หรือ เป็นจำเลยก็ดี ซึ่งมีข้อที่จะต้องวินิจฉัยถึง กรรมสิทธิ์ของ บริษัทใน เขตที่ หลวง ตาม พระบรมราชานุญาต ที่ บริษัทได้รับ พระราชทานไว้

08/10/2566

ให้เสนาบดีกระทรวงยุติธรรม มีอำนาจบังคับให้เขามาชำระกันในศาล
ต้นนาม สติยศยุติธรรม กรุงเทพฯ หรือในศาลหัวเมืองใด แล้วแต่จะ
เห็นควร

มาตรา ๒ คดีที่เกี่ยวข้องถึงที่นาของพระเวศบรมมัย ให้ศาล
ที่มีหน้าที่ตามพระธรรมนูญเป็นผู้ชำระ คือ แล้วแต่ที่นานั้นจะอยู่ใน
เขตศาลตำบลใด ให้ศาลนั้นเป็นผู้ชำระ เมื่อทูลทรมณ์พอประมาณ
กับอำนาจของศาลตามพระธรรมนูญทุกประการ

มาตรา ๓ คดีความที่ดินในตำบลใด ๆ ที่พระราชาณาเขต
ที่วิวาทกันในเวลาที่รับโอนตแผ่นดินนั้นให้จัดการดังนี้

(๑) ให้กระทรวงเกษตรธิการจัดข้าหลวงไปไต่สวน ว่าผู้ใด
ควรจะได้รับโอนตแผ่นดินใหม่ วิธีที่จะแจกโอนตให้แก่ใครนั้นให้กระทำ
โดยวิธีเช่นนี้ คือ

ก. ที่ดินแห่งใดมีเจ้าของ มีอำนาจตามกฎหมายไม่มีผู้ใดคัดค้าน
ก็ให้ลงนามออกโอนตให้แก่ผู้นั้นไป

ข. ที่ดินแห่งใดยังเป็นรกร้างว่างเปล่า แต่ไม่มีหนังสือตราแดง
ตราจองแต่เดิมมา ถ้าผู้ใดจะขอโอนตแผ่นดินเป็นเจ้าของ ก็ให้
ข้าหลวงเกษตรฯ แจ้งความแก่ผู้ว่าราชการเมืองให้ทราบ ผู้ว่าราชการ
เมืองจะได้กำหนดตตรว่า จะให้จองได้เพียงกี่ไร่

ข. ที่ดินแห่งใดที่สงสัยว่าเป็นที่ หลวง หวง ห้าม ก็ให้แจ้งความ ไปยัง เจ้าเมือง กรมการ เจ้าหน้าทีให้ทราบ เพื่อที่จะได้จัดการให้รู้แน่ ว่าเป็นที่ หลวง หวง ห้าม จริง หรือไม่ จะได้จัดการไปตามระเบียบที่ได้ ทำมา

ค. ที่ดินแห่งใดมีคนแย่งกัน ข้างว่าเป็นเจ้าของ ก็ให้เจ้าพนักงาน เรียกหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินนั้น มาดู แต่ให้ข้าหลวง เกษตร ใกล้เคียงให้ผู้วิวาทตกลงกัน ทางใดทางหนึ่ง ถ้าใกล้เคียงไม่สำเร็จก็ให้ ข้าหลวง เกษตร ออกโฉนดแผนที่ใหม่ ในนามเดิม ที่ปรากฏในหนังสือ สำคัญ สำหรับที่ดินเก่า ในเวลานี้จะมีตัวกีด หรือไม่มีตัวกีด ก็ให้ตั้งข้อเดียวกันไว้ในโฉนดใหม่ไปพลาง แต่อย่าให้ข้าหลวง เกษตร ส่งโฉนดใหม่ให้ไปแก่ผู้วิวาท ให้ข้าหลวง เกษตร ยึดโฉนดนี้ไว้เป็น กลาง ก่อน

ค. ที่ดินที่มีข้อวิวาทโดยก้าว กาย กันนั้น ให้ข้าหลวง เกษตร พิเคราะห์ดูข้อวิวาทที่ และดูหนังสือสำคัญ เป็น ประमाण เห็น ควร อย่างไร ก็ให้ทำโฉนดแผนที่ใหม่ตาม ความ เห็น นั้น เมื่อคู่ วิวาทไม่ยอม ก็ให้ ข้าหลวง เกษตร ยึดโฉนดนั้นไว้เป็น กลาง ก่อน

ข. ที่ดินแห่งใดที่มีผู้ วิวาท กัน แต่หา มี หนังสือ สำคัญ อย่างใดไม่ หรือมี หนังสือ สำคัญ แต่ไม่ลง กับ ที่ กีด ให้ข้าหลวง เกษตร ออกโฉนด แผนที่แก่ผู้ใด ๆ ใดแล้ว แต่จะ เห็น ควร ให้ระกุก แต่ ว่า ผู้ใด ครอง

08/10/2566

ที่อยู่ควร มีอำนาจ มากกว่าผู้ที่ไม่ได้ครอง เขาอยู่ในที่นั้น
โดนดไว้เป็นกลางก่อน

(๒) โฉนดที่ดินที่ยังมีฉันท ให้ข้าหลวงเทศร์ได้กระทำฉันทไว้
ตั้งชื่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นเจ้าของไป พดาง ตามที่ได้กล่าวมาแล้ว
แต่ยังยึดโฉนดไว้ให้ ข้าหลวงเทศร์บอกไปยัง หอทะเบียน ตาม
ระเบียบเหมือนหนึ่งว่าผู้ที่มิใช่โฉนดนั้น ๆ เป็นเจ้าของ แต่ให้
หมายเหตุไว้ในแห่งใดแห่งหนึ่ง เช่นในทะเบียน เป็นต้นว่า ยังมีคดี
ข้าหลวงเทศร์ได้ บ.ค.บ.ห.พ.อง.ร.อง.ก.น.แล้ว

(๓) เมื่อข้าหลวงเทศร์ได้ ออกโฉนดแผนที่ในชื่อผู้ใดไป พดาง
แต่ยึดโฉนดนั้นไว้เป็นกลางตามที่ได้กล่าวมาแล้ว ให้ข้าหลวง
เทศร์บังคับฝ่ายที่ไม่เห็นว่า ควรจะเป็นเจ้าของได้ ไปฟ้องในศาล
ภายในกำหนดเวลาดำเนินคดีแล้วแต่จะเห็นควร แต่อย่าให้น้อย
กว่า ๓ เดือน แต่อย่าให้มากกว่า ๓ เดือน แต่ให้หมายเหตุไว้เป็นสำคัญ
เจ้านายที่กระทรวง เกษตรราชการ จะได้ ออกชื่อบังคับเป็นครั้งแรก

มาตรา ๕ ผู้ใดที่มีฉันทฉันทเรื่องที่ดินที่เจ้าพนักงานได้บังคับให้
ไปฟ้องร้องยังโรงศาลนั้น ต้องไปฟ้องร้องในศาลที่มีอำนาจชำระ
ในเขตนั้น ตามพระธรรมนูญภายในกำหนดเวลาที่ข้าหลวงเทศร์
ได้กำหนดไว้ แม้ว่าไม่ไปฟ้องในกำหนดเวลา ให้ข้าหลวงเทศร์
มีอำนาจสั่งโฉนดนั้น ให้แก่ผู้ที่ไม่เห็นว่าเป็นเจ้าของคือ ผู้ที่จะ

ต้อง เป็น จำเลย ไป ถ้า จะ ต้อง เปลี่ยน ชื่อ ใน โฉนด แดง โฉนด ทะเบียน อย่างไร ก็ให้ทำ ไป ตาม การ

มาตรา ๕ เมื่อ ผู้ ที่ ต้อง บังคับ ให้ เป็น โจทก์ ไป พ้อง ยัง โรง ศาล ได้ ทำ พ้อง ยื่น คำ ตัด แฉก ห้าม ไม่ ให้ เรียก ชำ หวดง เกษตร เป็น จำเลย ให้ เรียก ผู้ ที่ โต แฉก ผู้ เป็น คู่ วิวาท ของ คน ไป เป็น จำเลย เมื่อ ศาล ได้ พิจารณา ตัดสิน ยก ที่ ให้ แบ่ง ที่ ให้ ผู้ โต ให้ ศาล แจง ความ ไป ยัง หอทะเบียน ให้ ทราบ หอทะเบียน จะ ได้ เปลี่ยน ชื่อ ใน โฉนด แบ่ง แยก ตาม คำ ตัดสิน นั้น

มาตรา ๖ ได้ ก่อ ตัว แฉก ว่า คู่ วิวาท เรื่อง ที่ ดิน ใน เวลา ออก โฉนด แฉก ที่ ใหม่ ต้อง พ้อง ร้อง ใน โรง ศาล ที่ มี อำนาจ ใน เขต รำ บถ นั้น ๆ วิชา ที่ จะ อุทธรณ์ นั้น จะ อุทธรณ์ ไป ยัง ศาล มณฑล แฉก ศาล อุทธรณ์ สันนาม สติ ศักดิ์ ยุติธรรม หรือ ศาล อุทธรณ์ ชำ หวดง พิเศษ แฉก จึง ทูลเกล้าฯ ถวาย ฎีกา ตาม ระเบียบ วิชา พิจารณา นั้น ก็ได้ แฉก แต่ เสนาบดี กระทรวง ยุติธรรม จะ เห็น ควร หรือ เมื่อ เสนาบดี กระทรวง ยุติธรรม เห็น ควร จะ ให้ ชำ ศาล อุทธรณ์ แฉก บาง ก็ได้ ให้ ออก ฎีกา บังคับ ใจ เป็น สำคัญ

มาตรา ๗ ใน ชั้น อุทธรณ์ คดี เหล่า นี้ กระทรวง เกษตร ราชการ มี อำนาจ ที่ จะ ขอ กระทรวง ยุติธรรม ตรวจสอบ ดำเนิน แต่ ปรึกษา กับ ผู้ พินิจษา เจ้า หน้า ที่ ก่อน ตัดสิน ให้ เสนาบดี กระทรวง เกษตร ราชการ แจง ความ มา ยัง กระทรวง ยุติธรรม ให้ ทราบ ได้

ภาค ๒

วิธีรังวัดที่ดิน

มาตรา ๘ ในบัตินี้มีความประสงค์จะเปลี่ยนหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินเป็นโฉนดแผนที่ทั้งหมด เพราะเหตุฉนั้นจึงให้เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ มีอำนาจแจ้งความในราชกิจจานุเบกษาของที่มาธิบดี โฉนดหรือเปลี่ยนโฉนดได้ในทุกแห่งทุกตำบล ถ้าผู้ใดขัดขืนไม่ช่วยเจ้าพนักงานกระทำการรังวัด หรือการออกโฉนดแผนที่ให้สัตถกอย่างใดให้มีโทษปรับครั้งละ ๑๐๐ บาทลงมาเป็นพินัย แต่แต่ศาลจะเห็นสมควร

มาตรา ๙ ถ้าผู้ที่เป็นเจ้าของที่ดินในตำบลที่กล่าวนี้ได้ทราบประกาศว่าข้าหลวงเทศาภิบาลจะสำรวจ แต่จัดให้ปักเขตที่ดินในที่ของตนเมื่อใดแล้ว ก็ให้เจ้าของมานำหรือให้มีผู้แทนตนมานำเขตที่ดินของตน ข้าหลวงเทศาภิบาลจะได้รังวัดแต่จัดให้เจ้าของที่ดินปักเขตของตน

มาตรา ๑๐ ถ้าเจ้าของได้นำชื่อว่าเขตที่ดินของตนอยู่เพียงใด ก็ให้ข้าหลวงเทศาภิบาลรังวัดแต่จัดให้ปักหลักเขตไว้ทุกมุมที่เว้นไว้แต่ที่วัดซึ่งจะกล่าวต่อไป

มาตรา ๑๑ วิธีที่จะปักเขตที่ดินตามรังวัดสำหรับโฉนดแผนที่นั้น ให้กระทรวงเกษตราธิการ มีอำนาจที่จะสั่งให้ทำอย่างไรได้ แต่แต่จะเห็นสมควร 10/2566

มาตรา ๑๒ ถ้าที่ดินแปลงใดมีผู้แย่งชิงกันว่าเป็นเจ้าของมากกว่ารายหนึ่งขึ้นไปก็ดี หรือมีผู้นำซึ่งเขตต์คาบเกี่ยวกันช้อยก็ดี ในที่วิวาทเช่นนี้ ให้ข้าหลวง เกษตร ๑๒๒ ๑๒๓ ๑๒๔ ๑๒๕ ๑๒๖ ๑๒๗ ๑๒๘ ๑๒๙ ๑๓๐ ๑๓๑ ๑๓๒ ๑๓๓ ๑๓๔ ๑๓๕ ๑๓๖ ๑๓๗ ๑๓๘ ๑๓๙ ๑๔๐ ๑๔๑ ๑๔๒ ๑๔๓ ๑๔๔ ๑๔๕ ๑๔๖ ๑๔๗ ๑๔๘ ๑๔๙ ๑๕๐ ๑๕๑ ๑๕๒ ๑๕๓ ๑๕๔ ๑๕๕ ๑๕๖ ๑๕๗ ๑๕๘ ๑๕๙ ๑๖๐ ๑๖๑ ๑๖๒ ๑๖๓ ๑๖๔ ๑๖๕ ๑๖๖ ๑๖๗ ๑๖๘ ๑๖๙ ๑๗๐ ๑๗๑ ๑๗๒ ๑๗๓ ๑๗๔ ๑๗๕ ๑๗๖ ๑๗๗ ๑๗๘ ๑๗๙ ๑๘๐ ๑๘๑ ๑๘๒ ๑๘๓ ๑๘๔ ๑๘๕ ๑๘๖ ๑๘๗ ๑๘๘ ๑๘๙ ๑๙๐ ๑๙๑ ๑๙๒ ๑๙๓ ๑๙๔ ๑๙๕ ๑๙๖ ๑๙๗ ๑๙๘ ๑๙๙ ๒๐๐ ๒๐๑ ๒๐๒ ๒๐๓ ๒๐๔ ๒๐๕ ๒๐๖ ๒๐๗ ๒๐๘ ๒๐๙ ๒๑๐ ๒๑๑ ๒๑๒ ๒๑๓ ๒๑๔ ๒๑๕ ๒๑๖ ๒๑๗ ๒๑๘ ๒๑๙ ๒๒๐ ๒๒๑ ๒๒๒ ๒๒๓ ๒๒๔ ๒๒๕ ๒๒๖ ๒๒๗ ๒๒๘ ๒๒๙ ๒๓๐ ๒๓๑ ๒๓๒ ๒๓๓ ๒๓๔ ๒๓๕ ๒๓๖ ๒๓๗ ๒๓๘ ๒๓๙ ๒๔๐ ๒๔๑ ๒๔๒ ๒๔๓ ๒๔๔ ๒๔๕ ๒๔๖ ๒๔๗ ๒๔๘ ๒๔๙ ๒๕๐ ๒๕๑ ๒๕๒ ๒๕๓ ๒๕๔ ๒๕๕ ๒๕๖ ๒๕๗ ๒๕๘ ๒๕๙ ๒๖๐ ๒๖๑ ๒๖๒ ๒๖๓ ๒๖๔ ๒๖๕ ๒๖๖ ๒๖๗ ๒๖๘ ๒๖๙ ๒๗๐ ๒๗๑ ๒๗๒ ๒๗๓ ๒๗๔ ๒๗๕ ๒๗๖ ๒๗๗ ๒๗๘ ๒๗๙ ๒๘๐ ๒๘๑ ๒๘๒ ๒๘๓ ๒๘๔ ๒๘๕ ๒๘๖ ๒๘๗ ๒๘๘ ๒๘๙ ๒๙๐ ๒๙๑ ๒๙๒ ๒๙๓ ๒๙๔ ๒๙๕ ๒๙๖ ๒๙๗ ๒๙๘ ๒๙๙ ๓๐๐ ๓๐๑ ๓๐๒ ๓๐๓ ๓๐๔ ๓๐๕ ๓๐๖ ๓๐๗ ๓๐๘ ๓๐๙ ๓๑๐ ๓๑๑ ๓๑๒ ๓๑๓ ๓๑๔ ๓๑๕ ๓๑๖ ๓๑๗ ๓๑๘ ๓๑๙ ๓๒๐ ๓๒๑ ๓๒๒ ๓๒๓ ๓๒๔ ๓๒๕ ๓๒๖ ๓๒๗ ๓๒๘ ๓๒๙ ๓๓๐ ๓๓๑ ๓๓๒ ๓๓๓ ๓๓๔ ๓๓๕ ๓๓๖ ๓๓๗ ๓๓๘ ๓๓๙ ๓๔๐ ๓๔๑ ๓๔๒ ๓๔๓ ๓๔๔ ๓๔๕ ๓๔๖ ๓๔๗ ๓๔๘ ๓๔๙ ๓๕๐ ๓๕๑ ๓๕๒ ๓๕๓ ๓๕๔ ๓๕๕ ๓๕๖ ๓๕๗ ๓๕๘ ๓๕๙ ๓๖๐ ๓๖๑ ๓๖๒ ๓๖๓ ๓๖๔ ๓๖๕ ๓๖๖ ๓๖๗ ๓๖๘ ๓๖๙ ๓๗๐ ๓๗๑ ๓๗๒ ๓๗๓ ๓๗๔ ๓๗๕ ๓๗๖ ๓๗๗ ๓๗๘ ๓๗๙ ๓๘๐ ๓๘๑ ๓๘๒ ๓๘๓ ๓๘๔ ๓๘๕ ๓๘๖ ๓๘๗ ๓๘๘ ๓๘๙ ๓๙๐ ๓๙๑ ๓๙๒ ๓๙๓ ๓๙๔ ๓๙๕ ๓๙๖ ๓๙๗ ๓๙๘ ๓๙๙ ๔๐๐ ๔๐๑ ๔๐๒ ๔๐๓ ๔๐๔ ๔๐๕ ๔๐๖ ๔๐๗ ๔๐๘ ๔๐๙ ๔๑๐ ๔๑๑ ๔๑๒ ๔๑๓ ๔๑๔ ๔๑๕ ๔๑๖ ๔๑๗ ๔๑๘ ๔๑๙ ๔๒๐ ๔๒๑ ๔๒๒ ๔๒๓ ๔๒๔ ๔๒๕ ๔๒๖ ๔๒๗ ๔๒๘ ๔๒๙ ๔๓๐ ๔๓๑ ๔๓๒ ๔๓๓ ๔๓๔ ๔๓๕ ๔๓๖ ๔๓๗ ๔๓๘ ๔๓๙ ๔๔๐ ๔๔๑ ๔๔๒ ๔๔๓ ๔๔๔ ๔๔๕ ๔๔๖ ๔๔๗ ๔๔๘ ๔๔๙ ๔๕๐ ๔๕๑ ๔๕๒ ๔๕๓ ๔๕๔ ๔๕๕ ๔๕๖ ๔๕๗ ๔๕๘ ๔๕๙ ๔๖๐ ๔๖๑ ๔๖๒ ๔๖๓ ๔๖๔ ๔๖๕ ๔๖๖ ๔๖๗ ๔๖๘ ๔๖๙ ๔๗๐ ๔๗๑ ๔๗๒ ๔๗๓ ๔๗๔ ๔๗๕ ๔๗๖ ๔๗๗ ๔๗๘ ๔๗๙ ๔๘๐ ๔๘๑ ๔๘๒ ๔๘๓ ๔๘๔ ๔๘๕ ๔๘๖ ๔๘๗ ๔๘๘ ๔๘๙ ๔๙๐ ๔๙๑ ๔๙๒ ๔๙๓ ๔๙๔ ๔๙๕ ๔๙๖ ๔๙๗ ๔๙๘ ๔๙๙ ๕๐๐ ๕๐๑ ๕๐๒ ๕๐๓ ๕๐๔ ๕๐๕ ๕๐๖ ๕๐๗ ๕๐๘ ๕๐๙ ๕๑๐ ๕๑๑ ๕๑๒ ๕๑๓ ๕๑๔ ๕๑๕ ๕๑๖ ๕๑๗ ๕๑๘ ๕๑๙ ๕๒๐ ๕๒๑ ๕๒๒ ๕๒๓ ๕๒๔ ๕๒๕ ๕๒๖ ๕๒๗ ๕๒๘ ๕๒๙ ๕๓๐ ๕๓๑ ๕๓๒ ๕๓๓ ๕๓๔ ๕๓๕ ๕๓๖ ๕๓๗ ๕๓๘ ๕๓๙ ๕๔๐ ๕๔๑ ๕๔๒ ๕๔๓ ๕๔๔ ๕๔๕ ๕๔๖ ๕๔๗ ๕๔๘ ๕๔๙ ๕๕๐ ๕๕๑ ๕๕๒ ๕๕๓ ๕๕๔ ๕๕๕ ๕๕๖ ๕๕๗ ๕๕๘ ๕๕๙ ๕๖๐ ๕๖๑ ๕๖๒ ๕๖๓ ๕๖๔ ๕๖๕ ๕๖๖ ๕๖๗ ๕๖๘ ๕๖๙ ๕๗๐ ๕๗๑ ๕๗๒ ๕๗๓ ๕๗๔ ๕๗๕ ๕๗๖ ๕๗๗ ๕๗๘ ๕๗๙ ๕๘๐ ๕๘๑ ๕๘๒ ๕๘๓ ๕๘๔ ๕๘๕ ๕๘๖ ๕๘๗ ๕๘๘ ๕๘๙ ๕๙๐ ๕๙๑ ๕๙๒ ๕๙๓ ๕๙๔ ๕๙๕ ๕๙๖ ๕๙๗ ๕๙๘ ๕๙๙ ๖๐๐ ๖๐๑ ๖๐๒ ๖๐๓ ๖๐๔ ๖๐๕ ๖๐๖ ๖๐๗ ๖๐๘ ๖๐๙ ๖๑๐ ๖๑๑ ๖๑๒ ๖๑๓ ๖๑๔ ๖๑๕ ๖๑๖ ๖๑๗ ๖๑๘ ๖๑๙ ๖๒๐ ๖๒๑ ๖๒๒ ๖๒๓ ๖๒๔ ๖๒๕ ๖๒๖ ๖๒๗ ๖๒๘ ๖๒๙ ๖๓๐ ๖๓๑ ๖๓๒ ๖๓๓ ๖๓๔ ๖๓๕ ๖๓๖ ๖๓๗ ๖๓๘ ๖๓๙ ๖๔๐ ๖๔๑ ๖๔๒ ๖๔๓ ๖๔๔ ๖๔๕ ๖๔๖ ๖๔๗ ๖๔๘ ๖๔๙ ๖๕๐ ๖๕๑ ๖๕๒ ๖๕๓ ๖๕๔ ๖๕๕ ๖๕๖ ๖๕๗ ๖๕๘ ๖๕๙ ๖๖๐ ๖๖๑ ๖๖๒ ๖๖๓ ๖๖๔ ๖๖๕ ๖๖๖ ๖๖๗ ๖๖๘ ๖๖๙ ๖๗๐ ๖๗๑ ๖๗๒ ๖๗๓ ๖๗๔ ๖๗๕ ๖๗๖ ๖๗๗ ๖๗๘ ๖๗๙ ๖๘๐ ๖๘๑ ๖๘๒ ๖๘๓ ๖๘๔ ๖๘๕ ๖๘๖ ๖๘๗ ๖๘๘ ๖๘๙ ๖๙๐ ๖๙๑ ๖๙๒ ๖๙๓ ๖๙๔ ๖๙๕ ๖๙๖ ๖๙๗ ๖๙๘ ๖๙๙ ๗๐๐ ๗๐๑ ๗๐๒ ๗๐๓ ๗๐๔ ๗๐๕ ๗๐๖ ๗๐๗ ๗๐๘ ๗๐๙ ๗๑๐ ๗๑๑ ๗๑๒ ๗๑๓ ๗๑๔ ๗๑๕ ๗๑๖ ๗๑๗ ๗๑๘ ๗๑๙ ๗๒๐ ๗๒๑ ๗๒๒ ๗๒๓ ๗๒๔ ๗๒๕ ๗๒๖ ๗๒๗ ๗๒๘ ๗๒๙ ๗๓๐ ๗๓๑ ๗๓๒ ๗๓๓ ๗๓๔ ๗๓๕ ๗๓๖ ๗๓๗ ๗๓๘ ๗๓๙ ๗๔๐ ๗๔๑ ๗๔๒ ๗๔๓ ๗๔๔ ๗๔๕ ๗๔๖ ๗๔๗ ๗๔๘ ๗๔๙ ๗๕๐ ๗๕๑ ๗๕๒ ๗๕๓ ๗๕๔ ๗๕๕ ๗๕๖ ๗๕๗ ๗๕๘ ๗๕๙ ๗๖๐ ๗๖๑ ๗๖๒ ๗๖๓ ๗๖๔ ๗๖๕ ๗๖๖ ๗๖๗ ๗๖๘ ๗๖๙ ๗๗๐ ๗๗๑ ๗๗๒ ๗๗๓ ๗๗๔ ๗๗๕ ๗๗๖ ๗๗๗ ๗๗๘ ๗๗๙ ๗๘๐ ๗๘๑ ๗๘๒ ๗๘๓ ๗๘๔ ๗๘๕ ๗๘๖ ๗๘๗ ๗๘๘ ๗๘๙ ๗๙๐ ๗๙๑ ๗๙๒ ๗๙๓ ๗๙๔ ๗๙๕ ๗๙๖ ๗๙๗ ๗๙๘ ๗๙๙ ๘๐๐ ๘๐๑ ๘๐๒ ๘๐๓ ๘๐๔ ๘๐๕ ๘๐๖ ๘๐๗ ๘๐๘ ๘๐๙ ๘๑๐ ๘๑๑ ๘๑๒ ๘๑๓ ๘๑๔ ๘๑๕ ๘๑๖ ๘๑๗ ๘๑๘ ๘๑๙ ๘๒๐ ๘๒๑ ๘๒๒ ๘๒๓ ๘๒๔ ๘๒๕ ๘๒๖ ๘๒๗ ๘๒๘ ๘๒๙ ๘๓๐ ๘๓๑ ๘๓๒ ๘๓๓ ๘๓๔ ๘๓๕ ๘๓๖ ๘๓๗ ๘๓๘ ๘๓๙ ๘๔๐ ๘๔๑ ๘๔๒ ๘๔๓ ๘๔๔ ๘๔๕ ๘๔๖ ๘๔๗ ๘๔๘ ๘๔๙ ๘๕๐ ๘๕๑ ๘๕๒ ๘๕๓ ๘๕๔ ๘๕๕ ๘๕๖ ๘๕๗ ๘๕๘ ๘๕๙ ๘๖๐ ๘๖๑ ๘๖๒ ๘๖๓ ๘๖๔ ๘๖๕ ๘๖๖ ๘๖๗ ๘๖๘ ๘๖๙ ๘๗๐ ๘๗๑ ๘๗๒ ๘๗๓ ๘๗๔ ๘๗๕ ๘๗๖ ๘๗๗ ๘๗๘ ๘๗๙ ๘๘๐ ๘๘๑ ๘๘๒ ๘๘๓ ๘๘๔ ๘๘๕ ๘๘๖ ๘๘๗ ๘๘๘ ๘๘๙ ๘๙๐ ๘๙๑ ๘๙๒ ๘๙๓ ๘๙๔ ๘๙๕ ๘๙๖ ๘๙๗ ๘๙๘ ๘๙๙ ๙๐๐ ๙๐๑ ๙๐๒ ๙๐๓ ๙๐๔ ๙๐๕ ๙๐๖ ๙๐๗ ๙๐๘ ๙๐๙ ๙๑๐ ๙๑๑ ๙๑๒ ๙๑๓ ๙๑๔ ๙๑๕ ๙๑๖ ๙๑๗ ๙๑๘ ๙๑๙ ๙๒๐ ๙๒๑ ๙๒๒ ๙๒๓ ๙๒๔ ๙๒๕ ๙๒๖ ๙๒๗ ๙๒๘ ๙๒๙ ๙๓๐ ๙๓๑ ๙๓๒ ๙๓๓ ๙๓๔ ๙๓๕ ๙๓๖ ๙๓๗ ๙๓๘ ๙๓๙ ๙๔๐ ๙๔๑ ๙๔๒ ๙๔๓ ๙๔๔ ๙๔๕ ๙๔๖ ๙๔๗ ๙๔๘ ๙๔๙ ๙๕๐ ๙๕๑ ๙๕๒ ๙๕๓ ๙๕๔ ๙๕๕ ๙๕๖ ๙๕๗ ๙๕๘ ๙๕๙ ๙๖๐ ๙๖๑ ๙๖๒ ๙๖๓ ๙๖๔ ๙๖๕ ๙๖๖ ๙๖๗ ๙๖๘ ๙๖๙ ๙๗๐ ๙๗๑ ๙๗๒ ๙๗๓ ๙๗๔ ๙๗๕ ๙๗๖ ๙๗๗ ๙๗๘ ๙๗๙ ๙๘๐ ๙๘๑ ๙๘๒ ๙๘๓ ๙๘๔ ๙๘๕ ๙๘๖ ๙๘๗ ๙๘๘ ๙๘๙ ๙๙๐ ๙๙๑ ๙๙๒ ๙๙๓ ๙๙๔ ๙๙๕ ๙๙๖ ๙๙๗ ๙๙๘ ๙๙๙ ๑๐๐๐

มาตรา ๑๓ เมื่อข้าหลวง เกษตร ได้ตรวจวัด แลจุดให้ บก เขตต์ ที่ดินแล้วแล้ว ข้าหลวง เกษตร จะได้ประกาศ กำหนดวัน ให้เจ้าของ ที่มา รับโฉนดใหม่ แต่เมื่อได้ ออกโฉนดใหม่แล้วโฉนดเก่าเป็นอันใช้ไม่ได้

มาตรา ๑๔ ให้เจ้าของ ที่ดิน ซึ่งมี หลก เขตต์ บกไว้ ติดต่อกันนั้น พร้อมกัน เป็นผู้ดูแลรักษา หลก เขตต์ ไร่ ให้เรียบร้อยเสมอไป ถ้า หลก เขตต์ นั้น ลม หรือ เป็น อันตรายไป ประการใด ให้รับนำความ มาแจ้งแก่ กรมการ อำเภอดุโดยทันที

มาตรา ๑๕ หลก หมาย เขตต์ ที่ดิน ซึ่ง ข้าหลวง หรือ ข้า ราชการ เจ้า หน้าที่ได้จุดให้ บกไว้แล้ว ห้ามมิให้ ผู้หนึ่ง ผู้ใด นอก จาก เจ้าพนักงาน กอน เตือน ย้ายไปจากที่ หรือ ทำ อัน ตราย อย่างใด ถ้าผู้ใด บังอาจ กอน เตือน ย้าย หรือ ทำ อัน ตราย หลก เขตต์ ที่ดิน ซึ่งได้ บกไว้ ให้ มีโทษ ดัง ที่ได้ บังไว้ โทษ หมาย ดัชนี ณ ฎา มาตรา ๓๒๗

มาตรา ๑๖ เมื่อข้าหลวง เกษตร ได้จุดให้เจ้า พนักงาน ออก ทำการ ได้ ส่วน แล กน เขตต์ ที่ดิน ใน ตำบลใด เป็น หน้าที่ ของ กำนัน ตำบล นั้น จะ ต้อง มา แล แต่ง ผู้แทน มา ประจำ ช้อย ใน เวลาที่ เจ้า พนักงาน เกษตร

ทำการได้ส่วนแต่รังวัดกัน เขตที่ ดินใน ท้อง ที่ ของ คน ๆ เพื่อ เป็น พยาน ด้วย ทุก ๆ ฝ่าย

มาตรา ๑๗ กำนัน แล ผู้แทน กำนัน ที่ มา อยู่ ใน กอง พนักงาน เกษตร ตาม ความ ใน มาตรา ๑๖ นั้น จะได้รับ ประโยชน์ เป็น ค่า บวช การ ตาม รายวัน ที่ มา วัน ละ ๓ บาท จาก กระทรวง เกษตร ราชการ กว่า การ ใน ตำบล นั้น จะ เลี้ยว

มาตรา ๑๘ ใน เวลา ที่ ขาด หวง เกษตร แจก โฉนด นั้น เจ้า ของ ที่ ดิน ต้อง ทำ เรื่อง รวบรวม มา ยื่น ขอ รับ โฉนด ด้วย ตน เอง พร้อม ด้วย ใบ นำ แล หนังสือ สำคัญ ต่าง ๆ ซึ่ง มี อยู่ สำหรับ ที่ ดิน ราย นั้น ด้วย ถ้า ผู้ ยื่น เรื่อง รวบรวม จะ ขอ ขอ แบบ เรื่อง รวบรวม ต่อ กอง ขาด หวง เกษตร ก็ ให้ ชาย ให้ เป็น ราคา ฉบับ ละ ๒ ดอลลาร์

มาตรา ๑๙ ถ้า เจ้า ของ ที่ ดิน จะ มา รับ โฉนด ด้วย ตน เอง ไม่ได้ ด้วย ความ จำเป็น ประการ ไต ๆ ก็ ดี ก็ ให้ มอบ ฉันทะ ให้ ผู้ใด ผู้หนึ่ง มา รับ แทน แต่ ผู้ มา รับ แทน ต้อง ได้นำ ใบ มอบ ฉันทะ ตาม แบบ หดวง พร้อม ทั้ง ใบ นำ แล หนังสือ สำคัญ สำหรับ ที่ ดิน ราย นั้น มา ยื่น แต่ ต้อง เสีย ค่า ชกรรม เนียม ใน การ มอบ ฉันทะ ราย ละ ๒๕ ดอลลาร์

มาตรา ๒๐ ให้ กระทรวง เกษตร ราชการ มี อำนาจ ที่ จะ เรียก ตรวจ แง ใบ ของ ใบ เขี่ย ยบ ย้ำ ของ เดิม สำหรับ ที่ ดิน ใน เขต ที่ ได้ ออก โฉนด อย่าง ใหม่ นี้ มา เก็บ ไว้ กับ สาระบบ ที่ ดิน ใน หอ ทะเบียน สำ สำหรับ ที่ นั้น ๆ

08/10/2566

มาตรา ๒๑ ใน กรุงเทพฯ ถัด หรือใน เมือง หรือใน ตำบลอื่น ถัด
 ที่ กรรมสิทธิ์ที่ดิน เป็น ชั้น เด็ก ชั้น น้อย แต่ มี ราคา สูง ให้ กระทรวง
 เกษตรกรรม มี อำนาจ ออก กฎ ข้อ บังคับ ให้ กรม แผน ที่ รั้ง วัด อย่าง พิเศษ
 ใน ที่ ดิน ใด แต่ ให้ มี อำนาจ กำหนด อัตรา ค่า รั้ง วัด ที่ ดิน อย่าง พิเศษ
 ซึ่ง จะ เรียก จาก ผู้ ขอ โฉนด ใน ที่ เหล่า นั้น

ภาค ๓

วิธีโอน ที่ดินใน ระหว่าง รั้งวัด ที่ดิน ทำ แผน ที่
กับ ออก โฉนด แผน ที่ ใหม่

มาตรา ๒๒ ถ้า ผู้ถือ กรรมสิทธิ์ที่ดิน ผู้หนึ่ง ผู้ใด เมื่อ ได้นำ
 ข่าวดวง เกษตร ไร่ สวน แล รั้งวัด กัน เขต ที่ ดิน ของ ตน แต่ ได้ รั้ง ไร่ ไร่
 สวน หรือ ไร่ นำ ไร่ แล้ว แต่ เมื่อ ยัง ไม่ ถึง เวลา ออก โฉนด ที่ ดิน ใน
 แผน นั้น แต่ ผู้ถือ กรรมสิทธิ์ที่ดิน แผน นั้น มีความ ประสงค์ จะ โอน
 กรรมสิทธิ์ที่ดิน แผน นั้น ด้วยการ อย่างใด อย่างหนึ่ง ให้ ผู้นำ ไร่
 ไร่ สวน หรือ ไร่ นำ พร้อม ทั้ง หิน ไร่ ลำค้ำย แล หดัก ฐาน ต่าง ๆ สำหรับ
 ที่ ดิน แผน นั้น มายื่น แต่ แสดง ความ ประสงค์ ต่อ ข่าวดวง เกษตร ว่า
 ตน จะ โอน กรรมสิทธิ์ที่ดิน แผน นั้น ให้แก่ ผู้ใด ด้วย อาการ อย่างใด แล้ว
 ขอ ให้ ข่าวดวง โอน กรรมสิทธิ์ ให้แก่ ผู้ นั้น เมื่อ ถึง เวลา ออก โฉนด ขอ
 ให้ ข่าวดวง ออก โฉนด ให้แก่ ผู้รับ โอน ต่อไป

มาตรา ๒๓ เมื่อข้าหลวง เกษตร ได้ตรวจ ตรา เห็น ว่า ผู้ร้อง ขอ เป็น
 ผู้มีอำนาจ ที่จะ กระทำ การ โอน กรรมสิทธิ์ ที่ ดิน แปลง นั้น ได้ ตาม กฎหมาย
 แต่ไม่ เป็น ที่ จิวาท แคว ก็ ให้ ข้าหลวง เกษตร รับ หนังสือ สำคัญ แด่ หลั
 ฐาน ต่าง ๆ ของ ที่ ดิน แปลง นั้นไว้ แล้ว สั่ง ัก หลง โอน ไร่ ได้ ส่วน หรือ
 ไร่ นำ ให้ ตาม คำ ร้อง ขอ ดิน ไร่ ได้ ส่วน หรือ ไร่ นำ นั้น ให้ แก่ เจ้า ของ
 ที่ ไร่ แล้ว ให้ รับ แก่ หอ ขว ไร่ ได้ ส่วน หรือ ไร่ นำ นั้น เสีย ใน ทัษ ที่
 เพื่อ ว่า เมื่อ เวลา เขียน โอน ด จะ ได้ ลง ชื่อ ผู้รับ โอน ไร่ ถูก ต้อง

มาตรา ๒๔ ใน การ โอน กรรมสิทธิ์ นี้ จะ โอน ที่ ดิน เต็ม ตาม ไร่ ได้ ส่วน
 หรือ ไร่ นำ ก็ได้ หรือ แบ่ง โอน ก็ได้ ให้ ข้าหลวง เกษตร จัด การ ตาม วิธ
 ใน กฎเสนาบดี ซึ่ง ว่า ด้วย การ โอน กรรมสิทธิ์ ที่ ดิน ใน หอ ทะเบียน ทุก
 ประการ

มาตรา ๒๕ ส่วน ที่ ผู้ โอน กับ ผู้รับ โอน จะ ต้อง ทำ หนังสือ สำญา ต่อ
 กัน นั้น ให้ ไป ทำ ต่อ หน้า นาย อำเภอ ตาม ที่ ชั่ง ที่ ตาม ขรมนิยม

มาตรา ๒๖ เมื่อ ถึง เวลา ออก โอน ด ที่ ดิน แปลง นั้น เมื่อ ได้ ให้ ผู้
 รับ โอน นำ หนังสือ สำญา กับ ไร่ ได้ ส่วน หรือ ไร่ นำ นั้น มา ขว ไร่ โอน ด
 ตาม ขรมนิยม เมื่อ ข้าหลวง ตรวจ ตรา เห็น เป็น การ ถูก ต้อง แลว ก็ ให้
 ออก โอน ด ให้ ไป

มาตรา ๒๗ ถ้า หาก ว่า ต่อ ไป การ ที่ จะ โอน กรรมสิทธิ์ ที่ รายนั้น ไม่
 ตก ลง กัน ใน ระหอง ผู้ โอน กับ ผู้รับ โอน ด้วย ประการ ไต ๆ ก็ได้ แล เจ้า
 ของ ที่ ดิน ผู้ มา ขอ โอน กรรมสิทธิ์ แลว นั้น มา ขอ โอน กรรมสิทธิ์ ดิน

กลับ มาเป็น ของ คน ต่อไป ก็ให้ ขา หวดง เกษตร ไร่ โอน ให้ ตาม วิธี ใน มาตรา ๒๓ นั้น

มาตรา ๒๘ ใน การ โอน กรรมสิทธิ์ ให้ ขา หวดง เกษตร ไร่ เรียก ค่า ชกรรม เนียม ตาม อัตรา ชั้น แก่ ทะเบียน ตาม กฎ เด่นาบตี ซึ่ง สำหรับ หอ ทะเบียน ทุก คราว

ภาค ๔

กฎหมาย ที่ ดิน ซึ่งมี โฉนด แผนที่

หมวดที่ ๑

ว่าด้วย โฉนด ที่ ดิน

มาตรา ๒๙ หนังสือ โฉนด ที่ ดิน ที่ จะ ได้ ออก ให้ แก่ เจ้า ของ ที่ ดิน ตาม พระราช บัญญัติ เป็น หนังสือ พิมพ์ แบบ หวดง บอก ชื่อ แด่ ตำแหน่ง เจ้า พนักงาน ออก โฉนด ชื่อ วงษ์ ตระกูล ที่ อยู่ ของ ผู้รับ โฉนด ตำแหน่ง แห่ง ที่ ดิน แด่ ขนาด ที่ ดิน ที่ ซึ่ง จด เขตร พังตี ที่ แต่ จำ ต้อง รูป แผนที่ ดิน แปลง นั้น ลง ไว้ ใน โฉนด ด้วย เป็น สำคัญ ใน ท้าย โฉนด มี ที่ ตาราง สำหรับ จดหมาย เหตุ แต่ สำคัญ ใน การ แก่ ทะเบียน ที่ ดิน แปลง นั้น ต่อ ไป ภาย หน้า ด้วย

มาตรา ๓๐ โฉนด ที่ ดิน ซึ่ง ออก ให้ แก่ เจ้า ของ ที่ ดิน ตาม พระราช บัญญัติ ที่ ดิน อยู่ใน เขต เมือง โต ต้อง ประทับ ครา ตำแหน่ง ผู้บัญชาการ เมือง นั้น นาย ข้า เกอ ผู้ ปก ครอง ที่ ซึ่ง ที่ ดิน แปลง นั้น อยู่ใน นั้น ๑

08/10/2566

แต่เจ้าพนักงาน เกษตราธิการ ได้เช่น ชื่อ ประทับตรา จึง เป็น โฉนด อัน
ได้ทำ โดยชอบ ด้วยกฎหมาย

มาตรา ๓๓ โฉนดที่ดิน ตาม พระราชบัญญัติ นี้ ให้ทำเป็น ๒ ฉบับ
อย่างเดียวกัน มอบให้เจ้า ของที่ดินไปรักษาไว้ฉบับ ๑ เป็นของ
หลวงเก็บไว้ใน หอทะเบียนที่ดิน ฉบับ ๑

มาตรา ๓๒ โฉนดที่ดิน ของผู้ใด เป็น อันตราย หายเสีย ด้วย ประการ
ใด เมื่อเจ้าของได้ทำคำตราดิน ตามกฎหมายแล้ว ก็รับใบแทนโฉนด
ได้ แต่ใบแทนโฉนด นั้นต้อง เช่น ชื่อ ประทับตราตำแหน่ง เจ้าพนักงาน
ตามความที่ ว่ามาใน มาตรา ๓๐ นั้นจึงใช้ได้ ตั้งแต่ได้ ออกใบแทน
โฉนดไปแล้ว โฉนดเดิมเป็นใช้ไม่ได้ต่อไป

มาตรา ๓๓ เมื่อ ได้ลงมือจัดการ ตาม พระราช บัญญัติ นี้ ในเมืองใด
ให้เสนาบดีกระทรวง เกษตราธิการ จัดตั้ง หอทะเบียน ขึ้นไว้สำหรับเก็บ
รักษา ทะเบียน ที่ดิน ในเมือง นั้น ๆ ให้ตั้ง กรมการ ตำแหน่ง นายประจำ
ทำการ เกษตร แต่ให้ตั้ง เจ้าพนักงาน ทะเบียน ไว้ประจำ ทำการ ทะเบียน
ทุกเมือง แต่ให้ มีพนักงาน รังวัด แผนที่ แต่พนักงาน กอง ทะเบียน ตาม
สมควร แก่ราชการ

มาตรา ๓๔ ในการ ออกโฉนดที่ดิน ตาม พระราช บัญญัติ นี้ ถ้า
ที่ดิน ที่มีตราแดง หรือใบจอง หรือ หน้าโฉนด ของเดิม อยู่แล้ว ให้เรียก
แต่คำ กระดาษทำโฉนด คำเขียน แต่คำตรา ตาม กำหนดไม่ต้อง เรียก
คำจอง ๐๘/๒๕๒๖ ๒ ๒๒ ๒๒๒ ๒๒๒ ๒๒๒ ๒๒๒ ๒๒๒ ๒๒๒ ๒๒๒ ๒๒๒
เว้นแต่ ถ้ารังวัดที่ดินใดเกิน ตรแดง หรือใบจอง หรือ หน้า

โฉนดของเดิมออกไปเท่าใด จึงให้เรียกค่าจองเท่าเนื้อที่ดินที่เกินนั้น
 ที่ดินซึ่งยังไม่มีหนังสือสำคัญตั้งว่ามาแล้ว จึงให้เรียกค่าจองตาม
 อัตรา คือไร่ละ ๒๕ สตางค์ เศษงานละ ๖ สตางค์ เศษทำงานเรียก
 เต็มงานหนึ่ง

หมวดที่ ๒

ว่าด้วยกรรมสิทธิ์ที่ดิน

มาตรา ๓๕ ที่ดินซึ่งได้ออกโฉนดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้า
 ของมีกรรมสิทธิ์ตามพระราชกำหนดกฎหมาย

มาตรา ๓๖ ไม่ให้ถือว่ากรรมสิทธิ์ที่ได้เข้ามาในมาตรา ๓๕ เป็น
 เหตุให้ผู้ถือกรรมสิทธิ์นั้น จะพ้นจากความรับผิดชอบและความจำเป็น
 จะต้องประพฤติตามพระราชกำหนดกฎหมายซึ่งบังคับในการที่ดิน คือ
 ใน การ เก็บภาษีอากร แล การ ที่ รัฐบาล จะ ต้อง การ ที่ เพื่อ ราชการ
 หรือ เพื่อสาธารณประโยชน์ เป็นต้น

มาตรา ๓๗ คนในบังคับต่างประเทศ เมื่อได้รับพระราชทานใบ
 พระบรมราชานุญาตพิเศษให้ถือโฉนดสมบัติ ก็มีอำนาจเดหน้ที่
 เหมือนกับคนในบังคับไทย ที่ถือโฉนดนั้นทุกประการ

มาตรา ๓๘ ทั่วไปบรรดาคดีที่เกิดขึ้นเกี่ยวของด้วยกรรมสิทธิ์ที่ดิน
 ที่ได้ออกโฉนดตามพระราชบัญญัตินี้ เมื่อกำหนดได้ พิพากษาประการใด

ให้ศาล มี ๑๒๗ หมาย แจง ต่อ เจ้าพนักงาน ทะเบียน สำหรับที่ดิน นั้นให้ทราบ
 ว่าที่ดิน ตามโฉนดนั้น ๆ ได้ พากษาให้ เป็น ของใคร หรือให้แบ่ง กัน
 อย่างไร ถ้าหาก ว่าศาล มีได้ มี ๑๒๗ หมาย ตาม ความ ที่ได้ มา ใน มาตรา
 นี้ ก็ให้ ผู้ ที่ เกี่ยว ของ รับ ประโยชน์ ย่าง ได้ ใน คำ พิพากษา นั้น มี
 อำนาจ ที่จะ ทำ คำ ขอ ต่อ ศาล ให้ แจง ความ แก่ เจ้าพนักงาน ทะเบียน ตาม
 พระราช บัญญัตินี้

หมวดที่ ๓

ว่าด้วย แก่ ทะเบียน โฉนด

มาตรา ๓๘ ผู้ใดได้รับประโยชน์เกี่ยวของของเรื่องที่ดินซึ่งได้รับ
 โฉนดตามพระราชบัญญัตินี้คือ โดยการซื้อ ขาย ให้รับ แลกเปลี่ยน
 รับมรดก เข้าถือ จำนำ หรือไถ่ถอนเป็นต้น ต้องนำโฉนดมาให้
 เจ้าพนักงานทะเบียน สืบแก่ทะเบียน ตาม ข้อบังคับแล้ว จึงเป็นอันได้
 กระทำ การ นั้น โดย ถูก ต้อง ด้วย กฎหมาย มิฉะนั้น ย้ำให้ ถือ ว่า ได้ ให้
 อำนาจ อย่างไร แก่ กัน เป็น อัน ขาด เว้นไว้แต่ ใน การ เข้าถือ อัน มี กำหนด
 ไม่เกิน ๓ ปี จึงไม่จำเป็นต้องแก่ทะเบียน

มาตรา ๔๐ ใน การ แก่ ทะเบียน ด้วย ประเภท การ ต่าง ๆ ดัง ว่า มา
 ใน มาตรา ๓๘ นั้น อย่างใด ที่ จะ ต้อง ทำ หนังสือ บริคณห์สัญญาตาม
 กฎหมาย ให้ เป็น หน้า ที่ ของ เจ้า พนักงาน ทะเบียน สำหรับที่ดิน นั้น ทำ
 หนังสือ บริคณห์สัญญา อย่าง นั้น ๆ ห้ามมิให้ อ้าเถอ ทำ ต่อไป

หมวดที่ ๔

ว่าด้วยโอนที่ดินเต็มโฉนด

มาตรา ๔๑ ผู้ใดจะขายที่ดินที่ได้รับโฉนดอย่างใหม่ ให้ผู้ขาย กับผู้ซื้อ นำโฉนดที่ดินนั้นไปให้เจ้าพนักงานทะเบียน ทำหนังสือสัญญาซื้อขาย ณหอทะเบียน สำหรับที่ดินแห่งนั้น

(ก) ถ้าผู้ขายหรือผู้ซื้อขายใดจะไปเองไม่ได้ ต้องทำหนังสือมอบอำนาจให้ผู้ใดไปทำแทนตัว หนังสือมอบอำนาจเช่นนั้น ต้องให้มีผู้สักสำคัญควรเชื่อถือได้ ตามกฎหมาย ผู้รับอำนาจโดยถูกต้องก็มีอำนาจที่จะทำแทนผู้มอบอำนาจได้

(ข) ก่อนที่จะทำหนังสือสัญญาซื้อขาย ให้เจ้าพนักงานทะเบียนสอบสวนก่อน ให้เห็นว่าผู้ซื้อผู้ขายมีอำนาจจะซื้อจะขายได้ตามกฎหมาย แต่ให้ตรวจโฉนดที่ดิน สอบสำราญแล สอบแผนที่ เห็นถูกต้องกันแล้ว จึงทำหนังสือสัญญาซื้อขายให้

มาตรา ๔๒ การทำหนังสือสัญญาซื้อขายที่ดินที่ได้ออกโฉนดอย่างใหม่นี้ ถ้าสอบสำราญแล แผนที่ถูกต้องแล้วไม่ต้องให้เจ้าพนักงานออกไปรังวัดที่ตามธรรมเนียมเดิม เพราะมีแผนที่แน่นอนอยู่แล้วไม่ต้องโฆษณา เพราะชื่อเจ้าของถูกต้องโฉนดแลสำราญแล้ว ถ้าเห็นไม่ถูกต้องก็ไม่ทำหนังสือสัญญาซื้อขายให้ทีเดียว

มาตรา ๔๓ หนังสือสัญญาซื้อขาย ต้องทำเป็น ๒ ฉบับอย่างเดียวกัน สำหรับผู้ซื้อเก็บไว้ฉบับหนึ่ง หอทะเบียนเก็บไว้ฉบับหนึ่ง

มาตรา ๕๔ เมื่อเจ้าพนักงาน ทะเบียน ได้ทำ หนังสือ สัญญา ซื้อ ขาย
แล้ว ก็ให้ สัก หลัง โฉนด หอวง แด โฉนด เจ้า ของ แด หมายถึง สำคัญ ตาม
แบบให้ตรง กัน ทั้ง ๒ ฉบับ แล้ว ก็ ทะเบียน ให้ ถูก ต้อง ต้น หนังสือ
สัญญา ซื้อ ขาย ให้ เก็บ ไว้ ใน ตำรับ สำหรับ ที่ ดิน แปลง นั้น ถ้า ผู้ซื้อ
ผู้ขาย แด ผู้ต่าง ตัว มา ก็ ให้ ยึด หนังสือ มอบ อำนาจ เก็บ ไว้ ใน ตำรับ
สำหรับ ที่ ดิน แปลง นั้น ด้วย เมื่อ ได้ ทำ ดัง นี้ แล้ว เป็น เด็ด ฎ การ โอน
ทะเบียน ก็ ให้ มอบ โฉนด ฉบับ สำหรับ เจ้า ของ แด หนังสือ สัญญา ซื้อ ขาย
อีก ฉบับ ๑ ให้ ผู้ซื้อ ไป

มาตรา ๕๕ การ โอน ที่ ดิน เดิม โฉนด มอบ กรรมสิทธิ์ เป็น เด็ด ขาด แก่
กัน ด้วย ประเภท การ อย่าง อื่น คือ ให้ ที่ ดิน หรือ แดก เปลี่ยน ที่ ดิน เป็น
ต้น การ ที่ จะ ทำ ก็ เป็น ทำนอง เดียว กับ วิธี ซื้อ ขาย ที่ ดิน ดัง ว่า มา แล้ว

หมวดที่ ๕

ว่า ด้วย แบ่ง โอน ที่ ดิน ไม่ เดิม โฉนด

มาตรา ๕๖ ถ้า เจ้า ของ ที่ ดิน จะ แบ่ง ที่ ดิน ขาย แต่ ส่วน หนึ่ง ไม่ ขาย
เนื้อ ที่ ดิน เดิม โฉนด ผู้ซื้อ หรือ ผู้ขาย ของ ให้ ช่าง แผน ที่ หอวง หรือ ช่าง
แผน ที่ ซึ่ง ได้ รับ หนังสือ อนุญาต ของ รัฐบาล จำต้อง แผน ที่ ดิน แปลง นั้น
ลงใน กระดาษ หรือ ใน ผ่า แผน หนึ่ง ต่าง หาก ให้ ชัด เล่น ใน แผน ที่ นั้น ให้
ปรากฏ ว่า จะ ตัด ขาย เพียง ใด แด ให้ คิด ตาราง ว่า ทั้ง ที่ จะ ขาย แด ที่ จะ
คง ไว้ บอก ไว้ ใน แผน ที่ ด้วย ให้ ยื่น แผน ที่ นี้ เป็น สำคัญ แก่ เจ้า พนักงาน

ทะเบียนแล้วจึง จะ ทำ หนังสือ สัญญา ซื้อ ขายได้ แลเป็นที่ ให้ เจ้า พนักงาน
ทะเบียน เขา เก็บ ไว้ ใน ตำรบบ สำหรับ ที่ ดิน แปลง นั้น

มาตรา ๔๗ ในการโอน ที่ดินไม่เต็ม โฉนด เช่นนี้ ให้ เจ้า พนักงาน
ทะเบียน ตัดเงิน ลงใน แผนที่ ซึ่ง มี อยู่ หลัง โฉนด เต็ม ทั้ง ฉบับ หวดง แด
ฉบับ สำหรับ เจ้า ของ ที่ ดิน ให้ปรากฏ รูป ที่ ขายไป เท่าใด แดคงไว้เท่า
ใด แต่ให้ หมายถึง ลงใน แผนที่ หลัง โฉนด เหนาะ ตอน ที่ ตัด ขาย ไป แล้ว
แต่ให้ ลง ที่ เลข สำหรับ ที่ ดิน แปลง นั้น ซึ่ง จะ ได้ หมายถึง ใน โฉนด ใหม่
ให้ปรากฏ เป็น สำคัญ ใน แผนที่ โฉนด เต็ม แต่ให้ แจ้ง ต่อ กรม ทะเบียน
ที่ดิน ให้ ทำ โฉนด ใหม่ ให้ แก่ ผู้ ซื้อ เหนาะ ที่ ซึ่ง ตัด ตัด ซื้อ มา นั้น อีก โฉนด
หนึ่ง ทำ ขึ้น ไว้ สำหรับ หอ ทะเบียน ด้วย อีก โฉนด หนึ่ง ตอง กัน คือ ยก ที่ ๆ
ตัด ซื้อ ใหม่ ออก เป็น ที่ ดิน อีก แปลง หนึ่ง ต่าง หาก โฉนด เก่า คืน ให้ เจ้า
ของเดิม โฉนด ใหม่ มอบ ให้ ผู้ ซื้อ ไป

มาตรา ๔๘ การโอน ที่ดินไม่เต็ม โฉนด ด้วย ประเภท อย่าง อื่น คือ
แลกเปลี่ยน หรือ แบ่ง ที่กัน เป็นต้น ให้ ทำ โดยในย ที่ ว่า มา นี้

หมวดที่ ๒

ว่าด้วย แก่ ทะเบียน ใน การ ขาย ฝาก จำนำ
แลเช่า ถือ ที่ ดิน

มาตรา ๔๙ ในการขายฝาก ที่ ดิน ก็ ตี จำนำ ที่ ดิน ก็ ตี เมื่อ
เจ้า พนักงาน ทะเบียน จะ ทำ หนังสือ สัญญา ให้ ถาม ทั้ง สอง ฝ่าย ให้ ตก ลง

กันว่าฝ่ายใดจะเป็นผู้ถือโฉนด ตกตง ประการใดให้จัดตงไว้ในหนังสือสัญญาให้ชัดเจน

อนึ่ง หนังสือสัญญาฉบับนี้ให้ทำเป็น ๓ ฉบับ สำหรับรักษาไว้กับตำรวจที่ดินแปลงนั้น ฉบับหนึ่ง อีก ๒ ฉบับ สำหรับให้ ๒ ฝ่ายรักษาไว้ฝ่ายละฉบับ แต่ให้เขียนตงไว้ในหนังสือสัญญาให้ปรากฏว่าเป็นฉบับหลวงฉบับของเจ้าของที่ดิน แลฉบับของผู้รับจำนำ หรือ รับซื้อฝาก เมื่อแก่ทะเบียนแล้ว ให้มอบโฉนดแก่ฝ่ายใดตามที่เขาสัญญากัน

มาตรา ๕๐ ในการให้เช่าถือที่ดินมีกำหนดเกินกว่า ๓ ปี ให้ทำสัญญา ๓ ฉบับ คือ สำหรับเก็บไว้กับตำรวจที่ดินแปลงนั้น ฉบับหนึ่ง สำหรับเจ้าของที่ดิน ฉบับหนึ่ง สำหรับผู้เช่าฉบับหนึ่ง แต่ให้จัดตงไว้ให้ปรากฏว่าเป็นฉบับหลวง ฉบับสำหรับเจ้าของที่ดิน แลฉบับของผู้เช่า เมื่อแก่ทะเบียนแล้วโฉนดเดิมให้คืนให้เจ้าของที่ดินไป

มาตรา ๕๑ ข้อความที่มีได้ว่า มาในหมวดที่ ๕ ที่ ๒ นี้ ให้กระทำตามทำนองวิธีโอนที่ดินทั้งโฉนดทุกประการ

หมวดที่ ๗
ว่าด้วยรับมรดกที่ดิน

มาตรา ๕๒ ผู้ใดได้รับมรดกที่ดินแปลงใด ให้ทำเรื่องราวขอโอนโฉนดยื่นต่อเจ้าพนักงานทะเบียนสำหรับที่ดินนั้น ให้เจ้าพนักงานทะเบียนปิดประกาศโฆษณาการ คำขอ นั้น ไว้ในที่เปิดเผย ในบริเวณ

หอบทะเบียน แต่ในที่ดินรายนั้นให้มหาชนทราบ ถ้าได้ปิดประกาศ
โฆษณาการได้ ๓๐ วันไม่มีใครโต้แย้ง ก็ให้บอกผู้ยื่นเรื่องราวให้หน้า
โฉนดมา แต่จัดการโอนให้ผู้นั้นตามคำขอ ถ้าหากว่าในระหว่าง
ประกาศโฆษณาการ มีผู้มายื่นคำร้องโต้แย้ง ก็ให้เจ้าพนักงานทะเบียน
บอกให้ไปฟ้องร้องว่ากล่าวกันตามกระบวนเมืองภายใน ๓๐ วัน แต่
รอการโอนโฉนดไว้จนสิ้นกำหนด ๓๐ วันนั้น แม้ว่าไม่ได้ฟ้องร้องกัน
จึงให้โอนโฉนดไปตามที่ขอ แต่ถ้าได้ฟ้องร้องกันแล้ว ก็ให้รอ
การโอนโฉนดไว้จนกว่าคดีเรื่องนั้นจะได้พิพากษาเด็ดขาด แล้วจึง
โอนโฉนดไปตามคำพิพากษา

มาตรา ๕๓ ถ้าผู้รับมรดกหลายคน จะเขาชื่อกันเป็นเจ้าของ
ที่แปลงเดียว เมื่อได้กระทำถูกต้องตามว่ามาในมาตรา ๕๒ แล้ว
ก็ให้โอนโฉนดที่ดินให้เป็นที่ดินแปลงเดียวได้

หมวดที่ ๘

ว่าด้วยได้ถอนที่ดิน

มาตรา ๕๔ ถ้าที่ดินรายใดเจ้าของจะไถ่จากจำนำก็ดี จะไถ่จาก
ขายฝากก็ดี ให้สลักหลังหนังสือสัญญาฉบับของผู้รับจำนำหรือ
ผู้รับซื้อฝากซึ่งได้กระทำไว้ต่อกัน แต่ลงสำคัญว่าทั้ง ๒ ฝ่ายได้บอก
เลิกการนั้นแล้ว ให้เจ้าของที่ดินนำหนังสือสัญญาซึ่งมีสำคัญเช่นว่า
มานี้ กับโฉนดมาขึ้นต่อเจ้าพนักงานทะเบียน เมื่อเจ้าพนักงาน

ทะเบียนได้ตรวจเห็น เป็นการ ถูก ต้อง แล้ว ก็ให้แก่ทะเบียน แต่ สัก
หลัง โฉนด บอก การได้ ถอน นั้น แต่ให้เก็บ ต้น หนึ่ง สัปดาห์ ซึ่ง บอก
เลิก การ นั้นไว้กับ ดำรง บที่ ดิน แปลง นั้น ใน หอทะเบียน

มาตรา ๕๕ ใน การ ที่ จะ ถอน ที่ ดิน จาก การ ให้ เช่า ถิ่น นั้น

(ก) ถ้า ถอน เมื่อ สิ้น อายุ สัญญา ไม่ ต้อง นำ โฉนด มา แก่ ทะเบียน
เพราะ เหตุว่า เมื่อ สิ้น อายุ แล้ว สัญญานั้น ก็ เป็น อัน เลิก อยู่ เอง

(ข) ถ้า ถอน ใน เวลา ยัง ไม่ สิ้น สัญญา เจ้า ของ ที่ ดิน ต้อง นำ สัญญา
ฉบับ ของ ผู้ เช่า ถิ่น มี สำคัญ ยอม ตก ลง เด็ก สัญญา กัน ทั้ง ๒ ฝ่าย พร้อ ม
ด้วย โฉนด ที่ ดิน มา ให้ เจ้า พนักงาน ทะเบียน แก่ ทะเบียน ก่อน จึง จะ ให้
ผู้ เช่า ถิ่น เข้า ถิ่น ที่ ดิน ราย นั้น ภายใน กำหนด สัญญา เดิม ได้ ตาม ความ ที่
ว่า มา ใน หมวด นี้ ถ้า หนึ่ง สัปดาห์ เดิม เป็น อัน ตราย หาย สูญ ประการ
ใด ถ้า มี หนึ่ง สัปดาห์ สำคัญ อัน ควร เชื่อ ถิ่น ได้ ตาม กฎหมาย ว่า ได้ เด็ก
สัญญา กัน แล้ว ก็ ให้ ได้ เหมือน กับ ได้นำ ต้น หนึ่ง สัปดาห์ เดิม มา

หมวดที่ ๗

ว่าด้วยรับไบนแทนโฉนด

มาตรา ๕๖ ถ้า โฉนด ที่ ดิน ของ ใคร เป็น อัน ตราย หาย สูญ เจ้า ของ
จะ ขอ รับไบนแทนโฉนดใหม่ ให้ ทำ คำ ตรา สิ้น ตาม กฎหมาย แล้ว นำ
คำ ตรา สิ้น แด ทำ เรื่อง ราว ยื่น ต่อ เจ้า พนักงาน ทะเบียน เพื่อ เจ้า พนักงาน
ทะเบียน ได้ ตรวจ ดัชนี ดำรง บ แต่ โฉนด ฉบับ หลวง เห็น เป็น การ ถูก ต้อง

แต่ก็ให้ ออกใบแทนโฉนดให้ ใบแทนโฉนด เหมือน กับโฉนด ทุก อย่าง
 ผิดกัน แต่ให้เขียน คำว่า “ใบแทน” ด้วยเส้น แดง ไว้ข้าง หน้า คำว่า
 “โฉนด” แต่ให้เขียน บอกเหตุไว้ว่า เพราะเหตุใด จึงได้ทำใบแทนให้
 แล้ววันให้ลงวันที่ ออกใบแทนโฉนด ส่วนข้าง หลังใบแทนโฉนด ถ้า
 โฉนดเดิม มีแผนที่ แลจุด หมายถึง เหตุ ประการใด ก็ให้จำต้อง ลงไว้ ใน
 ใบแทนโฉนดด้วย ทุก อย่าง แต่จุด หมายถึง ซึ่ง จำต้อง จากโฉนดเดิม
 ให้เขียน ด้วยเส้น แดง เป็น สำคัญ คือจุด หมายถึง ที่จะ เขียน ต่อไป
 คงได้ ออก ใบแทนโฉนดแล้ว จึงให้เขียน ด้วยเส้น ดำ

หนึ่ง เมื่อได้ ออกใบแทนโฉนดแล้ว เรื่อง รวบรวม หนังสือ ตราสินให้
 เก็บไว้กับ สำนบบโฉนดที่ ดินแปลง นั้น แต่ให้ส่งกลับ โฉนด ฉบับ หดวง
 ลงไว้ด้วยว่า ได้ ออกใบแทนโฉนด เพราะเหตุ นั้น เมื่อวันนั้น

หมวดที่ ๑๐

ว่าด้วยเวนคืนที่ดิน

มาตรา ๕๗ ผู้ใดจะเวนคืนที่ดิน ให้ทำเรื่อง รวบรวมยื่น ต่อเจ้า
 พนักงาน ทะเบียน แล้วให้นำโฉนดเดิม มาคืน เมื่อเจ้า พนักงาน ทะเบียน
 ตรวจสอบ สำนบบเห็น เป็น การ ถูกต้องแล้ว ก็ให้รับโฉนดไว้ แต่ทำ
 ใบรับให้ยื่นคืนไป เป็น สำคัญ

มาตรา ๕๘ ให้เจ้า พนักงาน ทะเบียน ส่งกลับ โฉนดที่ ๒ ฉบับ
 แล แก่ ทะเบียนที่ส่ง รวบรวม ว่าได้เวนคืน เมื่อวันนั้น ส่วนโฉนดฉบับ

สำหรับเจ้าของที่ดิน แต่ในจดฉบับหลวงก็มีเรื่องราวที่ขอเวนคืน
 แด่หนังสือต่าง ๆ บรรดาเกี่ยวข้องกับที่ดินแปลงนั้น ที่ได้มีมาให้
 คงเก็บรักษาไว้ในหอทะเบียน เมื่อต่อไปภายหน้ารัฐบาลได้ออก
 โฉนดใหม่สำหรับที่ดินแปลงนั้นแก่ผู้ใด ก็ให้เจ้าพนักงานทะเบียนเก็บ
 รวมหนังสือเรื่องที่ดินแปลงนั้น บวกเข้าในสารบบเดิม ซึ่งได้เคยมี
 สำหรับที่ดินแปลงนั้น มาแต่ก่อน

หมวดที่ ๑๑
ว่าด้วยการของที่ดิน

มาตรา ๕๘ ถ้าผู้จะขอของที่ดิน ซึ่งเป็นที่ว่างมีอยู่ในเขต
 ท้องที่ที่ได้ออกโฉนดแผนที่แล้ว ให้ผู้นั้นปักไม้แก่นหมายเขตที่ซึ่ง
 จะขอของไว้ทุกมุม แล้วเชิญกำนัน ผู้ปลัดของตำบลท้องที่ซึ่งจะขอ
 ของนั้น พร้อมด้วยผู้ซึ่งปลัดของที่ดินอยู่ใกล้ที่ซึ่งจะขอของไม่ต่ำกว่า
 อีก ๒ คน เป็นพยานไปชี้เขตที่ดินนั้น แล้วให้ทำเรื่องราวขอของ
 ที่นั้นยื่นต่อกรรมการอำเภอผู้ปลัดของท้องที่ เรื่องราวนี้ต้องลงชื่อ
 กำนัน แต่พยานรับรองว่าเป็นความจริง

มาตรา ๖๐ เมื่อกรรมการอำเภอได้รับเรื่องราวเช่นนั้น เห็นเป็น
 การถูกต้องแล้ว

(ก) ให้ออกใบเหยียบย่ำให้แก่ผู้ขอไปเป็นสำคัญ แต่ใบเหยียบ
 ย่ำนั้นต้องเซ็นชื่อแต่ประทับตราตำแหน่งนายอำเภอเป็นสำคัญ แต่ลง
 ชื่อกำนัน นายตำบลที่นั้นเป็นพยานด้วย

08/10/2566

(ข) ให้บอก รายงาน ขึ้นไป ยัง เจ้าพนักงาน ตำแหน่งนา สำหรับเมืองนั้น

(ค) ให้ ปิด ประกาศ โฆษณา การ ที่มี ผู้ขอ จอง ที่ ราย นั้นไว้ ที่ ๆ ว่า การ อ่าเกอ แต่ ที่ ว่า การ กำหน นาย ค่ำบด แด บน ที่ ดิน นั้น ด้วย

มาตรา ๖๑ ที่ ซึ่ง กรมการ อ่าเกอ ได้ ออก ใบ เขี้ยบ ย่า ให้ แก่ ผู้หนึ่ง ผู้ใดไป แม้ ความ ปรากฏ ภาย หอจ ว่า เป็น ที่ ซึ่ง รัฐบาล ยัง ไม่มี ความ ประสงค์ จะ ให้ ผู้ใด มี กรรมสิทธิ์ เช่น เป็น ที่ ๆ รัฐบาล หวง ห้าม จะ เอา ไว้ เป็น ที่ สำหรับ ประโยชน์ ราชการ หรือ สำหรับ ราษฎร เดียง สัตว์ พาหะนะ คตเม คตพิน คตนา ชุตเว ทาง เติร ทาง น้ำ หรือ สำหรับ ดำรง ารณ ประโยชน์ ประการใด ประการ หนึ่ง จะ ไม่ ยอม ให้ ผู้นั้น จอง กิต หรือ อัก ประการ หนึ่ง ถ้า ความ ปรากฏ ว่า ผู้นั้น ขอ จอง ที่ มาก เกิน ก่าดัง ที่ ตน สามารถ จะ ทำ ให้ เกิด ผล แก่ พัน ที่ ได้ จะ ยอม ให้ ผู้นั้น จอง ที่ แต่ พอ ก่าดัง ที่ จะ ทำ ได้ กิต ผู้ใด ใบ เขี้ยบ ย่า ไม่มี อำนาจ ที่ จะ อ้าง ว่า ตน ควร จะ ได้ จอง ที่ ราย นั้น ตาม ประสงค์ เพราะ เหตุ ที่ มี ใบ เขี้ยบ ย่า เป็น สำคัญ

มาตรา ๖๒ ใบ เขี้ยบ ย่า ให้ มี อายุ สอง ปี เป็น ก่าหนด แต่ ถ้า ยัง ไม่ ได้ รับ โฉนด ผู้ใด ใบ เขี้ยบ ย่า ต้อง มา ขอ ใบ เขี้ยบ ย่า ใหม่ แต่ เสีย ค่า ชกรรม เนียม ตาม อัครราชัย พระราชบัญญัติ นี้ อนึ่ง ผู้รับ ใบ เขี้ยบ ย่า ไม่มี กรรมสิทธิ์ ใน ดิน นั้น อย่างใด เพราะ เหตุ ที่ ได้ รับ ใบ เขี้ยบ ย่า นอก จาก เช่น พยอน ว่า ผู้นั้น ได้ มา ขอ จอง ที่ ราย นั้น แต่ เมื่อ วัน นั้น แม้ มี ผู้มา ขอ จอง ที่ หอจ ถ้า ใบ เขี้ยบ ย่า นั้น ยัง ใช้ อยู่ ได้ ครอบ ใต้

แต่ ถ้าไม่มีความ ขัด ของ ตง ว่า มา ใน มาตรา ๖๑ แล้ว ผู้ ขอ ก่อน ต้อง ได้ จอง ก่อน

อนึ่ง ผู้ ถือ ใบ เทียบ ข่า จะ เอา ใบ เทียบ ข่า ไป โอน ให้ ผู้ อื่น ต่อ ไป ไม่ ได้ ด้วย ประการ ใด ๆ

มาตรา ๖๓ เมื่อ เจ้า พนักงาน ตำแหน่ง นำ ประจำ เมือง ไร รับ รายงาน แล้ว ให้ แจ้ง เจ้า พนักงาน ออกไป ระวัง ท่า แผ่นดิน ที่ ขอ จอง นั้น แต่ จัด การ ได้ แล้ว ว่า จะ มี ขัด ของ อัน ใด แก่ การ ออก โฉนด หรือ ไม่ ถ้า ไม่ มี ขัด ของ ตง ว่า มา ใน มาตรา ๖๑ ก็ ให้ ออก ประกาศ ปิด ไว้ ใน ที่ดิน แปลง นั้น แห่ง หนึ่ง ที่ ว่า การ กำหนด นาย ตำบล นั้น แห่ง หนึ่ง ที่ ๆ ว่า การ ชำระ แห่ง หนึ่ง เมื่อ ได้ ปิด ประกาศ ไว้ แล้ว ตลอด เวลา ๓๐ วัน ไม่มี ผู้ ใด มา โต้ แย้ง ก็ ให้ ทำ โฉนด ออก ให้แก่ ผู้ ขอ ถ้า มี ผู้ ใด แย้ง ก็ ให้ รอ การ นั้น ไว้ ให้ ไป ว่า กล่าว กัน ตาม กระบัต เมือง แต่ ถ้า ฝ่าย หนึ่ง ฝ่าย ใด ไม่ ได้ ฟ้อง ร้อง ภายใน กำหนด ๓๐ วัน แล้ว ให้ ออก โฉนด ได้

มาตรา ๖๔ การ ทำ โฉนด ที่ดิน ที่ ออก โฉนด ใหม่ ด้วย ประการ ใด ๆ ก็ดี หรือ ใบ แทน โฉนด ก็ดี เป็น หน้า ที่ เจ้า พนักงาน ตำแหน่ง นำ ที่ จะ ทำ แต่ จัด การ จน ลง ชื่อ ประทับ ตรา เจ้า พนักงาน ตาม ความ ใน มาตรา ๓๐ เสร็จ แล้ว ทั้ง ฉบับ หลวง แ ฉบับ สำหรับ เจ้า ของ ที่ เมื่อ ทำ โฉนด เสร็จ แล้ว ให้นำ ไป ส่ง เจ้า พนักงาน ทะเบียน จัด การ จด ลง ทะเบียน ตาม ข้อ บังคับ แล้ว จึง มอบ โฉนด ฉบับ สำหรับ เจ้า ของ ที่ ไป แก่ เจ้า ของ ที่

หมวดที่ ๑๒

ว่าด้วยเด็กแถมคนเสียจริตคนอพยพดูไป

มาตรา ๖๕ ถ้าผู้จะทำสัญญาโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินด้วยประการใด ๆ แต่ผู้จะทำสัญญานั้นเป็นเด็กหรือคนเสียจริตซึ่งจะทำสัญญาด้วยตนเองไม่ได้ใช้ให้ผู้นั้นหรือผู้ที่ตนเคยถนัดขอให้ศาลที่มีอำนาจอยู่ในท้องถิ่นตั้งผู้ปกครองรักษาให้เมื่อศาลได้ตั้งผู้ปกครองรักษาให้แล้วก็ให้นายทะเบียนยอมรับให้ผู้ปกครองรักษานั้นทำสัญญาแทนเด็กหรือคนเสียจริตนั้นได้

มาตรา ๖๖ เว้นแต่เด็กหรือคนเสียจริตผู้ที่จะทำสัญญามีบิดาหรือมารดาอยู่แล้วแต่บิดาหรือมารดาของเด็กหรือของคนเสียจริตมาขอทำสัญญาแทนก็ให้นายทะเบียนรับทำให้โดยไม่ต้องศาลตั้งให้เพราะเหตุว่าบิดาหรือมารดายอมเป็นผู้ปกครองรักษาบุตรอยู่ตามประเพณีแล้ว

มาตรา ๖๗ สัญญาอันได้ทำขึ้นตาม มาตรา ๖๕ แต่มาตรา ๖๖ นี้ให้เป็นสัญญาที่ชอบด้วยกฎหมาย

มาตรา ๖๘ บรรดาโฉนดสำหรับที่ดินแปลงใด ซึ่งมีชื่อผู้ถือกรรมสิทธิ์อยู่ในโฉนดสำหรับที่ดินแปลงนั้นตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป ถ้าหากว่าผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินแปลงนั้นฝ่ายหนึ่งจะขอให้ถอนชื่ออีกฝ่ายหนึ่งออกจากโฉนดด้วยเหตุประการใด ๆ ก็ดี หรือจะขอ

เพิ่มเติมชื่อผู้หนึ่งผู้ใดลงก็ได้ ก็ให้ทำคำขอขึ้นต่อศาล เพื่อให้ศาล
วินิจฉัยแต่มีคำสั่ง ตามสมควร

มาตรา ๖๘ ถ้าหากว่าผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินแปลงนั้นอพยพหลบ
หนีไปบ้างก็ดี หรือไปนอกพระราชอาณาเขตฯ ไม่มีเวลากลับเสียบ้าง
ก็ได้ หรือล่าช้าไป ด้วยอาการอย่างหนึ่งอย่างใดบ้างก็ดี ผู้ผู้มี
ประสงค์จะซื้อขายแลกเปลี่ยน หรือเห็นเป็นที่ดินแปลงนั้นแก่ผู้หนึ่ง
ผู้ใดใช้ ให้ผู้นั้นทำคำยื่นต่อศาล เพื่อขอรับกรรมสิทธิ์เฉพาะตน
แต่ขอให้ศาลมีคำสั่ง ตามสมควร

มาตรา ๗๐ ถ้าศาลมีคำสั่งมายังนายทะเบียนว่าอย่างไรดี ให้นาย
ทะเบียนที่ดินทำตามคำสั่งของศาลทุกประการ

เมื่อผู้ที่มีชื่อในโฉนดเป็นเจ้าของที่ดินคนหนึ่งคนใด ยื่นคำร้อง
ต่อศาลเพื่อขอให้วินิจฉัยกรรมสิทธิ์ส่วนตน ตามพระราชบัญญัติที่ได้
กล่าวมาข้างต้นนี้แล้ว ให้ศาลรับคำร้องแต่ให้ผู้ร้องทำสำเนาคำร้อง
นั้นเพื่อส่งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นเจ้าของที่ดินนั้นด้วย ถ้าไม่พบตัว
ผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นเจ้าของที่ดินรายนั้น หรือผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นเจ้าของ
ที่ดินนั้นละทิ้งฐานไปประการใด ก็ให้ส่งสำเนาคำร้องไปให้
อำเภอท้องที่ปิดประกาศในที่หนึ่งที่ดิน ซึ่งอาจเห็นได้ง่ายในบริเวณ
ที่ดินแปลงนั้นไว้ มีกำหนด ๓ เดือน แต่ให้ส่งประกาศในหนังสือพิมพ์
อีกด้วยฉบับหนึ่งหรือสองฉบับ ตามเรื่องที่มีผู้ร้องขอให้วินิจฉัย
ส่วนกรรมสิทธิ์ที่ดิน แต่ประกาศว่าถ้าไม่มีใครคัดค้านภายใน

กำหนด ๓ เดือน แล้ว ศาล จะวินิจฉัย คำร้อง นั้น ต่อไป ส่วน คำ ประกาศ
ใน หนังสือ พิมพ์ นั้น ให้ผู้ร้อง เสีย

เมื่อครบ กำหนด ๓ เดือน นับ ตั้งแต่ ประกาศใน หนังสือ พิมพ์ แล้ว ก็
ให้ ศาล นัดได้ ส่วน คำร้อง นั้น ต่อไป ครั้น เมื่อถึง วัน กำหนดนัดได้ ส่วน
แล้ว ไม่มีใคร มาขึ้น คำร้อง เกี่ยว ของ ใน เรื่อง ที่ ดิน ราย นั้น ก็ให้
ศาลได้ ส่วน คำร้อง นั้น ฝ่ายเดียว เมื่อศาล มีคำสั่ง ประการใด แล้วให้
แจ้งไปยัง นาย ทะเบียน ที่ ดิน ด้วย

หมวดที่ ๑๓

ว่าด้วยรายงานแต่การเบ็ดเตล็ด

มาตรา ๗๑ เมื่อมีผู้มาขอโอนโฉนดที่ดิน หรือ ขอให้แก้ทะเบียน
ที่ดินก็ดี แม้เจ้าพนักงาน ทะเบียน เห็นว่าเป็น การ ผิด ด้วยกฎหมาย
ก็ให้บอกแก่ผู้ขอว่า จะโอน หรือ จะแก้ ให้ไม่ได้ เพราะเหตุอย่าง นั้นๆ
ถ้าหากว่า เขาจะ ขอคำ ขัดข้อง เป็น จดหมาย ก็ให้เขียนให้เขา

มาตรา ๗๒ ถ้าเจ้าพนักงาน หอทะเบียน มีเหตุเชื่อว่า ผู้หนึ่ง ผู้ใด
ได้กระทำผิดควร มีโทษ ทาง อาญา ใน เรื่อง ที่ เกี่ยว ด้วย โฉนดที่ดิน
แล้ว ให้เจ้าพนักงาน หอ ทะเบียน แจ้ง ความไปยัง เจ้าพนักงาน ผู้หนึ่ง ที่
ฟ้องคดี ความ อาญา เช่น กรม ชัยการ แต่ ผู้ว่าราชการ เมือง เป็น ต้น
เพื่อจะได้ ดึง ส่วน คดี ฟ้อง ร้อง ตาม กระบวน แต่ ให้เจ้าพนักงาน

08/10/2566

หอทะเบียน แจ้ง ความ มา ยัง กรม ทะเบียน ให้ทราบ ด้วย

มาตรา ๗๓ คำว่าโฉนดแผนที่ ๆ ใด ๆ ในพระราชบัญญัตินี้ ให้
เข้าใจว่า โฉนดที่ กระทรวงเกษตรธิการได้ออกโดย กรมแผนที่ได้รังวัด
อย่าง แคสตรรัลดี

หมวดที่ ๑๔

ว่าด้วย อัตราค่าธรรมเนียม

มาตรา ๗๔ อัตราค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ตามความใน พระราชบัญญัติ
นี้ ให้เรียกดังนี้

ชั้น ออกใบเหยียบย่ำ

๑ ค่ารับเรื่องราว ๓ บาท ได้แก่กำหนดบาท ๑ ได้แก่พยาน บาท ๑
เป็น หดง บาท ๑

๒ ค่าใบเหยียบย่ำแต่โฆษณาการ บาท ๑

๓ ค่าเหยียบย่ำไร่ละ ๖ สตางค์ ตามพื้นที่ ๆ ขอ แต่ถ้ามาขอ
ต่อ อธิบดี เหยียบย่ำ ไม่ให้เรียกค่าเหยียบย่ำในส่วน พื้นที่ดินที่ติด
มือเพาะปลูกแล้ว ส่วนพื้นที่ ๆ ยื่น ไม่ได้ตั้งมือเพาะปลูกให้เรียกค่า
เหยียบย่ำอีกไร่ละ ๖ สตางค์

ที่ดินที่ เรียกว่า ดงมือเพาะปลูกนั้น คือที่ ๆ ได้ตั้งมือทำการ
เพาะปลูกแล้ว จะได้ผลก็ดี หรือไม่ได้ก็ดี ที่เช่นนี้ เก็บค่ากรตาม
พระราชบัญญัติ ดั้งเดิมเหยียบย่ำได้แต่ ๑๐๐ ม. ๒. ๒๗ แต่ส่วนที่ ๆ ไม่
ได้ตั้งมือทำเลย

ชั้น รังวัด

๔ ค่ารังวัดทำแผนที่น้อยกว่า ๕๐ ไร่ แปลงละ ๓ บาท ชั้น ๓ บาท
ใน ๕๐ ไร่ ไปจนถึงแปลงละ ๒๐ บาทเป็นอย่างสูง

๕ ค่าโฆษณาการ บาท ๓

ชั้น ออกโฉนด

๖ ค่ากระดาษ ๒ บาท ค่าเขียนบาท ๓ ค่าตราบาท ๓ รวม ๕ บาท
ค่าจดทะเบียนเมื่อออกโฉนดไม่เรียก

๗ ค่าจองไร่ละ ๓๗ สตางค์ ถ้าเสียค่าเหยียบย่ำยังไม่ครบให้
เรียกชั้นจนครบทั้ง ๒ ครั้ง เป็นไร่ละ ๒๕ สตางค์

๘ โบนัสโฉนดเรียกอย่างโฉนด

ชั้น แก่ทะเบียน

๙ ค่าทำหนังสือสัญญา ค่ากระดาษแผ่นละ ๓๒ สตางค์ ค่าเขียน
แผ่นละ ๒๕ สตางค์ ค่าตราคิดตามจำนวนเงินที่สัญญากัน จำนวน
เงินต่ำกว่า ๕๐๐ บาท เรียกย่อยละ ๓ สตางค์ ตั้งแต่ ๕๐๐ บาทแต่ยังไม่
เรียก ๕ บาท ถ้าสัญญาเป็นค่าเช่ารายเดือนให้คิดปีหนึ่งเป็นอัตรา
ราคา ค่าพยานคนละ ๒๕ สตางค์ได้แก่พยาน

๑๐ ค่าแก่ทะเบียนครั้งละ ๕ บาท

๑๑ ค่าโฆษณาครั้งละ บาท ๓

๑๒ ค่าจ้างลงแผนที่ แด่คิดตารางวาแปลงละ บาท ๓

มาตรา ๗๕ ให้เสนาบดี กระทรวง เกษตรธิการ มีอำนาจที่จะตั้ง กฎ
 เสนาบัต เป็น ข้อ บังคับใน วิธี ที่ จะ ขอบ ถัด ที่ ดิน แต่ วิธี ที่ จะ พัง กระทำ
 ใน การ แก่ ทะเบียน โฉนด ตาม พระราช บัญญัติ นี้ แต่ ให้ มี อำนาจ ที่ จะ
 กำหนด ค่า ชรบ เนียม สำหรับ การ นั้น ๆ ได้ เมื่อ ได้ ประกาศ กฎ เสนาบัต
 ใน หนังสือ ราช กิจจานุเบกษา แล้ว ก็ ให้ กฎ นั้น เหมือน เป็น ส่วน หนึ่ง ใน
 พระราช บัญญัติ

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒ มีนาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๗
 เป็น วันที่ ๑๔๗๒๓ ใน รัชกาล บัณฑิตยบนี้

บาญชี ประกาศ

ที่ พระราชบัญญัติ ฉบับนี้ ยกเลิก

- ๑ ประกาศ ตั้ง ขำหวดง พิเศษ จัด การ ที่ นำ ใน คำบด ท่ง หวดง แด คดอง
 ประเวศบุรีรมย์ ลง วันที่ ๒๒ ตุลาคม ร.ศ. ๑๓๘
- ๒ ประกาศ เปลี่ยน ขำหวดง พิเศษ จัด การ ที่ นำ ใน คำบด ท่ง หวดง แด
 คดอง ประเวศบุรีรมย์ รัตนโกสินทร์ ศก ๑๓๘ ลง วันที่ ๓ พฤษภาคม
 ร.ศ. ๑๒๐
- ๓ ประกาศ ออก โฉนด ที่ ดิน มณฑล กรุงเก่า ลง วันที่ ๓ พฤษภาคม
 ร.ศ. ๑๒๐
- ๔ ประกาศ ออก โฉนด ที่ ดิน มณฑล กรุงเทพ ฯ ลง วันที่ ๘ มกราคม
 ร.ศ. ๑๓๐

ประกาศ

อธิบาย ความ นักเรียน วิชา ชั้น อุดมศึกษา

ตามความใน พระราชบัญญัติ

ลักษณะเกณฑ์ทหาร ร.ศ. ๑๒๔

มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศทราบทั่วกันว่า ตามความใน พระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหาร รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๔ หมวดยด เว้นราชการทหาร มาตรา ๑๓ ข้อ ๒ มีว่า “นักเรียนวิชา ซึ่ง รัฐบาลได้กำหนดว่า เป็นวิชาชั้น อุดมศึกษา ยกเว้น ตลอดเวลาเรียน ภายในอายุ ๓๐ ปี” นั้น ได้สมควรจะ อธิบายความ นักเรียน วิชา ชั้น อุดมศึกษาชั้น ใด ให้เป็นการ ชัดเจน ให้การ ได้ดำเนิน ไป ถูกต้อง ตาม พระราชบัญญัติ จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศ อธิบายความ ชั้น ใด ดังนี้

๑ นักเรียนวิชาชั้น อุดมศึกษา ตามความใน พระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหาร ร.ศ. ๑๒๔ นั้น คือ

นักเรียน ที่ เรียน วิชา การ ซึ่ง เป็น วิชา ชั้น สูง กว่าชั้น มัธยมศึกษาใน กระทรวง ราชการ เป็น นักเรียน อยู่ใน โรงเรียน หรือใน ราชการได้ตั้ง ชั้น เป็น ผู้ ที่ สอบ ความรู้ หนังสือ วิชา ชั้น ต้น ซึ่ง เทียบ วิชาไม่ต่ำกว่าชั้น มัธยม บริบูรณ์นั้น ได้แล้ว และได้ ประกาศ พระบรมราชโองการ ใน หนังสือ ราชกิจจานุเบกษา ให้กำหนด ชั้น แล้วว่า นักเรียน วิชา การ อย่าง

นั้น ที่ นั้น เป็น นักเรียน วิชาชั้น อุดมศึกษา จึง ให้ เป็น นักเรียน วิชาชั้น อุดมศึกษา ตาม ความใน พระราช บัญญัติ ลักษณะเกณฑ์ทหาร ร.ศ. ๑๒๔

๒ เมื่อได้ ประกาศให้ นักเรียน วิชา การ อย่างใด ที่ใด เป็น นักเรียน วิชาชั้น อุดมศึกษา แล้ว ใน ระเบียบ การ ซึ่ง จะ ให้ เจ้าหน้า ที่ เกณฑ์ทหาร ทราบ ได้ ว่า นักเรียน วิชา การ คนใด เป็น นักเรียน วิชาชั้น อุดมศึกษา หรือคนใด ได้ออกแล้ว ให้ กระทรวง ซึ่ง บังคับ ปก ครอง นักเรียน นั้น ส่ง รายชื่อ ต่อ เจ้าหน้า ที่ กระทรวง กระทรวง ใน หน้า ที่ พระราชบัญญัติ ลักษณะ เกณฑ์ทหาร ตาม แบบ ของ กรม สัสดี

๓ นักเรียน ภาษาไทย ที่ สอบได้ ประโยค ๒ ขึ้น ไป นักเรียน ภาษา อังกฤษ ที่ สอบ ได้ ชั้น ๔ ขึ้น ไป ซึ่ง มี ใน พระราช บัญญัติ การ สอบ วิชา ดง วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ร.ศ. ๑๐๘ ใน ข้อ ๑๐ ให้ พ้น จาก หมู่ โพร่ หดวง และ พ้น สัก นั้น ตาม พระราชบัญญัติ การ สอบ วิชา ร.ศ. ๑๐๘ ข้อ ๑๐ นี้ ได้ ยกเลิก โดย พระราช บัญญัติ ลักษณะ เกณฑ์ทหาร ร.ศ. ๑๒๔ นั้น แล้ว เพราะ เป็น ข้อ ความ ที่ ขัด ขวาง ต่อ พระราช บัญญัติ ลักษณะ เกณฑ์ทหาร ร.ศ. ๑๒๔ และ นักเรียน ที่ ก่อตัว นี้ จะ ถือ ว่า เป็น นักเรียน วิชาชั้น อุดมศึกษา หรือ ถือ ว่า อยู่ ใน ประเภท ยก เว้น ตาม พระราช บัญญัติ ลักษณะ เกณฑ์ทหาร ร.ศ. ๑๒๔ นั้น ไม่ได้

ประกาศ มา ณ วันที่ ๔ มีนาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๗

08/10/2566

เป็น วันที่ ๑๔๗๒๓ ใน รัชกาลปัจจุบันนี้

ประกาศ

กำหนด นักเรียน วิชาชั้น อุดมศึกษา
ตามความ ใน พระราชบัญญัติ
ลักษณะเกณฑ์ทหาร ร.ศ. ๑๒๕

มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศ ทราบทั่วกันว่า
ตามความใน พระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหาร รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๕
หมวดหก เว้น ราชการ ทหาร มาตรา ๑๓ ข้อ ๒ มีว่า “นักเรียน วิชาซึ่ง
รัฐบาลได้กำหนดว่าเป็น วิชาชั้น อุดมศึกษา ยกเว้น ตลอด เวลา เรียน
ภายใน อายุ ๓๐ ปี” นั้น บัดนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้
นักเรียน ผัก หน่อ อาจารย์, นักเรียน ราชแพทยาลัย, ใน กระทรวงธรรมการ
นักเรียน ราชการ ฝ่าย พลเรือน ใน โรงเรียน มหาตมเล็ก
นักเรียน แฉก, นักเรียน การคดของ, นักเรียน การเพาะปลูก, ใน โรงเรียน
กระทรวง เกษตรธิการ

นักเรียนอำเภอ, นักเรียนอัยการ, นักเรียนตำรวจ, นักเรียน ไร่, ใน
ใน กระทรวง มหาตมไทย

เฉพาะ นักเรียน ซึ่ง มีความรู้ ชั้นต้น แล้วยังไม่ต่ำกว่า ชั้นมัธยม บริบูรณ์
ซึ่งได้ตั้ง รายชื่อ ตาม ประกาศ อธิบาย ความ นักเรียน วิชาชั้นอุดมศึกษา
ข้อ ๒ นั้น เป็น นักเรียน วิชาชั้น อุดมศึกษา ตามความในพระราชบัญญัติ
ลักษณะเกณฑ์ทหาร ร.ศ. ๑๒๕

๐๘/๑๒๒๓ มา ณ วันที่ ๕ มีนาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๕๗
เป็นวันที่ ๑๕๗๒๓ ในรัชกาล บัดนี้

ประกาศ

เด็กวัย การ ผูกบ ๓๕ มอ จน

มี พระบรมราชโองการ ใน พระบาทสมเด็จพระ ปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเห็นชอบเกล้าเห็นชอบกระหม่อมสั่งว่า การเก็บเงินค่าแรงผูกบ ๓๕ มอ จน จะ ถึง กำหนดเก็บใน ปีวันโกศลขึ้นศักราช ๒๕๓๗ นี้แล้ว ตามธรรมเนียมที่เคยมีมาแต่ก่อน ใน เวลาเมื่อเก็บเงินรายนี้ เจ้าพนักงานใช้เชือกผูกบ ๓๕ มอ จน แล้ว คัดตราครั้ง ประจำทุก ๆ คน เงินใดเสียแต่เงินที่ได้ออกเงินสูง จึง เป็นแต่ ออกใบเสร็จให้ถือไว้

บัดนี้ ทรงพระราชดำริเห็นว่า ประเพณี การ ผูกบ ๓๕ มอ จน ค่าแรงจุน ค่ายังที่ได้ออก มาจุน บังคับนั้น ยัง เป็น การ เสียเปรียบอยู่ด้วยกัน ทั้ง ฝ่าย ข้าง รัฐบาล แต่ฝ่ายจุน ที่ต้อง ผูกบ เสียค่าแรง เหตุว่า บรรดาจุนที่ เข้า มาพึ่ง พระบรมโพธิ์ศรัณการ ประกอบ การ หาเลี้ยงชีพใน พระราชอาณาจักร์ ดัษยามนี้ รัฐบาลได้ยอมให้ มี อธิกรภาพไป มาค้าขาย ตั้ง ภูมิดำเนา ณ ที่ใด ๆ ได้ตามชอบใจ เหมือนกับคนไทยที่เป็น พลเมือง ไม่ผิดกัน ตลอดจน โอกาสที่จะ ได้รับ อำนาจ แด่ตำแหน่ง หน้าที่ ใน ราชการ บ้าน เมือง ก็ เป็น ได้ เหมือนกับไทย ทุกประการ ว่าโดยย่อ บรรดาจุนที่ เข้า มาตั้ง ภูมิดำเนา อยู่ ใน กรุง ดัษยามนี้ รัฐบาล ยอมถือว่า เป็นไทยด้วยกัน ยิ่งกว่า เป็น ชาวต่าง ประเทศ แต่การ ที่ เก็บเงิน ค่า

๐8/10/2566

ราชการ จากจีนเก็บแต่ ๓ ปี ครั้งหนึ่ง ยังไม่ได้เก็บทุกปีเหมือน กับไทยๆ
จึง เสียเปรียบจีน อยู่ด้วยเหตุนี้

ส่วนที่จีนเสียเปรียบนั้น คือ ในเวลาถึงคราวที่จีนจะต้องเสีย
ค่าแรงของผูกข้อมือ แต่เมื่อขาดทำตายไปของไปผูกใหม่ให้มัน
คิดข้อมืออยู่หลายเดือน ซึ่งเป็นเครื่องลำบากรำคาญแต่เป็นที่รู้สึก
อันประสงค์อดสูไม่เหมือน กับไทย ซึ่งเสียเงินค่าราชการเมื่อได้รับใบ
เสร็จแล้วก็ เป็นแต่กัน จึงยังเสียเปรียบไทยด้วยประการฉะนี้ ทรง
พระราชดำริเห็นว่า สมควร จะแก้ไข ประเพณี เก็บเงินค่าแรงจีน ให้
เป็น อย่างเดียวกัน กับไทย แต่เด็กวัดผูกข้อมือจีนซึ่งเป็น การ
ควร รังเกียจนั้น เสีย

เพราะฉะนั้นจึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกเลิกการผูกข้อมือ
ซึ่ง เป็นเครื่อง รังเกียจ ของพวกจีน ทั้งหลายนั้นเสีย ให้คง
เก็บแต่เงินค่าแรงช่วยราชการ แผ่นดินปีหนึ่งคนละ ๖ บาท แล้วรับ
ใบเสร็จจาก เจ้าพนักงาน ถือไว้เป็น สำคัญเหมือน พดเมืองไทยทุกประการ
ส่วนลักษณะที่ สดหย่อน อัตราค่าราชการ แต่การ ยกเว้น ไม่เก็บเงิน
ค่าราชการจากจีนบางจำพวก ให้สดหย่อน ยกเว้น ดังนี้ คือ

- ๓ ในท้องที่แห่งใด อัตราค่าราชการที่เก็บแก่ไทยต่ำกว่า ๖ บาท
เท่าใด ให้สดหย่อน อัตราค่าราชการที่เก็บแก่จีนในท้องที่นั้น ลงคง
เก็บเท่ากับไทย

๒. จีน ซึ่งได้รับ พระราชทาน สัญญาบัตร หรือ รับ ประทวน ตราเสนาบดี
กระทรวงใด เป็น ผู้ มีบรรดาศักดิ์ ไม่ต้อง เสีย ค่า ราชการ

๓. จีน ซึ่ง รับ ราชการ เป็น กรมการ เป็น เจ้า ภาษี นาย ขากร หรือ
เป็น กำนัน ผู้ใหญ่ บ้าน ไม่ต้อง เสีย ค่า ราชการ

๔. จีน ซึ่งได้รับ ข้าราชการ บริจาค ทรัพย์ ช่วย ราชการ แผ่นดิน ในระหว่าง
ปีนั้น เกิน กว่าจำนวน ที่ จะต้อง เสีย ค่า ราชการ แล้ว ไม่ต้อง เสีย ค่า ราชการ

๕. จีน ซึ่ง เป็น หัวหน้าผู้สำรวจ ภาษีเงิน ใน การ เก็บ ค่า ราชการ นี้ ไม่
ต้อง เสีย ค่า ราชการ

๖. จีน ใน บังคับ ต่าง ประเทศ ที่ รัฐบาล สยาม ไม่ยอม อนุญาตให้ ไปตั้ง
ภูมิลำเนา ใน พระราช อาณาจักร ได้ทั่วไป ตาม ชอบใจ นั้น ไม่ต้อง เสีย
ค่า ราชการ

๗. จีน ซึ่ง เป็น คน ใช้ อยู่ ใน สถาน ราชทูต แดงสุด ต่าง ประเทศ ไม่
ต้อง เสีย ค่า ราชการ

๘. จีน ซึ่ง อายุ ต่ำกว่า ๓๘ ปี หรือ สูงกว่า ๖๐ ปี ไม่ ต้อง เสีย ค่า
ราชการ

๙. จีน ซึ่ง เป็น คน ทพสภาพ ไม่สามารถ จะ หาเลี้ยงชีพ โดย ลำพัง คนได้
ไม่ต้อง เสีย ค่า ราชการ แด

๓๐. ตั้งแต่วันที่ ๓๑ ตุลาคม ค.ศ. ๑๙๑๘ ให้ ยก เว้น จีน ใหม่ ซึ่ง พัง เขามาแต่
เมือง จีน ยัง ไม่ถึง ๒ หมื่น นน ด้วย อีก จำพวก หนึ่ง

ให้ ส่นาบัติ ผู้บัญชาการ กรมสรรพากร นอกแต่ กรมสรรพากรใน มี
อำนาจ ออกรหัสเดิน บัตร กำหนด เวลา การ เก็บ เงิน ค่า ราชการ แผ่น ดิน นี
ตาม ต้มกวด แก่ ท้อง ที่ ให้ เว้น ร้อย คิดออกไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๖ มีนาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๓๒๗
เป็น วันที่ ๑๔๖๔๕ ใน รัชกาล ปัทยุบพิ นี

ประกาศแก้ไขอัตราภาษีโรงเรือน

คำเขต โปกตาง เมือง นคร ราชสีมา

พระเจ้า นั่ง ยว.รอ กรมหลวง ดำรงราชานุภาพ เสด็จมาที่ กระทรวง
มหาดไทย รับ พระบรมราชโองการ ไล่ ณ ฉ้า ฯ ให้ ประกาศ ความ ทัว
กัน ว่า ตาม ที่ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ ประกาศ ใช้ พระราชบัญญัติ
จัดการ ศุขาภิบาล ตาม หัวเมือง รัตน โกสินทร์ ศก ๓๒๗ เฉพาะ คำบด
โปกตาง เมือง นคร ราชสีมา เป็น ศุขาภิบาล แล้ว นั้น

บัด นี้ พระยาจำ แล่นบัต ศรัวิบาล ข้าหลวง เทศภิบาล มณฑล นคร
ราชสีมา มีใบ บอก เข้า มา กราบ บังคม ชู พระกรุณาว่า ได้ ประชุม
เถือก คัง กรมการ สำหรับ จัด การ ศุขาภิบาล รวม ๕ นาย ครบ คณะ
สำหรับ ศุขาภิบาล เมือง ตาม พระราชบัญญัติ แล้ว แต่ ได้ ประชุม กรมการ
ปฤกษา หรือ เห็น พร้อม กัน ว่า อัตรา เก็บ เงิน ภาษี โรง เรือน ซึ่ง ทรง พระ
08/10/2566
กรุณา โปรดเกล้า ฯ พระราชทาน สำหรับ บำรุง วิชาการ ศุขาภิบาล ที่ จัด

เก็บอยู่เวลานี้ ส้มควร จะ แกะ ใจ จัด เก็บ ใหม่ เพื่อ จะ ได้ เสริม อ หน้า ก้น
แต่ ควร จัด เก็บ เป็น ๔ อย่าง คือ

๑. เรือน เป็น ที่ อยู่ อย่าง เดียว เก็บ เป็น ส่วน กว้าง ยาว ของ เรือน
ตาราง วา ๆ ละ ๑๖ อัฐิ ต่อ ปี

๒. เรือน จำหน่าย ดิน คำ กำหนด เป็น ราคา เข้า เก็บ ๓๐๐ ละ ๓๐ ต่อ ปี

๓. เรือน เป็น ที่ เก็บ ดิน คำ กำหนด เป็น ราคา เข้า เก็บ ๓๐๐ ละ ๓๐ ต่อ ปี

๔. เรือน ให้ คน เข้า อยู่ อย่าง เดียว เก็บ ตาม คำ เข้า ๓๐๐ ละ ๓๐ ต่อ ปี

เมื่อ ได้ ทรง ทราบ ความ ตาม ใบ บอก ฉนี้ ทรง พระราช ดำริ เห็น ชอบ
ด้วย จึง ทรง พระ กรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ ประกาศ อัครา เก็บ เงิน ภาษี
โรงร้าน บำรุง ศุขาภิบาล แก่ ผู้ ที่ อยู่ ใน เขตฯ ซึ่ง ใช้ พระราช บัญญัติ จัด การ
ศุขาภิบาล ตาม หัว เมือง เป็น ๔ อย่าง ตาม ที่ ข้า หลวง เทศาภิบาล แด
กรรมการ ประชุม ปฤกษา ตก ลง กั้น นั้น ตั้ง แต่ รัตน โกสินทร์ ศก ๑๒๗
เป็น ต้น ไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๘ มีนาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๗

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดี กระทรวงมหาดไทย